

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

109'uncu Birleşim 8 Temmuz 2020 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	334
II.- GELEN KÂĞITLAR	337
III.- YOKLAMA	456
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	351,355
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>351:354,355:356</i>
1.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, ülkede son günlerde meydana gelen depremlere ve sel baskınlarına ilişkin gündem dışı konuşması	351:352
2.- Bursa Milletvekili Refik Özen'in, Srebrenitsa soykırımının 25'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	353:354
3.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Mersin ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	355:356
V.- AÇIKLAMALAR	354,356,368,384,392,395, 399,401,402,410,415,417, 422,432,444,481,487
1.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Meclis Gündemi'nde olmadığı hâlde AK PARTİ Grubunun kendi gündeminde "222 sıra sayılı Kanun Teklifi görüşülecektir." yazıldığına ilişkin açıklaması	354
	325

2.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	354:355
3.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli ili trafiğini rahatlatacak olan Kuzey Marmara Otoyolu'nun yapımına karar veren başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere AK PARTİ hükümetlerine ve emeği geçen herkese teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması	356:357
4.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Srebrenitsa katliamına ilişkin açıklaması	357
5.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, araç muayene ücretlerinin kredi kartıyla da ödenebilmesi için gerekli düzenlemenin yapılmasını, yeni normalde kahvehane ve eğlence sektörünün de açılmasına izni verilmesini ve coronavirus salgını sürecinde kredi talepleri karşılanmayan esnaf ve vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması	357
6.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in, İstanbul ili Şile ilçesinde yaşanan su sıkıntısına yönelik İstanbul Büyükşehir Belediyesinin yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması	357:358
7.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, TOKİ tarafından 26 ildeki 191 arsa için satış ve kira ihalesine çıkılacağına duyurulduğuna, kamuya ait alanların halkın kullanımında kalması gerektiğine ilişkin açıklaması	358
8.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli ili Gebze ilçesi Kırazpınar Mahallesi sakinlerinin TOKİ'nin imar uygulamaları nedeniyle yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması	358
9.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, orman yangınlarının önlenmesi için cezaların artırılarak önleyici tedbirlerin alınması gerektiğine, Çanakkale ilinde meydana gelen orman yangını nedeniyle geçmiş olsun dileğinde bulunduğu ilişkin açıklaması	358
10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesinde yaz okulu eğitiminin kaldırılmasıyla yaşanan mağduriyetin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması	359
11.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, corona virüsü nedeniyle zor durumda olan turizm sektörüne yönelik tatil paketi kredisinin tüm seyahat acentelerini ve bölgeleri kapsayacak şekilde revize edilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması	359
12.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri ili Yeşilhisar ilçesinde yaşanan dolu yağışı nedeniyle tarım arazilerinin zarar gördüğüne ve toprakları ellerinden alınma tehlikesiyle karşı karşıya kalan Musahacılı Mahallesi sakinlerinin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması	359:360
13.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, turizm potansiyeli olan Çanakkale ili Merkez ilçesi Tevfikiye, Kalafat ve Çıplak köyleri sakinlerinin doğal gaz talebine ilişkin açıklaması	360
14.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Kars ve Ardahan illerinde çiftçi, esnaf ve sanayicilerin yaşadığı sorunların giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması	360

15.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa Büyükşehir Belediyesinin ikram ve ağırlama harcamalarına ve halkın gerçek sorunlarıyla ilgilenilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

360:361

16.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, ülkenin gerçek gündemi olan işsizlik ve pahalılık sorunlarına çözüm bulmak yerine çoklu baro önerisiyle baroların etkisizleştirilmeye çalışıldığına ilişkin açıklaması

361

17.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, ilaç mümessillerine sertifika alma zorunluluğu getiren Beşerî Tıbbî Ürünlerin Tanıtım Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik gereğince Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinin düzenlediği eğitim programının pandemi nedeniyle on-line yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

361

18.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, 27'nci Yasama Dönemi ikinci devre TBMM Başkanlığına seçilen Mustafa Şentop'u tebrik ettiğine, 8 Temmuz Çorlu tren faciasının 2'nci yıl dönümü vesilesiyle hayatını kaybedenleri rahmetle andığına ve yakınlarını kaybetmiş olan ailelerin adalet beklediğine, Çanakkale ili Gelibolu Yarımadası'nda çıkan yangının kontrol altına alındığına ve geçmiş olsun dileğinde bulunduğu, Ilısu Barajı nedeniyle 70 binden fazla kişinin yerlerinden edildiği, keşfedilmemiş arkeolojik zenginliklerin sular altında kaldığı tarihî Hasankeyf'in uluslararası camianın gündeminde geniş yer bulduğuna ilişkin açıklaması

362:363

19.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, 8 Temmuz Çorlu tren kazasının 2'nci yıl dönümü vesilesiyle hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine ve sorumluları adalet önüne çıkarılınca kadar mücadeleye devam edeceklerine ilişkin açıklaması

363

20.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, 27'nci Yasama Dönemi ikinci devre TBMM Başkanlığına seçilen Mustafa Şentop'a ve Başkanlık Divanı üyeliğine seçilen milletvekillerine hayırlı çalışmalar dilediğine, 8 Temmuz Çorlu tren kazasının 2'nci yıl dönümü vesilesiyle hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine ve yargılama sürecinin adalet beklentilerine cevap verecek şekilde neticelenmesini temenni ettiğine, Sakarya ili Kaynarca ilçesi Büyükyanık, İşaret, Turnalı, Yeşilova, Kulaklı, Uzakkışla, Müezzinler, İmamlar, Kabaklar, Uzunalan, Kayacık Mahallelerinde yaşanan şaganak yağış nedeniyle tarım arazilerinin sular altında kaldığına ve oluşan mağduriyetin giderilmesi gerektiğine, Irak Anayasası'na aykırı olmasına rağmen peşmergenin yeniden Kerkük'te görevlendirilmesinin Türkiye ve orada yaşayan Türkmenler aleyhine neticeler doğurabileceğine ilişkin açıklaması

363:364

21.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 8 Temmuz Çorlu tren kazasının 2'nci yıl dönümü vesilesiyle yaşamını yitirenleri rahmetle andıklarına ve iktidarı hesap vermeye davet ettiklerine, HDP Demokratik Yerel Yönetimler Kurulu Üyesi Rojbin Çetin'in evinde işkenceye maruz

bırakılarak tutaklandığına, işkencenin meşrulaştırılamayacağına ve sorumlularının görevden alınmaları yönünde çağrıda bulunduğu, Botan Vadisi'nin güvenlik gerekçesiyle yapımı süren Ilısu Barajı nedeniyle yok olma tehdidi altında bulunduğu ve tarihsel miras olan Hasankeyf'in sular altında kalmasının gelecek nesiller için onarılmaz bir kayıp olduğuna, Kırşehir Cezaevinde altmış bir gündür tecrit altında tutulan Çetin Yıldız, Emrah Kına, Saim Özdemir, Cumali Yıldırım, Ömer Hayat, Mazlum Dönder, Müjdat Korhan, Ömer Bedir, Muhammed Veysi Adım, Fırat Altun, Ali Saday, Feyyaz Gülsoy ve Mehmet Can Yiğirer'in dönüşümsüz açlık grevi yaptıklarına, Molierac'ın sözlerini okumak istediklerine ilişkin açıklaması

364:366

22.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, iktidarın gündemi barolar, sosyal medya ve güvenlik soruşturması iken milletin gündeminin Çorlu tren kazasının faillerinin hâlâ gereken cezayı görmemesi, pandemi süreci, iş kazaları, işsizlik, yoksulluk, borçları ödeyememe, kadına şiddet, çevre katliamı, Hasankeyf, uyuşturucu, öğrenci mağduriyetleri, hukuksuz tutuklanmalar, ekran karartmaları, 15 Temmuz gazi ve şehit yakınları için toplanan yardım paralarının ödenmemesi, intiharlar, yerli sermayenin ülkeyi terk etmesi, yabancı sermayenin ülkede yatırım yapmaması ve Türk parasının değerini yitirmesi olduğuna ilişkin açıklaması

367:368

23.- Burdur Milletvekili Yasin Uğur'un, Burdurluların bir partinin Burdur İl Kongresinde konuşan bir milletvekilini kullandığı ifadelerden dolayı kınadığına ve özür dilemeye davet ettiklerine ilişkin açıklaması

368

24.- Hatay Milletvekili Hüseyin Şanverdi'nin, 7 Temmuz Hatay'ın ana vatana katılmasının 81'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

369

25.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

369

26.- Çanakale Milletvekili Bülent Turan'ın, 27'nci Yasama Dönemi ikinci devre TBMM Başkanlığına seçilen Mustafa Şentop'a ve Başkanlık Divanı üyeliğine seçilen milletvekillerine başarılar dilediğine, Çanakale ili Gelibolu ve Eceabat ilçeleri arasındaki ormanlık alanda çıkan yangının söndürüldüğüne ve süreci takip ettiklerine, Artvin ili Yusufeli ilçesinde çıkan yangın nedeniyle geçmiş olsun dileğinde bulunduğu, 8 Temmuz Çorlu tren faciasının 2'nci yıl dönümü vesilesiyle hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun önerisinin kabul edilmesi hâlinde Genel Kurulda görüşülmeye başlanacak olan 222 sıra sayılı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ülkeye ve avukatlara hayırlı olmasını ümit ettiğine ilişkin açıklaması

369:371

27.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

384

- 28.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un HDP grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 384:385
- 29.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 385
- 30.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, sporseverlerin 3. Lig takımlarıyla ilgili karar almak üzere toplanan Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulundan beklentisinin play-off hakkı kazanan ilk 5 takımın bir üst lige çıkarılması, aksi takdirde 1'inci olan takımın bir üst lige çıkarılarak play-off hakkı elde eden diğer 4 takım arasında müsabakaların yapılması olduğuna ilişkin açıklaması 392
- 31.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 395:396
- 32.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, Artvin ili Yusufeli ilçesi Dokumacılar köyünde çıkan yangın nedeniyle zor durumda kalan vatandaşların taleplerinin karşılanması gerektiğine ve geçmiş olsun dileğinde bulunduğu ilişkin açıklaması 397
- 33.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, işsizliğin en yüksek olduğu illerin başında Ağrı ilinin geldiğine ve Cezayir'de çalıştıkları inşaattan düşerek hayatını kaybeden Ağrılı işçiler Murat Yaşar ile Ali Ceylan'ın cenazelerinin ailelerine ulaştırılması için yoğun görüşmeler yaptıklarına ilişkin açıklaması 399
- 34.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ilinin Yusufeli ilçesi Dokumacılar köyü Sahlepçiler Mahallesi'nde çıkan yangın nedeniyle yöre halkına geçmiş olsun dileğinde bulunduğu ilişkin açıklaması 401:402
- 35.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 222 sıra sayılı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlanması hâlinde İç Tüzük ve Anayasa ihlaliyle karşı karşıya kalınacağına ve teklifin Adalet Komisyonuna iadesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması 402:403
- 36.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırılığının yeniden incelenmesi için Komisyona iadesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması 410
- 37.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 410:411
- 38.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Genel Kurulda görüşülmemesini ve Adalet Komisyonuna iadesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması 411
- 39.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırılığı tartışılmadan görüşmelere devam edilmesi nedeniyle usul tartışması açılmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması 411

- 40.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat'ın usul görüşmeleri sırasında lehte yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 415
- 41.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İç Tüzük'ün 63'üncü maddesine göre usul görüşmesinin sonucuyla ilgili Genel Kurulun görüşüne başvurulmasını istirham ettiğine ilişkin açıklaması 417:418
- 42.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Mardin Büyükşehir Belediyesinde çalışan 3 daire başkanının İçişleri ve Sayıştay müfettişlerinin hazırladığı raporlar doğrultusunda görevden alındığına ilişkin açıklaması 422:423
- 43.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın usul görüşmesi üzerinde lehte yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 432
- 44.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın görüşülmekte olan 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 444:445
- 45.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 445:446
- 46.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 446:448
- 47.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın görüşülmekte olan 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 448:449
- 48.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerinden dolayı İç Tüzük'ün 160 ve 161'inci maddelerinin uygulanmasına ilişkin açıklaması 481:482
- 49.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 487:488

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI**368,403,493**

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, yerinden söz taleplerinin karşılandığına, gündeme geçebilmek için yeni söz talebinde bulunulmamasını rica ettiğine ilişkin açıklaması 368
- 2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Başkanlığın 222 sıra sayılı Teklifi işleme almama yetkisinin bulunmadığına ilişkin açıklaması 403:404
- 3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Şanlıurfa ilinde elektrik sıkıntısı yaşandığına ilişkin konuşması 493

VII.- ÖNERİLER

371,383,385,393,397,399

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

371:382,383:384,385:392,

393:395,397:398,399:400

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, 2 Temmuz 1993 tarihli Sivas katliamının ve 5 Temmuz 1993 tarihli Başbağlar katliamının bütün ayrıntılarıyla araştırılması amacıyla 8/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Temmuz 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

371:376

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, RTÜK'ün anayasal bir kurum olarak demokratik işlerliğinin sağlanması amacıyla 8/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Temmuz 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

376:382,383:384

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç tarafından, Sakarya ili Hendek ilçesindeki havai fişek fabrikasında meydana gelen patlamanın araştırılması amacıyla 8/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Temmuz 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

385:391

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündemi sıralamasının yeniden düzenlenmesine; 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde grup adına yapılacak konuşmaların birden fazla konuşmacı tarafından ve en fazla 2 konuşmacı tarafından yapılmasına; 221, 222 ve 223 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

391:392,393:395,397:398,

399:400

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

382

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

382:383

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER401,402,418,423,432,449,
456,488,493*A) KANUN TEKLİFLERİ*

401,402,418:422,423:432,

432:444,449:456,456:481,

488:493,493:504

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed

Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 222)

401,402,418:422,423:432,
432:444,449:456,456:481,
488:493,493:504

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

404,412,416

1.- 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlanmasının İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

404:410

2.- Anayasa'ya aykırılığı tartışılmadan 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam edilmesinin uygun olup olmadığı hakkında

412:415,416:417

XI.- DİSİPLİN CEZASI İŞLEMLERİ

483,488

1.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'a 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasında sarf ettiği bazı ifadeleri nedeniyle İç Tüzük'ün 157'nci maddesine göre uyarma cezası verilmesi

483:487,488

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

505

1.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van ilinde 2019 yılından itibaren iflas eden esnaf sayısı ile esnafların sorunlarının çözümüne ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/30419)

505:507

2.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak-Kilimli sahil yolunun yapım çalışmalarının akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/30422)

508:509

3.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, pandemi sürecinde hizmet vermeyen özel öğrenci yurtlarına ve yurttta kalmadıkları halde kendilerinden ücret talep edilen öğrencilere ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun cevabı (7/30469)

510:511

4.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, yurt dışından gelen tır şoförlerinin karantina sürelerine ve sınırda meydana gelen salgın riskine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/30544)

512:513

5.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, bir üniversitenin öğrenci yurdundaki fiyatlara yapılan zamlara ve ülke genelinde öğrenci yurtlarının durumlarına ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun cevabı (7/30592)

514:516

6.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, öğrenim kredisi borçlarının silinmesi ve öğrencilere karşılıksız burs verilmesi önerisine ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun cevabı (7/30594)

517:518

7.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli Körfez ilçesine bağlı Çamlıtepe ve Yavuz Sultan Selim Mahallelerine hizmet veren postanenin kapatılacağı iddialarına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/30662)

519:520

8.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Antalya'da bulunan Çamyuva-Phaselis Tüneli'nin akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/30663)

521:522

9.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Çiğli ilçesinde pandemi sürecinde kapanan dükkân sayısına ve esnaf destek paketi için başvurulara,

İzmir ilinin Buca ilçesinde koronavirüs nedeniyle 11 Mart 2020 tarihinden bu yana kapanan dükkânlara ve bu nedenle işsiz kalan kişilerin sayısına,

İzmir'in Bornova ilçesinde pandemi sürecinde kapanan dükkân sayısına ve esnaf destek paketi için başvurulara,

İzmir'in Bergama ilçesinde pandemi sürecinde kapanan dükkân sayısına ve esnaf destek paketi için başvurulara,

İzmir ilinin Bayraklı ilçesinde koronavirüs nedeniyle 11 Mart 2020 tarihinden bu yana kapanan dükkânlara ve bu nedenle işsiz kalan kişilerin sayısına,

İzmir'in Bayındır ilçesinde pandemi sürecinde kapanan dükkân sayısına ve esnaf destek paketi için başvurulara,

İzmir'in Balçova ilçesinde pandemi sürecinde kapanan dükkân sayısına ve esnaf destek paketi için başvurulara,

İzmir'in Beydağ ilçesinde pandemi sürecinde kapanan dükkân sayısına ve esnaf destek paketi için başvurulara,

İzmir'in Aliağa ilçesinde pandemi sürecinde kapanan dükkân sayısına ve esnaf destek paketi için başvurulara,

İlişkin soruları ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/30820), (7/30821), (7/30822), (7/30823), (7/30824), (7/30825), (7/30826), (7/30827), (7/30828)

523:534

10.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, tütün kooperatifleri ve tesis kurma yönetmeliklerine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/30832)

535:537

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2016-2020 yılları arasında Bakanlık bünyesinde yapılan ihalelere ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun cevabı (7/31055)

538:539

12.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de Yusufeli Barajı'nın inşaatında çalışan işçilerin çalışma koşullarına ve işçilerin koronavirüs salgınına karşı korunmasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/31163)

540:541

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.02’de açılarak iki oturum yaptı.

Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay, Covid-19 süreciyle hız kazanan dijitalleşmenin kadınlar için sunduğu fırsatlara ve kadınları hedef alan sosyal medyaya,

Yalova Milletvekili Özcan Özel, Yalova ili Millet Çiftliği’ne,

Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman, 5 Temmuz Başbağlar katliamının 27’nci yıl dönümüne, İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, Kocaeli iline yapılan yatırımlara,

Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın, coronavirus pandemisiyle mücadele kapsamında üç ay süreyle elektrik ve doğal gaz sayaçlarının okunmaması nedeniyle doğacak mağduriyetlerin giderilebilmesi için düzenleme yapılması gerektiğine,

Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya, Covid-19 salgını nedeniyle turizm sektörünün zor durumda olduğuna,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, Çukurova bölgesinde üzüm üreticilerinin yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi, temmuz ve ağustos aylarına ait Ziraat Bankası ile Tarım Kredi Kooperatiflerine olan çiftçi borçlarının ertelenmesi için Tarım ve Orman Bakanına çağrıda bulunduğuna,

İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü, Bursa ili Yenişehir ilçesi Kirazlıyayla köyü kadınlarının köydeki madencilik faaliyetlerine karşı verdiği mücadeleye ve kadınların yaşam hakkını savunmak için eylem yapan Femin Amfi ve Kırkyama Kadın Dayanışması üyelerinin gözaltına alındığına,

Antalya Milletvekili Aydın Özer, Antalya ili Kemer ilçesi Kiriş Koyu’ndaki otelin plajında mermer tozu kullanıldığının otel işletmesi tarafından beyan edildiğine, insan ve çevre sağlığını tehlikeye atan otelin sahibi Bakanı istifaya, Çevre ve Şehircilik Bakanı ile İçişleri Bakanını işlem yapmaya davet ettiklerine,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, olimpiik kriterlere sahip Bursa Atatürk Spor Salonu’nun yıkılmasından Türkiye basketbol liglerinde yer alan Tofaş, Bursaspor, Final Spor ve Geçitspor’un olumsuz etkileneceğine,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, ihraç kaydıyla ülkeye getirilen Afrin zeytinyağlarının iç piyasaya sürülmesiyle yaşanan mağduriyete,

Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı, 7 Temmuz Rıfat Ilgaz’ın ölümünün 27’nci yıl dönümüne,

Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan, Çanakkale ili Gelibolu ilçesi Ilgardere köyü ve Eceabat ilçesi Kumköy ile Yalova köyleri arasındaki ormanlık bölgede çıkan yangının çıkış nedeninin tespit edilerek sorumluları hakkında en ağır cezaı yaptırımların uygulanmasının kamuoyunun beklentisi olduğuna,

Sivas Milletvekili Semiha Ekinci, 2 Temmuz Sivas katliamının ve 5 Temmuz Başbağlar katliamının 27’nci yıl dönümüne,

Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir, Erzurum ili Aziziye, Pasinler ve Köprüköy ilçelerindeki jeotermal kaynakların değerlendirilebilmesi için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yapılan çalışmaların hayat bulmasını temenni ettiklerine,

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, orman yangınlarının nedenlerine ve yangınlar nedeniyle biyolojik çeşitliliğin zarar gördüğüne,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Niğdeli çiftçilerin arazisiz bırakılma tehlikesiyle karşı karşıya olduğuna,

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, emekli olduğu hâlde çalışmak zorunda olan 65 yaş üstü yurttaşların coronavirus salgını nedeniyle yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi gerektiğine,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, 5 Temmuz Başbağlar katliamının 27'nci ve Urumçî katliamının 11'inci yıl dönümüne, Çanakkale ili Gelibolu ve Eceabat ilçeleri arasındaki ormanlık alanda çıkan yangının neden olduğu mağduriyetlerin giderilmesi ve olayın terör bağlantısının olup olmadığının araştırılması gerektiğine, TBMM Başkanı ve Divan heyeti seçiminin hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan niyaz ettiğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, 5 Temmuz Başbağlar katliamının 27'nci yıl dönümü vesilesiyle terör örgütü PKK'yı lanetlediğine ve öldürülen 33 vatandaş ile tüm şehitleri rahmetle andığına, Sakarya ili Hendek ilçesinde havai fişek fabrikasında meydana gelen patlamada hayatını kaybeden 7 vatandaşa Allah'tan rahmet dilediğine ve olayla ilgili adli soruşturmanın devam ettiğine, aynı fabrikada 2009, 2011, 2014 ve 2018 yıllarında meydana gelen patlamaların da soruşturma kapsamında değerlendirilmesi gerektiğine, maddi ve manevi zararların karşılanabilmesi için ilgili bakanlıklar tarafından çalışma yürütüldüğüne,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, 5 Temmuz Başbağlar katliamının 27'nci yıl dönümüne, Hasankeyf antik kentinin sular altında kalmasıyla 80 binden fazla insanın göç ettiğine, sosyal ve ekonomik tahribatın yaşandığına, dolarizasyon sürecinin devam ettiğine, dış ticaret açıklarının her geçen gün arttığına, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "Faiz sebep, enflasyon neticedir." ifadesinin tersi bir süreç yaşandığına,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, 15 Temmuz şehit yakınları ve gaziler için toplanılan paranın hâlâ hak sahiplerine verilmemiş olmasını kınadıklarına ve iktidarın bu konuda sağduyulu olması gerektiğine, Avukatlık Kanunu'nda yapılmak istenen düzenlemeye, Sakarya ili Hendek ilçesindeki havai fişek fabrikasında meydana gelen patlamaya ve patlamanın müsebbiplerinin en ağır şekilde cezalandırılması gerektiğine,

Çanakalele Milletvekili Bülent Turan, yapılacak olan 27'nci Yasama Dönemi ikinci devre TBMM Başkanı ve Başkanlık Divanı üyelikleri seçiminde tüm adaylara başarılar dilediğine, Çanakkale ili Gelibolu ve Eceabat ilçeleri arasındaki ormanlık alanda çıkan yangının söndürüldüğüne ve süreci takip ettiklerine, 5 Temmuz Başbağlar katliamının 27'nci yıl dönümü vesilesiyle hayatını kaybeden 33 vatandaşa Allah'tan rahmet dilediklerine ve PKK başta olmak üzere tüm terör örgütlerini lanetlediklerine, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Denizli Milletvekili Yasin Öztürk, (2/2007) esas numaralı Denizli İlinde Altınova Adıyla Bir İlçe Kurulmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

TBMM Başkanlığına, üçüncü tur oylama sonucunda Anayasa'da öngörülen çoğunluğu sağlayan Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop 328 oyla seçildi.

TBMM Başkanı Mustafa Şentop, Başkan seçilmesi dolayısıyla teşekkür konuşması yaptı.

Başkan Vekilliklerine: AK PARTİ Grubundan Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç, MHP Grubundan İstanbul Milletvekili Celal Adan, CHP Grubundan Kocaeli Milletvekili Haydar Akar, HDP Grubundan Şanlıurfa Milletvekili Nimetullah Erdoğan;

Kâtip Üyeliklere: CHP Grubundan Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere, Giresun Milletvekili Necati Tıǧlı ve İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir; AK PARTİ Grubundan Burdur Milletvekili Bayram Özçelik, İstanbul Milletvekili Emine Sare Aydın, İstanbul Milletvekili Rümeyza Kadak, Kütahya Milletvekili İshak Gazel, Mardin Milletvekili Şeyhmus Dinçel ve Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz; İYİ PARTİ Grubundan Tekirdağ Milletvekili Enez Kaplan;

İdare Amirliklerine: MHP Grubundan Ankara Milletvekili Erkan Haberal; CHP Grubundan Burdur Milletvekili Mehmet Göker; AK PARTİ Grubundan Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, İzmir Milletvekili Fehmi Alpay Özalan ve Şanlıurfa Milletvekili Halil Özcan; HDP Grubundan Gaziantep Milletvekili Mahmut Toǧrul;

Seçildiler.

Oturum Başkanı TBMM Başkanı Celal Adan, görev süreleri 16 Temmuz 2020 tarihi itibarıyla başlayacak olan TBMM Başkanlık Divanı üyelerine başarılar dilediğine ilişkin açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 8 Temmuz 2020 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere 19.39’da birleşime son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Burcu KÖKSAL

Afyonkarahisar

Kâtip Üye

İshak GAZEL

Kütahya

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No:178

8 Temmuz 2020 Çarşamba

Raporlar

1.- Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2985) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 221) (Dağıtma tarihi: 08.07.2020) (GÜNDEME)

2.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 Milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 222) (Dağıtma tarihi: 08.07.2020) (GÜNDEME)

3.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu ve 56 Milletvekilinin Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (2/3002) (S. Sayısı: 223) (Dağıtma tarihi: 08.07.2020) (GÜNDEME)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yurt dışı seyahatler için PCR testi raporu geçerli olan ülkeler arasında Türkiye'nin bulunmamasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/31168) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, daha önce tedavisinde başarısız olunan Hepatit C hastalarına ikinci kez tedavi edilme olanağı tanınmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/31169) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2018 ve 2019 yıllarında hak sahiplerine kiralanan tarım arazilerinin sayısına ve bu uygulamadan yararlanan çiftçilerin illere göre dağılımlarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/31170) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

4.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son 5 yıl içinde yurt dışına göç eden kişilere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/31171) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Sağlık Bakanlığı ve üniversite hastaneleri haricindeki kurumlarda çalışan tabip ve diş tabiplerinin özlük haklarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/31172) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

6.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Şakran Kadın Kapalı Cezaevinde kalmakta olan hasta bir mahkumun tedavi sürecine ve yaşadığı sorunlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31173) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2020)

7.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kilis L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan ve dosyası Yargıtay aşamasında olan bir tutuklunun dosyasının karara bağlanması talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31174) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2020)

8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Giresun Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31175) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2020)

9.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kapalı Cezaevinde kalan bir kişinin cezaevi kampüsünde sık sık yerinin değiştirildiği ve eşyalarının verilmediği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31176) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2020)

10.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan bir kişinin tahliye edilmediği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31177) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2020)

11.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, cezaevlerindeki Covid-19 vakalarıyla ilgili verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31178) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

12.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, cezaevlerinde koronavirüsten korunmak için mahkumların hijyen ve beslenme ihtiyaçlarının karşılanması talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31179) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

13.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin çalıştığı kargo firması tarafından tazminat verilmeden işten çıkarıldığı iddiasına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31180) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2020)

14.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Sağlık Bakanlığı ve üniversite hastaneleri haricindeki kurumlarda çalışan tabip ve dış tabiplerinin özlük haklarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31181) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

15.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, kamuda engelli istihdamı verilerine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31182) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

16.- Antalya Milletvekili Feridun Bahşi'nin, Antalya'nın Aksu ilçesinde Antalya Tohum Sertifikasyon Test Müdürlüğüne tahsis edilen arazideki bir alanın TOKİ'ye verildiği iddiasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31183) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2020)

17.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, Kayseri ilinin Develi ilçesinde yıkım kararı verilen bir bölgeye ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31184) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

18.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, Kayseri'de bulunan Palas Tuzla Gölü'nün korunmasına yönelik bir çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31185) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

19.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, tekrar faaliyete geçen termik santrallere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31186) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

20.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, 13 Haziran 2020 tarihinde Kırıkkale ilinde hissedilen yoğun gaz kokusuna ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31187) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2020)

21.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, İzmit'in Alikahya semtindeki etkili olan yağışlar sonucu oluşan su birikintilerinin yarattığı mağduriyete ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31188) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2020)

22.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Moskova Mutabakatı'nın uygulanmasına ve mutabakatı ihlal edenlere ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31189) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

23.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Covid-19 salgını süresince yardım gönderilen ülkelere, malzemelerin içeriğine ve yapılan toplam yardım tutarına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31190) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

24.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Aydın'ın Köşk ilçesinde yapımı planlanan JES projesine ve projeye tepki gösteren köylülere sosyal mesafeye uyulmadığı gerekçesiyle para cezası kesildiği iddiasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31191) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2020)

25.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırhoğlu'nun, 2014 yılında Soma'da gerçekleşen maden kazası sonrasında işçilere ödenen tazminatlara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31192) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

26.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, 13 Haziran 2020 tarihinde Kırıkkale ilinde hissedilen yoğun gaz kokusuna ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31193) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2020)

27.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Van ilinin Erciş ilçesinin bir köyüne yapılması planlanan HES projesinin durdurulması talebine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31194) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2020)

28.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, bir kadının kıyafeti gerekçesiyle Kocaeli Gebze Gençlik Merkezi kütüphanesine alınmadığı iddiasına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31195) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2020)

29.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, öğrenim kredilerinin geri ödenmesinde yapılandırma ve faizin kaldırılması önerisine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31196) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2020)

30.- İzmir Milletvekili Hasan Kalyoncu'nun, İzmir Büyükşehir Belediyesince yapılan bazı ihalelere tek firmanın katıldığı iddiasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31197) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2020)

31.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, konut kredisi faiz oranlarının düşürülme süresinin uzatılmasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31198) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

32.- İzmir Milletvekili Hasan Kalyoncu'nun, İzmir ili Menderes ilçesinde bir ihalenin ÇED raporu alınmadan açıldığı iddiasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31199) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

33.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, kamu bankaları tarafından başlatılan kredi kampanyalarıyla gerçekleşen otomobil ve konut alımlarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31200) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

34.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, çiftçilerin borçlarının ertelenmesi talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31201) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2020)

35.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, 01.06.2020 tarihinden önce yüksek faiz oranlarıyla kredi çekenlerin bu tarihten sonra düşen faizlere göre kredilerinin yapılandırılması talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31202) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2020)

36.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Manisa'nın Gördes ilçesinde bir kişinin irtifak hakkı şartı ile bir vakfa bağışladığı evinden zorla tahliye edilmek istendiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31203) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2020)

37.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, güvenlik korucularının özlük haklarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31204) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

38.- Konya Milletvekili Esin Kara'nın, silah ruhsatı sürelerinin uzatılmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31205) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

39.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son 5 yıl içinde yurt dışına göç eden kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31206) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

40.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ehliyetine el konan kişiler için herhangi bir af çalışması olup olmadığına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31207) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

41.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, kadın sığınma evi sayısına ve sığınma evi açma yükümlülüğünü yerine getirmeyen belediyelere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31208) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

42.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, özel bir üniversitede öğrenim görürken başka bir üniversiteye geçiş yapan bir öğrencinin önceki üniversitesine ödediği ücreti geri alamamasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31209) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2020)

43.- Konya Milletvekili Esin Kara'nın, üniversitelerden ilişiği kesilen öğrenci sayısına ve yeni akademik yıl içinde öğrenci affı çıkarılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31210) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

44.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, engelli öğretmen sınavı başvuru kılavuzundaki bazı koşulların değiştirilmesi istemine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31211) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

45.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu'nun, Manisa ilinin Akhisar ilçesinde deprem riski taşıdıkları gerekçesiyle boşaltılan okullara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31212) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

46.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, çeşitli nedenlerle istifa etmiş ancak göreve tekrar dönmek isteyen öğretmenlerin mağduriyetlerinin giderilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31213) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

47.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak'ın Alaplı ilçesinde bulunan Alaplı Çok Programlı Anadolu Lisesi'nin kapanmasına ve öğrencilerin başka okullara nakledilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31214) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

48.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, Manisa'da koronavirüs tanısı konulan bir öğrencinin 20 kişilik bir sınıfta sınava alındığı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31215) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

49.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2017-2019 yılları arasında sipariş teslimindeki gecikme dolayısıyla MKE tarafından ödenen gecikme cezalarına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31216) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

50.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Moskova Mutabakatı'ndan bu yana İdlib'de Türk Silahlı Kuvvetlerine yönelik gerçekleştirilen saldırılara ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31217) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

51.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir annenin Antalya Akdeniz Üniversitesi Hastanesinde tedavi görmekte olan kızını doktor ihmalinden dolayı kaybettiği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31218) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2020)

52.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, koronavirüs salgını nedeniyle sağlık çalışanlarına yapılan ek ödemelerin yeniden düzenlenmesi talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31219) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

53.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamuya bağlı kadın hastalıkları eğitim ve araştırma hastanelerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31220) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

54.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Sağlık Bakanlığı ve üniversite hastaneleri haricindeki kurumlarda çalışan tabip ve dış tabiplerinin özlük haklarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31221) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

55.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, PCR testi raporu geçerli sayılan ülkelere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31222) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

56.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, Covid-19 vakalarında yaşanan artış nedeniyle kamu personelinin idari izinli sayılması kriterlerinin tekrar düzenlenmesi talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31223) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

57.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, sağlık çalışanlarıyla ilgili koronavirüs verilerinin ayrıntılı biçimde açıklanmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31224) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

58.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, ülkemizde kistik fibrozis hastalığına yakalanan kişi sayısı ile hastalığın tedavisinde kullanılan yöntemlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31225) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

59.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli Sanayi Odası iş birliği ile Gebze'de kurulan bir merkezde yapılan koronavirüs testlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31226) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

60.- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, dış hekimlerinin fiyasyon ekiplerinde görevlendirilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31227) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

61.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, şehir hastanelerinin kira ve hizmet bedellerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31228) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

62.- Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, Covid-19 pandemisi vaka verilerine ve doğrulanmış olgu sayılarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31229) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

63.- Antalya Milletvekili Feridun Bahşi'nin, Antalya'nın Aksu ilçesinde Antalya Tohum Sertifikasyon Test Müdürlüğüne tahsis edilen arazideki bir alanın TOKİ'ye verildiği iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31230) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2020)

64.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, TARSİM kapsamında yapılan sigortaların kapsamının genişletilmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31231) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

65.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, TMO'nun çeşitli il ve ilçelerdeki çelik silo inşaat işleri ile mısır kurutma iş projelerinin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31232) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

66.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, odun üretimine ve ormanlık alanlardaki ağaçlandırma ve rehabilitasyon çalışmalarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31233) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

67.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2005-2020 yılları arasında Bakanlık bünyesinde çalışan kamu görevlileri hakkında kaç ihbar ve şikayette bulunulduğuna ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31234) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

68.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, orman içinde bulunan köylerde yaşayan kişilere ve özel şahıslara ait orman arazisi bulunup bulunmadığına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31235) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

69.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Çankırı'da 30000 ton kapasiteli hububat deposu yapım işini üstlenen firmalara açılan davaya ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31236) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

70.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 11 Kasım 2019 tarihinde ülke genelinde yapılan fidan dikimine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31237) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

71.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Geleceğe Nefes kampanyası kapsamında dikilen fidanların kuruduğu ve yanlış zamanda dikim yapıldığı iddialarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31238) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

72.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli'nde meydana gelen yağış ve sel felaketi sebebiyle zarar gören üreticilerin zararlarının karşılanması talebine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31239) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

73.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Antalya'nın Kaş ilçesinde bulunan Kıbrıs Barajı inşaatının akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31240) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

74.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, çiftçi kayıt sistemi başvuru süresinin uzatılması talebine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31241) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

75.- Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydınlık'ın, Şanlıurfa'nın Bozova ilçesinde bazı mahallelerden geçen sulama borularının değiştirilmesi talebine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31242) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

76.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, TARSİM kapsamında yapılan sigortaların kapsamına ve uygulamasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31243) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

77.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, besi çiftliklerinde kapalı ve izole alan bulundurma zorunluluğunun çiftlik sahiplerini mağdur etmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31244) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

78.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, gül üretimi ve gül sanayisi ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31245) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

79.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, soğan ihracatına kota getirilmesi uygulamasına ve üreticilerin girdi maliyetlerine destek verilmesi önerisine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31246) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

80.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir ilinin Tire ilçesinde 11 Mart 2020 tarihinden bu yana dükkanlarını kapatan esnaf ile bu nedenle işsiz kalan kişi sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31247) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

81.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir ilinin Torbalı ilçesinde 11 Mart 2020 tarihinden bu yana dükkanlarını kapatan esnaf ile bu nedenle işsiz kalan kişi sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31248) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

82.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir ilinin Urla ilçesinde 11 Mart 2020 tarihinden bu yana dükkanlarını kapatan esnaf ile bu nedenle işsiz kalan kişi sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31249) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

83.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir ilinin Menderes ilçesinde 11 Mart 2020 tarihinden bu yana dükkanlarını kapatan esnaf ile bu nedenle işsiz kalan kişi sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31250) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

84.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir ilinin Menemen ilçesinde 11 Mart 2020 tarihinden bu yana dükkanlarını kapatan esnaf ile bu nedenle işsiz kalan kişi sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31251) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

85.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir ilinin Narlıdere ilçesinde 11 Mart 2020 tarihinden bu yana dükkanlarını kapatan esnaf ile bu nedenle işsiz kalan kişi sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31252) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

86.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir ilinin Ödemiş ilçesinde 11 Mart 2020 tarihinden bu yana dükkanlarını kapatan esnaf ile bu nedenle işsiz kalan kişi sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31253) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

87.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir ilinin Seferihisar ilçesinde 11 Mart 2020 tarihinden bu yana dükkanlarını kapatan esnaf ile bu nedenle işsiz kalan kişi sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31254) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

88.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir ilinin Selçuk ilçesinde 11 Mart 2020 tarihinden bu yana dükkanlarını kapatan esnaf ile bu nedenle işsiz kalan kişi sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31255) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

89.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir ilinin Konak ilçesinde 11 Mart 2020 tarihinden bu yana dükkanlarını kapatan esnaf ile bu nedenle işsiz kalan kişi sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31256) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

90.- İzmir Milletvekili Hasan Kalyoncu'nun, Fahrettin Altay-Narlıdere metro hattı yapım projesinde sonradan yapılan değişikliklere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31257) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2020)

91.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Malatya ilinde iki yük treninin çarpışması sonucu meydana gelen kazaya ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31258) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2020)

92.- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, uluslararası taşımacılık sektörünün sorunlarına ve sektöre devlet desteği verilmesi talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31259) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

93.- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, Eskişehir-Alpu yol yapımının tamamlanma sürecine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31260) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

94.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, PTT A.Ş.'nin bağlı ortaklık ve iştirakleriyle imzaladığı iş sözleşmelerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31261) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

95.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, toplu taşıma araçlarında meydana gelen yangınlara ve yapılan teknik denetimlere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31262) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

96.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Türkiye genelinde yap-işlet modeliyle inşa edilen havaalanlarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/31263) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2020)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, belediyelere verilen yardım ödeneğinin kullanımına bazı şartlar getirilmesinin gerekçesine ve 2002-2020 yılları arasında ödenek verilen belediyeler ile yapılan başvuru sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30307)

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yaptırılan Harput Külliyesinin teknik şartnamesinde bulunduğu iddia edilen bazı şartlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30314)

Adalet Bakanlığı

3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülke genelinde kadın mahkumlar için bulunan cezaevi sayısına ve son 5 yılda kadın mahkumların işledikleri suç türlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30315)

4.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, 7242 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle tahliye edilen kişilerin ve yeniden suç işleyenlerin sayıları ile suç türlerine göre dağılımlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30317)

5.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 7242 sayılı Kanun ile tahliye edilen mahkumlarla ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30318)

6.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlık ve bağlı kuruluşlarında istihdam edilen engelli sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30319)

7.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son iki yılda Bakanlığın ve bağlı kurumların istisnai kadrolarına alınan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30320)

8.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2019 yılında gerçekleşen hayvanlara yönelik kötü muamele olaylarına dair istatistiki bilgilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30321)

9.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2019 yılında aile içi şiddete maruz kalan ve polis koruması talep eden kişi sayısı ile 18 yaş altı cinsel istismar davası sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30322)

10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2010-2019 yılları arasında cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlü sayısı ile 2017 yılından bu yana kadın cinayeti ve cinsel istismar suçlarından tutuklu ve hükümlü kişi sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30323)

11.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, yasal düzenleme ile çek mağduru kişilerin cezaevinden çıkış tarihlerinin koronavirüs salgını sürecine denk gelmesi nedeniyle mağdur olmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30324)

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

12.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocuk evi, sevgi evi, çocuk yuvası gibi kurumlar ile bu kurumlarda çalışan psikolog ve sağlık personeli sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30325)

13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2015-2019 yılları arasında mesleki rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanan engelli sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30326)

14.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, esnaf ve sanatkarların sorunları ile mesleki eğitim faaliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30327)

15.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son 5 yılda Uluslararası Çalışma Örgütü'nün insana yaraşır iş yaklaşımı kapsamında Bakanlık tarafından yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30328)

16.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği Protokolü kapsamındaki eğitimlerde başarılı olan ve istihdam edilen kişi sayısı ile 2020 yılında eğitim programına dahil edilecek meslek gruplarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30329)

17.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, koronavirüs sürecinde konkordato ilan eden iş yerleri ile işten çıkarılan ve emekliye ayrılan kişi sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30330)

18.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, kronik hastalığı olan özel sektör çalışanlarına yönelik tedbir alınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30331)

19.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çiftçilerin borçlarının ertelenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30332)

20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2019 yılında TYP kapsamında işe giren kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30333)

21.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2019 yılı Haziran ayında doğrudan sosyal yardım ve yoksulluk yardımı alan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30334)

22.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son 5 yılda özel sektörde ve kamuda genel sendikalaşma oranına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30335)

23.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2019 yılında Ustalardan Çıraklara Geleneksel Meslek Mirasımız Programı kapsamında eğitim alan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30336)

24.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın ilinde 11 Mart-17 Nisan arasında işten çıkartılan kişiler ile bu kişilerden işsizlik ve kısa çalışma ödeneklerine başvuranların sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30337)

25.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çıraklık sözleşmelerine ve çırak ve stajyerlerin işe başladıkları günün yaşlılık sigortası başlangıcı sayılması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30338)

26.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Aile Sağlığı Merkezi çalışanlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30339)

27.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Biz Bize Yeteriz Türkiyem Kampanyası kapsamında toplanan yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30340)

28.- Bursa Milletvekili Lale Karabıyık'ın, kısa çalışma ödeneği ile ücretsiz izin aylığı uygulamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30341)

29.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, bir internet sitesinde yayınlanan çocuk istismarını normalleştiren görüntülerle ilgili hukuki sürecin başlatılıp başlatılmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30342)

30.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, kadın sığınma evine yerleşen bir kadının adres bilgilerinin emniyet güçleri tarafından şiddet gördüğü kocasına verildiği iddiasına ve ilgili mevzuat kapsamında emniyet güçlerine eğitim verilip verilmediğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30343)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

31.- İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan'ın, plastik atık ithalatına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30344)

32.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sanayi havzasında oluşan yağış suları ve arıtılmış atık suların Ankara Çayı'na ulaştırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30345)

33.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye genelinde kentsel dönüşüm projeleri kapsamında tespit edilen riskli bölgelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30346)

34.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, doğal sit alanlarının korunmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30347)

35.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Adana'nın Yüreğir ilçesine bağlı Yakapınar Mahallesi'ndeki Misis Deresine bir fabrika tarafından kimyasal atıkların bırakılması sonucu birçok hayvanın öldüğü iddiasına ve fabrikanın denetlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30348)

Dışişleri Bakanlığı

36.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Avrupa'da yaşayan Türk vatandaşlarının yaz tatillerini Türkiye'de geçirebilmesi için yapılan hazırlıklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30349)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

37.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, tarımda kullanılan elektrikte fon, pay ve vergilerin kaldırılması önerisine ve indirimli tarife uygulanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30350)

38.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, organize sanayi bölgeleri için yapılan elektrik ve doğalgaz zamlarının geri alınıp alınmayacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30351)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

39.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, vergi ve SGK borcu olan esnaflar ile bunlardan esnaf destek paketinden yararlananların sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30352)

40.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, kamu bankalarının vatandaşlara verilen kredi tutarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30353)

41.- İstanbul Milletvekili Gökhan Zeybek'in, İstanbul, Ankara ve İzmir Büyükşehir Belediyeleri ile ilçe belediyelerinin mevcut kamu borçlarına ve borçlarına karşılık hazineye devredilen taşınmazlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30354)

42.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) ile ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30355)

43.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, KHK ile kamu görevinden ihraç edilen bir doktorun özel bir bankada hesap açtırma talebinin reddedildiğine dair iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30356)

44.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın işe alım mülakatlarında yapıldığı iddia edilen çeşitli hukuka aykırı uygulamalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30357)

45.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı birimlerde görülen koronavirüs vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30358)

İçişleri Bakanlığı

46.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, 11 Mart-2 Haziran 2020 tarihleri arasında öldürülen kadın sayısı ve kadına şiddet vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30359)

47.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, Harmandalı Geri Gönderme Merkezinde kalan göçmenlerin avukatlarıyla görüşmelerine izin verilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30360)

48.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, bir emniyet görevlisinin sığınma evinde bulunan bir kadının adresini paylaştığı iddiası ile bu kişi hakkında işlem yapılıp yapılmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30361)

49.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, normalleşme sürecinin başlaması ile beraber belediye, mahalli idare birlikleri ve il genel meclislerinin olağan toplantı ertelemeleri ile bütçe kesintilerinin kaldırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30362)

50.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü'nün, kadın sığınma evine yerleşen bir kadının adres bilgilerinin emniyet güçleri tarafından şiddet gördüğü kocasına verildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30363)

51.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Covid-19 salgını nedeniyle kapanan eğlence mekanlarının ne zaman açılacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30364)

52.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Sayıştay Başkanlığının Edirne İl Özel İdaresi 2019 yılı denetim raporuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/30365)

53.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2015 Ocak - 2020 Haziran tarihleri arasında kadına şiddet nedeniyle hakkında soruşturma açılan kolluk kuvvetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30366)

54.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer'in, bir emniyet görevlisinin sığınma evinde bulunan bir kadının adresini paylaştığı iddiasına ve İstanbul Sözleşmesi kapsamında kolluk güçlerine gerekli eğitimin verilir verilmemesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30368)

55.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer'in, son 5 yılda sosyal medya paylaşımları nedeniyle gözüaltına alınan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30369)

56.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çarşı ve mahalle bekçilerine dair bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30370)

57.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son 2 yılda görev sırasında suça karışan polis ve bekçi sayısına ve bu kişilerden adli ve idari ceza alanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30371)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

58.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, yurt dışındaki Türk vatandaşlarının yaz tatili için Türkiye'ye gelebilmesi adına yapılan hazırlıklara ve hava yolu şirketlerinin Almanya uçuşlarına başlama tarihine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30372)

59.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, turizm seyahat acentelerinin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30373)

60.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak'ın Çaycuma ilçesine bağlı Kadioğlu köyündeki kazı çalışmalarının durmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30374)

61.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, koronavirüs salgını sürecinde üniversitelerin başkanlığında yürütülen kazı çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30375)

62.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2013-2019 yılları arasında Bakanlık bünyesinde yürütülen kazılardan hakkında soruşturma açılanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30376)

63.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2013-2019 yılları arasında Bakanlık bünyesinde yürütülen kazılardan soruşturma geçirenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30377)

Milli Eğitim Bakanlığı

64.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, ücretli destekleme ve yetiştirme kursu öğretmenlerinin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30378)

65.- Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydınlık'ın, PIKTES kapsamında çalışan öğretmenlerin sorunlarının çözülmesine ve kadroya alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30379)

66.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, ataması yapılan öğretmenlerin göreve başlatılmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30380)

67.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 3 Haziran 2020 itibarıyla koronavirüs nedeniyle ertelenen sınavlara ve bu sınavlara yapılan başvurulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30381)

68.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, koronavirüs sürecinde BELMEK kurslarına yönelik alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30382)

69.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2019-2020 bahar dönemi müfredatının 2020-2021 eğitim öğretim yılı müfredatına eklenip eklenmeyeceğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30383)

70.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2019 yılında gerçekleştirilen Sanayici İşbirliğinde Mesleki Eğitim Projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30384)

Sağlık Bakanlığı

71.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kadın mahkumlara yapılan sağlık testlerine ve son 2 yılda hapisanelerde doğum yapan ve kanser teşhisi konan kadın mahkum sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30385)

72.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizdeki hapisanelerde Covid-19 teşhisi konan kadın infaz memuru ile mahkum sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30386)

73.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Covid-19 salgını nedeniyle yurt dışından gelen kişiler için alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30387)

74.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son 3 yıl içinde Tip 1, Tip 2, Tip 3 ve Tip 4 SMA hastalığından dolayı ölen bebek ve yetişkin sayıları ile hastalığın tedavisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30388)

75.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Covid-19 salgını sebebiyle sağlık çalışanları ve ailelerine ruhsal destek verilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30389)

76.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 3 Haziran 2020 tarihi itibarıyla koronavirüse yakalanan kişilerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30390)

77.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, pestisit uygulaması yapan çiftçilere sağlık taraması yapıp yapılmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30391)

78.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, koronavirüs salgınıyla ilgili epidemiyolojik verilerin açıklanmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30392)

79.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, e-nabız uygulamasında görülmediği için esnek çalışmadan yararlanamayan kronik rahatsızlığı bulunan kişiler ile özel gereksinimi olan bireylere bakmak zorunda olan kişilerin esnek çalışma kapsamına dahil edilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30393)

80.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, salgın sebebiyle hayatını kaybeden sağlık çalışanlarının görev şehidi sayılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30394)

81.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Covid-19 hastalığının tedavisinde hidroksiklorokin kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30395)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

82.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, şeker fabrikalarında çalışan ve özelleştirmeler sonrasında işten çıkarılan toplam işçi ve memur sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30396)

83.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Başkent, Dökümcüler ve Anadolu OSB'lerine ait atık suların Ankara Çayı'na verilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30397)

84.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de bulunan KOSGEB Güney Bölge Müdürlüğünün kapatılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30398)

85.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, yerli otomobil üretiminde geline aşamaya ve otomobilin üretim yerinin belirlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30399)

Tarım ve Orman Bakanlığı

86.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana ilindeki Yedigöze Barajı'ndan su sağlanarak bölgedeki çiftçilerin gereksinimlerinin karşılanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30400)

87.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Malatya ilinde yoğun olarak bulunan kayısı ağaçlarında yaşanan verim düşüklüğüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/30401)

88.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya'da salgın hastalık ve doğal afetler nedeniyle zarar eden çiftçilerin durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/30402)

89.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Denizli'de yaşanan don ve dolu felaketi nedeniyle zarar eden çiftçi sayısına ve zararın giderilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30403)

90.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çölyak hastaları için üretilen ürünlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30404)

91.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, koronavirüs vakası bulunan ülkelerden ithal edilen gıda ürünlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30405)

92.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2015 yılından itibaren zeytin hasadı ile ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30406)

93.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son iki yılda meydana gelen orman yangınlarıyla ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30407)

94.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Akdeniz'de deniz canlılarında yaşanan azalmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/30408)

95.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, 2017-2020 yılları arasında endemik bitkiler bulunduğu gerekçesiyle koruma altına alınan ova ve yaylalara ve endemik bitkilerin korunması için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30409)

96.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın ilinde narenciye, zeytin ve pamuğun sıcak havalardan dolayı zarar görmesine ve bu ürünlerin üreticilerine yapılacak desteklemelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30410)

97.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Covid-19 salgını nedeniyle mağdur olan hayvancılık faaliyeti yapan üreticilerin desteklenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30411)

98.- Giresun Milletvekili Necati Tıgılı'nın, Giresun ili genelinde ve Espiye ilçesinde ormanlık alanlarda izinli ve izinsiz yapılan ağaç kesimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30412)

99.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, ormanları gençleştirmek için yapılan uygulamaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/30413)

100.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa ilindeki bir güvenlik personelinin yabancı uyruklu bir kişiye kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30414)

Ticaret Bakanlığı

101.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çay ithalatına ve 2019 yılında yakalanan kaçak çay miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30415)

102.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2019 yılında ATO tarafından düzenlenen girişimcilik eğitim seminerlerinde eğitim alan kişi sayısı ve bunlardan işletme kuranlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30417)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

103.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, TCDD personeline zorunlu rotasyon yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30420)

104.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzıılmaz'ın, Zonguldak-Ereğli Karayolunda heyelan sonucu kapanan yolun açılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30423)

105.-Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Konya-Karaman hızlı tren demir yolu projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30424)

8 Temmuz 2020 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 109’uncu Birleşimini açıyorum. (x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, ülkemizde meydana gelen son depremler ve sel baskınları hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu’nun.

Buyurun Sayın Nuhoglu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu’nun, ülkede son günlerde meydana gelen depremlere ve sel baskınlarına ilişkin gündem dışı konuşması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son yirmi günde yaşanan deprem ve sel olaylarıyla ilgili gündem dışı söz aldım, selamlarımı sunuyorum.

14 Haziran’da Bingöl Karlıova’da meydana gelen 5,7 büyüklüğündeki depremden sonra 23 Haziran’da Çankırı Çerkeş’te 4,2; 25 Haziran’da Van Özalp’ta 5,4; 26 Haziran’da Manisa Akhisar’da 5,3 ve 28 Haziran’da Muğla Marmaris’te 5,2 büyüklüğünde toplam 5 deprem meydana gelmiş, bu depremlerde can ve mal kayıpları olmuştur. Aynı günlerde birçok yerde sel olayları olmuş, 21 Haziran’da Bursa Kestel ve 24 Haziran’da İstanbul Esenyurt’ta can ve mal kayıpları meydana gelmiştir.

Ülkemiz bir deprem ülkesi olup özellikle Bingöl ve Çankırı depremlerinin de olduğu Kuzey Anadolu Fay Hattı, her an 7 ve daha üzeri deprem üretebilecek potansiyele sahiptir. Bu hattın Hatay’a kadar devam eden kolu ile Van çevresi ve Ege’nin tamamı -Akdeniz’e kadar- deprem üretmeye hazır bölgelerdir.

Deprem, zamanı önceden belli olmamasına rağmen nerelerde olabileceği ve hangi tedbirlerin alınabileceği, can ve mal kayıplarının en aza indirilebileceği belli olan bir doğa olayıdır. Sel de büyük ölçüde hesapsız kitapsız yapılaşmadan ve şehirleşme sorunlarından kaynaklanan kör dere yataklarını bile yapılaşmaya açan rantçı zihniyetlerin sonucudur.

Değerli milletvekilleri, felakete yol açan bütün doğa olaylarında önceden tedbir alınması can ve mal kayıplarının en aza indirilmesi mümkündür ve gereklidir. Bunun bir tek yolu vardır; bu yol, bilime inanmak ve mühendislere güvenmektir. Can ve mal güvenliğinin sağlanması, yapıların sağlam ve sürdürülebilir olması insan hayatının en önemli güvenlik sorunudur. Toplumun bütün kesimleri -yaş ve cinsiyeti ne olursa olsun, hangi işi yapıyor olursa olsun- inşaat mühendislerinin bilgi birikimi ve emeklerinin ürünü olan yapılarda yaşıyor ve çalışıyorlar; o hâlde, inşaat mühendislerine yetki ve sorumluluk verilmeli ve iyi yetiştirmeleri sağlanmalıdır. Buradan ifade etmeliyim ki mühendislerin iyi yetiştirmeleri için eğitim altyapısının ve şartlarının geliştirilmesine çalışması gereken Hükümet, tam tersine, onların meslek odalarıyla uğraşmakta ve etkisiz hâle getirmektedir.

(x) 7/4/2020 tarihli 78’inci Birleşimden itibaren, coronavirüs salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu’ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

Ülkemizde 125 bini İnşaat Mühendisleri Odasına kayıtlı toplam 150 bin inşaat mühendisi bulunmakta; 91'i devlet, 42'si vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 133 inşaat mühendisliği bölümünden her yıl 10 bin inşaat mühendisi daha bu sayıya eklenmektedir. Toplam nüfusumuza göre her 550 kişiye 1 inşaat mühendisi düşerken dünyanın birçok ülkesinde ortalama 1.250 kişiye 1 inşaat mühendisi düşmektedir.

Üniversitelerin birçoğunda yeterli ve kaliteli mühendislik eğitimi verilememekte, mezun olan inşaat mühendisleri uygulamada yetersiz kalmakta ve çok sayıda mühendisise işsiz dolaşmaktadır. İnşaat mühendisliği bölümlerinde öğretim elemanı sıkıntısı bulunmaktadır; profesör ve doçentler sayıca çok azdır. Temel bilgi ve beceri yanında, stajlarda uygulama eksiklikleri vardır. Esasen, hatalar zinciri okula girişte yani YKS'de başlamaktadır.

Değerli milletvekilleri, iki hafta evvel yapılan sınavlarda inşaat mühendisliği bölümüne girmek için ilk 300 bine girmek başarı sıralaması olarak kabul edilmiştir. Bu ne demektir, biliyor musunuz? 2019 yerleştirme sonuçlarına göre en düşük net sayısı matematikte 40 soruda 2, fizikte 14 soruda eksi 0,5 ve kimyada 13 soruda eksi 1'dir. ÖSYM verilerine göre tıp fakültelerine 50 bininci sıradan öğrenci kabul edilmektedir; buna göre, bir tıp öğrencisi matematikte 27, fizikte 6,5 ve kimyada 7,2 doğru cevap vermiştir. Bu sonuçlar inşaat mühendisliği mesleğinin de, evlerinde güvenli şekilde oturması gereken halkın da hak ettiği bir durum değildir. Bu sebeple, inşaat mühendisliği için belirlenen en düşük 300 bininci başarı sıralaması derhâl değiştirilmelidir. Ayrıca aynı üniversitenin inşaat mühendisliği bölümüne ilk sıradan giren öğrencinin başarı sıralaması ile son sıradan girenin arasında 164 bin gibi büyük bir fark olduğu görülmektedir ki bu, ciddi bir sorun olduğunun göstergesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun toparlayın.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) Buradan, YÖK ve Hükûmet yetkililerine sesleniyorum: Ülkemizin en önemli sorunlarının başında gelen; milletimizin can ve mal güvenliğinin sağlanması için inşaat mühendisliği mesleğine gereken önem verilmelidir. Çok sayıda iyi yetişmemiş inşaat mühendisine değil, iyi yetişmiş, yeterli sayıda inşaat mühendisine ihtiyaç vardır. Bunun için matematik, fizik ve kimya sorularından en az yarısını doğru cevaplandırmış, en düşük 50 bininci sıradaki öğrencilerden seçilmesi ve de kontenjanların en az yarıya düşürülerek inşaat mühendisliği bölümlerine öğrenci alınması gereklidir.

Eğitim kadrosunun, programların ve staj imkânlarının sağlanmasının çözüm ortağı olarak da İnşaat Mühendisleri Odasının muhatap alınmasının gerekli olduğunu belirtiyor, Genel Kurula saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, Malatya'nın sorunları hakkında söz isteyen Malatya Milletvekili Veli Ağababa'ya aittir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Şu an salonda yok Sayın Başkan.

BAŞKAN - Peki.

Gündem dışı ikinci söz, Srebrenitsa soykırımının 25'inci yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Bursa Milletvekili Refik Özen'e aittir.

Buyurun Sayın Özen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Bursa Milletvekili Refik Özen'in, Srebrenitsa soykırımının 25'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

REFİK ÖZEN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Srebrenitsa soykırımının 25'inci yıl dönümü münasebetiyle gündem dışı söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle dost, kardeş Bosna halkını, aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Yeniden seçilen Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız Sayın Mustafa Şentop'a da tebriklerimi arz ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bosna Hersek, 1463'te -Fatih'in komutasındaki orduyla- Osmanlı topraklarına katılmış ve 1878'e kadar Osmanlı orada varlığını sürdürmüştür. Osmanlı'nın Bosna'ya getirdiği adalet ve dinî hoşgörü anlayışı, o zamana dek Boşnakların karşılaşmadığı derecedeydi. Bogomil mezhebindeki adalet, hoşgörü gibi öğretiler İslam dininde de karşılık bulunca İslam'ı benimsemeleri kolaylaşmıştı. Bosna Hristiyanlarına yakınlık gösteren Fatih, onları devlet kademesine ve önemli görevlere getirmişti. Bu süreçten sonra köylü ve soylu halkın çoğu kendiliğinden Müslüman olmuştu. Fetihle beraber Bosna'da Müslümanlık kademe kademe yayıldı, 16'ncı yüzyılın başlarına gelindiğinde ise Bosna'nın büyük çoğunluğu Müslüman olmuştu. Fatih'in 28 Mayıs 1463'te Bosnalı Fransisken ruhbanları için yayınladığı ferman, hem ilk insan hakları beyannamesi hüviyeti hem de bugüne ve bizlere de birer mesaj taşıması yönünden önemli olmakla birlikte, Boşnakların aslında Fatih'in bir emaneti olduğunun da bir göstergesidir. Fatih, bu fermanında “Ben ki Fatih Sultan Han'ım; bütün insanlar bilsin ki kendilerine bu padişah fermanı verilen Bosnalı Fransiskenler himayem altındadır. Adı geçenlere ve kiliselerine hiç kimse engel olmayacak ve sıkıntı vermeyecektir ve onlar sakınmaksızın ülkemde yaşayacaktır. Yeri göğü yaratan Allah adına ve Kur'an adına ve Ulu Peygamberimiz adına ve 124 bin peygamber adına ve kuşandığım kılıç adına yemin ederim ki bu kişiler emrime itaat ettiği sürece bu yazılanlara hiç kimse uymazlık etmeyecektir.” demiştir.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, niçin böyle bir girizgâh yaptım? Bunun cevabını yiğit mücahit, Boşnakların efsane komutanı Naser Oriç veriyor. Naser Oriç şöyle diyordu: “Türk halkının, Boşnak halkıyla aynı duyguları paylaşması bizim için çok değerlidir. Biz Boşnağız ama Sırlar savaşta bize hep ‘Türkler’ diye hitap ediyordu. Kendi aralarında konuşurken de Sırlar bize ‘Boşnak’ değil hep ‘Türk’ diyordu.” Bu sözler, aslında iki halk arasında beş yüz altmış yıl önce başlayan muhabbetin ve sevgi bağının, 11 Temmuzda yıl dönümünü anacağımız Srebrenitsa soykırımının niçin işlendiğinin de bir göstergesidir. 11 Temmuz 1995'de başlayan ve üç gün içerisinde en az 8.372 Boşnağın Srebrenitsa kentinde General Ratko Mladić komutasındaki ağır silahlarla donatılmış Sırp ordusu tarafından öldürülmesiyle devam eden bu süreç, soykırım olarak tarihe geçmiştir. Bosna-Hersek'te binlerce insanın ölümüyle nihayete eren savaş, hâlâ dünya kamuoyunun hafızasından silinmemiştir.

Birleşmiş Milletler tarafından güvenli bölge ilan edilen Srebrenitsa'da binlerce insan, yine Birleşmiş Milletler ve tüm dünyanın gözü önünde Sırlar tarafından soykırıma uğramıştır. Uluslararası kuruluşların, özellikle de Srebrenitsa'da Sırp zulmünden kaçan insanları korumakla görevli Hollanda askerî birliğinin bu katliama sadece seyirci kalmayıp Sırlara her türlü yardım ve desteği vermeleri, kendilerine sığınan Boşnakları zorla Sırlara teslim etmeleri, bilge lider Aliya İzzetbegović'in söylediği “Bunu hiç unutma evlat; Batı, hiçbir zaman uygar olmamıştır ve bugünkü refahı, devam edegelen sömürgeciliği; döktüğü kan, akıttığı gözyaşı ve çektiği acılar üzerine kuruludur.” sözünün ne kadar haklı olduğunun bir göstergesidir.

Aradan yirmi beş yıl geçmesine rağmen, Srebrenitsa'nın acısı içimizde hâlâ yanmaya devam ediyor ve biz Srebrenitsa'yı; mavi keleklerle, on bir yapraklı yeşil rengiyle yeniden doğuşu, etrafındaki beyaz rengiyle masumiyetin göstergesi olan, umudun ve acının sembolü, ölen şehitlerin ve annelerin yaşadığı hüznü temsil eden Srebrenitsa çiçeği ve bir masum Boşnak çocuğun annesine sorduğu “Asker, çocukları küçük kurşunla öldürür, değil mi anne?” sorusuyla hatırlayacağız ve unutturmayacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kardeş Bosna halkının, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde her zaman yanlarında olduk ve dün olduğu gibi, bugün de olmaya devam edeceğimizi belirtiyor, Srebrenitsa'da soykırım sonucu hayatını kaybeden şehitlerimizi rahmetle anıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

REFİK ÖZEN (Devamla) – Konuşmamı bağımsız Bosna Hersek devletinin mimarı ve ilk Cumhurbaşkanı merhum Aliya İzzetbegović'in Müslüman Boşnak halka söylediği şu sözlerle tamamlamak istiyorum: “Savaşta büyük zulme uğradınız. Zalimleri affedip affetmemekte serbestsiniz. Ne yaparsanız yapın ama soykırımı unutmayın çünkü unutilan soykırım tekrarlanır.” Unutmamak ve unutturmamak temennisiyle Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ, CHP, MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tanal, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- *İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Meclis Gündemi'nde olmadığı hâlde AK PARTİ Grubunun kendi gündeminde “222 sıra sayılı Kanun Teklifi görüşülecektir.” yazıldığına ilişkin açıklaması*

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Şu anda bizim elimizde Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemi var. Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündeminde tam 103 kanun varken AK PARTİ Grubunun, bugün dağıtmış olduğu gündeminde, Meclis gündeminde olmadığı hâlde “222 sıra sayılı Kanun Teklifi görüşülecektir.” yazıyor. Bu, daha oylamaya alınmadı, oylama yapılmadı. Milletvekillerinin iradesinin üzerine âdeta bir vesayet kurulmuş durumda. Yani bunu ben şiddetle reddediyorum. Öncelikle bunun Genel Kurulda oylaması gerekir ki Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine yazılsın. Oylama yapılmadan gündeme nasıl alınabiliyor? Bunu ben dile getirmek istedim.

Teşekkür ederim. Saygılarımı sunarım.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, buna bir cevap vermemiz lazım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sataşma yok ki buna cevap gerektiren bir neden yok ki.

BAŞKAN – Buyurun.

2.- *Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemi budur, Meclis Başkan Vekili bu gündeme göre çalışmasını yapar. Bizim kendi iç çalışmamız başkalarını da -kusura bakmayın- ilgilendirmez, nezaketten de doğru değildir bu.

Arz ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, burası Genel Kurul “İlgilendirmez.” diyor. Olacak şey mi? Burası Meclis.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

3.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Mersin ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Ali Mahir Başarır'a aittir.

Buyurun Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, Mersin'in sorunlarından bahsetmek istiyorum. Mersin deniziyle, yaylasıyla, ovasıyla, tarımıyla, tarihiyle Türkiye'nin en güzel illerinden bir tanesi. Maalesef Mersin'imiz on sekiz yıldır büyük acılar yaşıyor.

Öncelikle havaalanı sorunundan bahsetmek istiyorum. Bakın, Osmaniye'den Anamur'a kadar yaklaşık 4 milyon insan, 5 milyon insan yaşıyor ama biz, çok küçük bir havaalanı olan Adana Havaalanı'na muhtacız. 2013 yılında Tarsus'da Çukurova Havaalanı'nın temeli atıldığında çok mutlu olmuştuk; hatta tarım alanları istimlak edilmişti, orada yapılacak, ona rağmen memleketimiz için sustuk. Yedi yıldır havaalanının inşaatında daha altyapı bitmek üzere ve üstü yapı ihalesi de defalarca iptal edildi. Türkiye'nin her yerinde insanların cenazeleri oluyor, çok önemli seyahatleri oluyor, uçak bulamıyorlar.

Değerli milletvekilleri, bakın, bizimle beraber temeli atılan birçok ilin havaalanı bitti ama Mersin'in ne suçu var, ben merak ediyorum. Neden Mersin Havaalanı bitmiyor? Neden defalarca ihaleye çıkıyor? Mersinlilerin suçu ne?

İkinci büyük sorun, Mersin-Antalya Otobanı -otoyol- inşaatı yıllardır bitmiyor, yıllardır bitmiyor, ilerlemiyor. Bakın, çok ciddi trafik kazaları oluyor ama ondan çok sonra başlayan yol inşaatları, köprü inşaatları bitti. Yine söylüyorum: Mersin'in ne günahı var?

Mersin'e hizmet yapılmıyor, on sekiz yıldır Mersin'e hizmet yapılmıyor ama mesela çok önemli tarihsel değeri olan bir Anamur Kalemiz var, ona plastik PVC'den pencere yapılıyor, 3 bin yıllık bir kale. Cennet-Cehennem Mağarası'na -bakın, Türkiye'de ve dünyada çok önemli bir yer- asansör yapılıyor. Ben korkuyorum; Tarsus'taki Kleopatra Kapısı'nı yıkıp çelik bir kapı yapacaksınız herhâlde ya da St. Paul Kuyusu'nu da yıkıp değişik bir kuyu yapacaksınız. Mersin'e ödül olarak görülenler bunlar mı Allah aşkına? Mersin'in AKP döneminde 3 bakanı vardı. Ne yaptılar? Bakmadılar bile. Gerçekten çok büyük bir sorun.

Şimdi, Mersin'e yatırım yapılmıyor. Türkiye'de işsizliğin en fazla olduğu büyük şehirlerden bir tanesi Mersin. Her gün insanlar bizi arıyor “iş, iş, iş” diye. En çok fabrikaların kapandığı yer Mersin. Ben burada özellikle Mersinli AKP'li milletvekilleri, MHP'li milletvekilleri arkadaşlarıma söylüyorum: Mersin'le ilgili lütfen, ses getirelim.

Bakın tarıma, çiftçilerimizin başına gelmeyen kalmadı; sel felaketini yaşadık, hortumu yaşadık, doluyu yaşadık. On binlerce dönüm tarım arazisi telef oldu; yardım alamadılar, afet bölgesi ilan

edilmedi; Tarsus'tan Anamur'a kadar muz, sebze, çilek... Ama iktidar bununla da yetinmedi, limon ihracatını durdurdu bu dönemde, yüz binlerce ton limon küflendi. Ya, böyle bir şey yapılabilir mi Çukurova'ya? Tarım kenti Mersin'e böyle bir ihanet yapılabilir mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yapılamaz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ama yapılıyor Sayın Tanal, yapılıyor, maalesef yapılıyor. Bunları gördük.

Çiftçi perişan durumda, çiftçi kan ağlıyor; limonlarını sokağa döküyor, salatalıklarını sokağa döküyor, alın terini sokağa döküyor. Mersin bunu hak etmiyor, Mersinli bunu hak etmiyor. 13 tane ilçemiz var. Turizm adına hiçbir şey yapılmaz, sanayi adına hiçbir şey yapılmaz, yol yapılmaz, havaalanı bitmez. Ya, Mersin bunu hak ediyor mu?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Etmiyor, etmiyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Allah aşkına söylüyorum; çok değerli milletvekillerimiz var, Hacı Bey var –dostum- söylüyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla)- Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Mersin'e bunlar yapılmıyor ama Mersin'e ödül olarak nükleer santral yapılıyor, taş ocakları yapılıyor, balık çiftlikleri getirilmek isteniyor, tarihî dokuları katlediliyor. Biz bunu hak etmiyoruz. Biz 13 milletvekiliyiz, Mersin'in sorunlarında her zaman bir araya gelebiliyoruz.

Lütfen, havaalanımızı bir an önce bitirin. Otoban, Antalya yolu bir an önce bitsin. İnsanlar bundan dolayı çok sıkıntılı, bunu dikkate alacağınızı düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 15 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Şeker...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli ili trafiğini rahatlatacak olan Kuzey Marmara Otoyolu'nun yapımına karar veren başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere AK PARTİ hükümetlerine ve emeği geçen herkese teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, Kuzey Marmara Otoyolu, TEM otoyolunun Silivri-Kınalı Kavşağı'ndan başlayarak İstanbul, Kocaeli ve Sakarya illerimizin kuzeyinden geçerek Akyazı'da tekrar TEM otoyoluna bağlanıyor. Toplam uzunluğu 398 kilometre olan Kuzey Marmara Otoyolu'nun Yavuz Sultan Selim Köprüsü de dâhil olmak üzere Kocaeli Sevindikli Kavşağı'na kadar olan 340,5 kilometresi tamamlanarak hizmete açıldı. 112 kilometresi Kocaeli sınırları içerisinde olan Kuzey Marmara Otoyolu'nun kalan 57,5 kilometrelik kısmının ise çalışmaları hızla devam ediyor. Yıl sonu itibarıyla tamamlanması hedeflenen projenin Kocaeli Çayırköy ve Alikahya TEM otoyolu kavşağından İstanbul bağlantısı daha önce gerçekleşecek.

Ulaşımında Marmara Bölgesi'nin atardamarı olan, özellikle, Kocaeli il merkezine nefes aldırarak olan bu otoyolun yapımına karar veren, başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere, AK PARTİ hükümetlerine ve emeği geçenlere teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakır....

4.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Srebrenitsa katliamına ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) Sayın Başkan, Srebrenitsa katliamı, 1991-1995 Bosna Savaşı'nda Sırp Cumhuriyet Ordusunun Krivaja 95 Harekâtı esnasında Temmuz 1995'te yaşanan ve en az 10 bine yakın Bosnalının ağır silahlarla donatılmış Bosna Sırp ordusu tarafından öldürülmesinin, soykırımın adıdır. Katliamda kadın, çocuk demeden yaşanan dehşetin kanıtları, belgeleri medeni Avrupa'nın tarihine kara kalemle silinmez bir şekilde işlenmiştir, belki yarınlara utanç vesikası olarak aktarılacak ve bir leke olarak kalacaktır. Mehmet Akif'in "Medeniyet denilen kahpe, hakikat, yüzsüz!" ifadesinin dün bizim coğrafyamızda, bugün Avrupa'nın göbeğinde yaşatıldığını görmek, engizisyon ruhunun hiç değişmediğine şahit olmak demektir. Son günlerde yaşanan göçmen hareketlerine gösterilen yaklaşım, işte bu kafa yapısının bugüne uzanan yeni model versiyonudur. Sahte gözyaşları acı hissettiğinin değil, bu canavarın boğazına takılan insanlığın vicdan anlayışının yokluğudur.

"Öyle ol, seni öldürmeye gelen sende dirilsin." güzelliğinin sembolü Aliya İzzetbegović'i hayırla yâd ederken Bosnalı kardeşlerimi bu duygularla kucaklıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yalım...

5.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, araç muayene ücretlerinin kredi kartıyla da ödenebilmesi için gerekli düzenlemenin yapılmasını, yeni normalde kahvehane ve eğlence sektörünün de açılmasına izni verilmesini ve coronavirus salgını sürecinde kredi talepleri karşılanmayan esnaf ve vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesini talep ettiği ilişkin açıklaması

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ulaştırma Bakanının dikkatine, araç muayene istasyonları ödemeyi hâlâ nakit talep ediyorlar. 2020 yılındayız, hem pratik hem de güvenlik açısından araç muayene istasyonlarında kartla ödeme yapılabilmesinin düzenlemesini Ulaştırma Bakanından talep ediyorum.

Diğer bir sorun Ekonomi Bakanının dikkatine: Kahvehane ve eğlence sektöründe gerekli destek verilmediği gibi, açılışlarına da hâlâ izin verilmedi. Bir an önce kahvehane ve eğlence sektörüne, gerekli önlemler alınıp açılış izni verilmesini talep ediyorum.

Diğer bir sorun: Pandemi sürecinde birçok esnaf ve vatandaş kredi talep etti ancak kredileri reddolundu. Bu sebepten dolayı bir an önce sicil affının da çıkarılmasını özellikle talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Demir...

6.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in, İstanbul ili Şile ilçesinde yaşanan su sıkıntısına yönelik İstanbul Büyükşehir Belediyesinin yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Hafta sonu Şile'de tankerli su kuyruğunu hayretle izledik. 90'lı yılların o görüntüleri bir kâbus gibi İstanbul'umuzun üzerine yeniden çıktı. İBB'nin açıklamasına göre, hafta sonları Şile'nin nüfusu 1 milyona ulaşıyormuş, sorunun kaynağı da buymuş. Hâlbuki Şile'de hafta içi, hafta sonu değişken su talebini karşılamak için İSKİ'nin mevcut içme suyu arıtma tesisleri ve su depoları, tecrübeli ve kalifiye

teknik personelle yıllardır dinamik bir işletim anlayışı ve basınç yönetimi optimizasyonu ile sıkıntı yaşanmadan yönetiliyordu. Açıklamanın devamında Şile'nin olmayan su sorununu çözeceklermiş. 2018'de ihalesi yapıp başlanmış işi, yapılan imalatları çöpe atarak ve ödenen hak edişleri israf edip aynı yükleniciye aynı işi başka yerde üstelik de yanlış yerde yaptırıyorlar. Problemin asıl nedeni budur. Hülâsa İstanbul'umuza yazık oluyor.

BAŞKAN – Sayın Çepni...

7.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, TOKİ tarafından 26 ildeki 191 arsa için satış ve kira ihalesine çıkılacağına duyurulduğuna, kamuya ait alanların halkın kullanımında kalması gerektiğine ilişkin açıklaması

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

23 Haziranda TOKİ tarafından yayınlanan ilanda 26 ilde 191 arsa için satış ve kira ihalesine çıkılacağı duyuruldu. Arsaların içinde rekreasyon alanı, açık spor tesisi, dinî tesis, sağlık ocağı ve ilk yardım merkezi, kentsel hizmet alanı, yol, sosyal kültür tesis alanı, park alanı, pazar, belediye hizmet alanı ve resmî kurum alanı bulunuyor. İzmir Şehir Plancıları Odasının yaptığı açıklamada “TOKİ kamuya ait taşınmazları şahıslara satıyor, mülkiyeti özelleştiriyor.” denildi. İzmir’de de Karşıyaka, Aliağa ve Narlıdere’de kamu parselleri özelleştirilme kapsamında.

Bu uygulamadan vazgeçilmelidir; kamuya ait alanlar halkın kullanımında kalmalıdır, yeni rant projelerine izin verilmemelidir.

BAŞKAN – Sayın Tarhan...

8.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli ili Gebze ilçesi Kirazpınar Mahallesi sakinlerinin TOKİ'nin imar uygulamaları nedeniyle yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Kocaeli Gebze Kirazpınar’da Millî Emlak ve TOKİ vatandaşların tapulu arsalarını imar uygulamasıyla başka yerlere atarak bu arsaları hazineye kaydediyor. Vatandaşlar bahsi geçen imar uygulamasının iptali için idari yargıya başvurdu, mahkeme yürütmeyi durdurma kararı verdi. Bu karara rağmen, TOKİ kendi arsalarına ev yapan vatandaşlara “işgalci” diye ecrimisil gönderiyor. Kurum bu cezaları tahsil etmeye başladı. Gönderilen cezaların iptali için de ayrıca dava açıldı, davalar vatandaşların lehine sonuçlandı. TOKİ ve Emlak Konutun Gebze Kirazpınar’da yaptığı icraatlar hukuka aykırıdır, çok sayıda vatandaş bu imar yolsuzluğu nedeniyle mağdur olmuştur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

9.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, orman yangınlarının önlenbilmesi için cezaların artırılarak önleyici tedbirlerin alınması gerektiğine, Çanakkale ilinde meydana gelen orman yangını nedeniyle geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ülkemizde her yıl ortalama 4 bin civarında orman yangını meydana gelirken yaklaşık 10 bin hektar zarar görmektedir. Orman yangınları, başta terör örgütü olmak üzere, çeşitli sabotajlar yüzünden ve ihmallerden kaynaklanmaktadır. Bu anlamda, caydırıcı cezalar artırılmalı, önleyici tedbirler alınmalıdır.

Son olarak, Çanakkale Gelibolu’da meydana gelen yangında 400 hektarlık bir alan zarar görmüştür. Şehitler diyarı Gelibolu’daki yangında tek sevincimiz can kaybının olmamasıdır. Çanakkale halkına geçmiş olsun diyor, en kısa zamanda bölgeyi ziyaret edeceğimi ifade ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesinde yaz okulu eğitiminin kaldırılmasıyla yaşanan mağduriyetin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Üniversitelerin yaptıkları bazı uygulamalar binlerce öğrenciyi mağdur etmektedir. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinde yaz okulu açılacağı akademik takvimden aylar önce resmî sitede duyurulmuştur, telefonla öğrenciye bilgi verilmiştir. 3 Temmuz 2020 tarihinde ise yaz okulunun kaldırıldığı, yerine üç ders sınavı yapılacağı açıklanmıştır. Planlarını beş ders yaz okulu sınavına göre yapmış olan binlerce öğrenci bu kararla tedirginlik yaşamaktadır. Geç verilen karar, yaz okulundan mezun olacağı umuduyla başvuranlar yanında, harç ücreti yatırıp eğitime katılamayacak olanlar açısından da sıkıntı oluşturmaktadır. Öğrenciler, ilk açıklandığı gibi, beş ders yaz okulu için gerekli düzenlemelerin sağlanarak eğitim almak istemektedir. Çok sayıda maille bizlere başvuran öğrencilerin yaşadığı sorunları bakanlık ve YÖK yeniden değerlendirerek ele almalıdır. Anadolu Üniversitesi yaz okulu açılması öğrencilerin de genel talebidir. Bu yönde, bakanlığın ve YÖK'ün öğrencileri düşünen bir karar alması bir an önce sağlanmalıdır.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

11.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, corona virüsü nedeniyle zor durumda olan turizm sektörüne yönelik tatil paketi kredisinin tüm seyahat acentelerini ve bölgeleri kapsayacak şekilde revize edilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Corona virüsü nedeniyle büyük sıkıntılar yaşayan turizm sektörümüzün umutla beklediği desteklerden biri olarak açıklanan tatil kredisi beklentileri karşılamaktan çok uzaktır ve sektörde büyük hayal kırıklığı yaratmıştır. Ülkemizde yaklaşık olarak 9.500 sertifikalı seyahat acentesi varken Turizm Bakanının sahibi olduğu acente de dahil olmak üzere sadece 9 firma tatil kredisi kapsamına alınmıştır. Bunun sebebi nedir? Diğer turizm firmalarımız bu ülkeye vergi vermiyor mu? Neden sadece 9 firma? Bu 9 firmayı neye göre belirlediniz? Ayrıca konaklama bedeli ağırlıklı olarak verilen bu kredide tur, transfer ve uçak bileti maliyetleri pek dikkate alınmamıştır. Bu, Karadeniz Bölgemizin bu krediden istenilen düzeyde yararlanamaması anlamına gelmektedir. Buradan Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkililerine sesleniyorum; tatil paketi kredisinin tüm seyahat acentelerimizi ve tüm bölgelerimizi kapsayacak şekilde ve ivedilikle revize edilmesini talep ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Arık...

12.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri ili Yeşilhisar ilçesinde yaşanan dolu yağışı nedeniyle tarım arazilerinin zarar gördüğüne ve toprakları ellerinden alınma tehlikesiyle karşı karşıya kalan Musahacılı Mahallesi sakinlerinin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yeşilhisar Ziraat Odası Başkanımız Sayın Hamza İkiz, dolu yağışı nedeniyle bölgede arpa ve kuru fasulyenin tamamında, diğer ürünlerde ise yüzde 40 ila yüzde 60 arasında değişen zararlar meydana geldiğini açıkladı. Sayın İkiz, bizden, bu Gazi Meclisten destek bekliyor, seslerini duymamızı istiyor.

Bu sesi biz duyuyoruz ama köylüyü, çiftçiyi borç batağına sürükleyen iktidar duymuyor; destek olmak bir yana, Musahacılı Mahallemizde olduğu gibi çiftçilerimizin elindeki topraklara da el koyuyor. Musahacılı'dan Osman Şen kardeşim aradı "2003 yılında dönemin Tarım Bakanı topraksız köylere törenle toprak verip tapu dağıttı ama yanlış tarım politikaları yüzünden üreticimiz borcunu ödeyemedi, şimdi yetkililer gelmiş, 160 çiftçiye 'Ağustosun sonuna kadar ödeme yapın, yoksa toprağınızı elinizden alırsız, aynı zamanda geriye dönük icra işlemleri başlatırız.' diyor." diyor. El insaf, çiftçi sizden destek istiyor, siz borçları yüzünden toprağını elinden alıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ceylan...

13.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, turizm potansiyeli olan Çanakkale ili Merkez ilçesi Tevfikiye, Kalafat ve Çıplak köyleri sakinlerinin doğal gaz talebine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Çanakkale'nin neresine giderseniz gidin tarihle her an iç içe olmanın verdiği huzuru yaşarsınız. Çanakkale merkeze bağlı Tevfikiye köyü, Çanakkale Valiliği ve OPET'in yaptığı protokol çerçevesinde, OPET'in katkılarıyla restore edildi; Troya Dönemi'ni yaşatan atmosferi, binaları, figürleri, tarihi ve mitolojik değerleriyle açık hava müzesi niteliğinde bir arkeoköye dönüştürüldü. Yapılan yatırımlarla Troya tarihinden izler taşıyan bir havaya bürünen köyümüz, henüz arzu edilen seviyelerde olmasa da turizm açısından ziyaretçi çekmeye başladı ve köy halkının sosyoekonomik yaşamına da ciddi anlamda katkı sağlamaktadır.

Tevfikiye ve hemen yanı başındaki Kalafat ve Çıplak köylerimiz bu anlamda birlikte değerlendirilebilecek köylerimizdir. Ciddi anlamda turizm potansiyeli olan bu köylerimizin devletten talepleri, temiz ve ucuz enerji kaynağı olan doğal gazın köylerine götürülmesidir. İlgili bakanlıkların bunu dikkate almasını talep ediyoruz.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Karasu...

14.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Kars ve Ardahan illerinde çiftçi, esnaf ve sanayicilerin yaşadığı sorunların giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ULAŞ KARASU (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun talimatıyla milletvekili heyeti olarak gittiğimiz Kars ve Ardahan'da çiftçimiz, esnafımız, sanayicimiz büyük sıkıntılar içerisinde. Bölgenin en önemli geçim kaynağı tarım ve hayvancılık, on sekiz yıldır uygulanan politikalarla bitme noktasına geldi. Dünyanın en kaliteli süt ürünlerini üreten çiftçilerimiz desteklenmezken ettikleri ürünlere dahi müdahale ediliyor. Çiftçilerimiz bankalar eliyle borç batağına saplanmış durumda; talepleri, kredi faizlerinin silinmesi ve ana paranın yapılandırılması.

Öte yandan, Kars Organize Sanayi ziyaretimizde de yine iç karartan bir tabloyla karşılaştık. Ülkeyi şaha kaldırdığını iddia edenler bir de gidip Kars Organize Sanayi'nin yollarına baksın, durumunu incelesinler. Tozdan, çamurdan insanlar fabrikalarına gidemiyor. Yandaşlara ballı yollar, köprüler yaptıracağımıza binbir emekle üretmeye çalışan vatandaşlarımızın sorunlarına çözüm üretin.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

15.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa Büyükşehir Belediyesinin ikram ve ağırlama harcamalarına ve halkın gerçek sorunlarıyla ilgilenilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Emekliye maaş zammı olarak 148 lirayı layık görenler kendilerine bağlı yerel yönetimlerde her türlü ikramdan ve israftan vazgeçmiyorlar. Bunlardan biri de Bursa Büyükşehir Belediyesi. İki yıllık ikram ve reklama harcadığı para 81 milyon TL olan Bursa Büyükşehir Belediyesinin, iki hafta önce gerçekleşen sel felaketinde altyapı çalışmalarına harcadığı toplam rakam ise 30,9 milyonda kaldı. İsmetiye, Mandıras, Cilimboz, Kaplıkaya, Oylat, Gökdere, Mudanya Derelerinin ıslahı ve altyapısı için iki yılda harcanan 30,9 milyon, yağmur suyu altyapı çalışmaları için harcanan para ise 26,4 milyon. Beş yıllık altyapı çalışmaları, iki yıllık ikram ve reklam bedelinin neredeyse üçte 1’inde kaldı. “İtibardan tasarruf olmaz.” diyenlere halkın gerçek sorunlarıyla ilgilenin, ölümleri de engelleyin diyorum.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

16.- Adana Milletvekili Orhan Sümer’in, ülkenin gerçek gündemi olan işsizlik ve pahalılık sorunlarına çözüm bulmak yerine çoklu baro önerisiyle baroların etkisizleştirilmeye çalışıldığına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tüm çalışanların güvencesi olan kıdem tazminatı gasbedilmek isteniyor; çalışanlar kaygılı, sendikalar ayakta. Memurlar yeni bir bütçe yapılmasını ve memur maaşının, yoksulluk sınırı olan 7.950 TL’ye yükseltilmesini istiyor. Ortalama aylıkları asgari ücretin altında olan 13 milyon emekliden 6 milyonu iş arıyor. Küçük ve orta ölçekli esnafımız tamamen perişan durumda. İhracat açığı bu yılın ilk beş ayında yüzde 102 artışla 21 milyar dolara ulaştı. Türkiye’nin brüt dış borç stoku 431 milyar dolar yani millî gelirin üçte 1’i.

İşte bunlar, Türkiye’nin gerçek gündemi, tüm bunlara çözüm bulması gereken iktidar çoklu baro önerisiyle hem ülke gündemini değiştirmeye hem de baroları etkisizleştirmeye çalışıyor. İnsanlarımız aç, işsiz, kaygılı, hepsinden kötüsü umutsuz. Türkiye’ye bu kötülüğü yapmayın. Gelin, ekonomi, işsizlik, pahalılık gibi temel sorunlarımıza çare arayalım.

BAŞKAN – Sayın Bulut...

17.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut’un, ilaç mümessillerine sertifika alma zorunluluğu getiren Beşerî Tıbbi Ürünlerin Tanıtım Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik gereğince Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinin düzenlediği eğitim programının pandemi nedeniyle on-line yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2015 yılında Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından yayınlanan Beşerî Tıbbi Ürünlerin Tanıtım Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik, ilaç mümessillerine sertifika alma zorunluluğu getirmiştir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinin düzenlediği eğitim programına katılan mümessiller sınavda başarılı olmak kaydıyla sertifika alabilecek ve firmalarda ürün tanıtım temsilcisi olarak çalışabileceklerdir. Farklı illerden Ankara’ya gelecek olan tıbbi mümessiller sınava yine Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinde gireceklerdir. Tıbbi mümessiller yol, konaklama masraflarının yanında, sağlıkla ilgili endişe içindedirler. COVID-19’dan dolayı, sınavın diğer üniversitedekiler gibi on-line olarak yapılması, bulaşı riskinin önüne geçilmesi açısından yerinde olacaktır.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Buyurun Sayın Dervişoğlu.

18.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, 27'nci Yasama Dönemi ikinci devre TBMM Başkanlığına seçilen Mustafa Şentop'u tebrik ettiğine, 8 Temmuz Çorlu tren faciasının 2'nci yıl dönümü vesilesiyle hayatını kaybedenleri rahmetle andığına ve yakınlarını kaybetmiş olan ailelerin adalet beklediğine, Çanakkale ili Gelibolu Yarımadası'nda çıkan yangının kontrol altına alındığına ve geçmiş olsun dileğinde bulunduğu, Ilısu Barajı nedeniyle 70 binden fazla kişinin yerlerinden edildiği, keşfedilmemiş arkeolojik zenginliklerin sular altında kaldığı tarihî Hasankeyf'in uluslararası camianın gündeminde geniş yer bulduğuna ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

27'nci Dönem 2'nci devre için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına seçilen Sayın Mustafa Şentop'u tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum. Gazi Meclisimiz ve ülkemiz için hayırlara vesile olsun. Bulunduğu makamda adalet ve hakkaniyeti gözeterek görevini icra etmesi İYİ PARTİ olarak en tabii beklenti ve temennimizdir.

Çorlu tren faciasının ikinci yıl dönümündeyiz. Hayatını kaybeden 8'i çocuk 25 vatandaşımızı bir kez daha rahmetle anıyorum. Kazanın üzerinden iki yıl geçmesine rağmen davanın üstünü kapatma ve oyalama çabaları ailelerin sinir sistemlerini altüst etmiş durumdadır. Yakınlarını kaybetmiş bu aileler adalet bekliyor, mağduriyetlerini hakkaniyete dönüştürmek istiyor.

Acılı ailelere daha fazla yük yüklemenin anlamı yoktur. İnsanların acılarına saygı duymayı öğrenelim. Adaletin eksiksiz işletilmesine de katkı sağlamak için elimizden gelen her şeyi yapmaya çaba sarf edelim. İhmalle yitirilen canların, ihmal sonucu sönen umutların hesabı sorulmadıkça geride kalan acılı ailelerin vebalini hiç kimse ödeyemeyecektir.

İki gün önce tarihî Gelibolu Yarımadası'nda büyük bir yangın çıkmış, bu yangında 450 hektar orman alanı kül olmuştur. Yangın dün kontrol altına alındı ve soğutma çalışmaları devam ediyor. Ülkemiz, orman yangınlarıyla mücadelede çoğu kez zorluklar yaşıyor, teknik imkânsızlıklardan kaynaklı zorluklar yaşıyor ve millî değerlerimiz olan ormanlarımız yok olmaya mahkûm bırakılıyor. Ümit ederiz ki tekrarı olmasın, milletimize ve Çanakkale'ye geçmiş olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Dervişoğlu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Batman'da yapılan Ilısu Barajı ve HES Projesi'nden nasibini alarak etkilenen tarihî Hasankeyf ilçesinin yeni yüzü dün dünya basınına yansıdı. Ranta ve AK PARTİ'nin tarih ve yeşil kıyımına kurban edilen bir antik kentle karşı karşıya kaldık. Baraj nedeniyle 70 binden fazla kişi yerlerinden edildi, hâlâ keşfedilememiş arkeolojik zenginlikler evlerle birlikte sular tarafından yutuldu.

Hasankeyf sadece ülkemizin değil tüm dünyanın ilgiyle takip ettiği bir tarihî mekândır. Öyle ki dünya kamuoyu bu kıyım sessiz kalamamış ve uluslararası camianın gündeminde de bu olay geniş yer bulmuştur. Sayın Cumhurbaşkanı nasıl ki “Biz İstanbul'a ihanet ettik.” dediyse aynı itiraf ileride Hasankeyf için de gelecektir ama iş işt en geçmiş olacaktır. Tarih bunu yapanları hiçbir zaman affetmeyecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Dervişoğlu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yol yakinken dönme imkânı var ise bunun esirgenmemesini temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – İlhami Bey, buyurun.

19.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün'un, 8 Temmuz Çorlu tren kazasının 2'nci yıl dönümü vesilesiyle hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine ve sorumluları adalet önüne çıkarılınca kadar mücadeleye devam edeceklerine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 8 Temmuz 2020; tam iki yıl önce bugün, Çorlu'da 25 canımızı yitirdiğimiz tren kazası yani Çorlu tren katliamının 2'nci yılı. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına sabırlar diliyorum.

Bu geçen süre içerisinde acılı aileler hâlâ oyalanıyor, hatta davacıyken davalı duruma düştüler. 8 Temmuz Çorlu tren katliamını unutmadık, unutturmayacağız. Gerçek sorumluları bulunup adalet önüne çıkarılana kadar ve yeni kazalar önleninceye kadar mücadele etmeye devam edeceğiz.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Bülbul...

20.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, 27'nci Yasama Dönemi ikinci devre TBMM Başkanlığına seçilen Mustafa Şentop'a ve Başkanlık Divanı üyeliğine seçilen milletvekillerine hayırlı çalışmalar dilediğine, 8 Temmuz Çorlu tren kazasının 2'nci yıl dönümü vesilesiyle hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine ve yargılama sürecinin adalet beklentilerine cevap verecek şekilde neticelenmesini temenni ettiğine, Sakarya ili Kaynarca ilçesi Büyükyanık, İşaret, Turnalı, Yeşilova, Kulaklı, Uzakkışla, Müezzinler, İmamlar, Kabaklar, Uzunalan, Kayacık Mahallelerinde yaşanan sağanak yağış nedeniyle tarım arazilerinin sular altında kaldığına ve oluşan mağduriyetin giderilmesi gerektiğine, Irak Anayasası'na aykırı olmasına rağmen peşmergenin yeniden Kerkük'te görevlendirilmesinin Türkiye ve orada yaşayan Türkmenler aleyhine neticeler doğurabileceğine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizler de dün itibarıyla seçimini gerçekleştirip 2'nci defa Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına seçilmiş olan Sayın Mustafa Şentop'u tebrik ederek konuşmamıza başlamak istiyoruz. Kendisine ve seçilen Başkanlık Divanına, sizler de dâhil olmak üzere Sayın Başkanım, bu dönemde hayırlı ve başarılı çalışmalar diliyoruz, Allah yâr ve yardımcınız olsun.

Sayın Başkan, 8 Temmuz 2018 tarihinde Çorlu'da meydana gelen elim tren kazasında 7'si çocuk 25 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 328 vatandaşımız yaralanmıştır. Yaşanan kazanın yıl dönümünde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, acılı ailelerine sabır dilerken devam etmekte olan yargılama sürecinin adalet beklentilerine cevap verecek şekilde neticelenmesini de temenni ettiğimizi ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, dün akşam yağın sağanak yağış nedeniyle Sakarya'nın Kaynarca ilçemizin Büyükyanık, İşaret, Turnalı, Yeşilova, Kulaklı, Uzakkışla, Müezzinler, İmamlar, Kabaklar, Uzunalan, Kayacık Mahallelerinde 15 bin dönümün üzerinde tarım arazisinin sular altında kaldığını öğrenmiş

bulunmaktayız. Mısır ve buğday ekili olan bu arazilerde çiftçimiz büyük zararlara uğramıştır. Gelen bilgilere göre bu akşam da yağmur yağması beklenmektedir. Yani, mevcut su baskınının daha da artması, zararların boyutunun daha vahim hâle gelmesi söz konusu olabilecektir. Bu nedenle, Bakanlığımızın ve özellikle Devlet Su İşlerinin meseleye acilen müdahale etmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbul.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bugüne kadar birçok defa su basan bu arazilere yönelik Devlet Su İşleri tarafından hazırlanmış olan ve faaliyete geçmesini beklemekte olduğumuz projenin ivedilikle hayata geçmesini dilediğimizi, beklediğimizi buradan ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, Kuzey Irak'ta daha önce peşmergenin Irak'ta tartışmalı olan illerde ve özellikle Kerkük'te faaliyet göstermeye çalıştığını ve buralarda hâkimiyet tesis ederek özellikle Suriye'nin kuzeyinde yer alan bölge ile Irak'ın kuzeyinde yer alan bölgenin bir terör devleti projesi çerçevesinde organize edilmeye çalışıldığını biliyorduk. En son, Irak'ın kuzeyinde gerçekleştirilmeye çalışılan ve Kerkük'te yapılması istenen, Barzani tarafından yapılması planlanan referandum sürecinden sonra da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – ...peşmergenin bu sürecin sonunda Kerkük'ten isabetli bir şekilde ayrıldığını biliyoruz. Gerçekten, bakıldığında, Irak Anayasası'nda peşmergenin Kerkük'te faaliyet göstermesi ve tartışmalı illerde faaliyet göstermesi söz konusu değildir. Bu, Irak Anayasası'na aykırıdır. Fakat anayasaya aykırı olmasına rağmen son gelen haberlere göre peşmergenin tekrar Kerkük'te görevlendirilmesinin, tırnak içerisinde, teröre karşı faaliyetler kapsamında Irak Merkezi Yönetimiyle birlikte Kerkük'te yer almasının kararlaştırıldığını, Irak Başbakanı Kazımi ile Kürdistan Bölgesel Yönetimi arasında yapılan mutabakat çerçevesinde bunun gerçekleştiğini öğrenmiş bulunmaktayız. Bu, tabii ki değerlendirildiğinde bu bölgede yapmakta olduğumuz Pençe-Kaplan Operasyonları ve askerî faaliyetlere bir cevap niteliğinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – ...değerlendirilebilecek olan bu hamle kuşkusuz, Türkiye'nin ve orada yaşayan Türkmen kardeşlerimizin aleyhine birtakım neticeler doğurabilecektir.

Bizlerin Milliyetçi Hareket Partisi olarak Kerkük'te ve o bölgede bulunan, Türkmeneli'de bulunan bütün Türkmen kardeşlerimizin selameti için, onların canının sağlığı için elimizden gelen her şeyi yapacağımızı buradan dile getirmek istiyorum. Yine, bölgeyle alakası olmadan başka ülkelerin, büyük güçlerin projeleri çerçevesinde gerçekleştirilmeye çalışılan bu faaliyetin er ya da geç akamete uğrayacağını da buradan ifade ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

21.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 8 Temmuz Çorlu tren kazasının 2'nci yıl dönümü vesilesiyle yaşamını yitirenleri rahmetle andıklarına ve iktidarı hesap vermeye davet ettiklerine, HDP Demokratik Yerel Yönetimler Kurulu Üyesi Rojbin Çetin'in evinde işkenceye maruz bırakılarak tutaklandığına, işkencenin meşrulaştırılmayacağına ve sorumlularının görevden alınmaları yönünde çağrıda bulunduğu, Botan Vadisi'nin güvenlik gerekçesiyle yapımı süren Ilısu Barajı nedeniyle

yok olma tehdidi altında bulunduğu ve tarihsel miras olan Hasankeyf'in sular altında kalmasının gelecek nesiller için onarılmaz bir kayıp olduğuna, Kırşehir Cezaevinde altmış bir gündür tecrit altında tutulan Çetin Yıldız, Emrah Kına, Saim Özdemir, Cumali Yıldırım, Ömer Hayat, Mazlum Dönder, Müjdat Korhan, Ömer Bedir, Muhammed Veysi Adım, Fırat Altun, Ali Saday, Feyyaz Gülsoy ve Mehmet Can Yiğirer'in dönüşümsüz açlık grevi yaptıklarına, Molierac'ın sözlerini okumak istediklerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, bundan tam iki yıl önce, 8 Temmuz 2018 tarihinde Çorlu tren kazası gerçekleşti ve kaza esnasında, Uzunköprü'den İstanbul'a doğru hareket eden yolcu treni Çorlu yakınlarından geçerken, yağış nedeniyle rayların altındaki toprak menfezin kayması sonucu 5 vagon devrildi. Kazada maalesef 25 kişi yaşamını yitirdi, 317 kişi de yaralandı. Bu acı olayın üzerinden iki yıl geçti ancak ne bir sorumlu gereken yaptırımı uğradı, ne de iktidar hesap verdi, dahası bu acıyla baş etmeye çalışan yurttaşların sesi kesilsin diye yaptırımı uğrayan mağdurlar ve mağdur yakınları oldu. Yaşamını yitirenleri rahmetle anarken bu meselelerin üzerinin kapatılmadığını hatırlatmak isterim ve iktidarı gecikmiş de olsa hesap vermeye davet ettiğimizi söylemek isterim.

Evet, Rojbin Çetin'i burada çok konuştuk; açıkça, alenen işkenceye maruz kaldı ve son dönemlerde yaşanan işkence vakalarının sembolü hâline geldi, köpekler işkence aracı olarak kullanılmıştı -burada çok tartıştık- ve o işkencenin üzerinden on gün geçtikten sonra gözaltında tutuldu, neden? Delil yaratılarak tutuklanmasını sağlamak için. Neden? İşkence izlerini iyileştirmek için. Ve adliyeye yürüyerek gidemeyen Rojbin Çetin, dün yanlış, mesnetsiz, yalan iddialarla örgüt üyeliğinden tutuklandı. Bununla tek bir amaç var, işkenceyi meşrulaştırmak. Biz, işkencenin asla meşrulaştırılamayacağını ve Rojbin Çetin hakkında verilen tutuklama kararının sadece kendilerini aklamaya dönük olduğunu bir kez daha ifade ediyoruz ve işkenceciler hâlâ görevde, hâlâ işkence yapma potansiyelleri yüksek, bir an önce görevden alınmalarını, bir kez daha bu çağrıyla yapmam istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Diğer bir mesele çok önemli, Ilısu Barajı'nın yarattığı tahribat. Botan Vadisi, güvenlik gerekçesiyle yapımı süren Ilısu Barajı nedeniyle şu anda yok olma tehdidi altında. Hâlihazırda baraj yapımı nedeniyle Botan Köprüsü çökmüş olup bağlantı yolları kapanmış, bölge halkı ulaşımında ciddi sorunlar yaşıyor, köylüler evlerine dahi ulaşamıyor. Sağlık ve eğitim başta olmak üzere, sosyal ve ekonomik olarak da önemli bir mağduriyet söz konusu. Güvenlik gerekçesiyle yapılan barajların bölge halkına fayda getirmediğini ve çok ciddi zarar getirdiğini buradan da ifade etmek istiyorum. Tarihsel miras olan Hasankeyf'in sular altında kalmış olması, tüm ülke adına, hepimiz adına büyük bir kayıp ve gelecek nesiller için onarılmaz bir yaradır. Botan Vadisi hâlihazırda Siirtliler için önemli yaşam alanlarını içinde barındırmakta olup bu yönüyle de vadinin korunması hayati önemdedir çünkü vadinin her iki yakasında bulunan 47 köy, ekilip biçilen bahçeler, tarım alanları, meralar, piknik alanları barajlarla birlikte sular altında kalıyor. Olası bu tehlikenin bölge halkını ekonomik, sosyolojik ve kültürel açıdan etkilediğini ifade etmek istiyorum.

Mevcut durumda Şirvan'dan başlayarak Cizre'ye kadar yapılacak olan bu barajlardan Çetin, Limak, Kirazlı ve Pervari Barajları bitmiş olup geriye kalanların 2'si proje, diğerleri ise yapım aşamasındadır.

Barajların bölgeye ekonomik bir katkı sunmadığı gerçeğinden hareketle, baraj yapımının bölgenin ekosistemine ve halkına zarar verdiği çok boyutlu bir durum söz konusu.

Yine, Pervari Ayvalıbağ köyünde -bizzat görüştüm- Çetin HES Barajı su toplamaya başladığından beri “köy heyelan bölgesi” diye 5 Mayıs’ta kamulaştırma yapıldı. Karşılığında hiçbir bedel ödenmediği gibi köy halkı son derece mağdur durumdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Gidecek başka hiçbir yeri olmayan Ayvalıbağ köy halkı can güvenliği endişesi içerisinde. Tespite giden jandarmalar dahi köyün yaşam için tehlikeli olduğunu ifade etmiş ve köyün boşaltılması gerektiğini vurgulamıştır ve birçok yurttan da köyünü terk etmek zorunda kalmıştır. Bunun çözüm beklediğini önemle ifade etmek istiyorum.

Evet, bir de Kırşehir Cezaevi var. Kırşehir Cezaevinde altmış bir gündür 13 mahpus tecrit ve ağır şartlar altında tutuluyor. Buradan 2 kere daha söylemiştim ve hâlâ sorun çözülmedi. Şu anda altmış bir gündür 13 kişi tecritte ve dönüşümlü bir açlık grevi yaptıklarını bir kez daha ifade etmek istiyorum. İdare kendileriyle iletişime geçmiyor, sorunlarını çözüyor ve bunun yerine baskı ve tehdidini artırıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu isimleri daha önce buradan söylemiştim: Çetin Yıldız, Emrah Kına, Saim Özdemir, Cumali Yıldırım, Ömer Hayat, Mazlum Dönder, Müjdat Korhan, Ömer Bedir, Muhammed Veysi Adım, Fırat Altun, Ali Saday, Feyyaz Gülsoy ve Mehmet Can Yiğirer. Bu zulmün; bu baskının bitirilmesini iktidar partisine özellikle söylemek istiyorum.

Son olarak, bugün barolar taslağı gelecek... Sayın Başkan bitireceğim.

BAŞKAN – Tamam devam edin, açık mikrofon.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler.

Ona ilişkin uluslararası alanda çok bilinen bir sözü, aslında avukatların sözünü buradan bütün Meclise ve Türkiye’ye okumak isteriz.

(HDP milletvekilleri tarafından pankart açılması ve avukatlıkla ilgili sözlerin okunmaya başlanması)

BAŞKAN – Böyle bir usul var mı ya! Bu yaptığınız doğru değil Sayın Beştaş.

(AK PARTİ sıralarından “Başkan, böyle bir usul yok, mikrofonu kapatın.” sesleri)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, sadece bir kişi okusun bunu.

(HDP milletvekilleri tarafından pankart açılması ve avukatlıkla ilgili sözlerin okunmaya devam edilmesi)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok.

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.54

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.06

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 109’uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sayın Özkoç, buyurun.

22.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, iktidarın gündemi barolar, sosyal medya ve güvenlik soruşturması iken milletin gündeminin Çorlu tren kazasının faillerinin hâlâ gereken cezayı görmemesi, pandemi süreci, iş kazaları, işsizlik, yoksulluk, borçları ödeyememe, kadına şiddet, çevre katliamı, Hasankeyf, uyuşturucu, öğrenci mağduriyetleri, hukuksuz tutuklanmalar, ekran karartmaları, 15 Temmuz gazi ve şehit yakınları için toplanan yardım paralarının ödenmemesi, intiharlar, yerli sermayenin ülkeyi terk etmesi, yabancı sermayenin ülkede yatırım yapmaması ve Türk parasının değerini yitirmesi olduğuna ilişkin açıklaması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemi farklı, milletimizin gündemi farklı, iktidarın gündemi farklı. İktidarın gündemi, barolar; iktidarın gündemi, sosyal medyaya kelepçe vurulması; iktidarın gündemi, işe alınacak insanlarımıza güvenlik soruşturması. Milletin gündemi; yıllar önce Çorlu’da yaşanan tren kazasının faillerinin hâlâ gereken cezayı görmemesi, pandemi süreci, iş kazaları, işsizlik, yoksulluk, borçları ödeyememe, kadın şiddeti, çevre katliamı, Hasankeyf, uyuşturucu, öğrenci mağduriyetleri, hukuksuz tutuklanmalar, hukukta yaşanan garabet, ekran karartmaları, 15 Temmuz gazi ve şehit yardım paralarının ve terör olaylarında hayatını kaybedenler için toplanan yardım paralarının ödenmemesi, intiharlar, yerli sermayenin ülkeyi terk etmesi, yabancı sermayenin ülkede yatırım yapmaması, Türk parasının değerini yitirmesi, Hazinesinin içinin hukuksuz ve çıkara dayalı olarak boşaltılması, tüm bunlar... Hükûmet bu yılın içerisinde her şeyi bıraktı, milletin bütün bu milletin gündemini bıraktı; barolarla uğraşıyor, sosyal medyayla uğraşıyor, güvenlik soruşturmasıyla uğraşıyor.

Oysaki bu yılın ilk beş ayında topladığı gelir ve yaptığı borçlanmalarla bu iktidar 645 milyar kaynak kullandı, 73 milyar da para bastı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Salgın döneminde 3 fazda toplam 6 milyon 107 bin 444 ihtiyaç sahibine sadece bir sefere mahsus 6.000 lira para ödendi. Bu, günde sadece 11 lira eder ama aynı dönemde Hükûmet 65 milyar lira faiz ödedi. Ayrıca, bütçede döviz garantili yol, köprü, tünel geçişleri için yapılan harcamaların yer aldığı kalemden ilk beş ayda 6,7 milyar lira para ödedi. Para var mı? İşsizlik Sigortası Fonu’nda 131 milyar lira para var, Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Fonu’nda 320 milyon lira para var.

Şimdi, insanlarımız soruyor “Biz açlık içinde, sefalet içinde, yoksulluk içinde fabrikalarda çalışırken, iş güvenliğimiz yokken hayatlarımızı kaybediyoruz; üretim yapamıyoruz; okuyoruz, iş bulamıyoruz. Peki, iktidar ne yapıyor?” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - İktidar kendi sarayında yaşıyor, iktidarın sizin yiyeceklerinizden ayrı yiyecekleri, sizin ulaşımınızdan farklı ulaşımı var, onların özel uçakları var. Onlar gazi ve şehitlerin toplanan paralarını dahi vermemeyi göze almışlar, onlar için vatan değil, millet değil, onlar için varsa yoksa kendileri ve rantları var.

Milletimiz karar verecek... Baroların yasası Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçecek mi? Evet, geçecek. Biz direnecek miyiz? Evet, direneceğiz. Kaç gün? Kaç gün gerekirse. Ama Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili oylarken “Kabul edenler...” dediğinde kalkan eller, sizin oy verdiğiniz eller olacak. Onlar millettten yana değil, onlar iktidar ve iktidarın rant elde edenlerinden yana olacaklar, kararınızı ona göre verin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bizi de seçmeyin ama sizden yana, doğrudan yana kim varsa önce dinleyin, sonra haktan, hukuktan, millettten yana olanları seçin. Çünkü Türkiye Cumhuriyeti iktidarda sadece kendi rantını düşünenlere bırakılmayacak kadar onurlu ve büyük bir devlettir. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, yerinden söz taleplerinin karşılandığına, gündeme geçebilmek için yeni söz talebinde bulunulmamasını rica ettiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, değerli milletvekilleri; biz 15 kişiye söz veriyoruz, sisteme giren arkadaşlara fakat bazı arkadaşların buraya kadar gelip söz talepleri olunca onları kırmak imkânına sahip değilim, şahsen ben buraya gelen bir milletvekiline söz vermek isterim. Ama gündeme de geçemiyoruz dolayısıyla 3 arkadaşta daha söz verip bu bir dakikalık söz taleplerini istememenizi rica ediyorum.

Buyurun Sayın Uğur.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- Burdur Milletvekili Yasin Uğur'un, Burdurluların bir partinin Burdur İl Kongresinde konuşan bir milletvekilini kullandığı ifadelerden dolayı kınadığına ve özür dilemeye davet ettiklerine ilişkin açıklaması

YASİN UĞUR (Burdur) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben Burdur Milletvekiliyim, hemşehrilerimizden gelen tepkiler üzerine söz almış bulunuyorum.

Geçen hafta sonu partisinin Burdur İl Kongresinde konuşan bir milletvekilinin ifadeleri Burdurluları fena hâlde rahatsız etmiştir. Bir kadın milletvekiline yakışmayan ifadeleri utancımın burada paylaşmıyorum ancak hemşehrilerimin gönderdiği bir notu sizlerle paylaşmak istiyorum: “Burdur, milletimize has ahlaki değerlerin yüksek olduğu bir şehirdir. Milleti temsil eden bir ismin ilimize gelip bu tür edebe ve ahlaki değerlere sığmayan ifadeleri dillendirmesi bir ahlak beldesi olan Burdur’umuzu ziyadesiyle rencide etmiştir. Sayın vekili, Burdurlular olarak kınıyoruz ve başta Burdurlular olmak üzere tüm Türkiye’den özür dilemeye davet ediyoruz.”

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şanverdi.

24.- *Hatay Milletvekili Hüseyin Şanverdi'nin, 7 Temmuz Hatay'ın ana vatana katılmasının 81'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması*

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Medeniyet, kültür, inanç ve kardeşlik şehri Hatay, 7 Temmuz 1939'da şu an çatısı altında toplandığımız Meclisimizin aldığı kararla Türkiye'nin 67'nci vilayeti olmuştur. Misakımillî sınırları içinde olan kırk asırlık Türk yurdu düşman elinde esir kalamazdı. Nitekim verilen mücadele sonuç verdi ve 7 Temmuz 1939'da Hatay, ana vatana katılmanın gururunu ve mutluluğunu yaşayıp Fransız işgalinden kurtuldu. Hatay'ın ana vatana katılmasının 81'nci yılını, Türk askerinin İskenderun, Kırıkhan ve Reyhanlı'ya girişinin 82'nci yıl dönümünü kutluyorum. Hatay'ın Türkiye'ye katılmasını sağlayan Türkiye Büyük Millet Meclisi milletvekillerimizi, Hatay Meclis-i Mebusanının milletvekillerini, referandumda Hatay'ın Türkiye Cumhuriyeti'ne katılması yönünde karar kılan Hatay halkını ve bu mücadelenin mimarı Mustafa Kemal Atatürk'ü rahmet, minnet ve şükranla anıyorum.

BAŞKAN – Sayın Tanal, buyurun.

25.- *İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

24 Haziran 2016 tarihli İSKİ Şile Şube Müdürlüğünün İstanbul Büyükşehir Belediyesi İSKİ Genel Müdürlüğüne yazmış olduğu yazının 7'nci maddesi aynen şu şekildedir: “Şile ilçe merkezinde bulunan toplam 16.600 adet aboneye su sağlayan Şile İçme Suyu Arıtma Tesisi'nin kapasitesi yaz aylarında yetersiz kaldığından dolayı su ihtiyacına cevap verilememektedir.” Yıl, 2016; şu anda yıl, 2020. Cumhuriyet Halk Partili İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığını etkisiz, başarısız gösterebilmek için ahlaksızca her türlü yayın yapan basın organlarını ve kişileri buradan kınıyorum ben. Burada, 2016'dan beri Şile'de mevcut olan su sıkıntısını gideremeyen iktidar AK PARTİ iktidardır. Bu başarısızlığını Büyükşehir Belediyesine mal etmek yani en hafif deyimle densizliktir.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Turan buyurun.

26.- *Çanakale Milletvekili Bülent Turan'ın, 27'nci Yasama Dönemi ikinci devre TBMM Başkanlığına seçilen Mustafa Şentop'a ve Başkanlık Divanı üyeliğine seçilen milletvekillerine başarılar dilediğine, Çanakale ili Gelibolu ve Eceabat ilçeleri arasındaki ormanlık alanda çıkan yangının söndürüldüğüne ve süreci takip ettiklerine, Artvin ili Yusufeli ilçesinde çıkan yangın nedeniyle geçmiş olsun dileğinde bulunduğu, 8 Temmuz Çorlu tren faciasının 2'nci yıl dönümü vesilesiyle hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun önerisinin kabul edilmesi hâlinde Genel Kurulda görüşülmeye başlanacak olan 222 sıra sayılı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ülkeye ve avukatlara hayırlı olmasını ümit ettiğine ilişkin açıklaması*

BÜLENT TURAN (Çanakale) – Başkanım bana sıra gelmeyecek zannetmiştim.

BAŞKAN – Demin de ifade ettiğim gibi...

BÜLENT TURAN (Çanakale) – Sorun yok Başkanım, sorun yok.

BAŞKAN - Grup Başkan Vekillerinin hoşgörüsü benim için çok önemli ama buraya kadar milletvekillerimiz gelip birer dakika söz istiyor. Nasıl vermeyelim?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, Sayın Tanal her zaman konuşacak, konuşsun, baş tacı ama keşke verdiği bilgiler doğru olsaydı çünkü İstanbul’da su sorunu...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Buyurun belgesi. Resmî belge Başkanım, resmî belge.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sahte, sahte o.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Babacığım, resmî belge ya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, pandemi var, bağırmasın, söyler misiniz?

BAŞKAN – Sayın Tanal, Bülent Turan seni sever, dinleyelim onu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben de onu seviyorum Başkanım, ben de onu çok seviyorum ama resmî belgeyle konuşuyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sağlığı için bağırmasın Başkanım, sağlığı için.

Başkanım, öncelikle, dün tüm vekillerimizin katılımıyla, sizlerin katılımıyla, Meclisimiz, Başkanını tekrar seçti. Ben Tekirdağ Milletvekilimiz Sayın Profesör Doktor Mustafa Şentop Hocamıza yeni dönem Başkanlığının hayırlı olmasını; Gazi Meclisimiz için, ülkemiz için hayırlı olmasını ümit ediyorum. Aynı şekilde, yenilenen Divan heyetini de kutluyorum, başarılar diliyorum.

Sayın Başkan, dün bilgi vermiştim, Çanakkale ilimizde Gelibolu-Eceabat arasında maalesef 450 hektar gibi büyük bir alanın yandığı büyük bir yangın gündeme gelmişti. Can kaybının olmaması en büyük tesellimiz ancak büyük bir mağduriyet var, bunları yakından takip ediyoruz. Yangının söndüğünü ifade etmek isterim. Bakanımız, vekilimiz, Valimiz hepsi ilk andan itibaren gerekli çalışmaları yerinden takip ettiler, destek oldular. 2 uçak, 20 helikopter, 100’den fazla arazözle süreç bir an önce kontrol altına alındı. Ben tekrar bu süreçte katkı sağlayan tüm ilgililere teşekkür etmek istiyorum.

Yine, dün, biliyorsunuz, Artvin Yusufeli ilçemizde 70 haneli bir köyümüzde çıkan yangında 70’ten fazla evimiz maalesef yandı. Tüm köylülerimize ben geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Yine, tek tesellimiz can kaybının olmaması. Tüm yaraların sarılmasını hep beraber takip edeceğiz.

Yine, bugün Çorlu’daki 25 vatandaşımızı yitirdiğimiz tren kazasının yıl dönümü. Acılarını paylaştığımızı, vatandaşlarımıza rahmet dileklerimizi tekrar ifade etmek istiyorum Başkanım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Meclisimiz yeni bir yasama haftasına başlıyor. Eğer AK PARTİ’nin grup önerisi Meclisin takdirinde kabul görürse, bugün kamuoyunun yakından takip ettiği, baroların daha demokratik temsilini, daha eşit temsilini hedefleyen bir kanun teklifimizi görüşmeye başlayacağız. 28 maddelik bu teklifin ülkemize, avukatlarımıza hayırlı olmasını ümit ediyorum. Bu tartışmalar içerisinde biz de mutlaka kanaatlerimizi aktaracağız. Ancak bu kanunumuzun sadece “çoklu baro” diye ifade edilen bir bölümünün gündem olmasını doğru bulmuyorum, önemli bir reform, önemli bir kanun. İçerisinde 5 binden fazla üyesi olan yerlerde 2 bin imzayla baro kurulmasına imkân vermekle beraber, eşit delegeyi sağlayan bir Barolar Birliği sisteminin de olduğu, kılık kıyafet serbestisinin kanuni -bir zorunluluğu- hak olduğu, avukatların istinaftaki dosyalarının Yargıtay denetimine açılması gibi önemli bir meselenin olduğu, genç avukatlarımızın ilk beş yıl ödeneklerinden yüzde 50 kesintinin olması gibi önemli konuların olduğu bir kanun teklifini görüşeceğiz. Ümit ediyorum demokratik bir olgunlukta, medeni bir tarzda her partinin katma değeriyle beraber bu kanunu yasalaştırırız.

Ben tekrar başarılı bir hafta olmasını ümit ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Hayırlı olsun.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, 2 Temmuz 1993 tarihli Sivas katliamının ve 5 Temmuz 1993 tarihli Başbağlar katliamının bütün ayrıntılarıyla araştırılması amacıyla 8/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Temmuz 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/7/2020 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, Grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İzmir Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Müsavat Dervişoğlu tarafından 2 Temmuz 1993'te Sivas'ta Madımak Otel'de Pir Sultan Abdal Şenlikleri için şehre gelen sanatçı, gazeteci ve fikir insanlarından 33 aydın ve 2 otel personeli saldırgan bir grubun insanlık dışı müdahalesiyle hayatlarını kaybetmişti. Sivas katliamının üç gün sonrasında, Erzincan'ın Kemalîye ilçesine bağlı Başbağlar Köyü'nü PKK terör örgütü basmış, cami cemaatini namazdan çıkararak kurşuna dizmişti. Bu iki katliam Türk milletini derinden sarsmış ve herkesi üzüntüye boğmuştu. Toplumsal sinir uçlarını ve mezhepsel, etnik ayrılıkları körüklemeyi amaçlayan odaklar tarafından organize edildiği her daim ifade edilen bu iki katliamın üzerinden yirmi yedi yıl geçmesine rağmen sır perdeleri tam olarak aralanamamıştır. Hem Sivas hem de Başbağlar katliamlarının yargılama süreçlerine şaibeler düşmüş, adalet tam olarak tecelli edememiştir. Bu acı olayların üzerinden yirmi yedi yıl geçmesine rağmen hâlen Türk milletini bölmek ve kutuplaştırmak isteyen odaklar bu hadiseleri kullanmaktadır. Ayrıca katledilen insanların aileleri ise adaletin tecelli etmemesi sebebiyle mağdurdurlar. Topyekûn Türk milleti, Sivas ve Başbağlar katliamlarının bütün faillerinin ve arkalarındaki organizasyonların açığa çıkmasını beklemektedir. Bu hadiseler birbirlerinden ayrı bir şekilde değerlendirilemezler. Hedefleri Türk milletinin birlik ve bütünlüğü olması hasebiyle birlikte değerlendirilmelidirler. Türkiye Büyük Millet Meclisinin millet iradesine dayanarak inisiyatif alması şarttır. Bu bağlamda 2 Temmuz, Sivas; 5 Temmuz, Başbağlar katliamlarının bütün ayrıntılarıyla araştırılması amacıyla 8/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 8/7/2020 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral.

Buyurun Sayın Oral. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Sivas ve Başbağlar katliamlarının birlikte araştırılmasıyla alakalı İYİ PARTİ Grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime 2 Temmuz 1993'te Sivas katliamında ve 5 Temmuz 1993'te Başbağlar katliamında Hakk'a yürüyen bütün canlarımızı, vatandaşlarımızı rahmet, minnet ve dualarla anarak başlamak istiyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, geçtiğimiz hafta Sivas katliamıyla alakalı HDP grup önerisi üzerine İYİ PARTİ Grubu adına söz almıştım. Konuşmamda bir yandan samimiyet vurgusu yapmış bir yandan da toplumsal olayların birbirinden ayrı tutulmaması gerektiğini ve siyasi ranta alet edilmemesi gerektiğini vurgulamıştım. Parti grubumuz da çekinceler kapsamında, çekimser tavır göstermişti ancak, maalesef bir kısım sosyal medya kullanıcısı ve basın organı partimizin önergeyi reddettiği, Sivas olaylarındaki acıyı görmezden geldiği gibi mesnetsiz, asılsız iddialarda bulunmuştu. Bu iddiaların milletimizin nezdinde ve gönlünde hiçbir değer bulmadığını hepimiz gördük. Akabinde Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener Hanımefendi de bir röportaj sırasında, Sivas ve Başbağlar katliamlarını ayrı ayrı ele almanın doğru olmadığını vurgulamış, yaşanan acıları paylaştığını ifade etmişti.

Bugün, grup toplantımızda Genel Başkanımız şu ifadeleri kullandı: “Sivas'ta yakılan da bizdik, Başbağlar'da vurulan da bizdik. O kara günlerde kurşunların adresi, alevlerin hedefi tek tek canlarımız değil, bütün milletimizdi, huzurumuzdu, birliğimizdi ve nihayet beraberliğimizdi.” Bu bağlamda, Sivas-Madımak ve Başbağlar katliamlarının hep birlikte araştırılması için bir önerge vermiş bulunuyoruz. Çünkü merhum Dündar Taşer'in deyiimiyle “His, fikrin barutudur.” Biz acılarda, hüznlerde, sevinçlerde ve bütün hislerimizde birlikte olamazsak millet olma fikrimizin temelini sarsmış oluruz.

Sayın milletvekilleri, üç gün arayla dinî ve mezhepsel sinir uçlarını, farklı taraflarını hedef alan iki katliamı birbirinden bağımsız gibi değerlendirmek asla doğru değildir. Biz, İYİ PARTİ olarak, Sivas'ta yakılan korkunç ateşin de Başbağlar'da cami cemaati masumlara sıkılan kurşunların da tek hedefinin Türk milletinin birliği ve bütünlüğü olduğunu düşünüyoruz. Eminiz ki ateşi yakan el de tetiği çeken parmak da aynı vücutun, aynı ihanetin parçalarıydı. Bu kürsüden saygıdeğer milletvekillerimizin ellerini vicdanlarına koymalarını rica etmek istiyorum. Bu kadar katliam, bu kadar acı, bu kadar kan ve gözyaşı varken sadece bir olaya odaklanmak, bu olaydan etnik ve mezhepsel bir olgu çıkarıp sadece ona yönelmek doğru mudur? PKK terör örgütünü görmezden gelip, PKK ihanetine kulak tıkayıp acıları bile bölmeye çalışmak hak mıdır, yoksa bütün bunları hep birlikte ele alıp Pir Sultan Abdal Şenlikleri'ne gelen vatandaşlarımız ile Başbağlar'da namazını eda etmek için toplanmış cemaatin katillerini hep birlikte arayıp bulmak, adaletin tecellisini sağlamak mı doğrudur? Vicdanlarımız en doğru cevabı verecektir diye düşünüyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, hem Sivas hem de Başbağlar katliamlarının yargılamalarında pek çok sorun yaşanmıştır; hâlâ firariler vardır ve Yargıtay defalarca karar bozmuştur. Milletimizin nezdinde bu iki olayda da adalet açıkça tam olarak tecelli etmemiştir. O zaman millet iradesini tecelli ettirmekle görevli olan bizler, bu noktada inisiyatif almalı ve gerekeni yapmalıyız. Türkiye Cumhuriyeti devletinin bütün yetkililerinin bu işi kendisine görev edinmesi, milletimizin canını yakan bu iki hadisenin karanlıkta kalan yönlerinin aydınlatılması için çalışması gerekmektedir.

Sayın milletvekilleri, Madımak da bizimdir, Başbağlar da bizimdir. Gelin, toplumsal vicdanı çok ağır yaralayan, yaralar açan bu iki olayı hep birlikte araştıralım, bütün milletimizin yüreğine su serpecek bilgilere ve kararlara hep birlikte ulaşalım. Bu bağlamda, önergemize olumlu oy kullanmanızı istirham ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sağ olun.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Tekin Bingöl konuşacak.

Buyurun Sayın Bingöl. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu topraklarda çok büyük acılar yaşandı. Sadece Madımak'ta ya da Başbağlar'da yaşananlarla sınırlı kalsa biz belki geçmişte yaşanan ya da yaşanıp da çözümlenen, sır perdesi aralanan katliamlardan asla bahsetmeyecektik ama 12 Eylül öncesinde Kahramanmaraş'taki, Çorum'daki büyük katliamlar bu topraklarda yaşanan o büyük acılardan bazıları. Orada vatandaşlarımız her türlü baskıya ve şiddete maruz kaldı, onunla da kalmadılar topraklarını terk etmek zorunda kaldılar.

Gelelim günümüze. 93'te Madımak'ta insanlar diri diri yandı. Bu, sadece Türkiye tarihinin değil insanlık tarihinin yüz karasıdır. Aynı şekilde Başbağlar'da masum insanlar katledildi. Bütün bunların sadece birer acı gibi algılanarak bir tarafa bırakılması asla kabul edilemez, bunların mutlaka araştırılması gerekir.

Bakın, değerli arkadaşlar, yıl 2011. Roboski'de kaçığa gidenler katledildi. O katledilenlerin 19'u, 18 yaşın altındaki çocuğu, çocuk; çocuklar katledildi. Kim katletti? Devletin uçaklarının bombalarıyla katledildiler, paramparça edildiler. Peki, ne oldu? Çürümeye terk edildi; o konu araştırılıp sonuçlandırıldı mı? Hayır. Yıl 2011.

Sonra, Suruç'ta yine o masum gençler... İstanbul'dan yola çıkıp bir etkinliğe katılmak üzere Suruç'a giden gençlerimiz, 33 çocuğumuz katledildi. Sonuç: Hasıraltı ve bu da çürümeye terk edildi.

Ve nihayet Gar katliamı. Onlarca yurttaşımız katledildiler. Nasıl katledildiler? Tıpkı 2 Temmuz Madımak'ta olduğu gibi, elinde silah olmayıp saz olan, dilinde şiddet olmayıp söz olan, semah dönenler katledildiği gibi, Gar'ın önünde de barış türküleri söyleyen, halay çeken vatandaşlarımız katledildi. Bütün bunların perde arkasının mutlaka araştırılması gerekiyor. Eğer hukuk önünde, kamu vicdanında siz bunları araştırmaz iseniz, bunları görmezden gelerseniz, bu acı, bu ülkenin yüz karası olarak tarihe geçecektir ve sorumlusu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika... Buyurun, toparlayın.

TEKİN BİNGÖL (Devamlı) – Bugüne kadar defalarca gündeme getirilen araştırma önergelerinin sizler tarafından reddedilmesiyle sonuçlanacak, bugün de öyle olacak, sizden çok daha nitelikli ve masum bir davranış beklemiyoruz çünkü sizin, bugüne kadar sergilediğiniz tavır bütün bu acıları ve katliamları görmezden gelmek, hatta karşı mağdur yaratmak adına konuşmalar yapmak. Bir mağduriyet yaşıyor, bir acı var, bir büyük dram var; bunu görmüyorsunuz. Peki, ne yapıyor? Bir başka mağduriyet üzerinden hareket ederek bunlar görmezden geliniyor. Hiç merak etmeyin, ne kadar görmezden gelinirse gelinsin, ne kadar yok sayılırsa sayılsın, Gar'da katledilenlerde de Suruç'ta da Roboski'de de bir büyük günahınız var, bu günah sizin yakanızdan asla düşmeyecek. Ha, sözüm ona,

iyi niyetle “Bu araştırma önergesine olumlu oy verin.” demek artık âdetten oldu, biz de onu söyleyelim ama biliyoruz ki biraz sonra reddeceksiniz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz.

Buyurun Sayın Yılmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMET YILMAZ (Sivas) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sivas ve Başbağlar olayları üzerine verilen Meclis araştırması önergesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında, Sivas’ta ve Erzincan Başbağlar’da hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yakınlarına bir kez daha başsağlığı diliyorum.

Öncelikle belirtmem gerekir ki 83 milyon vatandaşımız, bu ülkenin asli sahibidir, gücümüz birliğimiz ve beraberliğimizdir. Bu ülkede hiçbir etnik ya da dinî grubun diğerine üstünlüğü veya ayrıcalığı yoktur, kanun önünde herkes eşittir. Bizim kültürümüzde, içimizdeki güçsüzler haklarını alıncaya kadar en güçlümüz, güçlü görünenler ise kendilerinden güçsüzlerin hakları alıncaya kadar en zayıfımızdır.

Bu ülkede, geçmişte olduğu gibi bugün de etnik ve inanç temelli fay hattı oluşturma çalışmaları devam etmektedir. Terör, millî birlik ve kardeşliğimizi bozmak üzere kurgulanmış en alçak yöntemdir. Bugüne kadar birlik ve beraberlik içinde teröre karşı büyük bir mücadele verdik, oluşturulmak istenen fay hatlarına karşı da beraber durduk. Çıkarılan tüm zorlukları birlik ve beraberlikle aşmasını bildik. Sivas katliamında da Erzincan Başbağlar katliamında da aynı acıyı hissettik. Her iki acı olayın failleri ülkemizde fay hatları oluşturmak istediler. İYİ PARTİ temsilcisi arkadaşımın dediği gibi “Başbağlar’ın faili kimse, Sivas’ın faili de odur.” Biz, her iki olayın yıl dönümünde de birlik ve beraberliğimizi dosta düşmana gösterdik. Her iki olayda da Kürt’ü, Türk’ü, Sünni’si, Alevi’si bir araya gelerek acıları paylaştık, safımızı gösterdik. Bu ülke üzerine plan kurmak isteyenlerin planlarının boşa çıkarılacağını gösterdik. Ancak birlikte yapmamız gerekenler de var, onları da inşallah, hep birlikte yapacağız. Daha önce söylediğim gibi, biz ne kadar Türk isek o kadar Kürt, ne kadar Sünni isek o kadar da Alevi’yiz. Seyyid Ahmet Arvâsî’nin deyişiyle “Alevi meşrepli Sünni’yiz.” veya Sünni meşrepli Alevi’yiz. Kerbelâ’da İmam Hüseyin’in, Kudüs’te Salâhaddin Eyyubî’nin yanındayız. 83 milyonun bu ülke ve millet üzerine duası birdir, Allah bizi ehlibeyt yolundan ayırmasın.

MURAT EMİR (Ankara) – O yüzden mi hâlâ müze yok Sivas’ta?

İSMET YILMAZ (Devamla) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104’üncü maddesi Meclis araştırmasının açılmasını düzenler. Burada Meclis araştırmasının belli bir konuda bilgi edinmek için yapılan bir incelemeden ibaret olduğu belirtilir.

Sivas olaylarıyla ilgili, 1-2 Temmuz 1993 tarihlerinde Sivas ilinde meydana gelen Madımak olayının...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Olay değil, katliam!

İSMET YILMAZ (Devamla) – ...oluş şekli, amacı, sonuç ve tesirleri, Devlet Denetleme Kurulunun 24 Mart 2014 tarihli ve (2014/5) sayılı Raporu’yla incelenmiş ve binlerce sayfalık raporda birçok bilgi aradan geçen zamana karşı kayda geçirilmiştir.

Sayın Başkanım, bu araştırma yapılırken -Devlet Denetleme Kurulunca- birileri “Bu araştırma yapılmasın.” dedi. Ne zaman? 2014 yılında. Aradan bu kadar zaman geçti, o zaman “Araştırma yapılmasın.” diyenler şimdi “Gelsin, araştırma yapılınsın.” diyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yılmaz, toparlayın.

İSMET YILMAZ (Devamla) – Toparlayacağım Sayın Başkanım.

Yine, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24’üncü Döneminin Üçüncü Yasama Yılında, ülkemizde demokrasiye müdahale eden tüm darbe ve muhtıralar ile demokrasiyi işlevsiz kılan diğer bütün girişim ve süreçlerin tüm boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması komisyonu kurulmuş, bu Komisyon Raporu da 376 sıra sayısıyla yayınlanmıştır. Bu raporda denilen şey... Sivas olaylarından sonra Erzincan’ın Kemaliye ilçesi Başbağlar köyünde 33 vatandaşımızın katledilmesi, raporda, Türkiye’de Sünni-Alevi çatışması yaratmaya yönelik bir eylem olarak değerlendirilmiştir.

Bir daha böyle bir olayın yaşanmaması için herkesin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesi gerektiğini belirtiyor, sözlerimi Âşık Veysel’in dizeleriyle bitiyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

“Allah birdir Peygamber Hak.

Rabbülâlemdir mutlak...

...Veysel sapma sağa sola.

Sen Allah’tan birlik dile.

İkilikten gelir bela.

Dava insanlık davası.”

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

HDP GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, İYİ PARTİ’nin önergesindeki üç cümleyi gerçekten yürekten desteklediğimi söylemek istiyorum: Hem Sivas hem de Başbağlar katliamlarının yargılama süreçlerine şaibeler düşmüş, adalet tam olarak tecelli edememiştir, evet. Sivas ve Başbağlar katliamlarının bütün faillerinin ve arkalarındaki organizasyonların açığa çıkması beklenmektedir, evet. Bu hadiseler birbirlerinden ayrı bir şekilde değerlendirilemezler, evet.

5 Temmuz 1993’te yaşanan Başbağlar katliamının üzerinden yirmi yedi yıl geçti. Dün de bu konudaki görüşlerimizi açıklamıştık. Geçen bu sürede hepimizin yüreğini derinden yaralayan bu katliam aydınlatılmadı, aydınlatılması için de yeterli adımlar atılmadı. Bu karanlık odakların, Sivas katliamından hemen sonra gerçekleştirdiği bu katliamın esaslı bir şekilde araştırılması, karanlık ellerin açığa çıkarılarak yargılanması gerekiyordu. Bu katliam ve yitirilen canlar, siyasetin istismar konusu olarak kullanıldı. Bizler, o gün olduğu gibi bugün de Başbağlar köyünde katledilen 33 köylünün acısını yüreğimizde hissediyoruz ve toplumun adalet talebini sahipleniyoruz. “Ama”sız, “fakat”sız Başbağlar katliamının aydınlatılması gerektiğini ve adalet talebinin karşılığını bulunması gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır. Okutup işleme alacağım, oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, RTÜK'ün anayasal bir kurum olarak demokratik işlerliğinin sağlanması amacıyla 8/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Temmuz 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/7/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/7/2020 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

8 Temmuz 2020 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından verilen 8070 grup numaralı RTÜK'ün anayasal bir kurum olarak demokratik işlerliğinin sağlanması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/7/2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere öneri sahibi Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurun Sayın Oluç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; medyanın Türkiye’de iktidardan hiçbir zaman tam anlamıyla bağımsız olmadığını hep beraber biliyoruz, bütün Cumhuriyet tarihi boyunca baktığımızda bunu görürüz. En başta sermaye ilişkileri bu bağımlılık ilişkilerini üretiyor, bunu da biliyoruz. Ancak belki de Cumhuriyet tarihi boyunca bu bağımlılık ilişkisi ilk defa bu kadar güçlü ve tehlikeli bir noktaya geldi. O nedenle, bu konunun bir kez daha tartışılması gerektiğini düşünüyoruz. İktidar ve medya kuruluşlarının sermaye bağlarından kaynaklanan tek seslilikle, Anayasa’ya ve yasalara bağlı kalması gereken bir kurum olarak RTÜK’ün medya etiğini ve evrensel yayıncılık ilkelerini çiğneyen antidemokratik uygulamaları her geçen gün birbirini besliyor; maalesef, bunu hep birlikte izliyoruz.

RTÜK nedir? RTÜK, özerk ve tarafsız olması gereken bir anayasal kuruldur ama ne özerkliği kalmıştır RTÜK’ün ne tarafsızlığı kalmıştır ne de anayasal bir kurul olma özelliği kalmıştır. Açıkça, Anayasa’yı çiğneyen bir kurul hâline gelmiştir RTÜK, özerkliğini ve tarafsızlığını yitirmiştir, muhalif medyayı susturma kurulu hâline gelmiştir RTÜK. Çoğulcu değil, çoğunlukçu bir anlayışla, iktidarın sopası olarak RTÜK terörü estirilmektedir bütün medya kuruluşlarının üstünde.

Bütün dünyada bu tür düzenleyici kurumlar vardır, ilk defa Türkiye’de icat olunmadı bunlar ve bütün dünyadaki bu tür düzenleyici kurullar, evet, denetim yaparlar ama denetimi evrensel hukuk ilkeleri çerçevesinde yaparlar ama denetimi demokratik hukuk ilkeleri çerçevesinde yaparlar, konu medya ise -ki konumuz şu anda medya- o zaman evrensel basın ahlakı ve ilkeleri çerçevesinde yaparlar. Bu tür düzenleme kurullarının görevleri, ilgili alanları neyse o ilgili alanlardaki sorunları çözmektir, o ilgili alanlarda gelişme ve düzelme yaşanmasını sağlamaktır esas itibarıyla. Peki, RTÜK ne yapıyor? RTÜK hukuk ve demokrasiyi hiçe sayıyor, RTÜK için, RTÜK Başkanı için “hukuk ve demokrasi” diye bir şey yok, medya etiği yok, bir darbe kurulu gibi çalışıyor RTÜK.

Haberlerdeki yorumlara bile müdahale etme anlayışına sahip bir RTÜK Başkanı var. Medyanın “m”sini bilmez, medya etiğini bilmez, basın etiğinden zerre kadar haberi yoktur ama bir RTÜK Başkanıdır, bir emir kulu. Nerenin emir kulu? Sarayın emir kulu. Söylüyor “Oradan gelen emirleri, oradan gelen direktifleri zaten biz emir telakki ederiz.” diyor kendisi. Sarayın kontrolü altında, onun emirlerini ve direktiflerini uygulayan bir kişi RTÜK Başkanı. Hâlbuki, RTÜK anayasal özerk bir kurul. Saraydan düğmeye basılıyor, RTÜK Başkanı harekete geçiyor. Bu hâliyle RTÜK’ü, bu RTÜK Başkanı anayasal bir kurul olmaktan çıkarmış vaziyettedir. RTÜK, bu hâliyle artık bir üst yönetim kurulu değildir. RTÜK Başkanı, herhangi bir denetim konusu RTÜK’te, o kurulda konuşulmadan ve karara bağlanmadan görüş açıklayamaz. Anayasal bir kuruldun bahsediyoruz. Kurulun gündemine gelmemiş bir konuda RTÜK Başkanının görüş açıklaması demek, ihsasırey yapmak demektir. İşte bunu yapıyor RTÜK Başkanı “Yorumları denetleyeceğiz.” diyor, haberlerdeki yorumları. Anayasal bir suç işliyor, tarafsızlığını yitirmiş vaziyette.

Şimdi, bakın, Halkların Demokratik Partisi olarak, son bir ay içinde 13 kez başvuru yaptık RTÜK’e A Haber, ATV, Habertürk ve CNN’le ilgili, Orada Halkların Demokratik Partisiyle ilgili yapılan tartışmalara ilişkin 13 başvuru yaptık. Bu 13 başvuruda HDP’ye yönelik tezviratları, yalanları, çarpıtmaları, hakaretleri teker teker listeledik ve başvuruda bulunduk. RTÜK ne yaptı? Hiçbir şey yapmadı. Başvurularımıza cevap verilmedi hâlâ. Ne yapıyor RTÜK? Oy alıyor. Ama onun yerine muhalif medyaya sansür uygulamaktan bir an bile geri durmuyor. Tele1, Halk TV daha yeni beşer gün kapatma cezası aldılar. Yandaş, iktidara yandaş medya kuruluşlarına ceza yok. ATV için 40 bin kere başvuru yapılmış, ATV’deki çeşitli hukuksuzluklara dair, ama ona bir ceza yok, Tele1 ve Halk TV’ye var. Cinsiyetçi söyleme ceza yok, nefret söylemine ceza yok, ağır hakaretlere ceza yok, kişilik haklarına saldırılara ceza yok...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Toparlıyorum.

...ama iktidara yönelik eleştirel ifadelere, iktidarın uygulamalarına yönelik eleştirel ifadelere ceza var. Kadınlara yönelik şiddet görüntülerine ceza yok, çocukların gelişimini etkileyen yorumlara, haberlere ve filmlere ceza yok ama iktidarı eleştiren her söze ceza var.

Bakın, bu RTÜK bu RTÜK bu hâle geldi. TRT bir kamu kurumu, kim denetliyor? RTÜK. Peki, TRT’nin kamu kurumu olduğu için uyması gereken ilke nedir? Eşitlik ilkesi. Peki, TRT Haber eşitlik ilkesine uyuyor mu? Uymuyor. TRT Haber, Halkların Demokratik Partisinin herhangi bir grup toplantısını bir saniye bile vermiş mi? Vermemiş. Peki, RTÜK, TRT Haber, TRT’yi denetliyor mu?

Denetlemiyor. Bu eşitsizliğin karşısında herhangi bir uyarıda bulunuyor mu? Bulunmuyor. Yani, RTÜK, bu hâliyle suç dosyaları çok kabarık hâle gelmiştir. RTÜK Başkanı, çoklu maaşıyla son derece suçlu bir insan hâline gelmiştir. Bu konunun araştırılmasını Meclisten talep ediyoruz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Adana Milletvekili İsmail Koncuk.

Buyurun Sayın Koncuk. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir ülkede demokrasi ölçüsü aslında birtakım kurumların adil yaklaşımıyla anlaşılabilir. Ülkede kurumlar gerçekten bağımsız çalışabiliyor mu, yoksa gerçekten bir yerlerden talimat alarak mevzuat dışında, aslında kendilerinde olmayan yetkileri mi kullanıyorlar? Bunlara bakarak o ülkede demokrasi var mı, demokrasi yok mu diye değerlendirme yapabiliriz. RTÜK, maalesef, böylesine bir kurum. Sayın RTÜK Başkanı “Cumhurbaşkanının talimatlarını emir telakki ederim.” diyor. Doğrudur, Sayın Cumhurbaşkanının talimatları önemlidir, insan olarak emir telakki edebilirsiniz ama özerk, bağımsız bir kurumun başkanı olarak Sayın Cumhurbaşkanının -AK PARTİ Genel Başkanı da olan- “talimatlarını emri telakki ederim.” diyen bir insan orada bir dakika dahi durma hakkını kaybeder. Aslında, Sayın Cumhurbaşkanının “Sen ne yapıyorsun?” diye bu hesabı ona sorması lazım. Böyle bir ifade olabilir mi? Sayın Cumhurbaşkanını da aslında töhmet altında bırakan bir ifade. Sayın Cumhurbaşkanına yağ çekerim derken, temsil ettiği kurumu ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin adalet anlayışını nasıl ortaya koyuyor? Kirlenerek ortaya koyuyor.

Değerli milletvekilleri, RTÜK’ün kararlarının, verdiği kararların sizleri de mutlu ettiğini ben düşünmüyorum. Kantarın topuzunu kaçırmış bir RTÜK var, çizmeyi aşmış bir RTÜK var. Bu ülkede muhalif sayabileceğimiz zaten 1-2 tane kanal kaldı, 1-2 tane. Bu kanalların eleştirilerine dahi tahammül göstermeyen, akılalmaz cezalar veren, âdeta zulmeden bir kurum RTÜK şu anda. Bu bir ayıptır, ülke için ayıptır ama önce bu ülkeyi yönetenler için büyük bir ayıptır. Bu, sizin iktidarınızı, aynı zamanda demokrasi anlayışınızı, maalesef kirleten bir anlayış içerisindeki bir kuruluş hâline gelmiş. Dolayısıyla hesabı muhalefetten önce sizin sormanız lazım ama bunu yapmıyorsunuz. 2 televizyon kanalına beş gün kapatma cezası verilmiş. Ne yapmış bu kadar ya? Bu 2 kanal beş gün kapatma cezası alacak kadar ne yapmış olabilir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Söylediklerini kabul etmeyebilirsiniz, ben de etmeyebilirim, aynı görüşte olmayabiliriz ama ifade hürriyetini insanların kullanmasının önünü açmanız gerekirken, 2 tanecik kanalı bile tahammülle takip edemiyorsanız ya da takip edenlere müsaade etmiyorsanız, vallahi devlet yönetme anlayışınızı derin derin sorgulamanız lazım. Böyle bir şey olamaz. Onun için RTÜK’ün aklını başına alması lazım. Bu RTÜK Başkanından size de bir fayda gelmez, memlekete de bir fayda gelmez, medya camiasına falan zaten bir fayda gelmez, zarardan başka hiçbir faydası olmayan bir kurum hâline getirdi RTÜK’ü Ebubekir Şahin. Buradan İYİ PARTİ Grubu adına kınadığımı ifade ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç.

Buyurun Sayın Öztunç. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum. İki buçuk yıl RTÜK’te, RTÜK üyeliği görevinde bulunmuş bir arkadaşınız olarak birkaç cümle edeceğim.

RTÜK, az önce Sayın Vekilimin söylediği gibi özerk bir kurum, anayasal bir kurum ama RTÜK’ün ne özerkliği kaldı ne bağımsızlığı kaldı. Ben RTÜK üyesiyken şöyle bir ifade kullanmıştım, demiştim ki: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Recep Tayyip Erdoğan’ın üst kurulu. Hâlâ onun arkasındayım. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Recep Tayyip Erdoğan’ın üst kuruludur. Yeter mi? Yetmez. Başka bir şey daha var. RTÜK, mevcut Başkan Ebubekir Şahin döneminde, aynı zamanda AK PARTİ’nin basın yayın izleme ofisi görevini de yapıyor. Şu anda Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, AK PARTİ’nin basın yayın izleme ofisi gibi çalışıyor. Paralel bir RTÜK var artık. Siz paraleli seversiniz yani paralel konusunda bayağı yeteneklisiniz. Paralel baro, paralel devlet, şimdi de paralel RTÜK. Nerede biliyor musunuz? Sarayda. Muhtemelen de Fahrettin Altun’un başkanlığında dosyaların RTÜK’e, uzmanlara oradan geldiği yönünde bilgi sahibiyiz değerli arkadaşlar. Dosyalar sarayda hazırlanıyor, Üst Kurula geliyor, uzmanlar sadece imzayı çıkıyor, Üst Kurul toplantısında değerlendiriliyor. Liyakat hak getire, liyakat falan yok atamalarda.

Bakın, pilates hocası başkan yardımcısı yapıldı RTÜK’te. Pilates hocası ya, ne anlar arkadaşlar? RTÜK’te, bu başkan, zabıta’yı aldı müşavir yaptı. En son bu pazartesi günü, hemşire, daire başkan yardımcısı yapıldı. Ne yapacak bu hemşire hanımefendi televizyonların tansiyonunu mu ölçecek, şekerini mi ölçecek arkadaşlar? (CHP sıralarından alkışlar) Böyle bir şey var mı? Bir hemşire hastanede görev yapması gerekirken Sağlık Bakanlığından getirildi RTÜK’e, daire başkan yardımcısı yapıldı. Üstelik kocası da aynı yerde, kocası da daire başkan yardımcısı; olmaz. Karı koca daire başkan yardımcısı, meslek; hemşire.

En son, Halk TV ve Tele1’e ceza verildi; kapatma, 5 gün ekran karartma. En son yirmi beş yıl önce verilmişti bu. Avrupa Birliği uyum yasalarında, Avrupa Birliğine verilen tüm sözlerde, bütün uluslararası anlaşmalarda Türkiye’de ekran karartmanın olmayacağı taahhüt edilmiştir. Ama şimdi, ekran karartmaya, yirmi beş yıl önceye geri dönüyoruz değerli arkadaşlar. Türkiye, özgürlükçü bir ülkeden yasakçı bir ülkeye doğru maalesef götürülüyor. Niye? Çünkü bu kanunlar doğruları söylüyor. Az önce Sayın Vekilim dedi ki: “Ne suçları var?” Suçları şu Sevgili Vekilim: Halk TV ve Tele1 izleniyor, izleniyor. Millet A Haber’i falan izlemiyor, yüzde 95 Halk TV, Tele1, KRT bunlar izleniyor çünkü öteki kanalların uyduruktan haberler verdiği biliniyor zaten, izlenirlik oranı yüksek olduğu için “Aman, bunu bitirelim.” diyorlar. RTÜK Başkanı bu Tele1’e, Halk TV’ye verdiği cezayı, eğer sarayın talimatıyla verdiyse tehlikeli bir durum, yanlış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Öztunç.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Tabii ki Sayın Başkanım.

Bu, ifade özgürlüğüne, medya özgürlüğüne darbedir ama hayır, RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin kendisi yaranmak için bu kararı verdiyse, o daha tehlikeli ve Sayın Cumhurbaşkanının çağırması lazım Ebubekir Şahin’i “Gel bakalım.” demesi lazım “Sen bizi dünyaya rezil ettin.” demesi lazım, kulağından tutup kapı dışarı etmesi lazım.

36 ceza verilmiş bir buçuk yılda Halk TV’ye, Tele1’e. Peki, 90 bin şikâyet dilekçesi var ATV hakkında, 90 bin; diziden dolayı. Ne olmuş? Tek dosya gelmiyor. A Haber’le ilgili bir buçuk yıldır tek bir dosya gelmiş, ona da “Cezaya gerek yok.” demişler.

RTÜK Başkanı her yerden maaş alıyor, maşallah, Halkbanktan alıyor, RTÜK’ten alıyor, Basın İlan Kurumundan alıyor. Ya, AK PARTİ’nin içerisinde başka adam yok mu siz her yere Ebubekir Şahin’i atıyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Yani başka kimseyi bulamıyorsunuz, Ebubekir Şahin’in özelliği nedir Sayın Can? Gülüyorsun orada da Doğan Bey’le birlikte, Ebubekir Şahin’in özelliği ne ki her yere bunu atıyorsunuz ya? Yani sizin derdiniz, Ebubekir Şahin’i zengin etmek mi Sayın Ramazan Can, size soruyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Peki, Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Yanlış biliyorsunuz! Sen çok yanlış biliyorsun, yanlış!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Nasıl?

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Basın İlan Kurumundan maaş falan aldığı yok!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – 5.300 lira alıyor; iddiaya girerim, vallahi alıyor, billahi alıyor! Vallahi de billahi de 5.300 lira alıyor!

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey konuşacaktır.

Buyurun Mustafa Bey. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

RTÜK tarafsız, kamu tüzel kişiliğini haiz bir kurumdur; az önce de burada ifade edildi. Bütün yayınlar tarafsız ve eşit bir şekilde RTÜK tarafından değerlendirilmektedir. Ve yine, burada ifade edildiği gibi kimseden de talimat almamaktadır çünkü RTÜK üyelerini Türkiye Büyük Millet Meclisi seçmektedir ve grubu bulunan bütün partilerin de üyesi vardır.

Peki, bu Halk TV ve Tele1 neden ceza almıştır? Tabii, öncelikle şunu söyleyeyim: Halk TV, Tele1 ve Ülke TV’ye de benzer ceza verilmiştir; öyle “Ona veriliyor da buna verilmiyor.” gibi bir şey söz konusu değildir arkadaşlar.

ÖZKAN YALIM (Uşak) - A Haber de bizimle alakalı yanlış haber yapıyor, A Haber!

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Ülke TV’ye de verilmiştir.

ÖZKAN YALIM (Uşak) - A Haber de bizimle alakalı yanlış haber yapıyor!

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Bir dakika şimdi, bir dakika... Bahsedeceğim, bahsedeceğim.

Şimdi, sizin söylediğiniz gibi değildir. Bunlar, Tele1 ve Halk TV, yaptığı yayınlarla ilgili uyarılmış arkadaşlar. 6112 sayılı Kanun’da bu açık. “Bu yayını yapmaya devam edersen on güne kadar yayın durdurma cezası...” diye uyarılmış.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yok, yok, değil, uyarı yok. Uyarı yok Vekilim.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Fakat yayınlar devam etmiş, devam ettikten sonra da beş gün ceza verilmiş. Peki, aynı ceza...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Vekilim, uyarı yok.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Var, var, uyarı var, uyarı var. Bir kere, sen doğru söylemiyorsun adam Basın İlan Kurumundan istifa etti, hâlâ “Maaş alıyor.” diye söylüyorsun. Sen doğru söylemiyorsun Vekilim!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ya, sen de doğru söylemiyorsun! Sen de doğru söylemiyorsun! Bizim RTÜK’te yerimiz yok.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Basın İlan Kurumundan istifa etti Başkan, hâlâ “Maaş alıyor.” diyorsun. Doğru söylemek lazım.

Şimdi, arkadaşlar, aynı yayınları KRT yapmadığı için KRT cezaı almıyor.

Peki, bu kanallar neden ceza almış, onlara bakalım. Mehmetçik’imizin Suriye operasyonuı ilgili bakın ne diyorlar: “Başka bir ülkenin toprağında, tam adıyla ‘işgalci bir güç’ olarak, bir gücün temsilcisi olarak birbiriyle savaşmaya ve ölmeye gönderilmiş...” Bu ifadeyi kullanıyorlar arkadaşlar, bu suç değil midir? Bu ceza değil midir? Buna vermeyeceksiniz de neye vereceksiniz? Basın özgürlüğü sınırsız mıdır? Sınırsız mıdır basın özgürlüğü? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kendi hudut güvenliğini sağlamaya çalışan Mehmetçik’imizi Suriye topraklarında işgalci olarak gösteriyorsunuz, milletimiz bunu asla kabul etmez.

Bakın, yine, başka bir sunucu ne diyor: “Ben, bu Pençe Harekâtlarını, Kartal Harekâtlarını, efendim, işte Şahin Harekâtlarını, ne dersiniz onun adına artık yani ben utaniyorum.” diyor ve devam ediyor cümlelerine.

Bir başka konuk, aynı programda “Ya, kardeşim, Türkiye Libya’da ne iş yapıyor? Neyin peşinde? Şimdi, dolayısıyla Mısır’ı karıştıralım, Sudan’ı karıştıralım.” diyor. Biz oraları karıştırmaya mı gittik? Libya’nın durumu ortada arkadaşlar. Libya’ya biz barış götürmeye gittik ve Libya’da şu an savaş yok. Var mı şu anda? Var mı? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) - Öcalan’ı çıkartıyorsunuz TRT’ye, Öcalan’ı çıkartıyorsunuz.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Öyle el ayak hareketi yapmayacaksınız. Siz dayanamıyorsunuz gerçeklere, gerçekler ortada.

Şimdi, bakın “muhalif basın” diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Eleştirilerinizin sarıh olduğunu söylüyorsunuz, eleştirilerinizin eleştiri olduğunu söylüyorsunuz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) - Atatürk’e küfür edenlere ne ceza verdiniz?

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Şu eleştiri midir? “AK PARTİ’ye karşı silahlı ya da silahsız mücadele etmeliyiz.” Bu eleştiri midir? Televizyonda söyleniyor.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Onu siz söylüyorsunuz.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - “8 Haziranda o gazetelerin hepsine el koyacağız.” Bu eleştiri midir?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Evet.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Evet.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Cumhurbaşkanımıza hakaretten gözüaltına alındığı iddia edilen şahıs hayvan istismarcısı çıkıyor. Bütün bu sizin ismini andığınız televizyonların hepsi bunu yayınlıyor, bu eleştiri midir? (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Evet, doğru.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Ben size bir şey söyleyeyim mi? Cumhurbaşkanımızın o kadar hakkına giriyorsunuz ki bu hakkı ödeyemeyeceksiniz siz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Atatürk’e küfür edenlere önce laf edeceksin, Cumhurbaşkanından önce Atatürk’e küfür edenlere ceza vereceksin.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Yalanı körükleme timi gibi çalışıyor bunlar yalanı körükleme timi gibi.

Barış Çakan kardeşimiz “Ezan okuyor, ezan okunurken için müzik dinlemeyin.” dediği için birisiyle kavga ediyor, başta Grup Başkan Vekili olmak üzere HDP’nin hepsi “tweet” atıyor “Çocuk Kürtçe şarkı söylediği için öldürüldü.” diyorsunuz, bu doğru mudur? Bu reva mıdır? Bu yapılırmı?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) - Halk TV’yle ne alakası var bu anlattıklarının?

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Kışkırtıyorsunuz bu milleti, bu milleti ayırtırmayın, bu milleti bölmeyin.

EBA TV kuruluyor, EBA TV’de başörtülü bir öğretmen çıktı diye ona hakaret ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Esas ayırtıcı sizsiniz.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Bu kışkırtıcı dilden vazgeçin. Eleştirilerinizi yapın, bu ülkede demokrasi işlemektedir, bu ülkede basın özgürlüğü vardır.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Öcalan’ı televizyona çıkaranlar kimseyi suçlayamaz.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Eleştiri yaptığınız sürece de bu ülkede hiç kimse size bir şey demez ama hakaret etmeyeceksiniz, dilinizi temiz tutacaksınız, temiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Bir dakika, Engin Bey ne diyor?

Buyurun Engin Bey.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, hatip, bizim hatibimizle ilgili konuşurken sataştı ve yalan söylediğini beyan etmiştir. Sataşmadan dolayı söz talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Öztunç, buyurun.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Şimdi doğruyu söyle Ali Bey. Doğruyu söyle, bak, gazetecisin.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç’un, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey’in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Bak, ben sana doğruyu söyleyeceğim.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Doğruyu söyle.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Diyorsun ki: “Basın İlandan istifa etti.” Yanlış biliyorsunuz, TÜRKİSAT’tan istifa etti kardeşim, Basın İlandan etmedi. Bunu bilmeden gelmişsin burada üfürüyorsun ya! (CHP sıralarından alkışlar) Basın İlandan 5.300 lira ödenek alıyor. TÜRKİSAT’tan istifa etti, bilip bilmeden konuşma.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Demek ki yalanı sen söylüyorsun. Önce öğren, ondan sonra çık oraya. İnsanın yüzü kızarır.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – İkincisi: Sen buraya RTÜK’le ilgili konuşmaya mı geldin, politika yapmaya mı geldin? “Libya” diyorsun, şura bura diyorsun. Biz diyoruz ki oklava, sen diyorsun baklava. Bir dur ya, Allah Allah! Libya’yı anlatıyor, Irak’ı anlatıyor, şurayı anlatıyor burayı anlatıyor.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Ya kardeşim, ondan dolayı ceza verdiler.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Öğren, öğren!

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Sen hemşehrinden bahsediyorsun, hemşehrinin ne işi var?

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Ya, ben sana bir şey soracağım: Bu Halk TV ve Tele1’e Öcalan’ın kardeşi çıksa ne olurdu, söyle ne olurdu? (CHP sıralarından alkışlar) Bak, cevap veremiyor. Abdullah Öcalan’ın kardeşini Tele1’e, Halk TV’ye çıkarsalar ne olurdu?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Çıkartıyorsunuz zaten.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – TRT’ye çıkardılar, İstanbul seçimini alacağız diye TRT’ye çıkardınız. Çıkarmadınız mı? Çıkardınız. Bu günah da size yeter size.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sen ortaklık kurmuşsun, daha ne olsun!

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Bağırma, bağırma!

Üç: Ya, Sayın Vekilim, bakın, ben 96’dan beri bu Meclisteyim.

RECEP ÖZEL (İsparta) – Nerede?

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – 96’dan beri bu Parlamentodayım ben. Sen daha yoktun Sayın Özel, İsparta’daydın. Ben 96’da şu sıralarda gazetecilik yapıyordum. Burayı iyi bilirim, merak etme sen.

Çok milletvekili geldi geçti ama size bir şey söyleyeyim: Yağcılıkla sadece milletvekili olunur, başka bir şey olunmaz. Tamam mı? Hadi bakalım, bu laf sana yeter. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Başkanım, direkt şahsıma...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sayın Başkan, parlamenterlere yapılan büyük bir hakarettir, lütfen ikaz edin. Yağcılıkla milletvekili olunmaz. Sayın Başkan, halkın oylarıyla milletvekili olunur, yağcılıkla değil. Lütfen lafını geri alsın, saygısızlık bu. Saygısız!

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, RTÜK’ün anayasal bir kurum olarak demokratik işlerliğinin sağlanması amacıyla 8/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Temmuz 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Oluç, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; aslında Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun “RTÜK’ü araştıralım.” önergesi karşısında RTÜK’ü heyecanla savunmuş olması bütün gerçekleri ortaya çıkardı. Yani, biz de bunu görmek istiyorduk çünkü RTÜK’ün, Anayasa’ya aykırı bütün işlemlerinin aslında iktidarın ve sarayın direktifleri doğrultusunda olduğunu biz biliyoruz. Biz biliyoruz bunu da, bunu siz de bir kere itiraf edin istedik ve ettiniz. Tamam, oldu çünkü RTÜK anayasal özerkliğini ve tarafsızlığını yitirmiştir. Net, açık, ortada! Yani, bakın, siz böyle konuştuğunuz için RTÜK Başkanı muhalefet partisinin görüşlerini açıklamasına imkân verilen ne kadar yer varsa oraya ceza kesiyor. Sadece Halk TV ile Tele1 değil, KRT’ye ceza, FOX TV’ye ceza, yani neden? Çünkü oralarda muhalefet partileri kendi görüşlerini açıklama fırsatı buluyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum efendim.

Sizin kanallarınızda olmuyor. Sizin iktidarınızın kanallarının hepsinde muhalefet partileri hakkında her türlü yalan, hakaret, tezwirat, çarpıtma ne varsa hepsi orada var. Sadece haberlerde değil, yapılan bütün programlarda yorumcu diye çıkanların konuştuklarında, program yapımcılarında, hepsinde var. Yani, onun için oraya ceza yok, muhalefetin sesini, sözünü söyleyebildiği yerlere ceza var. Yapan kim? RTÜK’ün başındakiler. Evet, RTÜK üyeleri bu Meclisten seçiliyor ama gidin oraya Anayasayı çiğneyin, yasaları çiğneyin, evrensel medya etiğini, ahlakını çiğneyin, basın ahlakını çiğneyin diye seçmiyoruz. Bunlara uygun davranın diye bu Meclis seçiyor. Dolayısıyla, efendim, Adalet ve Kalkınma Partisinin yapması gereken burada, bu bütün etiği, Anayasayı ve yasaları çiğneyen kurumu, içindekileri seçtiği için bu Meclis, denetleme görevini yapması ve araştırmasıdır esas itibarıyla. Siz bundan da kaçınıyorsunuz, mesele bu kadar basit. (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

28.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un HDP grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; kürsüde herkes kendi inandığı doğruları söylemekte tabii ki özgür; tabii ki limitsiz konuşmak anayasal hakkımız. En absürt, en farklı, en katılmadığımız görüşler söylenecek ki Meclis kürsüsünün anlamı olsun, Meclis o yüzden var. Bazen canımız acıyacak, katılmayacağız ama buna rağmen sabrederek dinleyeceğiz. Fakat eleştiri sınırlarını aşan, bu Meclisin mehabetine yakışmayan, hiçbir partiye yakışmayan ithamların başta sahibi olmak üzere hiç kimseye fayda sağlamayacağı kanaatindeyim.

Az önce konunun bağlamından çıkıp da “Yağcılıkla ancak vekil olursunuz.” tarzı bu salona, Genel Kurula yakışmayan ifadenin sayın vekil tarafından da anlık bir refleks olarak söylendiğini düşünmek istiyorum ve bu ifadeyi geri almasını ümit ediyorum, öneriyorum. Engin Özkoç Bey’in de tecrübeli

bir siyasetçi olarak bu ifadeye katılmayacağını düşünüyorum. Bu Meclisin konusunun, ifadesinin bu olmaması lazım yoksa usul edeple bağlantılıdır; bu usulün söyleyene de, Meclise de yakışmadığını ve tekrar değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

29.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Öncelikle, Sayın Bülent Turan'a teşekkür ediyorum. Gerçekten bu Meclis bir adap içerisinde konuşabilmeli ve tartışabilmelidir; bunun için özellikle gayret sarf ediyoruz.

Bir milletvekilinin birinci derecede görevi kendisini yetiştirmektir. İkincisi: Yalan beyanda bulunmamaktır. Bir hatibin kürsüden konuşurken elini sallayarak “Sen yalan söylüyorsun.” deyip de kendi yalanı ortaya çıktıktan sonra yapacağı tek şey kendisinin kalkıp öztür dilemesidir, parmağını sallayıp bir başka grup başkan vekilini tehdit etmek değildir. Biz grup başkan vekillerine olabildiğince saygı gösteriyoruz. Birbirimize karşı bir kere efendi olmak gerekiyor.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Ne tehdit ettim ben seni ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Gördüğünüz gibi!

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Tehdit etmedim ben Başkanım.

BAŞKAN – Bir dakika, cevap vermeyelim.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Ben cevap vereceğim buna Sayın Başkan.

BAŞKAN – Konuşuyor, bir dakika ya...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ama bir insanın... Ben Sayın Bülent Turan'ı dinlerken büyük bir nezaketle dinledim. Elbette doğrudur, yakışmayacak sözleri söylemeyeceğiz ama burada gerçekleri söyleyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Eğer biz söylüyorsak yakışmayacak sözleri, onun da gereğini yapacağız, doğru yapmadık diyeceğiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Başkanım, ben şahsımla alakalı söz istiyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- *CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç tarafından, Sakarya ili Hendek ilçesindeki havai fişek fabrikasında meydana gelen patlamanın araştırılması amacıyla 8/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Temmuz 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım, oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/7/2020 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, Grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç
Sakarya
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Sakarya Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Engin Özkoç tarafından, Sakarya Hendek'te Havai Fişek Fabrikası'nda meydana gelen patlamanın araştırılması amacıyla 8/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin (1916 sıra no.lu), diğer önergelerin önüne alınarak, görüşmelerinin 8/7/2020 Çarşamba günlü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere öneri sahibi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Engin Özkoç.

Buyurun Sayın Özkoç. (CHP sıralarından alkışlar)

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Engin Bey, kürsüye çıkana kadar maske takmanız gerekir. En basit kural. Lütfen uygulayın. Hepimiz tehlike içindeyiz. Bunu bilmiyorsanız biz size öğretilim.

CHP GRUBU ADINA ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bugün bu kürsüde bahsedeceğim şey, gerçekten Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda herkesin ortak olarak katılacağı, herkesin içini acıtan bir konudur. Sakarya'da bir patlama olmuştur. Bir fabrikada gerçekleşen patlama maalesef o fabrikada 109 kişinin yaralanmasına, 7 kişinin de feci şekilde hayatını kaybetmesine neden olmuştur. Bu fabrikanın sahibi MÜSİAD'ın Sakarya Şube Başkanıdır. Bizim ilk önce orada bir fabrikanın denetiminin yapılıp yapılmadığını sorgulamamız gerekiyor. İçişleri Bakanı diyor ki: “Bu fabrikanın denetimi en son üç ay önce yapılmıştır.” Ben de buradan Sayın İçişleri Bakanına cevaben diyorum ki: Sayın Bakan, bu fabrikanın denetimini yapanları derhâl tutuklayın. Neden? Patlayıcı maddelerle ilgili iç tüzük kurallarının 96'ncı maddesine göre, o fabrikadaki binaların birbirinden en az 50 metre uzaklıkta olması gerekiyordu, bu fabrikanın binaları 20 metre ve bitişik nizam. Yüz yirmi dakika herhangi bir patlamaya veya yangına dayanıklı bir duvardan olması gerekiyordu, prefabrik yapılardan oluşan incecik duvarlardan yapılmış bir bina. Her iki bina arasında 1 metre kalınlığında çatı yüksekliğini en az 1-1,5 metre geçecek bir duvarın, bir sütrenin örülmesi gerekiyordu, böyle bir sütre yok. İş güvenliği kurallarının orada uygulanması gerekiyordu yani patlayıcı maddelerin gereğinden fazla stoklanmaması gerekiyordu, gereğinden fazla stoklanmış. Patlayıcı özelliğe sahip maddelerin aynı yerde bulunmaması gerekiyordu, aynı yerde bulundurulmuş. Denetimlerin hiçbirisi yapılmamış. Fabrikada işçiler sendikasız. Şimdi, tüm bunlar düşünüldüğünde orada mağdur olan iş yeri sahibi değildir. İş yeri sahibi neden olandır. Mağdur olan orada üç kuruşa çalışan kadınlarımız ve orada çalışan erkeklerimizdir.

Peki, nasıl bir ölümle karşı karşıya gelmişlerdi? Şöyle: Vücutları paramparça olmuştur maalesef, cenazelerini aileleri günlerdir alamamışlardır. Tam da bunlar olurken Sayın Cumhurbaşkanı kimi arıyor? Fabrika sahibini arıyor. Cenazeler ortada, bütün yaralılar hastanede, fabrika sahibi buradan

kendisini sanki bir güvence varmış gibi kamuoyuna yansıtıyor. Bakanlar fabrika sahibiyle birlikte denetliyorlar patlamanın olduğu fabrika alanını. Bunların hiçbirisi doğru değildir. Doğru olan şudur: Suçluların derhâl üzerine gitmektir, mağdur olanların hakkının, hukukunun savunulmasıdır. Eğer biz bunu yapmazsak orada, hata işleriz.

Doğru olanları söyledik mi? Söyledik. Ben ekiple beraber gittiğimde, arkadaşlarımla beraber gittiğimde İçişleri Bakanı oradaydı, Sağlık Bakanı oradaydı, Çevre Bakanı oradaydı, Sakarya'nın Valisi oradaydı ve kriz masası oluşturulmuştu, gerekenler yapılıyordu. Çıktık medyaya dedik ki: "Teşekkür ederiz, doğru olan bu davranıştır." Ama diğerlerini tasvip etmiyoruz. Tam 7 kez bu fabrikada patlama oldu, 7 kez bu fabrikanın yeri değiştirildi ve her seferinde kurallara uygun olmadığı hâlde bu fabrika tekrar kuruldu, "Denetlendi." dendiği hâlde denetleme kurallarına uyulmadı, kaybedilen hayatlar oldu.

Biz kimin arkasında duracağız? Milletimizin arkasında, mağdurun arkasında, mazlumun arkasında duracağız. Gereken derhâl yapılmalıdır. Raporlar açıklanmalı, denetim raporları açıklanmalı, itfaiye raporları açıklanmalı; suçlular derhâl yargının karşısına çıkartılmalıdır. Son günlerde yapılan uyarılardan sonra fabrika sahibi de gözüaltına alınmıştır. Bu doğrudur. Bununla ilgili gelişmeleri sonuna kadar takip ediyoruz, gereğinin yapılmasını istiyoruz ama sizden ricamız şudur: Sadece bu fabrika değil, bu fabrika 7 kez açıldıysa böyle, demek ki bu konuda fabrikalar yeteri kadar denetlenmiyor. Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevi, bunu araştırıp bu denetimi sağlayacak yasal güvenceleri hazırlamaktır. Onun için bu önergeyi getirdik, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs.

Buyurun Sayın Örs. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi tarafından Sakarya Hendek'te havai fişek fabrikasında yaşanan patlamanın araştırılmasına dair verilen grup önerisi üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz aldım, hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Konuşmamın başında bu olay sonrası hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Cenab-ı Hak'tan rahmet, ailelerine ve sevenlerine başsağlığı diliyorum, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum, Allah bir daha böyle acılar yaşatmasın diyorum.

Değerli milletvekilleri, patlamanın meydana gelmesinden hemen sonra Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in talimatlarıyla Sakarya Milletvekilimiz Ümit Dikbayır, İstanbul Milletvekilimiz Ümit Beyaz, İl Başkanımız Selçuk Kılıçaslan ve şahsımın da yer aldığı İYİ PARTİ heyeti olarak olayın yaşandığı Hendek ilçemize intikal ettik. Olay yerine vardığımızda patlama sonrası söndürme çalışmaları ve arama kurtarma faaliyetleri devam ediyordu. Bölgede yetkililerden çalışmalar hakkında bilgi aldık. Hayatlarını kaybeden vatandaşlarımızın aileleriyle görüştük. Çok sayıda yaralı olduğu bilgisini alınca da Hendek Devlet Hastanesi ve Sakarya Eğitim ve Araştırma Hastanesine gittik, orada yaralılarımızı ziyaret ettik.

Değerli milletvekilleri, patlamanın yaşandığı fabrikada 189 işçimizin çalıştığı bilgisini almıştık. Bu işçilerimizden 97'si yaralanmıştı, maalesef 7 vatandaşımız da bu olayda hayatını kaybetti. İlk patlama sonrası fabrikada çalışan işçilerimizin kendiliğinden kaçarak olay yerinden uzaklaşmaları faciada daha büyük kayıpların olmamasını sağlamıştır. Bölgedeki incelemelerimizde söz konusu fabrikada bu patlamanın ilk defa yaşanmadığı bilgisini aldık. Burada daha önce de yine patlamaların olduğu, can

kayıbı ve yaralanmaların yaşandığı bilgisini aldık. Bu fabrikanın daha önce yaşanan her patlamadan sonra kapatıldığı ancak daha sonra isim değiştirerek tekrar üretime devam ettiği iddiası var. Bu iddia çok ciddi bir iddiadır ve araştırılmalıdır. Devletin ruhsat verdiği bu fabrikayla ilgili güvenlik zafiyeti olup olmadığı araştırılarak sorumlular hakkında yasal işlemler bir an önce yapılmalıdır. Burada güvenlik mesafelerine uyulup uyulmadığı, havalandırma sisteminin yeterli olup olmadığı, patlayıcı üretilen bir yerde duvarların yangına karşı dayanıklı inşa edilip edilmediği, depolama şartlarının mevzuata uygun olup olmadığı araştırılıp gerçekler ortaya çıkarılmalıdır.

Son olarak da, bölgede arama kurtarma faaliyetleri devam ederken ve kayıp vatandaşlarımız varken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

...cenazeler daha kaldırılmamışken, fabrika sahibine moral vermek amacıyla, Başkanı olduğu MÜSİAD tarafından bir yemek tertiplenmesi, en hafif anlamıyla hayatını kaybeden, yaralanan işçilerimize ve ailelerine yapılan büyük bir saygısızlıktır diyorum; bunu da burada ifade ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay.

Buyurun Serpil Hanım. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Çorlu tren katliamı üzerinden iki yıl geçti. Çorlu tren faciasında yaşamını yitirenleri burada saygıyla anıyorum. Aileler hâlâ adalet arıyorlar. Ne Çorlu aileleri ne de biz HDP olarak bu katliamın hesabını sormaktan vazgeçmeyeceğiz.

Değerli arkadaşlar, adalet küçüldükçe suçlar büyüyor ve Türkiye'nin ne yazık ki suçları çok fazla. Mevcut iktidar burada çıkıp konuştuğunda güzel dilden, dilin temizliğinden bahsediyor fakat dilerdik ki çıktığında, konuşmalarında odaklandığı şeyin güzel ifadeler kadar aslında güzel bir sicil olmasıdır. Fakat Türkiye'nin iş cinayetleri sicili oldukça kabarık. Türkiye'deki bu katliamların sonunun gelmemesinin temelinde yatan şey aslında kâr için yapılan üretimin normal karşılanması, daha fazla kâr için işçilerin hayatını tehlikeye atmanın normal görülmesidir. Daha önce 301 maden işçisi Soma'da yaşamını yitirdiğinde Cumhurbaşkanı çıkıp “fitrat” “kader” “kaza” demişti ve normalleştirmeye çalışmıştı, oysa ne fitrat ne de kader, önce tedbir sonra tevekkül gerekir. Türkiye'de tedbir alınmamasının temelinde yatan şey; patronların aç gözlülüğü, daha çok para kazanma hırsı. Fakat görüyoruz ki burada, Türkiye'de yaşanan iş cinayetlerinin sayısı bu kadar fazlayken bir tane işveren bile cezasını çekmiyor, belki birkaçı göstermelik olarak tutuklanıyor fakat daha sonra serbest bırakılıyor.

Burada da sorumlular elbette ki öncelikle siyasi iktidardır. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı görevini yapmamaktadır, Teftiş Kurulu şu anda çalıştırılmıyor. Pandemi sebebiyle, aslında, Mart 2020'den beri Teftiş Kurulu iş yerlerini teftişe gitmiyor, sadece kısa çalışma ödeneğiyle ilgili konularda müfettişler görevlendiriliyor, iş müfettişleri bu fabrikaları denetlemeye gitmiyor. Daha önce de söylemiştik, geçen yıl da aynı şeyi yapmışlardı, bu sefer kriz sebebiyle yapmışlardı. Oysa AKP döneminde 24 bine yakın iş cinayeti var, en az 24 bin iş cinayeti var. OSTİM'deki gibi, Bayrampaşa'daki, Davutpaşa'daki gibi katliamlar, patlamalar tarihimizde var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) - Sadece işçiler ölmüyor, onlarca, yüzlerce işçinin yaşamını yitirdiği bir gerçeklikten bahsediyoruz. O yüzden, burada büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılmasıyla ilgili prosedür hem Çevre Bakanlığını ilgilendiriyor hem de Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığını ilgilendiriyor. Bu iki bakanlığın da burada büyük bir töhmet altında olduğunu; iktidarın bu iş cinayetlerini araştırmadığı ve cezasızlık politikası izlediği için töhmet altında olduğunu burada söylemek istiyorum. Cumhurbaşkanı, işçiler katledildikten sonra Sakarya MÜSİAD Başkanını arayıp başsağlığı diliyor, taziye diliyor ama işçilerin ölümüne götürülmesinin sebebi, işte bu kişinin, bu işverenin ta kendisidir.

Dolayısıyla devlet, iktidar ve patronlar el ele vermişler işçileri daha fazla sömürmek için katliam yapıyorlar. Bizim üstüne gitmemiz gereken şey bunun önüne geçmektir; işçilerin inisiyatif almasını, iş yerlerinde, işletmelerde söz sahibi olmalarını savunmaktır. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Çiğdem Erdoğan.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP'nin grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken, şehrimizde yaşanan patlama sonucu hayatlarını kaybeden işçi kardeşlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine başsağlığı ve sabır diliyorum. Tedavisi devam eden kıymetli kardeşlerimize de acil şifalar diliyorum. Bu şehrin bir milletvekili olarak tüm hemşehrilerimize geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Rabb'im bizlere bir daha böyle elim kazalar yaşatmasın inşallah.

Olay meydana gelir gelmez Sayın Valimiz, Büyükşehir Belediye Başkanımız, şehrimizin tüm milletvekilleri ve şehirdeki tüm yetkili organlarla ivedilikle bölgeye intikal ettik. Sayın Cumhurbaşkanımız da ilk andan itibaren bu elim kazayla anbean ilgilenerek 3 Bakanımızı da talimatlandırdı ve devletimiz tüm imkânlarıyla seferber edildi. İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu, Sağlık Bakanımız Sayın Fahrettin Koca, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanımız Sayın Zehra Zümrüt Selçuk patlamadan kısa bir süre sonra olay yerine gelerek bizzat sürecin içinde yer aldılar. Tarım Bakanımız, Orman Genel Müdürlüğüne bağlı 1 uçak, 2 helikopter, 15 arazözü takviye olarak derhâl bölgeye gönderdi. AFAD, UMKE, 112, itfaiye teşkilatı ile başta Büyükşehir Belediyemiz olmak üzere Hendek Belediyemiz ve diğer kurumlar tüm imkânlarını seferber etti. Patlama anından itibaren 1.978 personel, 372 araç, 5 arama köpeği görev aldı. Konuyla ilgili bilgilendirmeler anbean, şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşıldı. Akşam saatlerinde yangın ve patlama tamamıyla kontrol altına alındı. Çok hızlı ve etkili müdahale edilerek hem yaralılar hızlı bir şekilde tahliye edildi hem de olası daha büyük bir facianın önüne geçilmiş oldu. Patlama sonrası çevre güvenliği dâhil bütün tedbirler alınmış, patlamadan etkilenen bütün vatandaşlarımıza hızlı bir şekilde sağlık, psikososyal destek, bütün hizmet ve yardımlar ivedilikle ulaştırılmıştır.

Sahada vefat edenlerin ailelerine, yaralananlara ve olaydan etkilenenlere her türlü destek ve hizmet ilgili organlarca verilmeye devam etmektedir. Binalar, patlama nedeni ve diğer hususlar devletimizin ilgili kurumları tarafından hem idari hem adli yönden titizlikle soruşturulmaktadır. 3 iş müfettişi, 1

mülkiye başmüfettişi, 2 polis müfettişi, 1 jandarma müfettişi idari yönden soruşturmayı sürdürürken Sakarya Cumhuriyet Başsavcılığımız ise adli soruşturmaya devam etmektedir.

Ayrıca, Sakarya Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından alanında uzman olan profesörler ve hocalardan 11 kişilik bilirkişi heyeti oluşturulmuştur ve soruşturma büyük bir hassasiyetle ve titizlikle yürütülmektedir. Şu ana kadar, olaydan sorumlu olduğu düşünülen işletme sahibi dâhil 5 kişi tutuklanmıştır. Bilirkişi heyeti sahada incelemelere ve çalışmaya devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın Sayın Milletvekili.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Devamla) – Olay her yönüyle ayrıntılı araştırılarak suçlular en ağır şekilde cezalandırılacaktır. Bizler de bu sürecin çok yakın takipçisi olacağız.

Şunu da eklemek istiyorum: AK PARTİ Hükûmetimiz döneminde müstakil olarak ele alınarak Gazi Meclimizden geçerek kanunlaşan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu düzenlemesi iş yerlerinde daha sıkı ve ciddi tedbirlerin alınmasını zaruri kılmıştır. Ölümlü iş kazalarında 2002’ye nispeten yüzde 38,5 oranında iyileşme sağlanmıştır.

Bir kez daha patlamada hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet, yakınlarına başsağlığı dilerken, bizi bir an bile olsa yalnız bırakmayan Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a, değerli bakanlarımıza ve var gücüyle kurtarma çalışmalarına katılan tüm kardeşlerimize sonsuz teşekkür ediyor, grup önerisini Genel Kurulun takdirine sunuyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, sayın hatibin söylediklerinin hemen hemen hepsi doğrudur. Burada ikimiz de Sakarya Milletvekiliyiz, ikimiz de Sakarya’nın iyiliği için uğraşıyoruz, daha iyi olsun diye. Ama kayıtlara geçmesi için söylüyorum: Mesele, kaza olduktan sonra yaptıklarımız değil, kaza olmadan önce yapacaklarımızdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Burada 7 kez aynı fabrika sahibi, defalarca fabrika patlıyorsa ve defalarca insanlarımız ölüyorsa yönetmelik durduğu hâlde, tüzük olduğu hâlde, “Denetim yapıldı.” dendiği hâlde bu fabrika sahipleri buna hiç uymuyorsa demek ki bir yerde bir eksiklik vardır; hep beraber onun üzerine gitmeliyiz, mağdurları ve masumları koruyup neden olanları cezalandırmalıyız.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Kabul edilmiştir. Sayın, sayın.

BAŞKAN – Kâtip üyeler arasında ihtilaf var.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, sayımız belli, kâtipler de sayabilirler zaten.

BAŞKAN – İhtilaf var.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, neyi bekliyoruz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkanım, ihtilaf olan bir durum yok ortada.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkanım, elektronik yapın.

BAŞKAN – Elektronik cihazla oylama yapılacaktır.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Öneri kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım, oylarınıza sunacağım.

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündemi sıralamasının yeniden düzenlenmesine; 222 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde grup adına yapılacak konuşmaların birden fazla konuşmacı tarafından ve en fazla 2 konuşmacı tarafından yapılmasına; 221, 222 ve 223 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/7/2020 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Bülent Turan

Çanakkale

AK PARTİ Grubu Başkanı Vekili

Öneri:

Bastırılarak dağıtılan 222, 221 ve 223 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının sırasıyla 1’inci, 2’nci ve 3’üncü sıralarına; 139, 141 ve 23 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin ise yine bu kısmın sırasıyla 5, 6 ve 7’inci sıralarına alınması ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

8 Temmuz 2020 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde 222 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölüm görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

9 Temmuz 2020 Perşembe günü birleşiminde 222 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

Haftalık çalışma günlerinin dışında 10 Temmuz 2020 Cuma günü saat 14.00’te, 11 Temmuz 2020 Cumartesi günü ise saat 13.00’te toplanması ve bu birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

222 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin 9 Temmuz 2020 Perşembe günü birleşiminde tamamlanamaması hâlinde 10 Temmuz 2020 Cuma günü birleşiminde 221 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, 222 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 9 Temmuz 2020 Perşembe günü birleşiminde tamamlanması hâlinde ise 10 Temmuz 2020 Cuma günü Birleşiminde 223 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

11 Temmuz 2020 Cumartesi günü Birleşiminde 216 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi,

222 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde grup adına yapılacak konuşmalarının birden fazla konuşmacı tarafından ve en fazla 2 konuşmacı tarafından yapılması,

221, 222 ve 223 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetvellerdeki şekliyle olması önerilmiştir.

222 Sıra Sayılı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda

Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 12'nci maddeler	12
2. Bölüm	13 ila 28'inci maddeler	16
	Toplam Madde Sayısı	28

221 Sıra Sayılı Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60

Milletvekilinin Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı

Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2985)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 16'ncı maddeler	16
2. Bölüm	17 ila 35'inci maddeler	19
	Toplam Madde Sayısı	35

223 Sıra Sayılı Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu ve 56 Milletvekilinin Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede

Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3002)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 14'üncü maddeler	14
2. Bölüm	15 ila 28'inci maddeler	14
	Toplam Madde Sayısı	28

BAŞKAN – Ayhan Bey, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, sporseverlerin 3. Lig takımlarıyla ilgili karar almak üzere toplanan Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulundan beklentisinin play-off hakkı kazanan ilk 5 takımın bir üst lige çıkarılması, aksi takdirde 1'inci olan takımın bir üst lige çıkarılarak play-off hakkı elde eden diğer 4 takım arasında müsabakaların yapılması olduğuna ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu, 3. lig takımlarıyla ilgili karar almak üzere toplanmıştır. Kamuoyunun ve sporseverlerin beklentisi, play-off hakkı kazanan ilk 5 takımın bir üst lige çıkarılmasıdır. Eğer bu konuda karar verilmeyecekse birinci olan takımların bir üst lige çıkarılması ancak play-off hakkı elde eden diğer 4 takım arasında da müsabakaların yapılması hususunda talepleri vardır.

Genel Kurula arz ederim.

VII.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündemi sıralamasının yeniden düzenlenmesine; 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde grup adına yapılacak konuşmaların birden fazla konuşmacı tarafından ve en fazla 2 konuşmacı tarafından yapılmasına; 221, 222 ve 223 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Çanakkale Milletvekili Sayın Bülent Turan.

Buyurun Sayın Turan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ grup önerimizin bugünkü içeriğine baktığımızda, kamuoyunun yakından takip ettiği Avukatlık Kanunu'nda bazı hükümlerin değiştirilmesini içeren teklifimizin gündeme getirilmesi oylanacak.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki Komisyondan geçen ve bugün Genel Kurula sunacağımız teklifimizin kamuoyunda ifade edildiği gibi “çoklu baro” başlığıyla özetlenmesi makul değil, doğru değil. Bu, Avukatlık Kanunu'nda büyük bir reform olarak değerlendirilebilecek, önemli içeriklerin olduğu, farklı hususların değerlendirildiği bir kanun teklifi. 28 maddeden oluşan bu kanun teklifi, Komisyon aşamasında beş gün gibi uzun bir süre değerlendirildi, elli beş saat mesai yapıldı; hiçbir partimizin, hiçbir vekilimizin konuşmasına sınırlama getirilmeden uzun saatler boyunca dinleme imkânı bulundu. 296 gibi çok sayıda milletvekilimiz konuşma hakkı, imkânı elde etti yani uzun uzun tartışıldı. Ümit ediyorum, bugünkü görüşmeler başladıktan sonra da yine Gazi Meclisin mehabetine yakışan, makul yaklaşımlarla, eleştirilerle, cevaplarla keyifli bir teklif görüşmelerini beraber yaparız.

Bu, demokratik baro adımı, reform adımı ciddi bir teklif, önemli bir teklif. Bu teklifin içeriğinde aslında çok önemli düzenlemeler varken sadece 3 büyükşehri ilgilendiren -turnak içerisinde- tüm Anadolu illerinin bazı büyükşehirlerin tahakkümünden kurtulmasını sağlayacak, eşit temsili sağlayacak bir düzenleme olmasına rağmen, sanki sadece “Bölünüyoruz, Parçalanıyoruz.” tarzı hak edilmeyen bir ithamla karşılaşılmasını doğru bulmuyorum. Bu teklife baktığımızda gururla savunacağımız, avukatlarımızın -gelecek zamanlar da değerlendirildiğinde- mesleki anlamda mutlu olacağını, keyif alacağını düşündüğümüz bir kanun teklifi.

Bakınız, değerli arkadaşlar, öncelikle eşit temsili savunan bir kanun teklifi. Ne demek o? Efendim, bir eleştiri yapıyor, İstanbul ile Tunceli'nin, Ankara ile Rize'nin delege sistemi eşit olacaktı. Arkadaşlar, barolar avukatların illerdeki sözüdür, temsilcisidir. İlde en çok oyu alan aday -baro başkan adayı- kazanacaktır ve avukatların temsilcisi olacaktır ancak Barolar Birliği avukatların değil, birlik başkanlarının temsilcisidir aynen şu an Odalar Birliğinde olduğu gibi. O yüzden nüfusa göre delege tarzı yaklaşımı değil, tüm başkanların eşit temsil edildiği; birinin -diğerinin delegesi fazla diye- bütçe mi alır mıyım, almaz mıyım; yerel politikamı öngörür müyüm, görmez miyim endişesi de yaşamadan, şu anki Odalar Birliğinde olduğu gibi, dünya örneklerinde, Almanya başta olmak üzere birçok yerde olduğu gibi eşit temsilin olduğu bir sistem öngörüyor.

Yine bir başka eleştiri konusu, efendim “Baro başkanları kapıya geldi, almadınız, dinlemediniz.” Değerli arkadaşlar, bunlar doğru bilgiler değil. Komisyon aşamasında, a’dan z’ye, başından sonuna Komisyon Başkanımızın daveti üzerine Barolar Birliği Başkanının temsilcisi bütün görüşmeleri takip etti.

OYA ERSOY (İstanbul) – Temsilcisi değil, personeli, personeli.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Katıldığı var, katılmadığı var ancak bir çok kez konuşma yapma imkânı buldu. Fakat pandemi gibi, farklı gerekçeler gibi... Tamamen takdirin Komisyon Başkanında olduğu “Tüm il baroları gelsin, gelmesin.” tartışması, bizim açımızdan kendi bağlamından koparılmış bir tartışma çünkü ben aradım, Barolar Birliği Başkanı aradı, CHP’li arkadaşlar aradı.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sadece 3 başkan gelecekti.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Kapıdaki, davetli olmadığı hâlde gelen, içerideki temsilciyi âdeta beğenmeyip gelen barolara “Şu anki süreçte hem salon müsait değil hem pandemi süreci var; 3 arkadaş gelsin, kanaatlerini aktarsın.” dediğimizde “Hayır olmaz, tümü gelecek.” dediler.

OYA ERSOY (İstanbul) – Doğru değil.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ama usul olarak bu, ne İç Tüzük’e ne de komisyon teamüllerine uygun değildi. Fakat -altını çiziyorum- barolar adına temsilci, baştan sona Komisyonunda vardı arkadaşlar.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – “Barolar adına” değil, Barolar Birliği Sayın Başkan.

OYA ERSOY (İstanbul) – Barolar Birliği adına...

BÜLENT TURAN (Devamla) – Onun dışında... (CHP ve HDP sıralarından gürültüler) Arkadaşlar, içerik bilgisi veriyorum, sakın olun, daha çok tartışacağız, konuşacağız ama bazen, belki bilmediğiniz ihtimalini de değerlendirin; bilgi vermeye çalışıyorum, belki eksik bilgi vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OYA ERSOY (İstanbul) – Siz bir bilgiyi alın da... Siz de öğrenmeyi bilin, tehdit etmeyi değil öğrenmeyi bilin.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, beraberdik beş gün.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Onun dışında Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun zorunlu baroyu asla öngörmüyor. Bu da basında benzer ithamlarla farklı değerlendiriliyor. Zorunlu baro demek... Kanunda yazar “İstanbul’da 5, Ankara’da 3 baro.” dersiniz. “İstanbul’da Avrupa’ya 1, Anadolu’ya 1.” dersiniz veya “Mahkeme çevrelerine 1 baro dersiniz.” Bu, zorunlu olur. Şu an zorunlu baro yok; bu yanlış bir itham, yanlış ifade.

Şu an eğer o ilde 5 binden fazla avukat varsa ve yine bu avukatlar kendilerinin temsil edilmediğini düşünüyorlarsa... Örnek: İstanbul’da şu an 50 bin avukat var. Mevcut Başkana 8 bin kişi oy vermiş, 42 bin kişinin temsili yok.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – 26 bin kişi oylamaya katılmış.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Eğer bu 42 bin kişi şu anki Başkanın kendilerini temsil ettiğini düşünüyorsa zaten baro kurmaz, tek baro olur; zorunluluk falan yok.

OYA ERSOY (İstanbul) – Niye getiriyorsunuz o zaman?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ama şu anki baro başkanlarının birçoğunun yaptığı gibi Diyanete hakaret ederse, Anadolu ruhuna ihanet ederse, DHKP-C’nin -bazıları için söylüyorum- sözcüsü gibi davranmaya devam ederlerse...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Devamla) – Başkanım, bir dakika daha istiyorum izin verirsiniz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Kapatın hepsini, olsun bitsin.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Propaganda mı yapıyorsunuz Sayın Başkan?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Başkanım, selamlamama izin verir misiniz?

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Dolayısıyla -uzun tartışacağız ama- zorunlu baro değil. Eğer avukatlar kendi hür iradeleriyle örgütlenme hakkının, fikir hürriyetinin gereği olarak “Şu anki mevcut baro beni asla temsil etmiyor.” diyorsa da bırakın da yeni baro kurabilsin diyoruz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Paralel barolar kurulsun.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ama eğer şu anki baro başkanı mevcut hâliyle herkesi kucaklıyorsa, mesleki hassasiyeti gözetiyorsa, belli marjinal grupların değil de avukatların sözcülüğünü yapıyorsa neden iki, üç, beş baro olsun ki? Zorunlu baro değil, ihtiyari baro var; kanunu iyi okuyun.

Dolayısıyla, bu kanunun avukatlar için büyük faydalı olduğu kanaatindeyim. Zaten süreç içerisinde tartışacağız, konuşacağız. Eğer varsa yanlışımız revize ederiz, değerlendiririz ama bilin ki bundan on beş, yirmi sene önce, başka hükûmetler zamanında “nispi temsil” dediğinde kim karşı çıkmışsa bugün de aynıları karşı çıkıyor “Bana dokunmasınlar.” diyorlar. Mesele sen, ben değil, avukatların geleceğidir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – 80’i de aynı şeyi söylüyor. 80 baro yalan söylüyor, yanlış söylüyor; bir tek siz doğru söylüyorsunuz.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Sayın Engin Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yerimden konuşabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli Başkan, sayın milletvekili arkadaşlarım; şimdi, birincisi, Türkiye’nin gündemindeki en önemli maddemiz... Gerçekten ekonomik olarak hiçbir sıkıntımız yok, yoksulluk yok, pandemiden yana sıkıntımız yok, hazinemizde para dolu, yabancı sermaye gelmiş yatırımlarını yapıyor, yerli sermaye kaçmıyor, mükemmel bir Türkiye var; tek derdimiz barolardaki nispi temsil sisteminin düzeltilmesi.

Şimdi, arkadaşımız anlatıyor, diyor ki: “Bir haksızlık var.” Peki, arkadaşımızın anlattığına göre örnek veriyorum: Ardahan Barosunda 46 avukat var, 4 delege belirleyecek; Antalya Barosunda 4.600 avukat var, 4 delege belirleyecek.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Barolar Birliğinde barolar temsil edilecek.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, bir dakika...

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Avukat mısınız?

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Evet, avukatım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir dakika burada anlatacağım, bir dakika durun. Tamam, ben de konuşuyorum ya.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Demokrasi anlayışları, demokrasi, ileri demokrasi(!)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Rize Barosunda 178 avukat var, 4 delege belirliyor arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – İzmir Barosunda 9.600 avukat var, 5 delege belirliyor.

Şimdi, bunu sıralamak, bunu saymak taa çok uzun listeler alır. Arkadaşlar, ne oldu, neden rahatsız oldunuz ya? Gazeteci sizi eleştirirse hapsediyorsunuz, akademisyen sizi eleştirirse hapsediyorsunuz, baro başkanı sizi eleştirirse baroyu tümünden değiştirmeye çalışıyorsunuz.

Peki, bunun sonu nereye gidecek? Cezaevlerini doldurdunuz, burada karar aldık boşalttık, şimdi tekrar doldurmak için elinizden geleni yapıyorsunuz. Kim size karşı çıkarsa onu mahkemeye veriyorsunuz, milletvekillerinin fezlekeleri toplandı. Anayasa’ya aykırı olan, baroların meselesini Türkiye’nin birinci gündem maddesi hâline getiriyorsunuz.

Bir de dünyaya da bizi rezil ediyorsunuz. Ya Sayın Başkan, bir milletvekiliniz konuşurken... Hakikaten bilgisi de yok, konuşamıyor. Siz de Grup Başkan Vekilisiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Almanya’da tek baro vardır ya ve yargı çerçevesinde örgütlenmiştir. Şimdi, sadece burada millette bir algı yaratmak için biz gerçekleri çarpıtırsak olur mu? Biz doğruyu söylemek zorundayız. Bir de sevgili Başkanım, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütün kapıları ve bu Millet Meclisinin çatısı milletimize açıktır.

Milletimiz, insanlar geliyorlar. Siz, Avcılık ve Yaban Hayatını Koruma Federasyonu Başkanını, Ersin Düzyol’u bir gün önce kabul ediyorsunuz, TEMA’dan Hikmet Öztürk ve Nevzat Özer’i davet ediyorsunuz, Türk Veteriner Hekimler Birliğinden Hüseyin Aşkaroğlu’nu davet ediyorsunuz, Doğa Araştırmaları ve Doğal Hayatı Koruma Vakfından Osman Erdem’i davet ediyorsunuz.

Sayarsam bayağı insan var burada ama baro başkanlarıyla ilgili, barolarla ilgili bir kararı geçireceksiniz. Baro başkanlarını orada, kapının önünde günlerce, sefil bir şekilde tutuyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Ve diyorsunuz ki “3 kişiyi davet ettik temsilen, kabul etmediler. Biz de onları cezalandırıyoruz, dinlemiyoruz.”

Bunların hiçbiri doğru yaklaşımlar değildir. Bizlerin, hepimizin birinci gündemi Türkiye’nin ekonomisidir, işsizliktir, yoksulluktur, Türkiye’de yapılan hukuksuzluktur, insanlarımızın cezaevine gönderilme nedenidir, işçilerimizin ölümüdür, pandemidir. Bunlarinsa, daha önceki konuşmamda söylediğim gibi “Sosyal medyayı nasıl sustururuz?” “Gazeteciyi nasıl sustururuz?” “Avukatı nasıl sustururuz?”

Onlar konuşacak, bir gün siz, bu ülkenin adli makamlarının karşısında hesap vereceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Turan, acil bir şey var, bir yangın olayı duyurulmak isteniyor.

Buyurun Sayın Örs.

32.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, Artvin ili Yusufeli ilçesi Dokumacılar köyünde çıkan yangın nedeniyle zor durumda kalan vatandaşların taleplerinin karşılanması gerektiğine ve geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna ilişkin açıklaması

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, dün Artvin ilimizin Yusufeli ilçesi Dokumacılar köyü Kaynarca Mahallesi'nde bir yangın felaketi meydana gelmiştir. 70 hanenin bulunduğu köyde ahşap evlerin bulunduğunu biliyoruz. Bir ahşap evde çıkan yangın, rüzgârın etkisiyle diğer evlere de yansımıştır. Bölgeden aldığımız haberlere göre 40 tane ev kullanılamaz hâle gelmiştir. Allah'a şükürler olsun ki can kaybı yoktur, hayvanlar telef olmuştur. Biraz evvel bölgedekilerle konuştum; AFAD'ın bölgede olduğunu, çadırların kurulduğunu ama çadırların yetersiz olduğunu söylediler. Oradaki vatandaşlarımızın çadır, yorgan, yatak gibi talepleri var. Ben yüce Mecliste bunu dile getirmek istedim.

Ayrıca, oradaki tüm vatandaşlarımıza, Yusufeli ilçemize de geçmiş olsun dileklerini iletiyorum.

Saygılarımı arz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Turan, söz talebiniz yok galiba?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Peki.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündemi sıralamasının yeniden düzenlenmesine; 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde grup adına yapılacak konuşmaların birden fazla konuşmacı tarafından ve en fazla 2 konuşmacı tarafından yapılmasına; 221, 222 ve 223 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurun Sayın Oluç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın vekiller; kısaca bu sürece ben de değinmek istiyorum.

Önce, barolarla ilgili teklif Komisyonla gelmeden önce, Adalet ve Kalkınma Partisi heyeti bütün partileri ziyaret etti, bizi de ziyarete geldi ve o ziyarette konuştuk, önerilerini aktardılar, biz de kendilerine önerilerimizi aktardık ve dedik ki: “Evet, avukatların sorunları var; evet, barolarla ilgili çeşitli sorunlar var ama bunları çözmenin yolu çoklu baro sistemini getirmek, temsilde adaleti bozmak ve temsilde eşitliği bozmak değildir ama konuşalım bu konuları.” Ne oldu? Sonuç sıfır; öyle Sayın Turan. Teklif geldi, Adalet Komisyonunda dört gün, kimi günler on iki saat, kimi günler on dört saat, sabahlara kadar tartıştık, bütün muhalefet partileri önerilerini sundular, eleştirilerini yaptılar; sonuç, bir virgül bile değişmedi, sıfır. Şimdi, üstelik de bütün bunlar yapılırken bu konunun birinci dereceden muhatabı olan baro başkanları da Meclisin kapısında, Çankaya Kapısı'nda bekletildi, içeri alınmadı.

Sayın Turan, şimdi, siz diyorsunuz ki: “Pandemi...” Ya, yani, el insaf! Plan ve Bütçe Komisyonun o salonunda 100 kişiden fazla milletvekili dip dibe oturduk dört gün boyunca, saatlerce; pandemi yok muydu o zaman? Bir tek, baro başkanlarını içeri davet edince mi pandemi gündeme geliyor? Şimdi, doğru değil bu. Konunun birinci dereceden muhatabı olanları dinlemek istemediniz, onun için almadınız baro başkanlarını içeri; konu bu.

Şimdi, bu konu, bu gelmiş olan teklif -bugün tartışmaya başlayacağız- bakın, Anayasa'ya aykırı, Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası demokratik sözleşmelere aykırı. Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Dunja Mijatovic açıklama yaptı: “Dehşet verici buluyorum bu teklifi, hukuk açısından” diye. Bunların hepsi böyleyken siz barolara, herhangi bir meslek örgütü gibi davranamazsınız Sayın Turan. Odalar Birliğini örnek veriyorsunuz. Baro dediğiniz şey, avukatlar, yargının 3 ayağından 1 tanesi. Eğer 3 ayağından 1 tanesi aksıyorsa yargının -ki öbür 2 ayağına gelmeyeceğim bile- o zaman zaten yargıda çok ciddi bir sorun vardır. Herhangi bir meslek örgütü değildir ki barolar, bunu konuşacağız. Odalar Birliğiyle karşılaştırmak gerçekten çok tuhaf bir karşılaştırmadır, yapmayın! Yani, yakında Kabzımallar Derneğiyle de karşılaştıracaksınız baroları. Hukuka böyle bakamazsınız, yargıya böyle bakamazsınız.

Şimdi, aslında yapılmak istenen ortada, çok açık, bunu hep söyledik Komisyonunda, bir kez daha burada da ben söyleyeyim, arkadaşlarımız da tartışacak. Nedir yapılmak istenen? Adalet ve Kalkınma Partisinin baroları yok. Siz, Adalet ve Kalkınma Partisine baro kuruyorsunuz. Bu teklif budur. İki: Adalet ve Kalkınma Partisinin Türkiye Barolar Birliğinde yeterince delegesi, temsili yok. Siz, kanun çıkartarak Türkiye Barolar Birliğinde, Adalet ve Kalkınma Partisine delegasyon yaratıyorsunuz, yapmak istediğiniz bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Şimdi, olay ortada ve o alandaki bütün mali imkânları, mümkün oluyorsa kendi yandaş avukatlarınıza ve barolarınıza kullanırmak istiyorsunuz. Yoksa “temsilde adalet” diyorsunuz. Ya, külliye doğru değil, temsilde adaleti tamamen ortadan kaldırıyorsunuz getirdiğiniz teklifle. “Temsilde eşitlik” diyorsunuz, gerçekten doğru değil, rakamlarla tartışacağız. Temsilde eşitliği de tarumar ediyorsunuz. Esas yaptığınız, mesele ne? Siz istiyorsunuz ki hukukun üstünlüğünden bahsetmesin barolar. Siz istiyorsunuz ki barolar insan hakları ve özgürlüklerinden bahsetmesin. Siz istiyorsunuz ki sizin iktidarınıza biat eden, itaat eden barolar olsun. Böylece insan hakları, hukuk, demokrasi dendiği zaman sizin söylediklerinizden farklı bir şeyi hiç kimse söylemesin, işte bunun düzenlemesini yapıyorsunuz. Bu, uyumlu barolar, uyumlu barolar, uyumlu avukatlar yaratma projesidir esas olarak. Biz bu nedenle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Efendim, son bir cümle...

BAŞKAN – Süre vermiyorum prensip olarak.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Bir cümle, gerçekten uzatmayacağım.

BAŞKAN - Ama yani... Sesiniz güzel çıkıyor.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Peki, peki.

Teklifinizde pazar ve pazartesi çalışma meselesi yok, onu da önerin, pazar ve pazartesi de çalışalım Mecliste ve çalışmalarımızı sonuçlandıralım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, bir ricanız olmuştu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Söz talebi var arkadaşın.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- *Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, işsizliğin en yüksek olduğu illerin başında Ağrı ilinin geldiğine ve Cezayir'de çalıştıkları inşaattan düşerek hayatını kaybeden Ağrılı işçiler Murat Yaşar ile Ali Ceylan'ın cenazelerinin ailelerine ulaştırılması için yoğun görüşmeler yaptıklarına ilişkin açıklaması*

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Teşekkür ederim Başkan.

Ağrı, cumhuriyet tarihi boyunca işsizliğin en yüksek olduğu illerin başında geliyor. Her yıl binlerce Ağrılı büyük kentlere, yurt dışına çalışmak için göç ediyor ve maalesef her yıl iş cinayetlerinde yaşamını yitiren onlarca Ağrılı'nın cenazesi geliyor. Bunun son örneği, geçen hafta Cezayir'de çalıştıkları inşaatta halatın kopması sonucu 10'uncu kattan düşerek yaşamını yitiren 4 çocuk babası Murat Yaşar ve 2 çocuk babası Ali Ceylan olmuştur. Ailelerine bakabilmek için Cezayir'e giden bu 2 insanın aileleri şu anda çocuklarının cenazelerini bekliyor. Cezayir'de uçuşlar olmadığı için, cuma gününden bu yana cenazelerin Ağrı'ya getirilmesi için yoğun görüşmeler yapıyoruz. Son olarak, Cezayir Elçiliğinden, cenazenin otopsi ve COVID testi yapıldıktan sonra en kısa zamanda Ağrı'ya gönderileceği bilgisi verildi. Umuyoruz ki en kısa zamanda cenazeler ailelerine ulaştırılır. Buradan bir kez daha acılı ailelerimize başsağlığı diliyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

4.- *AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündemi sıralamasının yeniden düzenlenmesine; 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde grup adına yapılacak konuşmaların birden fazla konuşmacı tarafından ve en fazla 2 konuşmacı tarafından yapılmasına; 221, 222 ve 223 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Sayın Turan, CHP Grubu adına söz talebi var.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tamam Sayın Başkan.

BAŞKAN - İsterseniz ondan sonra cevap verin; yok, söz istiyorsanız size söz verelim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Size saygı duyuyoruz Başkanım, sorun yok.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Milletvekili.

CHP GRUBU ADINA FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; sizin şimdi getirmiş olduğunuz bu yasa teklifi Anayasa'nın 2'nci maddesine açıkça aykırı. Şimdi, Anayasa'nın 2'nci maddesinin son bendinde deniyor ki: "...demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir."

Şimdi, sizin bu getirdiğiniz yasada hukuk yok, demokrasi yok. Siz bu yasayı çekin. İnanıyorum ki burada bulunan avukat arkadaşlarımızın en az yüzde 50'si getirilen bu yasanın Anayasa'ya aykırı olduğunu biliyor. Eğer birtakım hatalar varsa şimdiye kadarki uygulamalarda, onunla ilgili... Siz bu yasayı çekin, getirin nispi temsil sistemini, yeniden tartışalım. Bu getirdiğiniz yasayla -demin Grup Başkan Vekilimiz söyledi- eğer sizin dediğiniz mantıkla gidecek olursak, eğer siz burada yasallaştırırsanız yani oy çokluğunuz var, oy çokluğunuza dayanarak bu yasayı geçirebilirsiniz ama hukuki olmaz, hukuki olmayan bir şeyi de halka zorla dayatırsanız iyi sonuçlar doğurmaz.

Şimdi, burada, geçmiş dönemde yapılan hatalardan bahsediyorsunuz, uygulamalardan bahsediyorsunuz; eksikler olabilir. Gelin bu yasayı çekin, o eksiklikleri, nispi temsil sistemini tartışalım,

bunu hep beraber içimize sindirecek bir yasa hâline getirelim, oldubittiye getirmeyelim. Eğer, siz bu yasayı buradan geçirerseniz kötü örnek olur. Örneğin, yarın öbür gün iktidar değiştiğinde bunu emsal olarak alır derse ki: “Nevşehir’deki milletvekili sayısını 8’e çıkaralım, İstanbul’daki milletvekili sayısını da 25’e indirelim.” Bunun hukuki bir yanı var mı, adaletli bir yanı var mı, eşitlik ilkesi var mı? Bu, örnek teşkil eder. Bir daha altını çizerek söylüyorum: Gelin, bu teklifi çekin, nispi temsil sistemini tartışalım, görüşelim diyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Başkanım, oylayalım.

BAŞKAN – Grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.59

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.24****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 109’uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince, denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 Milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

**IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER****A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 222) (x)*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Uğur Bayraktutan...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Buradayım Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- *Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan’ın, Artvin ilinin Yusufeli ilçesi Dokumacılar köyü Sahlepçiler Mahallesi’nde çıkan yangın nedeniyle yöre halkına geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna ilişkin açıklaması*

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Seçim bölgem olan Artvin ilinin Yusufeli ilçesine bağlı Dokumacılar köyü Sahlepçiler Mahallesi’nde dün öğle saatlerinde çok talihsiz bir yangın çıkmıştır. 70 hanenin olduğu bu bölgede 30’un üzerindeki ahşap evde yangın çıkmıştır; sevindirici yanı şudur: Bu büyük yangına rağmen herhangi bir can kaybı olmamıştır; mal kaybı vardır ama can kaybı yoktur. O anlamda, devlet yetkilileri bir an önce bu yaraların tazmini anlamında gerekeni yapmayla alakalı dün yangın mahalline hareket etmişlerdir, belediye başkanlarımız bugün yangın mahallindedirler. Oradaki vatandaşlarımıza Türkiye

(x) 222 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Büyük Millet Meclisinden geçmiş olsun diyorum, Allah beterinden saklasın diyorum. Herhangi bir ölüm olmamıştır; sevindirici yanı budur. Devlet yaraları saracaktır ve bu yangının bütün sonuçlarıyla beraber tazmini için elimizden geleni bölge milletvekilleri olarak yapacağız diyoruz, tekrar yöre halkına geçmiş olsun dileklerimi iletiyor, size de çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

**IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 222) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon Raporu 222 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 222 sıra sayılı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlanması hâlinde İç Tüzük ve Anayasa ihlaliyle karşı karşıya kalınacağına ve teklifin Adalet Komisyonuna iadesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, Genel Kurula sunuş konuşmanızdan, Komisyonun yerini almasından ve genel gidişattan anladığımız kadarıyla... Türkiye'nin uzun süredir gündemini meşgul eden -yaklaşık iki buçuk aydır- barolarla ilgili bir düzenleme beklentisinin geçtiğimiz hafta somutlaşması ve ardından yaşanan Komisyon süreci üzerine söz almış bulunuyorum.

Eğer bu kanun teklifinin görüşmelerine başlayacak olursak bütün grupların içinde bulunacağı açık bir İç Tüzük ve Anayasa ihlaliyle karşı karşıya oluruz. Şöyle ki: Geçtiğimiz hafta Adalet ve Kalkınma Partisinin ve Milliyetçi Hareket Partisinin sayın milletvekilleri tarafından imzalanarak Başkanlığa sunulmuş olan kanun teklifi Meclis Başkanlığı tarafından dağıtımına tabi tutulmuştur, Adalet Komisyonuna havale edilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Adalet Komisyonu tarafından da 30 Haziran günü, ancak hiçbir şekilde zimmet defteri üzerinden gruplara ve -Komisyon sırasında sorulduğunda- kamuoyuna ispatlanamayacak şekilde, sadece ilgili Komisyonunun değerli üyelerine dağıtımının yapıldığı iddia edilmektedir. Bu konuda Komisyon üyelerinin kimi kendilerine saat 17.00'de, kimi de 17.15'te geldiğini söylemiş,

bazı Komisyon üyelerinin ise o sırada Genel Kurul çalışmasında oldukları ve pandemi sebebiyle odalarında değil evlerinden çalıştıkları -ki bu konuda grubumuzun da milletvekillerimize bir uyarısı, hatta bir telkini vardır: “Pandemiden dolayı, uzaktan çalışabilecek bütün personel uzaktan çalışsın.” diye söylenmiştir- ve Komisyonun çağrı yazısının ertesi sabah odalarına gittiklerinde kapının altından atıldığı ya da odanın önünde olduğu şeklinde ifadeleri olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu konuda, en iyimser durumda, Komisyon üyeleri, İç Tüzük 26 ve 36’ya göre yapılması gereken işlemlerden -Komisyon Başkanlığının ifadesine yakın ifadeyle- en erken saat 16.45’te, bazıları da ertesi gün saat 9.30’da, 10.00’da haberdar olduklarını söylemişlerdir. Şimdi, bu durumda dahi dağıtımın 30 Haziran akşamı 16.45’te olduğu, Komisyon toplantısının bundan daha önceki bir saatte olamayacağı, ayrıca İç Tüzük’ün 36’ncı maddesiyle birlikte 26’ncı maddesi de okunduğunda dağıtımın sadece Komisyon üyelerine değil, Cumhurbaşkanlığına, ilgili kurumlara ve gruplara yapılacağı ifade edilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Hâl böyle olunca, gruplara dağıtım yapılmasıyla ilgili, İç Tüzük’ün ilgili komisyon başkanını ödevlendirmesinin karşılığı da şudur: Tüm milletvekilleri elbette kanundan haberdar olacak ve kırk sekiz saat süreyle bu kanuna çalışarak Komisyona gelecektir. Zaten Cumhuriyet Halk Partisinden Komisyonda söz alan 101 milletvekili olduğu da bugün bir gerçeklikse bu arkadaşlarımızın kaliteli yaşamaya katkısı için kırk sekiz saat süreye ihtiyaçları vardı ama grubumuza 1 Temmuz günü saat 11.07’de tebliğ edilen kanun, o vakitten sonra üyelerimize, bütün milletvekillerimize dağıtılma imkânını bulmuştur. İç Tüzük’ün 36’ncı ve 26’ncı maddelerindeki bu iki peşi sıra aykırılık ve ihlal gereği, Komisyonun toplantıya çağrıldığı 34’üncü saatinde partimiz tarafından buna itiraz edilmiş, Komisyonda usul tartışması açılmış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...muhalefet partilerinden çok saygıdeğer milletvekilleri bu tartışmaya çok etkin katkılar sağlamışlar ve yapılan bu katkıların sonucunda, Komisyon Başkanlığı yaptığı değerlendirmede usule aykırılık görmeyerek görüşmelere devam etmiştir.

Bu durumda, biz, Başkanlığınız tarafından, Komisyon ayağı usule uygun olmayan, İç Tüzük’ün ihlal edildiği ve milletvekillerinin, katkıları için kırk sekiz saatlik hazırlanma süresinden istifade edemedikleri bu süreci sakat, eksik ve yaşanmamış bir süreç olarak değerlendiriyoruz.

Burada, Başkanlıktan, Komisyonun yaptığı bu eksikliği gidermek üzere, bu Komisyon raporunun Genel Kurula sunulup da görüşmelere başlanmak yerine Komisyona iadesini talep ediyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan’ın, Başkanlığın 222 sıra sayılı Teklifi işleme almama yetkisinin bulunmadığına ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, söz konusu kanun teklifi Meclis Başkanlığınca Adalet Komisyonuna havale edilmiş, teklif bu Komisyonda görüşülüp rapora bağlanmış, söz konusu rapor Meclis Başkanlığınca bastırılıp dağıtılmıştır. Komisyon görüşmelerindeki usule ilişkin aykırılık

iddiaları ile teklifin Anayasa'ya aykırılık iddialarını değerlendirme görev ve yetkisini haiz makam Genel Kurulun bizatihi kendisidir; ayrıca başvuru yapılması durumunda Anayasa Mahkemesidir. Genel Kurul bu yetki ve görevini yapılacak müzakereler ve verilen önergelerin değerlendirilmesiyle yapacaktır. Başkanlığımızın resen böyle bir değerlendirme yetkisi veya teklifi işleme almama yetkisi bulunmamaktadır.

Ayrıca, İç Tüzük'ün 84'üncü maddesinin açık hükmüne ve yerleşik teamüle göre teklifin maddeleri üzerinde Anayasa'ya aykırılık önergesi verilebilmekte. Teklifin Anayasa'ya aykırı olduğu, komisyon çalışma ilkelerine uyulmadığı gibi sebeplerle tümünün reddini isteyen önergeler işleme alınmamaktadır. Bu gerekçelerle talebinizi karşılayamıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O zaman, tutumunuz hakkında 63'üncü maddeye göre usul tartışması açmak istiyorum ve aleyhte söz talep ediyorum.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Lehte.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Aleyhte.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte.

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlanmasının İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

BAŞKAN – Usul tartışması açıyorum.

Aleyhte Özgür Bey, lehte Ramazan Bey, lehte Doğan Kubat, aleyhte Sayın Beştaş.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Aynı partiden 2 kişi olmaz efendim, iktidar partisinden 2 kişi olmaz. Biz varız efendim, niye onlar olsun ki?

BAŞKAN – Buyurun Ramazan Bey. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Meclis Başkan Vekili, Türkiye Büyük Millet Meclisini bu gündeme göre çalıştırıyor. Dolayısıyla gruplar taleplerini Danışma Kuruluna veriyor, Danışma Kurulu oy birliğiyle karar alıyor, oy birliğiyle karar alınamadığı takdirde gruplar İç Tüzük 19'a göre Genel Kurula getiriyor. E, Genel Kurula geldi, AK PARTİ grup önerisinde, temel yasa olarak, barolarla ilgili 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin bugün gündeme alınması Genel Kurulun oylarına sunuldu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Oylamayla kanunsuzluk giderilmez ki Sayın Can.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Eğer bir itiraz yapılacaksa, bu, Genel Kurula sunulurken grup önerisinden önce yapılmalıydı. Dolayısıyla, şu an grup önerisi kabul edilmiştir ve gündemin 1'inci sırasına gelmiştir, 1'inci sırasında Meclis Başkan Vekilimiz bunu görüşmek durumundadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İkinci konuya, kırk sekiz saat meselesi. İç Tüzük 36'da "Bekleme süresi" var arkadaşlar. "Bekleme süresi" başlıklı 36'ncı madde: "Komisyonlara havale edilen işlerin görüşülmesine, havale tarihinden itibaren kırksekiz saat sonra başlanabilir." Peki, bakıyoruz, ne olmuş? 30 Haziran 2020, Adalet Komisyonuna sevk saat 13.52, doğru mu Başkanım?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ – Doğru.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Biz ne zaman gündeme almışız? 2 Temmuz 16.00’yı müteakiben yani kırk sekiz saati bırak, elli saat sekiz dakika sonra gündeme almışız. Dolayısıyla, kırk sekiz saat şartı yerine getirilmiştir; kaldı ki tavsiye kararı üzerine, Genel Kurulun takdiriyle bu sürelerde her zaman esneklik vardır, oynanabilir, öne alınabilir; kaldı ki öne almaya da gerek olmadan süre şartı yerine getirilmiştir. Burada “Komisyonlara havale edilen işlerin görüşülmesine, havale tarihinden itibaren kırksekiz saat sonra başlanabilir. Komisyona havale edilen evrak, komisyon başkanlığınca bastırılarak veya elektronik iletişim kanalları kullanılarak mesai saatlerinde veya Genel Kurulun çalışma saatleri içerisinde komisyon üyelerine dağıtılabilir.”

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, Şanlıurfa’nın tamamında elektrikler kesik; Şanlıurfa’nın elektrik sorunu mu önemli, Avukatlık Kanunu mu önemli? Mardin’de elektrikler kesik, Diyarbakır’da elektrikler kesik, Cizre’de elektrikler kesik; ne yapıyorsun sen Başkanım!

RAMAZAN CAN (Devamla) – Bakın, dikkatinizi çekiyorum: “Komisyon üyelerine dağıtılabilir.” Evet, 36 ile 26’ncı maddeyi beraber değerlendirmemiz lazım. 26’ncı madde ne diyor? “Komisyonların toplantıya çağırılması” başlıklı 26’ncı madde: “Komisyonlar, kendi başkanlarınca toplantıya çağırılır.” Komisyon Başkanımız kendi üyelerini toplantıya çağırıyor. Diğer taraftan, bu çağrı gruplara, Cumhurbaşkanlığına bildirilir. Yani, arkadaşlar, Komisyon üyelerine çağrı var, kırk sekiz saatlik süreye uyulmuş, diğer taraftan Komisyon üyelerine yapılan bu çağrının duyurulması var. Bu bilgilendirmedir, bu bilgilendirme de Cumhurbaşkanlığına ve siyasi parti gruplarına yapılır ki “Bakınız, Adalet Komisyonu toplantıya çağırılıyor, grubunuzun bilgisi olsun.” Bu, tali bir bildirmedir, çağrının duyurusudur.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, Ramazan kardeş, Urfa’nın elektrikleri kesik, elektrikleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Dördüncü bölüm, Anayasa’ya aykırılık Sayın Başkanım. İç Tüzük 84 “Anayasaya aykırılık önergeleri” başlıklı Kanun tekliflerini, Meclis Başkanlığına sevk edildiğinde, Meclis Başkanlığı, Kanunlar Kararlar inceler, Anayasa’ya aykırı görürse zaten işleme almaz, sevk etmez. Komisyon “Anayasa’ya aykırılık” şeklindeki iddiaları oylamıştır ve Anayasa’ya aykırı olmadığına dair karar vermiştir ve gündemine devam etmiştir. Adalet Komisyonu gündemine hâkimdir, Adalet Komisyonundaki Anayasa’ya aykırılık iddiaları mücerrettir, soyuttur. Çünkü, somut olabilmesi için, kazai murakabe dediğimiz, Anayasa Mahkemesine gitmesine lazım. Anayasa Mahkemesi somut norm denetimi yoluyla veya defi yoluyla, kendisine gelmiş olan Anayasa’ya aykırılık iddialarını inceler, bakar, karara varır. Kaldı ki Anayasa’ya aykırı kanunlar çıkarma yetkisi Mecliste olabilir, şöyle ki: Bu bir iddiadır. Hiç kimse Anayasa’ya aykırı kanun çıkarmak istemez. “Anayasa’ya uygundur.” der, aksini iddia eden de mahkemeye gider. Anayasa Mahkemesinin kuruluş gerekçesi de budur. Anayasa Mahkemesi niye var? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Anayasa’ya aykırı iş yapın diye kurulmadı. Yapmayın Allah aşkına ya! Anayasa’ya aykırı yasa çıkarın diye kurulmadı Anayasa Mahkemesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAMAZAN CAN (Devamla) – Dolayısıyla, bizim teklifimiz, imza sahibi olduğumuz teklif Anayasa’ya aykırı değildir; hem şeklen hem hukuken aykırı değildir.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Hukukçusunuz siz Sayın Can! “Biz ihlal edelim de sonra da mahkeme iptal eder.” diye yasama faaliyeti olmaz.

ÖMER FEHTİ GÜRER (Niğde) – Bilerek Anayasa’yı ihlal suç.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Gerek Adalet Komisyonu gerekse Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu bu konuda karar verecektir. Meclis Başkan Vekilimizin gündeme alması yerindedir.

Arz ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FEHTİ GÜRER (Niğde) – Bile bile Anayasa’yı ihlal suça girer.

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamuoyunda çok tartışılan bir kanun, akıl almıyor, tutulacak tarafı yok ama bunu uzun uzun arkadaşlarımız anlatacak, birazdan Anayasa’ya aykırılık iddiamız da tartışılacak.

Paçasından Anayasa’ya aykırılık akan ve iki buçuk aydır konuşulduğu hâlde, sunulduktan sonra apar topar, kırk sekiz saat bile beklenmeden... Yani “Ne öneriyorsunuz? Buna bakalım, çalışalım ve gelelim, Komisyonla katkı verelim.” yaklaşımımıza bile iki buçuk ay boyunca yok “nispi temsil” dediniz, “delege sayısı” dediniz, başka bir şey dediniz, sonra bu dediklerinizin pek çoğundan vazgeçip baroları bölen, Anayasa’yı çiğneyen ve esasen de delege sayılarına müdahale eden bir teklif getirdiniz. Kendinize öz güveniniz olsa kırk sekiz saat beklersiniz. Ama neden? “Bir an önce geçireceğiz. Cuma akşamı gidiyoruz, cumartesi sabahına kalamayız.” Sonuçta hep birlikte pazartesi sabahına kaldık. Oysaki on iki saatlik –söylediğimiz tolerans da değil- İç Tüzük hakkını kullandırsaydınız bunlar yaşanmayacaktı. Bugün de yine aynı yanılda ısrar durumu var.

Bakın, Komisyon toplantısı hiç yapılmamıştır, hiç. Neden? Bir toplantı nasıl yapılır? “Toplantı” dediğin şeyin üç tane kurucu unsuru var: “Ne zaman? Nerede? Kimlerle?” sorularına cevap vereceksiniz. Ne zaman? “Kırk sekiz saat sonra.” diyor. Yapmış mısınız? Yok. Zaman yönünden sakat. Nerede? “En uygun salonda.” COVID var, ilköğretim öğrencileri için bile metrekafe hesabına vurduğunuzda 40 metrekafe sınıfta 10 öğrenci; siz, 160-170 metrekafe bir alana dünyanın insanını dolduruyorsunuz, COVID şartları o salonda olduğu için de sivil toplumun, meslek örgütlerinin katkılarına veya gazetecilerin çalışma isteklerine olumsuz cevap veriyorsunuz. Mekân yönünden de sorunludur. Üç: Kimlerle? Vallahi, Anayasa da söylüyor, İç Tüzük de söylüyor, bu kanun kimleri ilgilendiriyorsa onlarla.

Arkadaşlar, bir görüşme yaptık. Neyi değiştiriyoruz? Baroları. Kiminle konuşacağız? Barolarla. Nerede baro başkanları? Kapının önünde, duvarın dibinde dizilmişler. “Komisyona çağırın.” Efendim, önce, 7’sinin resmî başvurusunu Komisyon Başkanlığı resen reddetmiş. Daha sonra kamuoyu... Ne zaman biz açıkladık ki siz av alanlarının belirlenmesi için Tarım Komisyonuna Avcılar Kulübü Başkanı bir gün önce getirmişsiniz de bir gün sonra baro başkanlarını dışarıya dizmişsiniz Menemen bardağı gibi, içeri sokmuyorsunuz, o zaman kamuoyundaki tepkilerden utanıp, çekinip lütfetti beyefendiler “Peki, 3’ü içeri girsin...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Toparlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bir kere, 80 baro var, 80 baronun hiçbiri sizi kapıda bırakmamış bugüne kadar ama siz onları kapıda bıraktınız. (CHP sıralarından alkışlar) Önerdik, dedik ki: “Lütfen

baro başkanlarımızı bir salona alalım, hem de işin yapısı gereği tarafsız bir salona alalım, o tarafsız salon Genel Sekreterlik Toplantı Salonu...” Bütün Komisyon başını salladı, destek verdi ama bu da hayata geçemedi. 77’si salonda, 3’ü içeride olacaktı. Olumlu bakıldı, dönüldü dolaşıldı, reddedildi, olmadı. Sonuç: Sayın Başkan, Komisyonunda zaman bakımından, mekân bakımından ve katılımcılar bakımından sakatlanmış bir toplantı yaptık. Bunun, doğrusu, bu üç kurucu unsurun sakatlıklarının ortadan kaldırılacağı yeni bir Komisyon toplantısının uygun bir mekânda, tüm katılımcılarla, baro başkanlarının da katkısıyla yapılması gerekmektedir; aksi takdirde, yaptığımız iş anayasal açıdan yok hükmündedir.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sağ olun.

Sayın Kubat, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; açılan usul görüşmesinde Başkanlık makamının az önce Genel Kurula arz ettiği tutumunun lehinde görüşlerimi ifade etmek üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygılarımla selamlarım.

Değerli Başkanım, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özel’in geçen haftada bu konuya bir teması olmuştu. Havalenin usule uygun olmadığından dolayı kanun teklifinin görüşülemeyeceğine, görüşülmüş ve şu anda sıra sayısını 222 olarak almış bu teklifin de burada görüşmelerinin esasen mümkün olmadığına ilişkin bir itirazı oldu. O gün de ifade edilmişti, komisyonun toplantıya çağırma usulü İç Tüzük’ümüzün 26’ncı maddesinde, 36’ncı maddesinde ve 74’üncü maddesinin son fıkrasında düzenlenmiştir. Meclis Başkanlığına verilen bir kanun teklifi, İç Tüzük’ün 74’üncü maddesine göre, Başkanlık tarafından ilgili ihtisas komisyonuna havale edilir. Başkanlık makamı bu havaleden itibaren gündem yapmak istediği tekliflerle ilgili gündemini oluşturduktan sonra bu -dikkat buyurun- elektronik ilan panosunda askıya çıkıyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İlan panosunu kaldırmışlar.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – 2018’de yaptığımız Tüzük değişikliğiyle, özellikle Sayın Tanal gibi ilgili milletvekillerinin saatlik takibinde olan bu panodan bütün milletvekili arkadaşlarımız bunları rahatlıkla izleyebilmektedir.

Şimdi, buradaki teknik ayrıntı şu: Bilgi mahiyetinde, 26’ncı maddeye göre, parti gruplarına, Cumhurbaşkanlığına ve ilgili komisyon başkanlıklarına bu gündemdeki işler de bildiriliyor. 36’ncı maddede, komisyon üyelerine yapılan çağrının hukuki niteliği bundan farklı. 36’ncı maddede, komisyon üyelerine yapılan bu davet, bu çağrı, komisyonun çalışmasını gerçekleştirebilmesi için o kırk sekiz saatlik bekleme süresi bir ön şarttır. Kural olarak, o şart, zorunluluk olmadıkça -örnekleri var- bir gün önceden... Hatta aynı gün sabah verip akşam aldıklarımız da olmuştur itiraz olmaması üzerine. Dolayısıyla, doğrudur, Özgür Bey o noktada haklıdır, gruplara bir gün sonra bir tevziat yapılmıştır ama bu, Komisyon üyelerine kırk sekiz saat önceden dağıtımı yapılan, elektronik ilan panosunda bütün milletvekillerimizin ve kamuoyunun da internet sitesi üzerinden bilgisine sunulan bu teklifin Komisyonunda görüşülmesine mâni olmamıştır. Kaldı ki Komisyon, iki buçuk saat süreyle bunu başlangıçta usul görüşmesine konu etmiş ve bu itirazı reddetmiştir. Zaten -biraz önce Başkanım da ifade etti- Başkanlık makamı tarafından Genel Kurula gönderilen teklif metniyle ilgili Başkanlık makamının da şu anda yapacağı bir işlem yoktur.

Bu vesileyle, Başkanımızın tutumunun yerinde olduğunu ifade ediyor, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu tartışmayı Komisyon da yaptık ama maalesef, Komisyon, tutumunda bir değişiklik göstermedi. Doğrusu yine şaşırma özelliğimi kaybetmediğimi fark ettim, hâlâ şaşırabiliyorum, hâlâ hayret edebiliyorum; bu da büyük bir başarı, kendimle gurur duyuyorum. “Niye böyle?” diyeceksiniz. Maddeyi okuyorlar, aleyhe olan cümle okunmuyor, şaka gibi! İç Tüzük 36’ncı madde okundu ve son cümleyi söylüyorum, okunmayan cümleyi: “Bu takdirde, söz konusu süre, dağıtım tarihinden itibaren başlar.” Bu cümleyi okumadan önceki cümle okunuyor ve bu doğruymuş gibi yansıtılıyor. Yani böyle bir şey olamaz ya! Eğer İç Tüzük’teki maddeyi okuyacaksa hepsini okuyalım Sayın Can yani, hani kamuoyu da bilgilensin. Bu nedenle, süreye ilişkin usul tartışması kesinlikle haklıdır ve Başkanlığın tutumunun aleyhine bir sonuç çıkması gerekiyor. 26’ncı madde zaten çok açıkça “En az iki gün önceden yapılır.” diyor. Gruba verilir, komisyon üyelerine verilir ve gruba dağıtılmasının amacı da şudur: Bütün milletvekillerine gitsin. Çünkü yasama faaliyeti sadece komisyon üyeleri tarafından yürütülüyor, Genel Kurula geliyor ve hepimiz burada bu yasayı tartışıyoruz.

Şimdi, buradaki acele ne, anlamak mümkün değil, buradaki telaş nedir, anlamak mümkün değil. Ya, süreye uymamışsınız, bal gibi ortada. Şimdi Sayın Kubat da diyor ki: “Efendim, ilan panosuna asılmış.” Ya, Allah için, üç dönemdir burada birlikte çalıştığımız arkadaşlar var, hanginiz ilan panosuna baktınız, hanginiz gidip baktınız?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İlan panosunu kaldırmışlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ayrıca ilan panosu falan da ben görmedim, üçüncü dönemdir buradayım.

Yani bir de burada, İç Tüzük’te “İlan panosundan okuyun.” falan da demiyorlar “Size tebligat yapılacaktır.” diyorlar, tebligat. Yani işin etrafından dönmenin, dolanmanın anlamı yok.

Süre sakatlanmıştır, kırk sekiz saat öncesinden Komisyon üyelerine, Meclis gruplarına dağıtılmamıştır. Ben Komisyonda söyledim, sonra gruba geliş saatine baktım, gerçekten saat 11.05’te gelmiş -yani aynı tarihte- kırk sekiz saat önce gelmemiş. Yani biz bu işi ciddiye alıyoruz. Biz, Halkların Demokratik Partisi olarak, gelen bir yasayla ilgili gece gündüz çalışıyoruz. Kırk sekiz saat de yetmez ama size yetiyorsa bilemeyiz, bize yetmiyor. Bu nedenle, lütfen, bu yasama faaliyetinde...

Bir de şöyle bir cümle ilgimi çekti: “Efendim, biz önerge verdik, önerge kabul edildi, bu usul tartışmasının yeri yok.” Bu, şu demek biliyor musunuz: “Biz Anayasa’yı çiğnıyoruz, biz İç Tüzük’ü dinlemiyoruz, biz her istediğimizi yapıyoruz, bunlara dair önerge de getiriyoruz. E, parmağımız daha fazla, sayımız daha fazla, biz bu sayıyla her şeyi ihlal ediyoruz.” diyorsunuz. Bu bir itiraftır, bu kabul edilemez. Bu kadar esaslı bir mesele, İç Tüzük’te düzenlenen bir mesele önergeyle geçirilerek usule uygun hâle getirilemez. Bu, önerge konusu falan değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Son söz olarak -gerçi geneli üzerinde de söyleyeceğim- baro başkanlarına ilişkin çok yanlış açıklamalar yapılıyor. Ben buradan bütün Türkiye’ye söylüyorum:

Baro başkanları Meclise davet edilmedi. Ben ara buluculardan biriydim. “Baro başkanlarından sadece 3 kişi, gelin, Komisyonunda sözünüzü söyleyin ve çıkın.” dediler. “Diğer baro başkanlarını da Meclisin içine almıyoruz.” dediler. Hatta öyle bir aşamaya geldik ki -Sayın Özel’le birlikte ilgilendik- dedik ki: “Yeter ki baro başkanları Meclis içinde olsun -Meclis içinde, bahçede, koridorda, taraflı, tarafsız bir yerde- 3 kişi de 5 kişi de gidip sonuna kadar izlesin.” Yani bu kabul edilmedi. Televizyonlarda, yandaş medyada dört gündür “Efendim, baro başkanlarını biz Meclise davet ettik de gelmediler.” Ya, yapmayın, biz oradaydık, biz o an oradaydık ve o ara buluculuğun içindeydik, tarafları dinledik ve kabul etmediniz. Bu, baştan sakatlanmıştır.

Usul tartışmasında Başkanlığın görüşünü değiştirmesini bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Başkanlığımızın tutumu İç Tüzük’ün açık hükmüne ve yerleşik teamüllere uygundur. Kanun teklifinin görüşmelerine başlanmasına ilişkin tutumumda bir değişiklik olmamıştır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, usul hakkında görüştük. Biz ümit ettik ki -kürsüde fikrimizi söyledik- siz fikrinizi değiştirirsiniz ama Başkanlığın tutumunda bir değişiklik olmadı. “Usul hakkında konuşma” başlıklı madde 63’ün son cümlesi uyarınca bu konuyu Genel Kurulun oylarına sunmanızı talep ediyoruz efendim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Meclis Başkan Vekilinin takdirinde.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Gerek yok efendim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Meclis Başkan Vekilinin takdirinde Başkanım, sizin takdirinizde.

BAŞKAN – Ben görüşümü belirttim.

Teklifin tümü üzerinde...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, ama niye Genel Kurulun bu konuda fikrini almıyoruz?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Takdirinizde Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yani bu geçmişte defalarca uygulanmış.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanın takdirinde Özgür Bey.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Takdir sizde ama yapmazsanız, Sayın Başkan, bu antidemokratik bir tavır olur. Doğru bulmuyoruz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Teklifin tümü üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurun Sayın Dervişoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, ama...

Çok özür dilerim Sayın Dervişoğlu, çok özür dileyerek...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Estağfurullah.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Özgür Bey, Meclis Başkan Vekilinin takdirinde. Başkan mı yönetiyor, siz mi yönetiyorsunuz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, gruplar biliyor, bu konuda Anayasa’ya aykırılık iddiamız var. Siz, bu usul tartışmasıyla ilgili ben itiraz ederken Sayın Dervişoğlu’nu çağırdınız ama Anayasa’ya aykırılık iddiasının öncelikle ele alınması gerekiyor. Sayın Grup Başkan Vekilinden çok özür dileyerek Anayasa’ya aykırılık iddiasını dile getirmek üzere söz istiyorum.

İRFAN KARTAL (Van) – Geç kaldınız, geç.

BAŞKAN – Başkanlığımızın tutumunu belirttim ben. Sayın Dervişoğlu’na söz verdim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, hayır... Başka bir şeyden bahsediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Nedir?

Buyurun, söz veriyorum size, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, 222 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin Anayasa’ya aykırılığının yeniden incelenmesi için Komisyona iadesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bir yanlış anlaşılma olmasın. Biraz önce birinci usul tartışması sevkle ilgili, dağıtımla ilgili, kırk sekiz saat kuralıyla ilgili yani İç Tüzük’ün 26’ncı ve 36’ncı maddeleriyle ilgiliydi. Bunun sonunda sizin takdirinize bırakılmış olan oya sunma ya da sunmama konusunda, biz sunmanız yönünde, daha demokratik olacağı yönünde bir talepte bulunduk. Siz bunu reddederken, biz de bu talebimizi yinelerken siz “Bu konuda kararım tamam.” deyip Sayın Dervişoğlu’nu kürsüye çağırdınız; bu, Anayasa’ya aykırılık iddiamızla ilgili talebimizi iletmemize engel olur. Ben yine Sayın Grup Başkan Vekilinden özür dilerim kürsüye davet edilmişken ama bu kanun teklifinin, Anayasa’ya aykırılık iddiası değerlendirilmeden, tartışılmadan, karara bağlanmadan görüşülmesini de doğru bulmayız. Tahmin ediyorum, bu konuda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Özette şunu söyleyeyim, bu sefer uzatmayayım, nasılsa bu konudaki uzman arkadaşlarımız gerekli, Anayasa’ya aykırılık iddialarını dile getirecek: Biz, Anayasa’nın 135’inci maddesinin, kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerinin kurulmasıyla ilgili yasama ödevini Meclise verdiğini; bu ödevin yerine getirilmesiyle birlikte kamu kurumu niteliğinde meslek örgütlerinin kamu tüzel kişiliği kazandığını; kamu tüzel kişiliklerinin tek olduğunu; nasıl Ankara’da ikinci bir valilik, Yatağan’da ikinci bir kaymakamlık, Borçka’da ikinci bir Millî Eğitim ilçe müdürlüğü olmuyorsa barolarla ilgili de 81 ilde ayrı ayrı en fazla 81 baro kurulabileceğini; baroların bölünmesinin ve ikinci, üçüncü bir baronun kurulmasının Anayasa’ya aykırı olduğunu düşünüyoruz. Anayasa’ya aykırı bu teklifin Anayasa’ya aykırılığının yeniden incelenmesi ve Genel Kurulda görüşülmemesi için Komisyona iadesini talep ediyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

37.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkanım, tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Grup Başkan Vekilinin ifade ettiği, usul tartışmasının illa Genel Kurulun oyuna sunulacağı şeklindeki yaklaşımını doğru bulmuyoruz. 63'üncü maddede ifade edildiği gibi, zaten takdirî bir işlemdir, zatiînin takdiridir; bununla ilgili, Genel Kurulun onayına sunulabilir, sunulmayabilir ancak Özgür Bey'in ifade etmiş olduğu bu konuyu kapatıyorsak, yeni bir tartışma açıp da Anayasa tartışmasını gündeme getiriyorlarsa buna saygı duyuyoruz, Anayasa tartışmasını da yaparız. Bizim kanaatimiz odur ki asla Anayasa'ya aykırı olan bir durum yoktur. Anayasa Mahkemesi benzer konularda daha önce kararlar vermiştir; buna ilişkin hiçbir itirazımız, hiçbir endişemiz yoktur fakat Özgür Bey'in, CHP'nin bu konuda bir tartışma talebi varsa bunu saygıyla karşılıyoruz, bunu da tartışalım istiyoruz ama takdir sizin Sayın Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, rica edeceğim, bir cümle...

BAŞKAN - Sayın Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - İkinci kısım ile ilgili söyleyecek bir şeyim yok, yalnız ilk cümle şu zan altında bırakıyor: Usul tartışmasının, Özgür Özel tarafından iddia edildiği gibi, oya sunulmasının zorunlu olduğu. Ben zorunlusunuz demedim.

BAŞKAN - Doğru, doğru.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Orada şunu söyledim: Takdir sizindir, takdirinizi oylama yönünde kullanırsanız bu daha demokratik olur, daha uygun olur dedim. Kayda geçirmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Çok teşekkür ederim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Beştaş.

38.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Genel Kurulda görüşülmemesini ve Adalet Komisyonuna iadesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Anayasa'ya aykırılık önerisini biz de ifade etmek istiyoruz. Komisyon aşamasında da önergemiz verildi, Komisyon üyelerimiz tarafından ifade edildi fakat maalesef reddedildi. Ancak bu, Genel Kurulda ileri sürmemize engel bir durum teşkil etmiyor. Zira Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir kanunun, bir teklifin görüşülmesinin ön koşulu Anayasa'ya uygun olmasıdır. Bu yönüyle, Anayasa 135 kapsamında ve yine diğer maddelere; Anayasa 2, 9, 10, 11, 67 ve 135 ile AIHS'in 6'ncı maddesine göre, bu teklifin Genel Kurulda görüşülmemesini ve Komisyona iadesini talep ediyoruz.

39.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırılığı tartışılmadan görüşmelere devam edilmesi nedeniyle usul tartışması açılmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkanım, yani doğru ifade edememe durumuna karşılık söyleyeyim.

BAŞKAN - Estağfurullah.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Eğer Müsavat Dervişoğlu'nu, Sayın Grup Başkan Vekilini davet edecekseniz, bu Anayasa'ya aykırılığı tartışmamış olursunuz. Bu durum hakkında usul tartışması açıyoruz yani Anayasa'ya aykırılık iddialarının usul tartışmasıyla...

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- Anayasa'ya aykırılığı tartışılmadan 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam edilmesinin uygun olup olmadığı hakkında

BAŞKAN - Usul tartışması açıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Teşekkür ediyoruz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Lehte.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Aleyhte.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Aleyhte.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Baştan söyleseydi güzel güzel açacaktık Başkanım.

BAŞKAN - Olsun. Demokratik bir işleyiş uyguluyoruz şu anda.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Lehte, lehte.

BAŞKAN - Ramazan Bey, siz?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Lehte.

BAŞKAN – Sayın Kubat lehte.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Lehte.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Aleyhte Zeynel Emre.

BAŞKAN - Zeynel Emre aleyhte.

Sayın Beştaş?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt)- Aleyhte.

Bizim gruptan Abdullah Koç konuşacak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, söz isteyenlerin sırasına bakmanız lazım. Ben önce istedim lehte. Tutanağa bakmak lazım. Kim önce istemişse o konuşsun.

AHMET AYDIN (Adıyaman) - Lehte mi istedin, aleyhte mi istedin, söyle.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, size saygım sonsuz, sizi gerçekten de hem sayıyorum hem seviyorum ama ben önce istedim. Burada arkadaşlarımız sırasına göre baksınlar.

BAŞKAN - Tanal, seni ihmal etmemiz mümkün değil, görmedik arkadaş ya.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama tutanaklar var Sayın Başkanım, gerçekten.

BAŞKAN – Şuradan bakınca gördüklerimiz...

Önce, lehte Ramazan Bey konuşacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum.

Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla ilgili söz aldım. Öncelikle şunu söylemek isterim: Grup önerimiz, İç Tüzük 19'a göre, Danışma Kurulundan geçmedi ve burada Genel Kurulun oylarına sunuldu, Genel Kurul da bizim grup önerimizi kabul etti. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu bu kanunu gündemin 1'inci sırasına aldı. Meclis Başkan Vekili, “kırmızı bülten” diye tabir ettiğimiz gündeme göre Meclisi yönetmekle görevli. Dolayısıyla bu, gündeme girmiştir.

Ayrıca, İç Tüzük'ün Anayasa'ya uygunluğun incelenmesi başlıklı 38'inci maddesi şöyle: “Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.” Bu tartışmaların tamamı toplantıda, Komisyon

dile getirildi. Muhalefet partilerine de bu konuda gerçekten teşekkür ediyoruz. Anayasa'ya aykırılık itirazları ciddi manada karşılık buldu, oylamaya geçildi ve reddedildi. Diğer taraftan, kanun sevk edilirken de Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı kanunun Anayasa'ya aykırı olup olmadığını da tetkik eder, iki.

Üç: Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna geldi. Genel Kurulda da... İç Tüzük'ün 84'üncü maddesinde: "Bir kanun teklifinin Genel Kuruldaki görüşülmesi sırasında teklifin belli bir maddesinin Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle reddini isteyen önergeler, diğer önergelerden önce oylanır." deniyor. Dolayısıyla şu an, Türkiye Büyük Millet Meclisinde kanun görüşmelerinde Anayasa'ya aykırılık önergeleri verilir ve ivedilikle gündeme alınır. Burada da Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun takdirine başvurulacak. Demin de defaatle ifade ettiğim gibi, Anayasa'ya aykırılık iddiaları mücerrettir, soyuttur. Bu iddianın karşılığında da başka bir iddia, "Anayasa'ya uygun." iddiası yer alır. Peki, bu iddiaların hangisi objektiftir, nesneldir? Buna Anayasa yargısı karar verecek. Anayasa Mahkemesinin kuruluş gayesi de budur; kanunların kazai murakabesinin Anayasa Mahkemesinde yapılması için kurulmuştur.(AK PARTİ sıralarından alkışlar) Anayasa Mahkemesi, kendisine, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kanunların Anayasa'ya aykırılığını götürebilecek sayıdaki çoğunluk veyahut da mahkemede somut norm denetimi yoluyla Anayasa Mahkemesinin önüne gelen kanuna aykırılık iddialarını inceler ve karara bağlar. Anayasa Mahkemesinin kararları da hepimizi bağlar.

Diğer taraftan, Anayasa Mahkemesi bir meslek örgütüyle ilgili Anayasanın 135'inci maddesi anlamında "Kamu kurumu niteliğindeki meslek üst kuruluşları olup Anayasa'da meslek üst kuruluşlarının birden fazla olamayacağı yönünde getirilmiş anayasal bir sınırlama bulunmamaktadır." demiştir. Dolayısıyla buradan da çoklu olma anlamındaki yapıya cevaz vermiştir, uygun görmüştür.

Genel Kurulun takdirlerine, Meclis Başkan Vekilimizin tavrını doğru bulduğumu ifade ediyor, tekrar hepimizi saygıyla selamlıyorum.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Abdullah Koç, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, şimdi biz Komisyon sürecinde de dile getirdik. Bu kanun teklifi, 1 tane Anayasa maddesine aykırı değil sadece, 5 tane Anayasa hükmüne aykırı; aynı zamanda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne de çok net bir şekilde aykırı. Peki, bu aykırılık nedir? Bir tanesi demokratiklik ilkesine aykırıdır, Anayasa madde 2. İkincisi, 9'uncu maddeye aykırıdır; yargının tarafsızlığı ve bağımsızlık ilkesine aykırıdır çünkü yargıyı bölüyorsunuz burada, yargının en önemli makamı olan savunma makamını bölüyorsunuz. Bir diğer Anayasa'ya aykırılık ise Anayasa'nın 10'uncu maddesine, eşitlik ilkesine aykırılıktır. Bakın, eşitlik ilkesine niye bu kadar net bir şekilde aykırılık teşkil ediyor? Değerli arkadaşlar, burada 5 bin kişiye 1 delege hakkı tanıyorsunuz. 38 kişiye, 38 avukata ise 4 delege hakkı tanıyorsunuz. Burada da yine eşitlik ilkesine aykırılık söz konusu. Bakın "Kanunlar Anayasa'ya aykırı olamaz." diyor Anayasa'nın 11'inci maddesi. Çok net bir şekilde aykırılık söz konusu, mevcut olan bu kanun teklifi Anayasa'ya çok açık şekilde aykırılık teşkil etmektedir. Bakın, Anayasa'nın 67'nci maddesi "oyda eşitlik" ilkesini dile getiriyor; eşitlik ilkesi "Herkes seçme ve seçilme hakkına sahiptir." Siz 5 bin kişiye, 5 bin avukata sadece 1 delege hakkı tanıyorsunuz ama başka bir baroda 38 kişiye de 4 delege hakkı tanıyorsunuz. Bu da seçme ve seçilme hakkına çok ciddi bir şekilde aykırılık teşkil etmektedir ve bu, Anayasa'nın çok net bir şekilde çiğnenmesi anlamını taşımaktadır.

Bakın, Anayasa'nın 135'inci maddesi yargının ve avukatlık mesleğinin bir kamu hizmeti olduğunu belirtiyor. Bakın, burada Anayasa'nın teklik ilkesi söz konusu. Eğer meslek kuruluşu olarak diğer meslek kuruluşlarına benzetmek istiyorsanız bu da mümkün değil çünkü Anayasa'nın 61'inci maddesi sendikal hakkı düzenliyor, Anayasa'nın diğer hükümlerinde ise başka şekillerde farklı dernekleri kurma hakkını tanımaktadır. Dolayısıyla avukatlık mesleğinin, baronun, diğer meslek kuruluşlarından farklı olduğu net bir şekilde yine Anayasa'nın teklik ilkesiyle ortadadır. Peki, siz ne yapmaya çalışıyorsunuz? Siz şunu yapmaya çalışıyorsunuz: Diyorsunuz ki biz bu kanuni düzenlemeyi yapalım, Anayasa'ya aykırı olsun, 5 tane Anayasa hükmünü çiğnesin ama Anayasa Mahkemesine tevdi edilsin, Anayasa Mahkemesi buna karar versin. Dolayısıyla biz bunu kesinlikle net bir şekilde dile getiriyoruz. Bu kanun teklifinin derhâl Anayasa Komisyonuna tevdi edilmesi gerekiyor, çok açık bir şekilde birden fazla Anayasa hükmünün ihlal edildiği ortadadır.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Doğan Kubat, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; Başkanlığın görüşmelerin yapılmasında Anayasa ve İç Tüzük bakımından hukuka herhangi bir aykırılık olmadığı şeklindeki tutumu lehindeki görüşlerimi ifade etmek üzere söz aldım. Tekrar bu vesileyle yüce heyetinizi saygılarımla selamlarım.

Değerli arkadaşlarım, bir kanun teklifinin kanunlaşıncaya kadarki süreçte üç aşamada Anayasa'ya uygunluk, daha geniş bir ifadeyle hukuka uygunluk denetimi yapılmaktadır. Bir kanun teklifi Meclis Başkanlığına verildiği zaman Meclis Başkanlığı resen İç Tüzük'ün 67'nci maddesi çerçevesinde bir değerlendirme yapar ve burada Anayasa'ya bir aykırılık görürse bunu teklif sahibine iade eder, düzeltmesi için.

Keza, komisyon aşamasında -ikinci safha- her komisyon, kendisine havale edilen işlerle ilgili, her şeyden önce bu teklif metninin Anayasa'nın metnine, lafzına ve ruhuna aykırı olup olmadığı yönlerinden bir inceleme yapar. Komisyon, bu önermeleri, Anayasa'ya aykırılık önermelerini geniş biçimde tartışmış ve Komisyon Raporu'nun 13'üncü sayfasında yer aldığı üzere “Teklifin Anayasa'ya aykırılık teşkil etmediği” neticesine ulaşarak bir karar vermiştir. Yani bu yönden Komisyon aşamasında da incelemeler yapılmıştır.

Şimdi, geldik Genel Kurul aşamasına: Burada Anayasa'ya aykırılık iddiaları ileri sürülebilir mi? Elbette ki sürülebilir ama bunun İç Tüzük'e uygun biçimde ileri sürülmesi lazım. Özgür Başkan, teklifin tümünün Komisyona iadesine ilişkin bir Anayasa'ya aykırılık iddiasında bulundu. Şimdi, İç Tüzük'ün 87'nci ve 84'üncü maddeleri, değişiklik önergelerinin, Anayasa'ya aykırılık önergelerinin ne şekilde verileceğini düzenlemiş. 87'nci madde “Kanunlarda ve İç Tüzük'te aksine bir hüküm yoksa, kanun teklifinde bir maddenin reddi, tümünün veya bir maddenin komisyona iadesi istenebilir. Anayasa'ya aykırılık önermeleri de verilebilir.” diyor. Şimdi, bir Anayasa'ya aykırılık önergesi verildiği zaman, 84'üncü maddeye göre de öncelikle işlem görecektir. 88'inci maddeye göre, bir teklifin tümünün komisyona iadesini isteme yetkisi, eskiden hükümte de vardı, değişiklikten sonra sadece komisyona aittir yani bizim parti gruplarının, milletvekillerinin bir kanun teklifinin tümünün komisyona iadesine ilişkin bir talep yetkisi yoktur. Ama tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra Genel Kurul, burada, komisyonda yaptığı gibi bir Anayasa'ya aykırılık değerlendirmesini yapacak ve maddelere geçilmesini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) - ...belki bu sebeple reddecektir. Dolayısıyla Başkanlık makamının görüşmelerde Anayasa'ya ve İç Tüzük'e aykırılık olmadığı yönündeki tutumunun lehinde olduğumu ifade ediyor, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Kubat ismimi de zikrederek bir görüş addetti. Onu ifade etmek isterim.

BAŞKAN – Buyurunuz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat'ın usul görüşmeleri sırasında lehte yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, esasen, aslında Sayın Kubat'a bu süreçte kaliteli yasamadan ne kadar uzaklaştırıp ne kadar sakat bir işlem yaptığımıza etkin kanıtlar sürer misiniz deseydik, bunları sürerdi çünkü kendisi İç Tüzük'ü gayet iyi biliyor ve çok net bir durumla karşı karşıyayız. Bize diyor ki Türkçesi “Anayasa'ya aykırılığı iddia edebilirsin, bunun yeri maddelerdir, hangi maddeyi aykırı görüyorsan söylersin, orada görüşülür.” Doğru mu? Doğru. Peki, Anayasa'ya aykırılık önergesi verdiğimde maddelerde, bu önerge öncelikle işleme alınacak, doğru mu? Doğru. Ama bu tasarının tamamı, kanunun iktidar partisi tarafından temel kanun maddesi istismar edilmeseydi doğrudu. Şimdi, bana gösterdiği yol ne sonuç doğuracak, onu söyleyeyim: Benim, bir an için Doğan Kubat'ın dediğini yaptığımı kabul edelim. Burada Anayasa'ya aykırılığı iddia edilen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...maddelere geçtik, maddelerde de Anayasa'ya aykırılık önergesi verdim. Hangi madde? Çoklu baro maddesi. Çoklu baroyla ilgili konuşmak istiyorum, Anayasa'ya aykırılık önergesini veriyorum. Normalde, bir kanunda 7 önerge hakkı ve tüm grupların önerge hakkı saklıyken şimdi, o önerge hakkı -temel kanun yaptığınız için- 2'yle, grupların birer önerge hakkı sınırlı. Diyor ki bana: “Anayasa'ya aykırılık önergesi ver, o madde üzerinde verdiğin önerge düşsün.” Doğru mu? Var mı bunun aksini iddia edecek? Şimdi, siz bunu temel kanun yapınca şöyle bir şey yapıyorsunuz: Size şu şansı bırakıyor, ya Anayasa'ya aykırılık iddia edeceksin ya önerge üzerinde konuşacaksın; ikisini bir yapamazsın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, çok hayati konularda grubumuzun o madde üzerinde söz hakkı sadece önergeyle mümkün. Maddeyi görüştürmüyorlar temel kanun olduğu için. Önergeyi verince Nasrettin Hoca'nın “Kedi buradaysa ciğer nerede?”... Anayasa'ya aykırıysa madde doğru, madde yanlışsa Anayasa'ya aykırı değil; seç beğen, bunu konuş. Şimdi, anlaştık mı arkadaşlar?

Çok sağ olsun, grup yöneticileri tebessümle, gülerek birbirlerine bakıyorlar. Durumumuz bu. O yüzden, yapılan iş kaliteli yasamaya imkân vermiyor, yapılan iş istismarcı bir İç Tüzük yorumu. Ya Anayasa'ya aykırılığı burada değerlendireceksiniz ya da bize öyle “Kedi buradaysa ciğer nerede?” deyip “Ya Anayasa'ya aykırılığı iddia et ya maddeyi eleştir; ikisini birden yapamazsın.” dediniz mi Parlamente'ye büyük bir yanlış yaptırınız.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- Anayasa'ya aykırılığı tartışılmadan 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam edilmesinin uygun olup olmadığı hakkında (Devam)

BAŞKAN – Sayın Zeynel Emre, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, ben bu Parlamentonun bir üyesi olarak, buraya kadar seçilmiş gelmiş milletvekillerine Anayasa'mızın A'sını, B'sini, C'sini anlatmaktan hicap duyuyorum. Ben şimdi size söyleyeceğim, sizden ricam, siz de benim okuduğum Anayasa maddelerine söylediğim çerçevede, yaptığım açıklama çerçevesinde bir göz gezdirin. Anayasa madde 81; yemin: Tüm milletvekilleri bu kürsüden Anayasa'ya bağlı kalacağımıza namusumuz ve şerefimiz üzerine yemin ettik. Anayasa madde 2: Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devletidir. Anayasa madde 11; Anayasa'nın bağlayıcılığı: Yasama organı, yargı organı, idari makamlar, herkes için bağlayıcıdır, mecburuz uymaya. Anayasa madde 67; temsilde adalet: 300 avukata 1 delege düşerken 5 bin, 3 bin avukata 1 delege düşen bir düzenlemeye geçiyoruz. Ve İstanbul'daki bir avukatın delege olma oranı ile Ağrı'daki bir avukatın delege olma oranı arasında ciddi bir adaletsizlik ortaya çıkıyor, net 67'ye aykırı. Anayasa madde 135, ne diyor? Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ilişkin düzenleme.

Değerli milletvekilleri, Anayasa Mahkemesi, kendi önüne giden Anayasa'ya aykırılıkla ilgili düzenlemelerde görüş belirtiyor; tek tek her olaya özgün karar vermesine gerek yok, bir olaya ilişkin verdiği karar, bütün diğer emsaller için örnek teşkil eder. Dolayısıyla bu konuştuğumuz yasaya şamil olabilecek, 2018 yılında Anayasa Mahkemesinin verdiği bir karar var. Ne diyor orada? Hem de kimin için vermiş bu kararı? Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliğine ilişkin verdiği karar; diyor ki: “Senin yasama organı olarak şunu bilmen lazım: Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıyla ilgili mali ve idari denetim yapabilirsin ama onların özerkliğine son verecek şekilde bir düzenleme yapamazsın.” Burada, baroların özerkliği ortadan kalkıyor. Barolar kendi içerisinde, Barolar Birliği bu kararı vermiş değil. Bölünme kararını onlar vermiş değil. Yasama bunu yapamaz dolayısıyla buradaki düzenlemenin bir an evvel Komisyona iade edilmesi “Anayasa Komisyonunda görüşülsün.” itirazımızın da göz önünde bulundurularak iadesi gerekir.

Bir konunun daha altını çizmek istiyorum, Sayın Doğan Kubat belirtti ama bakın: Buraya gelen kanunlar için önce Kanunlar ve Kararlar Başkanlığından inceleme raporu gelir. Anayasa inceleme raporu nerede? Bu inceleme raporunda harf hatalarına ilişkin yazı var. Nerede Anayasa inceleme raporu? Ya Türkiye Cumhuriyeti'nin Meclisi, bu yüce Meclis kimsenin babasının çiftliği değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEYNEL EMRE (Devamla) - Bir cümle söyleyeceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

ZEYNEL EMRE (Devamla) - Bu Anayasa'ya göre görev yapmak zorundasınız, “Ben uymuyorum.” diyemezsiniz, Anayasa Mahkemesine topu atamazsınız. Yemin ettiyseniz ona sadık kalacaksınız. Bu teklif, çok açıkça Anayasa'ya aykırıdır, burada görüşülemez.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, teklifin Anayasa’ya aykırılığı itirazlarına ilişkin Başkanlığımızın görüşünü kısaca açıklamak istiyorum.

Bilindiği üzere, İç Tüzük’ün 38’inci maddesine göre “Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.” Komisyon, Anayasa’ya aykırı gördüğü teklifin maddelerine geçmeden reddetmek zorundadır. Adalet Komisyonu teklifi Anayasa’ya aykırı görmeyerek raporunu Başkanlığımıza intikal ettirmiş ve teklif gündemimizdeki yerini almıştır. Genel Kurulda, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler sırasında Anayasa’ya aykırılık iddialarının dile getirilmesi mümkündür. Genel Kurulun, bu görüşmelerden sonra Anayasa’ya aykırılık iddialarını ciddi görerek maddelere geçilmesini reddetme yetkisi bulunmaktadır. Yine, İç Tüzük’ün 84’üncü maddesine göre, teklifin belli bir maddesinin Genel Kurulda görüşülmesi sırasında Anayasa’ya aykırı olduğu gerekçesiyle reddini isteyen önergeler diğer önergelerden önce oylanır.

Görüldüğü gibi, teklifin Anayasa’ya aykırı görülmesi hâlinde, gerek komisyonda gerekse Genel Kurulda reddedilmesine olanak tanıyan çok sayıda kural bulunmaktadır.

Bu nedenlerle, teklifin görüşmelerine başlamadan önce Anayasa’ya aykırılık iddialarını görüşmenin İç Tüzük’e uygun olmadığını düşünmekteyim.

Açıkladığım gerekçelerle, teklifin görüşmelerine başlama tutumumda değişiklik bulunmamaktadır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkanım, müsaadenizle...

BAŞKAN – Buyurun Özgür Bey.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, İç Tüzük’ün 63’üncü maddesine göre usul görüşmesinin sonucuyla ilgili Genel Kurulun görüşüne başvurulmasını istirham ettiğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, Anayasa’ya aykırılık iddia ettik, üzerinde gruplar görüşlerini söylediler. Sayın Adalet ve Kalkınma Partisi sözcülerinin Anayasa’ya aykırılık iddialarının ilgili maddelerde yapılmasıyla ilgili duruma da temel kanun ve oradaki İç Tüzüksel yetersizlik üzerinden bir izahatta bulundum. Buna da herhâlde bir itiraz yok ki kimse söz alıp söylemedi.

BAŞKAN – Tamam.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Siz de takdir edersiniz ki Anayasa’ya aykırılıkta da bir kısıtlama, daha doğrusu İç Tüzüksel bir eksiklik var. Bu durumda, siz Anayasa’ya aykırılık tartışmasını gerekli görmeyip biraz önce sayın hatibimizin de bahsettiği gibi yetersiz bir raporu Anayasa’ya uygunluğa işaret olarak değerlendirirseniz, bu kişisel değerlendirmenize saygı duyarız ancak bu kadar ciddi bir iddianın Anayasa’nın 63’üncü maddesi gereğince yapılan usul tartışmasında, size verilen bir yetki doğrultusunda Genel Kurulun oyuna sunabilirsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Eğer Genel Kurulun oyuna sunarsanız, bu konuda daha doğru bir iş yapılmış olur.

BAŞKAN – Peki. Bunu daha önce söylediniz Özgür Bey.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama biraz önceki usul tartışması daha şekli bir şeydi yani diyorduk ki “Havale yönünden...” Orada, siz resen karar verdiniz ama size İç Tüzük yetki veriyor. Şöyle düşünelim: Bu yetkiyi belli bir oran, orantı içinde kullanacaksınız değil mi? Demin gerekli görmediniz, eyvallah ama şimdi, Anayasa’ya aykırılık gibi bir iddiada bu yetki kullanılmayacaksa nerede kullanılacak Sayın Başkan? Sizden istirhamım Genel Kurulun bu konuda görüşüne başvurmanız üzerinedir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 222) (Devam)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde söz isteyen, İYİ PARTİ Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurun Sayın Dervişoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce, siyasi parti gruplarımızın Grup Başkan Vekilleri tarafından Anayasa’ya aykırılık, İç Tüzük’e aykırılık noktasında yapılan tartışmaya dâhil olmamamın sebebi, konuşmamın içerisinde zaten onlardan bahsedecek olmamdı. Aslında hoş bir tartışmaydı, ziyadesiyle aydınlandık, siyasi partilerimizin kıymetli Grup Başkan Vekillerine ve sözcülerine huzurunuzda teşekkür ediyorum. Sizleri ve gazi Meclisi saygıyla selamlıyor, içinden geçmekte olduğumuz bu zor günlerde her birinize ayrı ayrı sağlık ve sıhhat temennilerimi iletiyorum.

Bugün, huzurunuzda Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne ilişkin İYİ PARTİ’nin görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunmaktayım. Bizleri seçip iradesine vekil tayin eden bu millet, hepimizi kendileri için en iyiyi aramaya ve bulmaya sorumlu kılmıştır ama bu Gazi Meclis, toplumun en iyi hâlini aramanın yolu olan yasama faaliyetlerini, dayatmacı bir sistemin baskısı altında yerine getirmekle karşı karşıya bırakıyor.

Bugün, millî iradenin tecelligâhı Gazi Meclisimizin “Milletimiz için daha iyiyi nasıl oluştururuz?” anlayışından giderek uzaklaştığı bir dönem içerisindeyiz. Memleketimiz bugün, milleti için değil, daima kendi için iyiyi ve ideali var eden bir yönetme anlayışıyla idare edilmektedir. İdareyi ve iradeyi tek bir kişinin aklına, tercihlerine, ideallerine, istek ve arzularına emanet etmeyi “millî irade” olarak kabul eden bir siyasal anlayışla karşı karşıyayız.

Demokrasi ve hukuk mücadelemiz gün geçtikçe daha da derinleşiyor ve toplumsal olarak genişliyor. Çatışmacı üslubun egemen olduğu kanun yapım süreçlerinde, yasama faaliyetlerini tek başına yapabilecek çoğunluğa sahip olan partiler diğer siyasi partileri dışlayarak, tahkir ederek, onları yok sayarak kendi görüşlerini dayatırlar. Bu kanun teklifi sürecinde, Komisyon görüşmelerinde uzlaşma çabalarına yer verilmediği gibi siyasal sorumluluk duygusu da tamamen yok sayılmıştır.

Bu doğrultuda sözlerime, Türkiye'nin birbirinden farklı illerinden Gazi Meclisimize Komisyon görüşmelerine katılmak için gelen ve yargı erkinin kurucu unsuru olarak faaliyet gösteren baro başkanlarının serzenişinin içinde bulunduğumuz süreçte büyük önem taşıdığını belirterek devam etmek istiyorum. Çoğulcu demokrasi anlayışının bir tezahürü olarak, baro başkanlarının Gazi Meclise kabul edilmesi, görüşlerinin alınması ve ülkemiz için telafisi zor sonuçlara yol açacak bu kanun teklifinde paydaşların dinlenmesi büyük önem arz etmekteydi. İktidar partisinin bu zaruri adımı atmaması, Türk demokrasi tarihinde bir kara leke olarak yerini alacaktır.

Öyle ki birbirinden farklı dünya görüşüne sahip 79 baro başkanı bu kanun teklifine karşı çıkıyor. Türkiye Büyük Millet Meclisinde de çok sayıda hukukçu milletvekili arkadaşımız var. 79 baronun başkanı bu kanun teklifine karşı çıkıyor, iktidar grubundaki hukukçular destekliyorsa şöyle bir soru akıllara gelebilir: Ayrı hukuk fakültelerinde mi okudunuz?

Öyle ki yalnızca bir kişinin ihtiyaçlarına cevap veren bu değişiklik, milletin ihtiyacına cevap vermemektedir; avukatların ihtiyaçlarına cevap vermiyor, yargıya olan güven zaten yüzde 20'lere kadar düşmüş buna da bir faydası yok. İşte, tek adam rejimi dediğimiz mesele tam da burada kendini gösteriyor.

Saygıdeğer milletvekilleri, baroları diğer meslek örgütleriyle karıştırmak çok büyük bir hata olur. Baro, Anayasa'yla güvence altına alınmış olan bağımsız yargının ayrılmaz bir parçası olan savunmayı temsil eder. Yargının savunma ayağını siyasetin tasallutuna terk edecek bu teklif, Anayasa'nın 2, 11, 36, 123 ve 135'inci maddelerine alenen aykırıdır.

İdare, kuruluş ve görevleri itibarıyla bir bütünlük arz eder. Barolar 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun "Barolar" başlıklı 76'ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca kamu kurumu niteliğinde ve tüzel kişiliği olan meslek kuruluşlarıdır. Yargı erkinin kurucu unsurlarından olan baroların, kamu kurumu niteliğinde olması onları idarenin bir parçası hâline getirir. Baro ve yargı ayrılmaz bir bütündür. Nasıl Yargıtayın alternatifi olmazsa, Danıştayın alternatifi yoksa, Anayasa Mahkemesinin alternatifi bulunmuyorsa baroların da alternatifi olamaz. Çoğunlukçu siyasi iradenin vesayetiyle adaleti tecelli ettirmek imkânsızdır. Baroların hürriyeti milletin hürriyetidir; milletin hürriyeti de devletin hürriyetidir. Barolar gibi adil yargılama hakkının güvencesi olan bir kurumun hürriyetini elinden almak, onu bölmeye ve parçalamaya kalkışmak, tasfiye etmek esasen yargıda yaşanan bir beka sorununu ifade eder.

Hukukun üstünlüğünü meşrulaştırmış, bununla yetinmeyip uygulamış her devlet hürriyetini ebediyen koruyacaktır. Bu kapsamda, idarenin herhangi bir organını yahut bir kamu kurumunu bölmeye çalışmak devlet geleneklerimizle bağdaşmamaktadır. Önümüzde bulunan kanun teklifinin Anayasa'nın 123'üncü maddesine aykırı olarak öngördüğü çoklu baro uygulaması, baroların şu anki kamu tüzel kişiliği niteliğine zarar verir, devlet kurumunun bütünlüğüyle bağdaşmaz.

"Tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet." sloganını diline pelesenk etmiş iktidar partisi çoklu baro kanun teklifini Meclis gündemine ilk kez getirmiş olabilir ancak biz biliyoruz ki bu teklif Türk siyasetinin gündemine ilk defa gelmemektedir. İktidarın, Fetullahçı terör örgütünün de savunmuş olduğu çoklu baro sistemini Meclis gündemine taşıması, gerek niyetleri ve gerekse samimiyetleri hususunda, nezdimizde büyük şüpheler uyandırmaktadır.

Ergenekon ve Balyoz gibi kumpas davalarıyla birlikte, Türkiye'de çok sayıda sarsıcı yargısal süreçler yaşanmıştır. Bu kumpas davalarının ve yargı süreçlerinin organizatörü FETÖ'ydü. Yargının

FETÖ'ye teslim edildiği 2010 Anayasa değişikliğinden sonra, Fethullahçı terör örgütü gözünü yargı sisteminde ele geçiremediği son kale olan barolara dikmişti. Bugün yüce Meclisin huzuruna getirdiğiniz teklif, Fetullahçı terör örgütünün isteyip de gerçekleştiremediği paralel baro sistemidir. Biz, paralel devlete de paralel baroya da İYİ PARTİ olarak sonuna kadar karşıyız. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Paralel devletin bedelini bütün bir millet olarak ödedik. Paralel baronun da bedelini bu millete ödetmeye kalkışmayın ve bu çoklu baro macerasından yol yakinken geriye dönün.

Değerli milletvekilleri, demokrasilerde yargının siyasallaşması ve yasama erkinin güç kaybetmesi, kuvvetler ayrılığı ilkesini tahrip eder. Gelişmiş devlet modellerinin tümü, kuvvetlerin gücünü paylaştırmayı ve bu yolla denge ve denetim mekanizmasını sağlamayı hedefler. Gücün dağılımı, tek bir kuvvetin tahakkümünün ortaya çıkışının engellenmesi, kuvvetlerin denkliliği bakımından önemlidir. Bugün tecrübe ettiğimiz siyasal sistemde tek bir kuvvetin devlet idaresini ele aldığı ortadadır. Yasamanın, yürütmenin ve hatta yargı kanadını oluşturan mekanizmaların dahi bu sistem içinde bağımsız ve tarafsız kalmaları mümkün değildir.

On sekiz yıldır ülkemizde yargı sistemimiz sistemli olarak tahrip edilmiş; yürütme erki, yasama ve yargıyı tahakkümü altına almıştır. Bu kanun teklifiyle, 2 bin avukatın bir araya gelmesiyle oluşacak müstakil baro belirli bir siyasal kampa dâhil olacak ya da belirli ideolojik saiklerle hareket edecektir. Hâlihazırda, siyasi vesayet altında karar verdiği düşünülen birtakım hâkim ve savcılar, bağımsız yargı kurumunu temelinden sarsacaklardır.

Bu değişiklikle birlikte, siyasallaşmış ve kamplaşmış yargı kurumu içinde bağımsız kalmayı başara bilmiş barolar da aynı çukurun içine sürüklenmektedir. Müstakil ve siyasallaşmış baroların mevcudiyeti Anayasa'mızın 36'ncı maddesinde güvence altına alınmış adil yargılanma hakkı nezdinde de büyük bir ihlal oluşturmaktadır. Siyasilerin müdahil olduğu, bir telefonla hukuka aykırı tutuklamaların ya da serbest bırakılmaların yapıldığı, hukuka aykırı tahliyelerin yaşandığı, sokaktaki vatandaşın artık yargı erkine güven duymadığı, adaletin sembolü olan heykelin göz bağının çözüldüğü ve terazinin sürekli olarak iktidar yandaşlarından yana ağır bastığı Türk adalet sisteminde siyasallaşmış barolar hâkimlerin karar alma mekanizmalarını da etkileyecek, hakkaniyete uygun hüküm vermelerine engel olacaktır. Coğrafi teminata sahip olmayan hâkimler, iktidarın istekleri doğrultusunda karar alan Hâkimler Savcılar Kurulunun başları üzerinde sallanan kılıcının gölgesinde vatandaşın adil yargılanma taleplerine cevap veremeyecek duruma gelecektir. HSK üyelerinin 12 Eylül 2010 referandumuyla değişen yapısı, çalışma, usul ve esasları kuvvetler ayrılığını dışlayıp erkleri bağımlılığa mecbur etmişti. Yürütme organına geniş bir yetki alanı tanıyan referandumla HSK'nin bağımsızlığı ve tarafsızlığı yürütmenin kontrolüne geçmişti. Bu kanun teklifiyle birlikte, baroları aynı kadere mahkûm edeceksiniz.

Değerli milletvekilleri, baroların bölünmesine ilişkin kanunun bir diğer sakıncalı noktası ise kamusal faaliyetlerle olan disiplin işlemleri ve Ceza Muhakemeleri Kanunu uygulamaları gibi hususlarda meydana gelecek siyasallaşma ve yozlaşmadır. Avukatlara uygulanacak disiplin işlemlerinin avukatın mensubu olduğu siyasallaşmış müstakil baro tarafından yapılması, mesleğin doğasına ve disiplin işleminin ulaşmak istediği amaca kökünden aykırıdır. Hizipleşmenin ve siyasallaşmanın tavan yaptığı, ait olunan parti barosu tarafından sırtının sıvazlandığı bir ortamda, avukatlar, bir kamu görevi niteliği arz eden kutsal mesleklerini ifa edemez duruma geleceklerdir.

Birden fazla baronun mevcudiyeti hâlinde, barolar arasında disiplin işlemlerinin tatbiki bağlamında farklı uygulamalar geliştirme ihtimalinin de öñü açılmış olacaktır. Bunlardan biri, avukatların disiplin işlemlerinin Adalet Bakanlığı tarafından yerine getirilmesi düşüncesidir. İYİ PARTİ olarak bu düşünceye de kökünden karşıyız. Disiplin işlemlerinin tatbiki bakımından sert-yumuşak baro ayrımı oluşması ihtimalini nasıl bertaraf edeceksiniz? Meslek ilke, kural ve faaliyetlerinin kanuna uygun teşekkül etmesinde yeknesak bir uygulamayı ne şekilde sağlayabileceksiniz? Sizi bugünden uyarıyoruz, yargı erkinin içine düştüğü böylesine kaotik bir atmosferin kazananı yahut kaybedeni olmayacak, bu korkunç sonuçla yüzleşecek olan yine büyük Türk milleti olacaktır.

Yargının savunma ayağının teslim alınmasını amaçlayan bu değişiklik şayet gerçekleşirse bir baroya kayıtlı 40 avukat varsa 4 delegeyle temsil edilecek, 4 bin avukat varsa da yine 4 delegeyle temsil edilmeye mahkûm bırakılacaktır. Bunun demokrasi ya da temsilde adaletle bağdaşır herhangi bir yanı yoktur. Örneğin, Türkiye’de avukatların yüzde 36’sı İstanbul Barosuna kayıtlıyken İstanbul Barosunun delegeyle temsil oranı yüzde 28’dir. Hâlihazırda İstanbul Barosunun delege temsili avukat oranının altındayken siz diyorsunuz ki: “Bu sayıyı biraz daha aşağıya çekelim.”

Burada bir ayrıntıya değinmek istiyorum. Ben, bütün baro başkanlarıyla aynı görüşte değilim; Ankara Barosu Başkanının yaptığı açıklamaya zaman zaman katılmam, İzmir Barosu Başkanının yaptığı açıklamaya da zaman zaman katılmadığım olmuştur, İstanbul Barosu Başkanının da görüş ve düşüncelerini paylaşmak zorunda değilim ama biz birbirimize tahammül etmek mecburiyetindeyiz. Siz, işinize gelmeyen beyanlarda bulunan adamlara farklı baro açma imkânı tanıyorsunuz. Ben, örneğin, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın görüşlerine katılmıyorum ayrı bir vatandaşlık mı tesis edeceğiz? (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Bu demokrasiye aykırı tutumu ortadan kaldırmak için elbirliğiyle hareket etmek mecburiyetindeyiz. Biz İYİ PARTİ olarak baro seçimlerine giren listelerin, baro yönetiminde nispi olarak temsil edilmesi gerektiğini savunuyoruz. Eğer niyetiniz barodaki siyasallaşmanın önüne geçmekse bu, en doğru yoldur ancak sizin yapmak istediğiniz alenen temsilde adalet değil, baroların Hükûmete teslimiyetidir; buna da izin vermemiz mümkün değildir. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Baronun siyasallaşmasından dem vurup, baronun siyasallaşmasını kanuni hâlde getirmek çok da büyük bir çelişkidir. Baskıyı kurumsallaştırmak isteyenler, baskı araçlarını çözüm olarak dayatırlar. Ancak ne yaptığınıza dikkat edin; burada baskı altına alma gayreti içinde olduğunuz yargıdır, yargı. Eğer yargıyı, tahakküm altına alırsanız hâkim, hâkim olmaktan çıkar; savcı, savcı olmaktan çıkar ve tüm yargı mensupları siyasi iktidarın bir uzantısı hâline gelir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde aritmetik çoğunluğa sahip olmak demek, Anayasa’ya uygun olup olmadığına bakmaksızın, dilediğiniz her yasayı geçirebilme imkânına sahip olacağınız anlamına gelmez. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin karnesi artık aleni gerçeği ortaya koymuştur, o da şudur: Bu sistem tek adam rejiminin anayasal çerçevesidir. Partili Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi kurulduktan sonra devletin yasama erkini temsil eden, Gazi Meclisimizde 600 milletvekili 1.493 maddeyi yürürlüğe koyarken, Sayın Cumhurbaşkanı tek başına 2.229 maddeyi yürürlüğe sokmuştur. Bu çok acı bir tablodur ve Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin kısa bir özettir. Yasamadan fazla yasama faaliyetine giren bir Cumhurbaşkanı, yargılardan daha çok yargı dağıtan bir Cumhurbaşkanı, hukuku üstün bir devlet algısından daha çok üstünün hukukunu savunan bir Cumhurbaşkanı ülkemize ve demokrasiye adalet ve eşitlik getiremez.

Güçlü bir yasama ancak müzakere, istişare ve uzlaşmayı yöntem edinerek iktidarı ve muhalefetiyle toplumun tümünün refahı, sulhu ve huzuru için gayret sarf eden bir anlayışla mümkün olabilir. Daha önceki konuşmalarımızda defaaten uyardığımız gibi yine tekrar ediyoruz: Hukukun üstünlüğünü koruyamadığınız yerde, yargı bağımsızlığını koruyamadığınız yerde zarar gören yalnızca adalet olmaz; bunun tesiriyle ekonomi de zarar görür, eğitim de zarar görür, dış politika da zarar görür. Adalet duygusunun zarar gördüğü toplumlarda zedelenmemiş müessese kalmaz.

İç Tüzük'ün 38'inci maddesi der ki: "Komisyonlar kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasa'nın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) — Bu metin, Anayasa'nın hukuk devleti ilkesine aykırıdır. Bu metin, Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır. Bu metin Anayasa'nın adil yargılanma ilkesine aykırıdır. Bunun yanı sıra devletin bölünmez bütünlüğünü ve üniter yapısını hedef alarak bir güvenlik zafiyeti yaratacağı da aşikârdır.

İYİ PARTİ olarak biz, adalet sisteminin hangi fikir ve ideolojiye sahip olursa olsun siyasallaşmasının karşındayız. Adalet, siyasallaşarak değil, bağımsız ve tarafsız yargının inşa edilmesiyle sağlanabilir. Yarın iktidar değiştiğinde kendini iktidar partisinin uzantısı ilan etmiş olan baro mensupları, dile getirdiğimiz mahzurların mağdurları da olabilirler. Adaletin bir gün herkese lazım olacağını hatırlatır, yüce Meclisi saygılarımla selamlarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Mardin Büyükşehir Belediyesinde çalışan 3 daire başkanının İçişleri ve Sayıştay müfettişlerinin hazırladığı raporlar doğrultusunda görevden alındığına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu, kayyum meselesine ilişkin çok yeni bir haber, önemli: Mardin Büyükşehir Belediyesinde çalışan 3 daire başkanı, İçişleri ve Sayıştay müfettişlerinin hazırladığı raporlar doğrultusunda görevden alınmış. Görevden alınma nedenleri: İhaleye fesat karıştırmak, usulsüz işlem yapmak, rüşvet ve kayırma. Kimler görevden alınmış? Çevre Koruma Daire Başkanı Füsün Karaboğa, İtfaiye Daire Başkanı Hadi Çomaktekin ile Kadın ve Gençlik Hizmetleri Daire Başkanı Mehtap Bingül. Bu liste çok uzun, önümüzdeki günlerde de söyleyeceğiz.

Müfettişlere zamanında belediyelerimizde oda tahsis edildiğini, yıllarca orada bulunduklarını ve mesai yaptıklarını burada defalarca anlattık. Bu müfettişler tek bir usulsüzlük bulmadılar belediyelerimizde ama buna rağmen gasbederek kayyum atadılar. Gelen kayyumun ne yaptığını yine buradan çok söyledik; sahtecilik, yolsuzluk, rüşvet gırla zaten.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Defalarca dedik ki: Bir belge, bir mahkeme kararı getirin. Fakat iktidar grubu kara propagandayı tercih etti. Şimdi biz demiyoruz, İçişleri Bakanlığı müfettişleri diyor ki: "Bunlar hırsız, bunlar rüşvetçi, bunlar kayırmacı." Tabii, ortaya çıkanlar buz dağının görünen yüzü. Belediyesi böyle ise merkezî yönetimi nasıldır, hayal bile edemiyoruz doğrusu.

Kayyum gasbetmeye devam ediyor. Gasbetmekle durmuyorlar, halka gitmesi gereken hizmetin bedelini, parayı, malı, mülkü kendi ceplerine indiriyorlar. Artık öyle bir aşamaya geldi ki müfettişler de bunu görmezden gelemedi.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 222) (Devam)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Sayın Muhammed Levent Bülbul.

Buyurun Sayın Bülbul. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 222 sıra sayılı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisinin görüşlerini arz etmek için söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 28 maddeden oluşan kanun teklifimiz Avukatlık Kanunu'nda bir kısım değişikliklerin yapılmasını öngörmektedir. Bu değişikliklerin en önemlileri; Avukat sayısı 5 binden fazla olan illerde 2 bin avukatın imzasıyla yeni bir baro kurulabilmesi, baroların Türkiye Barolar Birliğinde her barodan 3 delege ve 1 baro başkanının yanında her 5 bin avukat için ilaveten 1 delegeyle temsil edilebilmesi, baroların CMK, adli yardım ve bazı kurul ve komisyonlardaki görevlerinin düzenlenmesi, kıyafet özgürlüğü ile meslekte ilk beş yılında olan avukatların baro aidatlarının yarı oranında indirilerek ödenmesine ilişkin düzenlemelerdir. Öngörülen bu değişikliklerin hayırlar getirmesini temenni etmekteyiz.

Avukatların meslek birliği olan barolar, Anayasa'nın 135'inci maddesi gereğince kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarıdır. Barolar, avukatların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlerine uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplinini ve ahlakını korumak maksadıyla kanunla kurulan kamu tüzel kişilikleridir.

1969 yılında yürürlüğe giren 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'yla baroların kuruluşu, amacı, organları, bu organların seçimi ve faaliyetleri düzenlenmiştir. Avukatlık Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 1969 yılından bugüne elli bir yıl geçmiştir. Geçen bu elli bir yıl, belki de tarihsel olarak insanlığın ve dünyanın en hızlı ve en yoğun şekilde değişime uğradığı bir dönem olmuştur. Bu süreç içerisinde avukatlık mesleğine yönelenlerin sayısında ciddi bir artış meydana gelmiştir. Özellikle, 2000'li yıllarla birlikte hukuk fakültelerinin sayısında meydana gelen artışın da bu hususta etkisi büyük olmuştur.

Avukat sayısındaki bu artış, Türkiye genelinde daha çok 3 büyük şehrimiz olan İstanbul, Ankara ve İzmir’de yoğunlaşmıştır. Bugünkü rakamlarla değerlendirdiğimizde, 31/12/2019 tarihi itibarıyla toplam avukat sayımız 127.691’e ulaşmıştır. Aynı tarih itibarıyla İstanbul Barosu’na kayıtlı 46.052 avukat, Ankara Barosuna kayıtlı 17.598 avukat, İzmir Barosuna kayıtlı 9.612 avukat bulunmaktadır. Artan avukat sayısı mesleki dayanışmanın, iş birliğinin ve mesleki disiplini sağlamanın, staj eğitimlerinin asgari düzeyde dahi yapılmasının son derece zor olduğu bir düzene sebep olmuş; bu da baroların özellikle bu şehirlerde etkinliğini, verimliliğini tartışmalı hâle getirmiştir.

Avukatların baro seçimlerine katılım oranlarına bakıldığında, son derece düşük olan ve demokratik olarak son derece sorunlu olan oranlarla katılımın gerçekleştiği görülecektir. Örneğin İstanbul’da yapılan son baro seçiminde 41.462 oy verebilecek avukattan sadece 26.294’ü oy kullanabilmiştir, yani 15.168 avukat baro seçimlerinde oy verme ve seçme hakkını kullanmamışlardır. Bu rakam, oransal olarak yaklaşık yüzde 40’a tekabül etmektedir. Eğer bir seçimde seçmen durumunda olanların yüzde 40’ı oy vermekten vazgeçmişse burada seçilen baro başkanlarının meşruiyeti oldukça tartışmalı hâle gelmektedir. Bugün, demokrasi ve özgürlük adına söz söyleyenlerin bir gün olsun, bu rakamlardan ve katılım oranlarının düşüklüğünden şikâyetçi olduğunu ne yazık ki duyamadık. Avukatların yüzde 40’ının oy vermediği, sandığa gitmediği bir baro başkanının ve yönetiminin bununla birlikte blok hâlde, örneğin “İstanbul’da seçilen 137 Barolar Birliği delegesinin meşruiyeti tartışmalıdır.” diyen ne yazık ki bugüne kadar olmamıştır.

Sizlere daha vahim bir durumdan bahsedeceğim. Bu seçimde kazanan Başkan ve yönetim, oy veren 26.294 avukatın sadece 8.077’sinin oyuyla seçilerek kendi listesinin dışında 1 avukatın dahi listeye giremediği blok listeye 46 bin avukatın olduğu İstanbul Barosunda 8 bin avukatın oyuyla tahakküm etme imkânına kavuşmuştur. Türkiye’deki demokrasi havarilerinin azınlık iradesinin çoğunluğa tahakküm etmesine çıt ses çıkarmamış olması, bugün yükselttikleri sesin, ortaya koydukları tavırların ve “Demokrasi elden gidiyor.” naralarının samimiyetini şüpheli hâle getirmektedir. Yüzde 87 katılım oranıyla, yüzde 52 oy alarak seçilen Cumhurbaşkanının milleti temsil etmediğini ve meşruiyetinin olmadığını söyleyenlerin sıra barolara gelince İstanbul’daki baroya kayıtlı toplam avukat sayısının yüzde 17’sinin oyuyla seçilen Baro Başkanının ve yönetiminin meşruiyetini tartışmaya dahi açtırmaması oldukça düşündürücüdür. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, kanun teklifimize bakıldığında, çoklu baro imkânına sahip olacak barolar 5 binin üzerinde avukatı olan İstanbul, Ankara ve İzmir Barolarıdır. Yoksa, gayet demokratik bir şekilde, çoğunlukla da tek liste veya çarşaf liste üzerinden seçimlerin yapıldığı Anadolu baroları bu değişikliğin konusu olmadığı gibi, Anadolu baroları bu değişiklik neticesinde Barolar Birliğindeki temsil imkânları açısından daha fazla dikkate alınabilir ve sözü daha fazla dinlenebilir, edilgen değil etken barolar hâline geleceklerdir. Bu, Anadolu barolarının da en tabii hakkıdır. Çoklu baro değişikliği, 3 büyükşehirde ihtiyaç duyulan ve baroların temsiliyetini artıracak olan, verilen hizmetleri etkili ve verimli kılacak olan, meslektaşları arasında iletişim ve koordinasyon imkânlarını artıracak olan ve mesleğe başlangıçta staj eğitimi gibi meselelerde daha nitelikli ve daha kaliteli hizmet sunabilecek olan bir baro düzenine sebep olacaktır. Çoklu baro, bugünkü rakamlarla sadece İstanbul, Ankara ve İzmir’de söz konusu olabilecek ve 2 bin avukatın imzasıyla ancak kurulabilecektir. Bu rakam küçümsenecek bir rakam olmayıp böyle bir birliktelik sadece siyasi, etnik, mezhepsel esaslarla temin edilemeyecektir.

Kaldı ki barolara üyelik şartlarını taşıyan bir avukatın bahsettiğim nedenler gibi nedenlerle üyeliğe kabul edilmemesi, edilememesi mümkün değildir. Yani, üyelik koşullarını taşıyan bir avukat, Avukatlık Kanunu’nun 6, 7 ve 8’inci maddeleri gereğince başvurduğu baroya kabul edilecektir. Bu durum, baroların marjinal, siyasi, etnik yahut da mezhepsel bir zeminde oluşabilmesine engel teşkil edecektir. Çoklu baro uygulamasında barolar, değişiklik gereğince “1 no.lu baro”, “2 no.lu baro”, “3 no.lu baro” şeklinde isimlendirilebilecektir, bunun dışında “Ahmet’in barosu”, “Mehmet’in barosu” diye bir isimlendirme söz konusu olamayacaktır. Çoklu baro mecburi bir uygulama değildir ancak kanunda ifade edilen 2 bin avukatın isteği üzerine kurulabilecektir. Yani, görüştüğümüz kanun teklifiyle barolar bölünüp parçalanmamakta, kapatılmamakta, mevcut barolar aynı şekilde tüzel kişilik olarak faaliyetlerine devam etmektedirler.

Çoklu baroyla “Barolara siyaset karışacaktır.” diyenleriye hayretle izlemekteyiz. Bunu söyleyenler bugün, özellikle 3 büyükşehir barosunun siyasi faaliyetten başka bir şey yapmadığını, milletimizin kaderini ilgilendiren meselelerde milleti ve devletiyle beraber olmak yerine karşısında saf tutanlarla beraber olduğunu görmezden gelmektedirler. Bu yapılar, baroları muhalif örgütler olarak tanımlamakta, kendi düşünceleri dışındaki barolarıysa “yandaş” olarak nitelendirmektedirler. Bu anlayışta olanlar, baroların Anayasa’yla ve kanunla belirlenen hak ve sorumluluklarını kabullenmekte açıkça direnç göstermektedirler. Unutulmamalıdır ki bütün barolar Anayasa’ya, yasalara, ilgili yönetmeliklere ve kamu kurumu niteliğine uygun hareket etmek mecburiyetindedirler. Hiçbir baro kendi hukukunu oluşturma, bunu uygulama imkânına sahip değildir ve olamayacaktır.

Değerli milletvekillileri, Türkiye Barolar Birliğinde baroların temsili meselesinde de son derece önemli ve yararlı bir değişiklik yapılmaktadır. Buna göre, mevcut düzenlemede 100 üyeye kadar olan barolardan 2 delege, 1 başkan Barolar Birliği delegesi olabilirken, 100’ün üzerinde avukat bulunan barolarda 2 delegeye ek olarak her 300 üyeye 1 delegenin daha eklenmesi öngörülmüştür. Değişiklik teklifinde ise her barodan 3 delege, 1 başkan Barolar Birliği delegesi olacak iken 5 binden çok üyesi olan barolarda her 5 bin üyeye 1 delege daha ilave edilmektedir. Bu değişikliğe yönelik olarak şiddetli itirazlar olsa da bunların haklı ve yerinde itirazlar olmadığını düşünmekteyiz.

Bakınız, Avukatlık Kanunu 1969 yılında yürürlüğe girdiğinde, Türkiye’de 13 bin kadar avukat, 42 de baro bulunmaktaydı. Kanun çıktıktan sonra oluşan ilk Barolar Birliği delegasyonunda –buraya dikkat edelim- İstanbul’un 10, Ankara’nın 7, İzmir’in ise 3 delegesi olmuştur. Türkiye Barolar Birliğinin kanun sonrasındaki ilk delege sayısı da 122’dir. 1969’dan sonra oluşan 122 toplam delege içerisinde bu 3 büyükşehirin delege sayısı ancak 20 olmuştur yani 122’de 20 delegedir bu 3 büyükşehirin toplam delegesi. Bunun dışında da her bir Anadolu barosunun delege sayısı, mevcut kanun hükmü gereğince 100’den az üyeye sahipse 2 delegedir. Örneğin, İzmir ili o dönem itibarıyla 3 delegeyle yani Anadolu’da bulunan barolardan 1 fazla delegeyle temsil edilmekteydi. Burada oransal bir değerlendirme yaptığımızda Barolar Birliği delegasyonunu oluşturan 122 delegenin ancak yüzde 17’si 3 büyükşehirin delegesinden oluşmaktaydı. Yani 3 büyükşehir dışında Anadolu barolarının Barolar Birliğinde yüzde 83 oranında temsiliyet gücüne sahip olduğunu görmekteyiz. Bugün, 80 baro başkanı ve eski Barolar Birliği Başkanı olan doğal delegeler düştükten sonra Türkiye çapında seçilmiş olan Barolar Birliği delege sayısı 477’dir. İstanbul, Ankara, İzmir illerinin toplam delege sayısı ise 477 delege içerisinde bugün 218’dir, sadece İstanbul 137 delegeye sahiptir. Toplam 477 delegenin içerisinde 3 büyükşehirden seçilmiş olan 218

delegenin tüm Barolar Birliği delegasyonu içerisindeki oransal değeri yüzde 45'tir. Yani 3 büyükşehir dışında geri kalan Anadolu barolarının Barolar Birliğinde temsil gücü ve imkânı yüzde 55 seviyesinde kalmaktadır. Bakınız, 65 Anadolu barosunun toplam delege sayısı İstanbul'un delege sayısına ancak denk gelmektedir. Bunun kabul edilebilir bir yanı bulunmamaktadır. Bir de kanunun çıktığı dönemde Türkiye çapında 42 baro varken -dikkatle dinleyin sayıları sonra değerlendirirsiniz- bugün 80 baro olduğu düşünüldüğünde Anadolu barolarının temsil gücünün aslında artması gerekirken oranın elli yıl içerisinde yüzde 83'ten yüzde 55'e gerilediğini görmekteyiz. Bu durum Barolar Birliğinde oldukça antidemokratik bir ortama sebebiyet vermektedir. Örneğin; 46 bin kayıtlı avukatın yüzde 17,3'ünün oyunu alan yani 8 bin avukatın oyuyla blok listeye seçilen İstanbul Barosu, aldığı yetkiyle oyunu almadığı yüzde 83 yani 38 bin İstanbullu avukata hükmetmekle kalmıyor, Türkiye Barolar Birliğinde de 137 delegeyle, Ankara ve İzmir delegeleriyle birleştiği takdirde yüzde 45'e hükmetme imkânına kavuşuyor. Bu durum, barolarda yönetimi elinde bulunduranlar açısından tabii ki vazgeçilmezdir ancak haklı değildir, insaflı değildir, demokratik hiç değildir. (MHP sıralarından alkışlar) Bu anlattıklarımıza bakıp da bugünkü durumdaki seçme usulü, bu ağırlık ve bu baskınlıkla da doğru değil veya "Aslında birtakım değişiklikler yapılabilir." demek de doğru bir yaklaşım değildir çünkü bugüne kadar bu antidemokratik düzene ses çıkarmayıp, göz yumup ve hatta bundan memnun olup statükodan yana tavır alanların, iş bugüne gelince herhangi bir teklifi ortaya koymadan üstünkörü ifadelerle "Aslında bir değişiklik düşünülebilirdi." demelerinin kanaatimizce samimi bir tarafı da bulunmamaktadır.

Türkiye Barolar Birliği, baroların birliğidir. Bunu, kanunun yapıldığı 1969 yılındaki temsil oranlarından anlamak mümkündür. Herkesçe malum olduğu üzere, 3 büyükşehir, o gün de büyük şehirlerdi, Türkiye'nin en kalabalık şehirleriydi. Oransal olarak bakıldığında, Türkiye'de avukat sayısı itibarıyla bu 3 büyükşehirdeki avukatlar bugünkü oranlara göre daha da baskın durumdaydı. Ancak kanunla buralara, o tarihte Barolar Birliğinde yüzde 50'ye yakın bir temsil gücü verilmemiştir. Örneğin, 1969 yılında, -bu rakamlara lütfen dikkat edin- Türkiye'deki toplam 13 bin avukatın; 4.842'si İstanbul Barosuna kayıtlı, 1.310'u Ankara Barosuna kayıtlıydı yani sadece İstanbul ve Ankara Barosunun toplamı Türkiye'deki toplam avukat sayısının yüzde 50'siydi, bunun içine İzmir'i de eklediğimizde bu oran yüzde 70'lere varmaktaydı. Avukat sayıları esas alındığında, bu 3 il yüzde 70'e yakın çoğunluğa sahip olmasına rağmen temsil güçleri yüzde 20 bile değildi o günkü düzenlemeye göre. Öyleyse Barolar Birliğinde bugün meydana gelmiş olan tablo, aslında bu kanunun yapıldığı dönemdeki kanun koyucunun muradına ve gayesine uygun olmayan bir tablodur. Bugün bizim yapmaya çalıştığımız, kanunun yapılış gayesine uygun bir çözüme kavuşmaktır. Bunu teyit etmek üzere kanun koyucunun amacının ne olduğunu idrak etmek açısından Avukatlık Kanunu'nun gerekçesinde meseleye nasıl yaklaşıldığını, Barolar Birliğinin avukatların değil baroların birliği olduğunun nasıl ifade edildiğini aynen sizlere aktarmak isterim. Burayı lütfen dikkatle dinleyelim. Kanunun gerekçesini okuyorum: "Birlik Genel Kurulunun kuruluşuna dair 114'üncü maddede, Genel Kurulun baroların üyeleri arasından seçecekleri ikişer temsilciyle teşekkül edeceği belirtildikten sonra, 100'den fazla üyesi olan baroların 100'den sonraki her 300 üye için ayrıca birer temsilci seçecekleri gösterilmiştir -dikkat edelim- birliğin üyeleri barolar olduğuna göre, her baronun Genel Kurul için eşit sayıda üye göndermesiyle iktifa edilmesi akla gelirse de baroların hepsinin aynı sayıda üyeye sahip olmadığı ve üye sayısı çok olan baroların biraz fazla temsilci göndermelerinin adalet ölçülerine daha uygun olacağı düşüncesiyle, madde yazılı

şekilde kaleme alınmıştır. Mamafih, temsilci sayıları arasında nispetsizliğe yer vermemek ve böylece bir adaletsizliğe sebep olmamak için büyük baroların -dikkat- fazladan göndereceği temsilci sayısı çok mahdut tutulmuştur.” Bunu demekle baroların temsilde avukatların sayısına ve dağılımına denk bir delegasyon değil, eşit temsile yakın bir delegasyon yapısının amaçlandığı açık bir şekilde kanun gerekçesinden anlaşılmaktadır. Bu vesileyle, yapılan bu değişikliğin sadece insafa ve hakkaniyete uygun değil, aynı zamanda hukuka ve Avukatlık Kanunu’nun da ruhuna uygun olduğunu rahatlıkla ifade edebilmekteyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bizler görüşülmekte olan bu kanun düzenlemesinin baroları daha demokratik bir zemine taşıyacağına, mesleki veya demokratik olarak himaye edilemeyecek derecede malul hâle gelmiş olan 3 büyükşehir barosundaki durumu daha elverişli ve mesleğe daha fazla hizmet eden hâle getireceğine inanmaktayız.

Türkiye Barolar Birliğinde ise büyüğünden küçüğüne bütün baroları etkin ve değerli kılacak demokratik bir yapının oluşmasını arzu etmekteyiz, bundan başka bir muradımız bulunmamaktadır.

İfade ettiğimiz düşüncelerle hazırlamış olduğumuz kanun teklifinin öncelikle avukatlık mesleğine, barolara, Türkiye Barolar Birliğine ve ülkemize hayırlar getirmesini diliyor; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Siirt Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş...

Buyurun Sayın Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Çok önemli bir kanun teklifiyle ilgili grubum adına söz aldım ama Genel Kurula bakıyorum, sayarsam iktidar grubunda 10 kişi var, muhalefet grubu genellikle dolu. Aslında, diğer tüm meselelerde olduğu gibi barolara ilişkin de içeriğinin, ne getirdiğinin, ne götürdüğünün, nasıl bir tartışma yarattığının iktidar partisi milletvekillerinin çok da umurunda olmadığını gayet iyi biliyoruz. Biz, her zaman bu kürsüden “Bu kanunları milletvekilleri hazırlamıyor, bu kanunların geçmesine bu Meclis karar vermiyor, bu kanunlar burada pişmiyor, mutfak burada değil.” derken tam da bunu kastediyoruz. Yani bu kadar ilgisiz bir iktidar grubu, oylama sırasında gelecek “Evet.” diyecek ve bu yasalaşacak. Bunun demokrasiyle, yasama faaliyetiyle hiçbir ilgisi yoktur, bunu peşinen söylemek istiyorum.

Şimdi, bu, o kadar basite indirgenecek bir kanun teklifi değil ve biz üç yıl önce İç Tüzük değişikliğine, Anayasa değişikliğine ve daha birçok yasal değişikliğe dair burada ne söylediysek bugün bu teklif için de bu sistem değişikliğini adım adım ören bu değişiklikler için de aynı şeyleri söylüyoruz. Evet, bu kanun teklifiyle aslında yargı bağımsızlığını ve tarafsızlığını savunan son kale olan barolar da lağvedilmek isteniyor. Evet, AKP, hukuksal denetim mekanizmasından kurtulmak istiyor. Çünkü ne oluyor? Barolar insan hakları, hukukun üstünlüğü ve özgürlükleri Avukatlık Kanunu’ndan ve Anayasa’dan kaynaklı savunma görevleri ve hakları olduğu için bu konuda ciddi bir çalışma yürütüyorlar, ciddi bir çaba içindeler. Bu, aynı zamanda, iktidarın denetlenmesidir; işte bu, aynı zamanda, denetlenmekten kaçıştır. Şimdi ne oluyor? Barolar parçalanacak, böl-parçala-yönet politikası burada da aynen geçerli. Bunu biraz sonra açacağım.

Şimdi, TTB'yi tartışıyorlar; “Efendim, pandemiymiş, onlara kıymıyorlarmış...” Abdulkadir Selvi'den al haberi. Günlerce köşe yazısı yazdı. İşte “Şimdilik, pandemi döneminde TTB'ye dokunmayacaklarmış...” Demek ki sıra gelecekmış. Efendim, TMMOB var. Başka kamu kurumu niteliğindeki meslek odaları... Bu nedenle amaç çok büyük.

Burada AKP iktidarını tanımlarsak -çok söylemişimdir- herhâlde birçok olumsuzluğun yanında olumlu diyemeyeceğim bir özelliği daha var: En çok yasa yapan iktidar partisi. Ama nasıl yasa? Birazdan tarihleri söyleyeceğim, bir yıl içinde aynı yasada 3 değişiklik yapan bir iktidar yani yazboz tahtasına çevirdi yasal düzenlemeleri.

Ne diyor Montesquieu? Diyor ki: “Bir rejim halkın adalete inanmaz bir hâle geldiği noktaya gelince o rejim mahkûm olmuştur.” Şu anda toplumun yüzde 80'i adalete, hukuka ve yargıya olan güvenini yitirmiştir. Aslında Montesquieu'ya göre, bize göre de anketlere göre de bu iktidar çoktan mahkûm olmuş ama son direnişlerini ortaya koyuyor.

Şimdi, buna ilişkin kısa bir tarihsel... Yani baroları çok konuştuk ama barolara nereden geldik -onu halkın, toplumun dinlemesi için özellikle anlatıyorum çünkü burada muhalefet dışında dinleyen milletvekilleri yok- nereden geldik buraya? Hatırlanır: Özgürlük mustusu olarak söylenmişti 2010 yılının 12 Eylül referandumunda, hatırlarsınız, büyük ambalajlarla “Efendim, darbeye hesaplaşıyoruz, şunu yapıyoruz, bunu yapıyoruz.” diye bir şey yapıldı ve halkın gözü boyandı ama ülkeye özgürlükler geleceği vaadiyle yapılan değişiklik, o zaman farklı yöntemlerle otoriterleşmeyi sağladı.

HSYK'de yapılmadık iş kalmadı. Yani ben bunu ameliyat olarak niteliyorum, doktorlar izin verirse. Yargı mekanizması üzerinde diğer kurulları bir tarafa bırakarak bir operasyon var, radikal bir operasyon; buna da ancak tıp dilinde ameliyat diyebiliriz. HSYK çok önemli bir yerde duruyor. Şimdi HSYK'nin tarihçesini vereceğim ama barolara geçemeyeceğim, hepsini veremeyeceğim, sadece özetleyeceğim. Yani burada, 2010 yılında bir değişiklik yapıldı ama 2010'un bir özelliği vardı, hâlâ ortaklarıyla beraberlerdi. Cemaatle birlikte kadrolarını şekillendirdiği, iktidara yakınlıkla ve denetimsizlikle malul yargı, bir iktidar hesaplaşması neticesinde sonradan iktidarın düşmanı hâline geldi, şu anda düşman. Fetullah Gülen'in 2010 referandumunda “Mezarınızdan çıkıp oy kullanın.” dediğini unutmadık. O konu da, bu da tarihte herkesin hafızasında yer eden bir cümle. Ama ne oldu? Sonra, 17-25 Aralık operasyonlarıyla öyle bir hâle geldi ki yine HSYK değiştirilecekti çünkü ortaklık bozuldu ve o sistemin değişmesi gerekiyordu. Sadece dikkatinizi çekiyorum değerli milletvekilleri: 2014 yılında, 15 Şubat 2014'te, 2 Aralık 2014'te HSYK'de 2 kez değişiklik yapıldı ve birine “ak” denildi, diğer değişikliğe de “kara” denildi. Çünkü iktidarın bakış açısı hukuk ya da gerçekten adil bir yapılanma değil, kendi siyasi çıkarları oldu. 2010 yılında yine bir değişiklik yapıldı, Anayasa değişikliğiyle; üye sayısı 7'den 22'ye çıkarıldı, 3 daire oldu vesaire. Yani bu nedenle 2014 yılında yapılan HSYK Kanunu'ndaki değişiklikte yine bir panik hâlini görüyoruz, tekrar değişiklik yapıldı. En son değişiklik 16 Nisan 2010 referandumunda yapıldı. Bu sefer HSYK değil, “HSK” denildi, “Hâkimler ve Savcılar Kurulu” denildi ama bu defa HSK'nin hiçbir şansı kalmadı, tamamen sarayın idaresine girdi, tamamen, atamalarla. Nasıl? Üye sayısı bu sefer 13'e düşürüldü, size tam hesaplamayı söyleyeyim: 4 üyeyi Cumhurbaşkanı atıyor, 1 üyeyi Adalet Bakanı, 1 üyeyi Adalet Bakan Yardımcısı ve 7 üyeyi Meclis Genel Kurulu seçiyor. Şimdi, Meclis Genel Kurulunu, Anayasa Komisyonunda bize şöyle anlatıyorlardı: “E, Meclis seçiyor, demokratik.” Ya, tamam da Meclisin çoğunluğu kimdeyse

onlar seçiyor yani Mecliste muhalefetin önerdiği aday seçilmiyor ki, bizim önerdiğimiz aday hepimizin ortak uzlaşısıyla geçmiyor ki. HSK'nin bütün üyeliklerine iktidarın ya kendi Adalet Bakanı, Adalet Bakan Yardımcısı, Cumhurbaşkanının ataması ve kendi Meclis grubunun -hani, MHP'yle birlikte- oy vereceği isimler atanıyor. Ve bu HSK, Hâkimler ve Savcılar Kurulu olarak her türlü tasarrufu yapıyor; işten atıyor, sürgün ediyor, ne bileyim, maaşını düşürüyor. İşte, Anayasa Mahkemesinden Yargıtaya kadar birçok üyenin başına neler geldiğini biliyoruz.

Şimdi, bu konuda, mesela, HSK Genel Kurulunun verdiği kararlara toplumun önemle bakmasını isterim çünkü “Yargı tarafsız ve bağımsız değil.” dediğimiz mesele kaynağını buradan alıyor aslında. 16 Temmuz 2018’de Yargıtaya 106, Danıştaya 12 üye seçimi gerçekleşti mesela, sadece iki isim vereyim: Cumhuriyet gazetesi davasında gazeteciler aleyhine cezaya hükmeden Abdurrahman Orkun Dağ -bu seçildi- ile Twitter’den birçok kez Cumhurbaşkanı hakkında paylaşımlar yapan Cengiz Turhan yer aldı listede. Önümde başka isimler de var, uzun. Yani, bu isimlerin -HSK’ye seçilen isimler de öyle lalettayın seçilmiyor, hani, kim, nerede, nasıl iktidarın yanında oluyor- biraz da rüşünü ispatlamış olması gerekiyor tabii, davalarla, iddialarla, savcılık mütalaalarıyla ya da kararla. Bu şekilde HSK oldu.

Şimdi, tabii, bu değişiklikler sadece HSK’yle ilgili değil, HSK’yi anlattım. Bir de bir “yargı paketleri çağı” var AKP iktidarıyla. Çok yasa yapıyor derken bunu söylüyorum. Garip bir şekilde her seferinde yargı paketleri çıkıyor ve dönemin ihtiyaçlarına göre değil, kendi ihtiyaçlarına göre yasa çıkarıyor ve çorbaya döndü zaten. Yani, mesela, Ceza Kanunu 2005’te değişti ama sonra o dönem tabii, büyük naralar atılıyordu: “AB’ye giriyoruz, özgürlükler, eşitlik, hukuk...” falan demokratikleşiyorduk bir ara neredeyse, onların iddiasına göre. Ama bir baktık ki PVSK’de, Polis Vazife ve Sâlâhiyet Kanunu’nda, polise tüm eski yetkiler verildi ve 2014 yılında iç güvenlik paketiyle işte, hem PVSK hem Ceza Kanunu’nda değişikliklerle “halkın suçlu olma” tırnak içinde “olağan şüpheli olma” tablosu da genişletildi.

Şimdi, bir yasa altı ayda bir değişirse o yasadaki hayır beklenir mi? Tabii ki beklenmez. Şimdi, artık bunu şuna benzetiyorum: İktidarın oyun hamuru misali oynadığı, oyuncağa dönen yasalar var. En son kuruyup dökülmeye mahkûm bu yasalar, ki nitekim şu an kurumuş o parçalar, insanların haklarını yok ediyor, yurttaşları hukuksuz cezaevine gönderiyor, can yakıyor can her gün, ama kimin canını? Muhalefin, biat etmeyeninin, adaletsizliği kabul etmeyeninin canını yakıyor.

Biraz önce okudum; tabii, rüşvet çarkları, zimmet, ihtilas, ihaleye fesat karıştırmak cezasız bırakılıyor; işte, kayyumların yaptıkları gibi. Şimdi bu konuda bir de son olarak şunu söyleyeyim: Bunlar barolardan bağımsız değil, bunlar bir resmin aslında önemli parçaları, şu anda sıra barolara geldi. Özel yetkili mahkemeleri kaldırdılar, sonra “TMK 10’la görevli mahkeme getiriyoruz.” dediler. Sonra, sulh ceza hâkimliklerini getirdiler. Fakat öyle bir hâle getirdiler ki bir mahkemeyi kurup kaldırmak, kendilerinden birilerinin yargılanıp yargılanmamasına bağlı. Yani, AKP’liler yargılanacağı zaman o mahkeme kaldırıldı, yerine yeni mahkemeler kuruldu ve şimdi de ne oluyor? Barolara sıra geldi, en son kale barolar, neden? Barolar, efendim, onlara göre demin MHP Grubunun konuşmasında da vardı: “Siyaset yapıyormuş barolar.” Yani, onu aynı cümleyle söylemedi ama devleti ve milletiyle beraber hareket etmiyormuş. Bir kere, baroların kanundan kaynaklı görevleri var “hakları” demiyorum, görevleri var. Evet, barolar siyaset yapıyor ama barolar bizim yaptığımız gibi bir siyaset yapmıyor,

barolar hukuk siyaseti yapıyor. Anayasa ve kanunlar hukukçulara görev yüklüyor, diyor ki: “Siz, hukukun ilkelerini savunmak durumundasınız; siz, temel hak ve özgürlüklerin arkasında duracaksınız; siz, uluslararası sözleşmelerin, Anayasa’nın, mevzuatın tümüne uygun hareket edeceksiniz ve barolar da Avukatlık Kanunu’ndan kaynaklı olarak bunları savunacak.” Şimdi, buna biz “hukuk siyaseti” diyoruz yani başka şekilde de dillendirilebilir.

Biz, şu anda “Barolar bölünmesin.” derken bizim barolarımız falan yok, barolar böyle bizim siyasi olarak arkabahçemiz falan da değil, öyle deniliyor ya. Biz neden rahatız? Çünkü biz, hukuku savunuyoruz; biz, hak ve özgürlükleri savunuyoruz; biz, temel, evrensel, uluslararası değerleri savunuyoruz; barolar da bunu savunuyor. İşte bu nedenle, barolar şu anda hedefte.

Bu konuda, haksız yargılamalar konusunda çok konuştuk burada, hiç tartışmaya gerek duymuyorum ve en son Genel Kurulda şunu demiştim: “Tarafsız ve bağımsız bir yargı” tartışmasından “Yargı var mı?” tartışmasına geldik. Evet, gerçekten, bunu çok üzülerek söylüyorum her seferinde “Yargı var mı?” tartışmasına geldik. Bir mahkeme tahliye kararı verdiği için görevden alınıyorsa orada yargı yoktur. Bir mahkeme tahliye kararı veriyor -Selçuk Kozağaça ve ÇHD’li avukatlarda- ve ertesi gün kendisine giden bir talimatla verdiği tahliye kararını geri alıyorsa o heyet bağımsız olamaz, mümkün değil. Yani kendi kararını geri alıyor o mahkeme heyeti, kabul etmeyen de görevden alınıyor. İşte böyle bir tabloda barolar hedef alınıyor. Neden? Çünkü barolar hâlâ Anayasa’yı savunuyor, hâlâ hukukun üstünlüğünü savunuyor.

Şimdi, burada “barolar” deyince tabii, sevgili Tahir Elçi’yi anmadan olmaz. Tahir Elçi’yi hepimiz hatırlayalım lütfen, devletin barolara bakış açısını görmek için maalesef bir örnek. Sevgili arkadaşım -onu tekrar rahmetle anıyorum- Tahir Elçi -üyeli olmaktan her zaman gurur duyduğum- Diyarbakır Barosunun Başkanıydı. Ve tarihsel mirasımızı korurken katledildi ve son cümleleri o oldu, dört ayaklı minarenin altında can verdi. Peki niye katledildi? Günlerce yandaş medya Tahir Elçi’yi hedef gösterdi. Onu hedef gösterdi, sosyal medyada linç kampanyaları başlatıldı. Ve yargı da yargıyla ilgili bölümü de yakalama kararı çıkardı. Barosunda oturan Tahir Elçi hakkında İstanbul Cumhuriyet Savcılığı yakalama kararı çıkardı ve maalesef yaşamıyla bu bedeli ödedi. Muhelif olmanın, hak ve özgürlük savunmanın bedelini yaşamıyla ödedi.

Başka bir mesele: 24 Ocak Tehlikedeki Avukatlar Günü, 2012 yılından sonra -bilmeyenler için söylüyorum- ikinci kez, 2019’da da Türkiye’deki avukatlara ithaf edildi. Çok önemli bir durum bu. Neden? Tehlikedeki Avukatlar 2019 Raporu’nun başlangıç kısmında, katledilen Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi anılarak raporun Türk ve Kürt avukatlara ithaf edildiği yazıldı.

Şimdi, bir ülkede 2 defa uluslararası bir raporda Tehlikedeki Avukatlar Günü’nün bize ithaf edilmiş olması öyle iyi bir şey değil ha; tehlikede olduğumuz anlamına geliyor. Türkiye’de avukatlar tehlikede, peki bunu sorun ediyor mu iktidar? Hayır, bunu sorun etmiyor, çünkü kendisine bağlı barolar kuracaklar, yeni barolar kuracaklar.

Şimdi, bu teklifin özetini ben şöyle yapıyorum: Bu teklifte 5 madde var sevgili halkımız; 2 maddesi şu, diyor ki: “Ben İstanbul, Ankara ve İzmir Barosunda yönetimi ele geçiremiyorum. Orada benden yana olmayanlar; hak, hukuk ve özgürlükten yana olanlar kazanıyor. Bu nedenle, ben 5 binden fazla avukata yeni baro kurduracağım.” Zaten başvurular yapılmış diye sosyal medyada da bir şeyler dönüyor. Bu bir maddesi; çoklu baro, baroların bölünmesi bu. Diğeri de diyor ki delege sistemini değiştiriyorum; ya dehşetle izliyorum “temsilde adalet” adına savunuluyor. Sayın Özkan burada, imzacılardan biri. Şimdi

“temsilde adalet” diye İstanbul, Ankara ve İzmir -galiba yanılmıyorum- avukatların yüzde 55 oranını temsil ediyor, yüzde olarak fakat bu değişiklikle yüzde 7 temsil edilecektir Türkiye Barolar Birliğinde. Şu teklifi yapalım iktidar grubuna, yüzde 35 oy alın, gelin burada yüzde 5 sandalyeyle oturun. Bu, aynı anlama geliyor yani yüzde 35’e yüzde 5 alırsınız ancak.

Şimdi, Bartın vekillikleri ile İstanbul vekilliklerini eşitleyelim, nüfusu göz ardı edelim ya da Diyarbakır vekillikleri ile işte, İzmir vekilliklerini eşitleyelim, niye 3 bölgeye ayırıyoruz nüfusa göre yapmıyorsak? Temsilde adalet... Bu sistem sonuçta bizim icat ettiğimiz bir sistem değil. Biz, burada nispi temsilin ve sayıya göre temsiliyetin olması gerektiğini savunuyoruz. Yoksa, yok delege sistemi yok efendim başkanlar kuruluymuş, öyle değil; TBB yönetimi belirlenmek isteniyor. Feyzioğlu ya devam ettirilecek ya yeni Feyzioğulları yaratılacak. Yani, baro başkanlarının birlik başkanına sırtını döndüğü bir sistemi yaratan partidir AKP iktidarı. Yani, sırtını dönmüş, hâlâ çıkıyor, barolar adına konuşuyor. AKP Grup Başkan Vekili çıkıp dedi ki: “Efendim, Türkiye Barolar Birliği temsilcisi vardı.” Yok efendim, yoktu. Hukuk müşaviri vardı, avukatı vardı orada, avukatı, Türkiye Barolar Birliğinin resmî avukatı vardı. Seçilmiş bir temsilci değildi, meslektaşlarımıza saygımız sonsuz ama TBB yönetiminden kimse gelmedi. Bu 2 madde esas madde, tabii şeker de var, hani kandırmak için şeker veriyorlar ya. Efendim, yeni başlayan avukatlara aidat yüzde 50 olacaktı, kıyafet serbest olacaktı, zaten serbest, cübbe dışında bir zorunluluk yok normalde, olmamalı da onu da savunuyoruz. Bir de, meslekten dolayı alınan cezalar Yargıtaya gidecekti. Peki, biz cezaevinde olan avukatları nereye koyalım? Peki, biz Tahir Elçi gibi katledilen ve faillerinin yakalanmadığı, cezalandırılmadığı avukatları nereye koyalım? Peki, biz 500 avukatın şu anda, hâlihazırda hukuksuz bir şekilde cezaevinde oluşunu nereye koyalım? Avukatlar, “Bizim bu sorunumuz var.” demedi ki size. Ben, bunu Komisyonda uzun uzun anlattım. Bir sorun yok, bir talep yok; iktidarın kendisi barolarda yeni iktidar alanları oluşturmak için böyle bir teklif getirdi önümüze ve normalde yasama faaliyetinde bu yöntem artık uygulamaya konulmak için yürürlüğe konulmuş.

Şimdi, iltisaklı diye ruhsatları iptal edilen avukatlar var -avukatların sorunlarını istiyorsanız- ters kelepçeyle gözaltına alınan avukatlar var, üstleri aranan avukatlar var. Şimdi, bu çoklu baro sistemiyle öyle bir hâle gelecek ki iktidar grubunun barosu hangisi, HDP Grubunun barosu hangisi, CHP ya da her neyse, adı ne olursa olsun ve yargı her alandaki ayrımcı yaklaşımını bu sefer avukata göre de yapacak. Yani şunu göreceğiz... Vazgeçmenizi istiyorum, bundan hiç umudumuzu kesmek istemiyorum. Çünkü adaletin terazisini çokça kırdınız ve birçok meselede avukatlar işkence gördü, yargı kısılcasına alındı ama bağımsız ve adil yargılamayı savunmaktan vazgeçmedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sevgili Selçuk Kozağaçalı da şöyle bir savunma yapmıştı mahkemede, onu alıntılanmak isterim: “Yoksulların avukatıyız. Konuşma şansı bulamayanlar için de konuşacağız. Ölenlerin, öldürülenlerin vekâletlerini taşıyanlar olarak da konuşacağız.” İşte, haksızlığı haykıran güç kırılsın istiyorsunuz çünkü iktidarınızın devamı buna bağlı. Haksızlık ve hukuksuzluk konuşulmayınca yok olacak sanıyorsunuz ama unutmayın, avukatlar haksızlık nerede varsa, hukuksuzluk nerede varsa ilk iş orada olacaktır.

En son şunu da söyleyeyim: İlk baro örgütlenmesinin olduğu Fransa’da baronun yaptığı ilk iş neydi biliyor musunuz? Hükümdarın boyunduruğunun altından çıkmak. Şimdi siz burada yeni boyunduruklar yaratıyorsunuz ve baroları boyunduruk altına almaya çalışıyorsunuz. Barolar bağımsız olmalı, aksi hâlde güçlü olamazlar. Güçleri bağımsızlıktan geliyor, hukuktan yana olmaktan geliyor, özgürlüklerden yana olmaktan geliyor. Yol yakinken –iktidar grubuna sesleneceğim ama kimse yok- bu teklife “evet” demeyin, bu teklifi reddedin diyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- *İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu’nun, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can’ın usul görüşmesi üzerinde lehte yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, biraz önce kürsüden sarf edilen “Meclis, Anayasa’ya aykırı kanun da çıkarabilir.” sözünü düzeltmek amacıyla söz almış bulunuyorum. Anayasa Madde 81’e göre: Anayasa’ya sadakat andı içmiş olan milletvekili, Anayasa’ya aykırı yasa çıkaramaz. “Anayasa Mahkemesi sadece mücerret Anayasa’ya aykırılığı denetler.” deniyor. Hayır, burada Anayasa’ya aykırılık hem sözüne hem özüne uygun olarak denetlenmelidir, bir bütündür, bölünemez. Nitekim bu yasa, Anayasa’nın 135’inci maddesine, adil yargılanma hakkına, hukuk devleti ilkesine somut ve soyut öğeleriyle aykırıdır. Bunu yaparken, bunu saptarken bizim vekiller olarak, tarihsel yorumu, amaçsal yorumu ve sistematik yorumu ele almamız, o açıdan değerlendirmemiz bir görevdir. Öte yandan Anayasa Mahkemesinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 222) (Devam)*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Zeynel Emre ve Çanakkale Milletvekili Sayın Muharrem Erkek konuşacaklardır, ilk söz Zeynel Emre’ye ait. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun.

Süreniz on dakika.

CHP GRUBU ADINA ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, iktidar olmanın bir sorumluluğu vardır. Türkiye gibi güçlü, güzel, büyük bir devlette iktidarsanız buna uygun davranmanız gerekir. Planlamayı doğru yapmanız, stratejiyi doğru çizmeniz, akılcı ve bilimin ışığında bir yönetim sergilemeniz gerekir. Yasama organı, Türkiye’nin

ihtiyaçlarına göre yasa yapmalıdır. Yasama organı, Tayyip Erdoğan'ın ve AKP'nin kişisel ihtiyaçlarına göre yasa yapamaz. Bakın, Tayyip Erdoğan Başbakan oldu, Başbakanlığın yetkisi yetmedi, Cumhurbaşkanlığının yetkisine müdahale etti. Tayyip Erdoğan Cumhurbaşkanı oldu, Başbakanlığın yetkisine müdahale etti, en son onu da ortadan kaldırdı. Türkiye ihtiyaç duyduğu için değil, Tayyip Erdoğan istediği için Başbakanlığı ortadan kaldırdık. Biz, 27'nci Dönemde, Adalet Komisyonunda hangi yasaları çıkardık, hangilerine milletimizin ihtiyacı vardı?

1) OHAL döneminde yaşanan hukuksuzlukların kalıcı hâle getirilmesine yönelik yasa çıktı. Bu ülkenin ihtiyacından ötürü kaynaklanmadı; kötü yönetiyorsunuz, korkuyorsunuz insanlar sokaklara çıkar diye, OHAL yasasıyla önlemini aldınız.

2) Ekonomiyi kötü yönetiyorsunuz, şirketler konkordato ilan ediyor; konkordato ilan etmesin diye Adalet Komisyonu yasa çıkardı.

3) Hâkim, savcı alımında kadrolaşmak için 70 barajını düşürdünüz, bunun için yasa çıkardınız, daha sonra tekrar 70 barajı getirdiniz. “İhtiyacımızı gördük.” dediniz, tekrar onu getirdiniz.

4) Bakın, Adalet Komisyonunda çıkan yasalardan bahsediyorum. Ekrem İmamoğlu İstanbul'da statlara gitti, ilgi gördü; haftasına buraya, Adalet Komisyonuna teklif geldi: Sporda Şiddeti Önleme Yasası. Ne o? Taraftarı fişleyeceğiz, zapturapt altına alacağız.

5) Savcıları, hâkimleri zapt ettiniz, sıra geldi avukatlara. Önce bir havuç: Avukatlara yeşil pasaport. Baro başkanı da avuçları patlarcasına alkışlıyor. İçeriği ne? Avukatların dünya kadar sorunu var, bir çözüm geldi mi? Gelmedi.

6) Cezaevlerinde yer kalmadı, oradan kendi sevdiklerinizi seçtiniz yani hırsızları, rüşvetçileri, gaspçıları seçtiniz, onları dışarı çıkardınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Geldik şimdi 7'ncisine: Bakın, ne kadar işlevsel değil mi Adalet Komisyonu? Baroları ele geçirme planı... Şimdi “Bu teklifi niye getirdiniz?” dediğimizde cevap veriyorsunuz: “Baroların sayısı arttı, stajyerlere eğitim verirken zorlanıyor.” Ya, bu ülkede hukuk fakültesi dekanlarının yüzde 20'si hukukçu değil, yüzde 20'si hukukçu değil arkadaşlar ya. (CHP sıralarından alkışlar) Bir tanesi veteriner, sosyal bilimci değil. Bu öğrenciler aslan mı, kaplan mı, sırtlan mı, at mı kardeşim ya? Düzeltiyorsanız eğitimi, onu düzeltin. (CHP sıralarından alkışlar) Ben o öğrencilerin yerinde olsam sizin hakkınızda suç duyurusunda bulunurum “Bana hakaret etti.” diye. Veteriner ne? Kendi yandaşınıza koltuk bulmak için yapmadığınız film kalmadı.

Diyorsunuz ki: “Temsilde adalet.” “Tepki yasası.” Allah aşkına, bakın, bütün otoriter iktidarlar toplumda reaksiyon yaratan olası durumları iktidarını güçlendirmek için fırsat olarak kullanır; burada yaptığınız da bu. Burada bir samimiyet olsa bugün doktorlarla ilgili bir yasa çıkıyorsa doktorların fikrinin alınması lazım, gazetecilerle ilgili bir yasa çıkıyorsa gazetecilerin fikrinin alınması lazım, mühendislerle ilgili bir yasa çıkıyorsa mühendislerin fikrinin alınması lazım. Allah aşkına, avukatlarla ilgili bir yasa çıkıyor, Türkiye'de bunu isteyen avukat yok, baro yok, baro başkanı yok. Siz kendi keyfinize göre bunu nasıl çıkartırsınız Allah aşkına? Avukatların temsilcisi baro başkanı değil mi? Adamlar sokaklarda süründü, dışarılarda yattı sizin yüzünüzden. Hiç kimse bunu istemiyor.

Değerli arkadaşlar, 2013 yılında FETÖ'nün bir projesi vardı baroları ele geçirmek için; açın, bakın, buna bire bir benziyor. Şimdi, bu FETÖ projesinin hayata geçirilme isteği şunu bize gösteriyor: Sizin FETÖ'yle aslında anlaşılmadığınız hiçbir şey yok; hayata bakışınız aynı, davranışınız aynı, Türkiye'yi

götürmek istediğiniz yön aynı. Türkiye FETÖ’den nasıl kurtuldu ve kurtulacaksa AKP’den de öyle kurtulmadan düzelemez, doğrulamaz, kurtulamaz, güçlenemez. (CHP sıralarından alkışlar) Türkiye’nin sizden kurtulması lazım.

Bugün İstanbul, Ankara, İzmir Baro Başkanları bir araya gelip bağırrsa, dese ki “Yaşa Tayyip Erdoğan!”, bu teklifi geri çekersiniz, saniyesinde geri çekersiniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hiç şüphen olmasın.

ZEYNEL EMRE (Devamla) - 50 bin avukata sahip İstanbul Barosunun 137 delegesi var, bu teklif geçerse 13 delegeye düşecek; Ankara’nın 52 delegesi vardı, 7’ye düşecek; İzmir 29 delegeden 4’e düşecek. Bunu da “temsilde adalet” diye savunuyorsunuz. Siz, yüzde 34’le bu Parlamentoda yüzde 67 sandalye sayısı aldınız. O tarihten bu tarihe yüzde 10’luk seçim barajını kaldırmamak için 50 takla attınız. Nerede temsilde adalet var? Bunun neresinde adalet var? (CHP sıralarından alkışlar)

Madem bu dediğinizde ısrarcısınız, hadi gelin, İstanbul Ticaret Odasını da bölelim? Var mısınız? Bölmezsiniz çünkü o size yakın, var mısınız? Sayısal olarak bakalım, gelin, Ticaret Odasında da aynı şeyi yapalım.

AHMET TAN (Kütahya) – 2002’de yüzde 34,5 oy aldığımızda sizin yaptığınız yasaya göre aldık.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Kim yaptı? Kenan Evren’in yaptığı yasa.

AHMET TAN (Kütahya) – Siz de razısınız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Ne razı olacağız.

ZEYNEL EMRE (Devamla) - Yargının üç unsuru var; hâkim, savcı, avukat. Şimdi, siz üçüncüsünü hedeflediniz, üçüncüsünü. Bu sefer üçüncüsüne savaş açtınız, üçüncüsünü ele geçirmeye çalışıyorsunuz. Siz kendinize dikensiz gül bahçesi yapmaya çalışıyorsunuz, Türkiye için yapmak istediğiniz hiçbir şey yok.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Cumhuriyeti, Türkiye’de yaşayan Türklerin, Kürtlerin, Gürcülerin, Zazaların, Çerkezlerin, Sünnilerin, Alevilerin, Hristiyanların, herkesin ortak yurtdur. Cumhuriyet etnik olarak kördür, cumhuriyetin felsefesi budur.

Şimdi, bu teklif geçtikten sonra ben size söyleyeyim: Önce AKP’li, CHP’li, MHP’li, İYİ PARTİ’li, HDP’li barolar kurulacak, bir süre sonra diyecekler ki: Türk barosu, Kürt barosu, Alevi barosu, Sünni barosu... Bu bölücülüktür, bölücülük. (CHP sıralarından alkışlar)

BELGİN UYGUR (Balıkesir) – Bu sizin söyledikleriniz...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Dikkat çekiyor Meclis burası...

ZEYNEL EMRE (Devamla) - Bir insan, kendi ülkesine ancak düşman olursa böyle bir teklif getirir. Azıcık ülkesini seven kimse böyle bir teklif getirmez, bunun altına imza atmaz. Şunu unutmayalım, zalimler hep kendi tasarladığı tuzakların mağduru olmuşlardır. Tarih böyle işlemiştir, buradan çıkan yasada kişisel olarak Cumhuriyet Halk Partisinin menfaati ya da zararı değil, toplam bir faydadan veya zarardan bahsediyoruz. Sizin yaptığınız yanlış işlerden bazen siyaseten biz kazandık da biz bununla ilgilenmiyoruz. Biz doğrunun peşindeyiz, Türkiye’de, bu Parlamentoda maalesef sizin oylarınızla bu ülkeye çok kötülükler yapıldı. Geçmiş Anayasa değişikliklerine bakın, savcılıklar tespit ediyor, diyorlar ki: “2010 referandumu geçti, FETÖ yargıda kadrolaştı.” Yani mahkeme dosyasına girdiniz yaptığınız kötülükle. Sonra başka bir sisteme geçtiniz, dediniz ki: “Türkiye uçacak, dolar düşecek, işsizlik bitecek, ekonomik olarak kalkınacağız.” Başımıza gelmeyen kalmadı. Bu da en az onlar kadar önemli.

Değerli milletvekilleri, bakın, biz biliyoruz ki siz saraydan gelen her şeyi tasdik ettiniz bugüne kadar, uyarıları dinlemediniz. İstibdat altındasınız, bırakın karşı oy kullanmayı, alternatif bir fikirde bile bulunamıyorsunuz, bu gerçek. Neyin karşılığında özgürlüğünüzden vazgeçtiniz, neyin karşılığında siz kendinizden vazgeçtiniz? Bu, korku mu, menfaat mi? Ülkeye olan sevginizin üstünde ne olabilir? Değerli arkadaşlar, bu korku mu, yoksa menfaat mi? Lütfen kulaklarınızı tıkamayın, bir düşünün, neyin karşılığında bunu yapıyorsunuz? Biz umudumuzu kaybetmedik, üyesi olmaktan şeref duyduğum şanlı Meclisimiz, Kurtuluş Savaşı’nı bizzat yönetmiş, milleti ateşten alıp sulha ve özgürlüğe kavuşturmuştur. Ülke menfaatine bu kadar aykırı bir iş yapmayın, şanlı Meclisimize yakışır bir direniş gösteriş diyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci söz, Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek’e aittir.

Buyurun Sayın Erkek. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Teklif Genel Kurula geldi, Genel Kurulda görüşülmeye başlandı. Bu teklif, iki temel şeye dayanıyor: Bir, çoklu baro; iki, temsilde adalet. Baroların delege yapısını değiştiriyorsunuz. Çoklu baroyu tartışmadan önce baroların ne anlama geldiğini çok iyi idrak etmeliyiz. Barolar bir kamu hukuku tüzel kişisidir, kamu hukuku tüzel kişisi. Bir ilde 1 baro başkanı olur çünkü kamu hukuku tüzel kişisi bölünmez. Bir ilde 1 vali olur, 2 vali olmaz. Bir ilde 2 defterdar olmaz, 2 nüfus müdürü olmaz. Kamu hukuku tüzel kişisini bölemezsiniz. Açıkça Anayasa’ya aykırı bir teklifi Genel Kurulda bugün tartışıyoruz. Sizin gerekçelerinize göre İstanbul’da bazı gazeteciler, gazete sahipleri, televizyon sahipleri bir araya gelsin kendi RTÜK’lerini kursunlar, o da bir kamu tüzel kişisi, kendi RTÜK’ünü kursun. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, çoklu baro... Bakın, Avukatlık Kanunu’nu tartışıyoruz. Avukatlık Kanunu’nun ilk cümleleri: “Avukatlık bir kamu hizmetidir. Avukatlar, yargının kurucu unsuru olarak savunmayı serbestçe temsil eder.” Bunu niçin paylaşıyorum? Avukatın serbestçe, güçlü bir şekilde görevini yapabilmesi için ve yargının kurucu unsuru olabilmesi için bağımsız, güçlü bir baroya üye olması lazım. Baroları bölerseniz, parçalarsanız savunmayı alçaltırsınız, alçaltırsınız. Bunu yaşayacağız, göreceğiz.

Adalet Komisyonundan geçti. Adalet Komisyonunda maalesef adalet tecelli etmedi. Bu Genel Kuruldan da geçerse, bu teklif kanunlaşırsa –bunu çok samimi söylüyorum- bu tarihe de adalet de ihanettir, ihanettir. (CHP sıralarından alkışlar)

Çoklu baroyu, çok hukuklu sistemi tarihte kimler savunuyordu? İşgal döneminde, bu toprakları işgal eden emperyalistler bunu istedi. Lozan’da masada tartışıldı bu. Lozan’da bu vatani işgal eden güçler, emperyalist güçler, Türkiye Cumhuriyet devletine çoklu baroyu ve çok hukuklu sistemi dayattılar ama o zaman, o masada oturan Türk heyeti bunu reddetti, bunu reddetti, biz artık çağdaş bir hukuk sistemine geçiyoruz. Bizim ülkemizde de tarihte de dünyada da tekli baro esastır, tekli baro.” dedi. Bir ilde, 1 baro olur. Siz baroları bölerseniz, parçalarsanız avukatlık mesleğini alçaltırsınız, meslek etiğini, meslek disiplinini yok edersiniz.

Barolar tarih boyunca kişileri, vatandaşları korumuştur idareye karşı, devlete karşı çünkü barolar hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak ve korumak zorundadır; yasasında var bu, yasasında

var. Bir mecburiyet bu, barolar için. İnsan hakkı ihlallerini kim yapar? İktidarlar yapar. İktidarda kim olursa olsun barolar, idareye, iktidara karşı vatandaşların hak ve özgürlüklerini savunurlar; vatandaşlar da mahkemelerde -örneğin idare mahkemesinde birey ile devlet karşı karşıyadır- mahkeme salonlarında kamu gücünden korkmayacak, kamu gücünden çekinmeden kendini serbestçe temsil edecek avukatları olsun isterler ve güçlü avukat da ancak güçlü, bağımsız bir baroyla olur. Ama sizin iktidarınızın, maalesef, bu bağımsız güçlü yapılara karşı bir sorunu var; bağımsız yargı istemiyorsunuz, bağımsız, güçlü bir baro istemiyorsunuz, bağımsız Merkez Bankası istemiyorsunuz, bağımsız bir RTÜK, bağımsız bir TÜİK istemiyorsunuz. Onun için bağımsızlığı, özgürlüğü zedeliyorsunuz. Bu yanıştan dönün, bu teklifi geri çekin ve değiştirecekseniz barolarla birlikte Avukatlık Kanunu'nu çalışın. Adalet Komisyonunda tartışıyoruz, baro başkanları Meclisin Çankaya Kapısı'nda. Diyorsunuz ki: "3 baro başkanı gelsin, beşer dakika konuşsun." Lütufta bulunuyorsunuz. Etrafları bariyerle, barikatla çevrili, fiili bir gözaltı durumu gibi... Siz "Meclisi güçlendireceğiz." diyordunuz referandum tartışmalarında. Herhâlde Meclisi güçlendirmekten anladığınız bariyerler ve barikatlar; Meclisin içinde, girişinde, her yerde bariyer, barikat... (CHP sıralarından alkışlar) Meclisi gerçekten güçlendirdiniz, tebrik ederim! Dünyada örneği yok, dünyada örneği yok, çok üzülüyorum.

Bu teklifi savunanlar, bu teklifin sahipleri sürekli İstanbul Barosu seçimini tartışıyor, Adalet Komisyonunda da tartışıldı. Ne oldu İstanbul Barosunun seçiminde? Ne oldu? 42 bin avukat vardı o dönemde, 26 bini sandığa gitti, 10 aday vardı, 10 aday ve yüzde 34 oyla seçildi şu anki başkan. Kim seçilirse seçilsin ama -tabii, siyasi partilerin, örneğin bu teklifi savunanların ve hepimizin partilerinde seçimler çok demokratik oluyor, değil mi?- İstanbul Barosu seçiminde, baroların seçimlerinde sorun var! Yüzde 34'le seçildi. 10 aday içerisinde 8 bin oy aldı, 8 bin oy. 2002'de yüzde 34'le bu Meclisin üçte 2 sandalye sayısına sahip oldunuz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yüzde 40 sandalye sayısı.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Meşruiyetini mi tartışacağız? İstanbul, Ankara, İzmir, 3 büyükşehrin toplam avukat sayısı Türkiye'deki avukat sayısının yüzde 55'i. Bunu niçin söylemiyorsunuz?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Söyledik.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – İşlerine gelmiyor.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Nasıl temsilde adalet? Temsilde adaleti yok ediyorsunuz siz, demokrasiyi katlediyorsunuz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Dün de öyleydi.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – 5 bin üyesi olan bir baro 50 üyesi olan bir baroyla aynı delegeyi gönderecek. Bu mu temsilde adalet? İstanbul 98 milletvekiliyle temsil ediliyor bu Parlamente'da, Kırıkkale ilimiz 3 milletvekiliyle temsil ediliyor. 98; 3; 30 katından fazla. Ne demek bunu eşitlemek? İstanbul'un milletvekili sayısını da 13'e mi indireceksiniz?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Kanunun gerekçesinde görebilirsiniz.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Nasıl bir anlayıştır bu, nasıl bir adalettir bu? (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Mantık yanlış, mantık yanlış.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Yani milyonlarca seçmen var bir yerde. Bakın, çok tarihî bir yanılsa imza atmak üzeresiniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Mantık yanlış.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Baroların birliği...

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Tarihi bir yanlış imza atmak üzeresiniz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Baroların birliği.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Ama maalesef bunu yapacaksınız. Zaten bu hataları yapı yapı “Yolcudur Abbas, bağlasan durmaz!” İlk seçimde de bu millet size “Güle güle” diyecek. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Daha acı bir şey...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Size de bir türlü “Merhaba!” diyemedi.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Daha acı bir şey: Baro başkanları Ankara’ya yürüyüş başlatıyor, Sayın Adalet Bakanı diyor ki: “Ya ortada henüz benim bile, bizim bile vâkıf olduğumuz bir teklif yok ki. Siz niye yürüyorsunuz?” Ama maalesef Sayın Bakana da zaten soran yok ki! Barolara soran yok, Adalet Bakanlığına soran yok, bize soran yok, bize soran yok. Bir yerlerde bir teklif hazırlanıyor ve dayatılıyor. 80 baro ve Türkiye Barolar Birliği yazılı açıklama yaptı ”Bu teklifi geri çekin, çoklu baroya karşıyız.” diye. Niye dayatıyorsunuz bunu? Niye bu kötülüğü yapıyorsunuz? Bakın, çoklu baro avukatlara, barolara değil, vatandaşa yapılan bir kötülüktür, vatandaşa. Çünkü neden biliyor musunuz? Barolar hak arama özgürlüğünün ilk basamağıdır. Vatandaş hak ve özgürlükleri zedelendiğinde, ihlal edildiğinde barolara giderler, adli yardım alırlar, barolar avukat temin eder.

İşte, 8 Temmuz bugün, Çorlu tren katliamının 2’nci yılı maalesef. Aileler adalet arıyor hâlâ çünkü gerçek sorumlular yargı önüne çıkarılmadı. Çorlu tren katliamı nasıl gerçekleştirildi? Yol bekçileri olmadığı için. Düşünün, yol bekçileri olsa, yol bekçileri istihdam edilse kontroller yapılacak ve çocuklar ölmeyecek. Yol bekçilerini istihdam etmeyen kim? Yönetenler, iktidar, bakanlık. Hesap veriyorlar mı yargı önünde? Vermiyorlar. Ama Tekirdağ Barosu yaşamını yitiren insanların ailelerinin yanında. Kaz Dağları’nda, Cerattepe’de barolar çevre katliamı yapanlara karşı mücadele ediyor. Barolar çocuk istismarına karşı mücadele ediyor. Barolarda kadın hakları merkezleri var, çocuk hakları merkezleri var, doğa hakları merkezleri var. Baroları bölünce bunlar ne olacak? Ne olacak bunlar? Vatandaşlara büyük kötülük yapıyorsunuz.

Şimdi, bir açıklama yapıldı -düdü galiba- Meclis Başkanlığı seçimi sebebiyle -seçilen Başkanı da kutluyoruz, Sayın Şentop’u- doğaldır, memleketinden çok sayıda misafir gelmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MUHARREM ERKEK (Devamla) - Tekirdağ Milletvekilimiz de paylaştı, “Tekirdağ’dan gelen çok sayıda misafirimizi Mecliste ağırladık.” diye. Tamam, çok güzel. 50 baro başkanını ağırlayamadınız. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ziyaretçi yasağı var!

MUHARREM ERKEK (Devamla) - 50 baro başkanını ağırlayamadınız, ne kadar acı bir tablo. Şu hataya sakın düşmeyin: Barolar asla siyaset yapmıyor, barolar hukukun üstünlüğü ve insan hakları mücadelesi yapıyor iktidarlara karşı. Tarih boyunca da böyle olmuştur bu. Bu siyaset değildir. (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler) Bu teklif geçerse asıl barolar birer siyasi enstrüman hâline dönecek. Asıl siz baroları siyasete alet ediyorsunuz her zaman olduğu gibi. Adalet Komisyonuna baro başkanlarını alamadınız, bu Mecliste baro başkanlarını misafir edemediniz.

Bakın, asıl beka sorunu adalet çürürse ortaya çıkar çünkü devletin temeli adalettir, devletin dini adalettir. Baroları zayıflatırsanız adaleti yok edersiniz.

Çok teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Cahit Özkan.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, kanun teklifinde 180 kişinin imzası var, 17 kişi salonda var.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ya, sana ne Mahmut, sana ne!

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) - İşine bak sen Sayın Tanal ya!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 180 kişinin imzası var, 17 kişi var AK PARTİ sıralarında. Teklifin sahipleri yok, nasıl olacak bu iş?

BAŞKAN – Seni genel merkezden çağırıyorlar Tanal, bak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Meclis Başkan Vekilim, Şanlıurfa'nın tüm suları kesik, tüm elektrikleri kesik. Mardin'de kesik. Yani bu Mardin'in, Urfa'nın elektriğini halledin.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 222 sıra sayılı Avukatlık Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin teklif sahibi olarak grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlarım.

Avukatlık mesleği ve barolar, hukuk dünyamız, bağımsız yargımız ve vatandaşlarımızın adalet ihtiyacı noktasında çok önemli görevleri ifa ediyorlar. Eğer hukukun gelişmesi, hukukçu kalitesinin artması ve vatandaşlarımızın adalet ihtiyacının karşılanmasını düşünüyorsa o zaman demokratik, temsile çoğulcu ve katılımcı anlayışla destek veren, mesleğe özgülenmiş, Anayasa ve yasada karşılığını bulan esas ve usuller çerçevesinde teşekkül etmiş baroların anlamı çok önemlidir. Yine böylesi bir baro anlayışının hukukçu ve avukat kalitesine getireceği destek ve kalite de önemlidir. Eğer iyi hukukçu varsa, iyi tecrübe sahibi kendini etkin ve yetkin olarak donatmış avukatlar varsa o zaman vatandaşlarımızın adalet ihtiyacı çok daha kaliteli bir şekilde görülmüş olacaktır. İşte bu anlamda Avukatlık Kanunu'yla ilgili uzun zamandan beri kamuoyunda tartışılan ve özellikle avukatların -altını çizerek ifade ediyorum- avukat meslektaşlarımızın hukukla, Avukatlık Kanunu'yla ve baroyla ilgili ihtiyaçlarını dikkate alarak değerlendirmeler yaptık ve bu noktada ciddi bir reforma ihtiyaç duyulduğunu görerek Avukatlık Kanunu ve barolarla ilgili reform kararı aldık, bu noktada çalışmalarımıza başladık. Tabii, bu çalışmaları yaparken öncelikle tarihimizde var olan, bugüne kadar yapılmış olan ve hükûmetlerimiz öncesi dönemde de gündeme getirilmiş ancak yasalaşamamış olan düzenlemelere, tekliflere baktık. Ve arkasından konuyla ilgili sivil toplum kuruluşlarının hazırlamış oldukları raporlara baktık, hukuk derneklerinin özellikle. Ve yine Devlet Denetleme Kurulunun daha evvel hazırlamış olduğu raporu da inceledik. Bu noktada mukayeseli hukuk anlamında Avrupa, Amerika ve dünya uygulamalarını da masaya yatırdık. Bu çalışmaları yaparken yine on sekiz yıllık hükûmetlerimiz döneminde AK PARTİ Grubu olarak düşündüğümüz ancak Meclisin yasama gündemi nedeniyle yoğunluğundan dolayı gündeme alınamayan yasa tekliflerini de masaya yatırdık.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Pensilvanya'ya sordunuz mu, Pensilvanya'ya?

CAHİT ÖZKAN (Devamla) - Ve bununla beraber özellikle hukuk derneklerini tek tek aramak suretiyle onların da görüşlerini aldık. Ve yine Barolar Birliği yönetimiyle beraber kendi içlerinden seçmiş oldukları 30 baro başkanını Mecliste kabul ettik, onların da üç saat süren görüşlerini tek tek not aldık, bunları da değerlendirdik. Yine, hukukçu milletvekillerimizle bir araya geldik ve yine, tabii, örgütlü yapılarla buluşmamız, toplantılarımızın yanında herhangi bir baroda üye olmayan kamu avukatlarından tutun, baro üyesi olup da kendi mesleki sorunlarının çığığına maalesef duyarsız kalan baro üyesi avukatları da dinledik ve ortaya bir teklif çıktı. Ve çıkan bu teklif özellikle yasama mantığına uygun bir şekilde... Yasama organı ne yapar? Biz hukukçuların “de lege ferenda” dediğı ideal hukukun peşinde, evrensel hukuka uygun, âdeta tabiat kanunları gibi, nasıl suyun kaynama derecesini kanun yaparak değıştirmiyorsak, nasıl suyun kaldırma gücünü kanun yaparak Mecliste değıştirmiyorsak, bunun layetegayyer bir kanunu varsa, biz de böyle bir yasanın peşinde koşarak çalışmalarımızı başlattık. Türkiye’nin yaşadığı tarihsel tecrübe, özellikle avukatların çoğulculuk ve katılımcılık noktasında yaşadıkları sıkıntılar, sorunlar ve mesleğe stajdan başlayarak mesleğini bırakana kadar geçen süre zarfında avukatların ihtiyaçlarını göremeyen baroların sorunları neler, görebilenlerinin durumları neler, bunları da masaya yatırdık ve bu çerçevede ortaya çıkan tablo bizleri bir düzenleme yapmaya sevk etti.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – On yıl geçti, on yıl!

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Bu yaptığımız düzenlemeyi de AK PARTİ ve Milliyetçi Hareket Partisi Grupları olarak beraber hazırladık; adım adım, aşama aşama, inanın, iğneden ipliğe, kılı kırk yararcasına hazırlamış olduğumuz bu teklifi Türkiye kamuoyunun önüne getirdik.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Saraydan geldi, saraydan!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 80 baro başkanı karşı.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Ve kamuoyu da tartışıyor.

Evet, burada bir ifade var, ne diyor orada: “Hâkimiyet, egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.”

ERKAN AKÇAY (Manisa) – “Hâkimiyet kayıtsız şartsız barolarındır!” Öyle demek istiyor arkadaşlar.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Baroların değildir, hukuk derneklerinin değildir, avukatların değildir; 83 milyonun ortak menfaatini optimum noktada buluşturma sorumluluğı olan, millî iradenin tecelligâhı Türkiye Büyük Millet Meclisidir.

TAMER DAĞLI (Adana) – Başkanım, o arkadaş çıksın konuşsun ya! Çıksın konuşsun o arkadaş ya! Ayıp ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ayıptır kardeşim!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kendi vekilleriniz istemiyor, kendi vekilleriniz.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Evet, bu çerçevede geçen hafta salı günü Meclis Başkanlığına sevk ettiğimiz kanun teklifimiz, yine İç Tüzük’ün 30’uncu maddesinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Perşembe günü Komisyonun gündemine gelmiş ve bugüne kadar İç Tüzük’ün 30’uncu ve 60’ıncı maddelerinde yer alan hüküm ve esaslar çerçevesinde Parlamentoda görev yapan Komisyon üyeleri, Komisyon üyesi olmayan milletvekilleri ve yine konunun tarafı olan çevreler Parlamenteoya gelmek suretiyle Komisyondaki müzakerelere katılmışlardır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Baro başkanları yoktu, baro başkanları.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – 1 tane baro başkanı yoktu, 1 tane.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Tabii, İç Tüzük Parlamentonun anayasasıdır. Parlamento yaptığı bütün iş ve eylemlerde İç Tüzük’e bakar, buranın anayasası budur. Eğer İç Tüzük’e bir aykırılık söz konusu olursa bu usulsüzlüktür, bunun mutlaka düzeltilmesi gerekir. Tabii buradaki usulsüzlükler de maalesef teamüle dönüşür, onun için usulsüzlüğe meydan vermemek Parlamento üyesi olarak her birimizin üzerine düşen vazifedir. Tabii, 200’ün üzerinde milletvekili Komisyonda söz alarak görüş, düşünce ve önerilerini paylaşmış ve bu çerçevede Komisyon gerek İç Tüzük’e gerek Anayasa’ya aykırılık iddialarını değerlendirmiş ve bu çerçevede görüşmeleri tamamlayarak kanun teklifimizi kabul etmiş, hazırlanan rapor çerçevesinde bugün Meclis Genel Kurulunda tartışmaya başlamış bulunmaktayız.

Evet, ben öncelikle, müsaadelerinizle, niçin böyle bir düzenlemeye ihtiyaç var, bunun eski dilde olduğu gibi esbabı-mucibesi, rasyosu, gerekçesi nedir, bunu sizlerle paylaşmak istiyorum. İnanın, tarih özellikle bu reformu altın harflerle yazacak; adaletimize, özgürlüğümüze, çoğulcu, katılımcı bir meslek odası yapılanmasına ve bu noktada belki de Avrupa’yla ve bütün dünyayla rekabet eder bir meslek standardını yakalama noktasında bizleri yarınlara taşıyacaktır.

Her şeyden önce bu düzenlemenin neden yapıldığını dikkate almak için, mevcut 1136 sayılı, 1969 tarihli Kanun’un dönemine gitmek lazım. Biraz önce Kıymetli Grup Başkan Vekilimiz Muhammed Levent Bülbul de o kanunun gerekçesini ayrıntılarıyla açıkladı. Bu vesileyle, ben de çok fazla ayrıntıya girmek istemiyorum. Ancak 1136 sayılı Kanun’un yapıldığı dönemde Türkiye’deki toplam avukat sayısı İzmir’deki avukat sayısına eşit, 10 bin avukat var; bugün 13 kat artmak suretiyle 130 bin avukat sayısına ulaşılmış; bu çok önemli bir rakam. Bu noktada, özellikle artan avukat sayısı İstanbul, Ankara ve İzmir şehirlerinde yoğunlaşmış ve tabii, İstanbul’daki avukat sayısı kamu avukatlarıyla beraber -ki onların Anayasa’nın 135’inci maddesi çerçevesinde, bildiğiniz üzere, üye olma zorunlulukları yok- 50 bin rakamına ulaşmış, Ankara’da 20 bin, İzmir’de de 10 bin.

Tabii, bu yirmi yıllık sürede artan avukat sayısı barolar ile üyelerin rabitasının, ilişkisinin, üyelik bağının kopmasına neden olmuş. Çünkü, sözlerimin başında ifade ettiğim gibi, baro-avukat ilişkisi bir rabitadır ki stajdan başlayarak mesleği bırakana kadar, her dönem, meslek içi eğitim, staj döneminde verilecek eğitimlerle, derslerle tekâmül etmesi gereken bir süreç. Onun için, Anayasa’nın 135’inci maddesi ve Avukatlık Kanunu ayrıntılı şekilde baroların görevlerini saymıştır.

Tabii, özellikle, avukatlık mesleğinde artan bu sayı baroları işlevsizleştirmiş, elli yıl önce avukat olan bir meslektaşımıza nazaran otuz yıl önce avukat olan meslektaşımız daha dezavantajlı noktaya gelmiş. Otuz yıl önce ile bugünü kıyaslarsak bugün avukat olan genç, pırlanta gibi avukat meslektaşlarımız, genç stajyerler, maalesef baronun olması gereken görevlerinden gerekli hizmeti alamadığı için etkinlik ve yeterlilik noktasında mesleğe başlayamamaktadırlar.

Tabii, meslek içi eğitim de sorundur. Özellikle, bilgi iletişim teknolojilerindeki artış, yeni hukuki konuların yaygınlaşması, dünyanın özellikle e-ticaretle beraber küçük bir köye dönüşmesi karşısında, avukatlık mesleğinin sürekli hizmet içi eğitimle donatılması gereği de ortadadır. (CHP sıralarından gürültüler) Özellikle, İstanbul, Ankara ve İzmir Baroları bu noktadaki etkinlik noktasında yetersizlikle karşı karşıya kalmışlardır.

Tabii, diğer taraftan da baroların Anayasa ve yasada yer alan görevlerini yerine getiremediklerinin yanında demokratik açıdan da ciddi sorunları vardır. Bakınız, Hükûmet grubu olarak, AK PARTİ Grubu olarak, Milliyetçi Hareket Partisi Grupları olarak bizim gönlümüz arzu ederdi ki bu şikâyeti bizlerden evvel başkaları getirsin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şikâyet olmayan bir hususu mu?

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Bu bir reformdur, bu ülkenin ve milletin önünü açmaktır. (CHP sıralarından gürültüler)

Şimdi, düşünün İstanbul’da 47 bin üye avukat var, bir o kadar da -4 bin civarında- kamu avukatı var yani, Anayasa’nın 135’inci maddesine göre üye olma zorunluluğu olmayan kamu iktisadi teşekkülleri, belediye iktisadi teşekkülleri ve kamu kurumunda çalışan avukatları topladığınız zaman ne yapıyor? 50 bin avukat yapıyor. 50 bin üyeden oluşan bir baronun, 8 bin oy almış bir baro başkanı tarafından yönetilmesini düşünmek elbette kabul edilebilir bir durum değildir.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – 10 aday.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Evet, oradan Sayın Milletvekilimiz diyor ki: “8 değil 10.”

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hayır, 10 aday var diyorum.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – 50 bin avukatın olduğu yerde, 10 bin avukatın oyuyla seçilmek herhâlde demokratik değildir. Bu anlamda, Anayasa ve Avukatlık Kanunu’ndaki görevleri... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Milletvekili.

2 çok değerli Grup Başkan Vekiliniz burada, çok da duyarlı bir şekilde olayları takip ediyorlar. Onlar burada otururken bağırmanıza bir anlam veremiyorum.

Buyurun Sayın Milletvekili.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Şimdi, açıkçası, getirdiğimiz düzenlemeyi sizler biliyorsunuz, Komisyonunda uzun uzun tartıştık. Getirdiğimiz düzenlemeyle, özellikle büyükşehirlerde avukat baro rabıtasının kopması nedeniyle bu ilişkiyi yeniden tahkim etmek gereği ortaya çıkmıştır. Dedik ki: “Sayıları yarın Anadolu’daki diğer illerde de 5 bin rakamını aşabilir. 5 binden fazla avukatın olduğu yerlerde 2 bin avukat bir araya gelmek suretiyle baro kurabilsin.” Burada 2 bin rakamı niçin önemli? Baktığınız zaman, 72 ildeki avukat sayısından fazla avukat tarafından bir baro kurulmuş olacak yani 72 ildeki barodaki avukat sayısı 2 binin altında. Yani 2 bin sayısının siyasi ideolojik bir gerekçeyle bir araya gelme ihtimali sıfırdır, bunun kabulü mümkün değil.

Diğer taraftan, bakınız, ben iddialara geçmek istiyorum. Ne deniyordu: “Efendim, bu, Anayasa’ya aykırıdır.” Hayır, Anayasa’ya uygundur, Anayasa’nın teşvik ettiği, özellikle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin, örgütlenme özgürlüğü bağlamında yapılabiliriyorsa, mümkün oluyorsa teşvik ettiği bir meseledir.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 2 Cumhurbaşkanı istiyoruz o zaman(!) 2 Cumhurbaşkanlığı olur mu?

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – “Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur.” Evet, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olması, burada birlikte, farklı illerde birden ziyade baronun kurulabilmesi sadece oraları işlevselleştirmektedir. Bu anlamda, Anayasa’ya aykırılık olmadığı zaten Komisyon tartışmalarında da karara bağlanmıştır.

Diğer taraftan, siyasallaşma iddiası. Deniyor ki: “Barolarda siyasallaşma yok -bu önemli, biz önemsiyoruz bunu- sadece hukuk siyaseti yapılıyor.”

Kıymetli meslektaşlarım, bakınız, burada bir baro başkanının “tweet”i var. Şimdi, bu nasıl bir “tweet”tir ki Baro Başkanı olarak attığı “tweet”: “Sadece ‘Yasak kalsın.’ demişti Helin Bölek; türkü söylemek istiyordu yaşayabilenlere ölümü göze alarak...”

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Doğru.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – “...Bir şey anlatmaya çalışanları dinlemediler bile yürek nasırlaşınca.” Kim bu? (CHP sıralarından gürültüler) Bakın, bahsi geçen “tweet”in altında baro üyesi ifade ediyor... (CHP sıralarından gürültüler) Bakınız, şu anda konuştuğumuz kişi baro başkanıdır...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Terörist, terörist.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – ...herhâlde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu üyesi değildir. Bu noktada, cevabı da gerekli mercilerde kendisi verir. Zaten orada üyesi de demiş ki: “Yahu, şehit Savcı Mehmet Selim Kiraz’ı katledenlere niçin bu desteği veriyorsun?” Helin Bölek’ten bahsetmiyor, “tweet”in özü katillerle ilgilidir, bunun altını çizmek istiyorum. Bu, siyaset değildir.

Diğer taraftan, özellikle, 2 bin avukat siyaset yapamaz, mesleğe özgülenir. FETÖ projesi olduğu iddiası...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İddia değil, öyle.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kesin, kesin.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Bakın, derin ve paralel yapılar her zaman demokrasiden, çoğulculuktan, özgürlükten, temsilden korkarlar. Bu noktada, biz, Türkiye’de, bu kanun teklifiyle çoğulculuğun, katılımcılığın ve odalarda demokratik temsilin önünü açıyoruz. (CHP sıralarından gürültüler) FETÖ projesi olduğu içi boş bir iddiadır, sadece bu reformu engellemeye dönük de bir yaklaşım olarak görüyoruz.

Baroların muhalif oldukları iddiası... Yahu, AK PARTİ hükûmetlerinden önce bizim de muhalefette olduğumuz dönemler ve yine, henüz 28 Şubat sürecinde o tankların caddelerde dolaştırıldığı günlerde de baro biliyorduk.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayenizde, sayenizde!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Danışıklı, danışıklı. FETÖ’cüler dolaştırdı!

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Ne zaman muhalif? Kime muhalif? Milletın değerlerine karşı muhalif mi? Bakınız, bu ülkede inancı sebebiyle, kendi yaşam tarzı tercihi sebebiyle, barolar Avrupa İnsan Hakları Mahkemelerine kadar giderek müdahale talebinde bulundular; başörtülü avukat olmaz diye.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayenizde.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Bugün oldu, ne oldu? Herkes kendi mesleğini icra ediyor, demokratik bir şekilde her şey yolunda.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Rıfat Bey’e söyle, Rıfat Bey’e! Onu Rıfat Bey’e söyle, bize değil.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Bu noktada aksi iddiayı asla kabul etmiyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Barolar muhalif... Nereye muhalif? Bakınız, bunu hiçbir siyasi parti grubunun kabul edeceğini düşünmüyorum. Biz, Çanakkale’de, Kocatepe’de, bu milletin fedakârca ve kahramanca yazdığı destanların arkasında, hamdolsun, bizim milletimizin, medeniyetimizin değerleri, dinimiz, bayrağımız, vatanımız, farklı dinleri hoşgörüyle kucaklamamız; Hristiyan’ıyla, Yahudi’siyle, Musevi’siyle, Müslüman’ıyla kardeş olmamız, bu noktada, kalkıp da bizim değerlerimize “Çağlar öncesinden gelen ses.” diyerek kitabımıza saldırmak bir hukuk adamının işi asla değildir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yazıklar olsun!

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Bu, siyasetin ta kendisidir.

Evet, diğer taraftan, bölücü yaklaşımlara hiç girmek istemiyorum.

Ve bakınız, barolar parçalanacak... Arkadaşlar, şu anda İstanbul Barosu'nda 50 bin avukat, burada, Ankara'da 20 bin. Acaba çıkıp bu bildiriler bütün barolar adına mı yapılıyor, baroya mensup olan bütün avukatların bu bildirilerin altına imza attığı mı zannediliyor? Asla değil. Bakınız, bu, ne özgürlükle ne demokrasiyle ne meslek odası anlayışıyla asla kabiliteleif değildir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ne de hukukla...

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin çok kararı var, bu kararlardan onlarca, yüzlerce örnek gösterebiliriz ki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi en dip noktayı gösterir.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ciddiye almıyorlar orada, ciddiye almıyorlar.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi “Ben en aşağı kriterleri ortaya koyuyorum, koyabiliyorsanız yukarisına siz koyun.” der. İşte, biz bunu koyuyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sen bu söylediğine inanıyor musun ya?

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Evet, diğer taraftan, bakınız diyelim ki İstanbul'da 1 no.lu baro, 2 no.lu baro, 3 no.lu baro... Avukat meslektaşlarımız, İstanbul'da aynı il içerisinde avukatlık ortaklığı kurmak isterlerse, biri 1, biri 2, biri 3 no.lu barolara üye olsalar da gelip burada aynı ofiste, aynı avukatlık bürosunda çalışabilecekler; parçalanma yok, demokratik, özgürlükçü, çoğulcu, katılımcı bir anlayış var.

Evet, sözlerimi özellikle hukuk camiasına seslenerek tamamlamak istiyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Siz onları dinlemediniz, onlar mı sizi dinleyecek?

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Bizim hayalimiz, bu ülkede çoğulcu katılımcı, demokratik bir temsille meslek odası yapılanmalarıdır, temsilde adaleti sağlamaktır. Bu ülkenin birliğini, beraberliğini, kardeşliğini desteklemektir. Böylesi bir baro anlayışı, göreceksiniz baro başkanlarının biraz önce paylaştığım gibi, ayrılıkçı basın açıklamalarıyla değil, birleştirici, kendi üyesini kendi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Baro başkanları ayrılıkçı bir anlayışla çatışma üreterek, medeniyetimizle, değerlerimizle kavga yaparak değil, kendi üyelerini kendi çatısı altında tutmak için, başka baro kurmasın aynı çatı altında çalışalım anlayışıyla, onları kaybetmemek için ortak akla hizmet ederek çalışacaklar. Bu kanun teklifinin görüşülmeye başladığı süreçle beraber baro başkanlarından üyelerine birlik, beraberlik, kardeşlik, kucaklama, güler yüz, onların sorunlarına odaklanma gayretleri gördük. İnşallah, bu gayretler artsın, İstanbul, Ankara, İzmir'deki baro yönetimleri kendi üyelerini kucaklasın, 2 bin avukat da gidip başka bir yerde baro kurmasın, bunun yöntemi de mevcut baro başkanlarının kendi gayretleriyle olacaktır.

Yapmış olduğumuz, görüşmekte olduğumuz bu kanun teklifimizin hukuk camiamıza, hukuk kültürümüze, hukukçu kalitemize, hukuk kalitemize katkılar sağlamasını temenni ediyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Başkanım, biliyorsunuz, sözümü çok kestiler.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İki yıl sonra vazgeçersiniz iki yıl, fazla uzun değil.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Çok kestiler sözümü. Kapatayım efendim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İki yıla vazgeçersiniz “Pişman olduk.” dersiniz. Bölücülük yapıyorsunuz açıkça.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Biz duyuyoruz, devam et Sayın Özkan.

BAŞKAN – Biraz evvel Sayın Bülent Turan istedi, bir dakika uzattım. Grup Başkan Vekilleri istediler, Müsavat Bey istedi, vermedim.

Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Yapmış olduğumuz yasal düzenlemenin hukuk camiamıza hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyor...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Olmaz abicim, olmaz!

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – ...Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, salonun havalandırılma ihtiyacı var. İsterseniz beş dakika ara verelim, havalansın, dönünce söz vereyim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok, sıcaklığına cevap versin.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın görüşülmekte olan 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Grup Başkan Vekilini dikkatlice dinledim. Son olarak söz vermemenizden dolayı Sayın Başkan Vekilim, sizin de orada 2 Başkan Vekili olarak oturmanızı Genel Kurulun gündemine getirebilirler. Kendilerine eğer bir hak tanımazsanız, demokrasiden yana bir tavır koymazsanız, sizin herkese tanıdığınız eşit hakkı kendilerine vermemenizden dolayı Meclis Başkan Vekilliği koltuğuna 2 tane koltuk koyup böyle temsil etmesini de isteyebilirler. Buna dikkat etmek gerekir.

Şimdi, Grup Başkan Vekili diyor ki... Arkadaşlar, hepinizin yüzüne baka baka söylüyorum: Adalet ve Kalkınma Partisinin terörle ilişkisi var mıdır? Baroların terörle ilişkisi yoktur, Adalet ve Kalkınma Partisinin terörle ilişkisi yüzde 100'dür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hangi terörle ilişkisi, hangi terör örgütüyle ilişkisi, tek tek açıklıyorum, rahat olun.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Hadi canım! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Bir dakika...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bugün “Fetullahçı terör örgütü” dediğiniz terör örgütüne mensup milletvekilleriniz vardır. Fetullahçı terör örgütü dediğiniz kişilere ait bakanlarınız vardır. Fetullahçı terör örgütüne ait il başkanlarınız vardır. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Siz, Fetullahçı terör örgütünün savcısının arkasında duran bir Genel Başkana sahipsiniz, bunu asla unutmayın, bu bir. (CHP sıralarından alkışlar)

İkincisi, siz “PKK terör örgütü” diyorsunuz ya, PKK terör örgütüyle el ele yürüyen, onların önünü açmaya çalışan iktidardaki tek siyasi partisiniz, hiç kızmayın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Diğer tarafa konuşun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yüzünüze baka baka söylüyorum, rahat olun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Urla Belediye Başkanınız FETÖ’den mahkûm oldu, yakın zamanda oldu.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – PKK terör örgütünün bütün unsurlarını Habur Sınır Kapısı’ndan içeri sokan, onlarla beraber halay çeken...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Otur, otur! Ya, benim konuşmamı engellemeyin. Çok özür dilerim efendim.

...onların kırmızı bültenlerle aranan eşlerini kendi televizyonlarınıza çıkartan bir siyasi partinin ve bir Genel Başkanın temsilcilerisiniz, bunu asla unutmayın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Başkan, tartışma değil, münakaşa değil, kavga çıkarma gayreti bu.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Siz, Türkiye’de demokrasiyi gasbeden, konuşan akademisyenleri cezaevine atan, gazetecileri cezaevine atan, öğrencileri cezaevine atan, milletvekillerini cezaevine atan, Türkiye’deki tek siyasi partisiniz, bunu asla unutmayın, hiç unutmayın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Hayatınız yalan!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bunların hiçbiri doğru değil.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Siz, terör örgütlerine yardım ve yataklık yapıp, Adil Öksüz denilen kişiyi yakaladıktan sonra onu giydiren, pasaportunu verip Zekeriya Öz’le birlikte yurt dışına kaçmasına sebep tek siyasi partisiniz. (AK PARTİ sıralarından “Yeter, yeter!” sesleri)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, bir dakika...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, barolarla ilgili hiç burada Grup Başkan Vekillerinin teröre hizmet eden, öğrenciyi hapse atan, avukatların hakkını gasbeden “Demokrasiden ben dem vuruyorum.” deyip de çıkacak ne yüzleri vardır ne konuşacak hâlleri vardır. Baroların bölünmesi vatana ihanettir. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bağırarak haklı çıkamazsınız, terör örgütleriyle kucak kucağaydınız.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Sen niye bağırıyorsun?

BAŞKAN – Sayın Özkan, buyurun.

45.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, evet, biraz önce galiba ikna oldular ki barolarla ilgili pek fazla itirazları yoktu. Dedi ki... (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) En çok konuşmaması gereken noktada konuştu Sayın Grup Başkan Vekili, bizi terörle yan yana gösterdi. (CHP sıralarından gürültüler)

Bakın, her şeyden önce, şu anda FETÖ terör örgütü liderinin ve onun avanesinin, o elebaşının hedefinde bir tek siyasi parti vardır, AK PARTİ'dir, Milliyetçi Hareket Partisidir, Cumhur İttifakı'dır. Onun için, 15 Temmuz akşamı Cumhurbaşkanımıza ve AK PARTİ'ye karşı saldırı gerçekleştirirken, biliyorsunuz Marmaris'te, hamdolsun, milletimizin duasıyla, ferasetiyle, basiretiyle kurtuldu Cumhurbaşkanımız. (CHP sıralarından gürültüler)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sen neredeydin o zaman? Biz buradaydık. Sen neredeydin?

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Ama birilerinin de önünden tanklar çekildi. Bizlere bedduayla layık görünürken, birilerine şefaathakını kullandı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Evet, PKK'siyle, FETÖ'süyle, DHKP-C'siyle bugün Türkiye'de birlik, beraberlik ve kardeşliğin, Cumhur İttifakı'nın sarsılmaz sinesinin o yıldırıcı mücadelesinden rahatsızlar. İlerine kadar o mücadeleyi sürdüreceğiz ancak Cumhuriyet Halk Partisi eğer FETÖ'nün tevill yollu desteklerini bırakmayacaksa, bunun üzerine sonuna kadar gideceğiz. İşte Enis Berberoğlu, FETÖ'nün MİT tırlarıyla ilgili verilen karar neyin nesiydi? Hamdolsun, milletvekillerimiz, Parlamento gereğini yaptı, Türk yargısı kararını verdi, gereği de yapıldı.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

46.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; ya nasıl bu kürsüden rahat konuşabiliyorsunuz ya?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ne olacak?

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Sana mı soracağız?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Cumhurbaşkanı “Meydana çıkın, darbe kalkışması yapılıyor.” dedikten sonra, o meydana çıkıp da şehit düşenlerin yakınları için toplanan parayı gasbeden siyasi parti misiniz, değil misiniz? Onun cevabını da versenize! (CHP sıralarından alkışlar, AKP sıralarından gürültüler)

AHMET TAN (Kütahya) – Sen provokatörsün, provokatör!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Başka bir şeye getirme, hadi cevap ver.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Siz şehidin, gazinin parasının üstüne oturan siyasi parti misiniz, değil misiniz? Onun cevabını verin.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Değiliz!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Cevap veremezsiniz!

İkincisi, ben kaçanı söyleyeyim sana: Telefonun arkasında durup da millete “Çıkın, tankların önüne yatın.” deyip kendisi, kendi korumalarıyla ve uçaklarıyla ortadan toz olan Genel Başkanınızdır sizin “kaçın” diyen... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yazık!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yazıklar olsun!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Onun için, öyle yok! Öyle yok! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Yazıklar olsun sana!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sakin olun arkadaşlar, sakin olun.

Tünellerde saklanan Başbakanınızdır sizin kaçanınız! Oradan kaçamazsınız.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sen ne kadar basit bir adamsın ya! Sen ne kadar ahlaksız bir adamsın ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sen konuşma!

HAMZA DAĞ (İzmir) – Kes sesini!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Siz sonuna kadar terör örgütlerinin yanında oldunuz.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Kes sesini! Kes sesini! Ahlaksız herif! Edepsiz herif!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Siz Adil Öksüz’ün yanında oldunuz, siz FETÖ liderinin yanında oldunuz, siz PKK’nın yanında oldunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yalan söylüyorsun, yalan!

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Yalan söylüyorsun sen, yalancısın be!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bunların hepsi yalan!

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Karaktersiz!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sonuna kadar konuşacağım, bağırarak yok öyle! (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Özkan, buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Zabıtlara geçmesi için özellikle altını vurgulamak istiyorum: Birinci Dünya Savaşı, İkinci Dünya Savaşı ne kadar gerçekse, yapılmışsa, 80 darbesi nasıl bu ülkeyi inim inim kan ağlatmışsa, 15 Temmuz ihanetinin biliyoruz ki muhatabı Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’dır, Cumhuriyet İttifakı’dır, AK PARTİ’nin o sarsılmaz sinesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, peki.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.23

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.42****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 109’uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

222 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yerinde.

Sayın Beştaş, söz istemiştiniz, buyurun.

47.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın görüşülmekte olan 222 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu, Sayın Cahit Özkan burada değil, ben onun konuşmasını dikkatle dinledim ama kayıtlara geçsin, sonuçta iktidar grubu burada. Geldi, iyi oldu.

Aslında ben konuşmadan mutlu oldum, açık söyleyeyim. Neden? Biz haftalardır, aylardır, baro tartışmaları olduğundan bu yana hep şunu söyledik, dedik ki: İktidar partisi, kendisine biat ettiremediği, ettiremediği, hukuku, insan haklarını, özgürlükleri, hakları savunan baroları hedefine koymuş, bir muhalif odak olarak görüyor ve muhalif odağı etkisizleştirmek, bölmek, parçalamak ve yönetmek istiyor; biz bunu söyledik. Kendisi de konuşmasında hiç gizlemeden, sağa sola sapmadan, hani, bir hatip edasıyla bunu açıkladı. Ne dedi? Bir baro başkanının “tweet”ini alıntıladi. Baro başkanlarının yaptığı basın açıklamalarını “ayrılıkçı” “bölücü” ve benzeri tabirlerle ifade etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, burada ne dedi? Yine, bunlardan sonra da birlik beraberlik demagojisiyle, hamasetiyle kendilerinin demokratik bir şey yaptığını iddia etti. Bugün iktidar grubu adına konuşan Grup Başkan Vekili, bu baroları bölüp parçalama yöntemini şu amaçla yaptığını itiraf etti “Evet, biz İstanbul, Ankara, İzmir Barolarının muhalefetinden rahatsızız. Bizi eleştiriyorlar, bizim yanlışlarımızı söylüyorlar, ayrılıkçılar.” dedi. Hatta, ileri gitti “Bölücüler.” şeklinde konuşmalarla kendilerine yeni barolar kuracaklarını oradan ilan ettiler. İşte, tam da bunu kabul etmiyoruz. Biz baroların kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütleri olduğunu söylüyoruz, savunmanın, yargılamanın temel sacayağı olduğunu söylüyoruz; bu hizmeti yaparken bir dernek gibi değil, yargının bir makamı, bir erki olarak -üçlü olarak düşünürsek; hüküm, iddia ve sav olarak düşünürsek- savunmayı temsil ettiğini ve bu bölmeye karşı olduğumuzu söylüyoruz. Bunu söylemeye de devam edeceğiz çünkü burada hedef, yargıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, diğer mesele yani bu paralel yapı, cemaat meselesi. Şimdi, burada bazı şeyleri yineliyoruz, şunu tekrar hatırlatıyorum: Paralel yapının, cemaatin AKP’yle

birlikte ilk hedefleri, ortak gerçekleştirdikleri neydi? KCK siyasi soykırım operasyonlarıydı. Daha geçen ay 2 milletvekilimizin aynı operasyondan vekilliği düşürüldü ve bunu ortak yaptılar, bugün bu davaların sonuçlarını kaldırmıyorlar. Hedef, Kürt halkı ve partimizdi ve hâlâ KCK davalarından binlerce insan ceza almış mahiyette. Aslında, AKP iktidarı, cemaatin yarım bıraktığı hangi iş varsa maalesef şu anda tamamlıyor. Yani, kıblesi aynı, rehberi de aynı, yine cemaatin düşünceleri -cemaat burada değil ama cemaatin düşünceleri- geçmişte yapmak istedikleri ne varsa bugün çok iyi tamamlıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu son efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Cahit Özkan da bunu gayet iyi bilir. Zamanında Fenerbahçe Orduevi’nde saklandığını iddia ettiği subayların teslimi için basın açıklamaları yapıyordu. MİT tırları savcısı Ahmet Karaca’nın hazırladığı iddianameyle Sevgili İdris Baluken 16 yıl 8 ay ceza aldı. Şimdi bu ortaklık bitti mi? Bence bitmedi. Yeni bir şey söylüyorum: Onların hâlâ savları, iddiaları, gelecek tahayyülleri bu ülkeye yapmak istedikleri şu anda iktidar eliyle devam ediyor. Bu nedenle, bu tezlerin kesinlikle doğru olmadığını, böyle “Düşmanımız falan...” düşüncelerini de doğru bulmadığımızı, her şeyin ortada olduğunu ifade etmek istiyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 222) (Devam)*

BAŞKAN – Gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır. Teklifin tümü üzerinde şahsı adına ilk olarak İstanbul Milletvekili Sayın Turan Aydoğan konuşacaktır.

Buyurun Sayın Aydoğan. (CHP sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

“Tek çocuğumuz, avukat oğlum Aytaç Ünsal. Adil yargılanma talebiyle başladığı ölüm orucunun yüz elli birinci, Avukat Ebru Timtik ise yüz seksen ikinci gününde. Kritik eşik çoktan geçildi. Baba olarak lokmalar boğazımda düğümleniyor, kâbuslarla uyanıyorum. Yargıtay, hukuka sahip çıksın.” Hemen hemen Adalet Komisyonundaki birçok milletvekilinin telefonlarına bu mesajlar gelmiştir. Avukatların sorunları bunlar. Bu sorun, sorun değil mi de bununla bu Mecliste hiç kimse ilgilenmiyor. 2 avukat bu ülkede “Adalet yok.” diye ölüme yattılar. Adaletin ayakları yok edilmiş vaziyette. “Adalet yok.” diye çok fazla haykıran insan var, onları görmezden gelip bir ihanet projesini bu Meclise getirmek neyin nesidir. Ben düşündüm, Adalet Komisyonunda düşündüm, buraya gelene kadar düşündüm, kanunun tekniğine baktım, içeriğine baktım, Türkiye’nin ihtiyaçlarına baktım, sonra düşündüm, dedim ki: “Herhâlde bu kanunu da aynen o hukuk fakültelerine veterinerden dekan atamanız gibi veterinerlere yaptırdınız.” Öyle ya, hukuk dünyasıyla alakası olmayan, hiçbir ihtiyaçtan kaynaklanmayan, tamamen

siyasi saiklerle beraber hayata geçirilecek bir kanunu bu baroların üyesi hiçbir avukat yapmaz. Böyle bir ihanet kanununu, böyle bir tasfiye kanununu, böyle bir hukuk devletine saldırı kanununu, böyle bir hukukun üstünlüğüne saldırı kanununu, böyle bir adaletsizliği teşvik edecek kanunu; böylece birçok kimsesizi tamamiyle kimsesiz bırakacak, pozitif ayrımcılık gereği korunması gereken insanların sokakta bırakılacağı bir kanunu bu barolara üye avukatlar buraya getiremezler. Buradan çağrımdır baro başkanlarına: Burada kaldıracağımız her parmak Türkiye’de hukukla beraber hukuk devletinin bekasına yönelik olacaktır.

Bir tasfiye sürecinin son ayağını oluşturacak olan Avukatlık Kanunu, aynı zamanda, Türkiye’de hukukun sonlandırılması ve artık alışkanlık hâline gelmiş monark iradenin ulufeleriyle yaşam tarzını şekillendirecek bir kanundur. Bu kanun teklifini veren, parmak kaldıran, sizi burada rencide eden, baro başkanlarını kriminalize eden, onlar sokakta tartaklanırken buraya çıkıp suç örgütü lideri gibi konuşan içimizdeki avukatların barolarınızdaki durumunu yeniden gözden geçirin.

Avukatlık vakar gerektiren bir meslektir, her ortamda vakar gerektirir; avukatlık samimiyet gerektirir, avukatlık dürüstlük gerektirir. “Bu ilkelere, bu vasıflara sahip mi, değil mi?” tartışmasına neden olacak şekilde bu kanunu burada tartışan arkadaşlarımızı lütfen barolarda gözden geçirin.

Ben buraya gelmeden önce İstanbul Barosunun üyesiydim, hâlâ şerefle üyeliğini taşıyorum. İstanbul Barosunun ayağa kalktığı bir yerde, yeniden ilkokul 1’e bizi gönderecek şekilde simgelemelerle anlatılan işlere ikna olmam mümkün değil. Sayın Cahit Özkan, Bülent Turan burada çıkıp dediler ki: “Adalet Komisyonunda müzakereler yapıldı.” Hayır, yapılmadı. Halkımız buradan duysun. Adalet Komisyonunda müzakere falan yapılmadı. Yüzlerce milletvekili konuştu, Cumhuriyet İttifakı’nın milletvekilleri sadece dinledi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Niye? Konuştular ya, Allah Allah!

TURAN AYDOĞAN (Devamla) - Haklı olunan noktalarda bile virgülüne dokunulmadan bu yasa teklifi aynen buraya getirildi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Siz de aynı şeyleri tekrar ediyorsunuz.

TURAN AYDOĞAN (Devamla) – Bu, bir müzakere değildir. Bu, tek taraflı tenis topunun duvara vurup dönmesi gibi bir olaydır. Bu, Meclisin içindeki kurumsallıkları zafiyete uğratacak bir çalışma tarzıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi buna müstahak değildir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin içerisindeki kurumlar kendilerine verilmiş olan görevleri bağımsızca ve backgroundlarını o sahaya sürecek şekilde kullanmak zorundadırlar. Adalet Komisyonunda saatlerce, günlerce birçok insanın teknik açıdan ve anayasal açıdan getirdiği eleştirilere Cumhuriyet İttifakı’nın milletvekilleri itibar etmemiştir. Bugüne kadar itibar edilir bir şey de görmüyoruz. Bu yürünülen yol demokratik devlet ilkelerini tahrip yoludur. Bu yürünülen yol Türkiye Büyük Millet Meclisini tezyif etmedir. Sizin gözünüzde Türkiye Büyük Millet Meclisine ihtiyaç duyulmayabilir, siz bir monark iradenin temsilcileri olarak sahada gezebilirsiniz. Bizim için Gazi Meclis çok kıymetlidir. Biz halkın iradesinin burada kurulacağına inanıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Dayatmacı bir anlayışla, parmak sayısı ile geçirilen kanunlara halkın iradesidir diyemezsiniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İrade nasıl oluşacak?

TURAN AYDOĞAN (Devamla) - Size Komisyonda örnek verdim, dedim ki: Siz bir darbeyi bu Komisyona getirip aklayabilir misiniz? Çıt çıkmadı. Aklayamazsınız, çünkü Anayasa'mız buna müsait değil. Bizim Anayasa'mızın giriş kısmında hürriyetçi demokrasiden bahsediyor. 2'nci maddesinde demokratik hukuk devletinden bahsediyor. 11'inci maddesinde Anayasa'nın üstünlüğünden bahsediyor ve 81'inci maddesinde yemin ediyoruz.

Şimdi böyle bir ortamda Anayasa'nın açıkça 135'inci maddesine aykırı olan yani kamu tüzel kişiliğinin bölünmezlik ilkesine aykırı olan bir kanunu getiriyorsunuz. Bu kanun bir proje kanunu. Açık, net, herkes buradan söyledi. On yıl önce darbeci örgütün sahaya sürmek istediği kanun. Niye siz getiriyorsunuz kardeşim? Genetik bir sorun mu var, genler mi canlandı? Niye tekrar bu kanun geliyor, gene sizi kim aldatıyor? İçinizden birileri mi aldatıyor, dışarıdan birileri mi aldatıyor? Bu kanunu siz getirdiniz demem, dersem sizi tezyif ederim çünkü bu kanunla bize neyi anlatıyorsunuz biliyor musunuz? Bu kanunla bize diyorsunuz ki: "Siz ilkokul 1'e yeniden başlayın." Niye? 4.999 eşittir 44! Çocuklara söyleseniz buna inanmaz ya. Hatta matematikteki büyük ve küçük işaretlerinin anlamlarını kaldırıyorsunuz, büyük işaretinin yerine "eşittir"i koyuyorsunuz. Atatürk'ün geometri, matematik derslerine göndermek lazım bu kanunu yapanları. İlk çıkardığı o işaretler var ya; bu üçgendir, bu eşittir, bu bilmem nedir. Ya böyle bir mantıkla böyle bir kanun anlatılabilir mi? Bu kanunla, çok net, demokratik hukuk devletinin temeline dinamit koyuyorsunuz ve bir ihanet kanunudur bu. (CHP sıralarından alkışlar) Anayasa'nın 2'nci maddesi açıktır, aykırı davranamazsınız. Buraya çıkıp "Biz buradan geçiririz, Anayasa Mahkemesi iptal eder." deme lüksüne sahip değilsiniz. Anayasa'ya açıkça aykırı bir kanunu buradan geçirmeye kalkmak açıkça kötü niyetli bir iş yapmaktır, görevin suistimalidir, suistimaldir arkadaşlar. Biz görevimizi suistimal edemeyiz. Anayasa'nın 11'inci maddesi bize Anayasa'nın bağlayıcılığını emrediyor. Açıkça suistimal ediyoruz şu anda.

Burada ne yapılıyor bu yasayla birlikte? Hak hırsızlığı yapılıyor. On binlerce avukatın hakkı siyasi saiklerle beraber çalınıyor, 5 bine yakın avukatı 40 tane avukatla eşitliyorsunuz, hak hırsızlığı yapıyorsunuz. Buna da "temsil adaleti" diyorsunuz. Çocuk muyuz biz? Milleti kandırmayın. Buradaki faaliyet açıkça iyi niyetten yoksundur. Hakkın kötüye kullanılmasını bizim kanunlarımız kabul etmez, hakkı kötüye kullanıyorsunuz, parmak sayınızla beraber açıkça Anayasa'ya aykırı olduğunu bildiğiniz bir kanunu burada geçirmeye çalışıyorsunuz, Meclisi tahakküm altına aldınız. Millet iradesine saygısızlıktır bu. Bütün o baro başkanları sokakta, bütün barolar ayakta, buradaki sizin dışınızdaki bütün milletvekilleri size her şeyi anlattı, Adalet Komisyonunu sempozyum alanına çevirdik, size hukuksal olarak anlatılması gereken her şeyi anlattık, ısrarla "Parmaklarımızı kaldıracğız, bu teklifi geçireceğiz." diyorsunuz. Bakın, daha önce kanunlar geçirdiniz. O utanç kanunlarını önünüze koydukları zaman, döndünüz insanlara "Bize niye bunu söylüyorsunuz?" diye tazminat davaları açmaya kalktınız. Ben sizi buradan uyarıyorum: Bu, utanç kanunudur. Bu, ihanet kanunudur. Bu, Anayasa'ya aykırıdır. Yaptığınız anayasal anlamda suçtur. Bunları tarihe not düşüyorum. İki sene sonra, üç sene sonra milletin önüne geçip iki bülküm "Biz hata yaptık, hatamızdan dönmeye çalışıyoruz." dersenez... Bunları burada aynen Sayın Kamer Genç'in FETÖ terör örgütü konusundaki konuşmaları gibi tarihe not düşüyorum.

Anayasa'ya sadakatsizlik yapıyorsunuz; bir yanı da bu. Demokratik hukuk devleti idesine saldırıyorsunuz; söyledim. Anayasa'nın giriş maddesinde hürriyetçi demokrasiden bahsediliyor, hem de kim bahsediyor biliyor musunuz? 12 Eylül cuntası bahsediyor ya, 12 Eylül cuntası bahsediyor. İnanılmaz bir durumdasınız.

Şimdi, bu iddia ettiğiniz, “69 yılında” dediğiniz yasa var ya, o 69 yılının yasası falan değil, 2001 yılında 90 maddesi değişmiş bir yasa. Burada doğruları söylemekle mükellefsiniz. O zaman bu Meclisin tamamı bu yasanın üzerinde mutabık kaldı. Niye biliyor musunuz? 69’dan gelen maddenin üzerinde Adalet Bakanının vesayeti vardı, bir vesayet söz konusuysa. O vesayet kaldırılırken partilerin sözcüleri neler demiş, bakın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Turan Bey, toparlayın.

TURAN AYDOĞAN (Devamla) - MHP sözcüsü İsmail Çevik “Tasarıyla bağımsız yargının savunma kanadı vesayetten kurtarılıyor.” demiş. DYP sözcüsü, daha sonra Adalet ve Kalkınma Partili Ahmet İyimaya: “Bu yasa, meslek örgütleri için olağanüstü bir yasadır.” Dönemin Fazilet Partisi sözcüsü, Adalet ve Kalkınma Partisi kurucularından Dengir Mir Mehmet Fırat: “Meslek kuruluşlarının vesayeti konusundaki sınırların en son noktasına kadar gidilerek baroların bağımsızlığı sağlanmıştır.” Aynı övgüler Cemil Çiçek’ten ve Bülent Arınç’tan geliyor. Soruyorum size ya: Bu yasayı aranızda hiç kimse konuşmamış mı? Bakın, burada 2 Yüksek İstişare Kurulu üyeniz var, ağabeyleriniz var, onlara da mı sormadınız? Buradaki konuşmaları net. Onlar bu ülkenin yoksul insanların kesesinden, Yüksek İstişare Kurulundan maaş alıyorlar. Niye alıyorlar o zaman kardeşim, niye alıyorlar?

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsi adına ikinci konuşmacı Yozgat Milletvekili Sayın Yusuf Başer.

Buyurun Sayın Başer. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ olarak Türkiye’de demokrasiyi güçlendirmek adına vesayet odaklarıyla mücadeleyi siyasetin merkezi hâline koymuş ve milletin iradesini savunmuş, savunmaya da devam eden bir hareketiz. 1960 rejiminin vesayet kalıntılarından biri olan meslek kuruluşlarının oligarşik ve bürokratik yapısının dönüştürülmesi vesayetle mücadelenin önemli bir parçasıdır. 60 ihtilalini gerçekleştirenler 1961 Anayasası’yla toplumun her kesimini kontrol altına almayı ve gerektiğinde sisteme kolayca müdahale edebilmeyi mümkün kılacak bir vesayet düzeni kurmayı amaçlamışlardır.

Geçmişten bugüne, Türkiye’nin demokrasi yolculuğunda barolar ve Barolar Birliği maalesef iyi bir sınav verememiştir. Hukukun, temel hak ve özgürlüklerin yanında saf tutması beklenen baro ve Barolar Birliği vesayet odaklarının tahakkümüne girmiş, âdeta sözcülüğünü yapmıştır. Aziz milletimizin mutluluğu, refahı ve gelişmesi için demokrasi mücadelesi veren liderimiz Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın şiir okuduğu için aldığı haksız mahkûmiyet kararını alkışlayan barolar olduğuna da şahit olduk. Şu an muhalefet konuşmacıları âdeta geçmişi yaşamamış gibi konuşmaktadır ama biz geçmişte yapılan hukuksuzluğu yaşadık ve unutmadık. Askerden hazır kıta brifing alınmadı mı? 367 garabeti Türkiye’de yaşanmadı mı? Millet iradesi hilafına vesayet odaklarının yanında yer alan bir kısım yargı mensupları ve barolar yok muydu? Barolar Birliği ve bir kısım barolar toplumun inanç değerleriyle dün de kavgalıydı, bugün de kavgalı değiller mi?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Milletvekilleri cezaevinde, belediye başkanları cezaevinde.

YUSUF BAŞER (Devamla) - Hem demokrasi ve özgürlükten bahsedeceksiniz hem de yüzde 99'u Müslüman olan bir ülkede inanç değerlerine hakaret edeceksiniz, buna da "özgürlük" diyeceksiniz. Böyle özgürlük olur mu? Sevsinler sizin demokrasi anlayışınızı, sevsinler sizin özgürlük anlayışınızı! (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Memlekete hizmet sevdalısı, idealist, gencecik yavrularımıza sırf başörtülü diye barolarda staj yaptırılmamış, ruhsat verilmemiş, avukatlık yaptırılmamıştır, avukatlık hakları ellerinden alınmıştır. Başörtülü avukatlara staj yaptırmamak için baro kapılarında nöbet tutan baro başkanları gördü Türkiye! (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İşkencecileri ne yapacaksınız?

YUSUF BAŞER (Devamla) - Adı büyük olan baroların sırf başörtüsü sebebiyle staj yapılmasına fırsat tanımadığı bir dönemde, adliye konulmadığı bir dönemde Yozgat Barosu Başkanı olarak başörtülü kardeşlerimize staj yapma imkânını tanıdık, ruhsatlarını da verdik Allah'a şükür. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Baro Başkanı olarak niye siyaset yaptın da vekil oldun?

YUSUF BAŞER (Devamla) – Barolar Birliğinden gelen her türlü baskıya rağmen yavrularımıza sahip çıktık. Vesayet odaklarına karşı verdiğimiz amansız mücadele, bu mutluluk, bu şeref bize yeter Allah'a şükür! (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

Dün, hukuksuzluğu ve yasaklı zihniyeti alkışlayanlar, bize demokrasi, özgürlük ve hukuk dersi vermeye kalkmasınlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Avukatların Türkiye Barolar Birliğinin belirlediği resmî kılıkla mahkemelere çıkma zorunluluğuna ilişkin düzenleme tüm bu keyfilikleri önlemek amacıyla ve bu hukuksuzluğu tarihin çöp sepetine atmak için daha özgürce bir yaklaşımla...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ne özgürlüğü! Ne özgürlüğü! Hangi özgürlük! Belediye başkanları cezaevinde!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, müdahale eder misiniz, dinleyemiyoruz.

YUSUF BAŞER (Devamla) - ...ve herkesin kişisel tercihinə saygı çerçevesinde, avukatların, yine Türkiye Barolar Birliği tarafından şekli belirlenen cübbeyle mahkemelere çıkacağı, kılık ve kıyafet konusunda başka zorunluluk getirilmeyeceği hükmə bağlanmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ne kadar güzel bir hikâye anlatıyorsunuz.

YUSUF BAŞER (Devamla) - Onlar sadece kendileri için "demokrasi" derler, sadece kendileri için "adalet" derler; siz onlara bakmayın Başkanım.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Çok güzel bir hikâye anlatıyorsunuz.

YUSUF BAŞER (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1990 yılında avukatlığa başlayan, Yozgat Barosunun her kademesinde bulunan, üç dönem baro başkanlığı yapan bir kardeşinizim. İşin mutfağından gelen birisiyim. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bir arkadaşınız olarak baroların nasıl çalıştığını, Barolar Birliği Başkanı ve yönetiminin de nasıl belirlendiğini bilen bir kardeşinizim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – En iyi bilensin!

YUSUF BAŞER (Devamla) – Türkiye Barolar Birliği Başkanının ve organlarının seçiminde nispi temsilden ziyade, Barolar Birliği 3 büyükşehir avukatlarının tahakkümü altına alınmıştır. Bunun adına özgürlük diyorlar, bunun adına demokrasi diyorlar.

OYA ERSOY (İstanbul) – Baro seçimlerinde mühürsüz oy yok, mühürsüz oy yok!

YUSUF BAŞER (Devamla) – Bugün Ankara, İstanbul ve İzmir Baroları âdeta Anadolu barolarının efendisi gibi davranmaktadırlar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Kim Baro Başkanı yaptı seni?

YUSUF BAŞER (Devamla) – Mevcut kanunda, seçimlerde mesela, İstanbul Barosunun 46 bin üyesi var, 8 bininin oyunu alacaksın, baro yönetiminin tamamını alacaksın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sen niye 2 bin oy alıyorsun o zaman ya?

YUSUF BAŞER (Devamla) – Baro Denetleme Kurulunun üyelerini alacaksın, Baro Disiplinini alacaksın. 477 üyesi olan, delegesi olan delegasyonun da 137’sini alacaksın, buna da demokrasi diyeceksin. Sevsinler sizin demokrasi anlayışınızı! (AK PARTİ sıralarından “Bravo sesleri, alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yozgat Baro Başkanı da karşı! Onu ne yapacağız?

YUSUF BAŞER (Devamla) – Değerli milletvekilleri, soruyorum size: Böyle bir hukuksuzluğa, böyle bir adaletsizliğe hangi hukukçu “evet” diyebilir? [CHP sıralarından alkışlar(!)]

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – AKP!

YUSUF BAŞER (Devamla) – Normalde diyememesi lazım ama maalesef, sizler diyorsunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Derler, derler.

YUSUF BAŞER (Devamla) – Baroların siyasetten ziyade, avukatların sorunlarını paylaşan, sorunların çözümü için çalışmalar yapan bir kuruluş olmasını istiyoruz. Bundan niye rahatsız oluyorsunuz arkadaşlar? (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Türkiye Barolar Birliğinin, kişi hak ve hürriyetlerini savunan, hiçbir siyasi partinin arka bahçesi olmayan, meslek itibarı yüksek kuruluşlar olmasını istiyoruz. Niye rahatsız oluyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye Barolar Birliği avukatlarından oluşan, genel kurulun kuruluşunu belirleyen 114’üncü maddesinin...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Anayasa’nın ruhuna rahmet okudunuz rahmet! Anayasa mı kaldı?

YUSUF BAŞER (Devamla) – Adalet Komisyonunda söyledim, burada bir kez daha, anlamanız için söylüyorum: Türkiye Barolar Birliği, avukatlar birliği değildir. Türkiye Barolar Birliği, baroların oluşturmuş olduğu bir birliktir ve gerekçesinde de belirtildiği gibi asıl olan, tüm baroların burada eşit bir şekilde, aynı delegasyona sahip bir şekilde temsiline sağlanması gerekirse de...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hani temsilde adalet?

YUSUF BAŞER (Devamla) – Yine gerekçeden okuyorum.

Gülmeyin, dinleyin! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Anlatabildim mi, gülmeyin! [CHP sıralarından alkışlar(!)]

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Zorlarına gidiyor!

YUSUF BAŞER (Devamla) – Tabii, zorlarına gider.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - CHP gerçeği gördü, alkışlıyor. Gerçeği gördüler.

YUSUF BAŞER (Devamla) – Diyor ki orada: “Mevcut sistem içerisinde diğer baroların tahakkümünden kurtulmak için...”

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yazık sana, yazık!

YUSUF BAŞER (Devamla) – Haddini bil!

...ve üye sayıları fazla olan baroların diğer barolar üzerinde tahakkümünü sona erdirmek için barolar birliği delegeliğinde mahdud sayıda bir sınırlama getirilmiştir.” İşte, bizim Cumhuriyet İttifakı olarak da getirmek istediğimiz şey tam da budur. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Rahatsızlıklarının sebebi de budur çünkü artık eskisi gibi at oynatamayacaklar, eskisi gibi ahkâm kesemeyecekler. Türkiye Barolar Birliğinde ve barolarda demokratik bir yapı olmadığı için bunun devamını istiyorlar, Cumhuriyet İttifakı da buna “Hayır.” diyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Bunları Yozgat Baro Başkanına anlat, bize anlatma. Önce onu ikna et.

YUSUF BAŞER (Devamla) – Türkiye Barolar Birliği ve baro başkanlığı seçimlerinde uygulanan model çoğulcu değil, basit çoğunluğa dayanmaktadır. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı ve baro başkanlığı seçimlerinde yönetimlerin oluşmasında da temsilde adalet maalesef tam olarak yansımamaktadır. Baroların Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna göndereceği delege sayısında yapmış olduğumuz düzenlemeden âdeta zıplıyorlar. Zıplamayın arkadaşlar. Her biri eşit haklara sahip olan baroların üye sayısı oranında büyük kongreye temsilci göndermesi hâlinde üye sayısı çok olan dolayısıyla fazla temsilci gönderen Ankara, İstanbul ve İzmir Barolarının Barolar Birliği Kongresine hâkim olması, kendi istek ve çıkarları doğrultusunda yönlendirilmesi sağlanmıştır, temsilde adalet de zedelenmiştir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Niye rahatsız ediyor sizi?

YUSUF BAŞER (Devamla) – Asıl bu durum, üye sayısı az olan barolar yönünden antidemokratik sonuçlar doğurmaktadır. Teklifimiz, baro başkanı dâhil, her baro Türkiye Barolar Birliğinde en az 4 delegeyle temsil edilsin. Bu sayının dışında olan her 5 bin üye için de ekstra 1 Barolar Birliği delegesi getirilsin istenmiştir. Teklifimiz, temsilde adaleti sağlamayan...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ne adaleti?

YUSUF BAŞER (Devamla) - ...Türkiye Barolar Birliğinin yönetimindeki İstanbul, Ankara ve İzmir Barolarının Anadolu baroları üzerindeki vesayetini sonlandırmak içindir, Anadolu barolarının boyunduruktan kurtulmaları içindir; Anadolu barolarını, Barolar Birliği öznesi hâline getirmektedir diyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle teklifimizin hayırlı olmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Görüşmelerin devamıyla ilgili bir önerge geldi, okutup işleme koyacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki görüşmelere İç Tüzük'ün 72'nci maddesi uyarınca devam edilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Zeynel Emre

İstanbul

Süleyman Bülbül

Aydın

Özgür Özel

Manisa

Turan Aydoğan

İstanbul

Engin Özkoç

Sakarya

Alpay Antmen

Mersin

Gerekçe:

Kamuoyunda yüksek ilgi ve endişeyle takip edilen kanun teklifinin daha iyi irdelenmesi amaçlanmıştır.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, yoklama talebimiz var.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunacağım.

Yoklama talebi vardır.

Sayın Özkoç, Sayın Emre, Sayın Tezcan, Sayın Özel, Sayın Antmen, Sayın Karaca, Sayın Emecan, Sayın Zeybek, Sayın Başarır, Sayın Hancıoğlu, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Şeker, Sayın Şahin, Sayın Gökçel, Sayın Polat, Sayın Beko, Sayın Barut, Sayın Durmaz, Sayın Kaya, Sayın Bayır.

Yoklama için üç dakika veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 222) (Devam)

BAŞKAN - Görüşmelere devam önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.13

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.42****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 109’uncu Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

222 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, teklifin tümü üzerinde yirmi dakika süreyle soru-cevap işlemi gerçekleştireceğiz. Bu sürenin on dakikası sorulara, on dakikası da cevaplara ayrılacaktır.

Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Başkan.

Avukatlık Kanunu’nda değişiklik yapılarak çoklu baro sistemini getiren yasa teklifi açık bir bölücülüktür. Baroların dâhil olmadığı, kendi içinde çelişen, Avukatlık Kanunu’nun sistematigine de aykırı olan, Anayasa ihlali içeren bu teklif geri çekilmelidir. İktidar, halkın sorunlarını çözme yerine, avukatların sorunlarını iyileştirme yerine, avukatlar arasında ayırım ve rekabetçi bir anlayışın yolunu açmaktadır. Yargının kurucu unsuru bağımsız savunmayı temsil eden avukatların meslek örgütlerini, baroları bölmek diğer meslek kuruluşlarının da parçalanması ve rejimin parti devletine doğru savrulması demektir. Avukatlık kutsal bir görevdir. Mesleğin birliğini dağıtmakla, Adalet ve Kalkınma Partisi gelecekte gene “Pişman oldum.” diyeceği bir düzenleme peşindedir. 80 baro başkanının karşı olduğu bu düzenlemeyi Meclisteki görüşmelerinde geri çekmeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şanlıurfa ilimizde sürekli elektrikler kesilmekte Sayın Başkanım. Vatandaşlar sürekli arıyor, mesaj atıyor, elektrik şirketlerinden şikâyetçi. Sayaç okuması yapılmadan yüksek faturaların kesildiği, sulama amaçlı kurulan trafoların söküldüğü, tarımsal desteklerin elektrik borcuna sayıldığı, günlerdir “borç” gerekçesiyle köylerde elektriklerin kesildiği yönünde iddialar var. Tarlalarda, evlerde elektrikler kesik; mahsuller kurudu, hayvanlar susuz kaldı, anneler çocuklarını yıkayamıyor. Şanlıurfa’yı, vatandaşı, iktidar destekli özel şirketler mahvetti, perişan etti. Çiftçi ömür boyu çalışsa, tüm mal varlığını satsa yine bu borcunu ödeyemez durumda. Güneydoğu’nun, Şanlıurfa’nın feryadını duyun. Şanlıurfalıları elektriksiz bıraktınız, insan haklarını ihlal ediyorsunuz. Elektrikleri kesmeyin, vatandaşı elektriksiz bırakmayın; yazıktır, günahtır! Yeter ama artık kardeşim ya!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şeker...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bölücü paralel baro düzenlemesi bizim bütün uyarılarımıza rağmen maalesef Genel Kuruldan da geçirilmeye çalışılıyor. Temsiliyeti adaletsizleştiren bu düzenlemeyle 10 kişiyi 1 delege temsil ederken Tunceli’de, 5 bin kişiyi de İzmir’de 1 delege temsil ediyor. Yani 500 kat adaletsiz bir temsiliyet sağlayan bir sistemi hangi akılla, hangi matematikle, hangi mantıkla bize öneriyorsunuz ve bunu utanmadan savunuyorsunuz?

Pandemi döneminde avukatlar açlık grevindeyken adil yargılanma talebiyle, yalancı tanıklar, gizli tanıklar üzerinden, iftiracı tanıklar üzerinden insanlar yargılanıyorken ve hüküm giyiyorken, orada adil yargılanma talebinde bulunurken Ebru Timtik ile Aytaç Ünsal ölüm orucunda, siz baroları bölmenin peşindesiniz. Eğer bir şey yapacaksınız adil yargılanmayı sağlayacak düzenlemeleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Beko...

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; herkesin sağlıklı bir çevrede konut edinme hakkı Anayasa’ımızda tanımlanmıştır. TOKİ de bu hakkın kullanımı için görevlendirilen bir devlet kurumudur. TOKİ’nin hangi kentte kaç proje hayata geçireceğine bakıldığında ilginç bir tablo karşımıza çıkmaktadır: Ankara’da 268, İstanbul’da 229 toplu konut projesi tamamlanmıştır. Oysa Ankara’yla aşağı yukarı aynı nüfusa sahip İzmir’de yapılan proje sayısı sadece 56’dır; İzmir’e yapılan haksızlıktır. İzmir’de toplu konut yapma konusunda partizanca davranan TOKİ arsa satma konusundaysa daha farklı bir yol izlemektedir. İmar planına göre yeşil alan olan yerler, halkın olan yerler birine peşkeş çekilmek üzere satışa ve kiraya çıkarılmaktadır. Üstelik bu yerlerin bir bölümü denizin içinde kalmaktadır. Denizde nasıl mülkiyet olur? Kararın iptalini ve TOKİ’nin 81 ilimize de adaletli konutlar yapmasını ve ranta bulaşmamasını bekliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İktidar, olur ya ekonomik destek isterler diye kahvehaneleri açtırdı; açtırdı da kahvelere giden yok, oyunlar yasak, çay içen yok, gelen, oturan kimse yok, ligler başladı, maç izlemeye gelen bile yok. Peki, ne var? Kira var, SGK primi var, yayıncı kuruluşa yapılması gereken sözleşme bedeli var, kara kara nasıl geçineceğini düşünen kahveci esnafı var. Ama maalesef AKP Hükümetinin babalar gibi sata sata, yandaşa dağıta dağıta geldiği yolun sonunda yurttaşlara verebileceği ne gönlünde ne bütçesinde bir şey var. Kahveci esnafı kan ağlıyor. Aslında ülkede kan ağlamayan kesim yok. Kahvehane işletenlere acil çare bulun, kira desteği, SGK desteği sağlayın. Yayıncı kuruluşa sözleşme gereği ödemeleri gereken ücretler konusunda yardımcı olun. Vatandaşımız hep vergi artışlarında gördüğü devletini bir kez olsun yanında görsün.

BAŞKAN – Sayın Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

65 yaş üstü vatandaşlarımız bunaldı, çok sayıda mesaj alıyoruz. Bu vatandaşlarımız, Covid-19 salgını başladığından bu yana en yoğun kısıtlamalar getirilerek dört aydır en fazla fedakârlığı yapması istenen kesim olmuştur. 1 Haziran itibarıyla tüm Türkiye’de normalleşme adımları atılırken 65 yaş üstüne 20 Mayıs’ta yayınlanan genelgeyle getirilen kısıtlamalar devam ettirilmektedir. Bu vatandaşlarımız, istedikleri gibi seyahat edemiyorlar, gün içinde sadece 10.00-20.00 arası serbest olduklarından günün sabah ve akşam serinliklerinden özgürce yararlanamıyorlar. Türkiye’yi ekonomik kaygılarla normalleştirdiniz, alamadığınız önlemlerden dolayı 65 yaş üstü vatandaşlarımıza getirilen kısıtlamaları devam ettirmek bilimle değil, vaka ve ölüm sayılarındaki artış kaygılarının ve süreci yönetememenizle açıklanabilir. Sayın Fahrettin Koca’ya, Bilim Kurulu üyeleriyle birlikte normalleşme önlemlerini 65 yaş üstü vatandaşlarımızı da düşünerek yeniden gözden geçirme çağrısında bulunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle görüşülmekte olan kanun teklifinin hukuk sistemimize, hukuk kalitemize ve aziz Türk milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Sorum Komisyon Başkanımıza olacak: Barolar, Anayasa'nın 135'inci maddesinde bahsi geçen kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır. Avukatlar, mesleğe başlayabilmek için baroya kayıt olmak zorundadırlar. Birden fazla baro kurulmasında yargının zedeleneceği, yargının 3 sacayağından biri olan savunmanın zarar göreceği iddia edilmektedir. Hâlihazırda baro başkanlarının kendi ideolojik düşüncelerini meslek mensuplarının sorunlarından önceye alarak siyaset yapmaları sizce yargı bağımsızlığına zarar veren bir durum değil midir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakırhoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Manisa bölgesinde iki gündür yaşanan dolu, sel ve fırtına tarım alanlarına büyük zarar verdi. Çekirdeksiz sultani üzümün merkezi Alaşehir, Salihli ve Sarıgöl ilçelerimizde bağlarda ve meyve bahçelerinde ciddi hasar oluştu. Üst üste yaşanan afette asmalar yan yattı, bağ tesisleri bozuldu, ürünler döküldü ve dolu, ürünleri zedeledi. Bağları bahçeleri ve ürünleri zarar gören çiftçilerimize geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Yaraların bir an önce sarılması en büyük temennimiz. Son zamanlarda iklim değişikliğine bağlı olarak sık sık yaşanan afetler Manisa genelinde tarım alanlarında hasarlara neden oldu. Söz konusu yerlerin 2090 sayılı Kanun gereği “afet bölgesi” ilan edilerek çiftçilerimizin, üreticilerimizin zararının tazmin edilmesi, çiftçi borçlarının ertelenmesi ve yeni üretim dönemi için faizsiz kredi verilmesi gerektiğini belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, ana sınıfı ve ilkökul, çocuklarımızın eğitiminde önemli bir dönemdir. Elbette ilkökul sınıf öğretmenleri çok önemlidir ve önemli bir görev görmektedir fakat -devlet okullarında- ana sınıfında ve ilkökullarda beden eğitimi, resim ve müzik derslerinde branş öğretmeninin derse girmesi çocuklarımızın bedensel ve psikolojik gelişimi açısından önemlidir; ayrıca, çocuklarımızın yeteneklerinin ortaya çıkması açısından da branş öğretmeninin derse girmesi çok önemlidir. Yeni dönemde bununla ilgili düzenleme yapılması faydalı olacaktır. Millî Eğitim Bakanlığından, yeni eğitim döneminde ana sınıfında ve ilkökulda resim, müzik ve beden eğitimi derslerinin saatlerinin artırılmasını ve branş öğretmenlerinin derse girmesinin sağlanmasını istiyoruz, bunu bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şahin...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Salgına rağmen durmadan çalışan, iş yükleri eskisine göre daha da çok artan kamyon ve tır şoförleri, durumlarına çözüm bekliyor. Ağır sömürtü koşulları altında uzun süre araç kullanıyorlar ancak hem ekonomik hem de sosyal olarak zor durumdalar. Akaryakıt zamları, trafik cezaları, düşük ücretler ve uluslararası ticaretteki kısıtlamalar nedeniyle mağduriyetlerinin giderilmesini istiyorlar. Mazot desteğinden söz edildi ancak verilen sözler yine tutulmadı. Motorlu taşıtlar vergisinin alınmaması, mazot ve yakıt desteğinin sağlanması, beslenme ve barınma gibi konularda yardım yapılması, salgın

itibarıyla kesilen trafik cezalarının iptal edilmesi konusunda adım atılmalıdır. Ülke ekonomisinin kan ağladığı şu günlerde kamyon, tır şoförlerine yapılan zulümden derhâl vazgeçilmeli, son verilmeli onların da artık haciz batağında olduğu görülmelidir.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN - Yılmaz Bey...

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Soru soran milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum. Yalnız, tabii, sorulan 10 sorudan 3 tanesi görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle alakalı; Sayın Tanal Şanlıurfa'yla ilgili problemleri burada dile getirdi, Sayın Beko TOKİ'yle ilgili soru sordu, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Emecan, Sayın Bakırlioğlu, Sayın Aycan ve Sayın Şahin kanun teklifiyle ilgisi olmayan, başka alanlardaki konularla ilgili sorular sordular.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Zaten ülkenin gündeminde kanun teklifi yok ki, ekonomi var.

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bu soruları tabii ki İç Tüzük 96 gereğince ilgili bakanlıklara, Cumhurbaşkanı Yardımcısına sorabilirsiniz, İç Tüzük 96 gereğince bu imkânınız var. Yalnız, konuyla ilgili, teklife alakalı olan soruları da tabii ki Komisyon olarak bizler buradan cevaplamak durumdayız.

Sayın Gürer, Avukatlık Kanunu'nda baroların dâhil olmadığı, baroları bölen bir teklif olarak nitelendirdi kanun teklifini. Sayın Gürer, burada barolar bölünmüyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Parçalanıyor.

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – 5 binden fazla avukatın olduğu illerde 2 bin avukatın yeni bir baro kurabilmesi imkânı getiriliyor. Yani burada baroların bölünmesi söz konusu değil, mevcut barolar görevlerine devam edecek. Anayasa'nın 135'inci maddesinden kaynaklanan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olarak, meslek örgütü olarak devam edecek ancak 5 binden fazla avukatın bulunduğu -şu anda sayı olarak Ankara, İstanbul ve İzmir'i ilgilendiren bir durum söz konusu- yerlere de 2 bin avukat bir araya gelip yeni bir baro kurma imkânı elde edecekler. Burada bir ihtiyarılık söz konusu, örgütlenme özgürlüğüyle alakalı bir durum söz konusu.

Sayın Şeker “bölücü baro” dedi. Temsilde adaletin olmadığı bir kanun teklifinden bahsetti. Öncelikle şunu ifade etmek lazım, konuşmacılardan bir kısmı da ifade etti: Barolar Birliği avukatların birliği değil, her ilde bir baro var ve o baroların, o tüzel kişiliklerin meslek birliği Ankara'da Türkiye Barolar Birliği tarafından temsil ediliyor. Dolayısıyla, her ildeki baronun kurumsal olarak üst birlikte, Türkiye Barolar Birliğinde temsilini sağlayan bir teklif söz konusu, şu anda görüşmekte olduğumuz. Her bir baro 1 başkan ve 3 delegeyle temsil edilecek.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Sayın Başkan...

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) –Bir saniye...

Yalnız, her 5 bin üyede de -5 binden fazla- 1 delege kazanmış olacak. Bu şekilde sayı itibarıyla fazla olan illerde de temsilde adaleti sağlayacak bir düzenleme.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – 10 kişi de 1 delege 5 bin kişi de 1 delege...

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) –Cevaplıyorum arkadaşlar.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – 500 kat adaletsizlik...

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) –Sayın Taşkın “Birden fazla baro kurulmasında yargının zedelenme durumu olabilir mi...” Hâlihazırdaki baroların ideolojik yaklaşımları, siyaset yapmalarıyla alakalı soru sordu. Öncelikle şunu ifade edelim: Yargının 3 sacayağından biri savunmadır. Sav, savunma, karar... Sav yani iddia makamı savcı, savunma makamı avukat, karar makamı da hâkim. Şimdi, biz burada savunma makamını eğer baro olarak nitelendirirsek hata yapmış oluruz. Yargının 3 sacayağından bir tanesi barolar değildir değerli milletvekilleri. Yargının 3 sacayağından bir tanesi savunmadır; savunmayı avukatlar temsil eder, barolar değil. Barolar, meslek örgütü olarak avukatların mesleki dayanışması, onların mesleki sorunlarının geliştirilmesiyle ilgili kanunda ifadesini bulan görevleri yerine getirirler.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Barolar bakkalları mı temsil ediyor?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Savunmanın barolar tarafından değil de avukat tarafından temsil edildiğini nereden çıkarıyoruz? Bunu afaki olarak söylemiyoruz. Bunu da yine kanuna dayandırıyoruz. Nedir o? Avukatlık Kanunu 1’inci madde, avukatlığın mahiyetini belirleyen madde. Madde 1 ne diyor: “Avukatlık, kamu hizmeti ve serbest meslektir. Avukat, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder, özgürce temsil eder.” Yani, baronun siyasi görüşü ya da o baro yönetiminin ideolojik görüşlerinden etkilenmeden, bağımsızca savunmayı temsil eder. Dolayısıyla, savunmayı barolar temsil eder, işte, “Barolar çoklu olursa, birden fazla baro kurulursa savunma zedelenir.” dersek o zaman konu anlaşılmamış olur. Dolayısıyla, savunmayı temsil eden makam avukattır.

Barolar, Anayasa’nın 135’inci maddesinde düzenlenen kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarındandır.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Baronun üyeleri kimdir?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu, Anayasa’nın 135’inci maddesini açıp okuyalım; okuduğumuzda şunu görürüz: “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olarak, her meslek için yalnızca bir meslek kuruluşu kurulabilir.” diye Anayasa’da bir sınırlama olsaydı dediğiniz doğrudu, o zaman Anayasa’ya aykırılığı konuşabilirdik. Anayasa 135, meslek örgütlerini belirlerken, meslek odalarını tanımlarken 135’inci maddesinde, birden fazla meslek odasının kurulabileceğine cevaz vermiştir.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ama barolar meslek odası değil. Sayın Başkan, barolar meslek odası mı?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bu, tabii, Anayasa’nın bu hükmü nedeniyle -burada yasamada- çıkan bir kanundan sonra Anayasa Mahkemesine de götürülmüştür. Anayasa Mahkemesi 2012/95 Esas, 2013/9 Karar, 10 Ocak 2013 tarihli kararında -kararının gerekçesini okuyacağım- bir meslek odasının -yani avukatlar için baro, muhasebeciler için ayrı, eczacılar için ayrı, diğer meslek örgütleri için ayrı- çoklu hâle getirilmesine ilişkin yasal düzenlemenin iptali için açılan davada bakın ne diyor Anayasa Mahkemesi: “Anayasa’nın 135’inci maddesi anlamında kamu kurumu niteliğinde meslek üst kuruluşlarının birden fazla olamayacağı yönünde getirilmiş anayasal bir sınırlama bulunmamaktadır.” diyor. Yani Anayasa’nın hükmü de açık, Anayasa Mahkemesinin

çok yakın zamanda vermiş olduğu karar da açık. O nedenle -kanun teklifini hazırlayanların takdiri bu yönde oluşmuş, diğer illerde de olabilirdi ama burada bir sayı kriteri getirilmiş- 5 binden fazla avukatın bulunduğu illerde 2 bin avukat bir araya gelip kendi barosunu kurabilecek. Bu da yargı bağımsızlığına ters bir durum değil; yargı bağımsızlığını ve tarafsızlığını zedeleyen, savunmayı zedeleyen bir durum söz konusu değil çünkü avukatlar bir araya gelerek baro...

“Dünyada örneği yok.” denildi. Tabii, örneği olan ülkeler de var, şu an dosyamda da var ama burada ben sizleri bu konuda çok meşgul etmek istemiyorum.

Anayasa’ya da uygun, yargı bağımsızlığını da zedelemeyecek, Anayasa Mahkemesi kararına da uygun bir kanun teklifi Sayın Taşkın, o nedenle bir endişeniz olmasın.

Diğer sorular zaten diğer Bakanlıklara yönelik sorulardı.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 12’nci maddeleri kapsamaktadır.

Teklifin birinci bölümü üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına Aksaray Milletvekili Sayın Ayhan Erel konuşacaktır.

Buyurun Sayın Erel. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin birinci bölümü üzerinde partim İYİ PARTİ adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin ana unsuru olan barolara, Barolar Birliğine, avukatlara baktığımız zaman bu kanun teklifini talep eden hiçbir baro yok. Barolar Birliği de özü itibarıyla bu kanun teklifine karşı olduğunu Komisyonda ifade etmiştir. Avukatların da böyle bir talebi yok. Durup dururken böyle bir talebin Meclisin huzuruna gelmesine de açıkça bir anlam veremediğimizi ifade etmek istiyorum. Bu yasayı kim istiyor, niye istiyor, açıkçası anlamış değiliz.

Peki, Türkiye, çok şükür işsizliği çözdü; açlığı, yoksulluğu giderdi. 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle kadroya alır gibi yaptığımız taşeron işçilerinin sorunlarına kökten çözüm getirdi. Ekonomimiz şaha kalktı. Emeklilik bekleyen, emeklilikte yaşa takılan işçilerimizin, memurlarımızın problemlerini, taleplerini karşıladı; emekli maaşlarını en az asgari ücret düzeyine getirdi. İş bekleyen, aş bekleyen milyonlarca gencimizin iş sorunlarını çözdü; memurların özlük haklarını düzenledi; yamalı bohça hâline gelen ve 4/B, C, D şekliyle süreli sözleşmeli, süresiz sözleşmeli diye adlandırılan, aynı işi yapan ama farklı statüde, farklı ücretler alan memurların hepsini yaptıkları işe göre aynı statüde birleştirdi. Hamdolsun, adam kayırmalara son verdik, liyakati, bilgiyi, tecrübeyi öne aldık, hak edeni hak ettiği makama getirdik. İşçilere müjdemizi patlatarak kadroya alınmayan taşeron işçilerinin tamamını kadroya alacağımızı beyan ettik. Söz verdiğimiz gibi 3600 ek göstergeli memurlarımıza uyguladık. Sicil affını, ehliyet affını getirdik, Kredi ve Yurtlar Kurumuna borcu olan öğrencilerimizin borcunu hep birlikte affettik.

Yine, başta hukuk fakülteleri olmak üzere tüm eğitim birimlerinde kalite ve standardı yakalamak için, siyasi kaygılardan uzak, akademik unvanı olan milletvekillerimizden komisyon oluşturduk ve bunlar harıl harıl çalışarak eğitimde kalitenin artırılması hususunda çalışmalar yapıyorlar.

Yine, Y ve Z kuşağı adını verdiğimiz 25 milyona yakın gencimizin sorunlarını, beklentilerini, düşüncelerini, duygularını tespit ettik ve onların sorunlarının çözüm yollarını bulabilmek adına yine uzman milletvekillerimizden komisyon kurduk. Gençlerimizi dinlemekten, onların dertleriyle derttaş olmaktan yorulmadık, usanmadık; klasörler dolusu dosyalar, raporlar hazırladık. Uzman er ve erbaşların her türlü sorunlarını çok şükür kökten çözdük. Yine, hidroelektrik santrallerinin, termik elektrik santrallerinin, jeotermal elektrik santrallerinin çevreye ve tarıma verdiği zararları tespit ettik, her türlü düzenlemeyi yaptık. Velhasılıkelam -çok şükür- Türkiye'nin tüm problemlerini çözdük. Yani işçimizin derdi yok, memurumuzun derdi yok, esnafımızın derdi yok, emeklimizin derdi yok. Çaycımızın, kahvecimizin, simitçimizin her türlü problemlerini çözdük. Biz de bu Mecliste açıkçası yapacak bir iş bulamadık, millet bize "Boş oturuyor, boş yere maaş alıyor." demesin diye, düşündük taşındık, Avukatlık Yasası'nı gündeme getirdik. Böyle bir şey yok. Hiçbir avukatın, hiçbir baronun, hiçbir baro mensubunun bu konuda talebi yokken niçin böyle bir düzenleme geldi? Açıkçası bunu biz millete ve kamuoyuna açıklamakta zorluk çekiyoruz, açıklayan AK PARTİ'li arkadaşlarımızın beyanları da maalesef vatandaş tarafından hüsnükabul görmüyor.

Şimdi, 28 maddelik yasa teklifine baktığımızda avukatlar lehine 2 tane düzenleme var. Bunlardan bir tanesi 7'nci maddede kılık kıyafet; yanılmıyorsam 10'uncu maddede de avukatların yargı yoluna başvurma, temyiz yoluna başvurma yolu açılıyor. Keşke bu yasa teklifinde avukatlar arasındaki kaynaşmayı, dayanışmayı, birleşmeyi, birbirine olan güven ve saygıyı ortadan kaldıracak düzenlemeler yerine, avukatların gelir düzeyini yükseltecek, vekâlet ücretlerini kolayca tahsil edebilecekleri, avukatların staj dönemlerinde en verimli şekilde çalışmalarını, yetişmelerini sağlayacak, kamuda çalışan avukatlarımızın özlük haklarını düzenleyecek, hukuk fakültesini büyük zorluklarla, kamuda çalışarak bitiren ve staj yapmakta zorluk çeken kamudaki hukuk fakültesi mezunu hukukçuların staj yapmalarına imkân sağlayacak, CMK ücretlerini tatmin edici seviyeye yükseltecek ve emekli avukatlarımızın ihtiyaçlarını karşılayacak düzenlemeler yapabilsedik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ'li arkadaşlarımızın "Temsilde adaleti gerçekleştiriyoruz." söylemlerinin temelinde hiçbir hukuki gerekçe olmadığı gibi maddi gerçeklerle de örtüşmüyor. AK PARTİ meydanlarda "Gençler bizim geleceğimizdir, gençler bizim ümidimizdir; gençler ne kadar güçlü olursa, gençler ne kadar yönetime katılır, bilgi ve beceri sahibi olursa Türkiye gelecekte o kadar güçlü olur." diyor ama Avukatlık Yasası'na baktığımız zaman, baro yönetim organlarına seçilecek avukatlarda on yıl ile beş yıl kıdem şartı arıyorsunuz. Avukat sayılarına baktığımızda, on yıl kıdem şartını taşımayan yaklaşık 75-80 bin avukat var, beş yıl şartını yerine getiremeyen 50 bin avukat var. Yani 75 bin avukatın Barolar Birliği yönetim organlarında, 50 bin avukatın baro yönetim organlarında yer almadığı bir kanun teklifinde siz temsilde adaletten hangi gerekçeyle bahsediyorsunuz, anlamak mümkün değil. 18 yaşındaki bir gencimize milletvekili seçilme hakkı veriyorsunuz ama 23 yaşında hukuk fakültesini bitiren bir gencimize baro yönetim kurulu üyeliğini çok görüyorsunuz. Nerede temsilde adalet? Yani 140 bin üyesi olan Barolar Birliğinde 75-80 bin avukat Barolar Birliği Yönetim Kurulunda görev alamıyor. Bu mu temsilde adalet? Bu mu gençliğe verdiğiniz önem? Gelin, kaldırın

bu barikatları, kaldırın bu barajları, gençlerimize güvenin, gençlerimizin önünü açın, gençlerimizin Barolar Birliğinde, barolarda yönetimlerde görev almalarını sağlayın. Vicdanınıza sesleniyorum, bir kere de vicdanınıza göre karar verin. Çok temiz vicdanlı olduğunuzu biliyorum. Bu söylediğim teklifi, bugüne kadar kullanmadığınız vicdanınıza emanet ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine, temsilde adalet var mı yok mu? Zaman zaman ben de bir taşra avukatı olarak Ankara, İstanbul, İzmir Boralarındaki delege üstünlüğünden şikâyet etmişimdir ama getirdiğiniz düzenlemeyle, temsilde adaleti sağlamak yerine, temsilde adaleti yerin yedi kat dibine gömüyorsunuz. Hodri meydan, İYİ PARTİ diyor ki, bırakın temsili demokrasiyi, doğrudan doğruya demokrasi uygulayalım; bütün avukatlar sandık başına gitsinler ve sandıkta Barolar Birliği Başkanını, Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyelerini, baro başkanlarını, il baro yönetim kurulu üyelerini doğrudan seçsinler. İşte size temsilde adalet, işte size gerçek demokrasi, işte size doğrudan doğruya demokrasi. Hadi buyurun, kabul edelim. Etmiyorsunuz çünkü üzülererek ifade edeyim, eğer kendi vicdanınızla, kendi iradenizle hareket edebilseniz, benim bu söylediklerime, en azından gençlerin önünü açmak ve yine doğrudan doğruya demokrasiyi gerçekleştirmek adına bunlara “evet” diyeceğinizi biliyorum.

Gecenin bu vaktinde fazla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Ayhan Bey.

AYHAN EREL (Devamla) – Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kırıkkale Milletvekili Sayın Halil Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 222 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, günümüzde Türkiye’de devlet ve vakıf üniversitelerine bağlı olan 133 tane hukuk fakültesi vardır. Bu fakültelerin toplam öğrenci kontenjanı ise 80 bin civarındadır. Türkiye’de Aralık 2019 verilerine göre 127.691 avukat bulunmakta ve bu rakama da her yıl binlerce yeni meslektaşımız eklenmektedir. Bu bağlamda, yirmi yıl öncesine göre bugün İstanbul, Ankara ve İzmir Barosuna kayıtlı avukat sayısı neredeyse 3 kat artmıştır.

Barolarda üye sayısındaki rakamlar böylesine ciddi artarken mesleğin icrası noktasında baroların aksayan yanları da kendini göstermeye başlamıştır. Barolar avukatları kolektif temsil eden meslek kuruluşları olup avukatların müşterek menfaatleri temelinde oluşmalıdır. Bu bakımdan baroların temel amacı mesleğin nitelikli bir şekilde sürdürülebilirliğini sağlamak olmalıdır. Avukatlar mesleklerini bireysel düzlemde müvekkillerinin haklarını korumak için sürdürürken baroların da yasal mevzuat bağlamında amacı mesleğin ortak sorunlarını çözmek, mesleki temelin sürmesi ve olgunlaşması doğrultusunda mücadele ederek sürdürmek olmalıdır.

Kanun teklifimize karşı sürekli gelişmiş ülke örnekleri verenlere bir örnek de ben vereyim: İsveç’in başkenti Stockholm’de baro vardır ancak baro başkanını avukatlardan başkası bilmemektedir. Bizdeki bazı büyükşehir baro başkanlarının kendilerini yasaüstü görmesi, siyasete yön vermeye çalışması ve adını duyurma çabası gözlerden kaçmamaktadır.

Değerli milletvekilleri, yapılan araştırmalara göre, bugün, hâlen, alternatif teşkilatlanma önündeki anayasal, yasal kısıtlamalardan, meslek kuruluşlarının üyelerine ve faaliyetlerine yönelik memnuniyetsizliklerden, belge ve hizmet karşılığı alınan ücretlerden kaynaklanan şikâyetlerin varlığından söz edilebilmektedir. Aynı zamanda, bu kuruluşların organ seçimlerinde yaşanan sorunlar ve bunun sonucu olarak kimi kuruluşlarda yönetim organlarının meslek mensuplarının çoğunluğunu temsil etme kabiliyetini yitirmiş olması ve bu kuruluşlardan bazılarının belli ideolojik veya çıkar gruplarının nüfuzu altında bulunması da kamuoyuna yansıyan eksikliklerdir. Bu kuruluşlarda yönetimde çoğulculuk ve katılımcılığın sağlanamaması, organların teşekkülü ve işleyişinde demokratik esaslar yerine oligarşik ve bürokratik yaklaşımların öne çıkması, hesap verebilirlik, şeffaflık konusunda boşluk ve yetersizlikler de kuruluş üyeleri tarafından dile getirilen şikâyetler arasındadır.

Sayın milletvekilleri, kanun teklifimize muhalefet eden barolar, kendilerini haklı gösterebilmek ve taraftar toplayabilmek adına günlerdir mevzuata aykırı davranmakta, hukuk adamı olarak yasakları çiğnemekte, kanuni görev tanımlarının dışında hareket etmektedirler. Örneğin “Çoklu baroyla, barolar siyasallaşiyor.” diyor. Zaten, şimdi muhalefet eden baro yönetimleri siyasallaşmış değil midir? Görev alanlarını unutup devlet yönetimine ayar vermeye çalışan, muhalefet partisi gibi davranan, hatta hatta Diyanet İşleri Başkanının dinî değerlerimizle ilgili sözlerini aşağılayacak kadar ülke gerçeklerine yabancılaşmış baro yönetimleri yok mudur? Eylül 1990’da Havana’da toplanan Suçların Önlenmesine ve Suçların Islahı Üzerine Birleşmiş Milletler Konferansında kabul edilen Havana Kurallarının 24’üncü maddesindeki bir ifadeyi Genel Kurulun bilgisine aktarmak isterim. “Avukatlar, kendi menfaatlerini temsil etmek, süreklilik taşıyan mesleki eğitim ve öğretimlerini geliştirmek ve meslek haysiyetlerini korumak için bağımsız meslek örgütleri kurma ve bunlara katılma hakkına sahiptir.” denilmektedir. Şimdi ise avukatların özgürce teşkilatlanma hakkına “Hayır, biz varız.” diye karşı çıkılıyor; üstelik ikinci, üçüncü baro kurmak zorunlu değilken.

Kanun teklifimizle sanki her ilde birden fazla baro kurulacakmış yanlışması yarananlara bir kez daha hatırlatalım: Teklifimizle, avukat sayısı fazla olan, şu an için 3 büyükşehirimizde faaliyet gösteren avukatlarımız, eğer mevcut baro yönetiminin hizmetlerinden memnun değilse kurulacak yeni baroya üye olabileceklerdir. Bu durum da yönetimde rekabeti getirerek hizmet kalitesini yükseltecektir. “Bir ilde tek vali, tek emniyet müdürü var.” diyecek kadar işi ileriye götürenler haklı gözükebilmek adına çok komik duruma düşmektedirler. O zaman birileri çıkar der ki: “Bir ilde birden fazla vergi dairesi bulunmasına ne diyeceğiz?” Bu bakımdan tutarlı olmak gerekmektedir.

Bakınız, burası önemli, Fransa’da barolar yargının oluşumuna göre teşkilatlanmışlardır. Bu bağlamda, 101 il bulunan Fransa’da 183 adet birinci derecede asliye mahkemesi bulunduğu için yıllardır 183 tane baro vardır. Hiçbir Fransız avukat mezkûr çoklu baro karşısında “Savunma hakkımız elimizden alınıyor, bağımsızlığımız elden gidiyor.” laflarının ardına sığınmamaktadır. Üstelik bizde, örneğin Ankara’da onlarca asliye mahkemesi, onlarca ceza mahkemesi, onlarca ticaret mahkemesi var; bu mahkemeler birden fazla oldukları için bağımsızlıkları mı kayboluyor? Bu konuda ne diyeceksiniz?

“Baroların gücü kırılıyor.” diyor. Barolar gücünü, üye sayısından veya baro başkanlığı koltuğundan değil, hukuki mevzuatından, meslektaşlarına yönelik nitelikli ve kaliteli çalışmalarından, bir de en önemlisi, adaleti temsilden alırlar. Teklifimiz tam da bunları öngörmektedir. Kanun teklifimize muhalefet eden baroların birçok üyesini bugün başkanlarının yanında göremiyoruz. Üyelerinin bu tutumu, mevcut baro yönetimlerinin kendilerini “check” etmeleri adına önemli bir demokratik gösterge niteliğindedir.

İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyükşehir barolarının seçimlere katılımının düşük olması bugüne kadar araştırılmamış, katılımın yükseltilmesi konusunda da hiçbir şekilde harekete geçilmemiştir. Demokrasi ve adalet kavramlarını sık sık kullananların, yönetim seçimlerine katılım düşüklüğü konusunda sessiz kalmaları da düşündürücüdür.

Değerli milletvekilleri, Barolar Birliği Genel Kurulu için son seçimlerde görülmektedir ki İstanbul, Ankara ve İzmir delegelerinin toplam delege payı yüzde 41, Anadolu barolarının payı yüzde 59 düzeyindedir. Oysa bu rakam 1969'da 3 büyük il için yüzde 17, Anadolu baroları için yüzde 83 civarındaydı. Şu anda, doğu ve güneydoğuda yer alan 20 il toplamda ancak 43 delegeyle Barolar Birliğinde temsil edilmektedir, 20 ilin Barolar Birliğindeki payı ise sadece yüzde 13'ler düzeyindedir. Bu rakamlar ortadaki adaletsizliğe işaret etmektedir. Bugün, özellikle İstanbul gibi bir büyük şehrimizde 46-47 bin üyenin bulunduğu baronun seçimlerine neredeyse yarısı kadar üye katılmakta, üye tam sayısının yaklaşık yüzde 17'sine tekabül eden sayıyla yani 8 bin civarında üyenin oyuyla yönetim kazanılmaktadır. Muhalefet edenlerin esas yaygara koparmaları tam da bu yüzdendir. Adaletsiz temsil anlayışını hiç kimse demokratik gösteremez.

Şimdi önümüzde büyükşehir barolarının Anadolu baroları üzerindeki tahakkümüne son vermesini öngören teklifimiz vardır ve avukatlık mesleğinin onur ve saygınlığını daha da yukarı çıkarmayı hedeflemektedir. Kanun teklifimize muhalefet eden baroların, üyelerinin şikâyet ve memnuniyetsizlikleri hakkında çözüm önerilerini de bugüne kadar görebilmiş değiliz. Hâl böyle olunca da baro üyelerinin barolarından ciddi bir uzaklaşma içinde olduğu anlaşılmaktadır. Bakıldığında, avukatların, üyesi bulundukları baro faaliyetleri yerine, dernek, vakıf, platform, grup olarak bir araya gelerek ihtiyaçlarını ve taleplerini dile getirdiklerini görmektediriz.

Diğer taraftan, gerek Devlet Denetleme Kurulunun gerekse diğer kuruluşların konuya ilişkin araştırma ve inceleme raporlarında bahsetmiş olduğumuz eksiklikler yıllardır dile getirilmektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, son söz olarak, teklife karşı olan siyasi parti gruplarının baroları savundukları kadar Türkiye'nin hak ve menfaatlerini savunmadıklarını gözlemlemekteyiz. Bunun için bu konuda tekrar düşüncelerini gözden geçirmelerini ve mezkûr ortak imzayla ortaya koyduğumuz kanun teklifinin yasalaşması hususunda lehte oy kullanmalarını diliyorum; kanun teklifimizin barolarımıza, avukatlarımıza ve büyük Türk milletine hayırlara vesile olması dileğiyle Genel Kurulu bir kez daha saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sayın Abdullah Koç konuşacaktır.

Buyurun Sayın Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Avukatlık Kanunu'ndaki değişiklik nedeniyle, birinci bölüm üzerinde partim adına söz almış bulunmaktayım.

Öncelikle şunu belirteyim: Devletin yapısı yasama, yürütme ve yargı organından oluşmaktadır; bu, anayasal bir hükümdür.

Şimdi, yasama Meclisinin yani Meclisin düştüğü durumu herkes çok iyi biliyor. Meclisin iradesinin ne kadar ayaklar altına alındığını, ne kadar işlevsizleştirildiğini herkes çok net bir şekilde biliyor; bunu anlatmaya gerek yok. Yürütmeye gelince, yürütmenin hâlini de şöyle bir kelimeyle ifade etmek istiyorum: Siz iyi bir şekilde yürütüyorsunuz; bu da nettir, buna da söyleyecek bir lafımız yok. Çok laf var aslında ama...

Bakın, yargıya gelince, yargının gerçek fotoğrafı şu: Artık Türkiye’de tarafsız ve bağımsız bir yargıdan bahsetmek mümkün değildir. Sayısız örnekleri var, sayısız uygulamaları var ve yargıyı öyle bir hâle getirdiniz ki artık yargı olmaktan çıkmış durumdadır; emir alan, tarafsızlığını yitiren ve âdeta tarafı karar veren bir mekanizma hâline dönüştürülmüştür.

Bakın, son yirmi yıla baktığımız zaman, Türkiye’de binlerce köy boşaltıldı, binlerce faili meçhul cinayet var. Bakın, binlerce işkence vakaları var, çocuk tecavüzcüleri var, kadın cinayetleri var. Binlerce siyasetçi şu anda cezaevlerinde, gazeteciler cezaevinde, düşünürler cezaevinde ve Türkiye’de muhalefet eden kim varsa hepsi bu yargının hedefinde ve bu tarafsız yargının vasıtasıyla çoğu insan ve çoğu muhalif kişi şu anda cezaevlerinde ya da maalesef yurtdışında. Bu yargı bu sebeple yargı olmaktan çıkmış ve yargı vasfını yitirmiştir. Bunun örnekleri binlerce; Demirtaş örneği var, Kavala örneği var.

Bakın, son günlerde -çok önemli- biz neredeyse canlı şekilde bir işkence vakasıyla karşı karşıya kaldık. Sevil Rojbin Çetin işkenceye maruz kaldı, Mecliste gündeme getirildi, sırf bu işkenceyi örtbas etmek için bu yargı ne yaptı biliyor musunuz? Gözaltı süresini günlerce uzattı ve siyasal çalışma yapan bir siyasetçi, bir kadın siyasetçi bir haftadan fazla gözaltında tutuldu ve sonunda örgüt üyeliği nedeniyle de tutuklandı; şu anda cezaevinde. Bakın, vücudundaki mevcut yaralar iyileşsin diye, tespit edilmesin diye gözaltı süresi uzatıldı ve bunu yapan, bu yargının kendisi; bunu yapan, bağımsızlığını ve tarafsızlığını yitiren bu yargı.

Peki, bu yargının bir ayağı nedir? Savunma, avukatlar. Bakın, saraya karşı duran avukatlar bir açıklama yaptı, muhalefet ettiler, demokrasiden yana tavır koydular, sarayın hedefi hâline geldiler. Bakın, on binlerce genç, sizlere “Oy yok.” dediler ve bunu sosyal medyada paylaştılar. Şimdi, sosyal medyanın mevcut olan ortamı şu an itibarıyla yine sarayın hedefinde, bununla ilgili bir kanuni düzenleme yapmak için şu an çalışma yapıyorlar.

Bu, Avukatlık Yasası’nda getirmiş oldukları değişikliklerin hiçbir şekilde mantıkla ilgisi yok değerli arkadaşlar. Ne mantıkla ne bilimle ne ahlakla ne de toplumun iradesiyle ilgisi olmayan bir düzenleme. Bakın, biz bunu Komisyon sürecinde çok net bir şekilde dile getirdik. Ya, kanunlar arasında bir ahenk olur, kanuni düzenlemelerde bilimsel bir ölçüt olur, sayısal bir ölçüt olur, mantık olur; bunların hiçbirisi bu kanuni düzenlemede yok. Neden yok? Bakın, deniliyor ki: “5 bin üyesi olan bir baro, 2 bin imzayla yeni, ikinci bir baro kurabilir.” Peki, daha sonra neyi getiriyorlar? Diyorlar ki: “O baro mensuplarından 5 bin kişiye 1 delege düşer.” Ya, siz bu sayıyı nereden çıkardınız? Bunu hangi mantıkla getirdiniz, mantığınız ne? Neden bin kişi değil; neden 3 bin kişi değil, neden 50 bin kişi değil; neden 5 bin kişi? Bunun açıklamasını, bunun gerekçesini gösterebiliyor musunuz? Gösteremiyorsunuz çünkü mantıklı değil, mantığı yok. Neden böyle bir şeye gidiyorsunuz? Çünkü bu barolar size muhalif, bu baroları bölmek istiyorsunuz, kendi baronuzu oluşturmak istiyorsunuz. Sizin hedefiniz bu, sayınızı ona göre oluşturdunuz.

Bakın, ne kadar mantıksız olduğunu size göstereyim. 38 kişilik bir avukat grubu olan bir ilde eşittir 4 delege. Bakın, 38’e karşı 4 delege. 4.999 yani 5 bine 1 kala olan bir ilde eşittir 4 delege. Ya, hangi mantıkla böyle bir düzenlemeye gidiyorsunuz, hangi mantıktır bu? Bakın, ilkokul 1’inci sınıftaki çocuğun önüne koyar, dersiniz ki “Burada mantık var mıdır?”, önünüze bu kâğıdı fırlatır atar, fırlatır atar. Böyle bir şey olmaz, böyle bir şey yok. Amacınız ne peki? Amacız, etki altında tutamadığımız, etkileyemediğiniz, demokratik mücadelenin olduğu yerde, bunu da kendi barolarını oluşturmak üzere, yepyeni bir ortam yaratmak istiyorsunuz.

Bakın, Sevil Rojbin Çetin meselesine gelelim. Açık bir işkence olayı var; burada Mecliste gündeme getiriyoruz Halkların Demokratik Partisi olarak, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı çıkıp burada aleyhe beyanda bulunuyor, açıklamada bulunuyor. Bundan utanmak lazım, insan bundan hicap duyar. Bu kanun teklifi çevreyi ilgilendiriyor, Anayasa'yı ilgilendiriyor, çocuk haklarını ilgilendiriyor, insan haklarını ilgilendiriyor, birden fazla komisyonu ilgilendiren bir yasal düzenleme; hepsinden görüş alınması gerekiyor ama tek bir komisyondan görüş alınmaması artık burada şart. Nedir o komisyon? İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu. Artık, o tarafsızlığını, fonksiyonunu yitirmiş durumdadır. Böyle, buraya çıkıp bu şekilde, işkenceden yana tavır koyan bir İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanından burada böyle bir rapor almak, o Komisyona bu kanuni düzenlemeyi havale etmek artık mümkün değildir, derhâl istifa etmesi lazım, derhâl istifa etmesi lazım.

Değerli arkadaşlar, bir de bu kanuni düzenleme ne getiriyor biliyor musunuz? Bakın, doğrudan doğruya iradeye müdahale söz konusu. Ekim ayında, kasım ayında bütün baroları ve Barolar Birliğini seçime zorluyor bu kanuni düzenleme. Ya, bu, yasamanın doğrudan doğruya yargıya müdahalesidir; zorunlu kılıyor, feshediyor, “Bakın, siz bu seçimi yapmak zorundasınız.” diyor. Bu nedir? Bu bir darbedir, bu bir kayyum atamasıdır, kayyum atamasından başka bir şey değildir. Bu yönüyle de çok açık bir şekilde Anayasa'ya aykırı bir düzenlemeyi beraberinde getiriyor.

Değerli arkadaşlar, sokakta baro başkanlarını topladınız, üzerlerine su sıktınız. Bu baro başkanları geldiler, bu Mecliste kendi görüşlerini dile getirmek istediler; Meclisin dışında, duvarın dibinde bu insanları beklettiniz. Bakın, oturabilecekleri bir sandalye edinmişlerdi, o sandalyeleri de altlarından çektiniz. Ya, utanmak lazım böyle bir şeyden! Bu Meclis, halkların meclisidir. Bu Meclis, bütün halkların Meclisidir. Bu Meclisin etrafını bariyerlerle çevirmişsiniz, her tarafını kapatmışsınız. Kime kapatmışsınız? Bütün halklara ve bütün topluma kapatmışsınız, kime kapatmışsınız bu Meclisi? Bakın, siz korkuyorsunuz, siz artık bu halktan, bu toplumdan korkar hâle geldiniz. Sizin artık meşruiyetiniz yoktur, meşruiyetinizin olmadığını ben şu rakamlarla size bildirmek istiyorum. Sizin bu yasayı çıkarma meşruiyetiniz kalmamıştır. Bakın, söyleyeyim size rakamlarla: 24 Haziran seçimlerinde AKP'nin oyu yüzde 42,56. Peki, son yapılan araştırmada nedir? Yüzde 30,3. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ya, o sana göre. 44,44... Bende 44... Ben kendim, yaptım 44...

ABDULLAH KOÇ (Devamla) - Bana göre değil, öyle. Sen şu anda yüzde 30'un altına düşmüşsün.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Merak etme, sen çok rahat ol! Yüzde 44, Allah'a hamdolsun; 15 de MHP.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) - Sizin bu yasayı çıkarma yetkiniz yok artık. Siz gidicisiniz, gidicisiniz çünkü bu yasayı artık çıkaramazsınız. Bu yasayı bırakacaksınız. (HDP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULLAH KOÇ (Devamla) - Bu halka teslim edeceksiniz.

HAMZA DAĞ (İzmir) – O uydurma, uydurma!

ABDULLAH KOÇ (Devamla) - Öyle tabii. Uydurma değil, gerçek tabii.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Uydurma, uydurma!

BAŞKAN – Toparlayın.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Bu, gerçeğin ta kendisidir. Bak, siz giderayak bu toplumu dize getirmeye çalışıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Bir dakika sayın milletvekili...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Demokrasiye yeni bir şey kattınız ya?

BAŞKAN – Hatip konuşmasını yapsın, müsaade edin arkadaşlar.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Giderayak bunu yapıyorsunuz. Sizin artık hiçbir meşruiyetiniz kalmamış. Siz Türkiye’de insan haklarını ortadan kaldıracak yasal düzenlemeler yapıyorsunuz. Siz bunu yapma hakkına sahip değilsiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HAMZA DAĞ (İzmir) – HDP kaç HDP? O ankette HDP kaç?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Rüya görüyorsun, rüya!

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Gelin, şimdi seçime gidelim o zaman. Gelin, gidelim. Seçime gidelim o zaman.

BAŞKAN – Bir dakika... Beyler...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Söyler misin, o ankette HDP kaç?

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Seçime gidelim.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Söyler misin o ankette HDP kaç? Hadi, söyle bakalım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Bakın, seçime gittiğimiz andan itibaren, siz artık sandığa gömülüsünüz ve sandığa gömüleceksiniz.

BAŞKAN – Sayın Dağ...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Söyler misin o ankette HDP kaç? Hadi, söyle bakalım? Söyleyemezsin çünkü yalan söylüyorsun! Yalan söylüyorsun!

BAŞKAN – Sayın Dağ...

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Ne hakladır ki yargıyı etki altında tutuyorsunuz? Ne hakla bunları yok etmeye çalışıyorsunuz? Sizin buna hakkınız yok! Yok hakkınız! Hakkınız yok burada, yok!

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yalan söylüyorsun!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hadi canım sen de!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Dinleyin.

BAŞKAN – Bir dakika... Bir dakika...

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Neden 5 bin kişiyle ki? Neden irade üzerine etki koymaya çalışıyorsunuz?(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HAMZA DAĞ (İzmir) – Haydi söyle bakalım!

BAŞKAN – Bir dakika Sayın milletvekili... Bir dakika...

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Bakın, siz gidicisiniz. Gidici olduğunuz için de yapacağınız tek şey çekip gitmektir. Bu yasal düzenlemelere son vermektir.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hadi canım hadi! Daha dün Meclis Başkanı seçtik ya, neredesin sen? (HDP sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama yani böyle bir usul yok ya.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Daha dün Meclis Başkanı seçilmedi mi? Hangi oyla seçildi?

HABİP EKŞİK (İğdır) – Hadi oradan!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Rüya görüyorsun, rüya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Daha dün Meclis Başkanı seçimi yok muydu, ne oldu? Sizin oylarınızla mı seçildi? Ne konuşuyorsun? Kim oy verdi? Rüya görüyorsun, rüya! Allah, Allah!

HABİP EKSİK (İğdır) – Kirlilikleri böyle bağırarak kapatamazsınız!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bu bağırışların, çağırışların hiçbir faydası yok. Hatibi dinledik, biraz sonra Sayın Dağ konuşacak, onu dinleyeceğiz.

Sayın Beştaş, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya ben, buradan kayıtlara geçsin diye söyleyecektim, gerçekten bu usulü kabul etmiyoruz. Böyle bu şekilde bizim geri adım atacağımızı, sineceğimizi falan düşünüyorsanız yanılıyorsunuz.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yok canım, öyle bir beklentimiz yok, merak ettik.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani haksızlığın bastırılma şekli. (HDP sıralarından alkışlar) Şu anda, evet, hatibimize ısrarla “HDP yüzde kaç?” diyorsunuz. HDP yüzde 12 ve gitgide yükseliyor, siz de gitgide düşüyorsunuz yerlere doğru. Tamam mı?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Tamam, söylesin hadi bakalım! Söyleyemedi. Anketleri böyle mi yapıyorsunuz? Demokrasi anketleri mi verdi? Bende de var, 10 tane var, gösteririm size, 10 tane.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu anketleri de biliyorsunuz. Buradan sataşarak bir şey yapamazsınız yani.

Ayrıca, Sayın Başkan, Grup Başkan Vekilinin sanırım işi var ki buraya oturmuş; orada sataşma görevi verilmedi herhâlde dinlesin, not alsın diye görev verildi. Yani son üç dakikayı hatibimizi konuşturmamak üzerinden...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sayın Grup Başkan Vekili, sataşma bu Meclisin içinde var zaten. On dakika dinledik beyefendiyi, on dakika dinledik Sayın Vekilimi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Beni de dinlemiyorsunuz.

HAMZA DAĞ (İzmir) – On dakika dinledim, gayet dikkatli bir şekilde dinledim.

OYA ERSOY (İstanbul) – Lütfettiniz dinlemekle.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Dinledim ya!

BAŞKAN – Sayın Beştaş, peki...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya biz böyle bir üsluba aynı şekilde karşılık veririz. Bu böyle bilinsin. Yani bu şekilde konuşmalar...

BAŞKAN – Peki. Çok teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Sayın Bülent Tezcan konuşacak.

Buyurun Sayın Tezcan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüştüğümüz kanun teklifiyle ilgili, Komisyondan bu yana ayrıntılı olarak bütün arkadaşlarımız itirazlarını dile getirdiler ama görüyoruz ki bir talimat ile bir akıl tutulması el ele tutuşmuş ve Türkiye’yi önümüzdeki dönemde belirsiz bir felakete doğru kararlılıkla götürme çabasında.

Bunun örneklerini ne yazık ki daha önce gördük ve bunun örneklerini daha önce gördüğümüzde, o işin sorumlusu olanlar el ele tutuştuklarıyla ellerini bıraktıkları zaman dönüp millete dediler ki:

“Allah da millet de bizi affetsin.” Bizim çırpınmamız, bu millete bir kere daha böyle diyecek zararları vermeyin diyedir, tek derdimiz bu, tek çabamız bu. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bakın, bu teklifte birçok şey -28 madde- var; ne yapılmak isteniyor, hepimiz çok iyi biliyoruz. Bir: Baroları bölerek barolara hâkim olmak. İki: Temsilde adaleti yok ederek Barolar Birliğine hâkim olmak. Telaş bu, çaba bu, bugüne kadar yapılmaya çalışılan şeyler bunlar.

Değerli milletvekilleri, bu iktidar pratiği Türkiye’de adaleti böldü, adliyeleri böldü, şimdi sıra barolara geldi. Bakın, herkes şunu çok iyi biliyor: Gidin adliye koridorlarına, gidin yüksek mahkemelere, gidin Hâkimler ve Savcılar Kuruluna; adliye koridorları tarikatlar, cemaatler arasında parsellenmiş; Hakyolcular, Menzilciler, filancalar falancalar. Şimdi de baroları bu şekilde parsellemek ve parçalamak peşindesiniz ancak bir şeyin ya farkındasınız ya değilsiniz; baroları bölmek, ülkeyi bölmenin bir başka adımıdır. Bunun için isyan ediyoruz, bunun için itiraz ediyoruz.

Bakın, ısrarla ikaz ettik, camiye, kışlaya, okula, adliyeye siyaseti sokmayın dedik, hepsine soktunuz, hepsine siyaseti soktunuz bir de bunu yaparken “Barolar siyaset yapıyor.” diye şikâyet ederek bunu yapıyorsunuz, bu teklifi... “Barolar işini yapmıyormuş, barolar siyaset yapıyormuş.” Sizin “Barolar siyaset yapıyor.” dediğiniz şey, baroların kendi kuruluş kanunundan kaynaklanan yetkilerini kullanması.

Bakın, bu sözü biz ilk defa duymuyoruz. Bu sözü biz, yedi sene önce de duyduk, yedi sene önce Türkiye’de kumpas davaları Silivri’de devam ederken, yedi sene önce Türk Silahlı Kuvvetlerine, bu milletin ordusuna kumpas kurulurken, avukatlar adliyelerde konuşturulmazken İstanbul Barosu gitti, Silivri çetesinin mahkemesine dayandı, Silivri çetesinin kapısına ve o çeteye “Avukatları, savunma hakkını, yargıyı sizin ayağımıza paspas ettirmeyeceğiz.” dedi. (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi, FETÖ’cü yargı, o zaman İstanbul Barosu Başkanı ve yönetimi hakkında iddianame düzenledi ve o iddianameyle “İstanbul Barosu işini yapmıyor, yargıya müdahale ediyor, siyaset yapıyor.” diye haklarında dava açtı. Ona kim sahip çıktı biliyor musunuz? Ona o gün sahip çıkan Hukukun Üstünlüğü Platformunun Başkanı, bugün kanunda birinci imza sahibidir, bu teklifteki birinci imza sahibidir, düşünebiliyor musunuz? FETÖ’nün eksik işlerini ikmal etmek gibi bir göreviniz mi var? FETÖ’nün yapamadıklarını tamamlamak gibi bir göreviniz mi var?

Arkadaşlar “Siyaset yapıyor.” diye yok etmeye çalıştığınız barolar, o zaman da savunma hakkına sahip çıkıyordu, bugün de savunma hakkına sahip çıkıyor. Bakın, bu teklifin ısrarla niye geçirilmek istendiğine dönüp baktığımızda, belki bilmediğimiz arka planda başka şeyler vardır, ileride onlar da çıkar ama müthiş bir iktidar doyumsuzluğu var. Ya, bu nasıl bir iktidar doyumsuzluğudur, iktidara doymamak nasıl bir şey? Yani on sekiz yıldır Türkiye’yi yönetiyorsunuz, yetmedi tek adam rejimine geçirdiniz, “Her şeyi yapalım.” dediniz. Şimdi, “Baroları da biz yönetelim.” diyorsunuz. Yandaş sendikalar kurdunuz, sendikaları yöneteceksiniz, vakıfları yöneteceksiniz, dernekleri yöneteceksiniz, okçular derneği kuracaksınız, ondan sonra ayakkabıcılar derneği kuracaksınız, yetmedi, arkasından baroları da yönetmeye kalkacaksınız. Bakın, bunun bir tane adı vardır; bu, totaliter devlet düzenini yerleştirme çabasından başka bir şey değildir.

Demokratik yolla iktidara geldiniz, otoriter yöntemlerle iktidara yerleştiniz, totaliter yöntemlerle kalıcı olmaya çalışıyorsunuz ama şunu unutmayın ki tarihte bütün totaliter liderler, milletin önünde iktidardan devrilip gitmek zorunda kalmışlardır. (CHP sıralarından alkışlar) Totaliter yöntemler hiçbir iktidarı koruyamamıştır, sizi de korumayacak.

Bakın, temsilde adaletten bahsediyorsunuz, ya bu nasıl bir şeydir? 5 bin üyeyi geçen barolarda her 2 bin avukat baro kuracak. Peki. Yani “Sandığa gitmeyen avukata baro kurduracağım.” “Kendi meslek örgütünün seçimine gidip sandıkta oy kullanmayan avukata baro kurduracağım.” diyorsunuz. Peki, kurdururken nasıl? 2 bin avukat bir araya gelirse baro kuracak, kurunca 4 delegeyle Barolar Birliğine gidecek. Bir araya gelmez de baroda kalırsa ilave temsil için 5 bin kişi lazım. Yani 5 bin avukata diyorsunuz ki: “Orada kalacağınıza, 1 temsilciyle Barolar Birliğine gideceğinize, gidin 2.500, 2.500, 2 tane baro kurun, dörderden 8 tane birlik temsilcisi yollayın.” Yani barolara kastınızı, barolarda, meslek örgütünde dayanışma içerisinde olunmasını parçalamaya dönük bu iştah ve ustalığı anlamak mümkün değil. Temsil hileleri... Bakın, bu temsil hilelerine de alışkınsınız ve bunu “temsilde adalet” diye anlatıyorsunuz, bunun neresi temsilde adalet?

Şimdi, dönüp aynısını seçim sisteminde yaptınız, ittifak yasasını getirirken o zaman da nispi temsil, D’hondt sisteminden yararlanmak için, milletvekillerini önce ittifaklar arasında dağıtıp sonra ittifak içerisinde dağıtmaya başladınız; aynı yöntem, aynı yöntem. Temsil hileleriyle Türkiye’de her alanda demokrasiyi, her alanda temsilde adaleti yok etme peşindesiniz.

Şimdi, bakın, 2002 yılında iktidara geldiniz. 2002 yılında, yüzde 34 oy oranıyla bu Mecliste yüzde 66 oranında sandalye sahibi oldunuz. Yüzde 34 oy oranıyla 188 milletvekili çıkarmanız gerekiyordu, 188 yerinde 363 milletvekili çıkardınız. 175 milletvekilini haksız yere çıkararak beş sene bu memleketi yönettiniz, şimdi kalkıp baroların, İstanbul, Ankara, İzmir Barolarının sayısına bakarak diyorsunuz ki: “Burada bir adaletsizlik var.” Peki, o baroların avukat sayısını biliyor musunuz? Bakın, İstanbul’un, Ankara’nın, İzmir’in, onların Türkiye Büyük Millet Meclisindeki temsil oranından bir rahatsızlığınız yok; Mecliste 600 milletvekili var, bu 3 ilin Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsili 162 milletvekiliyle, burada bir problem yok, Ardahan’ın Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsili 2 milletvekiliyle, İstanbul’un 98 milletvekiliyle; burada bir problem yok ama barolara gelince Ardahan’ı 4 delegeye çıkarmaya, İstanbul Barosunu 13 delegeye indirmeye çalışıyorsunuz. Bunun neresi temsilde adalet?

Değerli arkadaşlar, bir başka bahane: Rekabet olacakmış, kalite doğacakmış. Değerli milletvekilleri, değerli milletvekilleri; konuştuğumuz ticaret değil, adalet, adalet; ticaret yapmıyoruz, adalet yapıyoruz. Devletin her yerine ihale penceresinden ve gözlüğünden bakabilirsiniz ama adalette kalitenin yolu, söylediğiniz gibi, ticari rekabette değildir; adalette kalitenin yolu, bağımsız hâkimler, bağımsız savcılar, bağımsız barolar yaratmaktan geçer, yargıyı bağımsız kılmaktan geçer. (CHP sıralarından alkışlar) Yargıda bağımsızlığı ortadan kaldıracaksınız, ondan sonra da kalkıp bunu yapacaksınız. O zaman, HSK’yi de bölün; o zaman, dönün, mahkemeleri de bölün, vatandaş gitsin “Bu mahkeme daha iyi.” desin “Ben onu tercih ediyorum.” desin. Böyle bir şey olur mu, bunun sonu var mı?

Bakın, burada herkes çok iyi bilir ki iddia-savunma-yargı, yargı düzeninin en önemli 3 ayağıdır. Bu 3 ayaktan 2 tanesini perişan ettiniz, kırdınız, yok ettiniz iddiayı da yargıyı da. Bir tane güncel örnek: Eğer muhalefete yakın siyasetçi hanımefendilere hakaret olursa savcılar takipsizlik kararı veriyor ama iktidara yakın birisine olursa en az yarısından çoğunu tutuklayıp hapse atıyor ve orada savcılıkları akıllarına geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Bitiriyorum, son cümlem Sayın Başkan.

Her türlü hakarete karşı çıkarken savcıların, yönünü saraya dönerek değil, hukuk kitaplarına, raflarındaki hukuk kitaplarına ve ettikleri yemine dönerek hareket etmesini bekliyoruz.

Şimdi, ikinci örnek: Bu yeni bir iddianame, Aydın’dan. Cumhurbaşkanına hakaretten iddianame düzenlenmiş, 4 tane sebep var. Bu sebepler de şöyle ki: “‘Saman ithal etmiyoruz.’ demiştiniz, yalanınız çıktı.” denilmiş. Bunun için iddianame düzenliyorlar, gerisini saymıyorum. Şimdi, sarayın savcılarını, sarayın hâkimlerini yarattınız, sarayın barolarını yaratmak istiyorsunuz, buna itiraz ediyoruz.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Hamza Dağ.

Buyurun Sayın Dağ. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HAMZA DAĞ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin birinci bölümü üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi muhabbetle selamlıyorum.

Biliyorsunuz, yaklaşık beş altı gündür bu kanun teklifi üzerinde müzakere ediyoruz, çalışıyoruz. Öncesinde de bu kanun teklifinin gündeme gelmesiyle birlikte, AK PARTİ Grubu olarak, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak bir çalışma içinde bulunduk. Bununla -şu anda düzenleme olarak- benden önceki konuşmacıların ifade ettiği gibi, 5 bin avukatın olduğu yerlerde 2 bin avukatın bir baro kurma imkânı söz konusu olacak. Delege sisteminde değişiklikler var. Kılık kıyafetle ilgili değişiklik var. Yine, yeni avukatların beş yıl boyunca mali yükümlülüklerinde birtakım kolaylaştırmalar var.

Değerli arkadaşlarım, bu kanun teklifinin gündeme gelmesinden sonra biz, AK PARTİ Grubundaki avukat ve milletvekili arkadaşlar bir çalışma içinde olduk. Benden önceki konuşmacılar bir talimattan bahsettiler, talimatla yürüten bir şey. Tabii ki AK PARTİ’nin Genel Başkanı olan Cumhurbaşkanının bir konuda düzenleme yapılmasını istemesi kadar doğal bir düşüncesi, fikri olması kadar normal bir şey yok. Ama bu konuda, avukat arkadaşlar yani milletvekilliği yapan avukat arkadaşların kendi mesleki tecrübeleri ve aynı zamanda -milletvekilliği yapmış, siyasette bulunmuş- milletvekilliği tecrübeleri de ortaya konularak bu kanun teklifi hazırlandı. Birçok şey müzakere edildi. Mesela, tüm barolarda 1/3 avukatı bulan bir yeni baro oluşturabilir mi, bunu müzakere ettik, bunu tartıştık. Yine, yüzde 10 avukatı bulan tüm barolarda yeni bir baro oluşturulsun mu, bunu müzakere ettik. Ama sorunların temeline geldiğimizde -kademe kademe gitmek adına bunu söylemek istiyorum- biraz sonra niye bu düzenlemeye karar verdik, açıkçası onu da ifade edeceğim.

Şimdiye kadar, hem Adalet Komisyonunda hem Mecliste, Genel Kurulda ve aynı zamanda da siyasi partilerin grup toplantılarında, siyasi parti genel başkanları tarafından birçok konuşma yapıldı. Bu konuşmaların birçoğuna baktık, birçoğunu inceledik; bir kısmını Adalet Komisyonunda bizzat dinledim, bir kısmının metinlerini aldım, onları inceledim.

Adalet Komisyonunda beş gün boyunca, elli iki saat, 300’e yakın milletvekili arkadaşımız konuşma yaptı. Bu düzenlemeye ilişkin eleştirilere, şöyle, kategori kategori baktığımda şunları gördüm işin doğrusu: Yargının siyasallaşması hususunu arkadaşlarımız eleştiri olarak getirdiler. Baroların bölünmesi yani şu anda 3 tane büyükşehir; Ankara, İstanbul ve İzmir’in... Yeni baroların oluşturulmasıyla birlikte yargının siyasallaşacağı gibi bir iddia ortaya konuldu. “Baroların siyasallaşması...” Baroların şu

anda siyasal birtakım işlemler yaptığını hepimiz biliyoruz, siyasi kanaatleri olduğunu da biliyoruz. Avukatların, siyasi kanaatleri olması kadar da siyaset yapması kadar da normal bir şey yok. Esasında, en azından benim mensup olduğum İzmir Barosundaki baro başkanlarının ayrıldıktan sonra veya görevdeyken istifa edip bir siyasi partimizden aday adayı olduklarını da biliyoruz, belediye başkanı olduklarını da biliyoruz. Bunlar bir siyasi düşünce olarak, baro başkanlarının o siyasi düşüncede olmasında bir abesle iştigallik, bir olumsuzluk yok. Mesele, bu baro başkanlığı konusunu siyasi hedefler için bir atlama taşı olarak kullanmak. Belki de asıl sorgulanması gereken nokta bu. Birden fazla baro oluşmasıyla yargı siyasallaşır mı? İzmir’de 2 tane baro oluşmasıyla, İstanbul’da 5 tane baro oluşmasıyla veya daha fazla baro oluşmasıyla yargı siyasallaşır mı? Yani ancak şöyle bir handicap ifade ediliyor: Bir baronun bir dünya görüşüne yönelik bir mensubiyeti olması veya o dünya görüşünü yansıtmamasıyla, aynı dünya görüşüne sahip bir hâkimin bilinmesi ve bir kişinin davası olduğunda o hâkimin siyasal düşüncesini düşünüp, “Bu barodan bir avukatla kendimi temsil edersem -gideyim, o barodan avukat tutayım- neticesinde de bu hâkimin benimle ilgili kanaati farklı olur.” gibi bir düşünce olabilir mi?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Olur.

HAMZA DAĞ (Devamla) – Sorulan sorular bunlar. Ben bunun olacağına inanmıyorum. Bir kere bu, bizim yargı sistemimize, yargıç sistemimize, yargı sistemimizdeki ilk yargıcın girmesinden içtihatla oluşan sisteme kadar, açıkçası, hiçbir şekilde gerçekleşme ihtimali olacak bir şey değil. Bakın, buradan bir kere daha söylüyorum: Herkesin siyasal düşüncesi olabilir, siyasal görüşü olabilir ama bir hukuk büyüğünün söylediği çok güzel bir söz vardır, o sözü buradan da Meclis kürsüsünden ifade ediyorum: “Yargıcın, karar verirken kürsüye çıktığında, dünya görüşünü kapı eşiğinde bırakması lazım.” Böyle bir handikabın, böyle bir sistemin olması, yargıcın vermiş olduğu kararı; istinaf mekanizması var, Yargıtay mekanizması var, mevzuatımız var ve Yargıtayın oluşturmuş olduğu içtihatlar var... Bunlar imkân dâhilinde olan şeyler değil. Bölüp parçalayıp ele geçirme gibi iddialar var. Değerli arkadaşlar, bölüp parçalayıp ele geçirmek için baroların veya böyle bir şey oluşması için iktidarın, on sekiz yıl boyunca bu ülkeyi yönetmiş olan iktidarın böyle bir şeye, böyle bir düşünceye ihtiyacı yok.

Yine, “Baroların bölünmesi vatana ihanettir.” diyor arkadaşlar. Değerli arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan milletvekillerimiz bu ülkeye katkı koymaya gayret ediyorlar, on sekiz yıldır da AK PARTİ iktidarı, bu ülkeye hep bir şeyler katmaya gayret etti ve bu gayreti boyunca çok önemli hizmetler kazandırdı. “Vatana ihanet” sözünü ifade ederken vatana ihanet; “Benim davama ihanet etti.” “Benim yoluma ihanet etti.” bunlar başka şeyler ama “vatana ihanet” sözünü ifade ederken -bir ağızdan çıkarken- hem milletvekili arkadaşlarımızın hem Genel Başkan düzeyindeki kişilerin bence çok çok dikkat etmesi gerekiyor.

CMK, adli yardım, staj eğitim merkezi gibi konular ne olacak? Kanunda “eşitlik” diye bir hüküm konuldu; Barolar Birliğinin ve Adalet Bakanlığının birlikte çıkaracağı yönetmelikle bu konu da çözüme kavuşturulacak. Bu konuyu da biz çok tartıştık; acaba ne olur; böyle olursa bir sorun olur mu? diye. Ama müzakereler neticesinde, bu konunun da rahat bir şekilde çözüme kavuşturulacağını dikkate aldık.

“Avukatları bugüne kadar misafir edemediniz.” diye, Meclis Başkanımıza bir milletvekili arkadaşım çağrı yaptı. Değerli arkadaşlar, ben dokuz senedir milletvekiliyim ve avukatım. Bugüne kadar hiçbir baro başkanı -İzmir’de 4 baro başkanı geçti bugüne kadar- sadece avukatların meseleleriyle ilgili değil

-avukatların meselelerini mutlaka bizler de biliyoruz- ama mevzuat düzenlemesiyle ilgili dahi bir kere olsun bana misafir etme lüksünü, imkânını sağlamadı. Yani mal beyanıyla ilgili bir düzenleme var, bizim de yoğunlukla çalışmamız var, bununla alakalı bir yöntemle; Çek Kanunu'yla ilgili bir sorun, icrayla ilgili bir sorun, bununla alakalı bugüne kadar bizim kapımızı çalan bir baro başkanını biz görmedik. Şimdi, bu, getirecek mi? Evet. Bu, rekabet getirecek. "Rekabet" derken ticari rekabet değil. İşte, daha fazla avukatın kendi barosunda olması için bir rekabet ortaya getirecek. Bu, bir adalet rekabetidir. Bu, bir avukata daha iyi hizmet etme rekabetidir. Burada böyle bir düzenlemeye...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Avukatlık, rekabet mesleği değildir Sayın Dağ.

HAMZA DAĞ (Devamla) - Çok fazla sürem yok arkadaşlar, bir buçuk dakikam kaldı. Bir buçuk dakika süresince, şunun nereden kaynaklandığını, nereden icabet ettiğini benden önceki konuşmacılar da söylediler, belki ben de onların söylediklerini farklı kelimelerle ifade edeceğim.

Evet, 69'da barolar kurulmuş, barolar kanunu oluşturulmuş. Bugün, İstanbul 46 bin, Ankara 17 bin, İzmir 9 bin... Birinci mesele; bunu hepimiz biliyoruz: Avukatlar ile barolar arasında ünsiyet sorunu var, bir ünsiyet sorunu yaşıyoruz. Yani yirmi beş yıl avukatlık yapan, otuz yıl avukatlık yapan bir kişi, bir kere olsun baronun kapısından içeri girmedeği gibi adliyedeki baro odasından içeri girme durumunu da hissetmiyor. Sadece seçime gitmek değil...

CAVİT ARI (Antalya) – Senin gibi bir avukatmış demek ki.

HAMZA DAĞ (Devamla) - Seçime ben gidiyorum, seçimde mutlaka oy kullandım bugüne kadar, son seçim hariç ama baro faaliyetlerine bugüne kadar girmedim.

CAVİT ARI (Antalya) – Biz devamlı barodayız, devamlı.

HAMZA DAĞ (Devamla) - Bakın, bugün, İzmir Barosu mesaj attı bütün avukatlara, bana da mesaj attı "Bugün saat 19.00'da cübbelerimizle eylemdeyiz." diye. Bu eyleme 150 kişi katıldı, 50'si cübbeyle. Bu faaliyetlere dahi kendi mensuplarından bir destek bulamayan bir baro...

OYA ERSOY (İstanbul) - Asıl sizinkilerden yok, sizin tabanınızdan yok destek, herkes karşı.

HAMZA DAĞ (Devamla) - Diğer hususlar biraz eksik kaldı, sürem de tamamlandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Dağ.

HAMZA DAĞ (Devamla) – Değerli Başkanım, bitireyim.

"Peki, kardeşim, on dakika boyunca konuştunuz, saatlerdir konuşuyorsunuz, madem bu kadar iyi bir şey yaptınız da bu kadar güzel bir şey yaptınız da ya bu barolar niye bu kadar yürüdüler?"

CAVİT ARI (Antalya) – Hikâye anlatıyorsun, hikâye!

HAMZA DAĞ (Devamla) - Biraz önce senin söylediğin gibi, benim söylediğim gibi kendi meslektaşları için bir şey yapmadılar, kendi meslektaşları için yürümediler, avukatlarla ilgili sorun var diye yürümediler, icrayla ilgili sorun vardı gelmediler. Peki, bu konuda İzmir'den Ankara'dan, İstanbul'dan, Anadolu'nun diğer yerlerinden niye yürüdüler?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Onların arkasından o zaman sen yürüseydin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Çoklu baro...

HAMZA DAĞ (Devamla) – Bakın, arkadaşlar, dar, az ama örgütlü azınlık, çok ama örgütsüz çoğunluğa tahakküm ediyordu; bugünden itibaren tahakküm yıkılacaktır.

OYA ERSOY (İstanbul) – Elini tutan mı vardı, örgütleyseydin. Kaç oy aldın? Giremedin bile seçime, kitle seçimlerine giremedin bile, aday bile çıkaramadınız.

HAMZA DAĞ (Devamla) – Ben kanununun herkese hayırlı olmasını diliyor, hepinizi muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Teklifin birinci bölümü üzerinde şahsı adına ilk olarak İstanbul Milletvekili Sayın Nazır Cihangir İslam konuşacaktır.

Buyurun Sayın İslam. (CHP sıralarından alkışlar)

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; kısa bir anekdotla sözüme başlamak istiyorum. 96 yılında Van’da hekimlik yapıyordum. Van, Muş, Ağrı, Bitlis, Hakkâri bölgesi Tabip Odası Başkanlığı yaptım. O dönemi hatırladığımda -ki hepinizin hafızalarındadır- seküler ve laik gerilimi, toplumda çeşitli eksenlerdeki gerilimler ön plandaydı ve bizim önümüzde bir tabip odası seçimi vardı. Seçimi rahat alabilecek pozisyondaydık, üçte 2’den fazla bir çoğunlukla zaten seçimi aldık ama 5 yönetim kurulu üyeliğinin 2’sini muhalif arkadaşlara, diğer gruplardan arkadaşlara verdik yani onları kendi listemize aldık.

Şimdi, burada bu baro meselesini konuşurken aslında beklediğimiz şey doğru; bu liste meselesi, tulum çıkartmalar tekçi bir yönetime doğru gidiyor, evriliyor; bu, bir problemdi ama bence düzeltilmesi gereken buydu. Yani çoğulcu bir yönetim ve başkan seçimi olmalıydı ama çok sayıda tekçi baro çoğulcu bir anlayış değil arkadaşlar, tek bir baronun çoğulcu olması veya bu meslek örgütlerinin bu şekilde her kesimden temsilciler taşıması önemli. Ne yazık ki hukukla ilgili, hukukçuları doğrudan ilgilendiren bir konuyu hukuken sakat bir işlemlerle yürütüyoruz. Sabahtan beri tartışmaların hepsini aşağı yukarı izledim.

Arkadaşlar, sinirlenmek, öfkelenmek -insanız- bunlar zaman zaman başımıza gelebilir ama bunlar bir yasanın gerekçesi olmamalıydı yani yasalar toplumsal ihtiyaçları gözeterek gerekçelere sahip olmalıydı, Anayasa’ya uygun olmalıydı, adil olmalıydı ve bu kamu niteliğindeki meslek kuruluşlarını demokratik ve çoğulcu bir yapıya götürmek hedefini gütmeliydi.

Ben bir hekimim, bir hekim bakışı yaptım, şu yasayı bir inceledim, baktım; mesela, disiplin konusuna hiç el atmamışsınız Sayın AK PARTİ, Sayın MHP temsilcileri. Yani şimdi İstanbul’da 2 farklı barodan 2 avukat bir ihtilafa düşse hangi baronun buna bakacağı konusunda herhangi bir malumat yok.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Var, var Sayın Vekilim.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (Devamla) - Değerli arkadaşlar -disiplin olaylarına bakıyorsunuz- peki, 2 bin sınırında olan bir baro üye kaybetmemek için acaba disiplin konusundaki kararını ne yönde verecektir, bunun etkisi olmayacak mıdır? Bir barodan diğerine geçen avukat yeni bir sayfa açmış, sicilini sıfırlamış olarak mı geçecektir? Bunlar konusunda herhangi bir bilgi yok.

Değerli arkadaşlarım, farz edin, bu yeni açılan barolardan bir tanesi kapandı, sizin koyduğunuz süre içinde de tekrar baro olma vasfını kazanamadı; ne yapacaksınız bu 1.900 avukatı, diğer barolara da gitmek istemeyen avukatları? Bunlar konusunda herhangi bir çözüm yok. Belli ki alelacele hazırlanmış bir yasa teklifi. En azından ben hekim aklımla size şunu söyleyebilirim: Bölmek konusunda kesin kararlıysanız en azından denetim ve disiplin meselesini bir merkeze bağlayabilir, tek bir merkezden götürebilirdiniz ama aceleniz buna da engel oldu.

Ben sizin niyetinizi anlıyorum; artık, bu saatten sonra, bu baro örneği üzerinden rahatlıkla şunu söyleyebilirim: Siz yüzde 30, yüzde 40 oy üzerinden yüzde 50 ve yüzde 60 Parlamento çoğunluğunu sağlamanın hesabını yapıyorsunuz yani çoğunluk tahakkümünden azınlık tahakkümüne geçmenin bir anlamda provasını yapıyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, AK PARTİ Grubu ve AK PARTİ’yi destekleyenler ne yazık ki eleştiriden herhangi bir pay almıyorlar; tekçi anlayışa, baskıcı anlayışa ve sabit fikirliliğe devam ediyorlar. Bu yüzden, bana bu saatten sonra iktidar eleştirisi gerçekten çok anlamlı gelmiyor. O yüzden, benim çağrım muhalefete, muhalefet partilerine. Bu ülkede bir arada, eşitlik içerisinde, adalet içerisinde, demokratik bir şekilde, çoğulcu bir şekilde yaşama imkânımız var. Ve muhalefetin amacı bundan sonra ortak bir yaşamın yani bir arada yaşamanın formüllerini üretmek olmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NAZIR CİHANGİR İSLAM (Devamla) – Bir dakika, Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (Devamla) – Çünkü iktidar cenahı, gerçekten hakikatin peşinde değil veya doğruyu eylemenin peşinde değil. Bir toplumsal sözleşmeden bahsediyorum; bir toplumsal sözleşme bir kira kontratı değil, bir alışveriş sözleşmesi de değil. Yani sadece kontrata uymaktan değil, saygı çerçevesinde, sevgi çerçevesinde, karşılıklı ihtiram çerçevesinde ortak bir sözleşmeden ve bu Meclise getirilen her kanunda “Biz gelince neler yapacağız?” bu şekilde kanunları bu millete deklare etmekten bahsediyorum.

İktidarın tutumu ortada; daha önce eleştirilerime çok sinirlenmişlerdi ama son yaptıkları icraat, Beştepe önünde 15 Temmuz gazilerini dövmek oldu.

Hepinize saygılarımı sunuyorum, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci konuşmacı, İstanbul Milletvekili Sayın Ahmet Şık. (HDP sıralarından alkışlar)

AHMET ŞIK (İstanbul) – Teşekkürler.

Herkese merhaba.

Bu kürsüde yaptığım konuşmaların neredeyse tamamı yargıyı merkeze alarak hukuk ve dolayısıyla adaletle ilgiliydi, bugün de doğal olarak öyle olacak çünkü yargı mekanizması Türkiye’deki sorunların tamamını üreten, çoğaltan, sürdüren, yerleşikleştiren ve maalesef kurumsallaştıran verimli bir kaynak. Elbette, sadece iktidarınız dönemiyle ilgili de değil bu sorun çünkü siyasal karakteristiği ne olursa olsun iktidarlardan kendilerini hukukla sınırlandırmak istemez; bu nedenle, tekil örnekleri bir kenara bırakırsak Türkiye’de halkı iktidarlara, yurttaşları devlete karşı koruyan bir yargı hiçbir zaman var olmadı. Ancak, geçmişten günümüze her iktidar döneminde yargının, adaleti tesis etmekten uzak olması ve hukukun garantisi olmaması bugünün hukuksuzluklarını temize çekecek ve normalleştirecek bir gerekçe olamaz. Yargının en pespaye dönemini yaşıyor olması nedeniyle Türkiye’nin herhangi bir hukuk normuyla ilgisinin kalmaması ise tamamıyla sizin eseriniz çünkü hukuku nefretinin aracı hâline getirerek yargı eliyle intikam almaya çalışan bir dikta yöntemiyle adliyeler, adaleti yutan kara deliklere dönüşmüş durumda. Yaşanılan hukuk katliamlarının her biri, Türkiye yargısında hukukun üstünlüğü ilkelerini ve haysiyetlerini menfaatlerine çiğnetenlerin çoğunlukta olduğunu bize gösteriyor. Ancak bilmelisiniz ki evrensel hukuk normlarını ayaklar altına alan, olağanüstü yetkilerle donatılmış bir yargıdaki böyle bir çoğunluk, çıkarları için bu gücü kendilerine bahşeden sizler de dâhil hiç kimsenin hukuki güvenceye sahip olmadığı anlamına gelir.

İktidardaki gücün keyfî kararlar alabilmesine ve bunu uygulayabilmesine olanak sağlayan siyasal hukuki düzene “tiranlık” ya da “istibdat rejimi” deniyor. Kanunların yaptırım gücünü yitirdiği,

işlevsizleştigi böyle rejimlerde gücü elinde tutan canının istediği gibi karar verip bunu uygulatabilir; bizatihi kanunların kendisi, güç sahibine keyfi yönetim olanağı sağlayabilir ya da yürürlükteki kanunları ve kuralları da çiğneyerek kararlar alan tiran, bunu uygulatabilir ve buna karşı herhangi bir engelleyici güç de olamaz. Şimdi, yine aksini iddia edeceksiniz ama memleketin mevcut hâlinin özeti budur çünkü sayılan bu koşullar kişiye, olaya ve zamana göre tekil ya da hepsi birden farklı alanlarda ve kimi zaman kanuni kılıflarla karşımıza çıkabiliyor. Ve kanuni olanın hukuki olduğu anlamını taşımaz, bu yüzden hukuksuzluk ve keyfi cezalandırma istibdat rejiminin en önemli niteliğidir.

Temel hak ve özgürlükleri yok ederek ele geçirdiğiniz, kontrol altına aldığınız her alanı daha da genişletip vesayetinizi her yere yaymaya çalışıyorsunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Alakası yok.

AHMET ŞİK (Devamla) - Sizden olmayanı hizaya getirmeye çalışarak toplumun geri kalanına nizam verme gayretindesiniz. Size biat etmemekte direnen, gücünü hukuktan alan baroları kuşatma altına alarak bir karikatüre dönüşmüş olan dikta yargısının hâlini gizlemek istiyorsunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Baroların savunulması sana kaldıysa durum vahim.

AHMET ŞİK (Devamla) – Bir sesini kes ya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Usule bak!

AHMET ŞİK (Devamla) – Ne kadar çenesiz bir adammışsın ya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kafanı kaldır da öyle anlat!

AHMET ŞİK (Devamla) – Biraz terbiyeni takın, olur mu! Saygı sınırını aşma!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Terbiyeni takın, terbiyeni!

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Terbiyeli ol!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Tiran” diyorsun, hakaret ediyorsun, ağzını açıyorsun, terbiyeden bahsediyorsun.

AHMET ŞİK (Devamla) – İnşa ettiğiniz yargının mevcut hâlinin özeti de asırlar öncesinden tarih bize anlatıyor. Hukukçular bilir...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Eline verilen metni okuyorsun sürekli.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sonra cevap verirsin.

AHMET ŞİK (Devamla) – Sayın Başkan, müdahale edecek misiniz?

BAŞKAN – Buyurun, siz devam edin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sensin tiran!

SALİH CORA (Trabzon) – Grup Başkan Vekiliyle nasıl konuşuyorsun?

BARİŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Hatay) – Ya, bir dinleyin, müdahale etmeyin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, yüz yılda bir geliyor buraya, aynı metni okuyup gidiyor.

BAŞKAN – Beyler, Sayın Milletvekilini dinleyelim, sonra cevap verirsiniz.

Buyurun Sayın Şık.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kafanı kaldır, okuma; anlat herkese. Tiran sensin. Ne demek “tiran”?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şık.

AHMET ŞİK (Devamla) – Az kaldı, az kaldı...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ne olacak, asacak mısın beni? Ne olacak, ne yapacaksın?

(AK PARTİ ve HDP milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümeleri ve gürültüler)

AHMET ŞIK (Devamla) – Yok, ben, sen değilim. Sen bir otur yerine, haddini bil yoksa bileceksin, inan bana.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Ne yapacaksın?

AHMET ŞIK (Devamla) – Haddini bil!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Dinleyin, dinleyin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Haddini bil.” ne demek?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Turan, ne yapıyorsunuz?

SALİH CORA (Trabzon) – Ne yapacaksın, ne?

AHMET ŞIK (Devamla) - Sayın Başkan, bunu durduracak mısınız?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Haddini bileceksin önce!

AHMET ŞIK (Devamla) – Haddini bilecek! (Gürültüler)

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sen de bileceksin haddini! Herkes haddini bilecek!

AHMET ŞIK (Devamla) – Şu sizi öfkeliendiren anketler var ya, gerçekleştiğinde, onunla yüzleştiğinizde ben sizin hâlinizi göreceğim. (Gürültüler)

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Ya “sataşma” diye bir şey var, sataşma!

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.13

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 23.36

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Rûmeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 109’uncu Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

222 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Teklifin birinci bölümü üzerinde şahıslar adına Ahmet Şık’ın konuşması yarım kalmıştı. Sayın Şık’ın konuşmasına kaldığı yerden devam edeceğiz.

Buyurun Sayın Şık. (HDP sıralarından alkışlar)

AHMET ŞİK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kaldığım yerden devam ediyorum. Hukukçular bilir, engizisyon çağında Almanya’nın Vestfalya bölgesinde ortaya çıkan yargılama pratiğine “Feme” ya da “Vehm” mahkemeleri denir. Sadece politik düşmanların tespit edilip ortadan kaldırılması işlevi gören bu mahkemelerin dayandığı herhangi bir yasal yetki yoktur. Kutsal Roma Germen hükümdarından aldıkları yetkiyle çalıştıklarını savunan bu mahkemelerin gizlice toplanarak karar alan yargıçları ise dönemin “yerli ve millî” tanımına uygun olarak sadece iktidarın iyi vatandaş dediği ve safkan Almanlardan seçilirdi. Hâkim güce, iktidara, sisteme muhalif olanları “düşman” adı altında cezalandıran bu mahkemelerde sanıklar bulunmazdı. İdam dışında herhangi bir ceza hükmü olmayan mahkemenin, yokluğunda idam cezası verdiği kişi, evinin kapısına asılan kararı gördüğünde sıranın kendisine geldiğini anlardı. Siyasi muhaliflerin susturulması anlamında hukuk dışı dava ve kararlar için “Feme cinayetleri” denilmesi de bundandır. İstibdadın mutlaklaştığının en önemli kanıtı olan yargının, keyfi bir yönetimin doğrudan uzantısı hâline gelmesi, zulmün sopasına dönüştürülmesi, savunmanın suç hâline getirilmesi bile size yetmiyor. Rehber edindiği tarihsel geçmişin kötülüklerini Türkiye’de yargı mekanizmasının politik karakter yapısı hâline getiren istibdat rejiminin sahibi, yargının hukuk normlarına bağlı kalan tek bileşeni olan barolar yerine “Feme” baroları kurmak istiyor ama bilmelisiniz ki avukatlık mesleğinin hamurunda insan hakları vardır, yok etmeye çalıştığınız özgürlük ve bağımsızlık vardır. Bu yüzden direniyor avukatlar, yurttaşın savunma hakkı için direniyorlar, nefreti ve kini varlığının sınırlarını belirleyen ve sadakati buradan ölçenlere inat insan olma haysiyetleri zedelenmesin diye direniyorlar. Bu yapılacak düzenlemeden doğan tartışmada “Metin Feyzioğlu” adıyla karşımıza çıkan örnekte görüldüğü gibi güçlü olanın değil, haklı olanın yanında duruyor avukatlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Şık.

AHMET ŞİK (Devamla) – Birileri gibi güçlü olana söylemeye cesaret edemeyeceği sözleri güçlünün hedefindeki haklıya söylemeyi tercih etmiyorlar çünkü biliyorlar ki güçlü ile haklı arasındaki kavgada tercihini güçlüden yana kullananların en çok duyduğu sözcüktür “haysiyet” ve seçtiğiniz taraf ve güç sahibiyle kurduğunuz ilişki sizi haysiyet sahibi yapmaz.

Son olarak, anımsatmakta fayda var, iktidarı yitirdiğinde çok ağır bir hesap vermek zorunda olacağını bilen ve sınırsız güce sahip olduğunda hesap veremeyeceğini düşünenler bilsin ki kendilerinin hukuki güvencesi de bugünün hukuksuzluklarına karşı çıkan avukatlar, barolar ve demokrasiye inananlar olacaktır.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan...

AHMET ŞİK (Devamla) – Ben bir cümle bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, söyleyin.

AHMET ŞİK (Devamla) – Biraz önce bir tartışma yaşandı her zaman olduğu gibi çünkü sadece kendi seslerini duymak isteyen bir iktidar pratiği var. Eleştirilerim ağır olabilir, siz buna saygı göstermek zorundasınız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – “Terbiyesiz” diyorsun ya!

AHMET ŞİK (Devamla) – Bir dakika bir bitireyim, lütfen yani. Burada en çok konuşma hakkına sahip olan bir çoğunluğa sahip olduğunuz gibi, Grup Başkan Vekili olarak da istediğiniz zaman söz üretebiliyorsunuz ama bu da yetmiyor, Bülent Bey oradan cır cır, cır cır, tamam mı. Yani bakın... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EROL KAVUNCU (Çorum) – Böyle bir üslup var mı Sayın Başkan!

AHMET ŞİK (Devamla) – İşte bakın, söylemeye çalış... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EROL KAVUNCU (Çorum) – Haddini bil, haddini!

BAŞKAN – Beyler bir dakika, kendisini ifade etsin.

Buyurun.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Tahrik ediyor Genel Kurulu.

BAŞKAN – Bir dakika... Bir dakika...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir dakika, bir dinleyelim.

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

AHMET ŞİK (Devamla) – Bakın, söylemeye çalıştığım şey bu: Ben sizler gibi profesyonel siyasetçi değilim, olmamaya da kararlıyım, tamam mı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Sadece sizi kastetmiyorum, sadece sizi kastetmiyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ya, lütfen beni dinleyin!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir dakika durun, bakalım ne diyor ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen oradan ne karışyorsun?

AHMET ŞİK (Devamla) – Sayın Başkan, bu şartlarda bir şey söylemenin imkânı yok. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerinden dolayı İç Tüzük'ün 160 ve 161'inci maddelerinin uygulanmasına ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; önemli bir kanunu görüşüyoruz. Usul ekonomisi gereği, kamu menfaati gereği, belki de sokakta bir tartışmada duyduğumuzda çok

ağır cevap vereceğimiz ifadeleri burada duyduğumuzda sabretmeyi bir kamu görevi hâline getirdik. Alttan alıyoruz, idare ediyoruz, sabrediyoruz. Sabahtan beri hem CHP’li arkadaşlardan hem HDP’li vekillerden çok sayıda ağır itham duyduk. Kanunla ilgili neler söylediler, hazırlanma usulleriyle ilgili neler söylediler fakat en ağır eleştirilere tahammül ettik, cevap vermedik, yeri geldi ağzımızı açmadık ama eleştiriye sabretmek başka, terbiyesizliğe sabır başka; eleştiriye sabretmek başka, ağır dile, hakaret diline sabretmek başka. Sabahtan beri –bir daha diyorum- sayıyı unuttum ama onlarca CHP’li ve HDP’li vekil konuşmasında hak etmediğimiz “saray vekili” dediler, ne bileyim işte “Bunu talimatla getirdiniz.” dediler, neler söylediler. (HDP sıralarından “Saray vekilisiniz.” sesleri, gürültüler)

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Milletin vekili, milletin!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hepsine sabrederek sadece kendi konuşmacılarımızın süresinde cevap vermeye çalıştık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Verseydin cevap.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bunu da kamuoyu da sizler de takdir edersiniz; alttan aldığımızı, idare ettiğimizi, sabrettiğimizi vesaire. Fakat bir daha söylüyorum: Konuşmacı daha önce de yaptığı gibi, kendi konuşması değil asla, eline verilen bir metni, kafasını kaldırmadan bir talimatla okuduğu hakaret metnini... Ben de burada, özellikle Sayın Genel Başkanımıza ısrarla ve tekraren “tiran” demesine “Hadi oradan!” diye cevap verdim. Bu “Hadi oradan!” tarzı cevapları zaman zaman onlar bize, biz onlara yapıyoruz ama “Hadi oradan!”dan sonraki o sokak dilinden de aşağı olan dili o kürsüden söylemesi kabul edilebilir değil.

Sayın Başkan, Grup Başkan Vekilleriyle arkadaki görüşmemizde -yine kanunun mehabeti, hızlı olması işte, önemli olmasından yola çıkarak- dediler ki “Özür dileyecek kürsüden.” Biz de “Konuyu kapatacağız.” dedik. Ancak dinledik ki bırakın özür dilemeyi, -burada “sizden” kastı herhalde sırf AK PARTİ değildir, tüm milletvekilleri içindir- “Ben sizin gibi profesyonel siyasetçi değilim.” tarzı ne idiği belirsiz ifadelerle aynı hakaretlere devam etti. Keşke olmasaydı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hakaret bunun neresinde?

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Politik bir eleştiri.

BAŞKAN – Bir dakika...

Buyurun Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Değerli arkadaşlar, az sabrediyoruz.

Altını çiziyorum, eleştiriye sabretmek iktidarların görevidir, bunda beis yok ama hakarete, küfre, bu tarz dile isyanımız var. Dolayısıyla hem bu ülkenin Cumhurbaşkanına -sevseniz de sevmeseniz de- yirmi yıldan beri her derdinde her sorunda millete başvurmuş, demokrasiyi değerlendirmiş Genel Başkanımıza “tiran” gibi saçma sapan bir iddiada bulunmak hem de bir vekile, kim olursa olsun, o ağır ifadelerde bulunmak hem kaba ve yaralayıcı ifadeler bağlamında 160’a göre kınamayı hem de Meclisten geçici çıkarmayı gerektiren iki farklı madde var. Ben bu iki maddenin uygulanmasını, özür dilemediğinden dolayı uygulanmasını zatıalilerinizin takdirine bırakıyorum Sayın Başkanım. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Burada bir hakaret yok. Tiranlık bir yönetim biçimidir.

XI.- DİSİPLİN CEZASI İŞLEMLERİ

1.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'a 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasında sarf ettiği bazı ifadeleri nedeniyle İç Tüzük'ün 157'nci maddesine göre uyarma cezası verilmesi

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın az önce oturumda sarf etmiş olduğu sözlerle İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin birinci fıkrasının 3 numaralı bendi kapsamında, Cumhurbaşkanına hakaret fiili işlemiş olduğundan Meclisten geçici olarak çıkarma gerekmektedir. (HDP sıralarından gürültüler)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Susturmaya çalışıyorsunuz muhalefeti.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Burada hakaret yok Başkanım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Dinle bakalım, ne diyor!

BAŞKAN – Bu nedenle İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'a İç Tüzük'ün 161'inci maddesi uyarınca Meclisten geçici olarak 2 birleşim çıkarma cezası verilmesini teklif edeceğim.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Başkan... Söz alabilir miyim.

BAŞKAN – Sayın Şık savunma yapabilir yahut başka bir milletvekili savunma hakkını kullanabilir. Sayın Şık savunma yapacak mı?

Yapmıyor.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Bu, muhalefeti susturma girişimidir.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Ben yapacağım Sayın Başkan onun yerine.

(AK PARTİ sıralarından “Sen kimsin!” sesleri, AK PARTİ ve HDP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN - Sayın Şık, başka vekil...

AHMET ŞIK (İstanbul) – Tamam Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Baş, buyurun.

On dakika süreniz var.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; garip bu ironi oldu tabii, biz sürekli bu Parlamentoda konuşmak için mücadele eden bir grup, grubu olmayan siyasi partilere üye milletvekilleri, bağımsız milletvekilleri, sürekli olarak bu kürsüden konuşmaya çalışıyoruz. İki yıldır bunun mücadelesini veriyoruz, bugüne kadar beş dakikayı aşan hiçbir konuşmamız olmadı. Nihayet on dakika konuşma hakkımız var, onu da konuşmamızın engellenmesine karşı, bir arkadaşımızın Parlamentodan çıkartılmasına karşı yapmak durumunda kalıyoruz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Erkan Bey, yanlış olan, arkadaşınızın hakaret etmesi.

BAŞKAN – Bir cevap verme kardeşim, bir sus ya! (HDP sıralarından alkışlar)

ERKAN BAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, değerli arkadaşlar... Bakın, burada yaşadığımız her an aslında bakmak isteyen, görmek isteyenler için bir Türkiye fotoğrafı da veriyor. Aslında şurada yaptığımız tartışma ile barolarla ilgili tartışma arasında da doğrudan bir ilgi var. Bakın, biraz önce bir tartışma çıktı, sevgili Ahmet gerçekten, söylediği gibi, siyaseti profesyonel bir iş olarak yapmayan; bir haklı davası uğruna, o davanın sözcüsü olmak için Parlamentoda da görev üstlenmiş bir arkadaşımız. Ve çok samimi bir şey söylüyor, diyor ki: “Ben sizler gibi siyasetçi değilim yani birisi laf attığında ben onu duymazlıktan gelemiyorum, birisi bir şey söylediğinde onu görmezlikten gelemiyorum. Yüreğimdeki neyse ağzımdan o, hızlı biçimde çıkıyor.” Bunu bir tepkiyle karşılıyorsunuz. Bunu tepkiyle karşılıdınız, ortam gerildi.

Bakın, değerli arkadaşlar, bu, tutanaklara girsin: Ben, şimdi, ayırmak için araya geldim; bir arkadaşımız diyor ki: “Sen Genel Başkansın, biz sana hiç laf ediyor muyuz?” Ya, şu elinizi vicdanınıza koyun; benim şu kürsüye çıktığım ve bana hakaret etmediğiniz, sözümü kesmediğiniz bir tane konuşma var mı arkadaşlar? Ahmet, benim bildiğim, ya 3 konuşma yaptı ya 4 konuşma yaptı; 3’ünü kestiniz, 2’sinde ceza teklif ediyorsunuz. Böyle bir şey olmaz. Bakın, burası iktidarın hoşuna gidenlerin söyleneceği yer değil. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ADİL ÇELİK (Balıkesir) – Hakaret edemez, öyle bir hakkı yok. Hakaret edemez!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hakaret edilmeyecek, hakaret!

BAŞKAN – Beyler, dinler misiniz.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Arkadaşlar, gelin, siz konuşun ya; gelin, siz konuşun; gelin, siz konuşun! Ya, savunma konuşması yapıyorum, savunma! Savunma kutsaldır, siz bu savunma kutsiyetine bile saygı göstermiyorsunuz.

BAŞKAN – Devam edin konuşmanıza.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Yani, bakın, şunu anlatmaya çalışıyorum: Burası, sizin hoşunuza gitmeyen, sizi şoke eden ama bize göre halkın yüreğinden çıkan, halkın yaşadığı her şeyin söylenmesi gereken bir kürsü. Biz burada, doğru bildiğimizi, inandığımızı, halkın bizden beklediğini söylemeye çalışıyoruz; elimizden geldiğince, gücümüz yettiğince, dilimiz döndüğünce en uygun biçimde bunu ifade etmeye çalışıyoruz. Aynı şey karşılıklı olarak oluyor. Bu Mecliste tartışma olmayan herhangi bir gün var mı? Herhangi bir gün böyle bir şey olmuyordu. Şimdi, bir de, yani, gerçekten, her söylenen lafta ayağa kalkmanın... Arkadaşlar, bakın, çoğunluk olabilirsiniz, evet, bugün çoğunluksunuz; biz de salak değiliz, matematik biliyoruz, şöyle baktığımızda görüyoruz ama şunu bilmeniz lazım: Biz güçlü olduğu için hiç kimseye biat etmedik. Biz tek başına da kalsak, bakın, burada 599 kişi bizim karşımızda olsun, doğru olduğunu bildiğimiz şeyi aynı biçimde söylemeye devam ederiz; hiçbir güç de bunu engelleyemez.

EROL KAVUNCU (Çorum) - Biz de yaparız bunu.

ERKAN BAŞ (Devamla) - Hiçbir güç de bunu engelleyemez.

EROL KAVUNCU (Çorum) - Sadece sen değil, biz de yaparız.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Şimdi, biz bunu yapmaya çalıştığımızda siz hemen çok büyük kalabalığınıza güvenerek ayağa kalkarsanız, buradaki insanların üstüne yürümeye başlarsanız, hep birden laf atamaya başlarsanız bu sadece bir şey olur, bizim iddia ettiğimiz şeyin gerçek olduğunun fotoğrafını çıkartırsınız, dersiniz ki “Biz burada çoğunluğuz, bizim istemediğimiz hiçbir şeyi bu kürsüden söyleyemezsiniz.” Biz, zaten sizi bununla eleştiriyoruz. Çoğunluğu ele geçirdiniz, kendiniz dışındaki herkesi susturmak istiyorsunuz diyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hakaret etmesin, konuşsun.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Doğru değil, hakaret etmesin.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – İki dakika dinleyin ya.

BAŞKAN - Sayın Turan, bir susturun.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Arkadaşlar, benim sözlerimde en küçük bir hakaret var mı? En küçük bir hakaret yok. Bakın, ben şunu iddia ediyorum... Ben olayı arkadan izleyen bir arkadaşınızım, bu Parlamentoda bir vekilim, arkadan izliyorum. Ahmet arkadaşım geldi, o kısacık sürede koca bir kanuna ilişkin görüşlerini topluca ifade etmeye çalışıyor. Ne oldu? Grup Başkan Vekili laf attı. Başlangıç noktası bu mu?

EROL KAVUNCU (Çorum) – Hakaret etti.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Ya, bekle, iki dakika sonra konuşması bitecek; bekle, istediğin şeyi saatlerce anlatma hakkına sahipsin, koskoca grupsun. İki dakika sabretsen istediğin her şeyi söyleyeceksin.

Şimdi, gerçekten bakın, bütün samimiyetle anlatmaya çalışıyorum. Ne dedi Ahmet? “Tiran” dedi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - “Terbiyesiz” dedi.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Birden ayaklandı herkes. Ya, eski Yunan’da bakın, siyasi gücü zorla ele geçiren, onu kötüye kullanan kişiye tiran denirmiş.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Öyle mi peki?

ERKAN BAŞ (Devamla) – Arkadaşlar, bu bir politik eleştiri, ben diyorum ki: 16 Nisan referandumu şaibelidir. Bir politik eleştiri, bunu söylüyorum, zorla ele geçirilmiştir diyorum.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Hakarettir, hakaret!

ERKAN BAŞ (Devamla) – Bakın, burada bir hakaret falan yok.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Hakaret var.

ERKAN BAŞ (Devamla) – İç Tüzük’ün ilgili maddelerini arkadaşlar... Değerli arkadaşlar, bu İç Tüzük; Meclis buna göre yönetiliyor. Sen, kendi kafanda “Bu hakarettir, bu değildir.” diyemezsin. İç Tüzük ne diyor diyeceksin. Şimdi, ben bakıyorum, İç Tüzük’te teklif edilen cezanın olduğu maddeyi açın, okuyun “sövmek” diyor. Ya, burada Ahmet sövdü mü arkadaşlar? “Sövmek” diyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Aç oku, Aç oku “Türkiye Cumhuriyeti’nin idari yapısına aykırı davranışta bulunmak...” Böyle bir şey yok.

Değerli arkadaşlar, bakın, bir şey olmaz, hiçbir şey olmaz, Ahmet’e şimdi cezayı verirsiniz, Ahmet çıkar, 2 oturum gelmez, 3’üncü oturum gelir, gene aynı şeyleri söylemeye devam eder. Bakın, size söylüyorum: Ahmet çıkar, ben Ahmet’in konuşma metnini alırım, burada tekrar okurum, beni atarsınız, başkası gelir, tekrar okur.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Teröristlerle...

ERKAN BAŞ (Devamla) – Bizi atmakla, korkutmakla, sindirmekle susturamazsınız, susturamazsınız. Benim istediğim şey şu, bizim beklediğimiz şey şu: Fikre karşı fikir. Bak, biz diyoruz ki: Siz barolarla ilgili bir yasa çıkarmaya çalışıyorsunuz...

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Anayasa’yı...

BAŞKAN – Sayın milletvekili, gelin, konuşun arkadaş konuştuğundan sonra ama karşılıklı konuşmayın.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Söz verirsiniz konuşuruz.

BAŞKAN – Buyurun, hitap edin.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, biz diyoruz ki: Bakın, çok önemli bir kanun. Komisyonunda beş gün tartıştık, her saatinde oradaydık -Bülent Turan gördü- elli beş saat tartıştık. Ya, bir kaygımız var, diyoruz ki: Yine kandırılıyorsunuz. Bak, bu bir kaygı. Yine kandırılıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ya, istediğin yere git, kandırıl, sen umurumda değilsin, memleketi batırıyorsun, ona isyan ediyorum ya, Allah Allah! (CHP ve HDP sıralarından alkışlar) Yani sen kandırıldığında... Arkadaş, siz değil misiniz “Kandırıldık, Allah affetsin, millet affetsin.” diyen?

Demek ki kandırabiliyorsunuz. Şimdi, diyoruz ki: Bak, daha önce kandırıldın, o çukura düştün, bir daha düşebilirsin. Ben üç sene önce, beş sene önce anlatıyordum, “Siz kumpasa alet oluyorsunuz.” diyordum. Ergenekon, Balyoz, KCK... “Bu Fetullah Gülen devleti ele geçirmeye çalışıyor.” diyordum, aynı böyle bağıırıyordunuz. Sonunda “Kandırıldık, Allah affetsin, millet affetsin.” Ya, kandırılma, aynı hatayı ikinci kere yapma çünkü kandırılan sensin ama cezasını çeken koca bir halk, koca bir ülke. Bunu anlatmaya çalışıyoruz. Farklı biçimlerde, farklı dillerle, farklı üsluplarla hep aynı şeyi anlatıyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ben diyorum ki: Bakın, burada sizin gücünüz de var, grubunuzda var, kalabalıksınız da, konuşma hakkınız bizim 10 katımız, 100 katımız, çıkın halkı ikna edin. Arkadaşlar, baskı, şiddet, zor; dille ikna edemeyenin kullanmak zorunda kaldığı bir araçtır. Bak, bir iktidar halkı ikna edebiliyorsa polis gücüne başvurmaz, jandarma gücüne başvurmaz, mahkemelere başvurmaz. Halkı ikna etmek, milleti kazanmak için uğraşın, bizi susturmak için uğraşmayın. Ama kabul ediyorsanız ki, “Bizim artık anlatacak bir hikâyemiz kalmadı, bizim, milleti ikna edebilecek durumumuz yok, sadece, biz Parlamentoda bile adamı sustururuz, biz Parlamentoda bile bize laf edenin üzerine yürürüz, biz Parlamentoda bile bize laf edeni Parlamentonun dışına atarız...” Hep denediğiniz şeyler, buyurun bir kere daha deneyin ama yanlış yoldasınız. Bu yanlış yol gidişinizi ertelemeyiz, yanlışta ısrarcı olursanız gidişiniz hızlanır, ben de sizi uyarıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş, buyurun...

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Kavas arkadaş, iyice temizle orayı!

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Başkanım ben de 160’a göre işlem isteyeceğim. Ya gerçekten, Bülent Bey laf mı bu ya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ne dedi?

ERKAN BAŞ (İstanbul) - “İyice temizle orayı!” ne demek?

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Su dök temizle.

ERKAN BAŞ (İstanbul) - Hangi terbiyesiz, hangi terbiyesiz dedi onu? Çık söyle şunu, hangi terbiyesiz söyledi?

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Ben sana söylemedim.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Olur mu öyle şey ya, olur mu!

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Siyasi eleştiri bu, siyasi eleştiri.

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Hatay) – “İyice temizleyin!” siyasi eleştiri mi? Ya, hepinizden temiziz. Öyle laf mı olur Hüseyin Bey! Bundan sonra görürsünüz siyasi eleştiriyi!

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Yerine geç!

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Hatay) – Niye? Genel Başkanım benim, benim Genel Başkanım.

(AK PARTİ ve HDP milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümleri ve gürültüler)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.57

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 00.14

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), İshak GAZEL (Kütahya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 109’uncu Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

İstanbul Milletvekili Ahmet Şık’a İç Tüzük’ün...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Söz mü vereyim size?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

49.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben Sayın Ahmet Şık’ın konuşmasını orijinalinden aldım, aynısı, kelimenin geçtiği bölüm “İktidardaki gücün keyfi kararlar alabilmesi ve bunu uygulayabilmesine olanak sağlayan siyasal hukuk düzenine ‘tiranlık’ veya ‘istibdat rejimi’ deniyor.” Bu devam ediyor, uzun olduğu için okumuyorum, “tiranlık” geçen bölüm bu.

Diğeri, Sayın Turan kendisine hakaret edildiğini iddia ediyor fakat şöyle bir durum var: Mesela en son “cır cır” dedi ve bu Parlamentoda, maalesef, üzülererek belirtmek isterim ki sıklıkla bu tip kavramlar kullanılıyor ve bugüne kadar bu kavramlar sebebiyle hiç kimseye ceza verilmedi. Sayın Turan’ın kendisi geçen hafta kadın vekiller bağırıyor diye “Car car.” dedi. Bunun tartışması bile olmadı, hatta esprisi yapıldı.

Şimdi, diğer mesele, Sayın Erkan Baş savunma için kürsüye çıktı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – ...işte savunmaya yaklaşım da bu şekilde ortaya çıktı, savunma da yaptırılmadı ve Sayın Erkan Baş kürsüdeyken “Orayı iyi temizle, pistir.” denildi. Bu, tutanaklarda var. Yani bizzat iktidar grubundan gelen şey.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – “Pistir.” demedim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi özcesi, “tiranlık” TDK’ye göre “Eski Yunan’da siyasal gücü tek başına elde tutan kimse” ya da diğer anlamda “siyasal erki zorla ele geçiren ve onu kötüye kullanan kimse” diye tanımlanıyor. Ve konuşmasında direkt şahıs da hedeflenmiyor.

Şimdi, Sayın Meclis Başkanlığı 161/3’ü söylüyor. Bu 161/3’e göre “Cumhurbaşkanına, Türkiye Büyük Millet Meclisine, Başkanına...” ve devam ediyor “...tarihine, geçmişine, ilk 4 maddesine hakaret etmek ve sövmek...” Asla bir hakaret ve sövmek yok. “Tiran” denildiği kabul edilse bile bir siyasal eleştiridir ve bu, siyasal dilde vardır.

Eğer bu kavramlar ceza sebebi olursa bu Mecliste hiç kimse bir eleştiri yapamaz. Yani neticede, burada 5 ayrı siyasal grup var, parti var ve eleştiriler yapılır, karşılıklı tartışmalar yapılır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamamlayacağım Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – ...ve bu İç Tüzük'e uymak zorundaysak burayı dikkate almak zorundayız. Cumhurbaşkanını çağırıştıran, hakaret ve sövmeyi bırakın, doğrudan bağ kuran, böyle bir itham da yok. Bu nedenle kesinlikle yani bu teklif ettiğiniz maddenin... İktidar partisinin çoğunluğu var, doğru, böyle bir cezayı, hangi cezayı teklif ederseniz onaylama çoğunluğu da var ama çoğunluğun oy vermesi demek bunun haklı olduğu anlamına gelmez.

Ben bütün milletvekili arkadaşlarıma şunu söylemek isterim: Burada hepimiz siyasetçiyiz ve maalesef bu kavramlar zaman zaman kullanılıyor. Bundan vazgeçilmesini talep ediyorum. (AK PARTİ sıralarından “Yunanlıları mı kastetmiş?” sesi)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Güya siyaset okumuş!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri...

XI.- DİSİPLİN CEZASI İŞLEMLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'a 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasında sarf ettiği bazı ifadeleri nedeniyle İç Tüzük'ün 157'nci maddesine göre uyarma cezası verilmesi (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Grup Başkan Vekillerimizle arkada yapmış olduğumuz görüşmeler ve savunmadaki tutum ve davranışı göz önüne alarak 157/2'den uyarma cezası veriyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 222) (Devam)

BAŞKAN – 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, teklifin birinci bölümü üzerinde on beş dakika süreyle soru ve cevap işlemi gerçekleştireceğiz. Bu sürenin sekiz dakikası sorulara, yedi dakikası da cevaplara ayrılacaktır.

Sayın Taşkın...

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçmişte avukatların hâkimlere çıkarken kılık ve kıyafetleri nedeniyle ayrımcılığa tabi tutulduğunu biliyoruz. Teklifle bu sorun çözüldü ve cübbenin dışında başka bir zorunluluk getirilemeyeceği hükmü getirilmektedir. Mesleğinin ilk beş yılında baro keseneğinin yarı oranında alınmasına dair madde genç avukatlar için olumlu bir düzenlemedir. Avukatların görev sırasında işledikleri suçlar bakımından temyiz kanun yolunun açılması olumlu bir düzenlemedir.

Bazı muhalefet milletvekilleri kanun teklifini eleştirirken bu teklife bir terör örgütünün projesi şeklinde haksız eleştirilerde bulundular. Bir kanun teklifini terör örgütünün projesi gibi yansıtmaya karşısında Komisyonun bu husustaki değerlendirmesi nedir? Birden fazla baronun bulunduğu yerlerde adli yardım hizmetleri nasıl yürütülecek, buradaki görevlendirmelerde avukatlar arasında adaletli bir dağıtım ne şekilde sağlanacaktır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AKP'nin Trakya düşmanlığında gün geçmiyor ki yeni bir gelişme olmasın. Sizin bakanlarınızın verdiği sözler doğru olsaydı en az beş yıl önce Ergene temizlenmişti. Yağma hevesiniz Trakya'da bir başka aşkla devam ediyor. Şimdi de Saros Körfezi'ne -hukuk, çevre, yaşam ve bilimden- FSRU doğal gaz limanı yapmaya kalkıyorsunuz. Şimdi soruyorum: Katar bu doğal gaz sevdanızın neresine düşüyor ya da Katar sevdanız için mi dünyanın en güzel denizlerinden olan Saros'u feda ediyorsunuz? En azından Saros'un çevresinde yatan binlerce şehitten utanarak Saros'u yok etme projelerinden vazgeçin.

Doğal gaz demişken geçen yıl ülkemizde evlerde doğal gaz tüketimi düştü, vatandaş pahalı olduğu için doğal gazı bile kullanamaz hâle gelmiş, sizin derdiniz “Kime ne rant aktarabilirim?”

Beyler, deniz bitti, denizi siz bitirdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Örs...

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Trabzon'un Tonya ilçesinin Melikşah Mahallesi'nde yaşayan vatandaşlarımızın bir şikâyetini dile getirmek için söz aldım. Burada yaşayan vatandaşlarımız, özellikle yağışlı havalarda bulanık akan su nedeniyle mağdur olduklarını ifade etmektedirler. Evlerine gelen suyun bulanık akmasından şikâyetçi olan vatandaşlar, duruma bir an önce çözüm bulunmasını istemektedirler. Tonya'da vatandaşlarımız 11 mahallede de bu problemin olduğunu bana iletiler. Vatandaşlar “Evimizde başka su olmadığından bu suyu kullanmak zorunda kalıyoruz ve bu suya para ödüyüz. Çeşmelerimizden su değil âdeta çamur akıyor. Bu suyu içemediğimiz gibi temizlikte, çamaşırdaki dahi kullanamıyoruz.” diyerek yetkililerden su sorununun bir an önce çözülmesini talep etmektedirler. Ben de Trabzon Milletvekili olarak Tonyalı hemşehrilerimin bu haklı talebini yüce Meclisimize arz ediyor, buradan TİSKİ yetkililerine bir çağrıda bulunmak istiyorum: Bölgede acilen bir arıtma tesisi kurulması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sağ olun Sayın Başkan.

Çoklu baroya ilişkin üç düzeltmede bulunacağım:

1) Fransa örneği. Fransa'da il sayısı ile baro sayısının farklı olmasının nedeni, baroların adli yargı çevresine göre örgütlenmesinden kaynaklanıyor.

2'nci konu: Anayasa madde 135'in artı baroyu yasaklamamasının nedeni, bunun bir kamu tüzel kişisi olmasından kaynaklanıyor. Dolayısıyla kamu tüzel kişisi olunca aynı yerde ve aynı konuda ikinci bir kamu tüzel kişiliği kurulamaz. Mesela İstanbul'da Anadolu-Avrupa yakasında biçiminde kurulmuş olsaydı o zaman tartışılabilirdi.

3'üncü konu ise Anayasa Mahkemesi kararı. Anayasa Mahkemesinin Ocak 2013'te verdiği karar, turist rehberleri üst kuruluşuna ilişkindir dolayısıyla baroyla ilgili değildir. İller bazında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Komisyonunda da dile getirmiştım, teklifin özellikle gerekçesinde baroları 21'inci yüzyıla uyumlu hâle getirip uluslararası hukuka da entegre edecek bir düzenleme olduğu söyleniyor. Resmî aday ülkesi olduğumuz Avrupa Birliği ülke raporumuzda ve de kurucu üyesi olduğumuz Avrupa Konseyinin Venedik Komisyonu raporlarında, yine geçen hafta Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komisyonunun açıklamalarında ülkemizdeki hukukun üstünlüğü, temel haklar, yargı ve adalet sisteminde devam eden olumsuz gelişmelerden duyulan ciddi endişeler dile getiriliyor. Ama özellikle şu konuya vurgu yapılıyor raporlarda... Hakları ve özgürlükleri korumakla yükümlü olan kamu kurumlarının parçalı ve gerçek anlamda uygulamada bağımsızlıklarının olmaması tespiti varken bugün baroların yapısının parçalanmasını, bağımsızlıklarının ortadan kaldırılmasını nasıl uluslararası hukuka entegre olarak görüyorsunuz? Kanundaki hangi maddeyle, hangi uluslararası hukuka entegre olacağız Sayın Komisyon Başkanı?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Çoklu baro teklifi yanlıştır. Baroları ve dolayısıyla avukatları net biçimde siyasi kamplara böleceği için yanlıştır. Yargı kararlarının avukatın geldiği baroya göre şekillendiği şüphesine yol açacağı için yanlıştır. Siyasi etiket taşıyacak baroların yargıç ve savcılar üzerinde siyasi baskı kurmasını kolaylaştıracağı için yanlıştır. Yargının zaten gölgelenmiş durumdaki tarafsızlığına ve objektifliğine iyice gölge düşüreceği için yanlıştır. Ayrıca Sayın Komisyondan şunu da talep ediyorum: Bir ilçede 1'inci ve 2'nci barolar eşit üyeye sahipse temsilciliği kim atayacak?

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Urfa'da elektrikler kesildi Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Mustafa Levent Karahocagil yok mu? Yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, Urfa'da elektrikler kesik, elektrikler!

BAŞKAN - Sayın Bahşi...

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi sınav takviminde ani bir değişikliğe giderek yaz okulunu kaldırmış ve yerine 3 ders sınavı koymuştur. Sınava sadece bu yıl kayıt yaptıranlar ile son iki yıldan dersi olanların girebilmesi şartı yüz binlerce öğrenciyi mağdur etmektedir. Önümüzdeki dönem yapılacak olan KPSS'ye hazırlanmakta olan öğrenciler mezuniyet hayalleri içinde bu sınava müracaat etmek isterken kaldırılan yaz okulu nedeniyle diploma alma umudunu maalesef kaybetmişlerdir. Millî Eğitim Bakanlığına soruyorum: Öğrencilerimizin mağduriyetinin giderilmesi için bir çalışmanız var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Adalet Komisyonundan sonra bugün de Mecliste geç saatlere kadar çoklu baro kanun teklifini görüşmemizi gerektiren aciliyet nedendir? Bu kanun yurttaşların hangi sorunlarına çözüm üretecektir? Pandemi dönemini yaşıyoruz; işçi işsiz, çiftçi, esnaf, emekli, memur, engelli, hatta sanayici sorunlarla boğuşmaktadır. Yaşam ve geçim sıkıntısı zirve yapmıştır. Emeklilikte yaşa takılanlar, taşeron firmada kalanlar, atanamayanlar umutla sorunlarına çözüm istemektedir. Öğrenci affı, ehliyet affı, esnaf sicil affı, adli sicil affı, milyonlarca kişi bunların Meclisten bir an önce çıkarılmasını beklemektedir. Kamu kurum ve kuruluşlarında, belediyeler ve KİT’lerde 4857 sayılı Yasa’ya tabi daimi işçi statüsünde çalışan üniversite mezunu, ön lisans, lisans ve yüksek lisans mezunu işçilerin yasal düzenlemeyle çalışanların isteklerine bağlı olarak eğitimlerine, diplomalarına uygun memur kadrolarına geçirilme taleplerine beş yıldır seyirci kalan ve çözüm üretmeyen iktidar, 80 baro başkanının karşı olduğu çoklu baroyu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, Komisyon Başkanı Enerji Bakanıyla görüşüp bu enerji sorunuyla ilgili bilgi verse.

BAŞKAN – Sayın Komisyon...

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. Soru soran milletvekillerimize de teşekkür ediyorum.

Sayın Taşkın’ın sorusu... Evet, kanun teklifinde avukatlar için olumlu düzenlemelerden bahsetti Sayın Taşkın. Özellikle kılık kıyafet özgürlüğüne ilişkin -cübbe haricinde- kılık kıyafete ilişkin başkaca bir zorunluluğun aranmayacağına ilişkin düzenleme önemli ve olumlu bir düzenleme. Ayrıca, avukatlık mesleğinin ilk beş yılında baro keseneğinin yarı oranında alınacağına ilişkin düzenleme genç avukatlara yönelik önemli bir düzenleme. Yine, özellikle avukatların avukatlık görevi ya da Türkiye Barolar Birliği ya da baro organlarındaki görevleri nedeniyle işledikleri suçlar nedeniyle eğer kesinlik sınırı içinde kalsa bile temyiz edebilmesine imkân sağlayan Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 286’ncı maddesindeki düzenleme de adil yargılanma açısından avukatların lehine olan bir düzenleme olarak dikkat çekiyor.

Sayın Taşkın’ın adli yardımla alakalı tereddüdüne gelince, 177/2’nci maddede bahsedilen adli yardıma ilişkin husus, burada da bir uyum düzenlemesi gerçekleştiriliyor. Buna göre, bir ilde birden fazla baro bulunması durumunda adli yardım bürosu, baroların eşit olarak temsili esas alınarak oluşturulacaktır. Barolar, adli yardım bürosunda üye sayısına bakılmaksızın yönetimde eşit olarak temsil edilecekler ancak avukatların adli yardım bürolarında iş, dosya almaları durumunda avukatlar arasında eşitlik ilkesi adil bir denge gözetilerek sağlanacaktır. Görevlendirmelere ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenecek, bu yönetmeliği Türkiye Barolar Birliği çıkaracak ve Adalet Bakanlığı da onaylayacak.

Sayın Taşkın’ın “‘Bu kanun teklifi bir terör örgütünün projesi’ şeklindeki eleştirilere ne diyorsunuz?” diye diğer bir sorusu vardı.

Değerli milletvekilleri, bu, bir kanun teklifidir. Anayasa’mızın 88’inci, İç Tüzük’ümüzün 74’üncü maddesinden, Anayasa ve İç Tüzük’ten kaynaklanan ve milletin verdiği yetki çerçevesinde milletvekillerinin yaptığı yasama görevini bir terör örgütünün projesi olarak nitelendirmek son derece yanlıştır. Bu değerlendirmenin aslında bir dayanağı da yoktur, bir belgesi de yoktur. Dolayısıyla bunu

söyleyenlerin sadece kişisel ve doğru olmayan değerlendirmeleridir. Milletvekilleri, Anayasa ve İç Tüzük'ten kaynaklanan kanun teklif etme yetkisini özgürce kullanabilirler. Bunu farklı bir şekilde değerlendirerek teklif sahibi milletvekillerimize bu yönde eleştiride bulunmak büyük bir haksızlıktır diye düşünüyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Urfa'nın elektriği ne olacak Komisyon Başkanı?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Örs, Sayın Gürel teklifle ilgili olmayan hususlarda sorular sordular. Yine, bu konuda ilgili bakanlıklara sorularını yöneltebilirler yazılı olarak.

Sayın Gürer “Aciliyeti nedir? Diğer başkaca kanunlar...” dedi. Diğer başkaca kanunları da Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşmeye devam ediyoruz. Önceki haftalarda çok sayıda kanun düzenlemesini, toplumun genelini ilgilendiren çok önemli düzenlemeleri burada yasalaştırdık. Bunların hepsi sıra sayısı ile önümüze geliyor ve millet adına yasalaştırmanın gayreti içerisindeyiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Millet adına soruyorum: Şanlıurfa'nın elektriği ne olacak?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Şanlıurfa'nın elektriğini TEDAŞ'a soracaksınız.

BAŞKAN – Sayın Tunç, devam edin.

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Kaboğlu'nun Anayasa'ya aykırılıkla ilgili... Bunu önceki soru-cevapta da dile getirmiştik, aynısını tekrar ediyoruz. Anayasa Mahkemesinin kararı, orada -Anayasa 135'le ilgili- meslek odalarının, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının birden fazla olabileceğine dair bir Anayasa Mahkemesi kararıdır.

Fransa'daki barolar; evet, yargı çevresine göre olanlar da var. Yalnız, Paris'te 3 yargı çevresi var ama çok sayıda baro var. Kaliforniya'daki baroların listesi burada, ben size verebilirim; Kaliforniya'daki liste uzun. Yani çoklu baronun dünyanın değişik yerlerinde...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, Kaliforniya'yı boş ver, Şanlıurfa'nın elektriği ne olacak?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – New York'ta 150 baro var. Dolayısıyla dünyada örnekleri var. Tabii, dünyadaki örneklerinin dışında, bizim yaptığımız işlem, Anayasa'mızın 135'inci maddesine uygun bir düzenlemedir.

Sayın Tutdere'nin ilçelerdeki temsilcilikle alakalı... Tabii, bu 3 büyükşehri ilgilendiren bir düzenleme, 5 bin avukat sayısının üstündeki barolarla ilgili. Oralarda da ilçelerde de tabii her baro temsilcilik açabilecektir, bunun mahzuru yoktur.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, elektrik olmazsa, açılma ne işe yarayacak? Urfa'da elektrik yok.

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, bir dakika var, kullanmak istiyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Tunç benim soruma cevap vermedi.

BAŞKAN – Sayın Şahin...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Teşekkür ederim.

Avukatların mesleklerini iyi bir şekilde icra edebilmeleri için hukuk fakültelerinin kontenjanlarını düşürmeyi, hâkim, savcı adayları devletten 6 bin TL civarında maaş alırken, sigortalanırken stajyer avukatların devletten herhangi bir ücret almamaları, sigortalarının olmamasının yarattığı haksızlığı ortadan kaldırmayı, para kazansa da kazanmasa da sigorta primleri, vergileri, kira giderleri ödemesi yapmak zorunda olan avukatların devletten, barolardan destek almalarını sağlamayı, artan mezun sayıları ile adli yardım hizmeti CMK görevlendirmelerinden avukatın eline geçen 3 kuruşa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Şanlıurfa ilinde elektrik sıkıntısı yaşandığına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın Tanal, ben sana söz vermeyeyim ama Şanlıurfa'da elektrik sıkıntısı var, bunu ben duyurayım, daha güçlü bir şekilde duyurayım. (CHP sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 222) (Devam)

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde 3 önerge vardır. Aynı mahiyetteki bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 222 sıra sayılı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy	Remziye Tosun	Muazzez Orhan Işık
İstanbul	Diyarbakır	Van
Semra Güzel	Mehmet Ruştü Tiryaki	Hüseyin Kaçmaz
Diyarbakır	Batman	Şırnak

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

İmam Hüseyin Filiz	İbrahim Halil Oral	Ayhan Altıntaş
Gaziantep	Ankara	Ankara
Mehmet Metanet Çulhaoğlu	Dursun Müsavat Dervişoğlu	
Adana	İzmir	

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

TBMM	B: 109	8 . 7 . 2020	O: 7
Alpay Antmen	Turan Aydoğan	Rafet Zeybek	
Mersin	İstanbul	Antalya	
Zeynel Emre	Süleyman Bülbul	Tufan Köse	
İstanbul	Aydın	Çorum	
Abdurrahman Tutdere	Cavit Arı		
Adıyaman	Antalya		

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki...

Buyurun Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle, şunu söylemek isterim: Getirdiğiniz bu teklif avukatlar için bir ihtiyaç değil, barolar için hiç değil. Nitekim 80 baronun yüzde 99’u bu yasa teklifine karşı çıktığını göstermek için Ankara’ya yürüdü, günlerce Meclisin bahçesinde bekledi, Türkiye’nin neredeyse her kentinde her adliyenin önünde bu yasa teklifini protesto etti ve geri çekilmesini istedi.

Ayrıca, getirdiğiniz bu teklif toplumsal bir ihtiyaca da karşılık gelmiyor. Bir ay öncesine kadar bu ülkede hiç kimsenin gündeminde ne çoklu baro vardı ne de barolarla ilgili bir tartışma vardı. Peki, barolar için bir ihtiyaç değilse, avukatlar için bir ihtiyaç değilse, toplumsal bir ihtiyaç değilse neden getirdiniz? Tek bir amacınız var, Barolar Birliğini istediğiniz gibi oluşturmak, yandaş barolar kurmak ve yandaş bir birlik oluşturmak.

Şimdi, yasa teklifini sunarken yaptığınız açıklamalara kendimce Komisyon görüşmeleri sırasında yanıt verdim. Bugün bu yasayı savunurken, geneli ve bölüm üzerine konuşurken birkaç şey söylediniz; onlarla ilgili fikrimi paylaşacağım. Diyorsunuz ki: “Seçmenler oy vermekten vazgeçmişse yöneticilerin meşruiyeti tartışmalıdır.” Ne için söylüyorsunuz? İstanbul Barosunun seçimlerine katılım oranı yüzde 60-70’lerken. Son seçimlerde İstanbul Barosunda oy kullanan avukat sayısı yüzde 70’in altındaymış, yüzde 60 civarındaymış. Seçimlere katılan seçmen sayısı düştükçe demokratik sistemden uzaklaşılmış. Avukat sayısı arttıkça staj eğitimi ve mesleki eğitimler aksamaktaymış. İstanbul, Ankara ve İzmir Barolarının tahakkümüne son verilecekmiş. İstanbul, Ankara ve İzmir Baroları mesleki hiçbir faaliyet yürütmeyip siyasi faaliyetler yürütüp siyasi açıklamalar yapıyormuş. Bu sonuncusuyla ilgili sadece şunu söyleyeyim: Aslında Baroların siyaset yapması sizi ilgilendirmiyor, sizi ilgilendiren şey; Barolar sizin lehinize siyaset yapmıyor. Bu ülkede pek çok demokratik kitle örgütü var, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu var; sizin lehinize açıklama yaptıklarında hiçbir şekilde rahatsız olmuyorsunuz; tam tersine, “Bu meslek örgütü iyi bir şey söyledi.” “Bu demokratik kitle örgütü iyi bir şey söyledi” “Bu sendika iyi bir şey söyledi.” diyorsunuz. Ama ne zamanki hoşunuza gitmeyen bir şey söyledi, işte, o zaman diyorsunuz ki: “Kardeşim, siyaset yapma!” Neden? Çünkü işinize gelmiyor.

Şimdi, bu yüzde 60-70’lerde oy kullanıldığı için antidemokratik oluyormuş ya, ben, bazı ülkelerde seçime katılma yüzdesiyle ilgili birkaç şey söyleyeceğim: -Adalet ve Kalkınma Partisine yakın bir ajans, Anadolu Ajansından alınmış bir veri- Slovenya 2018 seçimleri yüzde 51,5; Kosova 2017 seçimleri yüzde 41,5; Hırvatistan yüzde 52,6; İspanya 2016 yüzde 66,5; Kuzey Makedonya yüzde 41,79; Arnavutluk yüzde 46,77; Hollanda yüzde 56; Bosna Hersek yüzde 53,26; Sırbistan yüzde 54 ve böyle gidiyor. Demek ki neymiş? Seçimlere katılım oranının düşük olması o seçimi demokratik veya antidemokratik yapmıyormuş. Daha ilginçini söyleyeyim, Avrupa Birliğine üye ülkelerin Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılım oranı yüzde 40’lar civarındadır ama hiç kimse Avrupa Parlamentosunun meşruiyetini tartışmaz. Dolayısıyla, iki tane rakam alıp işte, bu rakamların arkasına sığınarak orada demokratik bir seçim yokmuş demek büyük bir yanılsama yaratmaktan ibaret, başka da bir şey değil.

Şimdi, seçimlere katılım oranı ile gelişmiş bir demokrasi arasında doğrusal bir korelasyon yok, bunu söylemek istiyorum. Ama eğer böyle bir korelasyon olsaydı, 2018 seçimlerinde katılımın yüzde 91,69 olduğu Türkmenistan’ın dünyadaki en gelişmiş ve en iyi demokrasi olması gerekirdi. Hani, şu, aylara kendisinin, annesinin ve yazdığı kitapların ismini veren, kendini ömür boyu Başkan ilan eden Saparmurat Niyazov’un Türkmenistan’ı var ya, en demokratik ülkenin o olması gerekirdi çünkü seçimlere katılım oranı yüzde 91’lerde.

Getirdiğiniz seçim sistemi, temsili demokrasiye ve temsili demokrasinin en önemli unsuru olan eşit oy ilkesine aykırıdır. Bunu defalarca söyledik, Komisyon tartışmaları sırasında da söyledik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Şimdi, orada söylediğim rakamı tekrar edeyim. Eğer bu teklif yasalarsa, Türkiye Barolar Birliği seçimi başkaca bir baro kurulmazsa 340 delegeyle yapılacak, 340 delegeyle. Ankara, İstanbul ve İzmir Barosu kaç delegeyle temsil edilecek? 25 delegeyle. Avukatların yüzde 57’sini oluşturan 3 tane kent yüzde 7,4 oranında temsil edilecek ve şimdi, siz, bize bunu demokrasi diye yutturmaya çalışıyorsunuz, öyle mi? Bu, demokrasiyi katletmektir başka bir şey değil; İstanbul, Ankara ve İzmir Barolarından nefret ediyorsunuz diye demokrasiyi katletme hakkınız yoktur, sırf bu nedenle buna karşı çıkıyoruz diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Ayhan Altıntaş.

Buyurun Sayın Altıntaş (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. İYİ PARTİ Grubu adına Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Konuşmamın kanun teklifinin 1’inci maddesi olacağını öğrenince çok sevinmiştim, erkenden yaparım diye düşünüyordum, saat gece yarısını geçti maalesef, sürprizlere hazır olmamız lazım Mecliste anlaşılan.

Kanun teklifinin gerekçesinde, “Kurumsal yapı ve meslekte karşılaşılan bazı sorunlara çözüm bulunmasına ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır.” deniliyor. Daha sonra da “...barolara kayıtlı avukat sayısı; aynı baroya kayıtlı avukatların dahi iletişim kurmasını, mesleki dayanışmasını, stajyer avukatların ve mesleğin başındaki avukatların gerekli eğitimleri almasını ciddi anlamda aksatacak

boyutlara ulaşmıştır. Bilhassa avukat sayısının çok fazla olmasından kaynaklı bu tür sorunların çözülmesi önem arz etmektedir.” deniliyor.

Avukat sayısının çok fazla olması ne demektir? İşsiz avukatlar sorunumuz da mı var? Eğer öyleyse her yere hukuk fakültelerini açarken neredeydiniz? Avukat sayısı 127 bin, hukuk fakültelerinde okuyan öğrenci sayısı 80 bin. Bu durumda önümüzdeki yedi sekiz yılda avukat sayısı 2’ye katlanacak. Buna bir çözümünüz var mı? Bu kanun teklifiyle neyi çözüyorsunuz? Bütün bu mesleki sorunlar varsa, bu sorunu ilk dile getirenin meslek kuruluşları olması gerekmez mi? Ama görüyoruz ki hem Türkiye Barolar Birliği hem de 80 il barosu bu teklife karşı. Avukat sayısının çokluğu nasıl bir iletişim zorluğu yaşıyor, anlamak mümkün değil. İletişim çağında yaşıyoruz, dünyanın her köşesinde olan bir olayı saniyeler içinde görüntülü olarak haber alabiliyoruz, avukatlar arası iletişimi mi sağlayamıyoruz? Ayrıca, böyle bir sorun olsa dahi bunu çözmek için bu aciliyet nereden çıktı? Bu salgın döneminde memleketimizin ekonomisi son yüzyıldaki en sancılı dönemini yaşarken mi bu sorunları çözmek aklınıza geldi?

İstanbul Ekonomi Araştırma’nın haziran sonlarına doğru yaptığı kamuoyu araştırmasına baktığımızda, araştırmaya katılanların yüzde 40,4’ü Türkiye’nin en önemli sorununu ekonomi, yüzde 16,3’ü de işsizlik olarak görmektedir. Neredeyse Türkiye’nin yüzde 57’si ekonomiyi temel sorun olarak görüyor fakat biz bunlarla uğraşmıyoruz, bunları konuşmuyoruz; baro yasası, Ayasofya’nın ibadete açılması gibi elli altmış yıldır bildik konuları konuşarak gündemi saptırmakla uğraşıyoruz.

Barolara sendika gibi yaklaşmak hatalı bir tavidir. Barolar kamu tüzel kişiliğine sahiptir. Kamu tüzel kişiliği birden fazla erke verilmez. Bir ülkede tapu veren 2 tapu dairesi olamayacağı gibi avukatlık ruhsatı veren 2 ayrı kurum da olmaz. Dolayısıyla teklif gerekçeleri gerçekçi olmadığı gibi, çoklu baro kanun teklifi bahsedilen sorunları azaltmak yerine daha da artıracaktır. Daha önce iddia ve yargılama makamlarına HSK yoluyla müdahil olan iktidar şimdi savunma makamını da kontrol altına almaya çalışıyor. Bu teklifle, iktidar partisi, muhalif avukatların çoğunlukta olduğunu düşündüğü için baroları bölerek yönetmeye çalışıyor, bu da açıkça siyasetin yargıya tam anlamıyla müdahalesidir. Değerli arkadaşlar, siyasetin yargıya müdahil olması öyle sıradan bir mevzu da değildir, demokrasiden uzaklaşmanın en net göstergesidir. Komünist Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra birlikten ayrılan devletler demokrasiye geçerken, en büyük krizlerden birini yargı konusunda yaşamışlardır. O dönemde Sovyetler’de var olan telefon hukuku uygulamasının neticesinde, Sovyet yargıçlar özellikle hassas davalarda partiden gelen telefona göre karar verirmiş. Hâl böyle olunca ve demokrasiye geçmek gerekince de yargıçlar -tabiri caizse- sudan çıkmış balığa dönmüş ve hassas davalarda karar vermekten kaçınır hâle gelmişler çünkü telefon talimatı gelmiyormuş. Komünist Sovyetler Birliği’ni hem antidemokratik hem de bir parti devleti olarak biliyoruz, bu tarz uygulamalar da ancak bu gibi otoriter yönetimlerde hoş karşılanabilir, demokrasilere yakışmaz. Kanunların görevi halkı korumak yerine halkı hizaya sokmak olursa, demokrasi değil baskı rejimi kurulur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Kanunlarla halkın huzur ve güvenliği yerine iktidarın mutlak egemenliği hedeflenirse, hukuk devleti değil otoriter parti devleti olur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen Aydın milletvekili Süleyman Bülbul. Buyurun Sayın Bülbul. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yargının en büyük sorunu, yargı tarafsızlığı ve yargı bağımsızlığıdır. Yargı bağımsızlığı ise sadece hâkimlere, savcılara, avukatlara bırakılacak kadar kenarda bir olay değildir, toplumsal vicdanın da en büyük nedenlerinden birisidir. Yargı bağımsızlığı ve yargı tarafsızlığı olmayan ülkelerde demokrasi olmaz, özgürlükler olmaz. Bu nedenle, ülkemizde Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin getirildiği 2017 Nisanından sonra, ülkemizde yargı bağımsızlığı ve yargı tarafsızlığı konusunda Sayın Cumhurbaşkanının yüksek yargıda ayak izlerini devamlı görmeye başladık. 13 HSK üyesinin oluşumunda, 6 üyesi Cumhurbaşkanı tarafından 7 üyesi ise Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilen HSK’de, hâkimlerin özlük hakları ve tayinlerinde, tüm özlük hakları konusunda vermiş olduğu kararlar son günlerde gazetelerde açıkça yer almaya başladı. Örnek vermek gerekirse, son mayıs ayında yapılan kararname, kura, daha sonra yaz kararnamesi, iktidarla aynı görüşlere sahip olmayan, farklı kararlar veren, kanunları ve Anayasa’yı uygulamak durumunda olan hâkim ve savcılarının birçok sürgünlere gönderildiğini yaşadık.

Bu çerçevede, bir milletvekili adayı olmak için, bir belediye başkanı adayı olmak için istifa eden ancak seçilemeyip de geri dönme imkânı yasa tarafından engellenen bir hukuksal durumda, daha önce bir partinin belediye meclis üyesi, ilçe başkanı olmuş kişilerin hâkim, savcı olarak yargıda bulunduğunu gördük. Bu konuda o kadar çok örnek var ki. Örneklerden bir kaçını söylemek istiyorum: AKP’nin desteğini esirgemediği genç hukukçular toplantısına “6 yaşındaki kızlar evlenebilir.” diyen Nurettin Yıldız’ı davet eden, hukuku, adaleti âdeta tarikatlaştıran Adalet ve Medeniyet Derneği Genel Başkanı Akif Tögel Boyabat hâkimi oldu. Ankara AKP il yöneticisi Mustafa Tayyib Güneş Pazarcık savcılığına tayin oldu. Eski Karabük Milletvekili Burhanettin Uysal’ın gelini Miyase Gümüş Uysal Söke hâkimliğine tayin oldu. Bunun dışında, Man Adası davasında istinafta bozma kararı veren hâkim ise sürgün edildi. Ve iki olay daha yaşadık. İki olayın birinde, AKP’li İstanbul Büyükşehir Belediyesi Meclis Üyesi Hamdullah Arvas, Muğla’da bıçaklanarak öldürülen Zeynep Şenpınar’la ilgili iğrenç ve çirkin bir “tweet” attıktan sonra, şikâyet sonucu İstanbul Cumhuriyet Savcılığı takipsizlik kararı verdi. Kararı veren savcı ise AKP’nin İvrindi eski İlçe Başkanı İlyas Demircan’dı.

İkinci bir örnek: CHP İl Başkanımız Canan Kaftancıoğlu, Oyuncu Berna Laçın, Gazeteci Nevşin Mengü, Avukat Feyza Altun hakkında yapılan, içinde sözlü şiddet, aşağılama barındıran paylaşımına “ağır eleştiri” gerekçesiyle takipsizlik kararı verildi ama Maliye Bakanı ve ailesine yönelik çirkin paylaşımları yapanlar tutuklandı.

Arkadaşlar, kadına yönelik şiddette bile ayrımcılık yapan bu zihniyetten nasıl bir adalet beklenir, hiç düşündünüz mü? (CHP sıralarından alkışlar)

Bu çerçevede bu yasa teklifi geldi. Biz, yasa teklifinin sarayda hazırlandırılmış olduğunu söylemiştik. Arkadaşlar hep itiraz ettiler, Komisyon da itiraz ettiler ama sarayda hazırlandığı dün televizyon programında ortaya çıktı arkadaşlar. Nasıl çıktı? Sayın TBB Başkanı Feyzioğlu, dün televizyon programında “Sayın başkanlara son adım dedim ki: Sayın Cumhurbaşkanına gidelim, hiç olmazsa ‘Hepimiz çoklu baroya karşıyız.’ diyelim, talepte bulunalım. Çözülecek yer Sayın Cumhurbaşkanındır.” dedi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Genel Başkanımız; o yüzden söylemiştir.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanını çözülecek yer ise kuvvetler ayrılığı, yasama, yürütme, yargı ne işe yarıyor arkadaşlar? Yasama Meclisi ne işe yarıyor? (CHP sıralarından alkışlar) Tek adamın vereceği kararlarla, parti devletin vereceği kararlarla, tek kişinin vereceği kararlarla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) - ...yasama Meclisinde bazı yasalar çekilip bazı yasalar devam ederse o zaman Türkiye’de demokrasi yok, Türkiye’de hukuk devleti yok, Türkiye’de adil yargılanma hakkı yok, Türkiye’de özgürlükler yok anlamına gelir.

Değerli arkadaşlar, bunu tartışmalıyız, bunu değerlendirmeliyiz. Çoklu baro teklifi, biz diyoruz ki temsilde adaletsizliği ortaya koyan delege sistemi Türkiye’de bir hukuk faciasıdır, bundan geri dönülmesi lazım, bundan geri dönülmediği takdirde Türkiye’de yarın çok hukukçu talepleri de ortaya çıkar, çok hukuk talepleri de yarın bu memleketi daha nerelere götürür hepinizin takdirine bırakıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2’nci madde üzerinde 3 önerge vardır. Aynı mahiyetteki önermeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 222 sıra sayılı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Remziye Tosun	Oya Ersoy	Hüseyin Kaçmaz
Diyarbakır	İstanbul	Şırnak
Muazzez Orhan Işık	Gülüstan Kılıç Koçyiğit	Semra Güzel
Van	Muş	Diyarbakır

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Dursun Müsavat Dervişoğlu	İbrahim Halil Oral	Mehmet Metanet Çulhaoğlu
İzmir	Ankara	Adana
İmam Hüseyin Filiz	Feridun Bahşi	
Gaziantep	Antalya	

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Tufan Köse	Alpay Antmen	Zeynel Emre
Çorum	Mersin	İstanbul
Süleyman Bülbül	Turan Aydoğan	Rafet Zeybek
Aydın	İstanbul	Antalya
Abdurrahman Tutdere	Cavit Arı	
Adıyaman	Antalya	

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Oya Ersoy.

Buyurun Sayın Ersoy. (HDP sıralarından alkışlar)

OYA ERSOY (İstanbul) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu saate geldik, gerek Komisyon aşamasında gerek burada bu yasa teklifi üzerine ki bu bundan sonra ülkenin geleceği için de çok kritik bir yasa teklifidir; sadece baroları ilgilendiren bir yasa değildir, sadece hukukçuları ilgilendiren bir yasa değildir, bir müzakere yürütüldüğünü söylemek mümkün değil.

Şimdi, olay şu: Yıllardır iktidar yargının iki ayağını ele geçirdi, talimatlı bir yargı yarattı, bir tek savunma kaldı ve bu teklif açıkça savunmayı ortadan kaldıran bir yasa teklifidir.

Bakın, sadece hep bu tartışılıyor, baroları ele geçirmek değil, dert şu: Anayasa’da, barolar, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak tanımlanıyor ve bu teklifle beraber baroların, özellikle çoklu baroyla birlikte bu niteliği elinden alınıyor. Yani aslında Anayasa’nın arkasından dolanıyor çünkü iktidarın Anayasa’yı değiştirme çoğunluğu yok ve bir muvazaayla bunun altı boşaltılmak isteniyor ve Meclis de maalesef buna resmen alet ediliyor. Çıkarın bir Cumhurbaşkanı KHK’si, buyurun, böyle yapın, Meclisi buna alet etmeyin.

Burada iki tane şey soracağım: Bir, biz, avukatlar, yıllarca silahların eşitliği ilkesi gereği o savcıların o kürsülerden inmesini istedik, savunmayla eş durmasını istedik. Şimdi, size soruyorum: Eğer çoklu baroysa, 2 binin üstünde savcı bir araya geldiğinde ayrı bir cumhuriyet savcılığı kuracak mı? Bu mudur eşitlik? Birincisi, savunmayı gerçekten ortadan kaldıran bir yasa teklifidir bu. İkincisi, savunmayı salt ticari bir iş hâline getiren bir tekliftir. Yargı iktidarınızın elinde ve emrinde kaba bir zor aygıt hâline getirilmek isteniyor ve halk da davasını kazanmak için yandaş avukat arasın isteniyor, yapılmak istenen budur.

Evet, bir konuda haklısınız, uluslararası literatürde, bu yok, bu tür örnekler yok diyorduk, öğrendim ki varmış; 2001 yılında İran’da bu konuda benzer bir düzenleme yapılmış ve sizin de takip ettiğiniz şey bu.

Önce şunu göstereceğim size: Daha buradan, bırakın Genel Kurula inmesini, buraya bile, hani Komisyondan çıkmadan bir aklievvel Patent Enstitüsüne başvurmuş, 4 Temmuzda, “Ankara Hak ve Adalet Barosu”. Bakın, “Türü: Ticari hizmet.” yazıyor. Bir kere hukuk alınır satılır bir mal değildir ve savunma da ticari bir hizmet değildir. Yargının görevi; halkın, doğanın, yurttaşların temel hak ve özgürlüklerini güvence altına almaktır. Bu yapılan değişikliğin işte ifadesi bu, bu yapılmak isteniyor, yapmak istediğiniz bu, savunmayı tamamen yargının dışına çıkarmak istiyorsunuz. Şimdi, diyorum ki: Evet, bu, yandaşlara özel bir baro kurma çabasıdır; aynı zamanda, savunmayı yandaş hâline getirme çabasıdır.

Komisyon tartışmalarında Züleyha Vekilimiz bir örnek verdi, çocuğa yönelik cinsel istismar davalarının birinden bir örnek verdi ve AKP’nin Grup Başkan Vekili dedi ki: “Bu, siyasi partilerüstü bir durumdur ve bize söyleyin, ilgilileriyle görüşelim.” Şimdi, buradan yeniden soruyorum: İlgilileriyle bizler de görüşebiliyor muyuz? Eğer bir hukuk sisteminde hakka, adalete ulaşmak ancak ilgilileriyle birtakım partilerin görüşmesiyle oluyorsa bunun adı “hukuk sistemi” değildir; doğal olarak, bu yasa teklifi hukuku dinamitleyen, hukuk sistemini tamamen dinamitleyen bir tekliftir.

Hukuk, herkesin uyması gereken kuralları bütünüdür; renk, cins, ırk, dil, din ayrımı gözetmeksizin, cinsel yönelim, cinsel kimlik ayrımı gözetmeksizin herkese eşit koşullarda uygulanır, zengin-yoksul ayrımı gözetmeksizin herkese eşit koşullarda uygulanır, herkesin eşit uyması gereken kuralları bütünüdür ama bu teklif bunu ortadan kaldırmaktadır. Evet, biz şirketlerin, yandaşların, arkası olanın değil; halkın, doğanın çıkarını savunan ve koruyan bir yargı sistemi için yani “Herkes için adalet.” için bu yasa teklifinin tamamına karşıyız.

Sizin inadınızın nedeni de açık: Yarattığınız hukuksuzluk düzeninin karşısında halkı savunmasız bırakmak için, savunmayı etkisizleştirmek ve güçsüzleştirmek, yargıyı tamamen saray rejiminin denetimi altına almak için bu teklifi çıkarmak istiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

OYA ERSOY (Devamla) – Çünkü çok iyi biliyorsunuz ki halk kurmak istediğiniz rejimin karşısında, benimsemiyor ve bu gerçeği tersine çevirmek için yapabileceğiniz başka bir çözüm olmadığı için bir sürü paketin bir parçası olarak -o Bekçiler Yasası’ndan biliyorsunuz, yeniden tekrar etmeyeceğim- şu ana kadar çıkardığınız ve çıkarmayı tasarladığınız bütün o tasarılar bir bütün rejim inşası demektir. Evet, iktidara gelirken demokratikleşmekten bahsediyordunuz ama bütün bunlar tek bir rejimi göstermektedir ve meslek örgütlerine saldırınızın nedeni de budur çünkü karşınızda en ufak bir ses duymak istemiyorsunuz. Biraz önce Sevgili Ahmet Şık’ın konuşmasında bu yasanın özünü bizzat hep birlikte yaşadık, yapmak istediğiniz şey tek ses, tek rejim kurmak. Bunun siyasi literatürde bir ismi vardır, bu isim de diktatörlüktür. Biz bunun karşındayız, böyle bir rejimin de karşındayız. Sadece bizim değil, her bir vatandaşın başına da bekçi dikseniz böyle bir rejimin kurulmasına izin vermeyeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen Antalya Milletvekili Feridun Bahşi.

Buyurun Sayın Bahşi. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 222 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesi üzerine söz aldım, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, dört aydır Silivri Cezaevinde tutuklu bulunan gazeteciler Barış Pehlivan ile Murat Ağirel’e yönelik tecritten söz etmek istiyorum. Murat Ağirel, verdiği dilekçelere karşın yirmi gündür revire, on gündür de doktora çıkarılmamaktadır. Rahatsızlığı sebebiyle yemek dahi yiyemeyen, su içmekte zorlanan Murat Ağirel’e ağır kesiciler verilerek geçici çözüm üretilmektedir. Ağır tecrit koşullarında yalnızlaştırılarak cezaevi içinde ceza çektirilen gazetecilerin durumu kamuoyunca iyi bilinmeli ve konu Adalet Bakanlığınca da takip edilmelidir.

Değerli milletvekilleri, teklifin Anayasa’ya aykırılığı üzerine yeterince konuşma yapıldı, bu sebeple ben bu konuya değinmeyeceğim. İktidarın gündemiyle halkın gündemi hiçbir zaman aynı paydada buluşmuyor. İnsanımızın yaşadığı sorunların nedense ülke gündeminde yeteri kadar yer bulmaması... Ağır ekonomik sorunlarla boğuşmaktan kafasını kaldırmaya bile fırsat bulamayan milyonlarca kişinin yaşadığı sefalet sorumluların umurunda bile değil. İşsizlik, yoksulluk, hayat pahalılığı, virüs dolayısıyla esnafın işlerindeki bozulma, tarımda yaşanan daralma, ekonomimizi delik deşik eden ve Türk ekonomisinin üzerinde büyük baskı oluşturan ve sayıları 7 milyonu bulan yabancı ülke vatandaşları... Peki, iktidar ne yapıyor? Gerçeklerin üstünü örtmek ve tek adam rejimini

ayakta tutmak, sorgulanmasının önüne geçmek için sürekli gündem değiştiriyor. Millet “Açım, geçinemiyorum.” dedikçe, iktidar “Bu nasıl bir baro sistemi?” diyor. Millet “İşsizim, yoksulum.” dedikçe, onlar “Kıdem tazminatlarını nasıl yok ederiz?” diyor. Millet “Çarşıya, pazara çıkamıyoruz.” dedikçe, iktidar, “Ülkenin ekonomisi uçuyor.” diyor. Kısaca, vatandaşlarımızın gerçeğiyle iktidarın gerçekleri hiçbir zaman birbirini tutmuyor.

Değerli milletvekilleri, şimdi, ülkenin bunca sorunu, sıkıntısı varken biz Avukatlık Yasası’nı görüşüyoruz. Pazartesi sabahı saat 03.30’a kadar süren Adalet Komisyonu görüşmelerinden sonra şimdi Genel Kurulda devam ediyoruz. Daha önceki yıllarda, hayvan haklarıyla ilgili, turizm rehberleriyle ilgili gelen düzenlemelerde meslek temsilcileri Komisyona gelip görüş ve düşüncelerini açıklarken, biz baro başkanlarını Komisyona almadık. Diğer meslek teşekküllerinden çok farklı bir yere sahip yasama-yürütme-yargı erklerinden yargının kurucu unsurlarından biri olan savunmanın kendini Komisyonda savunamaması kabul edilebilir bir durum değildir. Hele de baro başkanlarının Meclis kapısında çelik bariyerlerle, her türlü eziyet altında, altlarına bir bank bile verilmesi engellenerek âdeta gözaltı, tecrit uygulanması hem Türkiye’de hem dünyada ibretle izlenmiştir. Yasa hazırlanırken ne baroların ne hukuk fakültelerinin ne de konunun uzmanı hocaların görüşü alınmıştır. İktidar milletvekilleri gerek Komisyonda gerekse basın yoluyla yaptıkları konuşmalarda yasanın gerekçesini temsilde adalet olarak açıklamışlardır. İnsanımızın açlık ve sefaletle boğuştuğu, işini, aşını kaybettiği bir dönemde böyle bir düzenlemenin acelesini anlayabilen beri gelsin.

Değerli milletvekilleri; barolar ve diğer meslek birlikleri Ahilik geleneğinin günümüzdeki temsilcileridir. Ahilik geleneğinin esası meslekte birlik, meslekte bütünlük, meslekte dayanışma ve yardımlaşmadır. Peki, çoklu baro sistemini getirerek siz neyi amaçlıyorsunuz? Çoklu baro sistemi baroları bölme, baroları ayrıştırma, kamplaştırıp düşmanlaştırma değil de nedir? Getirilerek istenen bu sistemin onlarca sakıncasından biri de terör örgütü mensuplarının oluşturduğu baroların seçilmiş başkanları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

FERİDUN BAŞŞİ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Yarın yurt dışına çıkmış bu tür bir baronun başkanının bulunduğu ülkelerde Türkiye’yle ilgili yapacağı kötüleme amaçlı konuşmaları, açıklamaları nasıl önlemeyi düşünüyorsunuz? Nihayetinde bu kişi Türkiye’de kurulmuş savunmanın yani avukatların temsil edildiği bir baronun başkanı olarak ağırlanacak ve yapacağı açıklamalar da bu çerçevede önemsenip gerçek kabul edilecektir. Hukuk ve insan hakları karnemizin yurt dışındaki algısını da düşünecek olursak ülkemizi pek de güzel günlerin beklemediği aşikârdır. Bu durumun ülkemizin yurt dışındaki imajına vereceği zarar da umursamıyor musunuz? Konu uzun, bizim yargı bağımsızlığı açısından endişemiz büyük ancak zaman kısıtlı.

Konuşmama 18’inci maddede devam edeceğim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen, Antalya Milletvekili Rafet Zeybek.

Buyurun Sayın Zeybek. (CHP sıralarından alkışlar)

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, yine yargıda reform iddiasıyla getirilen bir teklifle karşı karşıyayız, görüşüyoruz ama bu ülkede AK PARTİ iktidarlığı döneminde getirilen her yargı reformuyla maalesef yargı daha güçsüz, güvenilirliği daha az ve daha sorunlu hâle gelmiştir. Bu nedenle, bence eğer yargının bağımsızlığını, tarafsızlığını istiyorsanız gelin yargı reformları düzenlemeyin, getirmeyin böyle reformları. Çünkü -ben 2009'dan beri biliyorum- yargıda reform yaparız iddiasıyla gelindi, yine bugünkü gibi o zaman da her getirilen yargı reformu iddiasında aynen şu denildi: “Biz yargıyı bağımsız, tarafsız yapacağız.” Bakın, her getirilen yargı reformundan sonra yargı daha çok bağımlı hâle geldi, daha çok güçsüz hâle geldi, daha çok parçalandı. Bunun için böyle yargı reformu, bu bir reformdur demeyin artık yani bu milleti kandırmayın, bu reform falan değildir.

Evet, değerli arkadaşlar, 2009 yılında yargı reformu getirildi. 2010 yılında Anayasa değişikliği yapılırken “Yargıda reform yapıyoruz.” iddiasıyla getirdiniz, aynı şeyleri savunuyordunuz, itiraz edenlere hiç hak vermiyordunuz ama FETÖ'nün kontrolü altına girdiğini görünce dediniz ki: “Oo, Biz yanıldık, bu reform değilmiş.” Tekrar değiştirdiniz. Her reformu üç yıl, beş yıl sonra tekrar bir reform iddiasıyla değiştiriyorsunuz. Ya bunlar reform değil, bunlar yargıyı batırma programları.

Değerli arkadaşlarım, yargının 3 tane ayağı var; hepimizin bildiği işte yani iddia makamı, savunma makamı, karar makamı. Bakın, 2010 yılında bu ülkede yargının iddia ve karar makamı FETÖ'nün kontrolü altındaydı, 2017 Anayasa değişikliğiyle yürütmenin kontrolü altına alındı. Evet, şu anda iddia makamı ile karar makamı tamamen yürütmenin güdümündedir, yürütmeye bağlı olarak çalışmaktadır, yürütmenin talimatını dinlemektedir. Bu kadar iddialı konuşuyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi, bakıldı ki barolar itiraz ediyor. Yani o zaman ne yapılması gerekiyor? Bu barolar bir dizayn edilmeli. Yani baro konuşur mu, baro yürütmeye, iktidara itiraz edebilir mi, böyle bir baro olabilir mi? Bu derhâl dizayn edilmeli. Ne yapılması gerekiyor? Düşünüldü “Evet, biz savunmayı da bölersek, etkisiz hâle getirirsek, parçalarsak, bir kısmını ele geçirirsek bizim gücümüzü orada savunma üzerine de hâkim kılabiliriz.” anlayışıyla bu kanun teklifi Meclis Genel Kuruluna kadar gelmiştir. Amaç...

SALİH CORA (Trabzon) - Hiç alakası yok.

RAFET ZEYBEK (Devamla) – Gerçi değiştirmek bizim iktidarımıza, Millet İttifakı'nın iktidarına nasip olacak ama şunu siz de çok iyi biliyorsunuz ki bu yasa bir gün değişecek, değişecek bu yasa. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Yani dilerim biz değiştiririz. Çünkü artık sizin zamanınız azaldı, belki yetiştirebilirsiniz ama biz değiştireceğiz değerli arkadaşlar, değişecek. Çünkü uygulamada bunun, baroları parçalamanın, baroları bölmenin, baroları güçsüz kılmanın asla geçerli yanı olmayacaktır, yoktur böyle bir şey. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar yani eğer siz savunma makamını bölüyorsanız iddia makamını da bölün. Bakın, karar makamını bölün demiyorum, iddia makamını bölün. Savcılar bölün, bölmelisiniz. Avukatlar nasıl bölünüyorsa savcılar da bölün o zaman. O zaman yargı ayakta kalabilecek mi? Siz de biliyorsunuz kalmayacak.

SALİH CORA (Trabzon) – Yargı sana rağmen ayakta kaldı.

RAFET ZEYBEK (Devamla) – Zaten amacınız yargıyı ayakta tutmak değil ki, yargıyı kontrolünüzün altına almak. İtirazsız, istediğimizi yapalım yargısı yaratmak istiyorsunuz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İkiye bölün, ikiye.

RAFET ZEYBEK (Devamla) – Değerli arkadaşlar, yapmayın. Bakın, bir gün bu yargıya siz de çok ihtiyaç duyacaksınız ama o zaman işte o meşhur “Yanıldık, aldatıldık.” deme hakkını elde edemeyeceksiniz, yapmayın.

SALİH CORA (Trabzon) – Bu sefer siz yanılacaksınız.

RAFET ZEYBEK (Devamla) – Yani siz de inanmıyorsunuz, baroları bölerek yargıya hizmet edemezsiniz, adalet sağlayamazsınız, demokrasiyi güçlendiremezsiniz, insan hak ve özgürlüklerine katkınız olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı.)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Milletvekili.

RAFET ZEYBEK (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bakın, değerli arkadaşlarım, bu nedenle, belki bunu bir olay nedeniyle, inatla, kinle, intikam alma duygusuyla getirdiniz ama yasalar intikam alma duygusuyla hazırlanmaz, intikam alma duygusuyla yapılan yasalar uygulamada o milleti böler. Bakın, bu yasa, önümüzdeki süreçte göreceksiniz, o intikam alma duygusuyla geldiği için sadece baroları bölmeyecek, sivil toplum kuruluşlarını bölecek, milleti bölecek. Yapmayın, millete bu kötülüğü etmeyin. Yol yakinken gelin bu sevdadan vazgeçin, yapmayın. Bakın, yoksa bu teklife “evet.” diyen milletvekilleri tarihe baroları bölen, milleti bölen milletvekili olarak geçer, unutmayın.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 01.14

SEKİZİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 01.15****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 109’uncu Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

222 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bugünkü gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 9 Temmuz 2020 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 01.16

XII. - YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van ilinde 2019 yılından itibaren iflas eden esnaf sayısı ile esnafların sorunlarının çözümüne ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/30419)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Murat SARI SAÇ
Van Milletvekili

Yüzbinlerce insanın hayatına mal olan Koronavirüs (Covid-19), Türkiye'de de etkili olmuştur. Özellikle seçim bölgem Van'da, salgının ekonomik ve sosyal etkileri ciddi boyutlara ulaşmıştır. Çünkü 2011 depreminden itibaren Van esnafının kronikleşen sorunları, salgınla birlikte daha da derinleşmiştir. Dolayısıyla salgının etkisinin azaldığı ve normalleşmeye geçildiği bugünlerde esnafın ve yurttaşların sorunlarına odaklanmak elzemdir.

Bu bağlamda;

1. Van ili ve ilçelerinde 2019 yılından önerge tarihine kadar iflas eden esnaf sayısı kaçtır? Söz konusu iflas durumlarının gerekçeleri nelerdir?
2. 22 Mart 2020 tarihi itibarıyla Van'da işyerlerini kapatmak zorunda kalan esnaflar için zarar tazmini noktasında bir önlem paketi oluşturma çalışması bulunmakta mıdır?
3. Van'da esnaf ve sanatkârların kira, SGK prim ödemeleri ve vergi borçlarına yönelik bir destek paketi hazırlığı bulunmakta mıdır?
4. Esnaflara sağlanan Hazine destekli kredilerin yeterli olmadığı ve her nev'i esnafı kapsamadığı bilinmektedir. Bu kapsamda destek kapsamının genişletilmesi yönünde bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
5. Uygulanan salgın önlemleri politikalarınıza yönelik esnaf ve sanatkârlar tarafından Bakanlığınıza iletilen şikayetler nelerdir?
6. Esnaf ve sanatkârların yanında kayıt dışı olarak çalışan emekçilere yönelik bir düzenleme çalışması bulunmakta mıdır?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026 – 55670148
Konu : Soru Önergesi (7/30419)

08-07-2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18.05.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.662355 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Van Milletvekili Sayın Murat SARISAÇ tarafından verilen 7/30419 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı

Van Milletvekili Sayın Murat SARISAC' a ait 7/30419 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-6) İflas, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile tacirlere yönelik düzenlenmiş olup esnaf ve sanatkârlar iflasa tabi değildirler.

Bununla birlikte, Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi (ESBİS) üzerinden elektronik ortamda yapılan sorgulama neticesinde alınan verilere göre 01/01/2019-04/06/2020 tarihleri arasında Van ilinde 3.152 esnaf ve sanatkâr işletmesi açılmış, 839 esnaf ve sanatkâr işletmesi ise kapanmıştır.

Bilindiği üzere tüm dünya ile birlikte ülkemizde de ortaya çıkan Covid-19 virüsü salgını nedeniyle ticaret erbabının ve ticari faaliyetlerin zarar görmesini engellemek üzere hazırlanan “Ekonomik İstikrar Kalkanı” kapsamındaki düzenlemeler, Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından kamuoyuna açıklanmıştır.

Akabinde; “Ekonomik İstikrar Kalkanı” kapsamındaki tedbir ve düzenlemelere istinaden, kamu sermayeli bankalar öncülüğünde ticaret erbabının finansal açıdan desteklenmesini sağlamak üzere muhtelif kredilendirme programları uygulamaya konulmuş bulunmaktadır.

Bu kapsamda Halkbank kaynaklarından esnaf ve sanatkârlarımıza “Esnaf Destek Paketi” adı altında “İşletme Kredisi” ve “Esnaf Kredi Kartı” imkânları sunulmuştur.25.000 TL’ye kadar limitli, 36 aya kadar vadeli, yıllık %4,5 faiz oranlı, 6 aya kadar ödemesiz dönem uygulanabilen Hazine faiz destekli işletme kredisinden, bölge ve sektör ayrımı yapılmaksızın, önerge tarihi itibarıyla 627 bin 352 esnaf ve sanatkârimıza toplam 15 milyar 550 milyon TL tutarında kredi kullanılmıştır. Kredi imkânından faydalanan esnaf ve sanatkârların 137 bin 329’u TESKOMB’a bağlı Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinin kefalet hizmetinden yararlanmış olup 490 bin 23 esnaf ve sanatkârimız ise bu kefaleti haiz olmaksızın doğrudan Banka tarafından kredilendirilmiştir. Kooperatiflerin kefaletiyle kullanılan kredilerin toplam tutarı 3 milyar 407 milyon TL’ye ulaşmış, 12 milyar 143 milyon TL’lik tutar ise doğrudan Bankaca kullanılmıştır.

Bu bağlamda, pandemi nedeniyle yaşanan finansman sıkıntısının önüne geçilmesi amacıyla Halkbank tarafından ötelenen ya da yapılandırılan toplam kredi taksit tutarı toplamı önerge tarihi itibarıyla 3 milyar 523 milyon TL, bu imkânlardan yararlanan esnaf ve sanatkâr sayısı da 374 bin 674 olarak gerçekleşmiştir.

Ayrıca, esnaf ve sanatkârlara Halkbank kaynaklarıyla sunulan, 25.000 TL’ye kadar limitli, 3 aya kadar ödemesiz dönemli ve 12 aya kadar vadeli olarak kullanılabilen esnaf kredi kartından (Paraf Kart) önerge tarihi itibarıyla 491.318 esnaf ve sanatkârimız yararlanmış olup bu kapsamda tahsis edilen kredi kartı limiti tutarı ise 9 milyar 386 milyon TL’dir.

Diğer taraftan, Covid-19 salgının ülkemizdeki seyri Bakanlığımızca da dikkatle takip edilmekte ve ticari faaliyetlerde yaşanan olumsuzluklara ilişkin olarak Bakanlığımız ve sektör bazında ilgili meslek kuruluşları arasındaki görüşme ve değerlendirmeler devam etmekte olup Bakanlığımızca esnaf ve sanatkârlarımızın bu kapsamda uğramış oldukları zararların telafi edilebilmesi için ulusal ve bölgesel bazda yapılabilecekler üzerine çalışmalar yapılmaktadır.

Bununla birlikte, esnaf ve sanatkârlarımızca Bakanlığımıza muhtelif iletişim kanalları vasıtasıyla iletilen talep ve öneriler titizlikle değerlendirilmekte ve içerdikleri hususlar itibarıyla diğer kurum ve kuruluşlar ile de paylaşılmaktadır.

2.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak-Kilimli sahil yolunun yapım çalışmalarının akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/30422)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sn. Adil Karaismailoğlu tarafından Anayasanın 98'inci, Meclis İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygıyla arz ederim. 01.06.2020

Deniz Yavuzylmaz
Zonguldak Milletvekili

Zonguldak – Kilim arasındaki Kilimli Sahil Yolunun yapım çalışmaları hakkında 7/26984 esas sayılı soru önergeme Bakanlığınızca dönülen yanıtla; yolun yapımının, Zonguldak – Kilimli güzergâhı üzerinde bulunan Mithatpaşa 1, Mithatpaşa 2, T0 ve Aslankaya Tünellerin yapım işlerinin tamamlanmasına bağlandığı, ilgili çalışmaların ardından bir bütün halinde 2021 yılında hizmete açılacağı bildirilmiştir. Ancak yine ilgili yanıtta da bahsedildiği üzere, geçici olarak hizmette olan yol 2018 yılında gerçekleşen kısmi onarımın haricinde hiçbir bakıma tabi tutulmamıştır. Yolun genelinde ve özellikle tünel kısmında ışıklandırma olmadığı gibi, uyarıcı levhalar geliş güzel sabitlenmiş, birçoğu eksik, mevcutlar eğik ve yerinden çıkmış durumdadır. Yolun bazı kesimlerinde hafriyat atıkları, etrafa saçılmış taşlar ve yolun kenarındaki kapağı olmayan mazgallar, çukurlar ve kirlilik adeta tehlikeye davetiye çıkartmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Her ne kadar yolun yapımı, güzergâhı üzerinde bulunan diğer işlerle bir bütün halinde tamamlanmasına bağlansa da, o tarihe kadar açık olan kısmında, Trafik Kanun ve Yönetmeliklerine uygun olarak can ve mal güvenliği yönünden düzenlemeler yapılacak mıdır?
2. Yolun açık olan güzergâhındaki güvenlik eksikliklerinin giderilmesi hususunda Bakanlığınızca bir çalışma başlatılmış mıdır?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 44697349-610[610.01]-E.36268
Konu : Zonguldak Milletvekili Sayın Deniz
YAVUZYILMAZ'ın yazılı soru
önergesi

07.07.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18.06.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.662355 sayılı yazınız.

Zonguldak Milletvekili Sayın Deniz YAVUZYILMAZ'ın 7/30422 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek : Cevap Formu

**ZONGULDAK MİLLETVEKİLİ SAYIN DENİZ YAVUZYILMAZ'IN
7/30422 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Zonguldak-Kilimli arasındaki bölünmüş yol yapım çalışmaları iş programına ve projesine uygun olarak devam etmektedir.

Güzergâhın mevcut yoldan ayrılıp deniz tarafından Kilimli ilçesine ulaşan kesimi; gelen talepler ve Zonguldak-Kilimli arasında ulaşımı sağlayan mevcut yoldaki trafiğin azaltılması amacıyla geçici bir süreyle hizmete açılmıştır. Ancak, T0 Tünelinin yapımı, deniz tahkimatı, toprak tesviye, sanat yapıları ve üstyapı vb. işlere başlanılacağından söz konusu kesim önümüzdeki günlerde yeniden trafiğe kapatılacaktır.

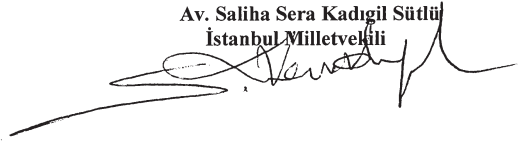
Diğer taraftan, yolun geçici olarak hizmete açılan kesimi de dahil olmak üzere bir bütün halinde 2021 yılında bitirilerek hizmete açılması hedeflenmektedir.

3.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü'nün, pandemi sürecinde hizmet vermeyen özel öğrenci yurtlarına ve yurttta kalmadıkları halde kendilerinden ücret talep edilen öğrencilere ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun cevabı (7/30469)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gençlik ve Spor Bakanı Sayın Mehmet Muharrem Kasapoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. (04.06.2020)

Av. Saliha Sera Kadıgil Sütü
İstanbul Milletvekili

Basına, kamuoyuna yansıyan ve tarafımıza iletilen bilgilere göre, pandemi süresince özel öğrenci yurtlarında öğrencilerin kalmadıkları döneme ait ücretlerinin %30'unu talep edildiğine dair bilgiler yansımıştır.

Bu Bağlamda;

1- Pandemi süresince kaç özel öğrenci yurdu hizmet vermemiştir?

2- Kaç öğrenciden kalmadıkları sürece ilişkin ücret talep edilmiştir?

3-"Öğrenci Barınma Hizmetleri Yönetmeliği"nde pandemi nedeniyle herhangi bir değişiklik yapmayı düşünüyor musunuz? Kalmadıkları süreçte de ücret ödemek zorunda kalan öğrencilerin mağduriyetini gidermeye yönelik herhangi bir düzenlemeniz var mıdır?

T.C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

Sayı : 83150604-610 - 19 5/690317
Konu : İstanbul Milletvekili
Av. Saliha Sera KADIGİL SÜTLÜ'nün
Soru Önergesi

06 -07- 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18.06.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.663851 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde yer alan ve İstanbul Milletvekili Sayın Av. Saliha Sera KADIGİL SÜTLÜ tarafından yöneltilen 7/30469 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin olarak;

27.06.2019 tarih ve 7180 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun uyarınca 05.07.2020 tarihine kadar özel yükseköğrenim yurtlarının açılmasına izin verilmesi ve denetlenmesine ilişkin işlemler Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanında yer almaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Muharrem KASAPOĞLU
Gençlik ve Spor Bakanı

4.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, yurt dışından gelen tır şoförlerinin karantina sürelerine ve sınırda meydana gelen salgın riskine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/30544)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Adil Karaismailoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

2020 yılı nisan başı itibarıyla, yurtdışından gelen ve Türkiye'nin dört bir yanına ürün sevkiyatı yapan tırlar yeterli denetim olmadığı için koronavirüsü taşıdığı iddiası vardır. Sınırda sıra bekleyen şoförler sürekli birbirleri ile temas kurdukları için salgının bulaşma ihtimali oldukça yüksektir. Ayrıca tırların sınırda sıra beklerken kaldığı süre, Türkiye'ye geçtikten sonra 14 gün karantina süresi içerisinde sayıldığı belirtilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1) Yurtdışından gelen tırların sınırda sıra beklerken kaldığı sürenin, Türkiye'ye geçtikten sonra 14 gün karantina süresi içerisinde sayıldığı doğru mudur?
- 2) Tır şoförleri ile ilgili hangi önlemler alınmaktadır?
- 3) Şu ana kadar koronavirüsü testi pozitif çıkan kaç şoför vardır?
- 4) Koronavirüsünden hayatını kaybeden tır şoförü var mıdır? Var ise bu sayı kaçtır?
- 5) Bakanlığın sınırda şoförlerin beklemesi ile ilgili herhangi bir düzenlemesi var mıdır?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

Sayı :44697349-610-E.36265

07.07.2020

Konu :İzmir Milletvekili Sayın Mahir
POLAT'ın Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi : 18.06.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.663851 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT'ın 7/30544 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek : Cevap Formu

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHİR POLAT'IN
7/30544 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Soru önergesinde yer alan hususlarla ilgili olarak, Sağlık Bakanlığından bilgi alınmasının daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

5.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, bir üniversitenin öğrenci yurdundaki fiyatlara yapılan zamlara ve ülke genelinde öğrenci yurtlarının durumlarına ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun cevabı (7/30592)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem KASAPOĞLU** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Üniversite öğrencilerinin en önemli sorunlardan biri de barınma sorunudur. Dar gelirli ailelerden gelen öğrenciler eğer yer bulabilirlerse, Kredi ve Yurtlar Kurumu'na (KYK) bağlı yurtlarda kalmaktadırlar. Öğrencilerin en temel hakları olan barınma hakkı Devlet tarafından karşılanmadığında ise; vakıflar, üniversiteler ve özel kişiler tarafından işletilen yurtlarda kalmak zorunda kalmaktadırlar. Yurtların çoğunda yemek, temizlik, hijyen, kişisel alan, ısınma sorunları mevcuttur. Çoğu vakıf, özel ve üniversite yurtlarında ise öğrenciler müşteri olarak görmekte ve buralar ticari yerler gibi işletilmektedir. Yurt ücretlerine her yıl katlanarak artan zamlar yapılmaktadır. Barınma ücretine yemek, ulaşım, eğitim öğretim için giderler de eklendiğinde aileleri ve öğrenciler çok zor durumda kalmakta, büyük mağduriyetler yaşamaktadır.

Ege Üniversitesi'ne ait öğrenci köyünde de barınma giderlerine 2021 eğitim dönemi için geçen yıla göre yüzde 8 oranında artan zam yapıldığına ilişkin haberler basında çıkmıştır. Buna göre; yeni eğitim dönemi için çift kişilik odaların fiyatı aylık 470 TL'den 510 TL'ye, tek kişilik odaların fiyatı ise aylık 800 TL'den 870 TL'ye çıkmıştır. Çamaşırhane fiyatlarına da zam yapılmıştır. 1,5 TL olan çamaşırhane ücreti 4 TL'ye yükseltilmiştir. Yıkama ve kurutma ücretiyle birlikte çamaşırhanedeki ihtiyaçlarını karşılamak isteyen bir öğrenci 8 TL ödemek zorunda kalacaktır.

Tüm dünyada salgın nedeniyle büyük ekonomik krizler yaşanmaktadır. Dar gelirli aileler ekonomik sıkıntılarla boğuşmaktadır. Üniversite öğrencileri Corona salgını başladığında da umreden gelenlerin konaklaması için yurtlardan gece yarısı apar topar çıkartılmışlardı. Salgın nedeniyle yurtların kullanılmadığı süreçteki gelir kaybının böyle fahiş bir zamlarla öğrencilerden çıkartılmaya çalışıldığı algısı oluşmaktadır. Salgın süreci henüz bitmedi ve ne zaman biteceği de öngörülememektedir. Temizliğin ve dezenfeksiyonun en gerekli olduğu

dönemde, bu hizmetin ücretsiz sunulması gerekirken çamaşırhane ücretlerinin 8 tl ye çıkartılması öğrencilerin sağlığından önce karı öne çıkaran bir anlayıştır. Hiç bir yenileme, düzenleme yapılmamış yurtların kar amacı gütmeyen, öğrencinin ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak kullanılması gerekmektedir. Türkiye’de üniversitenin bulunduğu her ilde yeterli sayıda, bütün öğrencilerin sağlıklı ve güvenli bir ortamda barınmalarını sağlayacak devlet yurtlarının yapılması, öğrencilerin barınma giderlerinin devlet tarafından karşılanması sosyal devlet olmanın de gereğidir.

Bu bağlamda;

1- Dar gelirli kesim, içinde bulunduğunuz salgın sürecinde büyük ekonomik yıkımlarla baş etmeye çalışırken; 2021 Eğitim yılı için Ege Üniversitesi Öğrenci Köyü’nde oda ücretlerine ve çamaşırhane fiyatlarına zam yapılmasının gerekçesi nedir? Bu zam yapılırken işçi/memur maaşlarına yapılan zamlar, içinde bulunduğumuz ekonomik durum ve enflasyon dikkate alınmış mıdır?

2- Ege Üniversitesi çok büyük bütçeleri bir üniversitedir. Salgın nedeniyle ailelerin ve öğrencilerin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılar da göz önüne alınıp, mağdur olmamaları için bu zamların geri çekilmesine yönelik girişiminiz olacak mıdır?

3- Özel yurtlar, vakıf yurtları ve üniversite yurtları barınma sorunlarına akılcı çözümler üretmek yerine öğrencileri müşteri gibi gördüklerinden her eğitim yılında yurtlara olağandan çok zam yapmaktadırlar. Bu yurtların sorumluları ve Bakanlığınız arasında işbirliği var mıdır? Bakanlığınız yurt ücretleri için bu kurumlara müdahalede bulunmakta mıdır?

4- Salgın sürecinde kullanılan yurtların, temizlik, hijyen ve güvenlik, gibi düzenlemeleri yapılmış mıdır?

5- Türkiye genelinde yurtların yemek, temizlik, ısınma, kişisel alanlara yönelik denetimi ne sıklıkla kimler tarafından yapılmaktadır? Bakanlığınız bu konuda gerekli müdahalelerde bulunmakta mıdır?

6- Üniversite bulunan illerde, üniversite öğrencilerinin tamamının barınma ihtiyacını karşılayacak sayı ve kapasitede Devlet yurtları bulunmakta mıdır? Devlet yurtları tüm öğrencilerin barınma ihtiyaçları karşılanmıyorsa yurtların sayı ve kapasitesini artırarak öğrencilerin mağduriyetlerinin giderilmesine yönelik bir çalışmanız var mıdır?

7- Devletin, eğitim, öğretim hizmetlerini ve üniversite öğrencilerinin barınma ihtiyaçlarını eşit şartlarda, güvenli ve ücretsiz yapması için bir projeniz var mıdır?

T.C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

Sayı : 83150604-610 - 19 4 / 690 339
Konu : İzmir Milletvekili
Murat ÇEPNİ'nin Soru Önergesi

06 -07- 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.06.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.665736 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde yer alan ve İzmir Milletvekili Sayın Murat ÇEPNİ tarafından yöneltilen 7/30592 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin olarak;

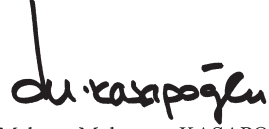
27.06.2019 tarih ve 7180 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun uyarınca 05.07.2020 tarihine kadar özel yükseköğrenim yurtlarının açılmasına izin verilmesi ve denetlenmesine ilişkin işlemler Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanında yer almaktadır.

Bununla birlikte Bakanlığımız yurtlarında Covid-19 pandemisi sürecinde dezenfeksiyon, temizlik ve güvenlik konularında gerekli tedbirler alınmış olup yurtlarımız hijyenik koşullarda, steril olarak yeni eğitim-öğretim döneminde de öğrencilerimize hizmet vermeye devam edecektir.

Ülke çapında yükseköğrenimde eğitim gören öğrenci sayılarındaki artış oranları sürekli olarak izlenmekte ve sonuçlar, Bakanlığımıza bağlı yurtların bulunduğu il ve ilçedeki yurt başvuruları, başvuruların karşılanma oranları, binalarımızın fiziki yapıları ile birlikte değerlendirilmek suretiyle yurt ihtiyacı olan il ve ilçeler tespit edilmektedir.

Yurt ihtiyacı tespit edilen il ve ilçelerde yurt yaptırma, satın alma, kiralama devir tahsis, bağış gibi yollarla Bakanlığımız standartlarına uygun yurt binaları temin edilerek hizmete açılmaktadır. Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması gözetilerek yeni yurtların açılması için çalışmalarımız aralıksız devam etmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Muharrem KASAPÖĞLU
Gençlik ve Spor Bakanı

6.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, öğrenim kredisi borçlarının silinmesi ve öğrencilere karşılıksız burs verilmesi önerisine ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun cevabı (7/30594)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem KASAPOĞLU** tarafından Anayasa'nın 98.ve içtüzüğün 96.ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Hüseyin KAÇMAZ
Şırnak Milletvekili

Yüksek öğrenim gören öğrencileri maddi yönden desteklemek, sosyal ve kültürel gelişmelerini kolaylaştırmak amacıyla verilen KYK öğrenim kredisi borçlarını ödeyemeyen öğrencilerin sayısı 5 milyonu geçmiştir. 280 bin üniversite mezunu hakkında ise yasal işlem başlatılmış ve öğrenim kredisi borcunu ödeyemeyen kişilerin maaşlarına haciz konulmuştur. Zamanında ödenemeyen borçların miktarları ise yüksek oranlı gecikme faizi ile giderek artmakta ve geri ödeme koşulları neredeyse imkansız hale gelmektedir. Genç işsizlik oranının yüksek olduğu ekonomik kriz şartlarında güçlükle yaşamaya çalışan binlerce üniversite mezununun banka hesaplarına bloke konulmuştur.

Bu bağlamda;

- 1) Öğrencilerin öğrenim kredisinden kaynaklı borçlarının işsizlik ve ekonomik kriz de göz önünde bulundurularak silinmesi düşünülmekte midir?
- 2) Tüm öğrencilere geri ödemeli olduğu bilinen öğrenim kredisi verilmekte iken öğrenim bursu alacak öğrenciler hangi yöntemlerle belirlenmektedir?
- 3) Düşük ücretlerle iş bulabilen öğrenim kredisi borçlusu üniversite mezunlarının yaşamlarını iyice içinden çıkılmaz hale getiren maaşlarına haciz uygulaması ile ilgili bir yasal düzenleme planınız var mıdır?
- 4) Sosyal devlet ilkesinden esasla tüm öğrencilere karşılıksız ‘burs’ uygulamasının hayata geçirilmesi düşünülmekte midir?

T.C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

Sayı : 83150604-610 - 19 7 / 690 359
Konu : Şırnak Milletvekili
Hüseyin KAÇMAZ'ın Soru Önergesi

06 -07- 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.06.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.665736 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde yer alan ve Şırnak Milletvekili Sayın Hüseyin KAÇMAZ tarafından yöneltilen 7/30594 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin olarak;

Bakanlığımızdan öğrenim kredisi almış olan öğrencinin borcunu, öğrenim gördüğü okulun normal öğrenim süresinin bitiminden itibaren iki yıl (öğrencinin lisansüstü eğitim görmesi halinde dört yıl) sonra başlamak üzere kredi aldığı sürede ve aylık dönemler halinde ödemesi gerekmektedir. Öğrenim kredisi alan öğrencilerin sigortalı bir işte çalışıncaya kadar kredi borcunu ödeme zorunluluğu bulunmamakta olup sigortalı bir işe girene kadar da borcunu erteleme imkânı mevcuttur. Vatani görevini yerine getirmekte olan borçlularımızın kredi borçları da durumlarını belgelendirmeleri halinde askerlik sürelerince ertelenmektedir. Bu uygulamadan yararlananların borçlarına endeks uygulanmamaktadır.

Ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığına devredilen alacakların tahsili ve ödeme kolaylığı sağlanması amacıyla 2011 yılında 6111 sayılı Kanunla, 2014 yılında 6552 sayılı Kanunla, 2016 yılında 6736 sayılı Kanunla, 2017 yılında 7020 sayılı Kanunla ve 2018 yılında 7143 sayılı Kanunla kredi borçlarının yeniden yapılandırılması sağlanmıştır.

Kanun gereği borç taksitlerini iki defa aksatan borçlular Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına bildirilmekte olup tahsilat vergi dairelerince yapılmaktadır.

Bununla birlikte Bakanlığımız tarafından talepte bulunan ve Burs-Kredi Yönetmeliğinde açıklanan şartları sağlayan tüm yükseköğrenim öğrencilerine kredi verilmekte olup yine aynı Yönetmeliğe uygun olarak öğrencilerin gelir, sosyal ve başarı durumları değerlendirilerek burs verilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

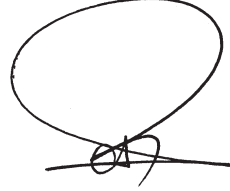
Dr. Mehmet Muharrem KASAPOĞLU
Gençlik ve Spor Bakanı

7.- Kocaeli Milletvekili Lütü Türkkân'ın, Kocaeli Körfez ilçesine bağlı Çamlıtepe ve Yavuz Sultan Selim Mahallelerine hizmet veren postanenin kapatılacağı iddialarına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/30662)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.10.06.2020

Saygılarımla.

Lütü TÜRKKAN
Kocaeli Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkan Vekili

Kocaeli Körfez İlçesi'ne bağlı Çamlıtepe ve Yavuz Sultan Selim Mahallesi, her iki mahallenin arasında yer alan postaneden hizmet almaktadır. İki mahallenin toplam nüfusu 20-25 bin arasındadır. Bu mahallelere hizmet veren postanenin kapatılacağı Çamlıtepe Mahallesi'nde oturanlar tarafından dile getirilmektedir.

Çamlıtepe ve Yavuz Sultan Selim Mahalleleri'nde oturan vatandaşların büyük çoğunluğu 65 yaş ve üstü yaştadır. Postanenin kapatılacak olması bu vatandaşların 5 km. uzaklıkta yer alan merkezdeki postaneye gitmek zorunda kalmalarına neden olacak, bu da mağdur olmalarına sebebiyet verecektir.

Bu bilgiler çerçevesinde;

1-Kocaeli Körfez İlçesi'ne bağlı Çamlıtepe ve Yavuz Sultan Selim Mahalleleri'ne hizmet veren postanenin kapatılacak olmasının gerekçeleri nelerdir, bu postane için neden böyle bir karar alınmıştır?

2-Postanenin kapatılacak olması nedeni ile 65 yaş ve üstü yaştaki vatandaşlar başta olmak üzere bu iki mahallede yaşayan vatandaşlarımızın mağdur edilmemesi için herhangi bir tedbir alınmış mıdır?

3-Kapatılacak olan postaneden verilen hizmetlerin aksamaması ve vatandaşların mağduriyet yaşamamaları için farklı bir düzenleme yapılacak mıdır, yapılacak ise bu düzenlemeler nelerdir?

4-Çamlıtepe ve Yavuz Sultan Selim Mahalleleri'ne yalnızca merkezde yer alan postane hizmet verecek ise 65 yaş ve üstü yaştaki vatandaşların bu postaneye kolaylıkla gitmeleri için herhangi bir düzenleme getirilecek midir?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

Sayı :44697349-610-E.35973

07.07.2020

Konu :Koçaeli Milletvekili Sayın Lutfü
TÜRKKAN'ın Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi : 22.06.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.665736 sayılı yazınız.

Kocaeli Milletvekili Sayın Lutfü TÜRKKAN'ın 7/30662 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek : Cevap Formu

**KOCAELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN LÜTFÜ TÜRKKAN'IN
7/30662 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

PTT A.Ŗ. Genel Müdürlüğünün Körfezkent Ŗubesi ile Çamlıtepe Ŗubesinin sürekli olarak işletmeye kapatılması yönünde bir çalışması bulunmamaktadır.

8.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Antalya'da bulunan Çamyuva-Phaselis Tüneli'nin akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/30663)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil KARAİSMAİLOĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 10.06.2020

Av. Cavit ARı
Antalya Milletvekili

Antalya, Kumluca - Kemer ilçeleri arası D-400 devlet yolunun Alacasu Mevkii ile Phaselis Antik Kenti arasında yapımına Ocak 2016'da başlanmış 2.600 metre uzunluğundaki çift tüp Çamyuva-Phaselis Tüneli aradan geçen 4 yıla aşkın süredir açılmamıştır.

Kara Yolları Genel Müdürlüğü tarafından 1,5 yılda tamamlanacağı duyurulan tünelde yüklenici firma tarafından devam edilen bir çalışma gözükmemektedir.

Buradan hareketle;

- 1) Tünelin inşaatı bitmiş midir? Bitmiş ise neden açılmamaktadır?
- 2) Tünelin inşaatındaki görüntü içler acısı olup, paslanmış demir filizleri ile tünel içi beton sıvalarında su sızıntılarında kaynaklı olduğu anlaşılan bozulmalar tünelin kaderine terk edildiği izlenimi vermektedir. Bu doğru mudur?
- 3) Tünel kaderine terk edildiyse ve açılmıyorsa sebebi nedir?
- 4) Teknik veya fiziki bir sorun mu çıkmıştır?
- 5) Çıkmış ise daha önce bu tünel güzergahındaki etüt çalışmasında hata mı yapılmıştır? Hatalı güzergah mı seçilmiştir?
- 6) Fiziki sorun var ise çözümü nedir?
- 7) Bugüne kadar yapılan ödeme tutarı nedir?
- 8) Kamu zararı ne kadardır?
- 9) Hatta ilk başta bu tünele ihtiyaç var mıdır?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :44697349-610[610.01]-E.36256
Konu :Antalya Milletvekili Sayın Av. Cavit
ARI'nın yazılı soru önergesi

07.07.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.06.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.665736 sayılı yazınız.

Antalya Milletvekili Sayın Av. Cavit ARI'nın 7/30663 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek : Cevap Formu

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. CAVİT ARI'NIN
7/30663 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Antalya-Kemer-Tekirova Yolu'nun 12 ve 64'üncü km'ler arası ile Kemer KöprülÜ Kavşağı ve Phaselis Tüneli yapım işleri ihalesi kapsamında, toplam uzunluğu 2.600 m (1.300 +1.300 m) olan çift tüp tünelin 2.100 m'sinin (1.000 +1.100 m) kazı ve destekleme çalışmaları tamamlanmıştır.

Tünel projesi gerekli geoteknik rapor ve hesaplamalar neticesinde projelendirilmiş ancak işin yapım aşamasında meydana gelen heyelan ve imalat artışları nedeniyle ihalesi yeniden yapılmış olup tünel inşaatı çalışmalarına Ağustos ayında başlanması planlanmaktadır.

Diğer taraftan, mevcut güzergahta % 7,9 civarında boyuna eğimli kesimler bulunmakta olup Phaselis Tüneli tamamlandığında 1,7 km kısalma sağlanacaktır. Güzergahtaki trafik yoğunluğu ve boyuna eğim dikkate alındığında Phaselis Tünelinin tamamlanmasıyla trafik güvenliğinin ve sürüş konforunun yanı sıra ekonomik açıdan da büyük avantajlar sağlanmış olacaktır.

9.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Çiğli ilçesinde pandemi sürecinde kapanan dükkân sayısına ve esnaf destek paketi için başvurulara,

İzmir ilinin Buca ilçesinde koronavirüs nedeniyle 11 Mart 2020 tarihinden bu yana kapanan dükkânlara ve bu nedenle işsiz kalan kişilerin sayısına,

İzmir'in Bornova ilçesinde pandemi sürecinde kapanan dükkân sayısına ve esnaf destek paketi için başvurulara,

İzmir'in Bergama ilçesinde pandemi sürecinde kapanan dükkân sayısına ve esnaf destek paketi için başvurulara,

İzmir ilinin Bayraklı ilçesinde koronavirüs nedeniyle 11 Mart 2020 tarihinden bu yana kapanan dükkânlara ve bu nedenle işsiz kalan kişilerin sayısına,

İzmir'in Bayındır ilçesinde pandemi sürecinde kapanan dükkân sayısına ve esnaf destek paketi için başvurulara,

İzmir'in Balçova ilçesinde pandemi sürecinde kapanan dükkân sayısına ve esnaf destek paketi için başvurulara,

İzmir'in Beydağ ilçesinde pandemi sürecinde kapanan dükkân sayısına ve esnaf destek paketi için başvurulara,

İzmir'in Aliğa ilçesinde pandemi sürecinde kapanan dükkân sayısına ve esnaf destek paketi için başvurulara,

İlişkin soruları ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/30820), (7/30821), (7/30822), (7/30823), (7/30824), (7/30825), (7/30826), (7/30827), (7/30828)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir İli Çiğli İlçesinde Covid-19 vakasının ilk tespit edildiği gün olan 11 Mart 2020 tarihinden soru önergesine cevap verildiği tarih itibarıyla kaç esnaf dükkân kapatmıştır?
- 2) İzmir İli Çiğli İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren kapanan dükkânlar sebebiyle kaç kişi işsiz kalmıştır?
- 3) Esnaflar için açıklanan destek paketine Çiğli ilçesinden kaç esnaf başvuruda bulunmuştur?
- 4) İzmir İli Çiğli İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren dükkânı kapanan esnaflardan kaç esnaf açıklanan destek paketlerinden faydalanmıştır?
- 5) İzmir İli Çiğli İlçesinde kaç esnaf başvurduğu halde destek paketinden faydalanamamıştır? Faydalanamama sebepleri nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir İli Buca İlçesinde Covid-19 vakasının ilk tespit edildiği gün olan 11 Mart 2020 tarihinden soru önergesine cevap verildiği tarih itibariyle kaç esnaf dükkân kapatmıştır?
- 2) İzmir İli Buca İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren kapanan dükkânlar sebebiyle kaç kişi işsiz kalmıştır?
- 3) Esnafılar için açıklanan destek paketine Buca ilçesinden kaç esnaf başvuruda bulunmuştur?
- 4) İzmir İli Buca İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren dükkânı kapanan esnaflardan kaç esnaf açıklanan destek paketlerinden faydalanmıştır?
- 5) İzmir İli Buca İlçesinde kaç esnaf başvurduğu halde destek paketinden faydalanamamıştır? Faydalanamama sebepleri nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT

İzmir Milletvekili

- 1) İzmir İli Bornova İlçesinde Covid-19 vakasının ilk tespit edildiği gün olan 11 Mart 2020 tarihinden soru önergesine cevap verildiği tarih itibariyle kaç esnaf dükkân kapatmıştır?
- 2) İzmir İli Bornova İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren kapanan dükkânlar sebebiyle kaç kişi işsiz kalmıştır?
- 3) Esnaflar için açıklanan destek paketine Bornova ilçesinden kaç esnaf başvuruda bulunmuştur?
- 4) İzmir İli Bornova İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren dükkânı kapanan esnaflardan kaç esnaf açıklanan destek paketlerinden faydalanmıştır?
- 5) İzmir İli Bornova İlçesinde kaç esnaf başvurduğu halde destek paketinden faydalanamamıştır? Faydalanamama sebepleri nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir İli Bergama İlçesinde Covid-19 vakasının ilk tespit edildiği gün olan 11 Mart 2020 tarihinden soru önergesine cevap verildiği tarih itibariyle kaç esnaf dükkân kapatmıştır?
- 2) İzmir İli Bergama İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren kapanan dükkânlar sebebiyle kaç kişi işsiz kalmıştır?
- 3) Esnaflar için açıklanan destek paketine Bergama ilçesinden kaç esnaf başvuruda bulunmuştur?
- 4) İzmir İli Bergama İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren dükkânı kapanan esnaflardan kaç esnaf açıklanan destek paketlerinden faydalanmıştır?
- 5) İzmir İli Bergama İlçesinde kaç esnaf başvurduğu halde destek paketinden faydalanamamıştır? Faydalanamama sebepleri nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT

İzmir Milletvekili

- 1) İzmir İli Bayraklı İlçesinde Covid-19 vakasının ilk tespit edildiği gün olan 11 Mart 2020 tarihinden soru önergesine cevap verildiği tarih itibariyle kaç esnaf dükkân kapatmıştır?
- 2) İzmir İli Bayraklı İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren kapanan dükkânlar sebebiyle kaç kişi işsiz kalmıştır?
- 3) Esnaflar için açıklanan destek paketine Bayraklı ilçesinden kaç esnaf başvuruda bulunmuştur?
- 4) İzmir İli Bayraklı İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren dükkânı kapanan esnaflardan kaç esnaf açıklanan destek paketlerinden faydalanmıştır?
- 5) İzmir İli Bayraklı İlçesinde kaç esnaf başvurduğu halde destek paketinden faydalanamamıştır? Faydalanamama sebepleri nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir İli Bayındır İlçesinde Covid-19 vakasının ilk tespit edildiği gün olan 11 Mart 2020 tarihinden soru önergesine cevap verildiği tarih itibariyle kaç esnaf dükkân kapatmıştır?
- 2) İzmir İli Bayındır İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren kapanan dükkânlar sebebiyle kaç kişi işsiz kalmıştır?
- 3) Esnaflar için açıklanan destek paketine Bayındır ilçesinden kaç esnaf başvuruda bulunmuştur?
- 4) İzmir İli Bayındır İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren dükkânı kapanan esnaflardan kaç esnaf açıklanan destek paketlerinden faydalanmıştır?
- 5) İzmir İli Bayındır İlçesinde kaç esnaf başvurduğu halde destek paketinden faydalanamamıştır? Faydalanamama sebepleri nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir İli Balçova İlçesinde Covid-19 vakasının ilk tespit edildiği gün olan 11 Mart 2020 tarihinden soru önergesine cevap verildiği tarih itibariyle kaç esnaf dükkân kapatmıştır?
- 2) İzmir İli Balçova İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren kapanan dükkânlar sebebiyle kaç kişi işsiz kalmıştır?
- 3) Esnafılar için açıklanan destek paketine Balçova ilçesinden kaç esnaf başvuruda bulunmuştur?
- 4) İzmir İli Balçova İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren dükkânı kapanan esnaflardan kaç esnaf açıklanan destek paketlerinden faydalanmıştır?
- 5) İzmir İli Balçova İlçesinde kaç esnaf başvurduğu halde destek paketinden faydalanamamıştır? Faydalanamama sebepleri nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir İli Beydağ İlçesinde Covid-19 vakasının ilk tespit edildiği gün olan 11 Mart 2020 tarihinden soru önergesine cevap verildiği tarih itibarıyla kaç esnaf dükkân kapatmıştır?
- 2) İzmir İli Beydağ İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren kapanan dükkânlar sebebiyle kaç kişi işsiz kalmıştır?
- 3) Esnaflar için açıklanan destek paketine Beydağ ilçesinden kaç esnaf başvuruda bulunmuştur?
- 4) İzmir İli Beydağ İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren dükkânı kapanan esnaflardan kaç esnaf açıklanan destek paketlerinden faydalanmıştır?
- 5) İzmir İli Beydağ İlçesinde kaç esnaf başvurduğu halde destek paketinden faydalanamamıştır? Faydalanamama sebepleri nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT

İzmir Milletvekili

- 1) İzmir İli Aliağa İlçesinde Covid-19 vakasının ilk tespit edildiği gün olan 11 Mart 2020 tarihinden soru önergesine cevap verildiği tarih itibarıyla kaç esnaf dükkân kapatmıştır?
- 2) İzmir İli Aliağa İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren kapanan dükkânlar sebebiyle kaç kişi işsiz kalmıştır?
- 3) Esnaflar için açıklanan destek paketine Aliağa ilçesinden kaç esnaf başvuruda bulunmuştur?
- 4) İzmir İli Aliağa İlçesinde 11 Mart 2020 tarihinden itibaren dükkânı kapanan esnaflardan kaç esnaf açıklanan destek paketlerinden faydalanmıştır?
- 5) İzmir İli Aliağa İlçesinde kaç esnaf başvurduğu halde destek paketinden faydalanamamıştır? Faydalanamama sebepleri nelerdir?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

07.07. 2020

Sayı : 69602026-610 -55639973

Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.06.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.667348 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen 7/30820-7/30821-7/30822-7/30823-7/30824-7/30825-7/30826-7/30827-7/30828 sayılı yazılı soru önergelerinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK : Soru önergeleri cevabı

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT' a ait 7/30820, 7/30821, 7/30822, 7/30823, 7/30824, 7/30825, 7/30826, 7/30827 ve 7/30828 Sayılı Yazılı Soru Önergelerine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımızı aşağıda yer verilmiştir:

1-5) İflas, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile tacirlere yönelik düzenlenmiş olup esnaf ve sanatkârlar iflasa tabi değildirler.

Bununla birlikte, Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi (ESBİS) üzerinden elektronik ortamda yapılan sorgulama neticesinde alınan verilere göre 11/03/2020-01/07/2020 tarihleri arasında İzmir ilinin çeşitli ilçeler bazında esnaf ve sanatkâr sicilinde toplam tescil ve terkin sayılarının dağılımını gösteren liste aşağıda yer almaktadır.

Sıra No	Soru Önergesi	İlçe	Tescil	Terkin
1	7/30820	Çiğli	247	47
2	7/30821	Buca	750	150
3	7/30822	Bornova	850	181
4	7/30823	Bergama	120	53
5	7/30824	Bayraklı	375	83
6	7/30825	Bayındır	52	14
7	7/30826	Balçova	144	30
8	7/30827	Beydağ	12	7
9	7/30828	Aliağa	151	37

Bilindiği üzere tüm dünya ile birlikte ülkemizde de ortaya çıkan Covid-19 virüsü salgını nedeniyle ticaret erbabının ve ticari faaliyetlerin zarar görmesini engellemek üzere hazırlanan “Ekonomik İstikrar Kalkanı” kapsamındaki düzenlemeler, Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından kamuoyuna açıklanmıştır.

Akabinde; “Ekonomik İstikrar Kalkanı” kapsamındaki tedbir ve düzenlemelere istinaden, kamu sermayeli bankalar öncülüğünde ticaret erbabının finansal açıdan desteklenmesini sağlamak üzere muhtelif kredilendirme programları uygulamaya konulmuş bulunmaktadır.

Bu bağlamda; Halkbank tarafından, Cumhurbaşkanlığı Kararı hükümleri doğrultusunda Hazine Destekli Faiz İndirimli Kredi (Gelir Kaybı) Uygulaması çerçevesinde esnaf ve sanatkârlarımız desteklenmeye devam edilmekte olup buna ilave olarak mezkûr Banka tarafından, “İşletme Kredisi” ile esnaf ve sanatkârlar özelinde “Ticari Kart” destekleri uygulamaya konulmuştur. Kamu sermayeli bankalar tarafından ayrıca, “İşe Devam Kredi Desteği” ile “Temel İhtiyaç Kredisi” destekleri de piyasaya arz edilmiş bulunmaktadır.

Bu kapsamda, Halkbank kaynaklarıyla esnaf ve sanatkârlarımıza “Esnaf Destek Paketi” adı altında “İşletme Kredisi” ve “Esnaf Kredi Kartı” imkânları sunulmuştur. 25.000 TL'ye kadar limitli, 36 aya kadar vadeli, yıllık % 4,5 faiz oranlı, 6 aya kadar ödemesiz dönem uygulanabilen Hazine Faiz Destekli İşletme Kredisi'nden, 30/06/2020 tarihi itibarıyla 809 bin 374 esnaf ve sanatkârımız başvuruda bulunmuş olup 694 bin 782 esnaf ve sanatkârımıza ise

toplam 17 milyar 217 milyon TL tutarında kredi faiz indirimli kullanılmıştır. Kredi imkânından faydalanan esnaf ve sanatkârların 163 bin 792' si TESKOMB' a bağlı Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinin kefalet hizmetinden yararlanmış olup 530 bin 990 esnaf ve sanatkârimiz ise bu kefaleti haiz olmaksızın doğrudan banka tarafından kredilendirilmiştir. 30/06/2020 tarihi itibarıyla Kooperatiflerin kefaletiyle kullanılan kredilerin toplam tutarı 4 milyar 62 milyon TL'ye ulaşmış, 13 milyar 155 milyon TL'lik tutar ise doğrudan bankaca kullanılmıştır.

Bununla birlikte, pandemi nedeniyle yaşanan finansman sıkıntısının önüne geçilmesi amacıyla Halkbank tarafından ötelenen ya da yapılandırılan kredi taksit tutarı toplam 3 milyar 523 milyon TL, bu imkânlardan yararlanan esnaf ve sanatkâr sayısı ise 374 bin 674 olmuştur.

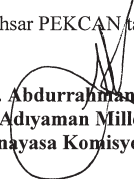
Ayrıca, Halkbank kaynaklarıyla sunulan, 25.000 TL'ye kadar limitli, 3 aya kadar ödemesiz dönemli ve 12 aya kadar vadeli olarak kullanılabilen esnaf kredi kartından 30/06/2020 tarihi itibarıyla 528.244 esnaf ve sanatkârimiz yararlanmış olup bu kapsamda tahsis edilen kredi kartı limiti tutarı ise 10 milyar 30 milyon TL'dir.

Diğer taraftan, Covid-19 salgının ülkemizdeki seyri Bakanlığımızca da dikkatle takip edilmekte ve ticari faaliyetlerde yaşanan olumsuzluklara ilişkin olarak Bakanlığımız ve sektör bazında ilgili meslek kuruluşları arasındaki görüşme ve değerlendirmeler devam etmekte olup Bakanlığımızca esnaf ve sanatkârlarımızın bu kapsamda uğramış oldukları zararların telafi edilebilmesi için ulusal ve bölgesel bazda yapılabilecekler üzerine çalışmalar yapılmaktadır. Bununla birlikte, esnaf ve sanatkârlarımızca Bakanlığımıza muhtelif iletişim kanalları vasıtasıyla iletilen talep ve öneriler titizlikle değerlendirilmekte ve içerdikleri hususlar itibarıyla diğer kurum ve kuruluşlar ile de paylaşılmaktadır.

10.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, tütün kooperatifleri ve tesis kurma yönetmeliklerine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/30832)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygıyla arz ve talep ederim.

Av. Abdurrahman TUTDERE
Adıyaman Milletvekili
Anayasa Komisyonu Üyesi

- 1- Tek başına içim özelliğine sahip tütünlerin üretim bölgelerinin belirlenmesi için yürütülen bir çalışmanız var mıdır?
- 2- Adıyaman'da bugüne kadar tütün üretimi, işlemesi, paketlenmesi, satışa arz edilmesi vb. konularda faaliyet göstermek üzere kaç kooperatif kurulmuş bunlardan kaç tanesi tesis kurma aşamasına gelmiştir?
- 3- Sarmalık tütüne ilişkin tesis kurma yönetmelikleri ile ilgili yürütülen bir çalışmanız var mıdır?
- 4- Tütün kooperatiflerinin kurulması ve tesislerin açılması konularıyla ilgili yönetmeliklerin hazırlıkları ne aşamadadır? Bu yönetmelikler ne zaman tamamlanacaktır?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026-610 — 5566 9940
Konu : Soru Önergesi (7/30832)

08.07.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.06.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.667348 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Adıyaman Milletvekili Sayın Av. Abdurrahman TUTDERE tarafından verilen 7/30832 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı

Adıyaman Milletvekili Sayın Av. Abdurrahman TUTDERE' ve ait 7/30832 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-4) "Kooperatiflerin Kuruluş ve Ana Sözleşme Değişiklik İşlemleri ile Kurucu Ortak Sayıları ve Çalışma Bölgelerinin Belirlenmesi Hakkında Tebliğ" 02.07.2018 tarihli ve 30466 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 24.04.1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 2'nci maddesinin birinci fıkrasına dayanılarak hazırlanan bu Tebliğ'in amacı; kuruluş, işleyiş ve denetim hizmetlerine ilişkin düzenlemeleri Ticaret Bakanlığınca yürütülen kooperatif ve kooperatif üst kuruluşları için faaliyet konularına göre çalışma bölgeleri ve asgari kurucu ortak sayıları ile kuruluş ve anasözleşme değişikliği izin işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirlenmiştir. Bu kapsamda Tebliğ'in "Tütün Üretim ve Pazarlama Kooperatifi" başlıklı 11' inci maddesinde yer alan, "Tütün üretim ve pazarlama kooperatifi en az 250 tütün üreticisi gerçek kişi tarafından kurulur. (2) Tütün üretim ve pazarlama kooperatifi için her ilçe bir çalışma bölgesidir. Ancak tütün üretim ve pazarlama kooperatifi bulunmayan ilçede kurulacak kooperatifin çalışma bölgesi, kooperatif bulunmayan diğer sınır ilçeleri kapsayacak şekilde Bakanlıkça genişletilebilir. (3) Her çalışma bölgesinde en fazla bir kooperatifin kurulması esastır. Ancak gerekçeli olarak talep edilmesi halinde; Bakanlıkça, üretim kapasitesi, ekonomik ve sosyal şartlar göz önünde bulundurarak aynı çalışma bölgesinde birden fazla tütün üretim ve pazarlama kooperatifinin kuruluşuna izin verilebilir." düzenlemesi ile tütün üretim ve pazarlama kooperatiflerinin kuruluş izinleri, çalışma bölgesi asgari kurucu ortak sayıları belirlenmiştir.

Diğer yandan Kooperatif Bilgi Sistemi'nden 02.07.2020 tarihinde alınan kayıtlara göre Adıyaman İlinde, amacı tütün üretimi ve pazarlaması olan toplam 12 kooperatif bulunmaktadır.

Bununla beraber Bakanlığımız, kooperatiflerin kuruluş, işleyiş ve denetlenmesine yönelik hizmetlerini yürütmekle görevli ve yetkili olup; tütün üretimi, ticareti, tesisi kurulması izni vb. konularda diğer kamu kurum ve kuruluşları görevlidir.

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku' nun, 2016-2020 yılları arasında Bakanlık bünyesinde yapılan ihalelere ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu 'nun cevabı (7/31055)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gençlik ve Spor Bakanı **Sayın Mehmet KASAPOĞLU** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

1. 2016 – 2020 yılları arasında yıllar bazında Bakanlığınızca toplam kaç ihale yapılmıştır? Bahse konu ihaleler hangi usul ve esaslara göre yapılmıştır?
2. 2016 – 2020 yılları arasında yıllar bazında Bakanlığınızca yapılan ihaleler için ayrı ayrı belirtilmek suretiyle verilen en yüksek teklifler ne kadardır? Bahse konu teklifler hangi firmalar tarafından yapılmıştır?
3. 2016 – 2020 yılları arasında yıllar bazında Bakanlığınızca yapılan ihaleler için ayrı ayrı belirtilmek suretiyle verilen en düşük teklifler ne kadardır? Bahse konu teklifler hangi firmalar tarafından yapılmıştır?
4. 2016 – 2020 yılları arasında yıllar bazında Bakanlığınızca yapılan ihaleler hangi firmalar tarafından yapılmıştır?
5. 2016 – 2020 yılları arasında yıllar bazında Bakanlığınızca toplam kaç ihale hangi gerekçelerle iptal edilmiştir?
6. Anılan ihaleleri iptal edilmeden önce kazanan firma, kişi, kurum ve kuruluşlar ihaleleri kazandıkları bedeller ile birlikte hangileridir?
7. Bahse konu iptal edilen ihaleleri iptalin ardından kazanan firma, kişi, kurum ve kuruluşlar ihaleleri kazandıkları bedeller ile birlikte hangileridir?
8. Bahse konu ihalelerin davetiyeli ihaleler olduğu iddiası doğru mudur? İddia doğru ise, hangi müteahhitlere toplam kaç ihale verilmiştir?
9. Güvenlik, deprem vb. mücbir sebepler olmadan ihaleye çıkarılması mümkün olmayan bazı işlerin mücbir sebep gösterilerek davetiye ile ihale çıkarıldığı iddiası doğru mudur? İddia doğru ise, gerekçesi nedir?
10. Bahse konu ihalelerin, ileriye dönük yıllara ait ve milyarlık ihaleler olduğu iddiası doğru mudur?
11. Pazarlık usulü dağıtılan ihaleler kime ya da kimlere verilmiştir? AB müktesebatına uygun ihale koşullarının yasalaşmasının geciktirilme gerekçesi nedir?

T.C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

Sayı : 83150604-610 - 196 / 690369
Konu : İstanbul Milletvekili
Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU'nun
Soru Önergesi

06 -07- 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.06.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.672525 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde yer alan ve İstanbul Milletvekili Sayın Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU tarafından yöneltilen 7/31055 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin olarak;

Bakanlığımız tarafından yapılan harcamalarda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli olarak kullanılmasına azami özen gösterilmekte olup tüm ihaleler 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. İhalelere ait bilgiler ise Kamu İhale Bülteni ve ekap.kik.gov.tr internet sitesinde kamuoyuna açık olarak yayınlanmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Muharrem KASAPOĞLU
Gençlik ve Spor Bakanı

12.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de Yusufeli Barajı'nın inşaatında çalışan işçilerin çalışma koşullarına ve işçilerin koronavirüs salgınına karşı korunmasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/31163)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Adil Karaismailoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu; Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.15.06.2020

Av. Uğur BAYRAKTUTAN
Artvin Milletvekili

Artvin İli Yusufeli İlçesindeki Baraj inşaatı ülkemizin geçtiği olağanüstü dönemde aralıksız hız kesmeden devam etmektedir. Çalışanların 6-7 kişilik koğuşlarda kaldığı ve Koronavirüs salgınına karşı gerekli tedbirlerin alınmadığı salgının ülkemizde görülmeye başlandığı ilk günden itibaren vatandaşlarımız tarafından dile getirilmektedir.

Bir dönem görevden uzaklaştırılan bazı çalışanların ise Haziran ayı başında "Karantina'da kalmak koşuluyla" tekrar işe çağrıldıkları bilinmektedir. Ancak tuhaf olan nokta ilgili "sözde" karantina uygulanan çalışanların komşu illere görevlendirme nedeniyle gönderilmeleridir. Karantinaya girmedikleri takdirde yasaların izin verdiği süre sonunda İşten Çıkışlarının verileceği bildirilen çalışanlar; 3 aydır şantiye koşullarında hem de 6-7 kişilik koğuşlarda Ailelerinden uzak şekilde kalmaya zorlanırken; çeşitli görevlendirmelerle il il yolculuk yapmaya zorlandıklarını dile getirmektedirler.

Ayrıca ilgili Baraj inşaatını yürüten Limak AŞ.'nin benzeri Devlet Projelerinde Adana İmamoğlu sulama Projesi ve Çanakkale Lapseki Savaştepe Otoyol Projesi'nde (Ramazan Bayramı'ndan sonra eve gidiş gelişler serbest) olduğu gibi bir uygulamanın neden Yusufeli Barajı İnşaatı'nda uygulanmadığı merak konusudur.

Bu Bağlamda;

- 1- Yusufeli Baraj inşaatında çalışanların 6-7 Kişilik Koğuşlarda barındırılması ülke genelinde Koronavirüs Salgınına karşı alınan tedbirlerle çelişmekte midir?
- 2- Salgının mücadele kapsamında Yusufeli Barajı inşaatında çalışan personele Covid-19 testi yapılmış mıdır? Sonuçlarını kamuoyuyla paylaşıyor musunuz?
- 3- Genel olarak Yusufeli Barajı Personelinin karantina koşullarını kamuoyuyla paylaşıyor musunuz?
- 4- Yusufeli Barajı İnşaatının, Adana ve Çanakkale'deki aynı firmanın benzer Devlet Projelerinden ayrı tutulmasının gerekçeleri nelerdir?
- 5- İlgili çalışanların il il yolculuk yapmaları Karantina Süreci Prensiplerine aykırı mıdır?
- 6- Yusufeli Barajı inşaatı kapsamında çeşitli şantiyelerde çalışan personelin Bilim Kurulu'nun öngördüğü kapsam ve koşullarla " Karantina Altında" olması ya da zaten uygulanmayan karantina sürecinden vazgeçilerek gerekli tedbirler alınmak koşuluyla iş çıkışı evlerine, ailelerine gitmelerinin sağlanması hususunda gerekli çalışmalar ne zaman başlatılacaktır? Bir takvim açıklar mısınız?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 44697349-610[610.01]-E.36196
Konu : Artvin Milletvekili Sayın Av. Uğur
BAYRAKTUTAN'ın yazılı soru
önergesi

07.07.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.06.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.672525 sayılı yazınız.

Artvin Milletvekili Sayın Av. Uğur BAYRAKTUTAN'ın 7/31163 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek : Cevap Formu

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ARTVİN MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. UĞUR BAYRAKTUTAN'IN
7/31163 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Soru önergesinde bahsi geçen Yusufeli Baraj inşaatı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün uhdesinde bulunduğundan, konuya ilişkin bilgilerin Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan alınmasının daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 3

109'UNCU BİRLEŞİM
8 TEMMUZ 2020 ÇARŞAMBA
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 216 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İ t z    n 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak g r    lmesi ve birinci bölümünün 1 ila 20 nci maddelerden, ikinci bölümünün 21 ila 43 üncü maddelerden,     nc  bölümünün 44 ila 66 ncı maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 09.06.2020 tarihli 96'ncı Birle iminde kabul edilmiştir.)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin, TBMM İ t z    n 5 inci maddesine göre 1 Temmuz 2020'de tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesi;

Genel Kurulun,

8, 9, 14, 15 ve 16 Temmuz 2020 Salı,  ar amba ve Perşembe günkü birle imlerinde denetim konularının g r    lmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İ ler” kısmında yer alan i lerin g r    lmesi;

 nerilmi tir.

(Genel Kurulun 30.06.2020 tarihli 105'inci Birle iminde kabul edilmiştir.)

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

109'UNCU BİRLEŞİM

8 TEMMUZ 2020 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- **(S. Sayısı: 216)** İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 128 Milletvekilinin Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2735) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2020) (*) (**)

2.- **(S. Sayısı: 163)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2020) (X)

3.- **(S. Sayısı: 192)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

4.- **(S. Sayısı: 195)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2499) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

5.- **(S. Sayısı: 139)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2273) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

6.- **(S. Sayısı: 141)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına İlişkin Olarak İmzalanan Mevcut Protokol I'nın Yerini Alan Protokol I ile Anlaşmaya Eklenen Protokol III'ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2275) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

7.- **(S. Sayısı: 29)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 1/2017 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına İlişkin Yetki Verilmesine Dair Kanun Teklifi (2/1362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

8.- **(S. Sayısı: 95)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

9.- **(S. Sayısı: 66)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesi Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devri ile Kırgız Cumhuriyeti Vatandaşlarının Türkiye'de Tıp ve Tıpta Uzmanlık Eğitimi Almasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

10.- **(S. Sayısı: 34)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1245) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

(*) *Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.*

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*

(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

11.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

12.- (S. Sayısı: 76) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

13.- (S. Sayısı: 88) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyeti'nin Beyanlarla Birlikte Katılmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1801) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

14.- (S. Sayısı: 33) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

15.- (S. Sayısı: 54) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

16.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

17.- (S. Sayısı: 23) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1193) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

18.- (S. Sayısı: 25) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

19.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

20.- (S. Sayısı: 30) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

21.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

22.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 60) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 67) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1782) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 82) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1582) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

31.- **(S. Sayısı: 83)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1590) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

32.- **(S. Sayısı: 86)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyona veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

33.- **(S. Sayısı: 87)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekreteryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekreteryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin 4 Nisan 2016 Tarihinde Bonn'da İmzalanan Anlaşmayı Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1799) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

34.- **(S. Sayısı: 89)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Yirmi Sekizinci Taraflar Toplantısı'nda Üzerinde Mutabakata Varılan Montreal Protokolü'ne Yönelik Değişikliğin (Kigali Değişikliği-2016) Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1896) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

35.- **(S. Sayısı: 96)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Gemiadamı Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1775) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

36.- **(S. Sayısı: 97)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Doğu Karayip Devletleri Örgütü Arasında Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1780) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

37.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

38.- **(S. Sayısı: 101)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Cezaî Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1950) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

39.- **(S. Sayısı: 108)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 109)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 110)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) **(X)**

42.- (S. Sayısı: 111) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1802) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

43.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

44.- (S. Sayısı: 119) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

45.- (S. Sayısı: 120) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1796) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

46.- (S. Sayısı: 121) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kültür Enstitüsü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2020) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

47.- (S. Sayısı: 123) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Altyapı Projeleri Alanında İş Birliği Konulu Anlaşma Ek-1'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2217) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

48.- (S. Sayısı: 124) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kör, Görme Engelli veya Başka Bir Nedenle Basılı Materyal Okuma Engelli Kişilerin Yayımlanmış Eserlere Erişiminin Kolaylaştırılmasına Dair Marakeş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2218) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

49.- (S. Sayısı: 125) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyon, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2223) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

50.- (S. Sayısı: 126) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün 5.4.1.10 Maddesinin Tadiline İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2224) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

51.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

52.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

53.- (S. Sayısı: 137) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kendi Sınırları Dahilinde ve Ötesinde Tarifeli Hava Hizmetlerine İlişkin İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2027) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

54.- (S. Sayısı: 138) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2028) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

55.- (S. Sayısı: 140) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Bosna-Hersek Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokol ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2274) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

56.- (S. Sayısı: 142) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2276) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

57.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

58.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

59.- (S. Sayısı: 150) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1596) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

60.- (S. Sayısı: 151) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1779) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

61.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

62.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

63.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

64.- (S. Sayısı: 156) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile EFTA Devletleri Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.12.2019) (X)

65.- (S. Sayısı: 157) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu Arasında Tarım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.12.2019) (X)

66.- (S. Sayısı: 164) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2403) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

67.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

68.- (S. Sayısı: 166) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yük ve Yolcu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2222) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

69.- (S. Sayısı: 167) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1583) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

70.- (S. Sayısı: 168) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Kalkınma İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1795) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

71.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

72.- (S. Sayısı: 170) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücü Anlaşması'na Ek Altıncı Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

73.- (S. Sayısı: 171) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/2496) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

74.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

75.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mozambik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

76.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

77.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

78.- (S. Sayısı: 180) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Madencilik ve Hidrokarbon Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1587) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

79.- (S. Sayısı: 181) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

80.- (S. Sayısı: 182) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1594) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

81.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

82.- (S. Sayısı: 184) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Ekvator Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2026) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

83.- (S. Sayısı: 185) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2221) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

84.- (S. Sayısı: 186) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarçı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1898) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

85.- (S. Sayısı:187) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

86.- (S. Sayısı: 188) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guatemala Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2032) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

87.- (S. Sayısı: 189) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2219) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

88.- **(S. Sayısı: 190)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

89.- **(S. Sayısı: 191)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Devriye Polis Hizmetlerinin Uygulanması Hususunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

90.- **(S. Sayısı: 193)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2029) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) **(X)**

91.- **(S. Sayısı: 194)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) **(X)**

92.- **(S. Sayısı: 201)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

93.- **(S. Sayısı: 202)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

94.- **(S. Sayısı: 203)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

95.- **(S. Sayısı: 204)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

96.- **(S. Sayısı: 205)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabwe Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

97.- **(S. Sayısı: 206)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

98.- **(S. Sayısı: 208)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

99.- **(S. Sayısı: 209)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

100.- **(S. Sayısı: 210)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un 28 Ocak 1964 Tarihli Ek Protokol ve 16 Kasım 1982 Tarihli Protokol ile Değiştirilen 29 Temmuz 1960 Tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Hukuki Mesuliyete Dair Sözleşmeyi Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

101.- **(S. Sayısı: 211)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

102.- **(S. Sayısı: 219)** 2019 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/3) (Dağıtma tarihi: 25.06.2020)

103.- **(S. Sayısı: 220)** Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 64 Milletvekilinin Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi (2/2972) ve İçişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.07.2020)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 222

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 Milletvekilinin Avukathık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) ve Adalet Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2999 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Katılma Yazıları.....7
- Genel Gerekçesi8
- Madde Gerekçeleri9

• Adalet Komisyonu Raporu13

• Muhalefet Şerhleri.....19

• Teklif Metni.....79

• Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....79

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Cahit Özkan</i>	<i>Bülent Turan</i>	<i>Özlem Zengin</i>
Denizli	Çanakkale	Tokat
<i>Muhammet Emin Akbaşoğlu</i>	<i>Muhammed Levent Bülbül</i>	<i>Erkan Akçay</i>
Çankırı	Sakarya	Manisa
<i>Mücahit Durmuşoğlu</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>
Osmaniye	Kırıkkale	Rize
<i>Fehmi Alpay Özalan</i>	<i>Pakize Mutlu Aydemir</i>	<i>Eyüp Özsoy</i>
İzmir	Balıkesir	İstanbul
<i>Arzu Aydın</i>	<i>Ebubekir Bal</i>	<i>Ali İhsan Yavuz</i>
Bolu	Diyarbakır	Sakarya
<i>Yusuf Beyazıt</i>	<i>Salim Çivitcioğlu</i>	<i>Ahmet Aydın</i>
Tokat	Çankırı	Adıyaman
<i>Hüseyin Şanverdi</i>	<i>Abdullah Doğru</i>	<i>Mustafa Canbey</i>
Hatay	Adana	Balıkesir
<i>Lütfiye Selva Çam</i>	<i>Habibe Öçal</i>	<i>Çiğdem Koncagül</i>
Ankara	Kahramanmaraş	Tekirdağ
<i>Ravza Kavakcı Kan</i>	<i>Vedat Demiröz</i>	<i>Yusuf Başer</i>
İstanbul	İstanbul	Yozgat
<i>Taner Yıldız</i>	<i>Meliha Akyol</i>	<i>Ahmet Çolakoğlu</i>
Kayseri	Yalova	Zonguldak
<i>Halil Etyemez</i>	<i>İbrahim Yurdunuseven</i>	<i>Fuat Köktaş</i>
Konya	Afyonkarahisar	Samsun
<i>Cihan Pektaş</i>	<i>Süleyman Karaman</i>	<i>Yavuz Subaşı</i>
Gümüşhane	Erzincan	Balıkesir
<i>Şamil Ayrım</i>	<i>Ahmet Özdemir</i>	<i>Erol Kavuncu</i>
İstanbul	Kahramanmaraş	Çorum
<i>Recep Özel</i>	<i>Ali Şahin</i>	<i>Yaşar Kırkpınar</i>
Isparta	Gaziantep	İzmir
<i>Zeynep Gül Yılmaz</i>	<i>Muhammet Müfit Aydın</i>	<i>Mustafa Ataş</i>
Mersin	Bursa	İstanbul
<i>Metin Gündoğdu</i>	<i>İlyas Şeker</i>	<i>Selami Altınok</i>
Ordu	Kocaeli	Erzurum
<i>İmran Kılıç</i>	<i>Oya Eronat</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>
Kahramanmaraş	Diyarbakır	Denizli

<i>Cengiz Demirkaya</i>	<i>Ahmet Çakır</i>	<i>Zemzem Gülender Açıanal</i>
Mardin	Malatya	Şanlıurfa
<i>Yücel Menekşe</i>	<i>Ahmet Mücahit Arınç</i>	<i>Hasan Çilez</i>
Nevşehir	İstanbul	Amasya
<i>İffet Polat</i>	<i>Mustafa Hilmi Dülger</i>	<i>Refik Özen</i>
İstanbul	Kilis	Bursa
<i>Mustafa Esgin</i>	<i>Şenel Yediyıldız</i>	<i>Bahar Ayvazoğlu</i>
Bursa	Ordu	Trabzon
<i>Mehmet Yavuz Demir</i>	<i>Hacı Ahmet Özdemir</i>	<i>Ahmet Arslan</i>
Muğla	Konya	Kars
<i>İrfan Kartal</i>	<i>Feyzi Berdibek</i>	<i>Hüseyin Yayman</i>
Van	Bingöl	Hatay
<i>Necip Nasır</i>	<i>Hacı Özkan</i>	<i>Ahmet Salih Dal</i>
İzmir	Mersin	Kilis
<i>Hacı Osman Akgül</i>	<i>Kadir Aydın</i>	<i>Mustafa Yel</i>
Gümüşhane	Giresun	Tekirdağ
<i>Şirin Ünal</i>	<i>Recep Şeker</i>	<i>Ekrem Çelebi</i>
İstanbul	Karaman	Ağrı
<i>Orhan Kırçalı</i>	<i>Serap Yaşar</i>	<i>Mahir Ünal</i>
Samsun	İstanbul	Kahramanmaraş
<i>Cemil Yaman</i>	<i>Hamza Dağ</i>	<i>Belgin Uygur</i>
Kocaeli	İzmir	Balıkesir
<i>Mustafa Açıkgöz</i>	<i>Tamer Dağlı</i>	<i>Selim Gültekin</i>
Nevşehir	Adana	Niğde
<i>Oğuzhan Kaya</i>	<i>Metin Çelik</i>	<i>Cemal Öztürk</i>
Çorum	Kastamonu	Giresun
<i>Ali Özkaya</i>	<i>Emrullah İşler</i>	<i>Sabahat Özgürsoy Çelik</i>
Afyonkarahisar	Ankara	Hatay
<i>Semiha İkinci</i>	<i>Uğur Aydemir</i>	<i>Cemal Taşar</i>
Sivas	Manisa	Bitlis
<i>İbrahim Aydemir</i>	<i>Yavuz Ergun</i>	<i>Bayram Özçelik</i>
Erzurum	Niğde	Burdur
<i>İbrahim Halil Fırat</i>	<i>Mustafa Levent Karahocagil</i>	<i>İsmail Emrah Karayel</i>
Adıyaman	Amasya	Kayseri
<i>Hacı Turan</i>	<i>Erol Kaya</i>	<i>Ahmet Kılıç</i>
Ankara	İstanbul	Bursa
<i>Abdullah Nejat Koçer</i>	<i>Hakan Çavuşoğlu</i>	<i>Tülay Kaynarca</i>
Gaziantep	Bursa	İstanbul
<i>Sami Çakır</i>	<i>Hamdi Uçar</i>	<i>Orhan Erdem</i>
Kocaeli	Zonguldak	Konya

<i>Hakan Kahtalı</i>	<i>Kemal Çelik</i>	<i>Yasin Uğur</i>
Malatya	Antalya	Burdur
<i>Vahit Kiler</i>	<i>Sermin Balık</i>	<i>Canan Kalsın</i>
Bitlis	Elâzığ	İstanbul
<i>Hülya Nergis</i>	<i>İsmail Kaya</i>	<i>Ali Cumhur Taşkın</i>
Kayseri	Osmaniye	Mersin
<i>Tuba Vural Çokal</i>	<i>Osman Boyraz</i>	<i>Orhan Atalay</i>
Antalya	İstanbul	Ardahan
<i>Mehmet Ali Cevheri</i>	<i>Rizgin Birlik</i>	<i>Kenan Sofuoğlu</i>
Şanlıurfa	Şırnak	Sakarya
<i>Zülfü Demirbağ</i>	<i>Mustafa Savaş</i>	<i>Orhan Yegin</i>
Elâzığ	Aydın	Ankara
<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i>	<i>Halil Özcan</i>	<i>Abdullah Güler</i>
İstanbul	Şanlıurfa	İstanbul
<i>Bekir Kuvvet Erim</i>	<i>İsmail Bilen</i>	<i>Tahir Akyürek</i>
Aydın	Manisa	Konya
<i>Mustafa Demir</i>	<i>Emine Sare Aydın</i>	<i>Nevzat Ceylan</i>
İstanbul	İstanbul	Ankara
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Muhammed Fatih Toprak</i>	<i>İshak Gazel</i>
İzmir	Adıyaman	Kütahya
<i>Sena Nur Çelik</i>	<i>Ahmet Tan</i>	<i>Mihrimah Belma Satır</i>
Antalya	Kütahya	İstanbul
<i>Selahattin Minsolmaz</i>	<i>Semra Kaplan Kıvırcık</i>	<i>Rıza Posacı</i>
Kırklareli	Manisa	Aydın
<i>Tamer Akkal</i>	<i>İsmet Uçma</i>	<i>Mehmet Uğur Gökgöz</i>
Manisa	İstanbul	Isparta
<i>Yılmaz Tunç</i>	<i>Fatma Aksal</i>	<i>Mehmet Mehdi Eker</i>
Bartın	Edirne	Diyarbakır
<i>Yıldırım Tuğrul Türkeş</i>	<i>Mehmet Habib Soluk</i>	<i>Abdulkadir Özel</i>
Ankara	Sivas	Hatay
<i>Mustafa Köse</i>	<i>Zafer Sırakaya</i>	<i>Adnan Günnar</i>
Antalya	İstanbul	Trabzon
<i>Mustafa Kendirli</i>	<i>Zafer Işık</i>	<i>Metin Yavuz</i>
Kırşehir	Bursa	Aydın
<i>İbrahim Aydın</i>	<i>Cemal Bekle</i>	<i>Abdulahat Arvas</i>
Antalya	İzmir	Van
<i>Hacı Bayram Türkoğlu</i>	<i>Hasan Turan</i>	<i>Ahmet Uzer</i>
Hatay	İstanbul	Gaziantep
<i>Yakup Taş</i>	<i>Osman Nuri Gülaçar</i>	<i>Mehmet Altay</i>
Adıyaman	Van	Uşak

İbrahim Halil Yıldız
Şanlıurfa
Mehmet Ali Özkan
Manisa
Hulusi Şentürk
İstanbul
Veysel Eroğlu
Afyonkarahisar

Atay Uslu
Antalya
Ergün Taşcı
Ordu
Ahmet Akay
Şanlıurfa
Jülide Sarıeroğlu
Adana

Jülide İskenderoğlu
Çanakkale
Ertunç Erkan Balta
Artvin
Halil Özşavlı
Şanlıurfa
Atilla Ödünç
Bursa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.
Gereğini arz ederim.

Vildan Yılmaz Gürel
Bursa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2999 esas numaralı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.
Gereğini arz ederim.

Mehmet Erdoğan
Gaziantep

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2999 Esas Numaralı Avukatlık Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.
Gereğini saygılarımla arz ederim.

30.06.2020
Mustafa Arslan
Tokat

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (2/2999)	
ESAS	Adalet Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Avukatlık mesleği ve avukatların meslek birliği olan baro; kadim bir geçmişe sahip olup tarihsel süreç içinde gelişim kaydetmiştir. Anayasanın 135 inci maddesi uyarınca kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan barolar; avukatların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak maksadı ile kanunla kurulan kamu tüzel kişilikleridir.

Gelişen teknoloji ile birlikte, dünya küresel bir köy haline gelmiş ve kişilerarası, şirketler arası ve uluslararası ilişkiler hem yoğunluk hem de hız anlamında görülmedik bir ivme kazanmıştır. Bu durum, avukatlara ve barolara 21. yüzyıla uyumlu, uluslararası hukuka entegre, gelişimin ve değişimin mihmandarı olma sorumluluğunu yüklemiştir.

Son yıllarda; dünyada olduğu gibi Ülkemizde de, avukatlığa ilgi artmış ve avukat sayımız 31/12/2019 tarihi itibarıyla 127.691'e ulaşmıştır. Bu tarih itibarıyla İstanbul Barosuna kayıtlı avukat sayısı; 46.052, Ankara Barosuna kayıtlı avukat sayısı 17.598, İzmir Barosuna kayıtlı avukat sayısı ise; 9.612 olmuştur. Temelde mesleki dayanışmayı, işbirliğini, meslek disiplini ve meslek ahlâkını korumayı ve geliştirmeyi hedefleyen barolara kayıtlı avukat sayısı; aynı baroya kayıtlı avukatların dahi iletişim kurmasını, mesleki dayanışmasını, stajyer avukatların ve mesleğin başındaki avukatların gerekli eğitimleri almasını ciddi anlamda aksatacak boyutlara ulaşmıştır. Bilhassa avukat sayısının çok fazla olmasından kaynaklı bu tür sorunların çözülmesi önem arz etmektedir.

Bu minvalde; kamu hizmeti niteliğinde serbest bir meslek olan avukatlık mesleğinin daha iyi bir şekilde icra edilebilmesi amacıyla Avukatlık Kanununda ve bazı kanunlarda değişiklikler yapılmaktadır. Düzenlemeler, kurumsal yapı ve meslekte karşılaşılan bazı sorunlara çözüm bulunmasına ilişkin hususları kapsamaktadır.

Avukatlık hukukuna ilişkin iş ve işlemlerin yürütülmesinde yaşanan gecikmelerin ortadan kaldırılması ve baro hizmetlerinin daha sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla Teklifte, özellikle avukat sayısı fazla olan barolar bakımından aynı ilde birden fazla baronun kurulabilmesi imkânı getirilmektedir. Buna göre, avukat sayısı beşbinden fazla olan barolarda ikibin avukatın yazılı başvurusu üzerine o ilde yeni bir baro kurulabilecektir.

Hukuk sistemimizde, kamu hizmetinin avukatların katılımı ile yürütülmesinde barolara birçok görev verilmiştir. Özellikle adli yardım, zorunlu müdafilik ile kurul, komisyon ve heyetlerde avukatla temsil edilme gibi işler, aynı ilde tek baro kurulmasına ilişkin sistem esas alınarak kurgulanmıştır. Teklifte, aynı ilde birden fazla baronun kurulması halinde avukatların katılımı ile verilen bu hizmetlerin baroların eşit ve dönüşümlü temsili esas alınmak suretiyle yeniden belirlenmektedir.

Avukat sayısı belirli bir sayının üzerinde olan illerde birden fazla baronun kurulmasına imkân tanındığından o ilde kuruluş tarihine göre baro genel kurulları farklı yıllarda yapılabilecektir. Bu durum o ilde her yıl seçim yapılmasına ve avukatların seçimle meşgul edilmesine neden olabilecektir. Teklifte, bu olumsuzlukların giderilmesi amacıyla barolarda ve Birlikte seçimlerin belirli bir takvim

dâhilinde yapılmasına ilişkin düzenlemeler ihdas edilmektedir. Buna göre, tüm baroların genel kurulları son rakamı çift olan yıllarda olmak şartıyla iki yılda bir Ekim ayının ilk haftasında yapılacaktır. Baro genel kurullarının aynı tarihte yapılmasının tabi bir sonucu olarak Birlik genel kurulu, iki yılda bir baro seçimlerinden sonra ve Aralık ayı içinde yapılacaktır. Bu düzenlemelerin uygulamaya geçirilmesi amacıyla Teklifte; görev sürelerine bakılmaksızın baro organlarının seçimlerinin 2020 yılı Ekim ayının ilk haftasında, Birlik organlarının seçimlerinin ise 2020 yılı Aralık ayı içinde yapılması öngörülmektedir.

Baroların Türkiye Barolar Birliği genel kuruluna göndereceği delege sayısında da değişiklik yapılmaktadır. Düzenlemeyle, baro başkanı dâhil her baro Birliğe en az dört delege gönderecektir. Bu asgari sayı dışında baroların levhalarında kayıtlı avukat sayılarına göre ilave delege seçilecektir. Bu bağlamda, levhaya kayıtlı her beşbin üye için bir delegenin seçileceği bir sistem getirilmektedir. Bu şekilde kurumsal olarak baroların, Birlik genel kurulunda temsili daha etkin hale gelecektir.

Avukatların, Birliğin belirlediği resmî kılıkla mahkemelere çıkma zorunluluğuna ilişkin düzenleme keyfilikleri önlemek amacıyla değiştirilmekte, daha özgürlükçü bir yaklaşımla ve herkesin kişisel tercihine saygı çerçevesinde, avukatların Birlik tarafından şekli belirlenen cübbeyle mahkemelere çıkacağı, kılık kıyafet konusunda başka bir zorunluluk getirilemeyeceği düzenlenmektedir.

Avukatlık mesleğine yeni başlayan avukatların mali yükünün azaltılması amacıyla Teklifte, avukatlık mesleğinin ilk beş yılında baro keseneğinin yarı oranda alınması da kabul edilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddeyle, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 6 ncı maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifte, belirli şartların gerçekleşmesi durumunda aynı ilde birden fazla baro kurulabilmesine imkân tanındığından, maddede bu yeni durum için uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, aynı ilde birden fazla baronun bulunması halinde baroya yazılma talebi herhangi bir baroya yapılabilecektir.

Madde 2- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde değişiklik yapılarak Teklifte getirilen, aynı ilde birden fazla baro kurulabilmesine ilişkin sisteme uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, aynı ilde birden fazla baronun bulunması halinde stajın ikinci altı aylık kısmı, staj yapılan baroya kayıtlı bir avukatın yanında yapılabilecektir.

Madde 3- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinde, aynı ilde birden fazla baro kurulabilmesine imkân tanıyan sisteme uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, aynı ilde birden fazla baronun bulunması halinde staj başvurusu o ildeki herhangi bir baroya yapılabilecektir.

Madde 4- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde yeni sisteme uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, aynı ilde birden fazla baronun bulunması halinde staj başvurusunda ibraz edilmesi gereken tanıtma kâğıdının staj yapılan baroya kayıtlı iki avukat tarafından düzenlenmesi gerekecektir.

Madde 5- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 42 nci maddesinde yeni sisteme uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, aynı ilde birden fazla baronun bulunması halinde bir avukatın geçici olarak görevlendirilmesine ilişkin işlemler, kayıtlı olunan baro tarafından yerine getirilecektir.

Madde 6- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinde yeni sisteme uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, aynı ilde birden fazla baronun bulunması halinde aynı büroda birlikte çalışma ve avukatlık ortaklığı kurma için aynı baroya kayıtlı olma şartı aranmayacaktır.

Madde 7- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 49 uncu maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmektedir. Düzenlemeyle, avukatların mahkemelere Türkiye Barolar Birliği tarafından şekli belirlenen cübbeyle çıkacağı, kılık ve kıyafet konusunda başkaca bir zorunluluk getirilemeyeceği hükme bağlanarak keyfi uygulamaların önlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 8- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 50 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifte, belirli şartların gerçekleşmesi durumunda aynı ilde birden fazla baro kurulabilmesine imkân tanındığından, maddede bu yeni durum için uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, aynı ilde birden fazla baronun bulunması halinde adalet dairelerinde barolara ayrılacak yer, Türkiye Barolar Birliğine tahsis edilecek ve Birlik bu yeri, kayıtlı avukat sayısını dikkate almak suretiyle barolara tahsis edecektir.

Madde 9- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 58 inci maddesinde uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, aynı ilde birden fazla baronun bulunması halinde avukatların bürolarında ve konutlarında yapılacak arama, hakkında soruşturma yürütülen avukatın kayıtlı olduğu baro temsilcisinin katılımıyla yapılacaktır.

Madde 10- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 59 uncu maddesine fıkra eklenmektedir. Düzenlemeyle, avukatların, avukatlık veya Türkiye Barolar Birliği ya da baroların organlarındaki görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlar nedeniyle bölge adliye mahkemesi ceza daireleri tarafından verilen kararların, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 286 ncı maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen kesinlik sınırları içinde kalsa bile temyiz edilebilmesine imkân sağlanmaktadır. Belirtilen suçlarla ilgili olarak temyiz edilemeyen kararlara karşı temyiz kanun yolu açılarak, farklı uygulamaların önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 11- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 64 üncü maddesinde uyum düzenlemesi yapılmakta ve denetleme ve şikâyetle ilgili meselelerde avukatın bilgi vermek zorunda olduğu baro, kayıtlı olunan baro olarak netleştirilmektedir.

Madde 12- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 65 inci maddesinde düzenleme yapılmaktadır. Buna göre, mesleğe yeni başlayan avukatların baro keseneği, beş yıl süreyle yarı oranında alınacaktır.

Madde 13- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinde, aynı ilde birden fazla baro kurulabilmesine imkân tanıyan sisteme uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, aynı ilde birden fazla baronun bulunması halinde avukat o ilde bulunan herhangi bir baronun levhasına kayıt olacaktır.

Madde 14- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 67 nci maddesinde uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, aynı ilde birden fazla baronun bulunması halinde avukatlığın kayıtlı olunan baro bölgesi dışında süreklilik arz edecek şekilde yapılmasına ilişkin tutanak o yerdeki tespiti yapan baro yönetim kurulu tarafından düzenlenebilecektir.

Madde 15- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 77 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Birinci fıkraya eklenen cümlelerle, beşbinden fazla avukat bulunan illerde asgari ikibin avukatla yeni bir baronun kurulabilmesine imkân tanınmaktadır. Hükümle; yeni baronun kurulması, organlarının

oluşturulması ve kuruluş için aranan asgari avukat sayısının ikibinin altına düşmesi halinde yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir. Üçüncü fıkraya eklenen cümleyle, aynı ilde yeni bir baronun kurulması halinde baroların Türkiye Barolar Birliği tarafından, tüzel kişilik kazanma tarihi esas alınmak ve birden başlanmak suretiyle o ilin adıyla numaralandırılacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 16- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 82 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifte, belirli şartların gerçekleşmesi durumunda aynı ilde birden fazla baro kurulabilmesine imkan tanındığından, maddede bu yeni durum için uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Aynı ilde birden fazla baronun kurulması halinde baro genel kurulları farklı yıllarda yapılabilecektir. Yine mevcut hükümlere göre, baroların kurulduğu yıllar sebebiyle baro genel kurulları tekli veya çiftli yıllarda yapılabilmektedir. Baro genel kurullarının farklı yıllarda yapılması, Birlik delegeliğine farklı yıllarda delege gönderilmesine neden olmaktadır. Ayrıca aynı ilde birden fazla baronun kurulması halinde aynı ilde her yıl herhangi bir baronun genel kurulu yapılabilecektir. Düzenlemeyle, tüm il barolarının genel kurullarının, baroların kuruluş tarihine bakılmaksızın, belirli bir düzen içinde ve aynı tarihlerde yapılması amaçlanmaktadır. Buna göre, tüm baro genel kurulları son rakamı çift olan yıllarda olmak şartıyla iki yılda bir Ekim ayının ilk haftası içinde yapılacaktır. Bu düzenleme, Teklifte Kanunun 115 inci maddesinde yapılacak değişiklikle de uyumludur.

Madde 17- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 96 ncı maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Düzenlemeye göre, seçim dönemi bitmeden önce görevinden ayrılan baro başkanının yerine, baro genel kurulunda yeniden seçim yapılmayacak ve baro yönetim kurulu, kalan süreyi tamamlamak üzere kendi üyeleri arasından baro başkanını seçecektir.

Madde 18- Maddeyle, Kanunun 114 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. İkinci ve üçüncü fıkralarda yapılan değişiklikle, her baro, baro başkanı dâhil en az dört delegeyle ve beşbin üyesi olan barolar bakımından ayrıca her beşbin üye için ilave bir delegeyle Türkiye Barolar Birliği genel kurulunda temsil edilecektir. Düzenlemeyle kurumsal olarak baroların, Birlik genel kurulunda daha etkin bir şekilde temsil edilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 19- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 115 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Kanunun 82 nci maddesinde Teklifte yapılan değişikliğe göre baroların genel kurulları, son rakamı çift olan yıllarda olmak şartıyla iki yılda bir Ekim ayının ilk haftası içinde yapılacaktır. Maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, bu düzenlemeye uyum sağlanmakta ve Birlik genel kurulunun baro seçimlerinden sonra o yılın Aralık ayında Ankara’da yapılması kabul edilmektedir.

İkinci fıkrada yapılan değişiklikle, Birlik Genel Kurulunun olağanüstü toplanması, on yerine, yirmibeş baronun yönetim kurulunun yazılı talebine bağlanmaktadır. Ayrıca, gerek Birlik Yönetim Kurulunun gerekse yirmibeş baronun talebi üzerine yapılacak olağanüstü genel kurul toplantılarının Kanunda Birlik Genel Kurulunun görevleri arasında sayılan hususlarla sınırlı olarak yapılabileceği ve olağanüstü genel kurul toplantılarında, Birlik organları için seçim yapılamayacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 20- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 177 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifte, aynı ilde birden fazla baro kurulabilmesine imkan tanındığından maddede bu yeni sisteme uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, aynı ilde birden fazla baronun bulunması halinde adli yardım bürosu, baroların eşit olarak temsili esas alınarak oluşturulacaktır. Büroda görevlendirme o ildeki avukatlar arasından eşitlik gözetilerek yapılacaktır. Adli yardım bürosunun oluşturulması ve adli yardım hizmetinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca hazırlanan ve Adalet Bakanlığınca onaylanan yönetmelikte gösterilecektir.

Madde 21- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinde yeni sisteme uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, aynı ilde birden fazla baronun bulunması halinde kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde görevli olan ancak baroya kaydını yaptırmak istemeyen avukat, durumu hakkında, o ildeki herhangi bir baroya bilgi verebilecektir.

Madde 22- Maddeyle, 1136 sayılı Kanuna geçici 23 üncü madde eklenmektedir. Teklifte, Kanunun 82 ve 115 inci maddelerinde yapılan değişiklikle, tüm baro genel kurulları ile Birlik Genel Kurulunun, son rakamı çift olan yıllarda yapılması kabul edilmektedir. Bu değişikliğe uyum sağlamak amacıyla baro ve Birlik organlarının seçimlerinin yapılacağı tarih belirlenmektedir. Buna göre, görev sürelerine bakılmaksızın baro başkanlığı, yönetim, disiplin ve denetleme kurulu üyelikleri ile Birlik delege seçimleri 2020 yılı Ekim ayının ilk haftasında, Birlik Başkanlığı; yönetim, disiplin ve denetleme kurulu üyelikleri seçimleri ise 2020 yılı Aralık ayı içinde yapılacaktır.

Madde 23- Maddeyle, 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılansması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifte, Avukatlık Kanununda yapılan değişiklikle aynı ilde birden fazla baro kurulabilmesine imkan tanındığından maddede bu sisteme uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, birden fazla baro kurulan illerde komisyona üye görevlendirilmesi baroların eşit ve dönüşümlü temsili esas alınarak yapılacak ve görevlendirmeye ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanan yönetmelikte gösterilecektir.

Madde 24- Maddeyle, 5402 sayılı Denetimli Serbestlik Hizmetleri Kanununun 16 ncı maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifte, Avukatlık Kanununda yapılan değişiklikle aynı ilde birden fazla baro kurulabilmesine imkan tanındığından maddede bu sisteme uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, birden fazla baro kurulan illerde koruma kurullarına temsilci görevlendirilmesi baroların eşit ve dönüşümlü temsili esas alınarak yapılacak ve görevlendirmeye ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanan yönetmelikte gösterilecektir.

Madde 25- Maddeyle, 5957 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifte, Avukatlık Kanununda yapılan değişiklikle aynı ilde birden fazla baro kurulabilmesine imkan tanındığından maddede bu sisteme uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, birden fazla baro kurulan illerde hal hakem heyetlerine üye görevlendirilmesi baroların eşit ve dönüşümlü temsili esas alınarak yapılacak ve görevlendirmeye ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanan yönetmelikte gösterilecektir.

Madde 26- Maddeyle, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 66 ncı maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifte, Avukatlık Kanununda yapılan değişiklikle aynı ilde birden fazla baro kurulabilmesine imkan tanındığından maddede bu sisteme uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, birden fazla baro kurulan illerde il ve ilçe tüketici hakem heyetlerine üye görevlendirilmesi baroların eşit ve dönüşümlü temsili esas alınarak yapılacak ve görevlendirmeye ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanan yönetmelikte gösterilecektir.

Madde 27- Yürürlük maddesidir.

Madde 28- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

7/7/2020

Esas No: 2/2999

Karar No: 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 Milletvekilinin; Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999)” 30/6/2020 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir. Teklif, Adalet Komisyonu Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç başkanlığında, Komisyonumuzun 2/7/2020, 3/7/2020, 4/7/2020 ve 5/7/2020 tarihli toplantılarında Teklif sahipleri ile Adalet Bakanlığı, Yargıtay ve Türkiye Barolar Birliği temsilcilerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

Görüşmelerin tamamı tutanağa bağlanmıştır. İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca Genel Kurul çalışmalarında Komisyonumuzu temsil etmek üzere Balıkesir Milletvekili Belgin Uygur, Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler, Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ile Tokat Milletvekili Mustafa Arslan özel sözcü seçilmişlerdir.

Komisyon, Anayasa aykırılık iddialarını değerlendirmiş, Anayasa’ya aykırılık iddialarını içeren önermeleri oylamış ve Teklif’in Anayasa’ya aykırılık teşkil etmediği neticesine ulaşmıştır.

Müzakereler esnasında Teklifin lehinde genel olarak aşağıdaki görüşler ifade edilmiştir:

Teklifin hazırlık sürecinde, geçmişte düzenleme konusu konularla ilgili olarak gerek kamu kurumları, gerek siyasetler, gerekse de sivil toplum kuruluşlarının ortaya koyduğu görüş ve raporlar gözden geçirilerek değerlendirilmiş; başta hukuk alanında yer alan sivil toplum kuruluşları, hukukçular ve baro başkanları olmak üzere ilgili tarafların görüşleri alınmıştır. Dolayısıyla ilgili tarafların görüşlerinin alınmadığı yönündeki eleştiriler yerinde değildir.

Teklifin müzakerelerinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisinde komisyonlar için ayrılan mevcut en büyük salon tercih edilmiş, maske ve hijyen ürünlerinin bulundurulması ve sosyal mesafenin sağlanması bakımından salonda gerekli tedbirler alınmıştır.

Teklifin görüşmeleri için İçtüzüğün “Komisyonların toplantıya çağırılması” başlıklı 26’ncı maddesinde belirtilen komisyonların zorunluluk olmadıkça en az iki gün önceden toplantıya çağırılması gereğince komisyon üyelerine toplantıya çağrı iki gün önceden yapılmıştır. Yine İçtüzüğün “Bekleme süresi” başlıklı 36’ncı maddesinde belirtilen kırk sekiz saatlik süreye uygun olarak toplantı tarih ve saati belirlenmiştir. Dolayısıyla komisyonların toplantıya çağırılması ve havale edilen işlerin görüşülmeye başlanmasına ilişkin İçtüzüğün 26 ve 36’ncı maddelerinde yer alan sürelerle ilişkin kurallara bir aykırılık bulunmamaktadır. Gündemin kurum içi, kurum dışı ve siyasi parti gruplarına dağıtımı ise bilgi mahiyetinde olup kırk sekiz saatlik süreye tabi değildir. Toplantı çağırısı usulüne uygun olup aksi yöndeki eleştiriler yerinde değildir.

Barolar, avukatların üye olduğu kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır. Anayasanın 135’inci maddesine göre “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir.” Son yıllarda avukatlığa olan ilgi artmış, avukat sayısı hızlı bir yükseliş göstermiş ve artan avukat sayısı büyük illerde yoğunlaşmıştır. Avukatlık Kanunun 76’ncı maddesinde barolar “...avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlâkını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmalarını yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.” şeklinde nitelendirilmesine karşın başta İstanbul, Ankara ve İzmir olmak üzere avukat sayısının yoğunlaştığı illerde baroların stajyer avukatların ve avukatların gerekli eğitimleri alması başta olmak üzere görevlerini layıkıyla yerine getirebilmeleri ciddi anlamda zorlaşmıştır. Bilhassa avukatlık stajının sembolik ve belli prosedürlerin yerine getirildiği bir süreç hâline geldiği ise herkes tarafından bilinmektedir. Günümüzde avukat sayısının yoğun olduğu büyük illerde barolar ile avukatlar arasındaki ilişki adeta sadece baro levhasına kayıt hâline dönüşmüştür. Bu durum yapılan seçimlere de yansımış ve üç büyük ilde yarıya yaklaşan oranda avukatlar seçimlerde oy kullanmamışlardır. Diğer illere bakıldığında ise seçimlere katılım, yüksek oranlarda gerçekleşmiştir. Düşük katılımlı seçimlere rağmen üç büyük ilin Türkiye Barolar Birliğinde temsil oranı neredeyse yarıya yakın bir orana erişmiştir. Ortaya çıkan bu durum baroların gerek demokratik temsili ve gerekse de görevlerini hakkıyla yerine getirebilmelerini temin amacıyla bir düzenleme yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Düzenlemeyle, başta barolar bakımından temsilde adalet tesis edilecek, barolar tarafından verilen hizmetlerin etkili ve verimli olması sağlanacak, avukatlar bir araya gelerek mesleki faaliyetlerini daha nitelikli yapma imkânına sahip olacak ve mesleğe başlangıçta ve sonrasında avukatlara verilen eğitimler daha nitelikli hâle gelecektir. Sonuç olarak kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan barolarla ilgili getirilen düzenlemeler başta Anayasanın 135’inci maddesi olmak üzere diğer Anayasa ve kanun hükümleri ile uyum içerisindedir, herhangi bir aykırılık bulunmamaktadır.

Getirilen düzenlemeyle beş binden fazla avukat bulunan illerde iki bin avukatın bir araya gelerek bir baro kurulabilmesine imkân tanınmaktadır. Burada yapılmak istenen örgütlenme ve ifade hürriyeti bağlamında sadece bir imkân olup asla bir zorunluluk söz konusu değildir. Bir araya gelip bir baro kurmaya/kurmamaya veya bir ilde birden fazla baro kurulması durumundan bunlardan hangisine kayıt yaptıracağına avukatlar kendileri karar vereceklerdir. Diğer yandan yeni bir baro kurulabilmesi için iki bin olarak belirlenen asgari avukat sayısının üç büyük il haricindeki diğer illerin bir çoğunun avukat sayısından daha fazlasına tekabül ettiği de dikkatlerden kaçmamalıdır.

Cübbe haricinde farklı kıyafetleri nedeniyle avukatların bir ayrımcılığa tabi tutulmamaları bakımından farklı yaşam tarzı ve kişisel tercihlere saygı bağlamında avukatlar, şekli Türkiye Barolar Birliği tarafından belirlenen cübbeyle mahkemelere çıkacaklardır. Kılık kıyafete ilişkin başkaca bir zorunluluk getirilemeyecektir.

Avukatlık mesleğinin ilk beş yılında baro keseneği yarı oranında alınacaktır. Bu durum avukatlık mesleğine yeni başlayan avukatların mali yükünü bir nebze azaltacak bir düzenlemedir.

Avukatlık Kanunun 77'nci maddesinde bölgesi içinde en az otuz avukat bulunan her il merkezinde bir baro kurulacağı hüküm altına alınmış ancak avukatların baroya kayıtlı avukatlar olmasına ilişkin bir zorunluluğa yer verilmemiştir. Bu nedenle kamuda çalışan avukatlar da baroya kaydı bulunup bulunmadığına bakılmaksızın bir ilde bulunan avukat sayısının tespitinde dikkate alınacaktır. Duruşmaya katılma ve benzeri yargılama faaliyetlerini gerçekleştiren kamu avukatlarına bu hakkı vermek esasen eşitlik ilkesine aykırı değil bizatihi eşitlik ilkesinin bir gereğidir.

Adli yardım büroları, baroların eşit olarak temsili esas alınarak oluşturulacaktır. Ancak buradaki eşitlik dosya tevzisi anlamında bir eşitlik değildir. Adli yardım hizmeti veren avukatlara tek baro sisteminde yapıldığı şekliyle dosya tevzisi yapılacaktır. Adli yardım bürosunun oluşumu ve adli yardım hizmetinin yürütülmesine ilişkin çıkarılacak yönetmelikle bu hususlar açığa kavuşturulacaktır. Tevzide eşitlik noktasında bir sıkıntı yaşanmayacaktır.

Avukatların, avukatlık veya Türkiye Barolar Birliği ya da baroların organlarındaki görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlar nedeniyle bölge adliye mahkemesi ceza daireleri tarafından verilen kararların, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 286'ncı maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen kesinlik sınırları içinde kalsa bile temyiz edilebilmesine imkân sağlanarak, belirtilen suçlarla ilgili olarak temyiz edilemeyen kararlara karşı temyiz kanun yolu açılması sağlanmış böylece farklı uygulamaların önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Teklifin aleyhinde ise genel itibarıyla aşağıdaki eleştiriler dile getirilmiştir:

Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının sağlanması ile yargıya olan güven konusunda yaşanan sorunlar ortada iken getirilen düzenleme, gerek hukuk eğitimi gerekse de avukatların hâlihazırda mevcut ve giderek artan sorunlarına ilişkin çözümler içermemekte, düzenlemenin esasını teşkil eden hususlarda herhangi bir toplumsal talep de bulunmamaktadır. Öte yandan Teklifin hazırlık sürecinde, düzenleme konusunun asli tarafını teşkil eden Baroların görüşleri alınmamış; Teklifin sunulması aşamasına kadar/sonrasında neredeyse Baroların tamamının ve ilgili tarafların düzenlemeye ilişkin yoğun eleştirileri göz ardı edilmiştir.

Ülkemizin pandemi ile mücadele ettiği ve hastalığa karşı korunma tedbirlerine ilişkin yoğun uyarıların yapıldığı zor koşullar altında, herhangi bir toplumsal ihtiyaç ve talepten kaynaklanmayan, yargı düzenini etkileyecek böylesine önemli bir düzenlemenin yüksek riskli bölge ilan edilen Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi sağlık açısından son derece sakıncalıdır. Bunun yanı sıra Teklif'e ilişkin toplantıya çağrı, İçtüzükte yer alan koruyucu sürelerle (İçtüzük madde 26, 36) uyulmaksızın gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla ortada İçtüzük kurallarına uygun, usulüne göre yapılmış bir toplantı çağrısı bulunmamaktadır.

Avukatlar hak arama hürriyetinin temsilcisi yargı mensupları, barolar ise Anayasanın 135’inci maddesi bağlamında kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşudur. Bir ilde, kamu kurumu niteliği taşıyan baroların, birden fazla kurulmasına olanak tanınması hukuk devleti ilkesine aykırı, hukuk güvenliği ilkesini ve üniter yapıyı zedeleyecek mahiyette bir düzenlemedir. Barolar, dayanağı Anayasada yer alan, kamusal özelliklere haiz meslek kuruluşları olmalarının yanı sıra, hukukun üstünlüğü ve insan haklarını savunmak noktasında bilhassa kadın ve çocuklara yönelik insan hakları ihlallerinde hukuki destek vermek ve adli yardım hizmetlerini koordine etmek suretiyle önemli işlevleri yerine getirmektedirler. Çoklu/bölünmüş barolara imkân tanınması, uygulamada belli kimlikler temelinde baroların oluşması sonucunu ortaya çıkacaktır. Neticesinde yargının savunma ayağında bütünsellik bozulacak ve bağımsızlığı zedelenen, avukatlar arasındaki dayanışma zarar görecektir, mali zorluklar, üye kazanmak niyeti gibi nedenlerle barolar tarafından verilen eğitimlerin kalitesi etkilenecek, disiplin uygulamalarındaki zafiyet mesleki yozlaşmaya neden olabilecek ve aynı meslek grubuna mensup avukatlar arasında eşitsizlikler ortaya çıkacaktır. Yine düzenlemeyle Türkiye Barolar Birliği delege yapısının belirlenmesinde, seçimlerin temel ilkesi “temsilde adalet” ilkesine aykırı olarak üç büyük il ile diğer iller arasındaki delege sayısındaki farkın demokratik olmadığı gerekçesiyle değişikliğe gidilmektedir. Oysaki delege sayısındaki farklılık, o illerde bulunan avukat sayısının fazla olmasıyla doğru orantılıdır; hakkaniyete ve temsilde adaletle uygundur. Esasen yapılması gereken seçim usulünde yapılacak bir değişiklik değil, nüfusun bu illerde toplanmasının ve doğal olarak avukat sayılarının artmasının nedenlerinin araştırılması, diğer illerin cazip hâle getirilerek sorunların temelde çözülmesidir. Getirilen düzenleme ile avukat sayısı ile delege sayısı arasındaki oran, temsilde adalet ve çoğulculuk ilkelerine aykırı olarak değiştirilmektedir. Öyle ki, beş bin avukata yaklaşan Antalya Barosu ile bir ilde baro kurulması için gereken asgari avukat sayısının biraz üzerinde avukata sahip iller aynı delege sayısı ile temsil edileceklerdir. Diğer yandan beş binden fazla avukat bulunan illerde iki bin avukat ile bir baro kurulabilecek iken her beş bin üye için ilave bir delege düzenlemesi kendi içinde çelişen, temsilde adaletsizliği ortaya koyan bir düzenlemedir. Anayasa Mahkemesinin bir çok kararında belirttiği şekliyle kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşların özerkliği ile bağdaştırılamayacak müdahalelere yol açabilecek olan düzenleme başta Anayasanın 135’inci maddesi olmak üzere, hukuk devleti ilkesini güvence altına alan 2’nci maddesine, “Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü” başlıklı 11’inci maddesine, hak arama hürriyetini düzenleyen 36’ncı maddesine, temsilde adalet ilkesini içeren 67’nci maddesine ve diğer bir çok Anayasa hükmüne açıkça aykırıdır.

Adli yardım bürosu ve adli yardım temsilcilerinin bir ilde birden fazla baro bulunması durumunda hangi baronun yönetim kurulunun gözetimi altında çalışacağı, temsilcilerin hangi baronun yönetim kurulu tarafından atanacağı gibi adli yardım hizmetinin işleyişine ilişkin konularda Teklifte bir düzenlemeye gidilmemiştir. Bu hâliyle adli yardım sistemi ile çoklu baro sisteminin birbiriyle uyumlu çalışması mevcut düzenlemeler dikkate alındığında mümkün görülmemektedir.

Kamu avukatlarının bir ilde bulunan avukat sayısının hesabında dâhil edilip edilmeyeceği konusunda metinde bir açıklık bulunmamaktadır. Baroya kayıtlı olmayan bir avukatın baro seçimlerinde oy kullanma hakkı bulunmamaktadır. Üye olmamayı tercih eden ve aidat ödemeyen kamu avukatlarının avukat sayısına dâhil edilmesi eşitlik ilkesine aykırılık teşkil edecektir.

Komisyonumuzca Teklifin maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Teklif oy çokluğu ile kabul edilmiş, maddeleri redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere yüksek Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkanvekili <i>Yılmaz Tunç</i> Bartın	Sözcü <i>Gülray Samancı</i> Konya	Kâtip <i>Belgin Uygur</i> Balıkesir (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Ayhan Erel</i> Aksaray (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Abdullah Koç</i> Ağrı (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Hasan Subaşı</i> Antalya (Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Rafet Zeybek</i> Antalya (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Süleyman Bülbül</i> Aydın (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ayşe Acar Başaran</i> Batman (Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Emine Yavuz Gözgeç</i> Bursa (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Tufan Köse</i> Çorum (Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Sabri Öztürk</i> Giresun
Üye <i>Abdulkadir Özel</i> Hatay	Üye <i>Turan Aydoğan</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Zeynel Emre</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Abdullah Güler</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Züleyha Gülüm</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Mahmut Atilla Kaya</i> İzmir
Üye <i>Ramazan Can</i> Kırıkkale	Üye <i>Halil Öztürk</i> Kırıkkale	Üye <i>Alpay Antmen</i> Mersin (Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye	Üye	Üye
<i>Orhan Kırçalı</i>	<i>Mustafa Arslan</i>	<i>Yücel Bulut</i>
Samsun	Tokat	Tokat
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
	Üye	
	<i>Yusuf Başer</i>	
	Yozgat	

MUHALEFET ŞERHİ

(2/2999) evrak sayılı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne ilişkin muhalefet şerhimiz.

I. GENEL DEĞERLENDİRME

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu, 24 Haziran 2018 tarihinde gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Genel Seçimlerinin ardından başlayan 27. Dönem kapsamında ilk olarak, kısa süren 1. Yasama Yılı'nda, özgürlükleri kısıtlayıcı yönde bir kanun teklifi ile çalışmalarına başlamış ve OHAL dönemindeki birçok uygulamanın çeşitli kanunlara zerk edilmesini öngören düzenlemeyi görüşerek TBMM Genel Kurulu'na sevk etmişti. 2. Yasama Yılı'nda görüşülen ilk teklif ise, ekonomik kriz nedeniyle zorluk yaşayan işletmelerin konkordato ilanının önüne geçen düzenlemeler içermektedir. Bu teklifin ardından Adalet Komisyonu'nda, OHAL döneminde kanun hükmünde kararname ile kaldırılan hakim ve savcı alımlarındaki 70 puan barajının tekrar getirilmesi ile çeşitli düzenlemeler öngören değişiklik teklifi görüşüldü. Bu yasama yılında görüşülen son kanun teklifi ise spor kulübü taraftarlarını adeta zapturapt altına almayı hedefleyen sporda şiddet konusuna ilişkin düzenleme oldu. Halen devam etmekte olan 3. Yasama Yılı'nda görüşülen ilk teklif; kamuoyunda, 'avukatlara yeşil pasaport' düzenlemesi olarak bilinen '1. Yargı Paketi'ydi. Ardından, aralarında hırsızlık, gasp, rüşvet, yaralama suçlarından kaynaklı cezaevinde olan adli suçlulara 'af' öngören kanun teklifi Adalet Komisyonu'ndan geçirilmiştir. Geçen ay (Haziran 2020) da '2. Yargı Paketi' diye adlandırılan hukuk muhakemelerine ilişkin teklif görüşülerek Genel Kurul'a sevk edilirken, teklifin Genel Kurul'daki görüşmelerine bugünlerde halen devam edilmekte. Son olarak; 2 Temmuz 2020 tarihinde görüşmelerine başladığımız, 'çoklu baro' uygulamasını öngören (2/2999) evrak numaralı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, dört günün ardından Adalet Komisyonu'ndan AKP ve MHP'li milletvekillerini oylarıyla geçti. İktidar partisinin 27. Dönem'de Adalet Komisyonu'na sevk ettiği 8 kanun teklifinden 6'sı 'torba kanun' niteliği taşıırken, sporda şiddet ile baroların bölünmesine ilişkin son teklif tek bir kanun kapsamında değişiklikler içermektedir. Tek bir kanunun çeşitli maddelerinde değişiklik öngören iki kanun teklifinin ilginç bir şekilde ortak özelliği, reaksiyonel olmasıdır. Sporda Şiddet Kanunu'nda yapılan değişiklikler, siyasi baskı sonucu tekrarlanan İstanbul seçimleri döneminde Partimizin adayı Erkem İmamoğlu'na spor kulübü taraftarlarının müsabakalardaki yoğun desteğinden kaynaklanırken, 'çoklu baro' sistemini öngören düzenleme de Ankara Barosu'nun insan

hakları temellindeki açıklaması üzerine gündeme geldi. ‘Tepki yasası’ adını verebileceğimiz bu iki düzenlemenin içerikleri de, özgürlükleri kısıtlayıcı ve hukuk devletine aykırılık açılarından birbirinin benzeridir. Bu, iktidarların otoriterliğinden kaynaklanmaktadır. Otoriter iktidarlar, toplumda reaksiyon yaratan olası durumları, iktidarını güçlendirmek için fırsat görür ve çözümden çok ‘tepki yasaları’ yoluyla süreçten faydalanmak ister.

Avukatlık Kanunu’nda ‘çoklu baro’ uygulamasını öngören teklif, iktidarın tepkisinin gözlemlenmesi açısından tarihe not düşülecek niteliktedir. Ankara Barosu’nun, Avukatlık Kanunu’nun da baroların nitelikleri arasında sayılan “... hukukun üstünlüğü, insan hakları korumak ve savunmak” sorumluluğu çerçevesindeki tutumu, önce iktidarın politikalarının propagandasını üstlenmekten başka bir misyonu olmayan ‘yandaş medya’ tarafından dini inanca saygısızlık, karışıklık olarak lanse edilmiş; ardından da AKP Genel Başkanı ve aynı zamanda Cumhurbaşkanı olan Recep Tayyip Erdoğan - hem de Covid 19 salgını döneminde – Mayıs ayındaki bir kabine toplantısı sonrası, *“Kalkıp bu Ankara Barosu'nun yetkisinde olan bir konu değildir. Herkes yerini haddini bilecek. Diyanet İşleri Başkanımıza ve açıklamalarına yapılan her kavram karşımızdaki zihniyetin ilkeliliğin ve içindeki bataklığın yansımasıdır.”* sözleriyle Ankara Barosu’nu hedef almıştı. Erdoğan’ın açıklamalarıyla siyasetin öncelikli konuları arasına giren barolara ilişkin kanun değişikliği teklifi, iktidarın basiretsizliğinin toplumu kutuplaştırma politikasıyla birleşmesi sonucu, demokratik tepkilerin engellendiği antidemokratik içerikli bir metne dönüştü.

Teklifin içeriğine ilişkin, TBMM Başkanlığı’na sevkinden önce yansıyan bilgiler üzerine Türkiye’deki baroların tamamı ve üst örgütleri konumundaki Türkiye Barolar Birliği imzasıyla ortak bir açıklama yapılarak, gündeme getirilen değişikliklerin avukatların sorunlarına çözüm nitelikli olmadığı, çalışmanın durdurulması ve Covid-19 salgın tehdidinin atlatılmasının ardından barolar ve uzmanların katılımıyla bir çalışmanın yürütülebileceği görüşleri kamuoyuyla paylaşıldı. Baroların bu yapıcı tepkisine iktidar kanadından olumlu karşılık gelmemesi üzerine 80 baro başkanı, ‘Savunma Yürüyüşü’ adı altında 20 kilometreyle sınırlandırılan sembolik bir yürüyüşle Ankara’ya gitme kararı aldı. 19 Haziran 2020 tarihinde başlayan sembolik nitelikteki bu yürüyüşün, 22 Haziran 2020 günü Ankara’da Anıtkabir ziyaretiyle sonlandırılması planlanırken, 22 Haziran günü Ankara girişinde buluşan baro başkanlarının Başkent’e girişleri emniyet güçleri tarafından engellendi. Bulundukları yerde etrafları çevrilen ve fiziki müdahaleye maruz kalan baro başkanları; gündüz güneşin sıcaklığında gece de sağanak yağmurun altında 24 saat boyunca direnişlerini devam ettirdi. Geçen yılın Aralık ayında avukatlara diplomatik pasaport hakkı tanıyarak rahatça yurtdışına

çıkabileceklerini ‘reform’ diye alkışlatanların makyajları, baro başkanlarına Ankara’ya giriş vizesi vermediklerinde akmaya başladı ve gerçek yüzleri ortaya çıktı.

AKP iktidarının despotik tutumu, teklifin TBMM Başkanlığı’nı sunulmasının ardından da devam etti. 30 Haziran 2020 günü TBMM Başkanlığı’na sunulan ve özünde baroların bölünmesiyle Türkiye Barolar Birliği’ndeki seçim sistemini değiştiren düzenlemelerin yer aldığı teklife karşı aynı gün İstanbul Barosu, Çağlayan Adliyesi’nde binlerce avukatın katılımıyla ‘Savunma Mitingi’ gerçekleştirdi. Tüm tepkilere karşın teklifin görüşmelerine 2 Temmuz 2020 tarihinde Adalet Komisyonu’nda başlandı. Bunun üzerine baro başkanları komisyondaki çalışmaları takip etmek ve teklifle ilgili görüşlerini paylaşmak için Ankara’ya, Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne geldi ancak TBMM’nin Çankaya Kapısı’ndan içeri alınmadılar. Komisyon görüşmelerinin başlamasının ardından muhalefet partilerinin tüm girişimlerine karşın iktidar partisi AKP ile ortağı MHP’nin olumsuz tutumuyla baro başkanlarının içeri alınması engellendi ve çok sayıda baro başkanı ve temsilcisi, Meclis’in giriş kapısında oturma eylemi başlattı. Diğer yandan Ankara’da 3 Temmuz 2020 tarihinde yapılması planlanan ‘Büyük Savunma Mitingi’, Ankara Valiliği’nin 15 gün boyunca Ankara’da eylem yasağı kararıyla engellenmek istendi. Buna karşın Ankara Adliyesi önünde bir araya gelen avukatlar açıklama yaparak tepkilerini göstermek istedi. Polis bu eyleme de biber gazıyla müdahale etti.

Baro başkanları, dört gün boyunca sabah saatlerine kadar süren komisyon toplantıları sırasında, aynı Ankara girişinde olduğu gibi saatlerce TBMM Çankaya Kapısı önünde bekleyişlerini sürdürdü. Başkanların buradaki oturma eyleminin gazeteciler tarafından haberleştirilmesi engellenmek istendi ve güvenlik güçleri tarafından çeşitli zorluklar çıkartıldı. Yaşananlara tepki gösteren muhalefet partisi milletvekilleri, TBMM önünde fiziki engellemelerle karşılaştı.

Baro başkanlarının uzlaşmacı yaklaşımının karşılık bulmaması, Ankara’ya yaptıkları ‘Savunma Yürüyüşü’nün engellenmesi; İstanbul’daki ‘Savunma Mitingi’nde yaşananlar, Ankara’daki ‘Büyük Savunma Mitingi’nin yaptırılmaması ile Ankara Adliyesi önündeki açıklamaya müdahale edilmesi ve son olarak baro başkanlarının dört gün boyunca Meclis kapısı önünde bekletilmesi, avukatlar açısından hak savunusunun en önemli örneklerinden biri olarak tarihin beyaz sayfalarına şimdiden yazıldı. O sayfaların karşısındaki siyah sayfalarda ise, AKP iktidarı ile ortağı MHP’nin; savunma hakkını bile tanımayan, ‘tek adam’ın vesayetindeki despotik tutumları not edildi.

II. KOMİSYON GÖRÜŞMELERİ ve TEKLİFİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Teklifin; AKP ile MHP tarafından kin ve otoriter bir anlayışla hazırladığı yasama faaliyeti sürecinde de kendini gösterdi. Adalet Komisyonu’nun daha geçen ay çalışmalarını tamamladığı 66 maddelik Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin TBMM Genel Kurulu’ndaki görüşmelerinin devam ettiği ve komisyon üyelerinin bu çalışmalarda bulunmasının gerekli olduğu bir dönemde gündeme getirilen Avukatlık Kanunu’na ilişkin teklif, TBMM İç Tüzüğü ihlal edilerek gündeme alındı. İç Tüzüğün 26’ncı maddesinde; komisyon başkanlıklarının, TBMM Başkanlığı’nca sevk edilen kanun tekliflerinin görüşmelerini, “komisyon üyelerine, Cumhurbaşkanlığına, parti gruplarına ve diğer ilgili komisyonların başkanlıklarına ve teklifleri gündemde yer alan kanun teklifi sahibi Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinden ilk imza sahibine” en az iki gün (48 saat) önceden bildirmelerinin ardından başlatmaları şart koşulmuşken, bu hükme uyulmamıştır. Avukatlık Kanunu’nda değişiklik içeren teklifin çağrısı, TBMM’de grubu bulunan partilerin başkanlıklarına 1 Temmuz 2020 tarihinde iletilmiştir. CHP olarak çağrı metnini aldığımız gün ve saat, ‘Zimmet Defteri’ne 01.07.2002 ve 11.07 olarak kaydedilmiştir. Buna göre komisyonun en erken 3 Temmuz 2020, saat 11.07’de toplanması gerekmektedir. Ancak görüşmelere, 2 Temmuz 2020 tarihinde saat 16.00’da başlanmıştır. Komisyon görüşmelerinin başlangıcında bu duruma ilişkin usul tartışması açılarak, görüşmelerin İç Tüzük uyarınca bir gün sonraya ertelenmesini talep etmemize karşın hiçbir haklı gerekçe sunulmadan itirazımız reddedildi ve Komisyon Başkanlığı, İç Tüzük ihlalinde ısrar etti.

Yaşanan gelişmelere paralel toplumun geniş bir kesiminde duyarlılığa neden olan baro düzenlemesine ilişkin komisyon görüşmelerine, ‘halkın vekili’ sorumluluğuyla hareket eden çok sayıda milletvekillinin de ilgisi oluştu. Bu çerçevede Cumhuriyet Halk Partisi olarak tüm grubumuzla görüşmeleri takip edeceğimizi kamuoyuna deklare ettik. Oluşan durum üzerine toplantı, daha geniş bir salon olan Plan ve Bütçe Komisyonu salonuna alındı ancak bu salon da katılım açısından yeterli gelmedi. Son günlerde Covid-19 vakalarının artış gösterdiği Meclis’te milletvekili ve katılımcılara sağlıklı bir çalışma ortamının sağlanmaması, AKP ve MHP’nin oldubitti ile teklifi geçirme çabasının tezahürüydü. Yapılan tartışmaların ardından hiçbir milletvekilinin söz hakkının kısıtlanmayacağını taahhüt edilmesi üzerine konuşma listeleri oluşturulup toplantıya başlandı.

‘Çoklu baro’ uygulaması ile Türkiye Barolar Birliği’nin seçim yöntemini değiştiren maddelerin özünü oluşturduğu 28 maddelik kanun teklifi, hazırlayanlar ve altında imzası bulunanlar bakımından tam anlamıyla hukukun katledilmesi; siyaseten çelişki ve tutarsızlarla

doludur. Bu tutarsızlıklar, teklifin daha ilk sayfasında tespit edilmektedir. Aylardır süren karşılıklı açıklamalar, gösterilen tepkiler ve iktidar kanadının toplumu kutuplaştırma amaçlı dini inanç üzerinden söylemlere sarılması ortadayken, teklifin genel gerekçesinde bu duruma tek bir kelime değinilmeyerek, baroların ‘demokratik ve çoğulcu yapıya kavuşturulacağı’ vurgusu yapılmıştır. Sözde meşruluk zemini kurma çabasına giren iktidar partisi mensupları, ‘tek adam’ın hırsı uğruna Ülkemizin geleceğini, geçmişteki gibi tehlikeye atmaktadır. 2013 yılında FETÖ’nün baroları etkisiz kılma amaçlı projesinin esas alındığı teklifle; adeta FETÖ’nün yarım kalan işi tamamlanmaktadır. Zihniyet olarak aynı kökten gelenler, istedikleri kadar fotoğrafta kavgalı görüntüsü versin, bu ve benzeri düzenlemelerle birlikteliklerini tüm kamuoyu görmekte.

Teklif, AKP iktidarının barolara ilişkin “Siyaset yapıyorlar” eleştirisinde de samimiysiz olduğunu göstermiştir. Bir ilde birden fazla baronun kurulmasına imkan veren ‘çoklu baro’ uygulamasının, avukatlar arasında siyasi bölünmelere doğal zemin hazırlayacağı kaçınılmaz bir gerçektir. Teklifle bir yandan baroların siyaset yapması kurumsallaştırılırken diğer yandan da savunmanın siyasi görüş, etnik köken, inanç temelli barolara bölünmesine neden olacaktır. Bunun yargısal süreçlere yansımaları da yüzde 20’lere inmiş durumdaki yargıya güveninin daha da düşmesi olacaktır. Avukatın bağlı bulunduğu baronun siyasi düşüncesi ve nüfuzu, davanın sonucuna etki edecek sonuçlara yol açacaktır ki bugün Türkiye’de belli siyasi görüşlere sahip avukatların adliyelerdeki etkinlikleri göz önüne alındığında bu durum olasılık olmanın ötesine çoktan geçmiş durumdadır. Uygulama; baroları bölmekle kalmayacak mahkemeleri bölecek, adaletin tesisini yok edecek, toplumsal birlikteliğimizi erozyona uğratacak niteliktedir.

Teklife gerekçe yapılan görüşlerden biri de, baro yönetimlerinin temsil oranının düşüklüğüdür. Öncelikle bu görüş kesin bir doğruluk taşımamaktadır. Bölünmesi planlanan barolardan biri olan Ankara Barosu’nun yapılan son seçimlerine, baroya kayıtlı 18 bin avukattan 11 bini oylamaya katılmış ve bu avukatların 7 bin 227’sinin oyunu alan Demokratik Sol Avukatlar Grubu’nun listesi seçimi kazanmıştır. Buna göre Ankara Barosu’nun mevcut yönetimi oyların yüzde 70’ini alarak işbaşı yapmıştır. İşlerine gelince temsilde adaleti diline dolayanların geçmişlerinin hiç de temiz olmadığı bir gerçektir. AKP’in katıldığı ilk seçim hatırlanacağı üzere 3 Kasım 2002 tarihli genel seçimlerdir ve bu seçimlerde aldığı oy oranı yüzde 34.28’dir. Fakat Meclis’teki temsil oranı yüzde 67.1’dir. AKP, yüzde 34 oyla normalde 188 milletvekili alması gerekirken, 363 milletvekili elde etmişti. Yani, 175 milletvekili hak edilmeden AKP hanesine yazılmıştı. Kendilerine gelince (yüzde 10 barajını sonuna kadar suiistimal ederek) o yıllarda hakız sandalye elde edenler, bugün; aslen baroların kontrolünü

amaçlayan tekliflerine ‘temsilde adalet’, ‘demokrasi’ kılıfı girdirmeye çalışmaktadır. Baroları bölmeye gelince demokrasi havarisi kesilenlerin, yüzde 50+1’le ülkenin sorgusuz sualsiz beş yıl boyunca yönetilmesini öngören Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne sahip çıkması, ilkesiz siyaset anlayışlarının net göstergesidir. Bu bağlamda yanıtlanması gereken asıl sorulardan biri; şu anda iktidarın politikalarını desteklemeyen barolarda, AKP ve MHP’nin desteklediği Baroda Birlik ya da Milliyetçi Avukatlar Grubu işbaşında olsaydı, ‘temsilde adalet’ iddiası yine de gerekçe yapılacak mıydı?

Teklifteki çelişkili, samimi-yetsiz, tutarsız bir diğer düzenleme ise Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul delegasyonunun oluşumudur. İktidara bağımlı olmayan başta İstanbul, Ankara ve İzmir barolarının Türkiye Barolar Birliği genel kurul delegasyonundaki etkisini zayıflatma amacı taşıyan teklif göre; 99 üyeli bir baro ile 9999 üyeli bir baro, Türkiye Barolar Birliği genel kuruluna aynı sayıda delege gönderecek. Bu çarpık ve çarpılmış anlayışa göre; son nüfus sayımında 84 bin 600 kişi ile Türkiye’de en az kişinin yaşadığı il olan Tunceli ile 15 milyon 519 bin 267 kişiyle en kalabalık nüfusa sahip il olan İstanbul’un milletvekili sayısını eşitlemek gerekecektir. İktidarın totaliter yönetim anlayışı, hangi haksızlığa, mağduriyete yol açarsa açsın, rakamları da kavramları da işine geldiği gibi kullanma düzeyine erişmiş durumdadır.

Teklif sahibi iktidar partisi temsilcilerinin, komisyon görüşmeleri sırasında tutarlılık sergiledikleri tek konu ise bir yalana ısrarla sarılmaktı. AKP sözcüleri, ‘çoklu baro’ uygulamasının Dünya’nın çeşitli ülkelerinde uygulandığını dile getirerek, sıklıkla Almanya örneğini verdi. Devlet yapılanmaları başkanlık, yarı başkanlık ve federasyon şeklinde organize edilmiş ülkelerin, yargı örgütlenmelerine paralel ortaya çıkan baro örgütlenmeleri ‘çoklu baro’ örneği olarak lanse edilmeye çalışılsa da gerçeğin böyle olmadığı bilinmektedir. Almanya’da eyalet sisteminden kaynaklı avukat örgütlenmelerinde çeşitlilik olmasına karşın sınırlı sayıda baro bulunmaktadır. Barolar Almanya’da eyaletlerde bulunan ve Türkçe karşılığı ‘Yüksek Bölge Mahkemesi’ olan ‘Oberlandesgericht’ diye ifade edilen eyaletin en üst düzeydeki Eyalet Üst mahkemesine göre oluşmuştur. İhtiyaca ve de tarihsel şartlara göre bir eyalette birden fazla Oberlandesgericht bulunabilmektedir. Bu mahkemelerin yetki alanları özel kanunlar ile belirlenmiştir ve coğrafi sınırlar da aynı şekilde yine bu yasalar kapsamında belirlenmiştir. Almanya’da hâlihazırda toplam 24 Oberlandesgericht bulunmaktadır. Aynı zamanda buna paralel olarak her bir bölgede birer Avukatlık Barosu bulunmaktadır. Bu bölgesel baroların yanında Karlsruhe’de bulunan Federal Yüksek Mahkemeye akredite olabilmış olan avukatların sadece üye olabildiği bir baro daha mevcuttur. Tüm bunların bağlı olduğu, sadece bu baroların üye olduğu ve merkezi Berlin’de bulunan, Türkiye’deki Barolar

Birliğin karşılığı olan Federal Baro bulunmaktadır. Görüleceği üzere Almanya'daki baro örgütlenmesi temeline eyalet sistemini almaktadır ve bizde uygulanmak istenen 'çoklu baro' uygulamasıyla uzaktan yakından alakası yoktur. Barolara yönelik hayata geçirilmek istenen sistem, adeta 'Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi' gibi kendine özgü, Dünya'da eşi benzeri bulunmayan niteliktedir ve 'Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi' bugün nasıl işlemez, hatta sorun haline gelmişse 'çoklu baro' adıyla getirilen uygulamada da ciddi sorunlara yol açacaktır.

Teklifin gündeme gelişi, içeriği ve Adalet Komisyonu'ndaki görüşmeleri bir kez daha göstermiştir ki AKP örgütlenmesi artık bir parti organizasyonu olmaktan çıkmıştır. 'Tek adam'ın tahakkümü altında her geçen gün daha da amaçsız kalan, daha doğrusu bir kişinin iktidarını korumanın dışında amacı olmayan bir yapıya dönüşmüş durumdadır. Avukatlık Kanunu'nda yapılan değişiklikler de tutarsız görüşler ileri sürülerek komisyonda sahiplenilmek zorunda kalmıştır.

Sığ bir anlayışın temelini oluşturduğu teklifle AKP, geçmişteki birçok kararında olduğu gibi toplumun geleceğini değil kendi gününü kurtarmayı amaçlamaktadır. Bu çerçevede yargıda uzun yıllardır yapılan dizayn, avukatlar da dahil edilerek tamamlanmak istenmektedir. Yargının; sav (savcı), savunma (avukat), karar (yargıç) olarak tanımlanan üç sacayağında, sav (savcı) ve karar (yargıç) ayaklarını yıllar içinde kontrolüne alan ve politikalarına muhalif tüm kesimlere, kontrol altında tuttuğu bu iki ayak üzerinden baskı uygulayan AKP iktidarı, sacayağının son ayağı olan savunmayı, yani avukatları da kontrol altına alıp, görevlerini yapamaz duruma getirmek, etkinliklerini kırmayı arzulamaktadır. Geçmiş dönem İstanbul Baro Başkanlarından Yücel Sayman'ın, avukatların hem yargı hem de demokrasi için vazgeçilemez önemine dikkat çektiği değerlendirmeleri, barolara yönelik saldırının asıl nedenini tüm gerçekliğiyle ortaya koymaktadır:

"Baro, tıpkı savcı ve yargıçlar kurulu gibi yargının bir kurumudur.

Yargı=savcı (iddia) + yargı (hüküm) formülü otoriter, despotik ve siyasi iktidarın adalet üzerinde muktedir olduğu siyasi bir projedir. Bu siyasi projede savunma sadece 'Savunma yapma hakkıdır'; bu hak her zaman çeşitli gerekçelerle sınırlandırılabilir. Yargıda 'baro' diye bir kurumsal yapılanmaya yer verilmez: 'Savunma' kurumsal olarak yapılandırılmış bir örgütlülük içinde avukatın yargılama faaliyetindeki işlevini ifade etmez; savunma, 'görülen davada ileri sürülmüş bir hakkın dikkate alınması ya da alınmaması' konusunda 'yardımcılık' düzeyine indirgenir. Ve bu işi avukat yapsa da olur, yapmasa da, 'Çünkü zaten

savcı ve yargıç bunun gereğini görevinin bir parçası olarak yapıyor' denir. Yani yargılama faaliyetinde avukat dışlanır.

Yargı=savcı (iddia) + avukat (savunma) + yargıç (hüküm) formülü otoriter, despotik ve siyasi iktidarın adalet üzerinde muktedir olduğu siyasi projenin panzehridir.

Bu panzehrin otoritarizmi ve despotizmi alt edebilmesi için avukatın yargılama faaliyetindeki 'savunma' işlevini özgürce, bağımsızlığı yaşayarak ve dokunulmazlıkla donanmış olarak yerine getirmesi için 'savunmanın' yargıda örgütlenmiş bir kurum olarak, 'savunma kurumu' olarak yer alması olmazsa olmazdır."

İktidarın, bu düzenleme nedeniyle gelecek yıllarda ezberindeki 'KANDIRILDIK' ifadesini kullanması kesindir ancak Türk yargı sistemi, hukuk devleti ilkesi ve demokrasisinde açılacak telafisi güç gedikler, 'KANDIRILDIK' sözüyle telafi edilemeyecek kadar büyüklük olacaktır.

III. ANAYASAYA AYKIRILIK

A. Barolara İlişkin Düzenlemenin Anayasal Çerçevesi

Barolar, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları (KKNMK) olarak dayanağını doğrudan Anayasa madde 135'ten alırlar.

Bununla birlikte savunma, sav+savunma+hüküm diyalektiği merkezinde yer aldığından ve yargısal karar sürecinde eksen bir konuma sahip olduğundan; meslek olarak dayanağını, Anayasa'nın adil yargılanmaya ilişkin düzenlemelerinde bulur.

Baroların ve savunma mesleğinin anayasal konumu, daha genel olarak, "insan haklarına dayanan demokratik hukuk devleti" çerçevesinde Anayasa bütününde araştırılmalıdır.

Şu halde barolar, kamu tüzel kişiliğidir (1).

Barolar, adil yargılanma hakkının ana bileşenleridir (2).

Barolar, demokratik hukuk devletinin bileşenleridir (3).

1) Kamu Tüzel Kişiliği Olarak Barolar

Ön sorun olarak ifade edilmelidir ki, "kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olarak kamu tüzelkişiliği"; dernek (Anayasa, m.33), vakıf (Anayasa, m.33), sendika (Anayasa, m.51) ve siyasal parti (Anayasa, m.68-69) gibi giriş ve çıkışın birey özgürlüğüne dayalı

olduğu gönüllü örgütlenmelerden nitelik olarak ayrılır¹. Bu açıdan; baroların hukuki rejimi belirlenirken, sayılan tipteki örgütlenmelere ilişkin ilkeler ve hukuki rejim esas alınamaz.

Anayasa madde 135; kamu tüzel kişiliği statüsündeki kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının görev+yetki+sorumluluklarını, yükümlülük ve özelliklerini ayrıntılı biçimde düzenlemektedir. Anayasa Mahkemesi'nin bu bağlamdaki değerlendirmesi şöyledir:

“1982 Anayasası'nın kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına yaklaşımı, meslek üyelerinin ortak gereksinimlerinin karşılanması, çalışmalarının kolaylaştırılması ve meslek disiplini yönünden gözetim ve denetim ağırlıklıdır. Üyelerinin uğraş konuları ve çalışma alanları bakımından bir tür kamu hizmeti yaptıkları gözönünde tutularak "idare" bölümü içinde düzenlenmişlerdir” (AYM, E. S.: 1994/82, K.S.: 1995/9).

KKNMK'NİN görevlerini, barolar açısından somutlaştırmakta yarar var:

- Avukatların ortak gereksinimlerini karşılamak,
- Avukatların mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak,
- Avukatlık mesleğinin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak,
- Avukatların birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak,
- Avukatlık meslek disiplini ve ahlakını korumak.
- Barolar, ancak yasa ile kurulabilir.

Demokratik yönetim ve siyaset dışı kurumlar: Baroların yönetimi ve karar organları, kendi üyeleri arasından seçimle belirlenir. Bu alandaki sınır, siyasal partilerin aday gösterememeleridir.

Yasak: Barolar, amaç dışı faaliyette bulunamazlar.

Statüsü: barolar, kamu tüzel kişiliğidir. Kamu tüzel kişiliği, avukatların tabi olduğu kuralları uygulama görev ve yetkisi ile donatılan özerk bir kurum olmasını ifade eder. Bu itibarla, kamu kurumlarında geçerli görev+yetki+sorumluluk üçlüsü, kamu tüzel kişiliği çerçevesinde örgütlenmiş olan barolar için de geçerlidir. Denetim, bu çerçevede anlam kazanır.

Denetim: Barolar üzerinde, “Devletin idari ve mali denetimine ilişkin kurallar kanunla düzenlenir”.

¹ Bunlar, özel hukuk tüzel kişileri olup, özel hukuk tüzel kişileri ile kamu (hukuku) tüzel kişileri arasında nitelik farkı vardır..

Görev güvencesi ve yargı kararı: Amaç dışı faaliyet gösteren baroların yöneticileri ancak yargı kararı ile görevden alınabilir.

Özetle, barolara ilişkin emredici ve yasaklayıcı kurallar madde 135’te sayılmış olup, yasallık ilkesi ve yargı denetimi, anayasal kuralların uygulanmasına ilişkin asgari güvenceler oluşturur.

2) Adil Yargılama Bileşeni Olarak Barolar

Öncelikle, sav+savunma+hüküm diyalektiğinde adil yargının sağlanması için gerekli asgari kuralları açıklamak uygun düşer. Sonra, baroların, sav+savunma+hüküm üçlüsünün ayrılmaz bileşeni olduğuna dikkat çekmek uygun düşer; zira baroların işlevi savunma hakkı ile sınırlı kalmayıp, adil yargılanmanın asgari gerekleri bütününe yayılır.

a-) Mahkeme hakkı

-Yargı yetkisi: Mahkemelere ulaşma olanağı yoksa hukukun üstünlüğünden söz edilemez (İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi-İHAM, Golder/Birleşik Krallık, 21 Şubat 1975). Hakkaniyete uygun bir yargı hakkı ile iç içe olan “ mahkeme hakkı”, bir mahkemeye somut ve etkili bir erişim hakkını gerekli kılar. Yetkili bir yargı organına etkili bir başvuru hakkı, hukukun genel ilkeleri arasında yer alır. Mahkeme hakkı, âdil yargı güvencelerinden biridir. Mahkeme, maddi planda yargısal işleviyle nitelenir: “*kendi yetkisine giren her alanda, hukuk kuralları temelinde ve öngörülmüş usule uygun olarak karar vermek (sorunu çözmek)*” (İHAM, Sramek/Avusturya, 23 Ekim 1984). “*Yargısal olmayan bir organ tarafından değiştirilemeyecek bağlayıcı bir karar vermek*”, mahkeme kavramına içkin bir yetkidir (İHAM, Van den Hurk/Hollanda, 19 Nisan 1994).

-Yargıca etkili ulaşım: “*Başvurucunun, haklarına müdahale oluşturan işleme itiraz için açık ve somut bir olanağa sahip olması*” gerekir (İHAM, Bellet/Fransa, 4 Aralık 1995).

-Gerekçeli karar: Mahkemeye erişim hakkı, uyumsuzluğu kesin olarak çözen gerekçeli bir kararı elde etme hakkını gerekli kılar.

-Hukuki güvenlik ilkesi: Hukukun üstünlüğünün bir gereği olarak, mahkemelerce uyumsuzluğun kesin olarak çözümünün sorgulanmamasını gerekli kılar. Benzer şekilde, ister gerçek ister tüzel kişi olsun, bazı hak sahiplerine adalet başvurma hakkını engelleyen kurallar, mahkemeye erişim hakkının özünü zedeler (İHAM, Les saints-monastères/Yunanistan, 9 Aralık 1994). Hukuki güvenlik ilkesi, iç hukukta bir başvuru için uyulması gereken formalitelere ve sürelerle ilişkin kuralları da kapsamına alır.

Savunma, mahkeme hakkına ilişkin temel ilkelerin uygulamaya konmasında yeri doldurulmaz bir işlev görür.

b-) “Silah”ların eşitliği ilkesi

Silahların eşitliği ilkesi (SEİ), adalet hakkı bütününe niteleyen, düzgün yargılamanın temel bir ilkesidir: “*Herkes, davasının hakkaniyete uygun bir şekilde dinlenilme hakkına sahiptir*”. Silahların eşitliği, uyuşmazlığın tarafları arasında adil bir dengenin gözetilmesini gerekli kılar.

-SEİ, kanıt öğelerinin araştırılmasına eşit katılabilmeyi gerekli kılar.

-SEİ, bulgu ve iddiaların dikkate alınması konusunda eşit araçlara sahip olunmasını gerekli kılar.

-SEİ, başvuru yollarının kullanılmasının da güvence altına alınmasını gerekli kılar.

Savunma, silahların eşitliği ilkesinin en etkili aktörüdür.

c-) Bağımsız ve tarafsız bir mahkeme hakkı

Adil yargılanma hakkı, mahkemenin örgütlenmesi ve oluşumuna ilişkin güvenceleri de kapsamına alır.

-Mahkemenin bağımsızlığı, yargıcın statüsü ile ilgili ölçütler ile açıklanır: Göreve geliş şekli ve görev süresi, görevden alınamaması, görev yerinin değiştirilememesi, görevlerini yerine getirirken ona emir vermenin hukuken olanaksız olması, dış baskılara karşı koruma mekanizmasının varlığı (İHAM, Sramek/Avusturya, 22 Ekim 1984) nesnel ölçütlerdir. Öznel ölçüt ise, başvuru gözünde “*bağımsızlık görüntüsü*”ne sahip olması anlamına gelir. Statü bağımsızlığı, yargıcın işlevsel bağımsızlığının bir güvencesidir. İşlevsel bağımsızlık, her yargıcın, yargı erki içinden gelecek baskılara karşı, -özellikle hiyerarşik bakımdan üst konumda bulunanlara- korunmasını gerekli kılar (İHAM, Agrocomplex /Ukrayna, 6 Ekim 2011).

Her mahkeme, yargılama görevini, iktidarın müdahalesi olmaksızın tam bir özgürlük içerisinde yapabilmelidir.

-Başta, yasama ve yürütmeye karşı bağımsızlık zorunludur.

-Taraflar karşısında bağımsızlık, mahkemenin tarafsızlığı ile bitişik bir durumdur.

-Bütün fiili iktidarlara karşı bağımsızlık; başta basın gelmek üzere, görülmekte olan davayı etkileyen faktörlere karşı bağımsız olmayı içerir.

-Tarafsızlık da, öznel ve nesnel bir değerlendirmenin konusunu oluşturur. “Öznel yansızlık”, “tersi kanıtlanıncaya kadar” varsayılır; “nesnel yansızlık” ise, yargıcın kişisel

davranışından çok, belli olguların, bunu teyit edip etmediğinin sorgulanmasını gerekli kılar. Adil yargı güvenceleri, sorgu yargıcından başlar ve tarafsızlık bu aşamadan itibaren gözetilir. Yansızlık, yargıcın tutum ve kanaatleri hesaba katılmaz ise sağlanabilir. Zira, önyargılı olan, yargılayamaz. Kararların gerekçelendirilmesi, hem nitelikli adalet için vazgeçilmezdir; hem de yargıcı kişisel kanaatlerinden uzaklaştırmaya zorlayan bir olgudur.

Şu halde bağımsızlık ve tarafsızlık, haklı olanı haksızdan ayırmak, gerçeği söylemek için (*jurisdictio*) tanınan bir statüdür ve yargıcın erdemidir.

Bağımsız ve tarafsız bir mahkeme hakkı, ancak bağımsız ve özerk savunmanın olduğu, sav+savunma+hüküm üçlüsünde sağlanır.

d-) Açık usul (aleniyet) ve çabukluk (ivedilik) ilkesi

Yargısal sürecin açıklığı, gizli adalete karşı başvurucular için güvence oluşturur ve adalette güvenin korunmasını sağlar. İHAS, m.6/1, aleniyet ilkesinin ikili görünümünü yansıtır: Tartışmaların aleniyeti ve karar bildiriminin aleniyeti. Hızlılık ise, “makul süre” anlamında kullanılır ve bu süre, adaletin saygınlığı ve etkililiğini sağlayan bir süreçtir.

e-) Yargı kararlarının uygulanması: yükümlülük-hak

Yargı kararlarının uygulanmaması, hukukun üstünlüğü ilkesi ile bağdaşmaz; uygulama gereği, hakkaniyete uygun dava kapsamı içinde yer alır.

Şu halde, düzgün yargı kavramı, aşamalar olarak, yargıca erişim, yargılamanın oluşumu ve kesinleşmiş-bağlayıcı kararları uygulama yükümlülüğünü kapsamına alır.

f-) Suçsuzluk karinesi

“*Suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz*” ilkesi, sadece davaya bakmakta olan yargı mercii için değil, diğer devlet organları açısından da geçerlidir. Aslında bu ilke, herkes için, her zaman ve yer yerde geçerli bir ilkedir. Bu nedenle bu ilke, sadece ceza davaları için değil, diğer yargı mercileri önünde de geçerlidir.

g- Savunma hakları

Ceza davalarında, “somut ve etkili” bir savunma söz konusu. Silahların eşitliği ilkesi ve çapraz sorgulama ilkesi, ilgilinin her aşamada kendini dinletebilmesi (sesini duyurabilmesi) önemlidir. Bunların sağlanabilmesi, devletin pozitif (olumlu) yükümlülüğünü gerekli kılar. Susma hakkı da bu çerçevede yer alır.

-Sessizliği koruma ve kendisinin suçlandırılmasına katkıda bulunmama hakkı, yetkililerin istismarcı yaptırım uygulamalarının önüne geçmeyi amaçlar.

-Susma hakkı, kişinin sessizliğinin suçunu kabul ettiği anlamına gelmez veya böyle bir sonuca götürmenin önündeki engeldir.

Davasına katılma hakkı da savunma hakkı içinde yer alır:

-Sanık, her şeyden önce kendisine yöneltilen suçlamanın ne olduğu ve nedeni konusunda bilgilendirilmelidir.

-Eğer dil sorunu var ise, adli yardımdan yararlanmalıdır.

-Sanığın davada kişisel olarak hazır bulunma hakkı vardır.

Uygun bir biçimde kendini savunma hakkı, sanığın “somut ve etkili” bir savunmadan yararlanma hakkı olarak tanımlanır. Bu da, savunmayı hazırlamak için yeterince zamana ve uygun ortama sahip olma hakkını kapsamına alır.

-Kendini kişisel olarak savunma hakkı, dosyaya giriş hakkı ile suç tanıtılarının kendisine iletilmesi hakkını gerekli kılar.

-Avukat bulundurma hakkı ise, güvenlik tarafından başlatılan ön soruşturma (polis sorgusu) aşamasından itibaren geçerlidir.

-Savunma hakkının etkililiği, sanığa, avukatıyla üçüncü kişilerin gözetimi dışında iletişimde bulunma hakkını içerir.

Tanıkları sorgulama hakkı da, savunma hakları içinde yer alır ve çapraz sorgulama sürecinin bir parçasını oluşturur.

Adil yargılama, bağımsız yargı ile mümkündür. Yargının bağımsızlığı, sav+savunma+hüküm üçlüsünde anlam kazanır. Bu nedenle, belirtildiği üzere, özerk ve demokratik baro çatısı altında örgütlenen savunmanlık, bağımsız yargının ayrılmaz ögesidir. Bağımsız yargı, erkler ayrılığının sacayağıdır. Erkler ayrılığı ise, hukuk devletinin iskeletidir. Bu bakımdan barolar, bağımsız yargının (adil yargılanma hakkı) vazgeçilmez öğeleri olduğu gibi, demokratik hukuk devletinin de bileşenidir.

3) Demokratik Hukuk Devletinin Bileşeni Olarak Barolar

Türkiye Cumhuriyeti, insan haklarına dayanan², demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir (md.2).

² Madde 2 metninde “insan haklarına saygılı” ibaresi yer alıyor olsa da, 2001 Anayasa değişikliği sırasında madde 14’te kullanılan “insan haklarına dayanan demokratik ve laik Cumhuriyet” tanımından hareketle madde 2, “insan haklarına dayanan” şeklinde okunmalıdır.

Baroların çifte konumu; hem hukuk devleti hem de demokratik devlet açısından ayrıcalıklı anayasal statüye sahip olmasından kaynaklanıyor:

-Hukuk devleti, mekanizma olarak iki temel gerekliliğe dayanır: erkler ayrılığı ve normlar hiyerarşisi.

Barolar, bağımsız yargı için ne kadar gerekli ise, bağımsız yargı da erkler ayrılığının temel koşuludur. Şu halde özerk barolar, erkler ayrılığının da olmazsa olmaz bileşenleridir. Normlar hiyerarşisi açısından; barolar, kaynağını, normlar hiyerarşisinin en üstünde yer alan Anayasa'dan alıyor.

“İnsan haklarına dayanan demokrasi” açısından, Barolar, demokratik ve insan haklarını savunan kamu tüzel kişiliği statüsü ile, içerik olarak hukuk devleti gereklerine yanıt veren kuruluşlardır. Zira hukuk devleti, mekanizma olarak erkler ayrılığı ve normlar hiyerarşisine dayandığı gibi içerik olarak belli bir demokrasi anlayışına, belli bir insan hakları ve belli bir devlet anlayışına dayanır. Şu halde yasa önerisinin öznesi konumundaki barolar, hukuk devletinin mekanizma ve içerik olmak üzere çifte aktörleri olarak görülebilir.

Bağımsız yargı, erkler ayrılığının sacayağı; erkler ayrılığı ise, hukuk devleti örgütünün ana iskeletidir. Bunun barolar açısından anlamı şu: bağımsız yargının (adil yargılanma hakkı), ana bileşeni olarak barolar, erkler ayrılığı ve hukuk devletinin de vazgeçilmez öğeleridir.

Seçimle belirlenen organlar eliyle yönetilen barolar, Anayasa madde 2’de öngörülen “demokratik hukuk devleti”nin bileşenidir aynı zamanda.

B. Teklifin Aykırı Olduğu Anayasa Maddeleri

Her il için öngörülen tek baro yerine çoklu baro ve demokratik olmayan temsil, Anayasaya çok yönlü olarak aykırıdır. İlk başlıkta verilen bilgiler ışığında üçlü test yaklaşımı bu açıdan da geçerlidir.

1-) Çoklu Baro, Anayasa Madde 135’e Aykırıdır

Amaç, yasallık, siyasal partilerle ilişki, amaç dışı faaliyet, faaliyetten men, idari ve mali denetim, kamu tüzel kişiliğinin yarattığı yetki tekeli bakımından Anayasa madde 135’e çok yönlü olarak aykırıdır.

a- Amaçlar yönünden

Madde 135’te sıralanan 5 amaç, her ilde tek baro ilkesi ile birden çok baro açısından nasıl değerlendirilebilir?

- Avukatların ortak gereksinimlerini karşılamak
- Avukatların mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak

- Avukatlık mesleğinin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak
- Avukatların birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak
- Avukatlık meslek disiplini ve ahlakını korumak

Sıralanan 5 ayrı amacı, bir ilde kurulu olan bir baro yerine birden çok baronun daha iyi karşılayacağını gösteren somut bir gerekçe veya bir kanıt olmadığı gibi, tam tersine, herbirinin ayrı ayrı incelenmesi ve irdelenmesi, üye sayısı daha yüksek olan tek baro uygulamasının belirtilen amaçlara daha elverişli olduğunu teyit eder. Bu itibarla, madde 135'in ortaya koyduğu amaçlara, baroların tekliği ilkesi daha elverişlidir. Baroların tekliği ilkesinden ayrılıp çoklu baroya geçiş için amaçsal bir haklılaştırma söz konusu değildir. Örneğin, İstanbul Barosu'na kayıtlı avukat sayısı yaklaşık 48 bin olduğuna göre, Teklif md.15'e göre, İstanbul'da 24 baro kurulabilecektir. Bu durumda, Anayasa madde 135/1'de beş kalem olarak sıralanan amaçları daha iyi nasıl gerçekleştirecekleri bir yana, “kamu tüzel kişiliği” adı altında yapılan hukuki işlemlerde 24 ayrı uygulama tarzı ortaya çıkacak demektir. Çoklu işlem ve uygulama, kamu tüzelkişiliği ve kamu hukuku ile özdeşleşen kamu yararı kavramına tamamen yabancı ve aykırıdır.

Avukatların mesleğe yabancı ölçütlerle farklı barolara dağılmasını içeren çoklu baro sistemi;

- Bölünmüş ve belki de kutuplaşmış avukatların ortak gereksinimlerini karşılamayı zorlaştıracaktır. Birbirlerine karşı, kayıtlı oldukları baroya göre partizan ve hasmane şekilde davranacak avukatlar ortaya çıkacaktır. Farklı siyasi eğilimleri sonucu ayrı ayrı kurulmuş barolar, bazı durumlarda, aralarındaki siyasi mesafe nedeniyle, avukatların ortak gereksinimlerini savunmak amacıyla birlikte hareket edemeyebileceklerdir.

- Avukatlar arasındaki genel dayanışmayı ortadan kaldıracak, herkesin ancak kendi barosuna kayıtlı meslektaşıyla dayanışma sağlayabileceği rekabetçi bir ortama yol açacaktır. Bu açıdan, çoklu baro sistemi, avukatların mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak şöyle dursun, bugün olduğundan daha da zor hale getirecektir.

- Partizanlığı ve siyasi bölünmeyi avukatlık mesleğinin merkezine getireceğinden, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesine mani olacaktır.

- Avukatların birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak bir yana; söz konusu ilişkilerde ön yargıyı ve şüpheyi egemen kılacaktır.

- Siyasi parti aidiyet ve disiplinin, avukatlık meslek disiplini ve ahlakının yerine geçmesine yol açabilecektir.

Bu itibarla; kanun teklifinde önerilen çoklu baro sistemi, Anayasa'nın 135. maddesinin birinci fıkrasına aykırıdır.

b- Yasallık bakımından aykırılık

“*Kanunla kurulma*” kuralı barolar için de geçerli olduğuna göre, 5000 avukat ve 2000 imza kuralı, yasallık ilkesini karşılar mı?

Yasa önerisi, “*Beşbinden fazla avukat bulunan illerde asgari iki bin avukatla bir baro kurulabilir*” kuralı (md.15) ve bu çerçevede öngördüğü düzenleme ile kamu tüzelkişilerinin “kanunla kurulma” koşulunu ihlal etmekte; kamu kurumuna ilişkin anayasal statü, gönüllü kuruluş esasına dayanan özel hukuk tüzel kişisine dönüştürme irade ortaya koymaktadır. Bu da, haliyle melez statülü bir kuruluşun kamusal yetki kullanma riskini beraberinde getirmektedir ki, hukuki niteliği belirsiz bu tür bir ara statü ihdası, Anayasa'ya aykırıdır.

c- Siyasal partilerin aday gösterme yasağı bakımından

Barolar, “*kendi üyeleri tarafından gizli oyla seçilen... organlarının seçimlerinde siyasi partiler aday gösteremezler*”.

Madde 135 çerçevesinde tekli baro uygulaması için geçerli olan bu kuralın çoklu baro uygulamasında dolanılacağı açıktır. Zira çoklu baro örgütlenmesi, siyasi görüş farklılıkları ve ideolojik temelde gerçekleşeceğinden, böyle bir yapılanmada siyasi partilerin belirleyici olacağında kuşku bulunmamaktadır.

Zorunlu baro kuralında ise, örgütlenme yasal ve partiler ötesi bir temelde gerçekleştiği için, adaylık yarışması da partiler dışı şekilde cereyan etmektedir. Buna karşılık, kuruluşunda bir siyasi partinin belirleyici olması kuvvetle muhtemel olduğu bir baroda aday belirleme işlemi de, haydi haydi partiler tarafından koterilacaktır.

d- Amaç dışı faaliyetler bakımından

Barolar, “*amaç dışında faaliyette bulunamazlar*”; amaç dışı faaliyetin yaptırımı, seçimle gelinen görevin sona ermesidir. Çoklu baroda, barolar siyasallaşacağı için, her ne kadar yargı yetkisi söz konusu olsa da, yargının, yürütmenin güdümünde olduğu bir anayasal düzen ve uygulamasında, iktidar partisinin etkili olacağında kuşku bulunmamaktadır. Her

halükârda; aynı ildeki barolar, baro kamu tüzelkişiliğine içkin olmayan dışsal itkilerle kurulacağından, amaç dışında faaliyette bulunma yasağının ihlal olunacağı aşîkardır.

Bu itibarla, madde 135/1’de belirtilen ve beş kalemde toplanan amaçların, İstanbul örneğinden devam edecek olursak, 24 ayrı baro arasında nasıl bir uyum sağlanacağı da ayrı bir tartışma konusudur.

e- İdari ve mali denetim bakımından

Çoklu baro uygulamasında baro farklılaşmaları daha çok siyasal, ideolojik ve inanç temelinde ortaya çıkacağından, kamu makamlarının barolar üzerindeki idari ve mali denetimlerini yansız ve nesnel ölçütlerle yapmalarını zorlaştıracaktır. Sayıştay yoluyla Belediyeler yönetimleri üzerindeki denetimlerde, iktidar partileri tarafından ve muhalefet partileri tarafından yönetilen belediyeler arasında ayrım yapıldığı bilinmektedir.

f- Faaliyetten men bakımından

Kamu makamlarına tanınan faaliyetten alıkoyma yetkisi de, çoklu barolar arasında ayrım yaparak uygulama riskini doğurmaktadır.

Öte yandan, görev süresi bitiminde yenilenen seçimler, istisnai olarak faaliyetten men halinde yenilenir. Bu anayasal düzenleme karşısında, baroların ve TBB seçimlerinin yasa yoluyla yenilenmesi mümkün değildir. Bu nedenle, “Görev sürelerine bakılmaksızın tüm barolarda baro başkanlığı...seçimleri 2020 yılı ilk haftasında; ...Aralık ayı içinde yapılır” şeklindeki madde 22, Anayasa madde 135/6’ya aykırıdır. Uygulama süresi bakımından da Anayasa madde 67/sona aykırıdır: “*Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren itibaren bir yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz*”.

g- “Kamu tüzelkişiliğinin yarattığı yetki tekeli bakımından

Şu halde, meslek temelinde örgütlenen barolar, “kamu kurumu” ve “kamu tüzelkişileri”dir.

Birer kamu tüzelkişilik olan barolar, bu ayrıcalıklı ve tikel statü gereği, aynı mekanda rekabetçi bir süreç içine giremezler.

Bu anayasal niteleme ve statü belirleyici: Öncelikle, kamu tüzelkişiliğinin tekliği ilkesi vurgulanmalıdır. Aynı konu, yer ve adla birden çok kamu tüzelkişiliği kurulamaz.

Kamusal yetkinin tekelci özelliği, aynı yerde aynı işlemi bir başka organca paylaşma olanağını ortadan kaldırır.

Bu nedenle, 135. maddenin çoklu baroya kapalı olmasının yanısıra, amaç bakımından da tekil baro esası üzerine oturtulmuş bir statü söz konusudur.

Bu bağlamda madde 135, çoklu baroya olanak tanımamakla birlikte, olsa olsa mesela İstanbul özelinde, Avrupa ve Anadolu yakasında olmak üzere iki ayrı baro kurulabilir; bu da ancak mekan farklılaşması nedeniyle görev ve yetki alanlarının örtüşme ihtimali yokluğu ile açıklanabilir.

Kamu tüzel kişiliği, aynı yerde aynı konuda yetki tekeli beraberinde getirir. Beş kalemde sayılan sayılan pozitif yükümlülükler ile 3. fıkradan itibaren öngörülen yasakların özellikleri, kamu tüzelkişiliğinin yetki tekeli ilkesini pekiştirmektedir.

Amaç-araç ilişkisi bakımından; çoklu baro kurma, bir an için meşru amaçla açıklansa da, bu amaca yasa yoluyla ulaşılamaz; Anayasa değişikliğini gerekli kılar.

Bu nedenle, çoklu baro öngören yasa önerisi, Anayasa madde 135’e açıkça aykırıdır.

Anayasa madde 135 ile çizilen çerçeve kamu kurumu niteliği taşıyan bütün kamu tüzel kişileri için geçerli olmakla birlikte, barolar açısından bunlara iki anayasal norm kategorisi daha eklenmektedir. Bunlar adil yargılanma hakkı ve hukuk devleti ilkesidir.

2) Çoklu Baro, Adil Yargılama İlkesine Aykırıdır

Adil yargılamanın asgari gerekleri, hukukun genel ilkeleri ışığında, yukarıda somutlaştırılan ilkelere dayanır.

Sav+savunma+hüküm üçlüsünde avukatların işlevi, savunma ile veya savunma hakları ile sınırlı olmayıp, adil yargılanma hakkı bileşenleri bütünü için geçerlidir.

Öyle ki, bağımsızlık ve tarafsızlık, yargıç için vazgeçilmez iki temel özellik ise, savcı için tarafsızlık ve güvence öğeleri öne çıkar. Avukat açısından bağımsızlık ve mesleki özerklik ilkeleri esastır.

Avukatlık Kanunu madde 1 tanımları öngörür:

Avukatlığın mahiyeti:

Madde 1 – *Avukatlık, kamu hizmeti ve serbest bir meslektir.*

(Değişik ikinci fıkra: 2/5/2001 - 4667/1 md.) *Avukat, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder.*

Bağımsız savunmayı kamu hizmeti olarak serbestçe temsil etmek, kamu tüzel kişiliği statüsü ile donatılmış ve önceden yasa ile kurulmuş özerk mesleki örgütlenme çerçevesinde mümkündür.

Siyasal güç dengelerinin karşı karşıya geldiği durumlarda yargıcın bağımsızlık ve tarafsızlığını savunmak zordur. Gerçekten de; önüne gelen davada karşılıklı şekilde görevlerini ifa eden iki avukatın farklı ideolojik eğilimli avukatların toplandığı iki farklı baroya kayıtlı olduğu durumda, yargıcın, kendi kişisel politik eğilimi itibarıyla avukatlardan birisine sempati, diğerine de antipatiyle yaklaşması riski doğacaktır. Her ne kadar yargıcın, kişisel görüşlerini davayı ele alırken dikkate almaması gerekli de olsa; hukuk düzeninin farklı siyasi eğilimlerde baro kurulmasını mümkün kıldığı ve yasaklamadığı şuuruyla, bazı yargıçların durumdan vazife çıkarmaya meyletme riskleri olacaktır. Yargıçların görevlerini layıkıyla yapmaları halinde Mahkeme'nin tarafsızlığı açısından böyle bir riskin olmayacağını söylemesi bir anlam ifade etmez: Önemli olan, hukuk düzeninin, bizzat kendi eliyle, yargıçların önüne gelecek istisnasız her davada politik etkenleri yargıç tarafından dikkate alınabilir hale getirmemesidir. Oysa benzer risk, halihazırdaki tekçi baro sisteminde (avukatların kurumsal bağlılıkları temelinde) bulunmamaktadır.

Siyasal kliantelizm tehlikesi, baroları üye devşirmek suretiyle güç kazanma yarışına sokacağından, kamu tüzelkişiliği statüsü zedeleneyeceği gibi, bu statünün, sendika ve dernek şeklinde farklı mesleki örgütlere dönüş riski bulunmaktadır. Anayasa, kamu tüzelkişiliğiyle sendika ve dernekler arasında nitelik farkı derecesinde ayrım yaptığına göre; yasakoyucunun, bu ayrımın uygulamada bulanık hale dönüşmesine yol açacak yönde düzenlemelerden kaçınması gerekir. Anayasa Mahkemesi de; bu açıdan kamu hukuk kural ve usullerinin esas olduğunu ifade etmektedir:

“Mesleki kuruluşları yasayla düzenlenen mesleklerin verdikleri kamu hizmetinde düzeylerini korumak ve mesleğe mensup olanların ortak çıkarlarını kollamak ve aralarındaki dayanışmayı güçlendirmek için kurulurlar. Bu tür mesleki kuruluşların çok partili demokratik düzen içerisinde giderek etkili bir baskı grubu haline gelmeleri ve bu şekilde örgütlenen menfaat grupları arasındaki dayanışmanın toplum çıkarları aleyhine gelişmesi tehlikesi, bunların kamu hukuku kural ve usulleriyle yönlendirilmesini zorunlu kılmış ve sosyal bir olgu olarak öteden beri varlıklarını koruyabilmiş bu kuruluşları Anayasal bir kurum haline dönüştürmüştür” (AYM, E.S. : 1991/4, K.S.: 1991/45).

Ne var ki, çoklu baro uygulamasında adı, kamu tüzelkişiliği olarak korunsun da, kişilerin girişimiyle kurulan örgütlere indirgenme ve dönüşme riski açıktır.

Şu halde, adil yargılama süreci, sav+savunma+hüküm üçlüsünde tarafsızlık, bağımsızlık, güvence ve özerklik ilke ve değerleri çerçevesinde ortaya çıkar.

Bu üçlüyü birleştiren özellik, ortak hukuk formasyonudur. Hukuk fakültesi 1. Sınıftan itibaren, öğrenciler, hukuk bilgisi ve hukuk kültürü ötesinde, hukukun genel ilkelerinin

özümsevenmesi ereğinde, “farklı kimlikler yerine hukukçu hukukçu kimliği ortak paydası”nda yetiştirilmektedir.

Hukukçu adayları, mezun olduktan sonra meslek seçimine ilişkin tercihlerine göre farklı statülere tabi olur. Hakimlik ve savcılık tercihinde sınavı kazanmak belirleyici iken, adaylar, avukatlık tercihinde yetki alanları ve sayıları iller ile örtüşen barolar arasında tercih hakkına sahiptirler.

Bununla birlikte, Kanun Teklifi yasalarsa, 80 Baro arasında tercih yapma ötesinde, avukat adayları, bir ilde kurulu olan barolardan hangisini tercih edecekleri sorunsalı ile de karşı karşıya geleceklerdir.

Bunun iki ciddi sakıncası ve bir ağır/vahim sonucu olacaktır:

-Sakınca 1: Çoklu baro örgütlenmesinde siyasal ve dinsel faktörler, ideolojik ayrışmalar öne çıkacaktır. Böyle bir durumun ortaya çıkmayacağını söylemek, tamamen hayalcilik olacaktır. Avukatlara kendi iradeleriyle baro kurma imkanı tanındığında, bu amaçla bir araya gelecek kişiler, ister istemez yaşamlarında belirleyici olan siyasal, felsefi ve dinsel ölçütler temelinde buluşacaklardır. Oysa bu tür gruplaşmalar için siyasi partiler ve dernekler vardır; bu çeşit ölçütlerle oluşacak baro kamu tüzelkişiliği, kamu tüzelkişiliği kavramının doğasıyla çelişen şekilde partizan bir nitelik taşıyacaktır. Baro kamutüzelkişiliği; belirli bir siyasi görüşün ya da dinin propaganda mekanı değildir ve göz göre göre böyle Anayasa’ya aykırı bir yola girilmemelidir.

-Sakınca 2: İki bin üye ile kurulan bir baro, var olan baro karşısında üye sayısını arttırmak için ve kuruluş gücünü muhtemelen bir parti veya cemaatten aldığı için, hukuk fakültesi öğrencileri ile, “siyasal klientelizm” benzeri (burs, yurt gibi) bir ilişkiye girecek, baroya kaydı sağlandıktan sonra da, kendisine iş vaadi gibi mali sıkıntıyı açıcı vaatlerde bulunulacaktır³.

-Sonuç: Siyasal-dinsel-ideolojik aidiyetlere göre, daha öğrencilik döneminde başlayan ayrışmalar, tarafgir avukat görüntüsünü aşkar hale getireceği için, siyasal gücü arkasına alan savunma, *jursidictio* (haklı ve gerçek olanı dile getirme) sürecinin bağımsız ve tarafsız bir biçimde ortaya çıkmasını engelleyecektir.

Amaç-araç ilişkisi bakımından; yasa önerisi ile yapılması öngörülen düzenleme, hukukçu formasyonu ve çoklu baro yaratma saik ve tarzı ile, Avukatlık Kanun madde 1’in öngördüğü

³ Böyle bir ilişki tarzı, bir yönüyle sınıfsal çelişkileri ortaya çıkarırken, öte yandan mali sıkıntı, genç hukukçu adayların dürüst davranmasını engelleyici olacaktır. Cemaat örgütlenmesinin, İstanbul ve Ankara gibi metropol üniversitelerinde Anadolu’dan gelen ve aile olanaklarıyla öğrenimini sürdürmekte sıkıntı çeken öğrencilere kurduğu tuzaklar belleklerde canlılığını korumaktadır.

tanımla örtüşmediği gibi, “adil yargılanma hakkı” ekseninde öngörülen anayasal kurallar ve kurumlarla da bağdaşmamaktadır.

3) Çoklu Baro, Demokratik Hukuk Devletine Aykırıdır

Savunmanın hukuk devletinin gerçekleşmesindeki işlevi açıklandıktan sonra, baroların tekliği ile çoklu baro uygulamasının Anayasa madde 135 ve adil yargılama hakkının asgari gerekleri açısından yapılan karşılaştırmada, çoklu baronun hem madde 135 gereklerine hem de adil yargılama hakkı gereklerine aykırı olduğu ortaya konuldu.

Değinilen sakıncalar, demokratik hukuk devleti açısından da geçerlidir. Bölünen, parçalanmış ve siyasallaştırılan baroların hukuk devletinin temel gereklerine yanıt vermesi zordur. Güçlü barolar, yargı bağımsızlığının ve erkler ayrılığının güvencesidir.

Yine, barolar için çerçeve niteliğindeki madde 135 ihlal edildiğinden, Anayasa’nın üstünlüğü (md.11) ile hukuk devletinde hukuki yapılanmanın iskeleti olan normlar hiyerarşisi ilkesi de ihlal edilmiştir.

Demokratik devlet (md.2) açısından barolar, demokratik yönetimin temel gereklerine göre örgütlenmelidir. Anayasa Mahkemesi’nin konuya ilişkin yaklaşımı açıktır : “*Herhangi bir kuruluşun oluşmasında demokrasinin temel kuralı olan seçime yer verilmişse, bu kuruluşun yönetim ve işleyişinin de demokratik kurallara aykırı olamayacağının kabulü gerekir*” (AYM, E.S.: 2006/143, K.S.: 2009/98). Yine AYM’ye göre; “*Anayasa’nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa’ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasakoyucunun da uyması gereken temel hukuk ilkeleri ve Anayasa’nın bulunduğu bilincinde olan devlettir. Adaletli bir hukuk düzeninin kurulabilmesi, diğer seçimler yanında kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerinin seçimlerinde de seçime katılacakların adil bir biçimde temsil edilmesine bağlıdır. Adil temsilin sağlanmadığı bir seçimin demokratik olmasından ve hukuk devleti ilkesine uygunluğundan söz edilemez*”. (AYM, Esas Sayısı : 2006/143, Karar Sayısı : 2009/98). Aynı doğrultuda; “*Anayasa’nın 2. maddesinde yer alan demokratik devlet ilkesinin en önemli unsuru çoğulculuk ve yönetilenlerin yönetime dengeli bir biçimde katılımının sağlanmasıdır. Bu durum ülke düzeyinde yapılan genel ve yerel seçimlerde geçerli olduğu gibi, herhangi bir meslek örgütüne üye olanlarının çıkarlarını*

sağlamak ve mesleğin gelişmesine katkıda bulunmayı amaçlayan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları için de geçerlidir” (AYM, E.S.: 2008/80, K.S.: 2011/81).

Ne var ki, Türkiye Barolar Birliği seçimlerine ilişkin olarak delege sayıları bakımından öngörülen eşitsiz temsil ilkesi (kanun teklifi, md.18) tamamen ölçüsüz olup, Anayasa madde 2, 13, 67 ve 135’in gereklerine açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Yönetilenlerin yönetime dengeli bir biçimde katılmasının sağlanması gereğini ve temsilde adalet ilkesini istikrarlı şekilde vurgulayan AYM içtihatlarına açıkça aykırı kapsamda bir kanun teklifini kanunlaştırmak, Anayasa’nın 11. maddesine ve 153/son maddesine de aykırı bir tavır oluşturur.

Demokratik hukuk devleti, aslında demokrasinin iki boyutunu da kapsamına alır: Makro demokrasi (ulusal ölçekte seçimle belirlenen yasama ve yürütme) ve mikro demokrasi (halka yakın mekanda demokrasi uygulaması olarak yerel yönetimler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları).

Bu açıdan, KKNMK ölçeğinde seçimle belirlenen yönetimlerin ulusal ölçekte ortaya çıkan siyasal çoğunlukla örtüşmemesi, demokratik devlet bakımından sağlıklıdır. Zira bu tür bir farklılaşma, merkez ve çevre arasında demokratik denge ve denetim düzeneği bağlamında yorumlanabilir. Buna karşılık, siyasal eğilimlerde farklılaşma varsayımı sonucu, kamu tüzelkişilik statüsünü bozarak mesleki nitelikteki kamu kurumlarını siyasal partilerin güdümünde bir tür gönüllü ve partizan örgütlenmeye dönüştürme sonucunu doğuracak yasal düzenleme öngören yasa önerisi, bu açıdan da Cumhuriyetin demokratik devlet niteliğini zedelediğinden Anayasa madde 2’ye aykırıdır.

Burada da, *amaç-araç testi* yapılabilir: Normlar hiyerarşisi şeklindeki hukuki yapılanmaya dayanan hukuk devleti, baroların statüsü Anayasa ile öngörüldüğü halde yasa ile değiştirilmek suretiyle Anayasa açıkça ihlal edilmiş olmaktadır. Demokratik açıdan, Anayasa madde 2’de Cumhuriyetin temel niteliği olarak öngörülen demokratik devlet, yönetici organların nasıl olursa olsun seçimle belirlenmesini değil, seçimin belli ilkelere dayanmasını gerekli kılar. Bu ilkeler, pozitif hukuk olarak Anayasa madde 67’de olduğu kadar (uygulama alanı sınırlı olmakla beraber) İHAS 1 no.lu ek protokol madde 3’te, içtihadi açıdan AYM ve İHAM kararlarında belirlenmiş bulunuyor. TBB yönetiminin seçimi için öngörülen delege sistemi, sözkonusu kural ve kararlara aykırı olup, en başta Anayasa madde 2 gelmek üzere birçok normun ihlali sözkonusudur. Sonuç olarak, demokratik temsil bakımından, öngörülen düzenleme, Anayasa madde 13 ve 67’ye açıkça aykırı bulunmaktadır.

Sonuç olarak, Avukatlık Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, çoklu baro düzenlemesine ilişkin hükümler başta olmak üzere, birçok maddesi, Anayasa'nın en başta 135. Maddesi olmak üzere, birçok maddesine çok yönlü aykırılıklar içermektedir. Kanunlaşması durumunda, baroların özerkliği ve bağımsızlığı ötesinde adil yargılanma hakkı ilkeleri ve demokratik hukuk devletin temel gerekleri, geriye dönülmesi zor bir biçimde zedelenecek; hukuk güvenliği ve toplumsal barış açısından da ciddi sakıncaları beraberinde getirecektir.

IV. TEKLİFİN MADDELERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

(2/2999) evrak sayılı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, 28 maddeden oluşmakla birlikte esasında bir madde etrafında şekillenmektedir. Teklifin 'çoklu baro' düzenlemesini öngören **15. Maddesi**, diğer tüm değişikliklerin temelini oluşturarak, 5 binden fazla avukatın bulunduğu illerde asgari ikibin avukatla baro kurulmasına imkan sağlanmaktadır. Türkiye genelinde 5 binden fazla avukatın bulunduğu iller İstanbul, Ankara ve İzmir'dir. 31/12/2019 tarihi itibarıyla; İstanbul Barosu'na 46.052, Ankara Barosu'na 17.598, İzmir Barosu'na 9.612 kayıtlı avukat bulunmaktadır. Kalan 78 ilde baroya kayıtlı avukat sayısı ise 5 binin altındadır. Bu durumda 'çoklu baro' uygulaması bugün itibarıyla bu üç şehrimizde uygulamaya sokulabilecektir. 2 bin imza kriteri esas alınarak azami baro hesabı yapıldığında İstanbul'da 23, Ankara'da 8, İzmir'de 4 baro kurulması söz konusu olacaktır. İstatistiki analizler de göstermektedir ki 'çoklu baro' uygulaması, bir sistem getirmeyi değil baroları bölmeyi hedeflemektedir. Bu üç baro yönetiminin, iktidarın politikalarını 'takdir' etmeyen, özgürlükçü ve insan haklarına saygılı duruşları, AKP Genel Başkanı ve aynı zamanda Cumhurbaşkanı olan Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere iktidar sözcülerini rahatsız etmiştir. Sadece görevlerini yapmaktan kaynaklı birilerine rahatsızlık verdiği anlaşılan bu baroları etkisiz hale getirmek isteyen iktidar, amacına ulaşmak uğrunda Anayasa'nın 2, 11 ve 135'inci maddeleri ihlal etmekten kaçınmamaktadır. Yargının üç sacayağından biri olan ve bu niteliğiyle kamu hizmeti sunan avukatların örgütlü yapısındaki bütünselliğin parçalanması, baroların kamusal kimliğinin ortadan kalkması; siyasi, etnik ve inançsal yapıların ortaya çıkması, etkilerinin zamanla yok olmasına ve birer hemşehri derneğine dönüşmelerine neden olacaktır. Bu gerekçelerle **15. Madde** ile bu maddeye bağlı olarak **1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 13, 14, 16, 20, 21, 23, 24, 25 ve 26'ncı** maddenin teklif metninden çıkartılması gerekmektedir.

Teklifin **7. Maddesi** ile avukatların mahkemelerdeki kılık kıyafetine ilişkin yeni bir düzenlemeye gidilerek, avukatların; Türkiye Barolar Birliği tarafından şekli belirlenen cübbe dışında herhangi bir kıyafet zorunluluğuna tabi tutulamayacağı kaydedilmiştir. Komisyon toplantısına Türkiye Barolar Birliği'nin görüşlerini paylaşmak için katılan temsilcisinin de aktardığı üzere, uygulamada yaşanan kılık kıyafetle ilgili sorunlar yine uygulamada çözüme kavuşturulmalıdır. Ayrıca Türkiye Barolar Birliği Meslek Kurulları'nın 20'nci maddesindeki "Avukatlar ve avukat stajyerleri, mesleğe yaraşır bir kılık ve kıyafetle mahkemelerde görev yaparlar. Duruşmalara, Türkiye Barolar Birliği'nce şekli saptanmış cübbe ile ve temiz bir kıyafetle çıkarlar. Erkek avukatlar, iklim ve mevsim koşullarının elverdiği ölçüde kravat takarlar." şeklindeki düzenleme yeterlilik arz etmektedir. Getirilmek istenen maddenin uygulamaya konulması halinde, şortla ya da parmak arası terlikle mahkemelere katılımlar söz konusu olabilecektir. Bu gerekçelerle maddenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

Teklifin **12. Maddesi** ile mesleğe yeni başlayan avukatların baro keseneği ödenek miktarı düşürülmektedir. Buna göre, mesleğe yeni başlayan avukatlar baro keseneğini, beş yıl süreyle yarı oranında ödeyecek. Bu uygulama başta Ankara Barosu birçok baro tarafından mesleğin başlangıcında olan genç avukatlara destek amaçlı hayata geçirilmiş olup, düzenlemenin amacına ulaşması için oranın yarı değil de dörtte bire indirilmesi daha anlamlıdır.

Teklifin **18. Maddesi** ile Türkiye Barolar Birliği genel kurul delegasyonunun oluşum şekli yeniden düzenlenmektedir. Buna göre; her baro, baro başkanı dahil en az dört delegeyle ve beşbin üyesi olan barolar bakımından ayrıca her beşbin üye için ilave bir delege belirlenecek. Getirilen uygulama, 99 üyesi bulunan bir baro ile 9999 üyesi bulunan başka bir baronun aynı sayıda Türkiye Barolar Birliği genel kurulunda temsili sonucunu doğuracaktır ki bu durum anayasal 'temsilde adalet ilkesi'yle çelişmektedir. Aralık 2019 itibarıyla 127.691 avukat barolara kayıtlıdır. Çoklu baro kurulmasına imkan veren dağılım delege sisteminde yapılacak değişiklikle değerlendirildiğinde;

46.052 avukat ile İstanbul 137 delegeden başkan dahil 13 delegeyle, 17.598 avukat ile Ankara 52 delegeden başkan dahil 7 delegeyle, 9612 avukat ile İzmir 29 delegeden başkan dahil 5 delegeyle temsil edilecektir. Diğer tüm barolar başkan dahil 4 delege ile temsil edilecektir.

Mevcut delege sistemi milletvekili seçim sistemi ile aynı mantığı taşımaktadır. Hali hazırda İstanbul Barosu bakımından 333 avukat başına 1 Birlik Genel Kurulu üyesi, Ankara Barosu bakımından 332, İzmir Barosu bakımından 320,4 şeklindedir. Yapılan değişiklik ile bu oranlar İstanbul Barosu bakımından 3542'ye, Ankara Barosu bakımından 2514, İzmir Barosu bakımından 1922'ye düşecektir. İstanbul'daki veya Ankara'daki bir avukatın Türkiye Barolar Birliği Yönetimine etki etme şansı düzenlemeyle 10 kat azalacaktır.

Düzenleme ayrıca Anayasa Mahkemesi içtihadı ile de çelişmektedir. Mahkeme önceki yıllarda Türk Eczacılar Birliğinin delege sisteminde yapılan sistem değişikliğini değerlendirmiş, Anayasa'nın 135. Maddesinin anayasanın sistematigi bakımından İDARE bölümünde yer aldığını vurgulamıştır. Anayasa Mahkemesi, 3.12.1991 karar günlü E: 1991/4 K: 1991/45 sayılı kararında; "Anayasa'nın 135. maddesi, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının "... kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunla gösterilen usullere göre yargı denetimi altında, gizli oyla seçilen ..." tüzelkişiler olduğunu öngörmekte bunların kuruluşunda organların "seçim"ini benimsemektedir. Kuruluşunun oluşmasında, demokrasinin temel kuralı olan "seçim"e yer verilince yönetim ve işleyişinin de demokratik kurallara aykırı olamayacağını kabul etmek gerekir. Demokrasi, Anayasa'nın Başlangıç kısmıyla 2. ve 5. maddelerinde devletin korumakla ve özen göstermekle yükümlü olduğu ilkeler arasında yer almakta, özgürlükçü niteliğinin erdemi ve değeri de, hukuk devletinin çağdaşlaşmasına katkısı nedeniyle büyük önem kazanmaktadır. Demokratik seçimin en önemli niteliği, adil bir katılım ilkesine dayalı serbest, eşit ve genel-oy esasını içermesidir. İtiraz konusu kuralın, sayısı kaç olursa olsun iki yüzden fazla üyesi olan eczacı odalarının Büyük Kongre'ye katılmasının 7 temsilciyle sınırlandırması ve böylece en önemli organın oluşumuna adil katılımı önlemesi, Eczacı Odalarının iç işleyişinde, demokrasiye aykırı düşen bir düzenlemedir. Bu nedenle itiraza konu, 6643 sayılı Türk Eczacılar Birliği Kanunu'nun "Âzası iki yüze kadar olanlar beş, iki yüzden fazla olanlar yedi mümessil ve aynı miktarda yedek seçerler." biçimindeki 51. maddesinin ikinci fıkrası, Anayasa'nın Başlangıç, 2., 5. ve 135. maddelerine aykırı bulunarak iptal edilmiştir. Bu gerekçelerle maddenin teklif metninden çıkartılması gerekmektedir.

Teklifin **19 ve 22. Maddelerinde**; barolar genel kurulları ile Türkiye Barolar Birliği genel kurulunun, yılın belli bir aylarına sabitlenmesi ve mevcut yönetim kadrolarının görev süreleri, teklifin yasalaşmasıyla sona ermesini öngörmektedir. Bu düzenleme de baroların iç işleri ve özerklik yapısına doğrudan müdahale anlamı taşımaktadır ve maddenin teklif metninden çıkartılması gerekmektedir.

07.07.2020

Zeynel Emre
İstanbul
Turan Aydoğın
İstanbul

Tufan Köse
Çorum
Alpay Antmen
Mersin

Rafet Zeybek
Antalya
Süleyman Bülbül
Aydın

MUHALEFET ŞERHİ

Savunma mesleğinin insanlığın oluşumundan itibaren var olduğunu söylemek kuşkusuz abartı değildir. Savunma birebir kişi haklarına özgü bir refleks olup bunun ehil kişiler eliyle yapıldığına dair antik çağlara değin uzanan bilgiler silsilesi mevcuttur. Savunma hem bir insan hakkıdır, hem de adil sonuçlara ulaşılması ancak silahların eşit olduğu bir düzlemde mümkündür. Bu nedenle savunmanlık yani avukatlık mesleği hem insanlık tarihi kadar eski, hem de doğası gereği bağımsızdır.

Hâlihazırda parlamento gündeminde tartışılan barolar, köken olarak oldukça eskiye dayanmaktadır. “Baro”nun kökenine bakıldığında, mahkemede bir başkasını savunan insanların çalışmalarını düzenleyen ilk metinlerin 13. yüzyılda ortaya çıktığı bilinmektedir. Bu bağlamda avukatların baro şeklindeki örgütlenme biçimlerinin de bu yüzyılda oluştuğunu söylemek mümkün. İlk “dernek” tarzı bir örgütlenme ile mesleki birliklerini var eden avukatlar, dernek oluşumundan baroya evrilme sürecinde önemli bir değişim ve dönüşümü de sağlamışlardır.

Avukatlar, bugün de hala yürürlükte olan kendi başına bir teşkilatlanmayı, XIV. Louis’in Hükümdarlığı altında “baro” denilen bir kuruluşla geliştirmişlerdir. Yani “baro” yapısı ilkin Fransa’da ve imparatora bağlı olarak ortaya çıkmıştır. Ancak **avukatlar hükümdarın gölgesinde kalmayı tercih etmeyerek bağımsız bir statü kurmak adına çalışmalar yürütmüşlerdir.** İşte bu **bağımsız statü; avukatlık mesleğinin tam da doğasından gelmektedir.** Nitekim avukatlık mesleğinin bağımsız yapısı her ne kadar çeşitli dönemlerde sekteye uğratılmış olsa da avukatlık mesleği her daim gelişme göstermiş ve özerk yapısını hep ileriye taşımıştır. Baroların ilk kurulduğu yer olan Fransa örneğinde baroların ve avukatların; kimi zaman parlamentoyu, kimi zaman hükümdarı, iktidarı, genelkurmayı, hatta Fransız Devrimi sürecinde, devrim konseyini dahi eleştiren açıklamalarda bulunduğu bilinmektedir. Çünkü gelişimin temelinde eleştiri vardır. Avukatlar ve dolayısıyla barolar, hak savunusunun en kristalize biçime evrilmesini eleştirinin gücüne borçludur. Avukatların ve baroların eleştirme hakkını kullanma biçimleri ve oluşturdukları bağımsız tavır, tüm dünyada da avukatların meslek örgütlerince benimsenmiş ve hayata geçirilmiştir. Hukuk ilkelerinin demokrasiye evrilen serüveninde ve insan haklarının en gelişkin hale dönüşmesinde bağımsızlığından ödün vermeyen avukatların ve onların birliklerinin payı büyüktür. Çünkü avukatlık yargı gücünün en bağımsız yapısını oluşturmaktadır. Adaletin terazisinin tam dengede durması şüphesiz savunma mesleğini yürütenlerin çabaları sayesinde.

Türkiye’de kurulan ilk baro İstanbul Barosu’dur. İstanbul Barosu çerçevesinde gelişen mesleki örgütlenme 1934 yılında birlik oluşumunu sağlamıştır. Türkiye Barolar Birliği’nin kurulması ilk kez Ocak 1934’te İzmir’de düzenlenen Türkiye Avukatlar Kongresi’nde

gündeme getirilmiş ve 5 gün süren toplantıya katılan baro temsilcileri, "Türkiye Avukatlar Birliği"nin kurulmasını kararlaştırmışlardır. Ancak, alınan bu karara rağmen, 27 Haziran 1938 de kabul edilerek 1 Aralık 1938' de yürürlüğe giren ve günün koşullarına göre pek çok ileri yeni hüküm içeren 3499 sayılı Avukatlık Kanunu'nda Barolar Birliğine yer verilmemiştir.

Daha sonraki yıllarda toplanan baro temsilcilerinin, (1957'de Ankara'da ve 1958'de İzmir'de), Türkiye Barolar Birliği'nin kurulmasının gerekliliği konusunda tam bir görüş birliğine vararak bu amaçla başlattıkları ön çalışmalar sonunda, 16 Mayıs 1963'te hazırlığı tamamlanarak 7 Temmuz 1969 tarihinde yürürlüğe giren 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile "Türkiye Barolar Birliği" nin kurulması yasal olarak da kabul edilmiştir. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu İle Kurulması Öngörülen Türkiye Barolar Birliği'nin kuruluş hazırlıkları Kanunun geçici 10.Maddesi uyarınca tamamlandıktan sonra ilk toplantı 9-10 Ağustos 1969 günü Ankara'da Yeni Sahne Salonunda yapılmıştır.

Türkiye Barolar Birliği, yasaların bir meslek kuruluşu olarak kendisine yüklediği görevlerinin yanında, toplumun hukuki sorunlarıyla ilgili görüş ve önerileriyle de hukuk sisteminin, insan haklarının gelişmesine katkı sunmuş; demokrasi ve insan hakları adına uygulamada ortaya çıkan aksamalara karşı sorumluluk bilinciyle mücadele etmeye gayret etmiştir. Her ne kadar barolar birliğinin yönetim sorunları ülkede hukuk uygulamalarının geriye düşmesine neden olsaydı da bazı baroların haklı ve bilinçli çıkışları avukatlık mesleğinin hukukun gelişimi adına önemli bir alanı teşkil ettiği gerçeğini yansıtmaktadır.

Uzun yıllara dayalı bir mücadele sonucunda elde edilen kazanımlar ve mesleki örgütlenmenin, bu yasa eliyle sonlandırılması demek avukatlık mesleğinin de sonlandırılması ile aynı anlamı taşımaktadır. Üstelik bu yasa hiç de acil olmamasına rağmen Covid-19 bulaş riskinin had safhada olduğu bir dönemde baroların katılımı olmaksızın geçirilmek istenmektedir.

Aşağıda izah edeceğimiz nedenlerle bu yasa teklifine karşı olduğumuzu ifade ediyoruz.

1- USUL AÇISINDAN DEĞERLENDİRME

Savunma mesleğine ilişkin örgütlenme şekli olan baroların, “çoklu” barolara dönüştürülmesine dair kanun teklifi çalışması hiçbir ortaklaşma çalışması yürütülmeksizin, en önemlisi baroların görüşlerine başvurulmaksızın, hiçbir altyapısı olmayan, mesleğin sorunlarını çözmek bir yana mesleği marjinalleştiren bakış açısı ile ele alınmıştır. Oysa mevcut durumda yurttaşların hukuka olan güveni yüzde otuzlarda seyrederken, yargı bağımsızlığının olmadığı neredeyse her gün yeni bir kararla deşifre olurken, yapılması gereken şey, demokratik kriterler çerçevesinde çalışmalar yürütülmesidir. Ancak Covid-19 virüsünün her geçen gün daha çok yurttaşı esir aldığı, ağır hasta ettiği son derece olağanüstü bir dönemde böylesi yapısal bir değişikliğin hızlıca gündeme alınması hüsnüniyetli bir yaklaşım olarak görülmemekte, ülke halklarını derin bir kaygıya gark ettirmektedir. Bu girişimin hüsnüniyetli olmadığı geçtiğimiz haftalardan itibaren “çoklu baro” düzenlemesine karşı olan baro başkanlarına yapılan hukuk dışı muamelelerden, avukatların yürüyüşlerinin

engellenmesinden, yasanın görüşmeleri esnasında komisyon toplantılarında bulunma talebinde bulunan baro başkanlarının parlamentoya dahi alınmamasından bellidir.

Parlamento gündemine gelen bir yasa teklifinin etraflıca tartışılması, muhataplarının taleplerinin dinlenmesi ve o çerçevede değişiklik önerilerinin değerlendirilmesi demokratik hukuk devletin gereğidir. Ancak ne var ki, iktidar ve ortağı bu yasa teklifini hiçbir siyasi partinin taleplerini değerlendirmeksizin, ilgili kurumlardan görüş almaksızın sunmuş ve komisyon çalışmaları da bu antidemokratik yöntem çerçevesinde işletilmiştir.

Usul esasa mukaddimdir, sözü burada da vuku bulmuş, yasanın görüşme usulünde uygulanan baskıcı yöntem yasanın içeriğini de açık etmiştir. Görüşülen bu yasa teklifi, otoriter bir yönetim biçiminin izdüşümüdür. Bu nedenle bahse konu yasa teklifine öncelikle usulden itiraz ediyoruz. Demokratik yöntemlere dayalı olmayan bir kanunun meşruluğu da yoktur. Bu itibarla, işbu teklif metni değerlendirme dışı bırakılmalı, olağan şartlar oluştuğunda demokratik yöntemlerle avukatların temel sorunlarının çözümüne odaklı yeni bir yasa teklifi çalışmaları yürütülmelidir.

ESAS AÇISINDAN DEĞERLENDİRME

1- Anayasaya Avkırılık

Savunma hakkının özdeşleştiği avukatlık mesleği, savunma hakkının kullanıldığı insanlık tarihi kadar eskidir. “Savunma hakkının” bir temsilci *aracılığı ile kullanılması avukatlık mesleğini yaratmıştır. Diğer yandan avukatlığın*, hukukun gelişimine paralel olarak devamlı gelişen ve amacına uygun düzenlemelere ihtiyaç duyan bir meslek olduğu şüphesizdir. Ancak bu ihtiyaç, mesleğin gelişimi ve ihtiyaçları temelindedir. Avukatlık mesleğinin kamusal niteliği haiz serbest meslek olarak tanımlanması ve bu bağlamda meslek örgütlerinin teşkili, herkesin savunma hakkına ihtiyacı olduğu gerçeğinden hareketle sağlanmıştır. Savunma hakkı kutsaldır ve herkes içindir. Bunun için barolar anayasal niteliği olan kuruluşlar olup bağımsız ve özerktir.

Anayasanın 135 inci maddesi; “*Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir.*” şeklinde düzenlenmiştir. Bu itibarla barolar anayasal meslek kuruluşları olup barolara kayıt yaptırmak mesleki şart niteliğindedir. Teklif metninde önerilen çoklu baro sisteminin örneği başka hiçbir sistemde olmadığı gibi sendikal bir yapı şeklinde değerlendirilmesi ve 2000 avukatın imzası ile teşkil edilecek baroların avukatlık meslek örgütü olarak nitelendirilmesi son derece talihsizdir. Avukatlık kamusal bir meslek olup mesleğin yürütülmesi aşamasında mevcut olan sorunların artmasından başka hiçbir şeye

hizmet etmeyecek olan bu teklifin adil yargılanma hakkı ve silahların eşitliği ilkesine de aykırı olduğu aşikardır.

İktidarın yargıda kadrolaşma harekâtının nüvelerini verdiği ve keyfi hukuk uygulamalarıyla savunma hakkının kısıtlandığı bu ortamda avukatların durumu doğrudan bireyin savunma hakkının da kısıtlanması demektir. Savunma makamını temsil eden avukatların; yargı baskısı ile pasifize edilmeye ve görevlerini yaptırmamaya dönük bir tercih ile karşı karşıya oldukları açıktır. İşbu kanun teklifi de gerekçesinde de belirtildiği üzere avukatlık mesleğini ileriye taşımak için değil, aksine hukuk ilkelerinden taviz verilmesinin bir basamağı olarak gündeme getirilmektedir. Daha önceki basamaklardan birisi kuşkusuz önceki adı HSYK olan kurumun içinin ardı ardına yapılan yasal düzenlemelerle boşaltılması ve son olarak da 16 Nisan referandumu ile iktidarın yörüngesine alınması idi. Nitekim referandumun hemen akabinde HSK üyelerinin değiştirilmesi şeklindeki uygulamalar yargının ne kadar bağımlı kılındığının açık bir göstergesiydi. Şimdi ise benzer bir istibdat yöntemi avukatlara yönelik uygulanmak istenmekte ve bunun için ilk hedef avukatların meslek örgütlerinin parçalanması olarak belirlenmektedir. Yek ve güçlü bir “baro”dansa parçalara ayrılmış çoklu bir yapının kendi iç sorunları ile uğraşmaktan adaletle hizmet edemeyecekleri öngörüsü ile hareket eden iktidar ve ortağını anayasayı hiçe sayan yaklaşımı kabul edilemezdir.

1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nuna göre; *"Avukat, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder"* denilerek avukatlık mesleğinin *"yargının kurucu unsuru"* olduğu açıkça ifade edilmektedir. Yine buradan hareketle avukatın hukuki bilgi ve tecrübelerinin *"adalet hizmetine tahsisi"* ve böylelikle de adaletle yardımcı olması dolayısıyla *"yargısal bir görev"* ifa ettiği de tartışmasızdır. Savunmayı temsil eden avukatları içermeyen bir yargı ve yargılamadan söz edilemez. Savunmanın devre dışı bırakıldığı bir yargılama, baştan kadüktür. Adil yargılanma hakkının uygulanması, korunması, geliştirilmesi ve güçlendirilmesi; bağımsız mahkemelerin olduğu kadar bağımsız avukatların da varlığına bağlıdır. Ancak ne var ki ilk çağlardan itibaren hür ve bağımsız olmasına önem verilen avukatların mesleki sorumluluklarının görmezden gelinmesi ve sadece yandaş avukat üretme gayretleri; adil yargılanma hakkı, savunma hakkı, silahların eşitliği ilkesi gibi temel kriterleri de zedelemektedir.

Yine Anayasanın 10 uncu maddesi kanun önünde herkesin eşit olduğunu ifade eder. Oysa bu kanun metnine göre çoklu baro sistemi oluşturularak avukatların eşitsiz koşullarda görev yapmaları kaçınılmaz olacaktır. Salt avukatlara özgü bu düzenlemenin yalnızca avukatlarla değil, avukatların savunmasını üstlenecekleri yurttaşlarla da ilintisi olduğu açıktır.

Avukatlığın amacı; hukuki münasebetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır. Avukatlık hizmeti; adaletin sağlanması için anayasa ve kanunlarla yargı makamlarının esas öznelerinden biri olarak tanımlanmaktadır. Başka bir anlatımla; evrensel hukuk normlarına göre adaletin sağlanması ve hak unsurunun anayasa

ilkeleri çerçevesinde tamamlanması için avukatlık mesleği olmazsa olmaz adalet unsurlardan biridir.

Anayasa uyarınca Türkiye; demokratik toplum düzenini ve böylesi bir düzenin başlıca teminatı olan güçler ayrılığı ilkesini benimsemiş bir cumhuriyettir. Anayasa'nın 2 inci maddesi Türkiye Cumhuriyetini, "insan haklarına saygılı, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti" olarak tanımlanmaktadır. Hukuk devletinin temel yapı taşları arasında, bağımsız ve tarafsız yargı erkinin varlığı yer almakta olup; yargının, özellikle yürütme erki nezdindeki denetim görevi, vazgeçilmez bir önem taşımaktadır. Nitekim Anayasa 9 uncu maddesinde; yargı yetkisinin, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağını ifade edilmekte; Anayasa 138 inci maddesinde de, yargı bağımsızlığını güvenceye almaya yönelik düzenlemelere yer verilmektedir. Çağdaş ve demokratik bir toplum düzeninde yargı, anılan konumu ve işlevi ile bireyin ve toplumun da temel güvencesidir. Yargının bağımsızlığı için; öncelikle ve her durumda, yargısal öznelerin de bağımsız ve etkin kılınması gerekir.

Avukatın ve genel olarak savunma makamının, özellikle yürütme erki karşısında bağımsız kılınması ve yargısal faaliyetlerini, etkin bir biçimde yerine getirebileceği normatif ve kurumsal bir zeminin tesis edilmesi, öncelikle yukarıda anılan ilke ve değerlerin bir gereğidir. Hatta hüküm makamı ile iddia makamının, mevcut durumda yürütme erki ile olan bağı ve ilişkisi dikkate alındığında, en azından avukatın (savunma makamının) mutlak anlamda bağımsız ve özgür kılınması, çok daha büyük bir önem taşımaktadır. Kaldı ki, “adil yargılanma hakkı”, adalete ve sonuçta hukuk devleti anlayışının gereklerine ulaşmanın vazgeçilmez yolu olarak, hem Anayasanın 36 ıncı maddesinde hem de tarafı olunan uluslararası hukuk belgelerinde tanınmış ve güvenceye alınmış bir haktır.

Bu yasa metni ise anayasal güvence altında olan tüm hususlara aykırıdır. Keza uluslar arası sözleşmelere de açıkça aykırı olan bu teklif metninin kabulü olanaksızdır.

2- Avukatlık mesleğinin yapısına aykırılığa ve mesleğin marjinalleştirilmesine dair eleştirilerimiz:

Avukatlık mesleği, ilk kez 3 Nisan 1924 yılından çıkarılan 460 sayılı Muhamat Yasasıyla hukuk sistemimize girmiştir. Modern anlamdan ilk kez hukuk sistemine “muhami” (himaye eden) unvanıyla giren mesleğin unvanı, 1926 tarihinde çıkarılan yasa ile “avukat” olarak değiştirilmiştir.

Yasanın birinci maddesine göre avukat; “*bütün hukukî meselelerde başvuranlara sözlü ve yazılı görüş bildiren, her türlü belgeleri düzenleyen, mahkeme ve hakemler önünde gerçek ve tüzel kişileri vekil sıfatıyla temsil eden ve dava ve savunmayı kendisine meslek seçmiş kişi*” olarak tanımlanmıştır.

Yargının 3 önemli ayağından “savunma” yı temsil eden avukatlık mesleği her daim çeşitli eleştirilerin odağında olmuştur. Kuşkusuz bunun bir sebebi mesleğin tanımının muğlak

bırakılması ise de diğer sebebi de insan hakları ve demokrasinin gelişimi için öncü rol üstlenmesindendir. Ülkedeki hukuk dışı uygulamaları deşifre eden bir mekanizma olması mesleğin bağımsız yapısı ile doğru orantılıdır. Ancak Türkiye gibi antidemokratik uygulamaların yoğun yaşandığı toplumlarda mesleğin dezavantajlı durumu da hep bağımsızlık noktasında, bağımsız kalabilme çabasından ileri gelmiştir.

Avukatın “hak” kavramını içselleştirmiş, önündeki dosyaya bir dosya değil, bir “insan hakkı” olarak bakabilen duruşunun evrensel hukuk normlarının şekillenmesi noktasında etkisi tartışmasız olup tarihsel olarak da insan hakları mücadelesinin baş aktörü, itici gücü yine avukatlar olmuştur. Tam da bu nedenle devletlerin hedefinde olmuştur. Fakat tüm engellemelere rağmen mesleğin tüm dünya ölçeğinde gelişim seyretmesi karşısında işbu yasa teklifinde olduğu üzere mesleğin yapılmasının önüne bariyerler konulması, iktidarın antidemokratik özelliği ve otoriterleşme eğilimi ile doğrudan ilintilidir.

Hâkim ve savcılarının bağımsız olmadıkları, bağımsız bir yargı mekanizması olmadığı gerçeği bir yanda başat sorun olarak dururken, avukatlık mesleğinin de siyasal örgütlenmelere özgülenmesi hukuk devleti ilkesini temelden sarsarken içinde bulunduğumuz tehlikeyi de büyütmektedir.

Üstlerinin ve bürolarının hukuksuz bir biçimde arandığı, haksız bir biçimde tutuklanıp aylarca belki yıllarca adalet mekanizmasının işlemediğine şahit olarak, mesleklerini icra etmeye çalışan avukatların; hukukun gücüne değil, gücün hukukuna inanan kişilerce fiili saldırıya uğradığı, uğratıldığı artık ne yazık ki bilinen bir hadisedir.

Gelinen fazda savunma makamını temsil eden avukatlar, baktıkları davalara göre kodlanmakta ve görevlerine dair faaliyetleri suç addedilmektedir. Sayıları 500 civarında olduğu ifade edilen avukat hâlihazırda cezaevindedir. Asrın Hukuk Bürosu avukatlarının, Çağdaş Hukukçular Derneği avukatlarının, Özgürlük İçin Hukukçular Derneği avukatlarının ve dahi pek çok muhalif avukatın maruz kaldığı baskı ve tehdit aynı zamanda yurttaşların savunma hakkının da baskı ve tehdit altında olduğunun açık bir ifadesidir. Avukatların gözaltına alınmaları sırasında kolluk görevlilerinin uyguladıkları ters kelepçe, fiziki müdahale görüntüleri de tüm kamuoyunun malumu olmakla beraber avukatlar üzerinden halkın tehdit edildiği de açıktır. Yani en ufak bir eleştiri yahut muhalif duruşun karşılığı, kolluk gücü tarafından kaba güç ile verilmekte, devlet erki ise bu haksız müdahalelerin meşruluğunu savunmaktadır. Sadece trafikte çok beklediği ve bunun sebebini sorduğu için darp edilen bir avukata ait görüntüler hala hafızalardadır. En ufak bir meseleyi sorgulamanın dahi kaba güç içeren bir karşılığının olması, bu karşılığın da hak mücadelesi veren avukatlar üzerinden verilmesi mevcut iktidarın avukata olan bakış açısının yansımasıdır. Bu yansımanın ise tüm toplumu tehdit eden yanı ise es geçilmemelidir.

Hali hazırda adil yargılanma hakları ellerinden alınan ve bu nedenle ölüm orucunda olan avukatlar Ebru Timtik ile Aytaç Ünsal; bedenlerini açığa yatırarak hukuksuzluğu deşifre etme çabasındadırlar. Ancak adil yargılanma talepleri karşılanmadığı gibi mevcut hukuksuzlukların meşrulaştırılması çabaları da son derece tehlikelidir. Çağdaş Hukukçular

Derneği üyelerinin uzun bir süre iddianamesiz cezaevinde hatta tek kişilik hücrelerde tutulmuş olması, haklarında verilen tahliye kararı üzerinde heyet üzerinde baskı kurularak yeniden tutuklanmaları ve hâlihazırda akıl almaz cezalara maruz bırakılmaları avukatların, bilhassa da muhalif avukatların nasıl bir abluka altına alındığına yalnızca bir örnektir. Tüm bu uygulamalar savunma hakkının ne denli büyük bir baskı altında olduğunu, diğer yandan adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ifade etmektedir.

Adil yargılanma hakkının uygulanması, korunması, geliştirilmesi ve güçlendirilmesi; bağımsız mahkemelerin olduğu kadar bağımsız avukatların da varlığına bağlıdır. Ancak ne var ki avukatların mesleki sorumluluklarının görmezden gelinmesi; adil yargılanma hakkı, savunma hakkı, silahların eşitliği ilkesi gibi temel kriterleri de zedelemektedir. Yargıcın müdafiiyi duruşmadan çıkarma yetkisi ile donatılması, dosyalar hakkında verilen gizlilik kararlarıyla avukatın dosyaya erişiminin engellenmesi, cezaevlerindeki avukat görüşlerinin kayıt altına alınması şeklindeki uygulamalar mevcut iktidarın “savunma” hakkına olan bakış açısını göstermesi ve bu yasa teklifinin hangi reflekslerle hazırlandığını göstermesi bakımından mühimdir.

Savunmaya yönelik gerçekleştirilen engellemelerin bir boyutunu da ruhsat gaspları oluşturmaktadır. Özellikle 2016 yılından sonra yani OHAL döneminden itibaren stajını tamamlayarak ruhsat başvurusunda bulunan avukat adaylarına haklarında devam eden kovuşturma ve soruşturma gerekçe gösterilerek ruhsatları verilmemektedir. Avukat adayları, bu nedenle mesleklerine başlayamamaktadır. Bulundukları illerin baroları aracılığıyla Türkiye Barolar Birliği’ne (TBB) başvurup ruhsatlarını alan bazı avukatlar hakkında ise Adalet Bakanlığı tarafından ruhsatlarının iptali yönünde dava açılmıştır. Bakanlığın ruhsat iptali için açtığı davalar TBB’nin takdir yetkisine müdahale niteliğinde olup binlerce avukatın mağdur olmasına sebep olmaktadır. Ruhsatlarını almalarının önünde engel oluşturan ve mağduriyetlerine yol açan Avukatlık Kanunu 5’inci maddesinin 3’üncü fıkrasının kaldırılmasını talep eden avukatlar, maddenin kendi içinde çelişkiler barındırdığını, yanlış yorumlanmaya müsait olduğu ve ‘masumiyet karinesi’ ilkesinin alenen ihlali olduğunu ifade etmektedirler. Bakanlık, ruhsat alma hakkını kazanan avukatları, adeta suçlu ilan ederek ruhsat almalarını engellemekte ve bu nedenle çok sayıda kişi avukatlık mesleğini bu nedenle icra edememektedir. Yani kamuda bir kısım memurun ihraç edilmesi ile işleyen ve onbinlerce yurttaşın işsiz kalmasına neden olan süreç, özünde serbest meslek olan avukatlık mesleğini de ruhsat gaspları ile etki altına almıştır. Mevcut iktidar kendi tahayyülü olan bu dizayn sürecine avukatları da dahil ettiği bu yasa teklifini pandemi gibi olağanüstü bir döneme denk getirmiştir. 15 Temmuz Darbe Girişiminin ardından ilan edilen OHAL döneminde hukuksuz uygulamalar gerçekleşmiş, o dönemki projelerin ikinci aşaması da Covid-19 gölgesinde devreye sokulmuştur. Yani baroların yapısında dair bu köklü değişim önerisi, iktidarın darbe yöntemlerindendir.

Avukatların tutuklanması, tutuklanma tehdidi ile boyun eğdirme çabaları, hatta gözaltında bulunan avukatlara ters kelepçe, darp gibi onur kırıcı muamelelerde bulunulması, KHK ile avukatların gözaltına alınma işlemlerinin kolaylaştırılmasının yanı sıra hâkimlere avukatı görevden men yetkisinin son derece hadsiz bir biçimde bütün davalara sirayet ettirilme

çabaları hukuk devleti ilkesinden vazgeçildiğinin bir diğer ifadesidir. Savunma makamını temsil eden avukatlar, mevcut durumda hukuk ilkelerinin tek savunucusu ve gerçek adaletin yol göstericisi durumundadırlar. Bu nedenle avukatlara yönelik yargı baskısının mevcut hukuksuzlukların üzerini örtme çabası olduğu da açıktır. Savunma hakkının kısıtlanması ile hukuk dışı kararların artması muhtemel; bu kararların denetimden azade tutulacağı da aşîkârdır.

3- Çoklu Baro Tartışmalarının Geçmişten Günümüze Hangi Aşamalardan Geçtiğine Dair Kısa Panorama:

• Danıştay’ın 146. Yıldönümü Töreni-10 Mayıs 2014

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Danıştay’ın 146’ncı yıldönümü dolayısıyla düzenlenen törende konuşan Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu’na tepki göstermiş; Feyzioğlu’nun konuşmasını ‘Yanlış konuşuyorsun’ diyerek bölmüş ve Feyzioğlu’nun Başbakan Erdoğan’a ‘Neyi yanlış konuşuyorum sayın Başbakan’ım?’ sorusu üzerine Başbakan Feyzioğlu’na ‘Böyle bir edepsizlik olmaz ki’ şeklinde yanıt vermişti. Konuşmasına devam eden Feyzioğlu, Başbakan Erdoğan’ın bu sözleri üzerine kürsüden; “Edepsizlik yapan ben değilim sayın Başbakan” demiş ancak bu sözler üzerine ayağa kalkan Başbakan Erdoğan; *“Yasal hakkı da yok, ama maalesef biz tüzükle böyle bir şeye söz veriyoruz”* diyerek tepkisini devam ettirmiştir. *“Tamamen siyasi bir konuşma yapılıyor ya böyle bir şey olabilir mi?”* diyen Başbakan Erdoğan, bu sözlerinin ardından salonu terk etmiştir. Hala hafızalarda olan bu görüntüler, cumhurbaşkanının yargıya ayar verme eğilimlerini göstermesi bakımından mühimdir.

Dönemin başbakanı olduğu sıralarda Barolar Birliği Başkanının konuşmasından haz etmeyen Erdoğan’ın, Feyzioğlu’nun konuşmasına dair “yasal hakkı da yok” şeklindeki yorumu; hâlihazırda barolara yönelik tutumun işaret fişeği olarak nitelendirilebilir. Nitekim törenden sonra 2 Aralık 2014 tarihindeki 6572 sayılı Kanun’la Yargıtay Kanunu’nun adli yılın açılışını düzenleyen 59. maddesi yürürlükten kaldırılmış olup yürürlükten kaldırılan kanun, her adli yılın Ankara’da bir törenle açılmasını, Yargıtay Birinci Başkanı’nın bir konuşma yapmasını, açılış konuşmasının metni ve tören gündemi üzerinde daha önceden Başkanlar Kurulu’nundüşüncesinin alınmasını düzenliyordu. Yargıtay, yasal dayanağı kaldırılmasına rağmen gelenekselleşen adli yıl açılış törenini 2015 yılında Dünya Barış Günü’ne rastlayan 1 Eylül’de yapmış, törene, Erdoğan’ın tepki gösterdiği **TBB Başkanı çağrılmamıştır.**

• 2015-2016 Adli Yıl Açılış Töreni

Türkiye Barolar Birliği (TBB) ise 2015 adli yılı açılış nedeniyle alternatif tören düzenlemiş, Tören TBB Kültür Merkezi’nde barolardan uluslararası katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Törene, baroları ve avukatları küresel boyutta temsil eden en büyük üç örgüt olan Uluslararası Avukatlar Birliği (UIA), Avrupa Barolar ve Hukuk Kuruluşları Konseyi (CCBE) ve Avrupa Barolar Federasyonu (FBE) katılmıştır.

- **2016-2017 Adli Yıl Açılış Töreni**

15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminin ardından adli yıl açılış törenleri Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne taşınmış; 2016-2017 adli yıl açılış töreni ilk kez Beştepe'deki Cumhurbaşkanlığı'nda, 2 bin 400 kişi kapasiteli Millet Kongre ve Kültür Merkezi'nde yapılmıştır. Tören, Yargıtay tarihinin en büyük adli yıl açılış töreni olarak tarihe geçerken, ilk kez törende bir Cumhurbaşkanı da konuşmuş oldu.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan salona girerken hâkim ve savcılar tarafından ayakta alkışlanmış, bu görüntüler yargının bağımsız olmadığına altını çizmesi açısından kaygı ile izlenmiştir. Tartışmalı adli yıl açılış töreninin Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde yapılacağı belli olmadan önce TBB de davet edilmiştir. **Yargıtay Başkanlığı, 2016-2017 adli yıl açılış töreninin bir otelin kongre salonunda düzenleneceğini, geleneğe uygun bir şekilde TBB Başkanı'nın da konuşma yapacağını yazılı olarak iletmış, TBB de bunu memnuniyetle kabul ettiğini Yargıtay Başkanlığı'na bildirmiştir. Ancak daha sonra törenin Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde yapılacağına dair 21 Ağustos 2016 tarihinde medyada haberler çıkması üzerine TBB Yönetim Kurulu toplanarak bu durumun kuvvetler ayrılığı ilkesine zarar vereceğini, yargının bağımsızlığı ile tarafsızlığının ulusal ve uluslararası kamuoyunda yıpratılmasına neden olabileceğini Yargıtay Başkanlığı'na aynı gün sözlü olarak iletmıştır. Daha sonra da toplanan TBB Yönetim Kurulu, 2016-2017 Adli Yıl açılış törenine Türkiye Barolar Birliği'nin katılmamasına karar vermiştir. Bu kararın, tamamen yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı konusundaki hassasiyetten kaynaklandığı da kamuoyuna açıklanmıştır.**

- **2017-2018 Adli Yıl Açılış Töreni**

2017-2018 adli yıl açılış Yargıtay Konferans Salonu'nda gerçekleşmiştir. Törene katılmayan TBB'den yapılan açıklamada, 3 yıl öncesine kadar Türkiye'de çok doğru ve sağlıklı bir yargısal gelenek olduğu vurgulanmıştır.

Yargıtay Başkanı ve Türkiye Barolar Birliği'nin yargının sorunlarını, devleti yönetenler ve yönetmeye talip olanlar önünde konuştuğu kaydedilerek, söylenenlerden rahatsız olanların sudan bahanelerle bu konuşmaların dayanağı olan kanun maddesini değiştirdikleri, kanunda açık hüküm olmasa da uygulamaya devam edildiği belirtildi, Yargıtay'ın siyasi iktidarın dediğini yapmayı tercih ettiğine işaret edildi. **TBB Başkanı'nın adli yıl açılışına konuşmacı olarak değil, dinleyici olarak davet edildiği kaydedilen açıklamada, "Anlaşılan kendi kendilerine konuşup, kendi kendilerine dinleyecekler. Doğruların söylenmesinden ve duyulmasından bazıları memnun olmuyor demek ki. Biz gerçek sorunların hiç kimseden çekinilmeksizin konuşulmadığı bir vere sırf alkışlamak için gitmeziz. Yargıtay'dan da kendisine ve şanlı tarihine yakışanı yapmasını ve geleneği veniden başlatmasını bir kez daha talep ediyoruz"** denilmiştir. Bu açıklama yargının geldiği durumu özetlemesi bakımından önemli, avukatlara ve barolara yönelik iktidarın tavrını izah etmesi açısından da kayda değerdir.

- **2018-2019 Adli Yıl Açılış Töreni**

2018-2019 adli yıl açılış töreni ikinci kez Cumhurbaşkanlığı Sarayı içerisindeki Beştepe Kongre ve Kültür Merkezi'nde yapılmış, Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kırgızistan'da temaslarda bulunduğu için törene katılmazken Yargıtay Başkanlığı, bünyesindeki tüm hakim ve savcılar törene davet etmiş ve katılımın zorunlu olduğunu belirtmiştir. Bu gelişme törenin Sarayda yapılması ve katılımın hakim ve savcılara zorunlu kılınması açısından önemi büyüktür. Ortaya çıkan fotoğraf, yargı erkinin saray bünyesinde olduğunun deşifresidir.

- **2019-2020 Adli Yıl Açılış Töreni**

2019-2020 adli yıl açılış töreninin 3. kez Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nda yapılmış; törende, adli yıl açılış törenlerinde Yargıtay Başkanı ve TBB Başkanı'nın konuşacağına ilişkin gelenek de geri getirilmiştir. 2014'teki gerginlik ve kanun değişikliği ardından 5 yıldır adli yıl açılış törenlerinde konuşması istenmeyen TBB Başkanı'na, bu kez konuşma hakkı verilmiştir. Ne yazık ki bu gelişme TBB Başkanının daha önceki açıklamalarından vazgeçtiğinin ve meslektaşlarını yalnız bıraktığının göstergesi olarak kayıtlara geçmiştir. Daha evvelki yıllarda iktidarın politikalarını eleştiren ve yargı bağımsızlığını savunan TBB başkanının hukuka aykırılıkların daha da vahim bir hal aldığı dönemde saray törenine katılması ne yazık ki sonun başlangıcını hazırlayan önemli bir nüvedir.

- **2018 Afrin Saldırısı Sonrasında Barolar Yeniden Hedefte**

Afrin'e yönelik askeri harekât sonrası düşüncelerini kamuoyuyla paylaşan Türk Tabipler Birliği'ne yönelik iktidar temsilcilerinin de dâhil olduğu bir linç kampanyası başlatılmış ve Oda başkanı olmak üzere yönetim kurulu üyeleri gözaltına alınmıştı. Cumhurbaşkanı Erdoğan tartışmayı milliyetçi söylemlerle derinleştirmiş; meslek örgütlerinin başında bulunan “Türk”, “Türkiye” gibi ibarelerin kaldırılmasının gerektiğini savunarak meslek örgütlerini hedef almıştı. Bu söylemlerle muhalif kesimin bu tür meslek örgütlerinde değil de alternatiflerinin içinde yer almasını istediğini beyan etmiş, kendinden olmayanı ötekileştirme yöntemini burada da sergilemiştir. Üstelik “barış söylem”inin, “savaş karşıtlığı”nın bu denli hedef alınması iktidarın halklara olan bakış açısını ortaya sererken, iktidarın yanında olmayanların maruz kalacağı etkileri de göstermektedir. Yani meslek örgütlerinin bağımsız bir duruş sergilemesi ve iktidarı eleştirmesi, iktidarın kutuplaştırma, ötekileştirme siyasetinin çarkları arasına sıkıştırılmaktadır.

Barolar demokratik kitle örgütü veya sivil toplum örgütü sayılmasalar da, bir 'hukuk örgütü' olmaları nedeniyle, her türlü insan hakları ihlallerinin doğrudan 'öznesi' konumundadırlar. Dolayısıyla, kamu kurumu niteliğinde olan barolar ve TMMOB gibi meslek odaları insan hakları ve hukukun üstünlüğünü kendilerine ilke edindikleri için sadece teknik işlerle ilgilenen lonca tipi mesleki örgütlenmeler sınıfında görülemezler. Barolar, kanuna göre, kamu hizmeti yapan avukatların zorunlu üyesi oldukları, kamu kurumu niteliğinde mesleki bir örgüt olarak görülmektedir. İşleyiş olarak 'özerk' durumda bulunan baroların, hukuk örgütü niteliği

gereği insan hakları ihlallerinde doğrudan “taraf” olması, aynı zamanda toplumsal işlevi gereği de “müdahil” de olması gerekmektedir. Sözü edilen bu tutum yukarıda da ifade edildiği gibi Avukatlık Kanunuyla da yasaya bağlanmıştır.

Baroların, Avukatlık Kanunu 76. maddesi uyarınca, insan haklarını ve hukuk devleti ilkesini korumak için her türlü girişimde bulunmaları hem yetkileri, hem de sorumluluklarıdır. Her kurumu bağlayıcı nitelikteki Anayasanın 2, 10 ve 136. maddeleri, AİHS 13. maddesi ve İstanbul Sözleşmesi gereğince, hangi nedenle olursa olsun, devleti temsil eden hiç kimse, kamu gücünü kullanırken; dinsel nedenlerle belirli toplumsal kesimleri suçlayamaz, hedef gösteremez. Baroların bunu hatırlatması, görevleri gereğidir. Baroların ve Meslek Odalarının siyasi iktidarla benzer olup olmadığına bakılmaksızın görüş ve önerilerini rahatlıkla ifade etmesi, demokrasinin gereğidir. İktidarın düşüncesi ya da uygulamalarıyla uyuşmayan her açıklama sonrası barolara ve meslek odalarına yapılan “müdahaleleri” toplumun can damarlarından olan bu yapıları yok etme taktikleri olarak değerlendirmek gerekir.

• Diyanet İşleri Başkanının Açıklamaları Neticesinde Geline Aşama:

Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş’ın LGBTİ+ bireylere yönelik nefret söylemi içeren sözleri ülkede birçok kesimden tepkiyle karşılanmıştır. Ankara Barosu başta olmak üzere çeşitli baroların avukatlık meslek ilkesi gereği bu düşüncelere karşı görüş belirtmesi, AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından sert sözlerle karşılanmıştır.

“Herkes haddini bilecek” diyen Erdoğan, Ankara Barosu’nun açıklamalarının devlete saldırı olduğunu iddia etmiştir. Oysa bir düşünce açıklaması ve birey haklarının savunulması hiçbir ölçekte devlete saldırı niteliğinde değildir. Aksine bu tür görüş ve düşüncelerin açıklanmasını yasaklanması ve açıklananların açık hedef haline getirilmesi toplumsal bir krizin sebeplerindendir. Nitekim tepkiler bununla sınırlı kalmamış, baro seçim usul ve yöntemlerinin değişebileceği mesajları iktidar tarafından vermeye başlanmıştır. Son olarak “çoklu baro” seçeneği ile beraber baro seçim usullerinin değiştirileceği yönünde yasa teklifinin TBMM gündemine alelacele hiçbir yöntem, usul ve yasa gözetilmeksizin getirilmiştir. Avukatlık Kanunu’nun 76. Maddesi açıktır. Bu maddede baroların temel amaçları yazılmakta ve bu amaçlardan birinin de “hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak” olduğu ifade edilmektedir. Bu kapsamda barolar tarafından yapılan açıklamaların neresinde devlete yönelik bir saldırı olduğu, yanıtlanmaya muhtaç bir soru olarak ortada durmakta; bu yasa teklifini meşru kılmak adına nelerin suç vasfına sokulduğu görülmektedir.

Hatırlanacağı üzere geçtiğimiz yıl, bazı baroların adli yıl açılış töreninin Cumhurbaşkanlığı Sarayı’nda yapılmasını protesto etmesi üzerine, AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, bunu bağnazlık ve provokasyon olarak tanımlamış; “İlk çözmemiz gereken meselelerden biri, tüm meslek teşekküllerinin seçim yöntemlerinin temsili demokrasiye uygun hale getirilmesidir” demişti.

Ancak temsili demokrasi diye tanımlanan baro yapılanması ile mevcut teklifin ilintisinin olmadığı açıktır. Mevcut teklif metninin demokrasi değil otokrasi olarak tanımlanması kuşkusuz daha makul olacaktır. Çünkü önerilen delege sisteminin eşitliğe değil, eşitsizliğe yol açacağı, azınlığın çoğunluğa tahakküm edeceği, çoğunluk kararlarının hiçe sayılacağı, demokratik ilkelerden açık tavizler verileceği açıktır. Nitekim yasanın gündeme gelişi biçimi ve zamanlaması yasa teklifinin hizmet edeceği gayeyi de su yüzüne çıkarmaktadır.

4- Maddelerin Değerlendirilmesi:

Teklif metninin ana eksenini 15 inci madde olup mevcut 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’nun 77. Maddesinin değiştirilmesi ile çoklu baro sisteminin kurulması öngörülmektedir. Diğer düzenlemeler ise bu değişikliğe ilişkin uyarlamalar biçimindedir. 15 inci maddeye göre, 5000’den fazla avukat bulunan bir yerde 2000 imza ile baro kurulabileceği önerilmektedir. Ancak bu öngörü ancak derneklere yahut sendikalara özgü olup, mesleğin kurucu unsuru olan bir baroya üye olma şartı görmezden gelinmektedir. Kuşkusuz avukatlar belirli imza sayısı ile dernek şeklinde örgütlenmeler oluşturabilir. Ancak bir baro oluşturulması mesleğin yapısına, tabiatına aykırı olduğu gibi mesleği icra aşamasında da çeşitli sorunları beraberinde getirecektir. Yine dikkatlerden kaçmaması gereken en temel husus, mesleğin yapısının bu yasa metniyle yerle bir olacağı hususudur. Anayasa ile meslek örgütlerinin yapısı güvence altına alınmış olup sadece kanun ile anayasaya aykırı bir düzenleme yapılmasının olanaksız olduğunu yukarıda ifade etmiştik. Bu tartışmayı dışarıda tutarak önerilen düzenleme anayasaya uygun olsa dahi uygulamada temel sorunları gün yüzüne çıkaracak, avukatların mevcut sorunlarının artmasına neden olacaktır. 2000 imzayı bulan avukatların hangi amaca göre bir baro oluşturacağı, diğer barolarla ilişkisinin hangi yasal düzey ve formatta olacağı müphemdir. Hal böyle iken adli yardım, CMK gibi hizmetlerin, avukat adaylarının staj yöntemlerinin hangi esaslara göre belirleneceği bilinmemektedir. Bir ilde avukat sayısı ile orantılı birden fazla baronun avukatlık ücret tarifesinden tutun da ortak değerleri hayata geçirmesi aşamasında da sorun yaratacağı ve mesleki disiplini yerle bir edeceği kaygısı hasıldır. Bu kaygı son derece yerinde bir kaygı olup mesleki kazanımları berhava edecektir. Her bir baronun bir siyasi parti gibi, yahut bir şirket gibi yapılara dönüşmesinin yaratacağı kaos, bireyin hak arama mücadelesini de sekteye uğratacaktır.

Teklif metninin bir diğer vahamet arz eden düzenlemesi ise 18 inci maddedir. Delege sayılarında yapılan değişiklik temsilde adalet değil azınlığın çoğunluğa tahakkümünü doğuracak niteliktedir. Her ne kadar 18. madde “*kurumsal olarak baroların birlik genel kurulunda daha etkin bir şekilde temsil edilmesi*” amaçlandığı ifade ediyor ise de getirilen düzenleme sayıca çok olan büyük il barolarının etkinliğinin azaltılması ve küçük illerin etkinliğinin artırılmasına yol açmaktadır. Elbette bu teklifin kamuoyuna duyurulması esnasında da “Anadolu Barolarının” güçlendirilmesi amacına yapılan vurgu; İstanbul, Ankara ve İzmir barolarının hedef alındığını ifade etmektedir. Teklif yasalaştığında, bünyesinde Türkiye’nin toplam avukat sayısının %60’a yakını temsil eden bu illerin Birlik Genel Kurulunda temsil oranı %10’un altına inecektir. Üye sayısı ile temsil oranı arasındaki açık nispetsizlik; bu teklifin antidemokratik yanını ortaya koymaktadır.

19. madde bütün Türkiye’de seçimlerin senkron/eşzamanlı yapılmasını zorunlu kılmaktadır. 22. madde ile getirilen ek madde ise bunun yürürlükten hemen sonra ekim ayında gerçekleşmesini öngörmektedir. Baro başkanlığı seçimlerinin siyasi partilerin girdiği seçim yarışına dönüşmesi kaçınılmaz olacak ve yargıdaki siyasallaşma derinleşecektir. Bunun da savunma hakkına hâlel getirmesi kaçınılmazdır. Çoklu baro sisteminin derhal yasalaşması ve önümüzdeki baro seçimlerine yetiştirilme çabası kabul edilemezdir ve son derece tehlikelidir. Avukatlık yasası ve baroların yapısına dair radikal değişikliklerin tam da pandemi dönemine sıkıştırılması mevcut iktidarın beka sorunu ile doğrudan ilintilidir. AKP her alanda kadrolaşma hareketini sürdürmekte, polis ve yargıyı egemenliği altına almışken, iktidarın yargının tek bağımsız kalan yapısı olan baroları hegomonyaya altına alması; önümüzdeki süreçte baroların yandaşlaşması riskini ve daha da vahimi, Amerika’da Mc. Carthy döneminde olduğu gibi “cadı avı” başlatılarak herkesin cezaevine konulması ihtimalini barındırmaktadır.

Diğer maddelerle öngörülen düzenlemeler çoklu baro sistemine içkin olup ana ekseninde yaptığımız 15., 18., 19. ve 22. Maddeye dair yapmış olduğumuz değerlendirmeler yasa metninin bütününe kapsamaktadır. Eleştirilerimizi dile getirdiğimiz maddeler kanun teklifinin ana omurgasını oluşturmaktadır. Diğer madde metinleri ise baroların yapısında gidilen sistem değişikliğinin uyarlanması ile ilintilidir. Yargıda adeta sistem değişikliğine neden olabilecek bu düzenlemenin, kamu yararı içermediği gibi kaotik durumu derinleştirici etkisi tartışmasızdır. Öte taraftan öngörülen çoklu baro yapısının dünyada eşi ve benzeri bulunmamaktadır. Daha evvel de anayasa değişikliği ile başkanlık sistemi 2017 yılında ülkeye entegre edilmiş, tek adam rejiminin zararları ortaya çıkmış durumdadır. Başkanlık sistemi tartışmaları sırasında da “Türk Tipi Başkanlık” modeli dile getirilmiş, ancak dünyada eşi benzeri olmayan bu yönetim biçimi, ülkenin genel yapısına uyum sağlamadığı gibi her alanda bozulmalara yol açmış ve yönetememe krizini ortaya çıkarmıştır. Şimdi de Türk Tipi Çoklu Baro modeli ülke gündemine sokulmuştur. Neye benzeyeceği ve ortaya çıkaracağı sorunların gözle görülebilir olduğu bir sistemin dayatılması son derece tehlikelidir. Komisyon çalışmaları müddetince ortaya konulan iddialar, doneler ve öngörüler ne yazık ki bu sistemin mevcut krizi derinleştirici etkisini ortaya koymaktadır. Buna rağmen antidemokratik bir yapıda ısrar edilmesinin izahı yoktur.

İllere, eyaletlere ya da bölge mahkemelerinin yetki alanlarına göre çizilen sınırlarla örtüşen “tek bir bölgede tek bir baro” uygulaması, bütün demokratik ülkelerde hukuk düzeninin temel bir unsurudur. Yine avukatların baro dışında da kendi özel gündemleri ile mesleki örgütler kurmaları, ABD ve Almanya gibi örneklerde mümkün kılınmıştır. Bunlar, avukatlık mesleğinin bağımsız ve özerk yapısını güçlendirici örneklerdir. Tüm dünyada insan haklarının gelişimi ölçeğinde avukatların savunma alanlarının genişletilmesi ve onları güvence altına alan meslek örgütlerinin siyaset üstü bir şekilde konumlandırılması sadece avukatlar için değil birey hakları için de son derece önemlidir. Dünyada gelişim ileriye doğru iken, Türkiye’de mevcut kazanımların dahi gerisine düşen düzenlemelerin kabulü ve yaşama geçirilmesi tasvip edilemezdir.

5- Teklif Metninin Bütününe Dair:

1136 Sayılı Avukatlık kanunun 76. Maddesi ile 109. Maddeleri mesleğin ihtiyaçlarını, dayanışmayı sağlayan ve çalışmalarını demokratik ilkeler çerçevesinde yürüten kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır. Bütün baroların katılımı ile de barolar birliği oluşmaktadır. Türkiye Barolar Birliği de kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Yine Anayasanın 135. Maddesi meslek kuruluşlarının bir kamu kurumu niteliğinde olduğu ve organlarının demokratik ilkeler çerçevesinde olduğu, kanunla düzenlendiğini açıkça belirtilmektedir. Yine Anayasanın 2. Maddesi hukuk devletini güvence altına alınmıştır. Anayasanın 11. Maddesi kanunların anayasaya aykırı olamayacağı ve dolayısıyla bağlayıcılığı ilkesi vardır. Kamu hizmetinin bölünmesi, başta hukuk devletinin ihlali ve ayrıca yargının bağımsızlığının ana omurgası olan savunma, iddia ve karar makamının üçüncü ayağı olan savunma makamının parçalanması, etkisizleştirilmesi ve siyasallaşmasına yol açacaktır. Yargının kamu hizmetini yürüten ve dolayısıyla önemli bir ayağı olan savunma organının sadece birkaç ilde bölünmeye gidilmesi, coğrafi anlamda ayrılmaya neden olan bu teklif yargının işlemeyen özelliğinin tamamen bağımlı hale getirilmesine ve toplumsal anlamda, demokratik mücadeleyi sekteye uğratabilecek bir nitelik kazanacaktır.

Gerek Anayasa’da ve gerekse de CMK’ 130’a göre avukatlık mesleğine savunma dokunulmazlığını getiren hükümler mevcuttur. Savunma dokunulmazlığı kişiye değil, yargısal sürecin daha demokratik, hukuka uygun ve savunma-iddia-karar sürecinde katkı ve daha hatasız, adil kararların verilmesinde önemli bir haktır. Bu dokunulmazlık, kamu adına savunma ve hertürlü iddiaya karşı kişiyi, maznunu korumaya alınan evrensel bir haktır. Türk ceza yargılama sisteminde bu ilke yer yer çiğnenmiştir.

Bu, evrensel hukuk ilkelerine aykırı olan durum;

- a) Soruşturma savcısının şüphelinin de lehine olacak şekilde delil toplama yetkisi,
- b) Soruşturmanın gizliliği ilkesi,

CMK 160.Maddeye göre savcının soruşturmayı başlatması ve delil toplama yükümlülüğünün olması ve yine aynı kanun 157. Maddesinde düzenlenen soruşturmanın gizliliği ilkesinin varlığıdır. Bu her iki kanun hükmü de savunma makamının yetkisini kısıtlayan ve etki eden önemli kısıtlamalardır. Hele hele uygulamada kanunun açık hükmüne rağmen, avukatın delil toplama ve kamu kurumlarının bilgi ve belge istemeye ilişkin olan talebine karşı dirençleri de gözetildiğinde savunma makamının ne denli zorlaştığı ve hatta işlemez halde olduğu aşikâr bir durumdur. Siyasi soruşturmalarda, demokratik kitle örgütlerine ve muhalif olan gazeteci, siyasetçi ve düşünörlere yönelik olan soruşturmalarda yargının bakışı, işleyişi başka bir mecrada yürömektedir. İkili bir hukuk sistemi uygulanmaktadır. Toplumsal, siyasal muhalefet yapan Kürtlere, gazetecilere, avukatlara, siyasetçilere, farklı inanç guruplarına yani iktidardan yana olmayan herkese farklı bir hukuk, iktidardan yana olan kesimlere farklı bir hukuk uygulanmaktadır. Türkiye’de sayısızca failli meçhul olay, toplu katliamlar, siyasal cinayetler, işkenceler, gözaltında kayıplar gibi son 20 yılda sayısızca cinayet işlendi, sayısızca işkence yapıldı ve sayısızca hak ihlalleri gerçekleştirildi. Bunların hepsi cezasız kaldı ve hukuken hesap verme mekanizması hiçbir şekilde işletilmedi.

Siyasi soykırımlar her gün gerçekleştiriliyor, burada C. Savcısı sanık lehine delil toplanmasından bahsedilebilir mi? Elinden gelse direkt yargısız infaza gidiyor, yani muhalif olana uyguladıkları hukuku uyguluyor.

Bu sistemde de savcı, hem savcı, hem avukat, bazen de yargıç konumundadır. İşte tamda bu sistemde avukata bakış açısını gösteren ve tespit ettiğimiz önemli yaklaşımlardır bunlar. Bu savunma makamını yok sayan yasalar neden temizlenmiyor, eğer gerçekten demokrasi kaygınız varsa bunlar neden yapılmıyor. İktidarın, bu kanunun teklifine neden ihtiyaç duyduğunu biliyoruz; çünkü toplumsal muhalefeti yok edip, otoriter yapıyı tahkim edebileceklerinin yolunun bu kanun teklifinin yasalaşmasından geçtiğini düşünüyorlar.

Ceza Muhakemesi Kanunu’nun “Müdafinin dosyayı inceleme yetkisi” başlıklı 153. maddesinin 2. fıkrası da, yayım ve yayın yasağına dayanak alınamaz. Bu hükme göre, *“Müdafinin dosya içeriğini inceleme veya belgelerden örnek alma yetkisi, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise, cumhuriyet savcısının istemi üzerine hâkim kararıyla kısıtlanabilir”*.

Savunma hakkını ihlal ettiği söylenen ve birçok soruşturmada başvurulmuş bu yöntemin sert şekilde eleştirildiği, soruşturma aşamasında “silahların eşitliği” ilkesini bozduğu ve keyfi kullanıldığı ileri sürülmektedir. Bu uygulama kural haline gelmiş ve savcılık makamı adeta polisin elinde bir oyuncığa dönüştürülmüştür. Polisin soruşturma ve keyfi tutum, uygulamaların dışına çıkması mümkün değildir. Mahkemeler ise, adeta birer militan haline getirilmiş olan sulh ceza hâkimlerinin kararlarının dışına çıkma olanakları kalmamıştır.

Savunma makamının fonksiyonunu kısıtlayan diğer önemli kanuni düzenleme ise savcının sanık lehine de delil toplama ve ikili bir görevle donatılmış olmasıdır. Bu aynı zamanda avukatlık makamına bir bakışı da içermektedir. Yani İddia makamı gerektiğinde savunma makamının fonksiyonunu da üstlenmektedir. Bu başlı başına yargılama diyalektiğine aykırı bir durumdur. Aynı zamanda, savunma makamının yüzyüze kalmış olduğu bir sorunu da açığa çıkarmaktadır. Sanık lehine veya dava konusu olan bilgi ve belgelere ulaşamama durumudur. İşte tamda bu kadar imkânsızlık içinde hak ve adalet mücadelesi veren baro ve savunma makamı iktidarın hedefindedir. Bütün bunların yanında demokratik temsiliyete ilişkin olan gerekçedir. Çoklu baro sistemi ile baroların yetkinliği ve etkinliği azalmakta ve kamu kurumu olarak görev yapan meslek kurumu olan barolar hedef alınmaktadır. Kamu hizmetinin bütünlüğü de esas alındığında açıkça Anayasaya aykırı bir düzenleme ile karşı karşıyayız. Temsili demokrasinin ilkelerinden de uzaklaşıldığı açıkça ortaya çıkmaktadır. Bir yandan 2.000 avukatın kurduğu baronun 4 delege ayrıca sayı bakımından az olan barolara 4 delege ve her 5000 avukat için bir delegenin öngörülmüş olması demokrasi ile bağdaşır bir yönü yoktur. 50-60 üyesi olan bir baronun TBB delegesi 4, Adana Barosu 3.059 üye ile 4 delege ile temsil edilecek. Bu tablonun demokratik teamüllere uygun olduğunu söylemek mümkün değildir.

Bu açıdan da bu teklif değerlendirildiğinde Anayasanın eşitlik ilkesini düzenleyen 10. Maddenin çiğnendiği açık bir durumdur. Öte taraftan seçme ve seçilme hakkını düzenleyen Anayasanın 67. Maddesi de ihlal edilmiştir. Bu kanun teklifinin Anayasaya aykırılık nedeniyle, Anayasa Komisyonu, çevreye yapılan müdahaleler nedeniyle bu mücadelenin

sekteye uğratılması nedeniyle Çevre Komisyonu, insan haklarının ihlallerine karşı mücadeleyi sekteye uğratacağı nedeniyle İnsan Hakları İnceleme Komisyonu tali komisyon olarak görüşlerinin alınması gerekmektedir. Bu bağlamda sırf Adalet Komisyonuna işin havale edilmesi nedeniyle burada görüşülmesi doğru değildir.

Ancak, Sevil Rojbin Çetin'e yapılan işkence ve insan hakları ihlalleri ile son yıllarda sistematik hale gelen işkencenin önlenmesi ve araştırılması için partimiz tarafından 30 Haziran 2020 tarihinde verilen araştırma önergesi üzerine; AKP adına söz alan İnsan Hakları İnceleme Komisyonu başkanının, işkenceyi savunur mahiyetteki talihsiz konuşması kabul edilemez. Bu anlayışa sahip bir başkanın, İnsan Hakları İnceleme Komisyonunun başında bulunması, bu komisyonun insan hakları ihlallerinde gereken adımları atmayacağı kanaatini taşımamıza neden olmuştur. Bu nedenle, bu komisyonun insan haklarından yana olan üyelerini ayrı tutmak üzere göstermelik bir komisyon haline geldiği açığa çıkmıştır. Diğer yandan, çocuk tecavüzçülerine karşı, kadın cinayetlerine karşı, işkenceye karşı, her türlü adaletsizliğe karşı mücadele eden baroların parçalanması, bölünmesi projesi nedeniyle ikili bir anlayış ortaya çıkacaktır. İnsan hakları ihlallerini dile getiren, işkenceyi gündeme getiren bir baroya karşı; bu mücadeleyi etkisizleştirmeye çalışacak olan yandaş bir baroyla karşı karşıya kalacağız. Tıpkı, Meclise sunulan işkenceyi araştırma önergesi nedeniyle konuşan İnsan Hakları İnceleme Komisyonu başkanının sergilediği hukuk dışı tavrın bir benzeriyle karşı karşıya kalacağız.

Anayasanın 10'uncu maddesi "Kanun önünde eşitlik" ilkesini ifade etmektedir. Bu kanun teklifiyle getirilen ve her baroda o çoklu baro sistemini getiren sistemde 5 bin avukata 1 delege tayin edilmesi ve bu 5 bin avukatın ancak 1 delegeyle temsil edilmesi hususu kanun önünde, Anayasa önünde eşitlik ilkesini çiğneyebilecek nitelikte olan bir önermedir. Bu nedenle de biz, Anayasa'nın 10'uncu maddesi gözetildiğinde burada kanun önünde ve Anayasa önünde bir eşitsizlik ilkesinin var olduğunu çok açık bir şekilde belirtmek isteriz. Diğer taraftan kanunların Anayasa'ya aykırı olmayacağı ilişkin Anayasa'nın 11'inci maddesi de vardır ki o da amir hükümlerden bir tanesidir. Peki, burada mevcut olan bu uygulamada veya bu teklifte ne var? Bu teklifte kamu kurumu niteliğinde olan baroyu veya birkaç tane ilde olan baroları bölme ve parçalama ilkesine ilişkin olan kanun teklifindeki maddelerin Anayasa'nın 11'inci maddesine aykırı olduğunu söyleyebiliriz. Neden mi? Çünkü barolar birer kamu kurumudur, tüzel kişiliğe sahip birer kamu kuruluşudur ve kendisini barındırdığı veya kendisine üye olan mevcut bütün avukatların haklarını savunan, savunmayı icra eden Anayasal kurumlardır.

AKP iktidarı döneminde çeşitli reformlarla yargıda birtakım değişiklikler yapıldı. Tabii, bu reform süreci, yargıdaki reform süreci uzun bir süredir, 2011 yılından itibaren temel yasalarda çok ciddi değişiklikler yapılmak suretiyle işe koyuldu. 2011 yılından bu yana o kadar çok değişiklik yapıldı ki âdeta Türkiye'nin hukuk coğrafyası, hukuk zemini tamamen değiştirildi ve değişikliğe uğratıldı. Tabii, o zamanda da -tartışma sürecine şöyle bir baktığımız zaman- yine muhalefetin çok ciddi itirazları oldu. AKP/MHP iktidarı, kanun yapma sürecinde, meslek kuruluşlarından ve sivil toplum örgütlerinden görüş almaması, büyük bir eksikliğe yol açmaktadır.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nda kural hâline gelmiş olan soruşturmanın gizlilik ilkesi söz konusu. Avukatlık mesleğinin, savunma makamının en önemli sorunlarının başında gelen yine gizlilik kararlarıdır. Siz savunma yapacaksınız, silahların eşitliği ilkesi var yargılama

hukukunda ama bir tarafı ağır basıyor, bir tarafın elinde bütün imkânlar var ama diğer tarafta savunma yapacak olan, savunma makamının elinde hiçbir fırsat yok ve hiçbir bilgi ve belge yok. Dolayısıyla sizin tutuklamaya karşı savunma yapabileceğiniz, dayanabileceğiniz hiçbir deliliniz de yok, elinizde hiçbir imkân da yok. Dolayısıyla bu da önemli sorunların başında gelen bir husus, bunun da derhâl değiştirilmesi gerekiyor. Bu kanun teklifi sadece Adalet Komisyonunun gündeminde olması gereken bir kanun teklifi değil. Anayasa Komisyonunu ilgilendiriyor, Çevre Komisyonunu ilgilendiriyor, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunu ilgilendiriyor, tali komisyonlar olarak bu komisyonların muhakkak ki görüşlerine başvurulması gerekiyor.

Bu teklif yasalaştığında; Avukatlık Kanunu'nda, Anayasa'da ve savunma makamında, yargıyı vücuda getiren bütün kurumlarda, gerçek anlamda uzlaşmaz çelişkilere yol açacaktır. Bu kanun teklifi yasalaştığında, gerçekten de mağdur olacak olanlar, savunmasız kalacak olanlar; kadınlar olacak, çocuklar olacak, iş cinayetleriyle karşı karşıya kalacak olan emekçiler olacak, ezilen halklar olacak ve gerçek anlamda ekonomik krizin etkilerine maruz kalan insanlar ve emekçi kitleler en çok etkilenen kesimler olacaklardır. Bu sebeplerden ötürü bu kanun teklifinin derhâl gözden geçirilmesini ve bütünlüklü olarak da kanun yapma tekniğine de aykırı olan bu kanun teklifinin geri çekilmesi elzemdir.

Avukatlık mesleğiyle ilgili olan avukatın kamu hizmeti olduğuna dair ve yine Anayasa'nın 36'ncı maddesiyle yargının bir bütün olduğuna dair, Anayasa'nın 9'uncu maddesi gerçek anlamda bu işin aslında ne denli sakıncalı olduğu, ne denli Anayasa'ya aykırı olduğunu çok net bir şekilde ortaya koyuyor. Kamu avukatları gerek bağlı bulundukları kurum açısından gerek meslekleri açısından ve gerekse disiplin açısından bağlı bulundukları kuruma tabi olduğunu herkes çok iyi biliyor. Öte taraftan, şimdi Anayasa'nın teklifi, sistematigi içerisinde baktığınız zaman, meslek kuruluşu avukatlık mesleği ancak diğer meslek kuruluşlarından farklı olan bir özelliği var. O da şu: Anayasa'da diğer meslek kuruluşları nerede, hangi maddede belirtilmiş; biri, Anayasa'nın 51'inci maddesindeki sendika kurma hakkı, diğeri ise yine Anayasa'nın 33'üncü maddesini ihtiva eden Dernekler Kanunudur. Bu nedenle eğer avukatlık mesleği yargı kurumunun içerisinde bir bütün olarak ele alınmamış olsaydı avukatlık mesleği için ayrı bir Anayasa maddesi ihtiva etmiş olacaktı. Dolayısıyla, Anayasa'nın teklifi ilkesi çerçevesi içerisinde baktığımız zaman avukatlık mesleği, avukatlık hizmeti bir kamu hizmetidir dolayısıyla Anayasa'nın 9'uncu maddesindeki yargı bütünlüğü içerisinde değerlendirmek gerekiyor.

Eğer avukatlık mesleğinin niteliğini arttırmak istiyorsanız, öncelikle adliyelerdeki ve duruşma salonlarındaki oturma düzenini ve fiziki yapıyı değiştirerek işe başlayabilirsiniz. Adliyelerde çoğu zaman duruşmaya girerken saatlerce ayakta bekliyorsunuz, oturacak bir sandalye ve bir oturak dahi bulamıyorsunuz; işte avukatların sorunlarından bir tanesi budur. Hükümet, bu politikalarla toplumu güçsüzleştiriyor, toplumu yoksullaştırıyor ve bu politikaların sonucunda asgari ücretin altında dahi çalışmak zorunda bırakılan bir savunma makamı yaratılıyor. Bir toplumda savunma zayıfladığında toplum da zayıflar.

Türkiye'de çok ciddi sorunlarla karşı karşıyadır halklarımız. Her şeyden önce, rafa kaldırılan temel hak ve hürriyetler sorunuyla biz karşı karşıyayız. Tarafsızlığını ve bağımsızlığını yitirmiş olan bir yargı problemiyle biz karşı karşıyayız. Türkiye'de temel sorunları ayyuka çıkmış ve çok ciddi boyutlara ulaşmış olan Kürt sorunu, işsizlik sorunu, inanç sorunu, toplumsal barış problemi ve bütün bunların çözüm noktası olacak olan bir toplumsal sözleşme

yani Anayasa sorunuyla biz karşı karşıyayız. Şimdi, tam da bu noktada, bu kanun teklifinin görüldüğü bu süreçte biz Türkiye'nin bir demokrasi karnesini tartıştık ve bu vesileyle sorunların çözüm yollarını dile getirdik. Biz, bu kanun teklifinin görüşme sürecinde yargının fotoğrafını çektik, yargının sorunlarının ne derecede büyük boyutlarda olduğunu hep beraber dile getirdik.

Kamu hizmeti veren savunma makamı bölünecek, özelleştirilen yargı, kişi hak ve hürriyetleri açısından ciddi sakıncalar yaratacaktır.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 76. maddesinde Baroların tanımında “meslek disiplini” yerine “meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını” koruma ifadeleri yer almaktadır. Gerekçede “düzen” yerini “disiplin” kavramına bırakmış, “saygınlık” ise yok olmuş görünüyor. Çok daha çarpıcı olanı da 76. maddedeki “hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunma ve koruma” gibi avukatlık mesleğini diğer meslek kuruluşlarından farklı kılan temel niteliğe yer verilmemiş olmasıdır. Maddedeki tanımda “çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren” ifadesinin gerekçede yer almamış olması da diğer bir çarpıcı nokta. Bu durumda teklifi hazırlayanlar Baroların mesleki saygınlık, hukukun üstünlüğü ve insan haklarını savunma ve koruma ile çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdürmeyle ilişkisini kurmamış görünmektedirler. Ancak bunları öngören kanun maddeleri de değiştirilmemektedir.

Esasa dair

Temel değişikliklerden biri çoklu baro sistemidir. Teklifin 1. maddesiyle bir ilde birden fazla baro kurulmasına imkân tanımakta, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 23, 24, 25 ve 26. maddeler çoklu baro sistemine uyum sağlama amacını taşımaktadır. Dolayısıyla 26 maddenin 19'si çoklu baro sistemiyle ilişkilidir ve nasıl yapılacağı 15. maddede düzenlenmiştir. Buna göre beş binden fazla avukat bulunan illerde asgari iki bin avukatla yeni bir baro kurulabilir.

İkinci temel değişiklik temsil hususuna ilişkindir. 18. madde “kurumsal olarak baroların Birlik genel kurulunda daha etkin bir şekilde temsil edilmesi” amaçlandığı ifade edilmekle birlikte, getirilen düzenleme sayıca çok olan büyük il barolarının etkinliğinin azaltılması ve küçük illerin etkinliğinin artırılmasına yol açmaktadır. Lafızda ifade edilmese de etkinliği azaltılan barolar İstanbul, Ankara, İzmir barolarıdır. Teklif yasalaştığında, bünyesinde Türkiye'nin toplam avukat sayısının %60'a yakını temsil eden bu illerin Birlik Genel Kurulunda temsil oranı %10'un altına inecektir.

19. madde bütün Türkiye'de seçimlerin senkron/eşzamanlı yapılmasını zorunlu kılmaktadır. 22. madde ile getirilen ek madde ise bunun yürürlükten hemen sonra ekim ayında gerçekleşmesini öngörmektedir. Burada da 2017 Anayasa değişikliğiyle getirilen TBMM-Cumhurbaşkanı seçimlerinin eşzamanlı olarak yapılması sayesinde gerçekleştirilen yasama-yürütme-yargı eşgüdümüne benzer bir eşgüdüm hedeflendiği söylenebilir. Son yıllarda devlet yönetimine dair karar vericilerin söylemleri ve anayasal/yasal tasarrufları daha çok eşgüdüm içinde hareket eden bir siyasal ve toplumsal işleyiş tasavvurunu ortaya koymaktadır.

Diğer maddelerin bu üç temel amaç ile ilişkisi bulunmamaktadır. 7. madde avukatların mahkemeye çıkarken cüppe dışında başka bir zorunluluğa tabi tutulamayacaklarını öngörmekte, 10. madde avukatların meslekleriyle ilgili suçlarda temyiz imkânı getirmekte, 12. madde mesleğe yeni başlayacak avukatların baro keseneğini azaltmakta, 17. madde süresinden önce görevden ayrılan baro başkanının yerinin doldurulmasını yeniden düzenlemektedir.

Anayasal boyut

1136 sayılı Avukatlık Kanunu Anayasanın yargının üç temel direğinden biri olan savunma mesleğinin Anayasal hükümlere göre somutlaştırılması mahiyetindedir.

Anayasanın 2. maddesi hukuk devleti ilkesini Cumhuriyetin değiştirilmesi teklif edilemez niteliklerinden görmektedir. Hukuk devleti ilkesinin nasıl anlaşılması gerektiğini ise Anayasanın diğer maddelerine bakarak anlayabiliriz.

Anayasanın 2. maddesinde insan hakları da Cumhuriyetin temel niteliklerden biridir. Anayasanın 36. Maddesinde güvence altına alınan “yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma hakkı ile adil yargılanma hakkı” hem hukuk devletini somutlaştıran bir ilkedir, hem de bireylerin sahip oldukları temel hakların korunması için yaşamsal nitelikteki bir temel haktır. Bu madde “Hakların korunması ile ilgili hükümler” kısmında yer alır. O halde avukatlık mesleğinin hak arama ve adil yargılanma hakkıyla, bununla bağlantılı olarak temel hakların korunmasıyla doğrudan ilgisi vardır. Savunma hakkındaki bir zafiyet domino taşı gibi tüm haklara sirayet eder. Hak arama hürriyetinin güvence altına alınması yargı bağımsızlığıyla sağlanır. Yargı bağımsızlığı Anayasanın 138 ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir. Hak arama yollarının tamamında savunma ve adil yargılanma hakkının geçerli olması anayasal bir zorunluluktur. Bu zorunluluk savunma fonksiyonunu da kapsamaktadır. Savunmanın işlevini kaybettiği yerde, yargının tarafsızlığını sağlamak çok güçtür. Etkili savunma yargıcı daha dikkatli incelemeye ve ulaşacağı sonuçların sağlam hukuki gerekçelere dayandırmaya sevk eder. Savunma fonksiyonundaki zafiyet, yargıda keyfiliklerin kapısını aralar. Hak ve özgürlükler bundan zarar görebilecek, siyasal düzenin meşruiyeti bakımından da zaafırlara yol açabilecektir.

Anayasanın 135. Maddesi avukatlar da dahil olmak üzere, kamusal boyutu bulunan mesleklerinin, kamusal işlevlerine, önem sıralaması ve niteliklerine bakmaksızın kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu şeklinde örgütlenmesini zorunlu görmüştür.

İlk olarak, bu maddede öngörülen kurumların varlığı mensuplarının hak ve menfaatlerini korumaya indirgenemez. Böyle olsaydı, barolar ve diğer meslek örgütleri sendikalar veya dernekler biçiminde örgütlenebilirdi. Yahut Anayasada bunlara ilişkin ayrı bir düzenleme yapılmasına gerek görülmezdi. Mesleklerin kamu hizmeti boyutu ağır bastığı için ayrı ve tekli bir örgütlenme modeline geçilmiştir.

İkinci olarak Anayasa ve yasa diyalektiği bir anayasal normun nasıl anlaşılması gerektiği hakkında fikir vermektedir. Kamu kurumu niteliğindeki mesleklerin örgütlenişine dair yasal düzenlemeler, bu konuda hukuk düzeninde nasıl bir varsayımın geçerli olduğunu söyler. Gerek 1961 Anayasası, gerekse 1982 Anayasası tekli kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütü kabulünden hareket etmişlerdir. Lafızları bunu açık bir şekilde ortaya koymasa da, zamanında bu yönde başka bir ihtimal bulunmadığından, açıklığa da gerek duyulmamıştır. Hatırladığımız kadarıyla çoklu baro veya çoklu meslek örgütü tartışması Türkiye’nin geçmişinde gündem olmamıştır. 135. Maddenin sendikalara ve derneklere ilişkin maddelerden farklı kaleme alınmış olması ve metinsel farklılıklar, Anayasanın tekli bir sistemden hareket ettiğini göstermektedir. Anayasanın merkeziyetçi, kamusal boyutu bulunan sosyal ve siyasal dinamikleri hiyerarşik bir dizge içinde gözlem ve denetim altında tutma tercihi de bu çıkarımı destekler niteliktedir. Anayasanın bu tercihinin sorunlu olması ayrı bir sorundur. Sonuç olarak Anayasanın 135. Maddesinin bu yorumu karşısında kamu kurumu

niteliğindeki meslek örgütlerinde çoklu meslek odası anlayışının hukuka uygun olduğunu söylemek zordur.

Çoklu baro uygulaması “Devletin genel esasları” kısmında yer alan 9. maddedeki yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ilkeleriyle uyumsuz görünmektedir. Zira çoklu baro uygulaması, avukatlık mesleğiyle baroların görev tanımı içinde yer alan hedefler için uğraşmayı güç birliği içinde tek irade olarak ortaya koymalarını engellemekte, hukukun üstünlüğü ve insan haklarının korunması ile yargı bağımsızlığı bakımından en büyük tehdit olan siyasi iktidar karşısındaki direnci zayıflatabilecektir. Bu nedenle çoklu baro düzenlemesi, nasıl düzenlenirse düzenlensin anayasal çerçeve içinde meşrulaştırılması çok güç bir düzenlemedir. Diğer yandan Anayasanın 2. maddesinde yer alan “demokratik devlet” ilkesi de baroların ve birliğin örgütlenişinde dikkate alınmak zorundadır. Anayasa Mahkemesinin açık ifadesiyle “Hukuk devletin bir gereği olarak adaletli bir hukuk düzeninin kurulabilmesi de diğer seçimler yanında kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerinin seçimlerinde de seçime katılacakların adil bir biçimde temsil edilmesine bağlıdır. Temsilde adaletin sağlanmadığı bir seçimin demokratik olmasından ve hukuk devleti ilkesine uygunluğundan söz edilemez”

Anayasanın 135. Maddesi kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının organlarının kendi üyeleri tarafından yargı gözetimi altında ve gizli oyla seçileceğini öngörmektedir. Bu durumda Anayasanın 67. Maddesinde seçime dair tüm ilkelerin ve zorunlulukların bu seçimlerde de geçerli olması gerekir. Türkiye’deki avukatların %60’ına yakını bünyesinde barındıran üç büyük il barosunun Türkiye Barolar Birliğindeki temsilini %10’un altına çekecek bir düzenlemenin bu temel ilkelerle bağdaşmayacağı açıktır.

Sonuç olarak; bu teklif gündeme gelmesine yol açan siyasal olaylar, getiriliş usulü, gerekçesi ve düzenleme biçimi itibarıyla Anayasa ile bağdaştırılması güç bir tekliftir, bunun da ötesinde teklif ile kamu yararı amacının güdüldüğünü söylemek de zordur. Bütün bu nedenlerle bu kanun teklifi; Anayasanın 2. 9. 10. 11. 67. ve 135 inci hükümlerine, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6 ıncı maddesine aykırılık içermektedir.

Bu itibarla parlamentonun temsil ettiği halk iradesine, hukuk devleti ilkesine, demokrasiye, insan haklarına saygı gereği bu kanun teklif metninin genel kurul gündemine getirilmemesi tarihi ve vicdani bir yükümlülüktür.

İzah etmiş olduğumuz hususlar doğrultusunda kanun teklifine dair eleştirilerimizin dikkate alınması temennisiyle muhalefet şerhimizi Komisyon Başkanlığına sunuyoruz. Saygı ile arz olunur.

07.07.2020

Züleyha Gültüm

İstanbul

Ayşe Acar Başaran

Batman

Abdullah Koç

Ağrı

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonunda görüşülen 2/2999 sayılı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile ilgili muhalefet şerhimizdir.

Basında Çoklu Baro düzenlemesi olarak yer alan sayılı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine İYİ Parti olarak karşı olduğumuza dair gerekçelerimiz aşağıda yer almaktadır. Aşağıda belirtilen hususlar nedeniyle baroların yapısında değişiklik öngören kanun değişikliği teklifinin uygun olmadığı kanaatindeyiz:

1. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’nun “Barolar” başlıklı 76. maddesinin 1. fıkrasına göre **kamu kurumu niteliğinde** meslek kuruluşlarıdır. Baroların **yargı erkinin kurucu unsurlarından biri olması** ve **kamu kurumu niteliğinde olmaları** nedeniyle, çoklu baro uygulamasının **devletin “üniter yapısı”** ile bağdaşmamaktadır. Çoklu baro uygulaması, Baroların şu anki kamu tüzel kişiliği niteliğine zarar verir; devlet kurumunun yapısı ile uyuşmaz. “Tek Millet, Tek Bayrak, Tek Vatan, Tek Devlet” sloganını benimseyen iktidar partisinin “Çoklu Baro” sistemini savunması tezat oluşturmaktadır.

2. Çoklu Baro sistemi **kamusal faaliyetler olan** ve uygulamada Baroların yetki alanında olan **CMK, Adli Yardım ve disiplin işlemleri** gibi kurumların işlevsizleşmesine sebep olur. Bu gibi faaliyetler, gelecekte, müstakil baroların mevcudiyeti nedeniyle muhtemelen Adalet Bakanlığı’na devredilecektir ve bu durum da yargı erkinin en önemli unsurlarından savunma faaliyetlerinin bakanlık bünyesinde yürütülmesine ve doğal olarak politize olmasına vesile olacaktır. Baroların yetkilerinin azaltılması ve bazı kamusal faaliyetlerin Bakanlıklara bağlanması **çoğulcu demokrasilerde örneğine rastlanmayan, otokrat rejimlerin** ise ayırt edici özelliklerindendir.

3. Avukatlık mesleği Avukatlık Kanunun 1’inci maddesi uyarınca kamu hizmeti güden serbest bir meslektir. Avukatlık mesleğinin serbest bir meslek olması savunmanın bağımsızlığının teminatıdır. Ancak kamuoyunda çoklu baro olarak ifade edilen sistemin kurulması halinde oluşacak müstakil ve politize baroların oluşumu, hâlihazırda siyasi baskı altında karar almak zorunda olan hâkimlerin de içerisinde bulundukları durumu zorlaştıracaktır. **Coğrafi teminata** sahip olmayan hâkimler, iktidar partisinin barosuna kayıtlı avukatların davalarına bakarken objektif karar veremeyeceklerdir. Zira, günümüzde pek çok hâkim, HSK’nın siyasallaşmış doğası gereği çoğu zaman objektif kriterlere göre karar verememekte, verdiklerinde ise tayin yahut sürgün tehdidi altında görevlerine devam etmektedirler. Bu durum da yargı erkinin gerektiği gibi işlememesine, adil yargılanma hakkının zarar görmesine ve adli faaliyetlerin daha fazla politize olmasına neden olacaktır.

4. Mevcut sistem de avukatların delege ile temsili “Avukat sayısı yüzden fazla olan barolar, yüzden sonraki her üç yüz üye için ayrıca birer delege seçerler.” şeklindedir. Delege temsiliyeti noktasında oldukça adaletli olan bu sistem baro seçimlerinde uygulanan blok liste uygulaması ile sekteye uğramaktadır. Çarşaf liste uygulaması ile bu sorunun giderileceği kanaatindeyiz. seçim sistemi adil bir hal alacaktır. Bu da ancak TBMM’de kurulacak objektif ilkelere dayalı kurulacak bir komisyon hazırlanmalıdır.

Barolarda Seçim ve Temsil

Türkiye Barolar Birliği başkanı Prof. Dr. Metin Feyzioğlu iki dönem Demokratik Sol Avukatlar grubunun adayı olarak Ankara Barosu seçimlerini kazanmıştır. Birlik seçimlerinde, gelenek haline gelmiş olan değişim Ankara Barosu başkanın birlik başkanı olmasıdır. Feyzioğlu, Türkiye Barolar Birliği 32. Olağan genel kurulunda 447 delegenin 209'unun oyunu alarak 26 Mayıs 2013 tarihinde Türkiye Barolar Birliği'nin 8. başkanı seçilmiştir. 2017 yılında yapılan seçimde ise tek aday çıkan ve seçilen Feyzioğlu 2021 yılında yapılacak seçime hazırlanmaktadır.

Avukatlık Kanunu'nun 114 üncü maddesinde de görüleceği üzere her baronun delege sayısı o baroya kayıtlı avukat sayısına göre belirlenmektedir. Bu nedenle birlik seçimlerinde oy kullanacak delegenin çoğunluğu da İstanbul, Ankara ve İzmir Barolarındadır. (İstanbul Barosu Başkanı Av. Mehmet Durakoğlu Önce İlke Çağdaş Avukatlar Grubunun, Ankara Barosu Başkanı Av. Erinc Sağkan Demokratik Sol Avukatlar Grubunun, İzmir Barosu Başkanı Av. Özkan Yücel ise Çağdaş Avukatlar grubunun adayı olarak baro seçimlerini kazanmışlardır.)

Üç büyük baronun yönetiminin tavrı hukukun üstünlüğünden yanadır. Siyasi bir gelecek kaygısıyla değil, hukuksuz bir gelecek korkusuyla hareket eden baroların söylemlerinden siyasi bir anlam çıkarmak yerine, hukuki bir sonuç çıkarılmalıdır. Ancak, kayıtlı avukat sayısı daha az olan ve genellikle taşra illerde kurulan barolar için aynı durum söz konusu değildir. Bu barolarda ekseriyetle baro başkanı sıfatı, siyasete geçme basamağı olarak görülmekte ve siyasi amaçlar hukuki kaygıları bastırmaktadır. Nitekim bu baroların yönetimlerinde de iktidar partilerinin tesiri oldukça fazladır.

Bu durumun önüne geçmek için farklı alternatiflerle İstanbul, Ankara ve İzmir Barolarının delege sayıları azaltılarak çağdaş baroların birlik seçiminde ki etkinliğinin azaltılması amaçlanmıştır.

Örneğin İstanbul Barosunu ele alalım; İstanbul Barosuna kayıtlı 46.052 avukat bulunmaktadır. Bu sayı Türkiye'deki avukatların %36.07 tekabül etmektedir. İstanbul Barosu'nun mevcut sistemde delege sayısı 137'dir. Toplam delege sayısının %28,66'ına tekabül etmektedir. Mevcut halinde bile delege temsili avukat sayısını karşılamazken, bu rakamın 1.000'e çıkarılması halinde İstanbul Barosu'nun delege sayısı 49'a düşecek, temsili ise %14,54 olacaktır.

BARO	AVUKAT SAYISI	MEVCUT DELEGE	MEVCUT DELEGE		AVUKAT		YÜZDEYE GÖRE		HÜKÜMET FORMÜLÜ 3+1 (1000 AVUKAT)	TEMSİL YÜZDESİ
			TEMSİL YÜZDESİ	GÖRE YÜZDESİ	SAYISINA	GÖRE YÜZDESİ	DELEGE SAYISI	DELEGE SAYISI		
1 İSTANBUL BAROSU	46052	137	28,66%	36,07%	172,39	49	14,54%			
2 ANKARA BAROSU	17598	52	10,88%	13,78%	65,88	20	5,93%			
3 İZMİR BAROSU	9612	29	6,07%	7,53%	35,98	12	3,56%			
4 ANTALYA BAROSU	4757	15	3,14%	3,73%	17,81	7	2,08%			
5 BURSA BAROSU	3757	12	2,51%	2,94%	14,06	6	1,78%			
6 ADANA BAROSU	3059	10	2,09%	2,40%	11,45	4	1,19%			
7 KONYA BAROSU	2680	9	1,88%	2,10%	10,03	5	1,48%			
8 MERSİN BAROSU	2362	8	1,67%	1,85%	8,84	5	1,48%			
9 GAZİANTEP BAROSU	1908	7	1,46%	1,49%	7,14	4	1,19%			
10 KOCAELİ BAROSU	1868	7	1,46%	1,46%	6,99	4	1,19%			
11 KAYSERİ BAROSU	1809	6	1,26%	1,42%	6,77	4	1,19%			
12 ŞANLIURFA BAROSU	1539	5	1,05%	1,21%	5,76	4	1,19%			
13 MUĞLA BAROSU	1527	6	1,26%	1,20%	5,72	4	1,19%			
14 DİYARBAKIR BAROSU	1526	6	1,26%	1,20%	5,71	4	1,19%			
15 DENİZLİ BAROSU	1360	5	1,05%	1,07%	5,09	4	1,19%			
16 HATAY BAROSU	1346	5	1,05%	1,05%	5,04	4	1,19%			
17 SAMSUN BAROSU	1300	5	1,05%	1,02%	4,87	4	1,19%			
18 BALIKESİR BAROSU	1265	5	1,05%	0,99%	4,74	4	1,19%			
19 AYDIN BAROSU	1245	5	1,05%	0,98%	4,66	4	1,19%			
20 ESKİŞEHİR BAROSU	1229	5	1,05%	0,96%	4,60	4	1,19%			

AKP Grubunun, İYİ Parti Grubumuzu ziyaretinde yaptığı görüşmede, baro seçim sistemi ile alakalı nisbi temsil sisteminin de getirilebileceğini ancak çoklu baro sisteminden yana olduklarını ve bununla ilgili farklı alternatifler üzerine çalıştıklarını ifade ettiler. 5 binin üzerinde avukatı olan illerde, 2 bin avukatın bir araya gelmesiyle yeni barolar kurabileceği bir sistem önerdiler. Bizde bu sisteme karşı olduğumuzu baro seçimlerinde çarşaf liste uygulamasının katı kurallarla uygulanmasının yeterli olacağını dile getirdik.

Farklı alternatiflerle İstanbul, Ankara ve İzmir Barolarının delege sayılarının azaltılmasının bir yıl sonra yapılacak birlik seçimlerini hedeflediği açıktır. İstanbul, Ankara ve İzmir Barolarının etkinliği azaltılarak, bağımsız yargının teminatı baroların üstüne siyasi vesayet kurulması hedeflenmektedir. Nitekim bu teklifin 2010 ve 2013 yıllarında ait bir FETÖ çalışması olduğu tüm kamuoyunun malumudur. 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nun 1 inci maddesinde yer alan ve avukatlık mesleğinin mahiyetini “Kamu hizmeti ifa eden serbest bir meslek” olarak tanımlamıştır. Bu hüküm bağımsız savunmanın teminatı olup konjonktürel siyasi tartışmalarının konusu dahi olmamalıdır.

Teknik açıdan aşağıda belirtilen hususlar nedeniyle baroların yapısında değişiklik öngören kanun değişikliği teklifinin uygun olmadığı kanaatindeyiz:

1. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun “Barolar” başlıklı 76. maddesinin 1. fıkrasına göre kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır. Baroların yargı erkinin kurucu unsurlarından biri olması ve kamu kurumu niteliğinde olmaları nedeniyle, çoklu baro uygulamasının devletin “üniter yapısı” ile bağdaşmamaktadır. Çoklu baro uygulaması, Baroların şu anki kamu tüzel kişiliği niteliğine zarar verir; devlet kurumunun yapısı ile uyumsuz. “Tek Millet, Tek Bayrak, Tek Vatan, Tek Devlet” sloganını benimseyen iktidar partisinin “Çoklu Baro” sistemini savunması tezat oluşturmaktadır.

2. Çoklu Baro sistemi kamusal faaliyetler olan ve uygulamada Baroların yetki alanında olan CMK, Adli Yardım ve disiplin işlemleri gibi kurumların işlevsizleşmesine sebep olur. Bu gibi faaliyetler, gelecekte, müstakil baroların mevcudiyeti nedeniyle muhtemelen Adalet Bakanlığı'na devredilecektir ve bu durum da yargı erkinin en önemli unsurlarından

savunma faaliyetlerinin bakanlık bünyesinde yürütülmesine ve doğal olarak politize olmasına vesile olacaktır. Baroların yetkilerinin azaltılması ve bazı kamusal faaliyetlerin Bakanlıklara bağlanması çoğulcu demokrasilerde örneğine rastlanmayan, otokrat rejimlerin ise ayırt edici özelliklerindendir.

3. Müstakil ve politize baroların oluşumu, hâlihazırda siyasi baskı altında karar almak zorunda olan hâkimlerin de içerisinde bulundukları durumu zorlaştıracaktır. Coğrafi teminata sahip olmayan hâkimler, iktidar partisinin barosuna kayıtlı avukatların davalarına bakarken objektif karar veremeyeceklerdir. Zira, günümüzde pek çok hâkim, HSK'nın siyasallaşmış doğası gereği çoğu zaman objektif kriterlere göre karar verememekte, verdiklerinde ise tayin yahut sürgün tehdidi altında görevlerine devam etmektedirler. Bu durum da yargı erkinin gerektiği gibi işlememesine, adil yargılanma hakkının zarar görmesine ve adli faaliyetlerin daha fazla politize olmasına neden olacaktır.

TEKLİFİN TÜMÜ ÜZERİNDEKİ GÖRÜŞLERİMİZ

Avukatlar, kamu hizmeti yapan, kanunu bilen, hak ve özgürlükleri savunan kişilerdir; barolar da bununla görevli ve bunu takip eden, onların meslek kuruluşlarıdır. Kanunu bilen, hak ve özgürlükleri savunan binlerce avukatın yönetim şeklini değiştiren bir kanun yapılmaktadır. Baştan beri özellikle baroların fikri alınmadığı gibi avukatların fikri almadan, hatta zorlayarak bu kanun, bu pandemi süreci içinde, İç Tüzük hükümlerine aykırı biçimde, birtakım riskleri de göze alarak Komisyon'da görüşmeye açılmıştır. Tabii ki usul hataları var ama en önemli usul hatası: Böylesine hukuk bilen insanları ilgilendiren bir kanunu yaparken onların fikri hiç alınmadan, tartışmadan, bugün de barolar kapıda bekletilerek, yine de burada o ayıbı gidermeden bu kanunun hazırlanıyor olmasının usul eksikliğini ve ayıbını Türkiye Büyük Millet Meclisi ortadan hiçbir zaman kaldıramaz. Bu, öyle bir usul ve içtihat hâline gelir ki bundan böyle Türkiye Büyük Millet Meclisinde, ilgilileri, halk ve kişiler hiç nazara alınmadan kanun yapmaya başlamanın yolu açılır. Dünyanın hiçbir parlamentosunda, hiçbir meclisinde bu usulle, bu teknikle kanun yapılmaz. Baroların çağrısına kulak tıkandıktan sonra, Baro Başkanları yürümek istediler, Anayasa'nın 34'üncü maddesine göre haklarını kullanmaya çalıştılar; ancak neredeyse gözaltına alındılar, çember altında tutuldular ve 34'üncü maddedeki çok doğal haklarını dahi engellenmek istendi. Baro Başkanları vazgeçmiş olsaydı bundan sonra artık hangi vatandaş, Türkiye'de hangi kurum 34'deki hakkını kullanabilirdi? İktidarın bu ve benzeri uygulamalarıyla aradığı ve hedeflediği nedir diye sorulduğunda akıllara “tek tek bütün hakların, özgürlüklerin, hukukun, temel özgürlüklerin artık ortadan kaldırılması mı?” sorusu gelmektedir.

İYİ Parti olarak bu Kanun Teklifi'nin yasalaşmasının, hukuki ve siyasi neticeleri itibarıyla son derece sakıncalı olduğunu düşünmekteyiz. 130 bin civarında avukat meslektaşlarımızın geleceğini ve statüsünü iktidar kanadında yer alan ve o barolara kayıtlı 10-15 milletvekili belirlemek isteyerek bu Kanun Teklifini hazırlamışlardır. Yüz binleri geçen avukat meslektaşlarımızı temsil eden baroların tümünün muhalefetine rağmen onların hiç fikrini komisyon görüşmelerine almadan, tümenden karşı çıkmalarına rağmen 10-15 iktidar mensubu avukat ve hukukçu milletvekilinin hazırladığı teklifi Meclisten geçirmek için Genel Kurula

getirmek vicdanı yaralamaktadır. Bu teklif ile ortaya çıkan birinci yanlışlık hukuktan anlayan, kanunu bilen, avukatlara danışmadan kendileriyle ilgili bir yönetim şeklinin belirleniyor olmasıdır. Bu, bir nevi vesayet uygulamaktır. Komisyonunda yer alan ve seçilmiş bir vekil avukat olmak, hukukçu olmak, asla böylesi bir düzenleme yetkisini kimseye vermeyeceği kanaatindeyiz.

Bu kanun teklifi, demokratik değildir, temsilde adalet getirmemektedir. Kanunun genel gerekçesine bakıldığında, iktidar mensubu milletvekillerinin ileri sürdükleri gibi barolarda siyaset yapılıyor, demokratik değil, temsilde adalet yoktur cümlelerinin hiçbirine genel gerekçede rastlanmamaktadır.

Genel gerekçede şu ifadelere yer verilmiştir: “*Baro hizmetlerinin daha sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla.*” Yine “*Bu minvalde kamu hizmeti niteliğinde serbest bir meslek olan avukatlık mesleğinin daha iyi bir şekilde icra edilebilmesi amacıyla avukatlık kanununda ve bazı kanunlarda değişiklikler yapılmaktadır. Düzenlemeler kurumsal yapı ve meslekte karşılaşılan bazı sorunlara çözüm bulunmasına ilişkin hususları kapsamaktadır.*”

Bu bakımdan genel gerekçe temsilde adaletle ilgili bir tek cümle yoktur, barolarda siyaset yapıldığında dair tek cümle yoktur. Peki neden yok gerekçede? 4970 avukat var mensubu olan ve Türkiye’nin dördüncü büyük barosu Antalya barosu yeni düzenlemeyle dört delegeyle temsil edilecektir. Ancak aynı zamanda Türkiye’nin en küçük barolarından, Tunceli 43 üyesi vardır ve o da dört delegeyle temsil edilecektir. Aylardır temsilde adalet arıyoruz gerekçesiyle baro düzenlemesi için kamuoyu oluşturulan kanunun genel gerekçesinde temsilde adaletsizlik yer almaktadır.

Peki, temsilde adalet gerekçesi bulunmadığına göre bu kanun teklifi karşımıza niye geldi? Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin yetki ve güç elde etmeye doymadığını ve yetki ve güçten azami yararlanmak istediğini kabul etmek gerekmektedir. Cumhurbaşkanı, bu sistem içinde yürütmeyi kontrol edebilmektedir, yasamayı kontrol edebilmekte, yargıyı kontrol edebilmekte, hatta özgür medyayı da kontrol ve denetimi altında tutabilmektedir. Ancak iki kurum üzerinde denetimi ve yetkisi yoktur; biri, yargının savunma ayağı olan serbest avukatlardan müteşekkil barolar üzerinde Hükûmetin etkisi ve baskılaması söz konusu değildir. İkincisi de sosyal medya etki alanı dışındadır. Bu iki gücü henüz Hükûmet baskılayamamıştır ama son günlerdeki gelişmelere baktığımız zaman, hem yargının savunma ayağını bu yasayla hem de sosyal medya üzerinde birtakım tasarruflarla belki de hemen yine önümüzdeki günlerde gelecek bir yasa teklifiyle o da gündeme gelmesi beklenmektedir. Hükûmetin barolar üzerindeki etkisi yine belki istediği anlamda olmayacaktır ama baroları bölmek ve parçalamak suretiyle, çoklu baro oluşturmak suretiyle her tasarrufunun alıcısı olacaktır. Elde edilen, ortaya çıkan baroların önemli bir bölümü iktidarın tasarruflarını destekler hâle gelmekle serbest avukatlık ve baroların savunma ayağı, yargının savunma ayağı etkisini kaybedecektir; etkisini kaybetmesi de zaten Hükûmetin şu yasa teklifiyle aradığı kandır.

Son derece sakıncalı olan bu yasa teklifinin 100 bini gecen avukatları temsil eden baroları dinlemeden hukukçu milletvekillerinin “Biz hazırladık.” demelerine rağmen, yukarıdan gelen bu taslağın Meclisten geçmesi bu Meclisin utancı olacaktır; Adalet Komisyonunun da büyük mahcubiyeti olacaktır. Bütün dünya bunu izlemektedir. Belki bugüne kadar ilgileriyle

tartışmadan, paylaşmadan, onlarla iletişim kurmadan birçok torba kanun yapıldı ama barolara ve kanun yapmayı, kanunu bilen avukatlara böyle bir oldubittiği kabul ettirmek söz konusu değildir. 150 bin avukata “Biz, sizin nasıl yönetileceğinizi buradan şu kanunla tespit ettik, sizin elinize verdik ve size bir vesayet rejimi uyguluyoruz.”u anlatmak mümkün olmayacaktır.

Türkiye’de yargının etki altında kalmasının en önemli delili “17 -25 Aralık milattır.” sözüdür. Yani, bir siyasi iktidarın bu kadar tescilli yargıya müdahalesi dünyada kolay kolay görülür bir hadise değildir. Sizler de bilirsiniz ki “bu milattır, 2013 tarihinden öncesini sorgulamayın, 2013 tarihinden sonrasını yani 17 -25 Aralık 2013 tarihini milat sayalım, ondan sonrasını sorgulayın” demek, hem bir Anayasa suçudur hem de yargıya doğrudan bir baskı ve etkidir. Baroları eleştirmem gerekirse Türkiye’de barolar bu konuyu yeterince eleştirmemiştir ve gün gün gelerek her kurumun özgürlük alanı, yetki alanı daraltılmaya başlanmıştır. Geçen gün, Sayın Bülent Arınç “Masum değiliz” demiştir. Evet, hepimiz biliyoruz masum olmadığını ve itiraflarda da bulunmuştur: “Biz, onları sevdik, güvendik, inandık ve birlikte hareket ettik.” dedi ama bu masum bir şey değil ki, devleti teslim ettik demek istedi. Yani, bir terör örgütüne biz devleti teslim ettik. Yine, AK Parti Tanıtım ve Başkan Yardımcısı olarak uzun yıllar görev yapan Emre Cemil Ayvalı, dedi ki: “Evet, biz FETÖ örgütüne Kemalistleri kırdırmak istedik.” Şimdi, bu itiraflar ne yenilir yutulur itiraflar ne de affedilir itiraflar ne de “Biz kandırıldık, Allah affetsin.” demekle ortadan kalkacak itiraflar olduğunu kabul etmek gerekmektedir. Burada bir haklı cümle vardır ki “Biz, FETÖ örgütünün gerçekten bir terör örgütü olduğunu bilemezdik.” bu bir mazerettir. İyi ama 2013 tarihinden önce FETÖ örgütüyle en küçük irtibatı olan, selam veren, Bank Asya’ya yatırım yapan, sempati duyan, dini duygularla yaklaşan ve gerçekten onun adam öldürebilecek, eline silah alabilecek bir terör örgütü olabileceğini vesaire düşünmeyen binlerce insan o mazerete sığınmaksızın bugün tutuklu ya da hükümlü olduğunu bilmek gerekiyor. Şimdi, bu nereden ileri geliyor? “2013 tarihi milattır.” Sözünden. Yeryüzünde bir siyasi iktidarın, bir siyasi erkin “bunu milat say” deme hakkı olmadığı gibi gerçek yargıçların, savcılarının da böyle bir iddiayı milat kabul ederek, talimat kabul ederek o tarihten sonrasını araştırıp, soruşturması da o derece Anayasa’ya aykırılıktır. Ama maalesef Türkiye’de bunları yaşadığımız için o çok önemli soruşturmalar gele gele geldiği noktada, Cumhuriyet Gazetesi, Sözcü Gazetesi gibi FETÖ örgütü konusunda Türkiye’yi yıllardır uyaran ama sadece iktidara muhalefet olan önemli basın kurumları bugün bu suçlardan takibat altındadır ve yine birçok masum gazeteci, yazar muhalefet olduğu için casusluktan, terör örgütü üyeliğinden tutuklu ya da hükümlüdür.

Dolayısıyla yargı talimat alıp da yörüngesinden saptığı zaman gerçeğe ulaşması son derece zor olduğu gibi, bir suçun kaynağına, köküne, temeline inme şansı da kalmadığı için böylesine gereksiz alanlarda dolaşıp durmaktadır. Bunları ortaya koyabilecek gücü elinde tutan organ savunma ayağıdır, serbest avukatlık sistemidir ve cesur avukatlardır ama avukatların da tümüne “Adaletin sağlanması için mücadelenin içine gir.” deme şansımız da yoktur. Maalesef, çoklu baro sistemi olduğu zaman genç avukatlar hâkim, savcı olacaklar, ne yapmak zorundadırlar? Genç avukatlar hâkim, savcı olabilmek için iktidara yakın, iktidar yanlısı bir baroyu genellikle seçmek zorunda kalacaktır. İkincisi, zaten, iktidardan etkilendiğini söylediğimiz yargının ise bu defa, iktidara yakın barolardan etkilenmemesi mümkün değildir. Yargı yine bir zorluk altında, baskı altında kalacaktır. Üçüncüsü de avukat ihtiyacı olan yurttaşların avukata müracaat ederken işini mümkün olduğu kadar daha kolay çözebilmek adına

ya da öyle inandığı için iktidar mensubu barolardan kendisine avukat seçmeye yönelecektir. Yine, bir taraftan “Barolarda siyaset yapılıyor.” gerekçesine de değinmek istiyorum. Baroların tabii ki belli bir ölçüde siyaset yapması doğaldır. Biraz önceki hatiplerin de söylediği gibi, siyasetin her alanda olması doğaldır, zaten siyasetiniz de bir yaşam yoktur, bu da doğal karşılansın ama çoklu baroların oluşması hâlinde siyasi görüşlere göre de ayrılabilmesi gibi, etnik kökenine, ideolojisine, hatta inanç farklılıklarına göre Türkiye’de baroların ayrışması söz konusu olabilecektir. Onun için, bu yasa metninde, yasa teklifinde söylenen hiçbir husus gerekçesinde görülmediği gibi, biraz önce bahsettiğim çok basit bir gerekçeyle, hatta gerekçe bulunmaksızın bu teklif hazırlanmıştır. Avukat iktidar mensubu hukukçu milletvekilleri “İmza sahibiyiz.” diyen milletvekilleri bu teklifi takdim ederken “Demokratik değil, adaletsizlik var, siyaset yapılıyor ve dünyada en iyi örnekleri, parlayan örnekleri bulacağız.” gibi iddialarla yola çıkarken genel gerekçede bunların hiçbirisi yok ama gerekçe, savunma ayağının baskılanması, etkisiz bırakılması, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin yargının bu ayağına da sanki etki yapmak ya da etkisiz kılmak ihtiyacından olduğu zannını ortaya koymaktadır. Bu kanunun vebali, maalesef, iktidar mensubu hukukçulara yüklenmiş olacaktır. Dünyada da gerçekten Meclisimizin verdiği önemli yanlış kararlardan biri olarak her zaman karşımıza çıkacaktır. Hukuktan anlayan, demokrasinin, kanunların ne olduğunu bilen yüz bini aşkın avukata sormadan “Siz böyle yönetilmelisiniz.” demek, onlara vesayet uygulamak demektir; onlara bunu yaparken “Biz demokrasiyi savunuyoruz.” demek son derece yanlıştır.

Türk milletinin gündemine baktığımız zaman, Türk milletinin gündeminde barolarla ilgili bir değişiklik talebi yok. Yine, avukatların gündeminde de baroların işleyişine ilişkin, seçimine ilişkin herhangi bir talepleri yok. Yani durup dururken barolar üzerinde böyle bir değişikliğe neden gidildi? Kanunu hazırlayan arkadaşların görüşlerine baktığımızda, barolarda işlevlerin tıkandığı, meslektaşların problemlerine çözüm bulmada yetersiz kalındığı ve buna benzer, baroların kendi içerisinde çoklu baro olmaksızın çözülebilecek problemlerde baroların tabiri caizse kimyasını bozacak şekilde bir değişikliğe ihtiyaç duyuluyor.

Bize göre, söylenenlerin veya dile getirilenlerin bir kısmında haklılık payı olmakla birlikte, büyük bir bölümü maalesef hukuki ve maddi gerçekleri karşılamıyor. Yani, açıkçası baktığımızda burada kanun metnini, teklifini hazırlayan arkadaşların genel sıkıntısı - dillendirilen- Ankara, İstanbul, İzmir delege sayısının baro yönetimine egemen olmasından kaynaklanıyor ve netice itibarıyla da getirilen yenilikle her ile 4 delege, daha sonra da 5 bini aşan her avukata da 1 delege şekliyle tasarlanıyor. Buna baktığımızda, bu da temsilde adaleti açıkçası sağlamıyor yani 40 üyesi olan bir baroya 4 delege veriyorsunuz, bu arada 4.720 avukatı olan bir baroya da yine 4 delege veriyorsunuz yani burada temsilde adalet nasıl olacak? Bir yandan “Temsilde adalet olmuyor.” diye dertleniyoruz, şikâyet ediyoruz diğer bir tarafta da tabiri caizse temsilde adaleti tarihe gömüyoruz. Buyurun, doğrudan doğruya demokrasiyi işletelim ve nispi temsil sistemini getirelim, D'Hondt sistemini uygulayalım, bütün avukatlar sandık başına gitsinler. Olayı somutlaştırmak için büyükşehir belediye başkanlığı seçiminden örnek verelim. Bir seçmen sandık başına gidiyor. 1 oyunu büyükşehir belediye başkanlığı için kullanıyor, diğer oyunu ilçe belediye başkanlığı için kullanıyor, diğer 1 oyunu belediye meclis üyeliği için kullanıyor. Netice itibarıyla Aksaray ilinden örnek verdiğimizizde, mesela, İl

Belediye Başkanlığını AK PARTİ kazanıyor, 16 tane AK PARTİ Belediye Meclis Üyeliği kazanmış, 13 tane Milliyetçi Hareket Partisi kazanmış, 3 tane de İYİ PARTİ kazanmış. Netice itibarıyla her görüş her siyasi parti bu Mecliste kendisini temsil etme imkânı buluyor. Aynı şekilde, Barolar Birliği Başkanını, Barolar Birliği yönetim organlarını, il baroları ve yönetim organlarını buyurun avukatlarımız doğrudan doğruya seçsinler. Doğrudan doğruya demokrasi uygulansın. "Katılım yok." denilmekte, "8 bin avukat 40 bin avukatı temsil ediyor." denilmekte. Bunun önüne geçmenin en güzel yolu bu ve her avukat Barolar Birliğinin organlarında, başkanlık seçiminde iradesini ortaya koyar ve netice itibarıyla da hiç kimse ortaya çıkan iradede şikâyetçi olmaz. "Temsilde adalet." diyoruz. Bir taşra avukatı bugüne kadar Ankara, İstanbul, İzmir Barolarının egemenliğinden şikâyetçi olabiliyor ama getirilen bu uygulamayla da temsilde adaleti sağlamayı bir tarafa bırakın adaletsizliği en üst seviyeye çıkmaktadır. Getirilen uygulamayla 35-40 avukatı olan bir baroya 4 delege verilmekte, 4.700 veya 4.990 avukatı olan bir baroya da 4 delege verilmektedir. Bu adaletsizlik bu temsilde adaletsizlik izah edilemez. Temsilde adaletsizlik şikâyet problemi daha da büyütülmektedir.

Avukatlarımızın günümüzde ki talepleri farklı. Aidat keseneği konusu var. Beş yıl süreyle yarı yarıya değil ilk üç yıl hiç aidat alınmaması gerekmektedir avukatlarımızdan. Aidat almamanın yanında avukatlarımız bürosunu açtığında ilk üç yıl boyunca ödeyecekleri SSK'sına, vergisine, kirasına, elektriğine, suyunu, bunlara bir çözüm getirilmelidir. Günümüzde "Z kuşağı" diye anılan, 2000'den sonra doğan; yine, onun bir altında "Y kuşağı" denilen, 1980'den sonra doğan yaklaşık 29 milyon insanımız var. Bunların içerisinde avukat olanlar var. Yapılan değişiklikle yönetimlere beş yıl kıdem şartı getiriliyor. Milletvekili olma yaşı 18'e düşmüşken, zaten hukuk fakültesini bitiren bu genç en azından 20 yaşında, dolayısıyla milletvekilliğini esirgemediğiniz gencimizin baronun yönetim kuruluna girmesine mâni olunmakta. Bu yüzden avukatlarımız bu beş yıllık kıdem şartının kaldırılmasını talep ediyor. Avukatlar barolardan şikâyetçi değilken, avukatlarımızın bu kadar problemi varken çoklu baroyu getirmenin hiçbir faydası yoktur.

15 Temmuzdan önce, hain FETÖ kalkışmasından önce her ilde bu hain örgütün bir hukuk derneği vardı ve o derneğin görüşlerini benimsemeyen onlarca avukat arkadaşımız ticari kaygıları vekillikleri için, mahkemeler huzurunda itibar görmeleri için gittiler, o lanetlenesi örgütün derneklerine üye oldular. Buraya üye olan avukatların büyük bir kısmı şimdi içeride, büyük bir bölümü de meslekten ihraç edildi. Siyasi partiler de insanlar gibi doğuyor, büyüyor, yaşıyor ve siyasi ömrünü tamamlıyor. Ak Parti iktidardan gittiğinde yerine gelecek siyasi iradenin acaba Ak Parti'ye yakın olan baroyu bir önceki dönemde de olduğu gibi örgüt üyeliğiyle suçlama gibi bir yanlışlıkla karşı karşıya kalacağından endişe ediyoruz. Bu yüzden avukatlarımızın "tek baro" taleplerinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

Baroların tekrar düzenlenmesi ve bazı kanunlarda değişiklik teşebbüsünde baroların fikri alınmamış, yeterli işişareler yapılmamış, barolar ülkemizde yeni bir sorun ve kamplaşma aracı hâline getirilmiştir. İktidarın "Baroların fikrine ihtiyacımız yok, biz yaparız, herkes uyar." şeklindeki yanlış bir anlayışı Türkiye'yi hukuk devleti ve hukuk devleti özelliğinden ve demokrasiden daha çok uzaklaştıracaktır. Bu büyük yanlış Türkiye Cumhuriyeti'nin dışarıdaki ve içerideki düşmanlarının ekmeğine yağ sürecektir, Türkiye aleyhine faaliyet gösterenlere yeni malzemeler verecektir. Siyasi görüşlerle yapılacak olan çoklu baro düzenlemesi, her gelen

iktidara yakın ve onun emrinde olacak güdümlü bir baro gerçeğini maalesef ortaya çıkaracaktır. Bu durum baroların fonksiyonlarını zayıflatacaktır, ülkeyi daha da karmaşırtıcı, karmaşaya sokucu, sert ve sosyal grupları birbirinden ayrıştırıcı, birbirine yabancılaştırıcı, bir sosyal bütünleşmeye değil olsa olsa çözülmeye hizmet edecektir. Sosyal bir hukuk devleti; avukatlık mesleğini karmaşırtıcı, "bizden" "ondan" anlayışı şeklindeki metot yanlışını aşmalıdır diye düşünüyoruz. Baro seçimleri başta olmak üzere, avukatların mesleki faaliyetlere iştiraklerini artırıcı önlemlere ihtiyaç vardır. Yapılan araştırmalarda sürekli itibar kaybeden, güven kaybeden yargıya bu düzenlemeyle bir balta da savunma tarafından vurulmuş olacaktır.

Türkiye olarak ve diğer konularda yapacağımız yanlışlarla Türk dünyasına ve akraba topluluklarımıza da maalesef kötü örnek olacağız diye endişe etmekteyiz. Sarsılan güven tamir edilmeli, avukatları meslekten soğutucu sorunlar ortadan kaldırılmalıdır. Her alanda olduğu gibi bu konuda da üniter millî devlet anlayışıyla çelişen uygulamalardan uzak durmalıyız. Bir işgal ve darbe teşebbüsü olan FETÖ örgütünün 15 Temmuz 2016'da nasıl önlendiğini ve tekrar Türk milleti olduğumuzu unutmamalıyız. Eğer o terör örgütüyle aynı çizgide hareket edecek olursak onların yapmak istediklerini yapacak. O zaman 15 Temmuz 2016 hain ve güdümlü işgal ve darbe teşebbüsüne karşı olmanın bir anlamı kalmaz.

Son yıllarda Türk milletine mensubiyet duygusunun rakibi olarak gündeme gelen aşırı hemşericilik, cemaatçilik, mezhepçilik, etnik taassup ve ayrımcılığa göre baroların şekillenmesi yargıya ve savunmaya nasıl bir fayda sağlayabilir? Böyle bir uygulama olsa olsa Türkiye Cumhuriyet devleti düşmanlarını mutlu edecektir. Bütünü değil ama parçaları esas alan her uygulama bölücü, karmaşa yaratıcı sonuçlar doğurabilir diye endişelerimiz var. Yakın geçmişte emniyet teşkilatı, millî eğitim ve sağlıkta ortaya çıkan iki farklı siyasi örgütlenmelerin doğurduğu sonuçlar hâlâ hafızalarımızda durmaktadır. Yargı bağımsızlığı için baroların, Türkiye Barolar Birliğinin yürütme karşısında bağımsızlığı korunmalıdır ve buna dikkat edilmelidir. Çoklu baroda baro altında yürütmeye yaranma yarışı yarın hukuk devletine kan kaybettirecek, huzur, istikrar ve güven getirmeyecektir. Bu bakımdan Türkiye Barolar Birliğine, illerdeki barolara rakip çıkarmak yerine onları daha verimli, daha hizmet yapabilir hâle sokmak gerekir.

Yeni mezun olan bir avukat arkadaşımız ticari kaygılarla, ekmek kavgası kaygısıyla, kişiliğini, kimliğini bir tarafa bırakarak kendisine ticari menfaat sağlayacak olan barolardan birine kaydolmak zorunda kalacaktır. Çoklu baroda disiplini nasıl sağlanacak? Örnek olarak 2 nolu baro başkanı üyesine disiplin cezası verdiğinde onun bu disiplin cezasına kızıp bir başka baroya kaydolması gibi durum olacak dolayısıyla disiplini sağlanamayacak. Baro başkanları avukatları barolarına kaydetmek maksadıyla belki de mesleğin ve baronun umuma yaraşmayacak, yakışmayacak tutum ve davranışlarda bulunabilecekler.

Türk adalet sistemine, avukatlık camiasına, barolarımıza çok fayda getiremeyeceğini, temsilde adalette sıkıntı olduğunu ama temsilde adaletin çoklu baroyla giderilemeyeceğini, temsilde adaleti sağlamak istiyorsak her avukatın sandık başına giderek kendi iradesiyle oyunu kullanıp her görüşün, her düşüncenin bu barolar yönetiminde yer almasını sağlayabilir.

Bu kanun metninde, avukatların taleplerinin karşılanması adına bir tür kıyafet serbestisi bir de haklarında verilen cezalara karşı temyize gidebilme hakkından başka bir şey

görülmemekte. Avukatların çoklu baro gibi bir talebi yokken neden böyle bir teklif önümüze geldi? Siyasi irade, memur sendikalarında olduğu gibi avukatların tamamını kendilerine yakın barolara kaydedebiliriz düşüncesiyle hareket ediyorlarsa bunda yanılırlar çünkü avukatlar bugüne kadar öyle bir durumda hiç baş eğmemişlerdir; onurlarından, kişiliklerinden, meslek etik ve kurallarından taviz vermemişlerdir.

Keşke bu kanun teklifinde stajyer avukatlarımızın ekonomik durumlarını düzelten maddeler olabilseydi. Yine, keşke bu kanun metninde yıllarca hukuk fakültesinde okuyup daha sonra avukatlık stajı yapmayı bekleyen ama işinden ve aşından olmayı göze alamayan kamu çalışanlarına staj konusunda bir düzenleme yapılsaydı. Keşke bu kanun teklifinde avukatların cübbeyi giydiğinde yetersiz oldukları hususundaki endişelerini ortadan kaldıracak staj eğitimiyle ilgili ciddi düzenlemeler olabilseydi. Keşke bu düzenlemede, baroya kayıtlı avukatların yaklaşık yarısını oluşturan genç avukatlarımızın da baro yönetim organlarında görev alabilmelerini sağlayacak düzenlemeler yapabilseydi. Keşke, bu düzenlemelerde, tıpkı noterlerde olduğu gibi, her hukuki düzenlemede ekonomik durumlarını düzeltecek benzer düzenlemeleri avukatlar için de yapabilseydi. Emekli olan avukatlarımızın ortalama 2.500 lira maaş aldığı bir durumda emeklilikle ilgili bir düzenleme yapabilseydi. Kamuda çalışan avukatlarımızın özlük hakları hususunda bir sesiniz çıkabilseydi.

Kanun teklifi bu şekliyle yasallaştığında Türkiye'nin üniter yapısını, baroların kamu tüzel kişiliğine, baronun gücüne, baronun yargının diğer iki unsuru olan savunma ve hüküm karşısında zayıflamasına, avukatlar arasında ki birlik ve beraberliğe, dayanışmaya önemli ölçüde zarar vererek savunmanın zayıflamasına, adalet arayışının güçsüzleşmesine dolayısıyla vatandaşın hak arama özgürlüğüne erozyonlara sebep olacaktır.

Biz İYİ PARTİ olarak genelde her madde üzerinde kendi düşüncelerimizi, siyasi kaygılardan uzak, Türkiye gerçekleriyle, avukatlık mesleğini icra eden insanların görüşlerini de alarak dile getirdik. Biz Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, milletin vekilleri olarak, Türk milletinin en yüksek iradesinin temsil edildiği bu Yüce Meclisi, bu Mecliste Türk milletinin problemlerinin çözülmesinin bir an önce gerçekleşmesini bekliyoruz.

Maddeler Üzerinde Görüşlerimiz

2. Madde

Teklifin	2'nci	maddesinin	teklif	metninden
----------	-------	------------	--------	-----------

çıkarılmasını teklif edilmiştir.

Gerekeç: Kamu kurumu niteliğinde ve kamu tüzel kişiliğini haiz baroların bölünmesini öngören bu teklif, devletin üniter yapısı ve idarenin bütünlüğü ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Bu kapsamda, ilgili hükmün muhteviyatının baroların bölünmesiyle alakalı olması sebebiyle kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

3. Madde

Teklifin 3'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini teklif edilmiştir:

Madde 3: 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 16'ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 16: 3'üncü maddenin a, b ve f bentlerinde yazılı koşulları taşıyan ve hukuk mesleklerine giriş sınavında başarılı olanlardan kamu niteliğinde meslek icra edenlerle ilköğretim veya ortaöğretimde öğretmenlik yapanlar hariç stajyer olarak sürekli staj yapmalarına engel işleri ve 5'inci maddede yazılı engelleri bulunmayanlar, staj yapacakları yer barosuna bir dilekçe ile başvururlar.

Gerekçe: Teklif ile kamu görevi ya da öğretmenlik mesleği icra edenlerin avukatlık stajı boyunca bir taraftan da işlerine devam etmelerinin önü açılmaktadır

4. Madde

Teklifin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını teklif edilmiştir.

Gerekçe:

Kamu kurumu niteliğinde ve kamu tüzel kişiliğini haiz baroların bölünmesini öngören bu teklif, devletin üniter yapısı ve idarenin bütünlüğü ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Bu kapsamda, ilgili hükmün muhteviyatının baroların bölünmesi ile alakalı olması sebebiyle kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

6. Madde

Maddenin teklif metninden çıkarılması önerilmiştir.

Gerekçe: Kamu kurumu niteliğinde ve kamu tüzel kişiliğini haiz baroların bölünmesini öngören bu teklif, devletin üniter yapısı ve idarenin bütünlüğü ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Bu kapsamda, ilgili hükmün muhteviyatının baroların bölünmesiyle alakalı olması sebebiyle kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

8. Madde

Maddenin teklif metninden çıkarılması önerilmiştir.

Gerekçe: Kamu kurumu niteliğinde ve kamu tüzel kişiliğini haiz baroların bölünmesini öngören bu teklif, devletin üniter yapısı ve idarenin bütünlüğü ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Bu kapsamda, ilgili hükmün muhteviyatının baroların bölünmesiyle alakalı olması sebebiyle kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

9. Madde

Maddenin teklif metninden çıkarılması önerilmiştir.

Gerekçe: Kamu kurumu niteliğinde ve kamu tüzel kişiliğini haiz baroların bölünmesini öngören bu teklif, devletin üniter yapısı ve idarenin bütünlüğü ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Bu kapsamda, ilgili hükmün muhteviyatının baroların bölünmesi ile alakalı olması sebebiyle kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir. Ek olarak, Cumhuriyet Savcısı ve baro temsilcisinin bulunması zorunluluğu, esasen yazıhânenin kolluk tarafından hukuka uygun aranmasını temin etmek amacıyla konulmuş bir düzenlemedir ancak baro temsilcisinin soruşturulan avukatla aynı baroya mensup olması düzenlemenin esas amacına ulaşmasını engelleyecektir.

11. Madde

Maddenin teklif metninden çıkarılması önerilmiştir.

Gerekçe: Kamu kurumu niteliğinde ve kamu tüzel kişiliğini haiz baroların bölünmesini öngören bu teklif, devletin üniter yapısı ve idarenin bütünlüğü ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Bu kapsamda ilgili hükmün muhteviyatının baroların bölünmesiyle alakalı olması sebebiyle kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir. Ek olarak, yapılan değişiklikle avukatların yer barolarına karşı mevcut bulunan yükümlülükleri (sır saklama yükümlülüğüne aykırı olmadıkça bilgi vermek yahut yer barosunun avukata para cezası verebilmesi gibi), kayıtlı olunan baro başkanına ve kayıtlı olunan baro yönetim kuruluna devredilmektedir. Kamusal görev ifa eden avukatların kamusal nitelik arz eden faaliyetlerine ilişkin yürütülen disiplin soruşturmaları politize edilmektedir. Aynı baro içerisinde görevli bir kişinin işlediği disiplin suçu, onunla aynı görüşü paylaşan ve aynı baroya kayıtlı bir soruşturmacı tarafından incelenirse hakkaniyetin sağlanamama ihtimali mevcuttur.

12. Madde

Teklifin 12 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi teklif edilmiştir.

“MADDE 12- 1136 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Şu kadar ki, mesleğin ilk üç yılında baro keseneği alınmaz.”

Gerekçe: Avukatlık mesleğinin icrası açısından en hassas ve zorlu geçen yıllar mesleğe ilk adım atılan yıllardır. Bu kapsamda, mesleğe yeni başlayan avukatların karşılaşmış oldukları zorlukların giderilmesi amacıyla ilk üç yıl boyunca baro keseneği alınmaması gerekmektedir.

17. Madde

Teklifin 17 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi teklif edilmiştir.

“Madde 96 – Baro başkanı en fazla iki defa olmak üzere dört yıllık bir görev süresi için seçilir.

Baro başkanı, levhada yazılı ve avukatlıkta en az beş yıl kıdemli avukatlar arasından gizli oyla seçilir. Üye sayısı yüzden az olan barolarda kıdem şartı aranmaz.

90 ıncı maddenin ikinci ve altıncı fıkraları hükümleri, baro başkanının seçimi hakkında da kıyasen uygulanır.

Seçim döneminin bitmesinden önce ayrılan baro başkanının yerine baro yönetim kurulu tarafından, kendi üyeleri arasından, kalan süreyi tamamlamak üzere baro başkanı seçilir.”

Gereke: Teklif edilen değişiklik uyarınca seçim döneminin bitmesinden önce ayrılan baro başkanının yerine baro yönetim kurulu tarafından, kendi üyeleri arasından, kalan süreyi tamamlamak üzere baro başkanı seçileceği öngörülmektedir. Ancak yürürlükteki haliyle madde baro başkanın dilediği kadar seçime girme ve seçilme hakkı tanımaktadır. Bu yönüyle kişilerin barolar üzerinde tekelleşmesinin önü açılmaktadır. Uygulamada da sorunlar yaratan bu hüküm kaldırılarak bir baro başkanına en fazla iki defa seçilme hakkı tanınmıştır. Ayrıca baro başkanı seçilecek kişilerin mesleki kıdem şartı 10 yıldan beş yıla indirilmiş böylelikle barolarda genç avukatların söz söyleme hakkı artırılmıştır.

18. Madde

Teklifin 18’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını teklif edilmiştir.

Gereke: Kamu kurumu niteliğinde ve kamu tüzel kişiliğini haiz baroların bölünmesini öngören bu teklif, devletin üniter yapısı ve idarenin bütünlüğü ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Bu kapsamda, ilgili hükmün muhteviyatının baroların bölünmesiyle alakalı olması sebebiyle kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

19. Madde

Teklifin 19 uncu maddesinde yer alan “Ancak olağanüstü toplantıda seçim yapılamaz.” ifadesinin teklif metninden çıkarılmasını teklif edilmiştir.

Gereke: Yapılan değişiklik ile Birlik Genel Kurulu’nun baro seçimlerinin yapıldığı yılın (son rakamı çift olan yıllar) aralık ayında Ankara’da toplanacağı öngörülmüştür. Devamında Birlik’in olağanüstü toplantıya çağırılabilceği ancak olağanüstü toplantıda seçim yapılamayacağı belirtilmiş olup olağanüstü toplantıda seçim yapılamayacağı hususu kaldırılmalıdır.

20, 21, 22, 23, 24, 25 ve 26. Maddeler

Maddelerin teklif metninden çıkarılmasını teklif edilmiştir.

Gerekçe: Kamu Kurumu niteliğinde ve kamu tüzel kişiliğini haiz baroların bölünmesini öngören bu teklif, devletin üniter yapısı ve idarenin bütünlüğü ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Bu kapsamda, ilgili hükmün muhteviyatının baroların bölünmesiyle alakalı olması sebebiyle kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

Hasan Subaşı
Antalya

Ayhan Erel
Aksaray

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLLERİ DENİZLİ MİLLETVEKİLİ CAHİT ÖZKAN, ÇANAKKALE MİLLETVEKİLİ BÜLENT TURAN, TOKAT MİLLETVEKİLİ ÖZLEM ZENGİN, ÇANKIRI MİLLETVEKİLİ MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU VE MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLLERİ SAKARYA MİLLETVEKİLİ MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL, MANİSA MİLLETVEKİLİ ERKAN AKÇAY İLE 177 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**AVUKATLIK KANUNU İLE
BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yer barosu” ibaresi “baro” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 1136 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasına, “dahildir.” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve staj yaptığı baroya kayıtlı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 3- 1136 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yer barosuna” ibaresi “baroya” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 1136 sayılı Kanunun 17 ncı maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendinde yer alan “o baroya yazılı” ibaresi “staj yaptığı baroya kayıtlı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 1136 sayılı Kanunun 42 ncı maddesinin birinci fıkrasına, “gelmesi hallerinde,” ibaresinden sonra gelmek üzere “avukatın kayıtlı olduğu” ibaresi ve “yürütmek için” ibaresinden sonra gelmek üzere “kendi barosuna kayıtlı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 6- 1136 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinde yer alan “aynı baroya” ibareleri “aynı ilde kurulu barolardan herhangi birine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- 1136 sayılı Kanunun 49 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

**AVUKATLIK KANUNU İLE
BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yer barosu” ibaresi “baro” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 1136 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasına, “dahildir.” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve staj yaptığı baroya kayıtlı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 3- 1136 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yer barosuna” ibaresi “baroya” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 1136 sayılı Kanunun 17 ncı maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendinde yer alan “o baroya yazılı” ibaresi “staj yaptığı baroya kayıtlı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 1136 sayılı Kanunun 42 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “gelmesi hallerinde,” ibaresinden sonra gelmek üzere “avukatın kayıtlı olduğu” ibaresi ve “yürütmek için” ibaresinden sonra gelmek üzere “kendi barosuna kayıtlı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 6- 1136 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinde yer alan “aynı baroya” ibareleri “aynı ilde kurulu barolardan herhangi birine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- 1136 sayılı Kanunun 49 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Avukatların resmi kılık ve kıyafeti:

MADDE 49 - Avukatlar, mahkemelere Türkiye Barolar Birliği tarafından şekli belirlenen cübbeyle çıkmak zorundadır. Avukatlara kılık ve kıyafetle ilgili başkaca bir zorunluluk getirilemez.”

MADDE 8- 1136 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Birden fazla baronun bulunduğu illerde baro için ayrılacak yer Türkiye Barolar Birliğine tahsis edilir ve Birlik barolara kayıtlı avukat sayısını esas alarak bu yeri barolara tahsis eder.”

MADDE 9- 1136 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin birinci fıkrasına “Cumhuriyet savcısı denetiminde ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “kayıtlı olunan” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 10- 1136 sayılı Kanunun 59 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Avukatların, avukatlık veya Türkiye Barolar Birliği ya da baroların organlarındaki görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlar nedeniyle verilen bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin kararları hakkında 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 286 ncı maddesinin ikinci fıkrası uygulanmaz.”

MADDE 11- 1136 sayılı Kanunun 64 üncü maddesinin birinci fıkrasına “düşmedikçe,” ibaresinden sonra, ikinci fıkrasına ise “avukat hakkında,” ibaresinden sonra gelmek üzere “kayıtlı olduğu” ibareleri eklenmiş ve üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “baro” ibaresi “kararı veren baronun” şeklinde değiştirilmiştir.

“Avukatların resmi kılık ve kıyafeti:

MADDE 49- Avukatlar, mahkemelere Türkiye Barolar Birliği tarafından şekli belirlenen cübbeyle çıkmak zorundadır. Avukatlara kılık ve kıyafetle ilgili başkaca bir zorunluluk getirilemez.”

MADDE 8- 1136 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Birden fazla baronun bulunduğu illerde baro için ayrılacak yer Türkiye Barolar Birliğine tahsis edilir ve Birlik, barolara kayıtlı avukat sayısını esas alarak bu yeri barolara tahsis eder.”

MADDE 9- 1136 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Cumhuriyet savcısı denetiminde ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “kayıtlı olunan” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 10- 1136 sayılı Kanunun 59 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Avukatların, avukatlık veya Türkiye Barolar Birliği ya da baroların organlarındaki görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlar nedeniyle verilen bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin kararları hakkında 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 286 ncı maddesinin ikinci fıkrası uygulanmaz.”

MADDE 11- 1136 sayılı Kanunun 64 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “düşmedikçe,” ve ikinci fıkrasında yer alan “avukat hakkında,” ibarelerinden sonra gelmek üzere “kayıtlı olduğu” ibareleri eklenmiş ve üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “baro” ibaresi “kararı veren baronun” şeklinde değiştirilmiştir.

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 12- 1136 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Şu kadar ki, mesleğin ilk beş yılında baro keseneği yarı oranında alınır.”

MADDE 13- 1136 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bir ilde birden fazla baronun bulunması halinde avukat bunlardan birinin levhasına yazılır.”

MADDE 14- 1136 sayılı Kanunun 67 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “o yer barosu” ibaresi, “bu tespiti yapan baronun” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15- 1136 sayılı Kanunun 77 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler ve üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Beşbinden fazla avukat bulunan illerde asgari ikibin avukatla bir baro kurulabilir. Kuruluş müracaatında, kuruluş talebini içeren dilekçe ile ikibin avukatın imzasının ve bu avukatların belirlediği dört kişilik kurucular kurulunun isimlerinin yer aldığı liste Türkiye Barolar Birliğine verilir. Birlik, kuruluş işlemlerini yerine getirmek üzere kurucular kurulunu görevlendirir. Kurucular kurulu en geç altı ay içinde yeni baronun kuruluşunu tamamlar ve Birliğe bildirir. Kuruluşu tamamlanan baronun seçimli ilk olağan genel kurulu, 82 ncı madde hükmü uyarınca yapılır. Avukat sayısının ikibinin altına düşmesi halinde Birlik, asgari avukat sayısının altı ay içinde sağlanmasını yazılı olarak ilgili baroya bildirir. Verilen süre içinde eksiklik giderilemezse baronun tüzel kişiliğine Birlik tarafından son verilir ve son verme kararı Birliğin resmi internet sitesinde ilan edilir. Tüzel kişiliği

MADDE 12- 1136 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Şu kadar ki, mesleğin ilk beş yılında baro keseneği yarı oranında alınır.”

MADDE 13- 1136 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bir ilde birden fazla baronun bulunması hâlinde avukat, bunlardan birinin levhasına yazılır.”

MADDE 14- 1136 sayılı Kanunun 67 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “o yer barosu” ibaresi, “bu tespiti yapan baronun” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15- 1136 sayılı Kanunun 77 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler ve üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Beşbinden fazla avukat bulunan illerde asgari ikibin avukatla bir baro kurulabilir. Kuruluş müracaatında, kuruluş talebini içeren dilekçe ile ikibin avukatın imzasının ve bu avukatların belirlediği dört kişilik kurucular kurulunun isimlerinin yer aldığı liste Türkiye Barolar Birliğine verilir. Birlik, kuruluş işlemlerini yerine getirmek üzere kurucular kurulunu görevlendirir. Kurucular kurulu en geç altı ay içinde yeni baronun kuruluşunu tamamlar ve Birliğe bildirir. Kuruluşu tamamlanan baronun seçimli ilk olağan genel kurulu, 82 ncı madde hükmü uyarınca yapılır. Avukat sayısının ikibinin altına düşmesi hâlinde Birlik, asgari avukat sayısının altı ay içinde sağlanmasını yazılı olarak ilgili baroya bildirir. Verilen süre içinde eksiklik giderilemezse baronun tüzel kişiliğine Birlik tarafından son verilir ve son verme kararı Birliğin resmi internet sitesinde ilan edilir. Tüzel kişiliği

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

sona eren baroya kayıtlı avukatlar ve stajyerler ilan tarihinden itibaren onbeş gün içinde o ilde bir baro varsa o baroya, birden fazla baro varsa diledikleri baroya kaydolar ve bunların devam eden iş ve işlemleri kaydoldukları baro tarafından yürütülür. Tüzel kişiliği sona eren baronun tasfiye işlemleri son yönetim kurulu tarafından Birliğin denetim ve gözetiminde yapılır ve kalan malvarlığı Birliğe geçer.”

“Aynı ilde yeni bir baronun kurulması halinde Türkiye Barolar Birliği, tüzel kişilik kazanma tarihini esas almak ve birden başlamak suretiyle baroları o ilin adıyla numaralandırır.”

MADDE 16- 1136 sayılı Kanunun 82 nci maddesinin birinci fıkrasına “Genel kurul” ibaresinden sonra gelmek üzere “son rakamı çift olan yıllarda olmak kaydıyla” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 17- 1136 sayılı Kanunun 96 ncı maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Seçim döneminin bitmesinden önce ayrılan baro başkanının yerine baro yönetim kurulu tarafından, kendi üyeleri arasından, kalan süreyi tamamlamak üzere baro başkanı seçilir.”

MADDE 18- 1136 sayılı Kanunun 114 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “ikişer” ibaresi “üçer” şeklinde ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Baro genel kurullarınca ayrıca her beşbin üye için birer delege seçilir.”

MADDE 19- 1136 sayılı Kanunun 115 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Birlik Genel Kurulu baro seçimlerinin yapıldığı yılın Aralık ayında, Ankara’da olağan toplantısını yapar.

sona eren baroya kayıtlı avukatlar ve stajyerler ilan tarihinden itibaren onbeş gün içinde o ilde bir baro varsa o baroya, birden fazla baro varsa diledikleri baroya kaydolar ve bunların devam eden iş ve işlemleri kaydoldukları baro tarafından yürütülür. Tüzel kişiliği sona eren baronun tasfiye işlemleri son yönetim kurulu tarafından Birliğin denetim ve gözetiminde yapılır ve kalan malvarlığı Birliğe geçer.”

“Aynı ilde yeni bir baronun kurulması hâlinde Türkiye Barolar Birliği, tüzel kişilik kazanma tarihini esas almak ve birden başlamak suretiyle baroları o ilin adıyla numaralandırır.”

MADDE 16- 1136 sayılı Kanunun 82 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Genel kurul” ibaresinden sonra gelmek üzere “son rakamı çift olan yıllarda olmak kaydıyla” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 17- 1136 sayılı Kanunun 96 ncı maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Seçim döneminin bitmesinden önce ayrılan baro başkanının yerine baro yönetim kurulu tarafından, kendi üyeleri arasından, kalan süreyi tamamlamak üzere baro başkanı seçilir.”

MADDE 18- 1136 sayılı Kanunun 114 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “ikişer” ibaresi “üçer” şeklinde ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Baro genel kurullarınca ayrıca her beşbin üye için birer delege seçilir.”

MADDE 19- 1136 sayılı Kanunun 115 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Birlik Genel Kurulu baro seçimlerinin yapıldığı yılın Aralık ayında, Ankara’da olağan toplantısını yapar.

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Birlik Yönetim Kurulu doğrudan veya en az yirmibeş baronun yönetim kurullarının yazılı istemi üzerine, 117 nci maddede belirtilen görev alanıyla sınırlı olmak kaydıyla, Genel Kurulu olağanüstü toplantıya çağırır. Ancak olağanüstü toplantıda seçim yapılamaz.”

MADDE 20- 1136 sayılı Kanunun 177 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birden fazla baronun bulunduğu illerde adli yardım bürosu, baroların eşit olarak temsili esas alınarak oluşturulur. Büroda görevlendirme, o ildeki avukatlar arasında eşitlik gözetilerek yapılır. Adli yardım bürosunun oluşturulmasına ve adli yardım hizmetinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca hazırlanan ve Adalet Bakanlığınca onaylanan yönetmelikte gösterilir.”

MADDE 21- 1136 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasının dördüncü cümlesine “yer barosuna” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya o ilde birden fazla baronun bulunması halinde bu barolardan birine” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 22- 1136 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 23- Görev sürelerine bakılmaksızın tüm barolarda baro başkanlığı, yönetim, disiplin ve denetleme kurulu üyelikleri ile Türkiye Barolar Birliği delege seçimleri 2020 yılı Ekim ayının ilk haftasında; Birlik Başkanlığı, yönetim, disiplin ve denetleme kurulu üyelikleri seçimleri ise 2020 yılı Aralık ayı içinde yapılır.”

MADDE 23- 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

Birlik Yönetim Kurulu doğrudan veya en az yirmibeş baronun yönetim kurullarının yazılı istemi üzerine, 117 nci maddede belirtilen görev alanıyla sınırlı olmak kaydıyla, Genel Kurulu olağanüstü toplantıya çağırır. Ancak olağanüstü toplantıda seçim yapılamaz.”

MADDE 20- 1136 sayılı Kanunun 177 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birden fazla baronun bulunduğu illerde adli yardım bürosu, baroların eşit olarak temsili esas alınarak oluşturulur. Büroda görevlendirme, o ildeki avukatlar arasında eşitlik gözetilerek yapılır. Adli yardım bürosunun oluşturulmasına ve adli yardım hizmetinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca hazırlanan ve Adalet Bakanlığınca onaylanan yönetmelikte gösterilir.”

MADDE 21- 1136 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasının dördüncü cümlesine “yer barosuna” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya o ilde birden fazla baronun bulunması hâlinde bu barolardan birine” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 22- 1136 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 23- Görev sürelerine bakılmaksızın tüm barolarda baro başkanlığı, yönetim, disiplin ve denetleme kurulu üyelikleri ile Türkiye Barolar Birliği delege seçimleri 2020 yılı Ekim ayının ilk haftasında; Birlik Başkanlığı, yönetim, disiplin ve denetleme kurulu üyelikleri seçimleri ise 2020 yılı Aralık ayı içinde yapılır.”

MADDE 23- 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Birden fazla baro kurulan illerde komisyona üye görevlendirilmesi, baroların eşit ve dönüşümlü temsili esas alınarak yapılır. Görevlendirmeye ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanan yönetmelikte gösterilir.”

MADDE 24- 3/7/2005 tarihli ve 5402 sayılı Denetimli Serbestlik Hizmetleri Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Birden fazla baro kurulan illerde koruma kurullarına temsilci görevlendirilmesi, baroların eşit ve dönüşümlü temsili esas alınarak yapılır. Görevlendirmeye ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanan yönetmelikte gösterilir.”

MADDE 25- 11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Birden fazla baro kurulan illerde hal hakem heyetlerine üye görevlendirilmesi, baroların eşit ve dönüşümlü temsili esas alınarak yapılır. Görevlendirmeye ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanan yönetmelikte gösterilir.”

MADDE 26- 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 66 ncı maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Birden fazla baro kurulan illerde il ve ilçe tüketici hakem heyetlerine üye görevlendirilmesi, baroların eşit ve dönüşümlü temsili esas alınarak yapılır. Görevlendirmeye ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanan yönetmelikte gösterilir.”

“Birden fazla baro kurulan illerde komisyona üye görevlendirilmesi, baroların eşit ve dönüşümlü temsili esas alınarak yapılır. Görevlendirmeye ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanan yönetmelikte gösterilir.”

MADDE 24- 3/7/2005 tarihli ve 5402 sayılı Denetimli Serbestlik Hizmetleri Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Birden fazla baro kurulan illerde koruma kurullarına temsilci görevlendirilmesi, baroların eşit ve dönüşümlü temsili esas alınarak yapılır. Görevlendirmeye ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanan yönetmelikte gösterilir.”

MADDE 25- 11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Birden fazla baro kurulan illerde hal hakem heyetlerine üye görevlendirilmesi, baroların eşit ve dönüşümlü temsili esas alınarak yapılır. Görevlendirmeye ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanan yönetmelikte gösterilir.”

MADDE 26- 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 66 ncı maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Birden fazla baro kurulan illerde il ve ilçe tüketici hakem heyetlerine üye görevlendirilmesi, baroların eşit ve dönüşümlü temsili esas alınarak yapılır. Görevlendirmeye ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanan yönetmelikte gösterilir.”

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 27- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 28- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

MADDE 27- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 28- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

